

မဟာစည်နာယက
အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၊ အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂူရု

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိဿာဆရာတော်

အရှင်ကုဏ္ဍလောဘိဝံသ

ဟောကြား ရေးသားစီရင်အပ်သော

ပဋ္ဌာန်း နှင့် ပိပဿနာ

သီကောင်းစရာတရားတော်

(ပထမတွဲ)

တတိယအကြိမ်

သာသနာ - ၂၅၅၃

ကောဇာ - ၁၃၇၁

ခရစ် - ၂၀၁၀

မဟာစည်နာယက
အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၊ အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂူရု

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

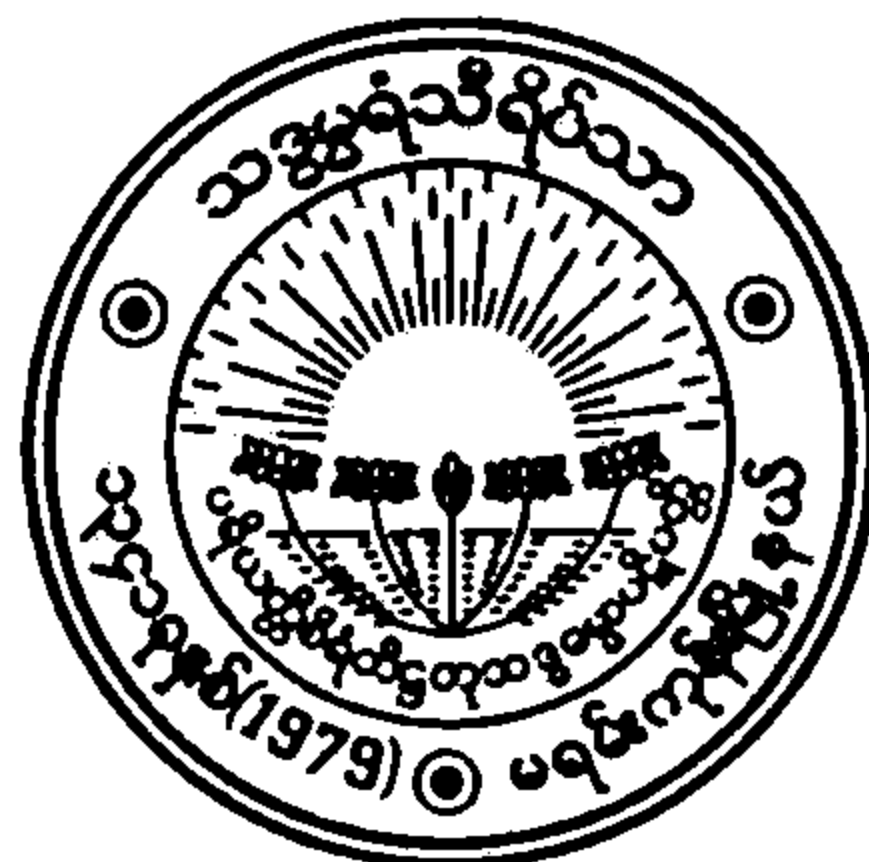
အရှင်ရာဇာဓိရာဇာဘိဝံသ

ဖောဇ္ဈား ရေးသားစီရင်အပ်သော

ပဌာန်း နှင့် ပိပဿနာ

သိကောင်းစရာတရားတော်

(ပထမတွဲ)

တတိယအကြိမ်

သာသနာ - ၂၅၅၃

ကောဇာ - ၁၃၇၁

ခရစ် - ၂၀၁၀

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

၂၀၁၀- ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

အုပ်စု-၂၀၀၀

တတိယအကြိမ်

တန်ဖိုး -

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန

သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး

ဦးဝင်းနိုင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ်-၀၃၈၄၃/၀၂၄၅)က ထုတ်ဝေ၍

ဦးသိန်းထွန်း (၀၄၈၂၂)၊ သိန်းထွန်းအောင်ဆက်

အမှတ်-၅၀/၅၂၊ ဒဂုံသီရိလမ်း၊ ကျောက်မြောင်း

တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မှ ပုံနှိပ်သည်။

ဖုန်း - ၅၄၂၀၅၆

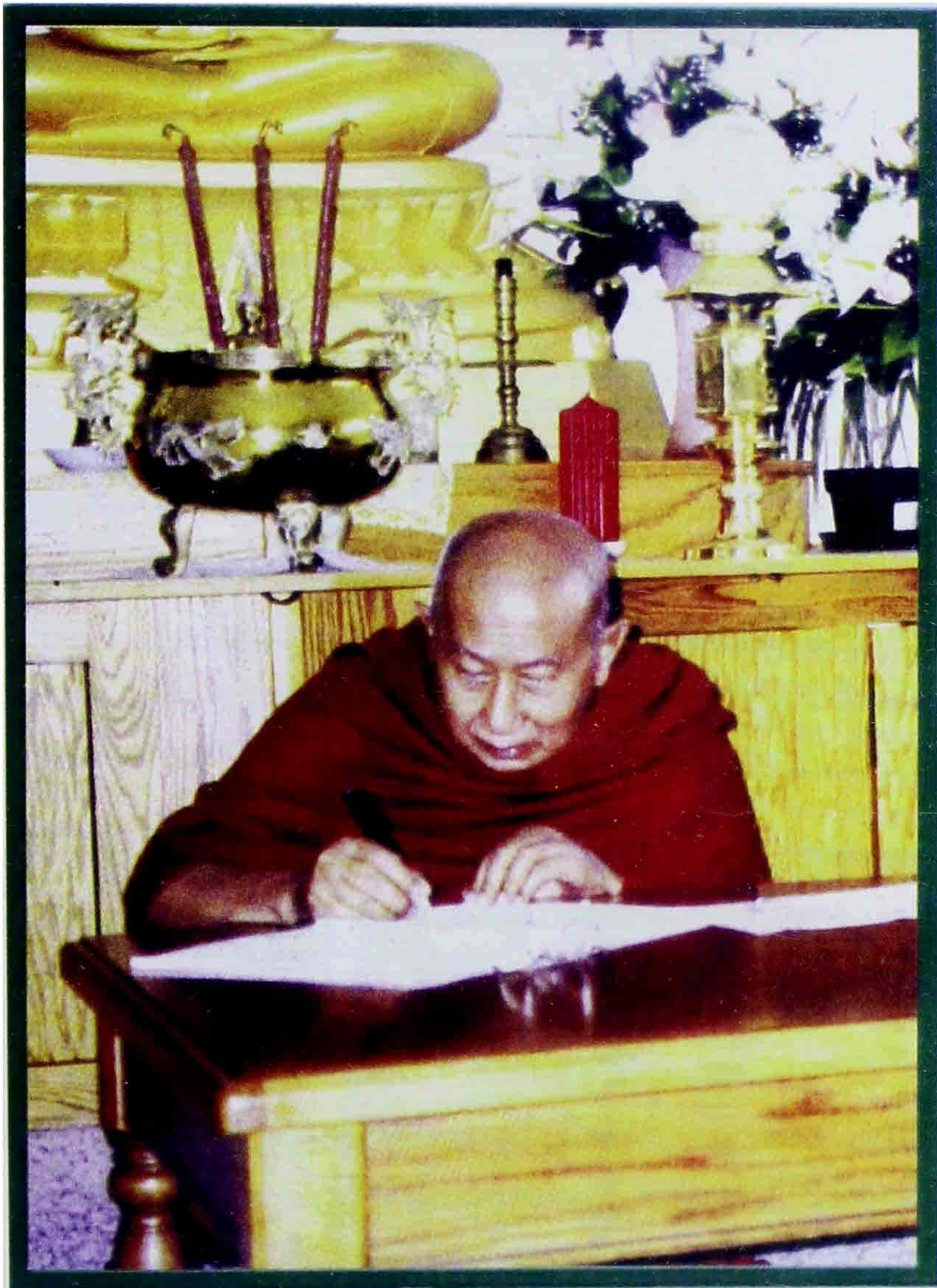
ဖြန့်ချိရေး

ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီး တင်အောင် (လေ-ငြိမ်း)(၀၃၃၆၆)

သဒ္ဓမ္မရုံသီတာပေ၊ အမှတ်-၇၊ ဇေယျာစေတီလမ်း

မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့မှ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသည်။

ဖုန်း- ၀၁-၆၆၁၅၉၇၊ ၆၅၀၅၇၆

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိဿာ ဆရာတော်

ဤကဲ့သို့ ထက်သန်လာသော ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားကို သဒ္ဓါန္တေဟု ဆိုရပေသည်။ ဤယုံကြည်မှု သဒ္ဓါန္တေသဒ္ဓါတရား ထက်သန်အားကောင်း လာသည်နှင့်အမျှ လုံ့လစိုက်၍ အားထုတ်မှု ဝီရိယိန္တေလည်း ထက်သန် အားကောင်းလာပေသည်။ ဝီရိယိန္တေ ထက်သန်အားကောင်းလာသည်နှင့် အမျှ အမှတ်သင်္ကရမ္မ သတိန္တေလည်း ထက်သန်အားကောင်းလာပေသည်။ သတိန္တေ ထက်သန်အားကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိန္တေ လည်း ထက်သန်အားကောင်းလာပေသည်။ သမာဓိန္တေ ထက်သန်အား ကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ အမှန်ကိုသိမှု ပညိန္တေ ဝိပဿနာဉာဏ်များလည်း ထက်သန်အားကောင်းလာပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ပြည့်စုံလာသော အခါ မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူးတရားမြတ်များ ကို ရရှိသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပဋ္ဌာန်းနှင့် ဝိပဿနာ သိကောင်းစရာ တရားတော်ကို ဖတ်ရှု ကြရသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူးတရားမြတ်များကို ရသည်အထိ အထောက်အပံ့ကောင်းများ ဖြစ်နိုင်ကြပါစေဟု ရည်သန်ကာ ဤပဋ္ဌာန်းနှင့် ဝိပဿနာ သိကောင်းစရာ တရားတော်ကို ရေးသားဖော်ပြ လိုက်ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပဿာနရာတော်

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။ ဟေတုပစ္စည်း		
- အဘိဓမ္မာမည်ပုံ		၁
- ပဋ္ဌာန်းမည်ပုံ		၂
- ဟိတ်(၆)ပါး အဓိပ္ပါယ်		၇
- အကုသိုလ်ဟိတ်(၃)ပါးက အကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုပုံ		၈
- ကုသိုလ်ဟိတ်(၃)ပါးက ကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုပုံ		၉
- သေခြင်း(၆)မျိုး		၁၃
- ဟေတုပစ္စည်းက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာပင် ကျေးဇူးပြုပုံ		၁၆
- အလောဘနှင့် လောဘတို့၏ အကျိုးအပြစ်များ		၁၈
- တရားရကြောင်း အင်္ဂါ(၅)ပါး		၂၀
- အဒေါသနှင့် ဒေါသတို့၏ အကျိုးအပြစ်များ		၂၃
- အမောဟနှင့် မောဟတို့၏ အကျိုးအပြစ်များ		၂၄
- အမျိုးသမီးများ အမျိုးသား ဖြစ်နိုင်ရေး အကြောင်းတရား(၄)ပါး		၂၇
- ကုသိုလ်ဟိတ်(၃)ပါးက သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာတွင် ကျေးဇူးပြုပုံ		၃၀

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
-	ဒါနကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံပုံ	၃၇
-	သီလကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံပုံ	၃၈
-	ဘာဝနာကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံပုံ	၃၉
-	အစပိုင်းမှာ ဝိပဿနာမည်ပုံ	၄၁
-	ဘဝဆိုးတွေ မြင်တတ်ပုံ	၄၃
-	သမ္မသနဉာဏ်၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသိပုံ	၄၃
-	သမ္မသနဉာဏ်၌ ပြန်လျှောက်ထားပုံ	၄၅
-	သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားက မကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေကို ပယ်၍ ကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေကို တိုးပွားစေပုံ	၄၈
၂။	အာရမ္မဏပစ္စည်း	
-	အာရုံ(၆)ပါးကြောင့် ဝိညာဏ်(၆)ပါးဖြစ်ပုံ	၅၂
-	အတိုက်ဓာတ်(၆)ပါးဖြစ်ပုံ	၅၄
-	အခံဓာတ်(၆)ပါးဖြစ်ပုံ	၅၅
-	အပွင့်ဓာတ်(၆)ပါးဖြစ်ပုံ	၅၅
-	တယောဥပမာ	၅၆
-	အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာကို ဒွါရဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုပုံ	၅၇
-	နှလုံးသွင်းမှု၊ ရှုမှတ်မှုပြုပါက ကုသိုလ်ဖြစ်ပုံ	၆၀
-	နှလုံးသွင်းမှု၊ ရှုမှတ်မှု မပြုပါက အကုသိုလ်ဖြစ်ပုံ	၆၀
-	ကောင်းတဲ့ဣဋ္ဌာရုံ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းပုံ	၆၃
-	မကောင်းတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းပုံ	၆၃
-	ဝိပါက်အမှန်၊ ဇောအပြန်ဟု ဆိုရိုးပြုပုံ	၆၄

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
-	ရှုမှတ်မှုက အနိုင်ဆုံးဖြစ်ပုံ	၆၅
-	ကိုယ့်ကိုယ်သည်သာ အားကိုးရာအစစ်ဖြစ်ပုံ	၆၇
-	ဖြစ်ခိုက်ရှုမှ သဘောသိပုံ	၆၈
-	သဘောသိမှ ဖြစ်ပျက်မြင်နိုင်ပုံ	၆၈
-	ရှုမှတ်၍ ကြည့်ရာတွင် ကုသိုလ်(၃)မျိုး ရရှိနိုင်ပုံ	၇၁
-	သမထဘာဝနာနှင့် ဝိပဿနာဘာဝနာ ထူးပုံ	၇၉
-	အရှင်ပေါဋ္ဌိလမထေရ် ရဟန္တာဖြစ်ပုံ	၈၃
-	(၆)ဒွါရ၌ (၅)ဒွါရကိုပိတ်၍ တစ်ဒွါရက ရှုမှတ်ပုံ	၈၆
-	ဒွါရ(၆)ပါးကို လုံခြုံအောင်စောင့်စည်းနိုင်၍ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ	၈၉

၃။ အဓိပတိပစ္စည်း

-	အဓိပတိပစ္စည်းနှင့် ဣန္ဒြိယပစ္စည်းတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ ကွာခြားချက်	၉၇
-	အဓိပတိပစ္စည်း၏ ကျေးဇူးပြုပုံ(၂)မျိုး	၁၀၂
-	အဓိပတိတရားကိုယ်(၄)ပါး၏ အရကောက်	၁၀၂
-	ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သန္တာန်၌ အဓိပတိတရားတွေဖြစ်ပုံ	၁၀၄
	ဆန္ဒာဓိပတိဖြစ်ပုံ	၁၀၅
	ဝီရိယာဓိပတိဖြစ်ပုံ	၁၀၆
	စိတ္တာဓိပတိဖြစ်ပုံ	၁၀၆
	ဝီမံသာဓိပတိဖြစ်ပုံ	၁၀၇
-	ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာတွင် တရားနာပရိသတ် တို့၏သန္တာန်၌ အဓိပတိတရား(၄)ပါးဖြစ်ပုံ	၁၀၇

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
-	ဝိပဿနာအရာတွင် ပရမတ်ကိုသာ ရှုမှတ်ရပုံ	၁၁၆
-	တေဇောနှင့် ဝါယောဓာတ်တို့၏ သဘောကို တွေ့ရပုံ	၁၁၉
-	ပထဝီနှင့် အာပေါဓာတ်တို့၏ သဘောကို တွေ့ရပုံ	၁၂၀
-	ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တွင် စိတ္တာဓိပတိနှင့် ဆန္ဒာဓိပတိတို့ကို ရှုမှတ်လို့ရပုံ	၁၂၄
-	စူဠသောတာပန်ဖြစ်ပုံ	၁၂၈
-	လူ့ပြည်က စိတ္တာဓိပတိထိုက်နေတဲ့စိတ် နတ်ပြည်ထိအောင် ပါသွားပုံ	၁၃၆
-	အဓိပတိပစ္စည်းတရား(၄)ပါး ရရှိသွား၍ တစ်ဂါထာပုဒ် အဆုံးမှာ နတ်သား သောတာပန်ဖြစ်သွားပုံ	၁၄၀
-	ဝိပဿနာရှုသောအခါ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဝီရိယ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ဝီရိယ နှစ်မျိုးလုံး ပါရှိနေပုံ	၁၄၂

၄။ အနန္တရပစ္စည်း

-	အနန္တရပစ္စည်း၌ အနန္တရ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်	၁၅၄
-	စကြာမင်းကြီးနှင့် သားကြီးရတနာလိုပဲ	၁၅၅
-	ဝီထိစိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံ ဇယားနှင့်ရှင်းတမ်း	၁၅၆
-	(၅)ဒွါရ၌ဖြစ်လာသော ဝီထိစိတ်တွေ အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၅၇
-	ကုသိုလ်၏ သဘောနှင့် အကုသိုလ်၏သဘော	၁၆၈
-	အဗျာကတဖြစ်ပုံ အဓိပ္ပါယ်	၁၇၀
-	ကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၇၁

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
-	ကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၇၂
-	အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၇၃
-	အကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၇၃
-	အဗျာကတက အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၇၄
-	အဗျာကတက ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၇၅
-	အဗျာကတက အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၇၅
-	မြင်ကာမျှမတ္တမှာ တည်အောင်ရှုမှတ်ပုံ	၁၉၀
-	ပဉ္စဒွါရမှာ ကျလာတဲ့ အာရုံတွေကို မနောဒွါရကနေ၍ ရှုမှတ်ရပုံ	၁၉၂
-	အထိကို (၃)မျိုး ရှုမှတ်၍ရပုံ	၂၀၅
၅။ သဟဇာတနှင့် အညမညပစ္စည်း		
-	ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် သမနန္တရပစ္စည်းကို ထပ်မံဟောကြားရပုံ	၂၀၇
-	အနန္တရပစ္စည်းနှင့် သမနန္တရပစ္စည်းတို့ ထူးခြားပုံ	၂၀၈
-	သဟဇာတပစ္စည်း၌ သဟဇာတ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်	၂၀၈
-	သဟဇာတပစ္စည်း၏ နာမ်ရုပ်သဘောတရားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၁၀
-	နာမ်က နာမ်ကို အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၁၄
-	ရုပ်က ရုပ်ကို အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၁၆
-	နာမ်ရုပ်(၂)ပါးက နာမ်ရုပ်(၂)ပါးကို အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၁၈

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
-	နာမ်ကရုပ်ကို အတူတကွဖြစ်ဖက်အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၂၀
-	ရုပ်ကရုပ်ကို အတူတကွဖြစ်ဖက်အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၂၀
-	နာမ်ရုပ်(၂)ပါးက နာမ်ရုပ်(၂)ပါးကို အချို့သော ပဋိသန္ဓေကာလ၌ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၂၁
-	အညမညပစ္စည်းနှင့် သဟဇာတပစ္စည်း တူပုံ၊ ထူးပုံ	၂၂၆
-	သဟဇာတပစ္စည်း၌ ဝိပဿနာရှုကွက်	၂၃၀
-	ဒုက္ခဝေဒနာကို လွမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်ပုံနှင့် ဒုက္ခဝေဒနာ၌ ဒေါသကို ပယ်ရပုံ	၂၃၁
-	သည်းခံမှ နိဗ္ဗာန်ရ	၂၃၄
-	သုခဝေဒနာကို ဒုက္ခဟုထင်အောင် ရှုမှတ်ရပုံနှင့် သုခဝေဒနာ၌ ရာဂကို ပယ်ရပုံ	၂၄၁
-	ဥပေက္ခာဝေဒနာကို အနိစ္စဟုထင်အောင် ရှုမှတ်ရပုံနှင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ မောဟကို ပယ်ရပုံ	၂၄၃
-	ဝိညာဏ်(စိတ်)ကို ရှုမှတ်ပုံ	၂၄၇
-	ဝိပဿနာရှုရာမှာ မဟာဘုတ်(၄)ပါးကို တွေ့သိရပုံ	၂၄၈
-	စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ၌ ဝိပဿနာရှုမှတ်လို့ရပုံ	၂၅၂
-	ခန္ဓာ(၅)ပါး၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောနှင့် ဥပမာ	၂၅၇
၆။	နိဿယပစ္စည်း	
-	နိဿယပစ္စည်း(၂)မျိုး	၂၆၃
-	ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း၏ မှီရာတည်ရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ ဥပမာ	၂၆၆

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
-	ဝတ္ထုရုပ်(၆)ပါးနှင့် ဝိညာဏ်(၆)ပါးတို့၏ အရကောက်များ	၂၆၆
-	ကုသလဝိပါက်နှင့် အကုသလဝိပါက်စိတ်တို့ဖြစ်ပုံ	၂၇၅
-	အကြောင်း(၄)ပါး ပြည့်စုံမှ မြင်သိစိတ် ဖြစ်ပုံ	၂၇၉
-	အကြောင်း(၄)ပါး ပြည့်စုံမှ ကြားသိစိတ် ဖြစ်ပုံ	၂၈၀
-	အကြောင်း(၄)ပါး ပြည့်စုံမှ နံသိစိတ် ဖြစ်ပုံ	၂၈၁
-	အကြောင်း(၄)ပါး ပြည့်စုံမှ စားသိစိတ် ဖြစ်ပုံ	၂၈၁
-	အကြောင်း(၄)ပါး ပြည့်စုံမှ ထိသိစိတ် ဖြစ်ပုံ	၂၈၂
-	အကြောင်း(၄)ပါး ပြည့်စုံမှ ကြံသိစိတ် ဖြစ်ပုံ	၂၈၂
-	ဟဒယဝတ္ထု၌ တဏှာစွဲ၊ မာနစွဲ၊ ဒိဋ္ဌိစွဲဖြစ်ပုံ	၂၈၄
-	ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီပြီး ဝိပဿနာကုသိုလ်ဖြစ်ပုံ	၂၈၇
-	နိဿယပစ္စည်း၌ ဝိပဿနာရှုကွက်	၂၉၀
-	ကာယအကြည်ကို ရှုမှတ်ရတာ ထင်ရှားပုံ	၂၉၃
-	တစ်ဒွါရစီသာ ရှုမှတ်၍ တရားမရနိုင်ပုံ	၃၀၀
-	(၆)ဒွါရလုံး၌ လုံခြုံအောင် မစောင့်စည်းနိုင်၍ ဘီလူးစားခံရပုံ	၃၀၃
-	နေပဒကလျာဏီသုတ္တန် တေလပတ္တဇာတ်တော်	၃၁၀
၇။	ဥပနိဿယပစ္စည်း	
-	ဥပနိဿယပစ္စည်း၌ ဥပနိဿယ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်	၃၁၇
-	ကုသလပဒ(၃)ချက် ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၃၁

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
-	ကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၃၁
-	သဒ္ဓါတရားက ဒါနနှင့် သီလကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၃၂
-	သဒ္ဓါတရားကို အမှီပြု၍ ဈာန်ကုသိုလ်နှင့် ဝိပဿနာကုသိုလ် ရရှိပုံ	၃၃၃
-	သဒ္ဓါတရားက မဂ်ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၃၅
-	သဒ္ဓါတရားသည် လက်၊ ဥစ္စာ၊ မျိုးစေ့တို့နှင့်တူပုံ	၃၃၆
-	ကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၀
-	သဒ္ဓါတရားက မာနနှင့်ဒိဋ္ဌိကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၁
-	ကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၂
-	သဒ္ဓါတရားက ကိုယ်ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၂
-	အကုသလပဒ(၃)ချက် ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၃
-	အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၃
-	ရာဂက သတ်မှု၊ ခိုးမှု၊ မုသားဆိုမှုနှင့် ချောပစ်ကုန်းတိုက် မှုတို့ကိုကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၄
-	ပိသုဏဝါစာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်	၃၄၅
-	ရာဂက ကြမ်းတမ်းသော စကားဆိုမှုကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၅
-	ဖရသဝါစာဖြစ်ပုံနှင့် မဖြစ်ပုံ သာဓက	၃၄၆
-	ရာဂက သိမ်ဖျင်းသောစကားဆိုမှုကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၇
-	အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၈
-	ရာဂက ဒါန၊ သီလနှင့် ဈာန်ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၈
-	ရာဂက ဝိပဿနာကုသိုလ်နှင့် မဂ်ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၄၉

၌	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
-	အကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၁
-	ရာဂက ဆင်းရဲဒုက္ခကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၁
-	အဗျာကတပဒ(၃)ချက် ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၁
-	အဗျာကတက အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၂
-	ကာယိယသုခက ကာယိကသုခနှင့် ကာယိကဒုက္ခကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၂
-	ဥတု၊ ဘောဇဉ်နှင့် ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတို့က ကာယိကသုခ၊ ကာယိကဒုက္ခကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၃
-	အဗျာကတက ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၄
-	ကာယိကသုခက ဒါန၊ သီလနှင့် ဈာန်ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၄
-	ကာယိကသုခက ဝိပဿနာကုသိုလ်နှင့် မဂ်ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၆
-	အဗျာကတက အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၇
-	ကာယိကသုခက သတ်မှု၊ ခိုးမှုနှင့် မုသားဆိုမှုကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၇
-	ဥတု၊ ဘောဇဉ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတို့က ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၈
-	ဥပနိဿယပစ္စည်း၌ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ကာလ(၃)ပါးလုံးက ကျေးဇူးပြုနိုင်ပုံ	၃၆၁
-	ရဟန်းတော်ထံမှ အမှီရ၍ အနာဂါမ်ဖြစ်ပုံ	၃၆၈
-	ဆွမ်းအမှီရ၍ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ	၃၆၉

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
-	ပါရမီပုည အမှီရ၍ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်ကြရပုံ	၃၇၀
၈။	ပုရေဇာတပစ္စည်း	
-	ပုရေဇာတပစ္စည်း၌ ပုရေဇာတ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်	၃၇၃
-	ပုရေဇာတ(၃)မျိုးဖြစ်ပုံ	၃၇၆
-	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်ပုံနှင့် ပြတ်ပုံ	၃၈၅
-	သံသရာစက်ပြတ်အောင် ရှုမှတ်ပုံ	၃၉၁
-	မျက်စိက ရှုမှတ်ပုံ	၃၉၅
-	နားက ရှုမှတ်ပုံ	၃၉၉
-	သံသရာစက်ပြတ်ဖို့ရာ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်	၄၀၂
-	သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပညာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်	၄၀၉
-	ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတဖြစ်ပုံ	၄၁၁
-	တရားရရှိပုံခြင်း မတူကြပုံ	၄၁၈
-	ပေါက်ပင်ဥပမာ သိကောင်းစရာ	၄၁၉

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဟေတုပစ္စည်း

၁၃၅၃-ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလကွယ်နေ့၊ ဒုတိယဝါဆိုလကွယ်နေ့မှာ
ဟောကြားရမည့် တရားတော်က ဟေတုပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။

ဟေတုပစ္စည်းဆိုတာ ပိဋကတ်သုံးပုံတို့တွင် အဘိဓမ္မာပိဋကတ်တွင်
ပါတဲ့ ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ထဲကလည်း အဘိဓမ္မာ
(၇)ကျမ်းတို့တွင် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းတွင်ပါသော ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်
အဘိဓမ္မာရဲ့အဓိပ္ပါယ်၊ ပဋ္ဌာန်းရဲ့အဓိပ္ပါယ်လေးလည်း အတိုချုပ်ဟောကြား
ပါ့မယ်။

အဘိဓမ္မာဆိုတာ အဘိ-ကတစ်ပုဒ်၊ ဓမ္မ-ကတစ်ပုဒ်။ အဘိ-က
ထူးကဲသော သုတ္တန်ပါဠိ၊ သုတ္တန်တရားတို့ထက် ထူးကဲလွန်မြတ်သော
ဓမ္မ-က တရားဖြစ်တယ်။

သုတ္တန်ပါဠိ၊ သုတ္တန်တရားတော်တွေကို ဟောတဲ့အခါ ခန္ဓာ(၅)ပါး
ကိုလည်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၊ အာယတန(၁၂)ပါးကိုလည်း တစ်စိတ်
တစ်ဒေသ၊ ဓာတ်(၁၈)ပါးကိုလည်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို
လည်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၊ သစ္စာ(၄)ပါး သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးတွေကို
ဟောတဲ့အခါမှာလည်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသပဲ ဝေဖန်ပြီး ဟောကြားပါတယ်။
အဘိဓမ္မာဒေသနာသို့ ရောက်လာတဲ့အခါမှာ ခန္ဓာ(၅)ပါးကိုလည်း

အကျယ်တဝင့်၊ အာယတန(၁၂)ပါးကိုလည်း အကျယ်တဝင့်၊ ဓာတ်(၁၈)ပါး
ကိုလည်း အကျယ်တဝင့်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလည်း အကျယ်တဝင့်၊ သစ္စာ
(၄)ပါးကိုလည်း အကျယ်တဝင့်၊ သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးကိုလည်း အကျယ်
တဝင့် ဝေဖန်ပြီး ဟောကြားတော်မူတဲ့အတွက်ကြောင့် သုတ္တန်ပါဠိတော်၊
သုတ္တန်တရားတော်တွေထက် ထူးကဲလွန်မြတ်သောတရားကို အဘိဓမ္မာ
တရားတော် အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ဟု ခေါ်ဆိုရပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သုတ္တန်များထက်၊ ထူးခြားချက်၊
ဟောမြွက်အဘိဓမ္မာ။

သုတ္တန်တွေထက်ကို ထူးခြားပြီး ဟောကြားတော်မူတဲ့အတွက်ကြောင့်
အဘိဓမ္မာလို့ ဆိုရပါတယ်။

ပဋ္ဌာန်းဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်က ‘ပကာရေဟိဋ္ဌာနံ ပဋ္ဌာနံ’။ ပကာရေဟိ=
အထူးထူးအပြားပြားသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ပဝတ္တံ=ဖြစ်သော၊ ဋ္ဌာနံ=
အကြောင်းတည်း။ ပဋ္ဌာနံ=အထူးထူးအပြားပြားသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်
ဖြစ်သောအကြောင်း။

အကြောင်းအမျိုးမျိုးတွေကို ဟောကြားတော်မူတဲ့ကျမ်းကို ပဋ္ဌာန်းကျမ်း
လို့ ခေါ်ရတယ်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးသာလားဆိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။
အကျယ်တဝင့်အားဖြင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးတွေကြောင့် အကျိုးအမျိုးမျိုးတွေ
ဖြစ်ပေါ်ပုံကို အကြောင်းနှင့်အကျိုး ဆက်စပ်ပြီးတော့ အထူးထူးအပြားပြား
ဟောကြားရာ ကျမ်းဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းလို့ ခေါ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကြောင်းကျိုးများစွာ၊ ဆက်စပ်ကာ၊
ဟောတာပဋ္ဌာန်းမည်။

ကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်ပြီးတော့ ဟောတဲ့နေရာမှာ သိပ္ပံနည်းအကျဆုံး ဖြစ်တယ်။ သိပ္ပံခေတ် ရောက်လာတဲ့အခါဖြစ်တော့ သိပ္ပံနည်းကျကျ လေ့လာ ချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် မြတ်စွာဘုရား တရားတော်တွေကို သိပ္ပံနည်းကျကျ လေ့လာချင်တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကိုသင်ယူပါ။ အကြောင်းနှင့်အကျိုး ဆက်စပ်ပုံတွေ မျိုးစုံပါပဲ။

ရုပ်အကြောင်းကြောင့် နာမ်အကျိုးတရားတွေ၊ နာမ်အကြောင်းကြောင့် ရုပ်အကျိုးတရားတွေ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကြောင့် နာမ်အကျိုးတရားတွေ၊ ရုပ်အကျိုးတရားတွေဖြစ်ပုံ စသည်ဖြင့် အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပုံမှာ အပြည့်အစုံပါပဲ။ အခုခေတ်က သိပ္ပံခေတ်ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အကြောင်း နှင့်အကျိုး ဆက်စပ်ပြီးတော့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေ ထုတ်ဖော်ပြနိုင်မှ ယုံကြည်ကြတယ်။ အားကိုးကြတယ်။

အခုခေတ် သိပ္ပံဆရာများက ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပြီးတော့ ရှာဖွေလို့ ရုပ်တရားတွေရဲ့ ဖြစ်မှုပျက်မှုတွေ ထင်ထင်ရှားရှား သိသွားကြတယ်။ တစ်စက္ကန့်အတွင်းမှာ ရုပ်တရားတွေ တစ်ကုဋေခန့်ဖြစ်ပြီး ချုပ်ပျက်သွားတယ် လို့ မြင်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရား မြင်ခဲ့တာကတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်၂၅၀၀- ကျော်က မြင်ခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်။ သိပ္ပံဆရာတွေ အဲဒါတွေသိလာတော့ ဗုဒ္ဓတရား တော်ရဲ့ မှန်ကန်တဲ့အကြောင်းကို သိလာကြတယ်။ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ယုံကြည် အားကိုးလာကြတယ်။

နာမ်တွေရဲ့ ဖြစ်ပျက်ပုံ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်ပုံပျက်ပုံကိုတော့

သိပ္ပံဆရာတွေ ရှာဖွေလို့ မတွေ့ကြသေးဘူးတဲ့။ ရှာတော့ ရှာနေကြတယ်။ တွေ့သွားရင်တော့ သာသနာတော်ကြီး ပိုပြီး တိုးတက်သွားဖို့ဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ နာမ်အကြောင်းနှင့် အကျိုးတရားတွေ ဆက်စပ်ပြီး တော့ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံတွေကို လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်၂၅၀၀-ကျော်က သိခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်။ တစ်စက္ကန့်အတွင်းမှာ နာမ်တရားတွေ ကုဋေတစ်သိန်း ဖြစ်ပြီးတော့ ချုပ်ပျက် သွားတာကို သိတော်မူခဲ့တယ်။ သိပ္ပံဆရာတွေ အခုတော့ ရှာမရသေးဘူး။ ရှာတော့ရှာနေကြပါတယ်။ ရှာလို့တွေ့ရင်တော့ ဗုဒ္ဓတရားတွေကို ပိုပြီး ယုံကြည် အားကိုးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ အကြောင်းနှင့်အကျိုး ဆက်သွယ်တဲ့ သဘောတရားတွေနှင့် အကြောင်းကြောင့် အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်လာပုံများကို သိပ္ပံနည်းကျကျ တရားသဘောတွေ သိရအောင် လေ့လာချင်တယ်ဆိုရင်တော့ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို လေ့လာရပါမယ်။ အပြည့်စုံဆုံးပါပဲ။ ပဋ္ဌာနဆိုတဲ့၊ ပဋ္ဌာန်းဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် လည်း အသင့်အတင့် ပြည့်စုံသွားပါပြီ။

ဟေတုပစ္စည်းကို ဟောကြားပါတော့မယ်။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်လာ ဟေတုပစ္စည်းကို ဟောကြားပါတော့မယ်။

ဟေတုပစ္စယောတိ။

ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနန္တ ရူပါနံ
ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဟေတုပစ္စယောတိ = ဟေတုပစ္စည်းဟူသည်ကား၊ ဟေတူ = ဟိတ်
ခြောက်ပါးတို့သည်၊ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ = ဟိတ်ခြောက်ပါးနှင့်ယှဉ်
ကုန်သော၊ ဓမ္မာနန္တ = သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိ-၇၁-ပါး၊ မောဟမူဒွေဉ္စ

မောဟကြည်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ-၅၂-ပါးတို့အားလည်းကောင်း၊
 တံသမုဋ္ဌာနာနံ = ထိုဟိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော စိတ် စေတသိက်လျှင်
 ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော၊ ရူပါနဉ္စ = သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ဟေတုပစ္စယေန = ဟေတုပစ္စယသတ္တိ
 ဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။
 ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာ
 ရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဟိတ်ခြောက်ပါးက အကြောင်းတရား၊ ပစ္စည်းတရား။ ဟိတ်ခြောက်ပါး
 နှင့်ယှဉ်တဲ့ သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိ-၇၁-ပါး၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြည်
 သော စေတသိက် ဒွေပညာသ-၅၂-ပါး၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇရုပ်ကတော့ ပစ္စယုပ္ပန်တရား။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာနှင့် သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်
 သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တွေက အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်တရား။

ဒီမှာ ဟိတ် ၆-ပါး သိထားဖို့ လိုရင်းပါပဲ။ ဟိတ် ၆-ပါးက လောဘ
 ဟိတ် ဒေါသဟိတ် မောဟဟိတ် မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်ဟိတ်က(၃)ပါး။
 အလောဘဟိတ် အဒေါသဟိတ် အမောဟဟိတ် ကောင်းတဲ့ ကုသိုလ်
 ဟိတ်က(၃)ပါး။ အဲဒီဟိတ်(၆)ပါးက မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
 လို့ခေါ်ရတဲ့ စိတ် စေတသိက်တွေနှင့် သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်တွေ၊ သဟိတ်ပဋိ
 သန္ဓေကမ္မဇရုပ်တွေကို ကျေးဇူးပြုနေတယ်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးလုံးကို ကျေးဇူး
 ပြုတယ်။

မကောင်းတဲ့ ဟိတ်(၃)ပါးက ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါ စိတ် စေတသိက်

လည်း မကောင်းတော့ဘူး။ စိတ်ညစ် စိတ်ဆိုးတွေလည်း ဖြစ်လာပေတယ်။ စိတ်တွေလည်း မကြည်လင်တော့ပေဘူး။ ရုပ်တွေလည်း မကြည်လင်တော့ပေဘူး။ မသန့်ရှင်းတော့ပေဘူး။ ညစ်နွမ်းသွားတယ်။ ကောင်းတဲ့ ဟိတ် (၃)ပါးက ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါ စိတ်တွေလည်း ကြည်လင်၊ ရုပ်တွေလည်း ကြည်လင်၊ စိတ် စေတသိက်တွေလည်း ကြည်လင်ပြီး ကုသိုလ်တရားတွေ တိုးပွား ဖြစ်လာကြပေတယ်။

မကောင်းတဲ့ဟိတ်က(၃)ပါး၊ ကောင်းတဲ့ဟိတ်က(၃)ပါး။ ကျမ်းဂန်တွေ မှာကျတော့ “သစ်ပင်က ရေသောက်မြစ်”နဲ့ တူတယ်လို့ ဥပမာပြပါတယ်။ ရေသောက်မြစ် ကောင်းတဲ့သစ်ပင်၊ ရေသောက်မြစ်၌ ပိုးတို့ အနာတို့ မရှိတဲ့ သစ်ပင်တို့သည် ကြီးထွားလာကြတာပါပဲ။ ရေသောက်မြစ် မကောင်းတဲ့ သစ်ပင်၊ ရေသောက်မြစ်မှာ ပိုးတွေစွဲနေတဲ့၊ အနာအဆာတွေစွဲနေတဲ့ သစ်ပင် သည် မကြီးထွားနိုင်တော့ပေဘူး။ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်သွားတော့တာ ပါပဲ။

အဲဒီလိုပါပဲ၊ တရားနာပရိသတ်တွေရဲ့ သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ ကောင်းတဲ့ ဟိတ်၊ မကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေ ကျေးဇူးပြုနေပုံကလည်း အတူတူပါပဲ။ အခု တရားနာနေတဲ့ အခိုက်မှာတော့ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ ဟိတ်(၆)ပါးကို ဟောနေတာပဲလို့ နှလုံးသွင်းထားရင် ပိုပြီး မှတ်မိပါတယ်။ ဒီဟိတ်(၆)ပါး ကတော့ ထိုထိုသတ္တဝါတွေရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့သန္တာန်မှာ ရှိနေကြတာပါပဲ။

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်တွေမှာတော့ ဟိတ်(၆)ပါးလုံး ဖြစ်တာပါပဲ။ မကောင်းတဲ့ ဟိတ်လည်း ဖြစ်လိုက်၊ ကောင်းတဲ့ဟိတ်လည်း ဖြစ်လိုက်ပါပဲ။ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာတော့ လောဘဟိတ်၊ မောဟဟိတ်၊ အလောဘဟိတ်၊

အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ်တို့ပဲရှိတယ်။ ဒေါသဟိတ် မရှိတော့ပေဘူး။
ဟိတ်(၅)ပါးပဲရှိတယ်။ အနာဂါမ်ဆိုတော့ ဒေါသမရှိတော့ပေဘူး။ ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာတော့ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ်
ဆိုတဲ့ ကောင်းတဲ့ဟိတ်(၃)ပါးပဲ ရှိတော့တယ်။ အဗျာကတဟိတ်(၃)ပါးပဲ
ရှိတော့တယ်။

ဒီဟိတ်(၆)ပါးဟာ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့သန္တာန်မှာ၊ မိမိတို့ရဲ့သန္တာန်မှာ
ရှိနေကြပေတယ်။ အခုဟောနေတဲ့ အခိုက်အတန့်အချိန်မှာတော့ မိမိတို့ရဲ့
သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ဟိတ်(၆)ပါးကို ဟောတာပါပဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီးနာရင်တော့
ပိုပြီး သဘောပေါက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းပြီး နာကြရအောင်။

လောဘဟိတ်	-ဆိုတာ လိုချင်တတ်တာ၊ တပ်မက်တတ်တာ။
ဒေါသဟိတ်	-ဆိုတာအမျက်ထွက်တတ်တာ၊ စိတ်ဆိုးတတ်
တာ၊ ပြစ်မှားတတ်တာ။
မောဟဟိတ်	-ဆိုတာ တွေ့တွေ့ဝေဝေသိတာ၊ အမှားကိုသိတာ။
အလောဘဟိတ်	-ဆိုတာ မလိုချင်တတ်တာ၊ မတပ်မက်တတ်တာ။
အဒေါသဟိတ်	-ဆိုတာ မပြစ်မှားတတ်တာ၊ ချမ်းသာစေတတ်တာ။
အမောဟဟိတ်	-ဆိုတာ မတွေ့မဝေသိတာ၊ အမှန်ကိုသိတာ။

ဤဟိတ်(၆)ပါးလုံးဟာ တရားနာပရိသတ်တွေရဲ့သန္တာန်မှာ ရှိနေကြ
တယ်။ ကောင်းတဲ့ဟိတ်၊ မကောင်းတဲ့ဟိတ်တို့သည် သူတို့အချင်းချင်း အပြိုင်
ပဲဖြစ်ကြတယ်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ ရှိနေလို့ရှိရင် အလောဘ၊
အဒေါသ၊ အမောဟတွေ ဖြစ်ခွင့်မရတော့ပေဘူး။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊
အမောဟတွေ ရှိနေလို့ရှိရင်လည်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ ဖြစ်ခွင့်
မရတော့ပေဘူး။ ဤကဲ့သို့ အပြိုင်ဖြစ်ကြတယ်။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ မဖြစ်ရအောင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေရဲ့ အပြစ်တွေကိုလည်း သိထားကြရပါတယ်။ အပြစ်တွေကိုသိမှ မဖြစ်အောင် ကာကွယ်လို့ရကြပါတယ်။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတို့ရဲ့ အကျိုးတရားတွေသိထားမှ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတရားတွေ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ပြည့်စုံနိုင်သမျှပြည့်စုံအောင် အားထုတ်နိုင်ကြပါတယ်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရားတွေ၏ အပြစ်တွေကို မသိထားသင့်ပါဘူးလား ... သိထားသင့်ပါတယ်ဘုရား။ သိထားသင့်ပါတယ်။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတရားတွေရဲ့ အကျိုးတရားတွေကိုလည်း သိထားသင့်ပါတယ်။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေက တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ အကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုကြတယ်။

ပါဏာတိပါတ = သူ့အသက်သတ်နိုင်ရအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

အဒိန္နာဒါန = သူ့ဥစ္စာခိုးနိုင်ရအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ = သူတစ်ပါး သားမယားတွေ ဖျက်ဆီးနိုင်ရအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

မုသာဝါဒ = လိမ်ညာပြောနိုင်ရအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

ပိသုဏဝါစာ = ကုန်းတိုက်နိုင်ရအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

ဖရသဝါစာ = ကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းပြီးပြောနိုင်ရအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

သမ္ပပ္ပလာပ = သိမ်ဖျင်းတဲ့ စကားတွေ ပြောဖြစ်နိုင်ရအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

အဘိဇ္ဈာ = သူတစ်ပါး စည်းစိမ်ကို မတရားသောနည်းဖြင့် ယူဖို့ရာ

မှပေါဒ

6030

အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတွေကတော့ မိမိတို့ရဲ့သန္တာန်မှာ ကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုကြတယ်။ သူ့အသက်မသတ်နိုင်ရအောင်၊ သူ့ဥစ္စာမခိုးနိုင်ရအောင်၊ သူတစ်ပါး သားမယား မဖျက်ဆီးနိုင်ရအောင်၊ လိမ်ညာမပြောနိုင်ရအောင်၊ ကုန်းမတိုက်နိုင်ရအောင်၊ ကြမ်းတမ်းစွာ မပြောနိုင်ရအောင်၊ ပြန်ဖျင်းတဲ့စကားတွေ မပြောနိုင်ရအောင်၊ သူတစ်ပါးရဲ့ စည်းစိမ်တွေကို ကိုယ့်စည်းစိမ်ဥစ္စာဖြစ်အောင် မကြံစည်နိုင်ရအောင်၊ သူတစ်ပါးတွေ ဆင်းရဲကြောင်း ပျက်စီးကြောင်း မကြံစည်နိုင်ရအောင်၊ အယူလွဲ အယူမှားတွေ မရှိရအောင် အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဆိုတဲ့ ဟိတ်(၃)ပါးက ကျေးဇူးပြုကြပေတယ်။ ဒါကတော့ အကျဉ်းချုပ် သိထားဖို့ပါပဲ။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတွေရဲ့ အကျိုးတွေကို သိထားလို့ရှိရင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေရဲ့ အပြစ်တွေကိုလည်း သိကြရပါတယ်။ အပြစ်တွေကို လွယ်လွယ်နဲ့ပဲ သိနိုင်ကြပါတယ်။

အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတွေရဲ့ အကျိုးတရားတွေကို
အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အလောဘော ဒါနဟေတု။

အလောဘော = မလိုချင်တဲ့ အလောဘသည်။ ဒါနဟေတု = ဒါန၏ အကြောင်းတည်း။ (ဝါ) ဒါနနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

အဒေါသော သီလဟေတု။

အဒေါသော = အဒေါသသည်။ သီလဟေတု = သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း ၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

အမောဟော ဘာဝနာဟေတု။

အမောဟော = အမောဟသည်။ ဘာဝနာဟေတု = ဘာဝနာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့။ အဋ္ဌကထာစရိယော = အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ သံဝဇ္ဇေတိ = ကောင်းစွာ မသွေ ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာ အလောဘဖြစ်နေပြီဆိုလို့ရှိရင် ဒါနနှင့် ပြည့်စုံတော့မယ်။ မလိုချင် မတပ်မက်တော့ အလှူဒါနတွေ မပြုကြ ပါဘူးလား ... ပြုကြပါတယ်ဘုရား။ အလောဘက ဒါနဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ ဒါနပြည့်စုံဖို့ရာ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အလောဘက ဒါန ပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်းဆိုတော့ လောဘက မစ္ဆရိယ - ဝန်တိုနှမြောတဲ့ မလှူဒါန်းနိုင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ မလှူဒါန်းနိုင်အောင်ဘဲ ဘယ်သူက ကျေးဇူးပြုသလဲ ... လောဘက ကျေးဇူးပြုတယ်။ လှူဒါန်းနိုင်အောင် ဘယ်သူက ကျေးဇူးပြုသလဲ ... အလောဘက ကျေးဇူးပြုတယ်။

အဒေါသက သီလနဲ့ပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အဒေါသ ဆိုတာ မေတ္တာပဲ။ မေတ္တာများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ သူတစ်ပါးကို ချမ်းသာစေ လိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သီလတွေ လုံခြုံကြတယ်။ သူတစ်ပါးကို ချမ်းသာစေလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်မှ သတ်နိုင်ပါတော့မလား ... မသတ် နိုင်တော့ပါဘုရား။ သတ်လိုက်ရင် သူတစ်ပါးတွေ ဆင်းရဲသွားတော့မယ်၊ မသတ်တော့ပေဘူး။

သူတစ်ပါးကို ချမ်းသာစေချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သူတစ်ပါးပစ္စည်းလည်း မခိုး နိုင်တော့ဘူး၊ ခိုးလိုက်ရင် သူတစ်ပါးတွေ စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြ ရတော့မယ်။ မခိုးတော့ပေဘူး။ အဒေါသက သီလ လုံခြုံခြင်း၊ သီလပြည့်စုံ ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။

အဒေါသ မေတ္တာက သီလလုံခြုံခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံ ခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ သီလ လုံခြုံအောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။

ဒေါသကတော့ သီလပျက်ကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မကြာခဏ သီလ မပျက်တတ်ပါဘူးလား ... ပျက်တတ်ပါတယ်ဘုရား။ သတ်ချင်လည်း သတ်ပစ်လိုက်တယ်။ ပုတ်ချင်လည်း ပုတ်ပစ်လိုက်တယ်။ ခိုးချင်လည်း ခိုးပစ်လိုက်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒေါသက သီလပျက်ကြောင်း ဖြစ်တယ်။ မကောင်းတဲ့ ဒေါသဟိတ်ဖြစ်လာရင် သီလပျက်အောင် ကျေးဇူး ပြုတယ်။ ကောင်းတဲ့ အဒေါသဟိတ်ကတော့ သီလနဲ့ ပြည့်စုံအောင် ကျေးဇူး ပြုတယ် ။ ဒီတော့ ကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေ များများဖြစ်ဖို့ မလိုအပ်ပါ ဘူးလား... လိုအပ်ပါတယ်ဘုရား။

အမောဟော ဘာဝနာဟေတု။

အမောဟော = အမောဟသည်၊ ဘာဝနာဟေတု = ဘာဝနာ ကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အမောဟက တရား အားထုတ်နိုင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ ဘာဝနာကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။

မောဟက တရားအားမထုတ်နိုင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ တွေတွေဝေဝေနဲ့ မောဟကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ တရားအားမထုတ်နိုင်တော့ဘူး။ ဉာဏ်တုံးနေတယ်။ အမောဟဆိုတာ ဉာဏ်ပညာ၊ ဘာဝနာဆိုတာ ဉာဏ်ပညာအရာ၊ ဘာဝနာအရာမှာ မွေ့လျော်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူ့မှာ ဉာဏ်ပညာနဲ့ ပြည့်စုံလို့ပဲဖြစ်တယ်။ မမွေ့လျော်နိုင်ဘူး၊ ဘာဝနာတရားကို အားမထုတ်နိုင်ဘူးဆိုတာ သူ့မှာ ဉာဏ်တုံးနေလို့ မောဟဟိတ်တွေ များနေလို့ ဖြစ်တယ်။ ဟိတ်(၆)ပါးက ကျေးဇူးပြုပုံ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှား ပါတယ်ဘုရား။

အလောဘက ဒါနနဲ့ ပြည့်စုံအောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ လောဘက မလှူနိုင် မတန်းနိုင်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ အဒေါသက သီလနှင့် ပြည့်စုံ အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဒေါသက သီလပျက်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ အမောဟက ဘာဝနာကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ မောဟ က ဘာဝနာတရား အားမထုတ်နိုင်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ထင်ရှားသွား ပါပြီ။ ဘယ်သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတာလဲဆိုတော့ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတာပါပဲ။ သတိမထားသင့်ပါဘူးလား ... သတိထားသင့် ပါတယ်ဘုရား။ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေကို မြန်မြန်ပယ်နိုင်ရအောင် များများပယ်နိုင်ရအောင် အားမထုတ်သင့်ပါဘူးလား ... အားထုတ်သင့်

ပါတယ်ဘုရား။ အားထုတ်သင့်တယ်။ အလောဘ အဒေါသ အမောဟတွေ မိမိသန္တာန်မှာ ပြည့်စုံလာရအောင် အားထုတ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပါပဲ။

ဟေတုပစ္စည်း၏ အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးတရားတို့ကို သိထားသင့် ကြပါတယ်။ အကြောင်းတရား အရင်းခံပြီး အကျိုးတရားဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌ ကထာဆရာများက ဆက်လက်ပြီး ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အလောဘေန ပေတ္တိဝိသယေ န ဟောတိ။

အလောဘေန = အလောဘဖြင့်၊ ပေတ္တိဝိသယေ = ပြိတ္တာဘုံ၌၊ ဥပပတ္တိ = ဖြစ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ = မဖြစ်။

အဒေါသေန နိရယေ န ဟောတိ။

အဒေါသေန = အဒေါသဖြင့်၊ နိရယေ = ငရဲပြည်၌၊ ဥပပတ္တိ = ဖြစ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ = မဖြစ်။

အမောဟေန တိရစ္ဆာနယောနိယံ န ဟောတိ။

အမောဟေန = အမောဟဖြင့်၊ တိရစ္ဆာနယောနိယံ = တိရစ္ဆာန်မျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ = ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ န ဟောတိ = မဖြစ်။

အလောဘက ပြိတ္တာဘုံမှာ မဖြစ်နိုင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ အဒေါသက ငရဲဘုံမှာ မဖြစ်နိုင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ အမောဟက တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ မဖြစ်နိုင် ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

လောဘကတော့ ပြိတ္တာဘုံမှာ ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဆိုတာ မထင်ရှား ပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ဒေါသကတော့ ငရဲဘုံမှာ ဖြစ်ခြင်းရဲ့

အကြောင်းဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ မောဟကတော့ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ဟေတုပစ္စည်းက ကျေးဇူးပြုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

လောဘအားကြီးရင် လောဘနဲ့သေရင် ဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်သလဲ ... ပြိတ္တာပြည်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ပြိတ္တာပြည်မှာ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဘယ်သူက ကျေးဇူးပြုတာပါလဲ ... ဟေတုပစ္စည်း-လောဘက ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ လောဘနှင့်သေ၊ ထိုသူတွေ၊ ရောက်လေပြိတ္တာပြည်။

ဟေတုပစ္စည်း လောဘက ကျေးဇူးပြုတာ ဘယ်ရောက်သွားပါသလဲ... ပြိတ္တာပြည် ရောက်သွားပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အလောဘနှင့်သေ၊ ထိုသူတွေ၊ ရောက်လေလူ နတ်ပြည်။

အလောဘတည်းဟူသော ဟိတ်ဟေတုပစ္စည်းက ကျေးဇူးပြုလိုက်တာ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်ထိ ရောက်နိုင်တယ်။ ‘လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်’ ဆိုတာ ဥပလက္ခဏ နည်းပါပဲ။ ဗြဟ္မာပြည်လည်း ရောက်ကြတာပါပဲ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဒေါသနှင့်သေ၊ ထိုသူတွေ၊ ရောက်လေငရဲပြည်။

ဟေတုပစ္စည်း ဒေါသကနေ ကျေးဇူးပြုတာ ဘယ်ရောက်သလဲ၊ ငရဲကို ရောက်တယ်။ ဒီတော့ ဒေါသကင်းအောင် မနေသင့်ပါဘူးလား ... နေသင့်ပါတယ်ဘုရား။ နေသင့်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အဒေါသနှင့်သေ၊ ထိုသူတွေ၊ ရောက်လေလူ နတ်ပြည်။

ဟေတုပစ္စည်းမှ အဒေါသက ကျေးဇူးပြုလို့ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်သွားနိုင်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မောဟနှင့်သေ၊ ထိုသူတွေ၊ ဖြစ်လေတိရစ္ဆာန်။

မောဟတည်းဟူသော ဟေတုပစ္စည်းက ကျေးဇူးပြုလို့ ဘယ်ပြည် ရောက်သွားပါသလဲ ... တိရစ္ဆာန်ပြည်ကို ရောက်သွားပါတယ်ဘုရား။ တိရစ္ဆာန်တွေဆိုတာ တွေတွေဝေဝေဖြစ်တယ်။ တွေတွေဝေဝေဖြစ်တော့ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ မဖြစ်နိုင်ကြတော့ဘူး။ လူ့ပြည် ပြန်ရောက်ဖို့က အလွန်ခဲယဉ်းသွားကြပေတယ်။ မောဟ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းအောင် အားမထုတ်သင့်ပါဘူးလား ... အားထုတ်သင့်ပါတယ်ဘုရား။ အားထုတ်သင့်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အမောဟနှင့်သေ၊ ထိုသူတွေ၊ ရောက်လေနိဗ္ဗာန်ပြည်။

အမောဟဆိုတာ ပညာ၊ ပညာဉာဏ်နှင့် သေသွားရင် အမြတ်ဆုံး အထွတ်အထိပ် အကျိုးကတော့ နိဗ္ဗာန်ပြည်ဖြစ်တယ်။ လူ့ပြည်လည်း ရောက်နိုင်တယ်။ နတ်ပြည်လည်း ရောက်နိုင်တယ်။ ဗြဟ္မာပြည်လည်း ရောက်နိုင်တယ်။ အမောဟနှင့် သေနိုင်ဖို့က သိပ်အရေးကြီးတယ်။ အမောဟ အထုံဝါသနာတွေ ပါပြီးတော့ ကွယ်လွန်ခါနီးမှာ အမောဟနဲ့ သေရင်တော့ သူ့ရဲ့ပါရမီအားလျော်စွာ မြင့်မြတ်ရာ မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝတွေ ရောက်နိုင်တယ်။ နိဗ္ဗာန်သို့လည်း ရောက်သွားနိုင်တယ်။ ပညာနဲ့သေဖို့က ဘယ်တရားနဲ့ သေရမလဲ၊ အမှတ်တရားနဲ့သေမှ မှတ်နေတုန်းမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ

မဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကွယ်လွန်ရမယ်ဆိုလို့ရှိရင်တော့ အထက်တန်း ကျကျ ဘုံဘဝတွေကို ရောက်သွားမှာပါပဲ။ ကွယ်လွန်ခါနီးမှာတော့ ကွယ်လွန် လောက်တဲ့ ရောဂါဝေဒနာတွေနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မတွေ့ကြရ ပါဘူးလား ... တွေ့ကြရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီရောဂါဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ တွေကို လွမ်းမိုးအောင် မှတ်နိုင်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်၊ အဲဒီလို မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း ကွယ်လွန်သွားလို့ရှိရင် ဘာနဲ့သေတယ်လို့ ခေါ်ရမလဲ ... အမောဟ ဉာဏ်ပညာနဲ့ သေတယ်လို့ ခေါ်ရပါမယ်ဘုရား။ အမောဟ ဉာဏ်ပညာနဲ့ သေတာဖြစ်တယ်။ ဟေတုပစ္စည်းက ကျေးဇူးပြုလိုက်တော့ မြင့်မြတ်ရာ မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝ ရောက်မသွားနိုင်ပါဘူးလား ... ရောက်သွားနိုင်ပါတယ် ဘုရား။

(အမှာ)။ ဟေတုပစ္စည်းကတော့ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာပင် ကျေးဇူး ပြုတယ်။ နောင်ဘဝများမှာ ဖြစ်ခြင်းသည် အကျိုးဆက်မျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ ဟေတုပစ္စည်းက တိုက်ရိုက်ကျေးဇူးပြုတာ မဟုတ် ဟုသိကြရပေသည်။

ရောဂါသမသီတိ ရဟန္တာ = ရောဂါလည်းပျောက်၊ ရဟန္တာလည်းဖြစ်၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်လည်းရှိတယ်။ ဇီဝိတသမသီတိ ရဟန္တာ = ရဟန္တာလည်းဖြစ်၊ အသက်လည်းကုန်၊ မှတ်နေရင်း မှတ်နေရင်းနဲ့ အသက်လည်းကုန်သွားတော့ မောဟဖြင့်သေတာမဟုတ်၊ အမောဟဖြင့် (သေတာ) ပရိနိဗ္ဗာန်စံတာ ဖြစ်ပေတယ်။ ပညာဉာဏ်ဖြင့် (သေတဲ့) ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့အတွက်ကြောင့်၊ ရဟန္တာ အဖြစ်ဖြင့် (သေရတဲ့) ပရိနိဗ္ဗာန်စံရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘယ်ရောက်သွား မလဲ ... နိဗ္ဗာန်ပြည်ရောက်သွားပါမယ်ဘုရား။

အမောဟနဲ့သေဖို့ရာ တရားနာပရိသတ်များအတွက် အရေးကြီးဆုံး ပါပဲ။ အမောဟနဲ့ သေနိုင်ရအောင် ဘယ်တရားများ ရှုမှတ်နေရမလဲ ... သတိ ပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်နေရပါမယ်ဘုရား။ ရှုမှတ်နေရင်း အမောဟနဲ့ သေရတာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ မတွေမဝေသေရတော့ သောတာပန်ဆိုရင် လည်း မြင့်မြတ်တဲ့ ဘုံဘဝပဲရောက်မယ်။ သကဒါဂါမ်ဆိုရင်လည်း လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်(၆)ထပ်သို့ ရောက်မယ်။ အနာဂါမ်ဆိုရင်လည်း ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်မယ်။ ရဟန္တာဆိုရင်လည်း နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားမှာပါပဲ။ အဋ္ဌကထာ ဆရာတွေ ဖွင့်ပြထားတာ အလွန်ပဲ နေရာကျပါတယ်။

လောဘ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မကောင်းတဲ့ ဟိတ်(၃)ပါးက ကျေးဇူးပြုမယ်ဆိုလို့ရှိရင် တိရစ္ဆာန်တို့ ပြိတ္တာတို့ ငရဲသို့ မကျသွားနိုင်ပါ ဘူးလား ... ကျသွားနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ကျသွားနိုင်ပါတယ်။ ကောင်းတဲ့ ဟိတ်(၃)ပါး အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတို့က ကျေးဇူးပြုရင် လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်(၆)ထပ်၊ ဗြဟ္မာပြည်၊ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်ပဲ ရောက်ရှိသွားနိုင်တယ်။

ဒီတော့ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတရားတွေ များများဖြစ်အောင် တရားနာပရိသတ်များ အားထုတ်နေဖို့ မလိုအပ်ပါဘူးလား ... လိုအပ်ပါ တယ်ဘုရား။ လိုအပ်တယ်တဲ့။ လူ့ပြည်ရောက်နေတဲ့ အခိုက်အတန့်ဖြစ်လို့ အားထုတ်နေကြရတာဖြစ်တယ်။ အခုတရားနာပရိသတ်များကတော့ အမြဲတမ်းလိုပဲ အားထုတ်နေကြပါတယ်။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ တွေ ဖြစ်အောင် အားထုတ်နေကြရတာဖြစ်တယ်။ အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာ ကောင်းပါတယ်။

အဋ္ဌကထာဆရာတွေက အများကြီးပဲ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ လောဘ

ဒေါသ မောဟတွေရဲ့ အပြစ်တွေ၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟတွေရဲ့ အကျိုးတွေ ဟေတုပစ္စည်းရဲ့ အကျိုးအပြစ်တွေကို အဋ္ဌကထာဆရာတွေက ဖွင့်ပြတာ သိပ်ကောင်းပါတယ်။

အလောဘော အရောဂျဿ ပစ္စယော ဟောတိ။

အလောဘော = အလောဘသည်၊ အရောဂျဿ = ကျန်းမာခြင်း၏၊ ပစ္စယော = အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

အဒေါသော ယောဗ္ဗနဿ ပစ္စယော ဟောတိ။

အဒေါသော = အဒေါသသည်၊ စိတ်မဆိုး အမျက်မထွက်တတ်ခြင်းသည်၊ ယောဗ္ဗနဿ = အရွယ်ကောင်းခြင်း၊ အရွယ်တင်ခြင်း၏၊ ပစ္စယော = အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

အမောဟော ဒီဃာယုကတာယ ပစ္စယော ဟောတိ။

အမောဟော = အမောဟသည်၊ ဒီဃာယုကတာယ = အသက်ရှည်ခြင်း၏၊ ပစ္စယော = အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ အဋ္ဌကထာစရိယော = အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ သံဝဇ္ဇေတိ = ကောင်းစွာမသွေ ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အလောဘ မလိုချင် မတပ်မက်ခြင်းဟာ အရောဂျဿ = အနာရောဂါ ကင်းခြင်း၏၊ ပစ္စယော = အကြောင်းဖြစ်တယ်။ လောဘနည်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အရာရာမှာ စားတဲ့သောက်တဲ့ နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူ အရာတွေ ပြုလုပ်မည့် အရာတွေမှာဖြစ်ဖြစ် လောဘနည်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့

အတိုင်းအတာနဲ့ မှီဝဲသုံးဆောင်တတ်တယ်။ မျှတရုံပဲ မှီဝဲသုံးဆောင်
တတ်တယ်။ ဒီတော့ မကျန်းမာပါဘူးလား ... ကျန်းမာပါတယ်ဘုရား။
ကျန်းမာတယ်။

ပြောင်းပြန်အားဖြင့် လောဘကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စားတဲ့အခါမှာလည်းပဲ
သူကြိုက်တဲ့အစာတွေနဲ့ တွေ့ရင် အလွန်အကျွံ စားတတ်တယ်။ လောဘ
ကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အစားလည်းကြီးတယ်။ အစားကြီးပြီး အလွန်အကျွံစား
တော့ အစာမကြေရောဂါတွေ ဖြစ်ကြရတယ်။

အလောဘဟာ ကျန်းမာခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ လောဘက
မကျန်းမာခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ သတိမထားသင့်ပါဘူးလား ...
သတိထားသင့်ပါတယ်ဘုရား။

လောဘသိပ်ကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မကျန်းမာ ဖြစ်လာတတ်တယ်။
ဟိုဟာလည်းလိုချင်၊ ဒီဟာလည်းလိုချင်၊ ဟိုဟာလည်းရချင်၊ ဒီဟာလည်း
ရချင်။ လောဘကြီးတော့ နေရာဒေသမရွေး၊ အချိန်ကာလမရွေး၊ အစား
အသောက်မရွေး ပြုလုပ်စားသောက်တော့ ကျန်းမာပါတော့မလား ...
မကျန်းမာတော့ပါဘုရား။ မကျန်းမာတော့ပေဘူး။ လောဘနည်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က
တော့ အချိန်ကာလကို ကြည့်ပြီးတော့ ရသင့်တာမှပဲ ယူတော့မယ်။ မရသင့်
တာ မယူတော့ဘူး။ စားသင့်တာမှပဲ စားမယ်။ မစားသင့်တာ မစားတော့
ပေဘူး။ လောဘနည်းနေတော့ အတိုင်းအရှည်ပမာဏကိုသိပြီး မှီဝဲသုံးဆောင်
တတ်တော့ ကျန်းမာခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။

ကျန်းမာတာဟာလည်း တရားနာပရိသတ်များအတွက် အကောင်းဆုံး
လာဘ်တစ်ခုပဲ။ ‘အရောဂျာ ပရမာ လာဘာ’ အရောဂျာ = ကျန်းမာခြင်း

သည်။ ပရမာ = မြတ်သော၊ လာဘာ = လာဘ်ကြီးတစ်ခုပင်တည်း။ ကျန်းမာနေတာ အကောင်းဆုံး၊ အမြတ်ဆုံး လာဘ်ပဲဖြစ်တယ်။ တရားနာ ပရိသတ်များ မကြာခဏ နာကြားဖူးပါတယ်။ ကျန်းမာမှ လောကရေးရာ တွေလည်း ဆောင်ရွက်နိုင်၊ အားထုတ်နိုင်တယ်။ ကျန်းမာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် လောက ရေးရာ စီးပွားရေး ကြီးပွားရေးတွေလည်း ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ မိမိ ကိုယ်အား ဉာဏ်အားနှင့်အမျှ မဆောင်ရွက်နိုင်ပါဘူးလား ... ဆောင်ရွက် နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ လောကုတ္တရာရေးရာဘက်က၊ ဓမ္မရေးရာဘက်ကလည်း ကျန်းမာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှ မိမိရဲ့ တရားဓမ္မကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်နိုင်တယ်။ မကျန်းမာရင်တော့ အားမှ အားထုတ်နိုင်ပါ့မလား ... အားမထုတ်နိုင်ပါ ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ယုံကြည်ကျန်းမာ၊ ဖြောင့်စွာစိတ်ထား၊
ကြိုးစားတွင်တွင်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်၊
ငါးအင်တရားရကြောင်းတည်း။

တရားရကြောင်း အင်္ဂါငါးပါးတို့တွင် ယုံကြည်တာက (၁)နံပါတ်။ ကျန်းမာတာက (၂)နံပါတ်ဖြစ်တယ်။ ကျန်းမာတာဟာ (၂)နံပါတ်ကနေပြီး တော့ တရားရဖို့ ကျေးဇူးပြုနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အလောဘ မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ရှိနေဖို့ မကောင်းပါဘူးလား ... ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ လောဘ နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် အားမထုတ်ရပါဘူးလား ... အားထုတ်ရပါတယ် ဘုရား။ ဟေတုပစ္စည်းတရားတွေထဲက အလောဘဆိုရင် ပြည့်စုံလာဖို့၊ လောဘဆိုရင် ပယ်နိုင်ဖို့ အားမထုတ်ကြရပါဘူးလား ... အားထုတ်ကြရ ပါတယ်ဘုရား။

အဒေါသက အရွယ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ အရွယ်တင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အဒေါသက အရွယ်တင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဆိုတော့ ဒေါသက အရွယ်အိုလွယ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဒေါသမီးက လောင်တော့ အိုလွယ်ပါတယ်။ ဒေါသကြီးတော့ ခန္ဓာကိုယ်မှ စိတ္တဇရုပ်တွေကို စပြီးလောင်ပါတယ်။ ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဆံပင်တွေ မြန်မြန် ဖြူတတ်တယ်။ နားထိုင်း၊ ခါးကိုင်း မြန်မြန်ဖြစ်လာတတ်တယ်။ သွားတွေ လည်း မြန်မြန် ကျိုးလာတတ်တယ်။ ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အရွယ်အိုလွယ် ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အဒေါသ မေတ္တာများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အရွယ်တင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဟေတုပစ္စည်းက ကျေးဇူးပြုပုံ အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဖွင့်ပြပါတယ်။

အမောဟကတော့ အသက်ရှည်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဉာဏ် ပညာရှိတော့ သင့်တာတွေကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပြီး မသင့်တာတွေကို ရှောင်ကြဉ်တော့ အသက်မရှည်ပါဘူးလား ... အသက်ရှည်ပါတယ်ဘုရား။ မောဟကတော့ အသက်တိုကြောင်းပဲဖြစ်တယ်။ တွေတွေဝေဝေ ဘာမှ ကောင်းတာ ဆိုးတာ မသိဘူး။ ကိုယ်နဲ့တည့်လား မတည့်ဘူးလား၊ ကိုယ်နဲ့ သင့်လား၊ မသင့်ဘူးလား မသိဘဲနဲ့ မှီဝဲတယ်၊ သုံးဆောင်တယ်၊ ပြုလုပ် တယ်ဆိုရင် အသက်တိုမသွားနိုင်ပါဘူးလား ... အသက်တိုသွားနိုင်ပါတယ် ဘုရား။ အသက်တိုသွားနိုင်ပါတယ်။

ဟေတုပစ္စည်းတရားတွေက တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာ အမြဲ ကျေးဇူးပြုမနေပါဘူးလား ... အမြဲကျေးဇူးပြုနေပါတယ်ဘုရား။ အကြောင်း တရားတွေ၌ ကောင်းတာဖြစ်ဖို့ အကြောင်းတရားနဲ့၊ ဆိုးတာဖြစ်ဖို့ အကြောင်းတရား (၂)မျိုးဟာ ရှိနေကြတာပါပဲ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်သေး

သမ္ပကာလပတ်လုံး ရှိနေကြပေတယ်။ ရှိနေတော့ အထူးသတိမထားသင့် ပါဘူးလား ... အထူးသတိထားသင့်ပါတယ်ဘုရား။

အလောဘော ဘောဂသမ္ပတ္တိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။

အလောဘော = မလိုချင် မတပ်မက်ခြင်းသည်။ ဘောဂသမ္ပတ္တိယာ = စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၏။ ပစ္စယော = အကြောင်းသည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

အဒေါသော မိတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။

အဒေါသော = အမျက်မထွက် ဒေါသမထွက်ခြင်း မပြစ်မှားတတ် သော မေတ္တာသည်။ မိတ္တသမ္ပတ္တိယာ = မိတ်ဆွေနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၏။ ပစ္စယော = အကြောင်းသည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

အမောဟော အတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။

အမောဟော = အမောဟသည်။ အတ္တသမ္ပတ္တိယာ = မိမိကိုယ်ကို ပြည့်စုံစေခြင်း၏။ ပစ္စယော = အကြောင်းသည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့။ အဋ္ဌကထာစရိယော = အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ သံဝဇ္ဇေတိ = ကောင်းစွာမသွေ ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ ဟေတုပစ္စည်းထဲက အလောဘ = မလိုချင် မတပ်မက်ခြင်းသည် စည်းစိမ်ဥစ္စာရတနာနှင့် ပြည့်စုံ ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ မလိုချင် မတပ်မက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ စည်းစိမ် ဥစ္စာရတနာတွေ ပြည့်စုံပေါများတတ်ပါတယ်။ မလိုချင် မတပ်မက်ကော့

မလ္လပါဘူးလား ... လ္လပါတယ်ဘုရား။ လ္လတော့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ပေါများလာတာပါပဲ။ ဒီဘဝမှာလည်း ပေါများတယ်။ နောင်နောင်ဘဝတွေမှာလည်း မုချပေါများတယ်။

အလောဘက စည်းစိမ်ဥစ္စာရတနာတွေ ပေါများခြင်းရဲ့ အကြောင်းဆိုတော့ လောဘက ရှားပါးခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ လောဘသိပ်ကြီးရင် မလ္လနိုင် မတန်းနိုင်၊ မပေးနိုင်တော့ပေဘူး။ လောဘ သိပ်ကြီးရင် ဒီဘဝမှာလည်း ရှားပါးတတ်တယ်။ နောင်နောင်ဘဝတွေတော့ ရှားပါတာပိုပြီး ထင်ရှားတယ်။

အဒေါသ = မေတ္တာက မိတ်ဆွေကောင်းတွေနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အဒေါသက မိတ်ဆွေသင်္ဂဟနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်းဆိုတော့ ဒေါသက မိတ်ဆွေပျက်ကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဒေါသကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မကြာခဏ မိတ်ဆွေတွေ ပျက်တတ်တယ်။ သည်းမှ မခံတော့ဘဲကိုး။ ဆတ်ဆတ်ကလေးမှ အထိမခံဘူး။ ဒီတော့ မိတ်ဆွေတွေ မပျက်ကုန်ပါဘူးလား ... ပျက်ကုန်ပါတယ်ဘုရား။ သည်းမခံနိုင်တာနဲ့ ဒေါသနဲ့က မိတ်ဖက်ဖြစ်တယ်။ ဒေါသကြီးတော့ သည်းမခံနိုင်၊ သည်းမခံနိုင်တော့ ဒေါသကြီးတယ်။ ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သူတစ်ပါးတွေ ခင်မှ ခင်ပါတော့မလား ... မခင်တော့ပါဘုရား။ ဘာမှမဟုတ်တဲ့ အကြောင်းလေးနဲ့ စိတ်ဆိုးအမျက်ထွက်တယ်။ ဒီလိုဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘယ်သူမှ မခင်တော့ပေဘူး။ ဒေါသက မိတ်ဆွေပျက်ကြောင်းဖြစ်တယ်။

အဒေါသ = မေတ္တာကတော့ မိတ်ဆွေတွေ ပေါများခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးကို ချမ်းသာစေချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် သည်းလည်း

သည်းခံတတ်တယ်။ အဒေါသနှင့် သည်းခံခြင်းကတော့ မိတ်ဖက်ပဲ။ သည်းခံတတ်လို့ရှိရင် အဒေါသ = မေတ္တာတွေ များလို့ပဲဖြစ်တယ်။ သည်းမခံတတ်လို့ရှိရင် ဒေါသတွေ များလို့ပဲဖြစ်တယ်။ အရာရာမှာ သည်းခံတတ်တော့ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေ မပေါများပါဘူးလား ... ပေါများပါတယ်ဘုရား။ အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဖွင့်ပြတာ သိပ်သဘာဝကျပါတယ်။

အဋ္ဌကထာဆရာတွေဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလိုတော်ကို သိတော်မူကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပါဠိတော်စကားတွေကို ယူယူပြီး ဖွင့်ပြတဲ့ အဋ္ဌကထာဆရာတွေရဲ့ စကားဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ စကားနဲ့ အလားတူပါပဲ။

အဋ္ဌကထာဆရာတွေရဲ့ စကားကို မလိုက်နာသင့်ပါဘူးလား ... လိုက်နာသင့်ပါတယ်ဘုရား။ လိုက်နာသင့်ပါတယ်။ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေနဲ့ ချမ်းချမ်းသာသာ နေချင်တယ်ဆိုရင် ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဘယ်တရားရှိအောင် အားထုတ်ရမလဲ ... အဒေါသ = မေတ္တာရှိအောင် အားထုတ်ရပါမယ်ဘုရား။ အဒေါသ = မေတ္တာများများထားရမယ်။ မေတ္တာများများထားပြီး နေရမယ်။ ကြီးပွားကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မေတ္တာဓာတ်များတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အတူတကွ နေကြရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာနဲ့ နေကြရပေတယ်။ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေကလည်း ပေါများလို့ မချမ်းသာပါဘူးလား ... ချမ်းသာပါတယ်ဘုရား။ ချမ်းသာတယ်တဲ့။ ဟေတုပစ္စည်းက ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။

အမောဟော အတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။

အမောဟော = အမောဟသည်၊ အတ္တသမ္ပတ္တိယာ = မိမိကိုယ်ကို ပြည့်စုံစေခြင်း၏၊ ပစ္စယော = အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

အမောဟ မတွေဝေတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းတာနဲ့ဆိုးတာ၊ သင့်တာနဲ့ မသင့်တာ ခွဲခြားသိ၍ နေတတ်တော့ မိမိကိုယ်မှာ မပြည့်စုံပါဘူးလား ... ပြည့်စုံပါတယ်ဘုရား။ အဖက်ဖက်က ပြည့်စုံနေတတ်တယ်။ အမောဟက ပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။

အမောဟက ပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်းဆိုတော့ မောဟက မပြည့်စုံခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ကောင်းတာ ဆိုးတာ မခွဲခြားနိုင်ဘူး။ သင့်တာ မသင့်တာကိုလည်း မခွဲခြားနိုင်ဘူး။ တော်တာ မတော်တာကိုလည်း မခွဲခြားနိုင်တော့ မဆုတ်ယုတ်သွားပါဘူးလား ... ဆုတ်ယုတ်သွားပါတယ်ဘုရား။ မရှိတာထက် မသိတာ ခက်တယ်။ ‘မရှိတာထက် မသိတာခက်’ဟုဆိုတာ မောဟကို ပြောတာ ဖြစ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာလို့လည်းခေါ်တယ်။ မောဟလို့လည်းခေါ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာဆိုတာ အမှောင်ကျနေတာပဲ။ အလင်းမရှိဘူး။ ကောင်းတာ ဆိုးတာ မခွဲတတ်ဘူး။ သင့်တာ မသင့်တာ မခွဲတတ်ဘူး။ အကျိုးရှိတာ မရှိတာ မခွဲတတ်ဘူးဆိုတော့ မဆုတ်ယုတ်သွားပါဘူးလား ... ဆုတ်ယုတ်သွားပါတယ်ဘုရား။ အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဖွင့်ပြတာ အလွန်ပဲ သဘာဝကျပါတယ်။

အဋ္ဌကထာဆရာတွေက နောက်ထပ်လည်း အများကြီး ဖွင့်ပြကြပါတယ်။ အလောဘက ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အလောဘရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ အကျင့်ကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်တယ်။

အဒေါသက အတ္တကိလမထ အကျင့်ကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အတ္တကိလမထဆိုတာ ကိုယ်ပင်ပန်း စိတ်ပင်ပန်းတဲ့

အကျင့်ဆိုတာ ဒေါသဦးဆောင်တယ်။ အဒေါသ အရင်းခံရှိတော့ မရှောင်ကြဉ်နိုင်ပါဘူးလား ... ရှောင်ကြဉ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။

အမောဟကတော့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါအကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဟေတုပစ္စည်းထဲက တရားတွေ မကောင်းပါဘူးလား ... ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ အလောဘရှိရင် ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ = ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ခံစားသော အကျင့်ကို မကျင့်တော့ဘူး။ အဒေါသရှိရင် အတ္တကိလမထ = ကိုယ်ပင်ပန်းအောင် ကျင့်သောအကျင့်ကို မကျင့်တော့ဘူး။ အမောဟရှိရင်တော့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါအကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ဖို့ရာဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ လောဘကြီးလို့ လောဘရှိနေရင် ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ အကျင့်တွေ မှီဝဲနေတတ်တယ်။ ကျင့်နေတတ်တယ်။ ဒေါသရှိရင် အတ္တကိလမထအကျင့်တွေလည်း ကျင့်နေတတ်တယ်။ မောဟရှိနေလို့ရှိရင် တွေတွေဝေဝေဖြစ်နေလို့ ဘာအကျင့်မှ ဟုတ်တိပတ်တိ ကျင့်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်တော့ဘူးတဲ့။ အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဖွင့်ပြပါတယ်။

လောဘ ဒေါသ မောဟတွေက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေကို အမြဲတမ်းပဲ ဒုက္ခပေးနေတာပါပဲ။ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေ ရှိနေလို့ရှိရင် ချမ်းသာခွင့် မရကြဘူး။ တော်တော်လေး အထက်တန်း ရောက်သွားတာတောင်မှ လောဘရှိနေသေးရင် ဒီလောဘက ဒုက္ခပေးသေးတာပါပဲ။ လောကီဈာန်သမာပတ်တွေ ရထားတာတောင်မှ လောဘရှိနေသေးတယ်။ မရှိပါဘူးလား ... ရှိနေပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီ လောကီဈာန်သမာပတ်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင်မှ လောဘရဲ့ ကျေးဇူးပြုတာကို ခံရလို့ ဒုက္ခတွေ ဖြစ်ကြတယ်။

တစ်ချိန်သောအခါက ကပိလဝတ်ပြည်မှာ ဂေါပိကာဆိုတဲ့ အမျိုးသမီး တစ်ယောက်ရှိတယ်။ အဲဒီအမျိုးသမီးက အမျိုးသမီးဘဝကို စက်ဆုပ်တယ်။

အမျိုးသားဘဝကို အလွန်ပဲ လိုချင်တယ်တဲ့။ လိုချင်တော့ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တယ်။ ငါးပါးသီလကို လုံခြုံအောင်ထိန်းတယ်။ အမျိုးသမီးအဖြစ်ကို မလိုချင်တဲ့သဘောတွေ မကြာခဏ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုတယ်။ အမျိုးသားအဖြစ်ကို လိုချင်ပြီးတော့ အမျိုးသားအဖြစ်ကို မကြာခဏ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုတယ်။

အမျိုးသမီးများ အမျိုးသားဖြစ်နိုင်ရေး အကြောင်းတရား (၄)ပါး ရှိပါတယ်။

- (၁) ရတနာသုံးပါးကို ယုံယုံကြည်ကြည် ကိုးကွယ်တာရယ်။
- (၂) ငါးပါးသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းတာရယ်။
- (၃) အမျိုးသမီးအဖြစ်ကို မလိုချင်တာရယ်။
- (၄) အမျိုးသားအဖြစ်ကို လိုချင်တောင့်တတာရယ်။ ဘယ်နှမျိုးပါလဲ ... လေးမျိုးပါဘုရား။ အဲဒီလေးမျိုးကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီး နေတယ်။

သူ့ကိုးကွယ်တဲ့ကျောင်းမှာလည်း အဲဒီ သူ၏ ဆုတောင်းတွေပြည့်ရအောင် ရဟန်း(၃)ပါးကို ကိုးကွယ်ထားတယ်တဲ့။ အဲဒီရဟန်း(၃)ပါးက သာမန်ရဟန်းတွေ မဟုတ်ဘူး။ ဈာန်ရအောင်ကျင့်လို့ လောကီဈာန်ရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပြီး၊ ဈာန်ရတဲ့ ရဟန်းတွေကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပြီး၊ အမျိုးသားအဖြစ်ကိုလည်း တောင့်တပြီး ကောင်းမှုတွေ ပြုနေပါတယ်။

ကွယ်လွန်သွားတဲ့အခါကျတော့ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ သိကြားမင်းရဲ့ သား ဂေါပကနတ်သား ဖြစ်သွားတယ်။ ဈာန်ရတဲ့ ရဟန်းတော်တွေလည်း

သက်တမ်းကုန်ပြီး ကွယ်လွန်သွားကြ၊ ပျံလွန်တော်မူသွားကြတဲ့အခါ ဘယ်မှာ သွားဖြစ်သလဲဆိုတော့ စတုမဟာရာဇိနတ်ဘုံမှာ ဂန္ဓဗ္ဗကချေသည် နတ်သားတွေ သွားဖြစ်တယ်တဲ့။

တစ်နေ့သောအခါ ဂေါပကနတ်သားကို အဲဒီကချေသည်နတ်သားတွေ ဖျော်ဖြေဖို့ရာ ရောက်လာကြတယ်။ ရောက်လာလို့ ဂေါပကနတ်သားက ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အို ... အဆင်းကလည်းသိပ်လှ၊ အဆိုကလည်း သိပ်ကောင်း၊ အက-ကလည်း သိပ်ကောင်း ရုပ်ရည်အဆင်းတွေကလည်း သိပ်လှတော့ ဘယ်ဘဝကများ လာခဲ့ကြသလဲလို့ သူ့ရဲ့နတ်မျက်စိနဲ့ ဆင်ခြင် ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ရဟန်းဘဝ၊ ရဟန်းသီလနဲ့ ပြည့်စုံခဲ့လို့ အခုလို ပြည့်စုံ ကြတာဖြစ်တယ်။ အက-ကလည်း ကောင်း၊ အဆိုကလည်း ကောင်း၊ ရုပ်ရည်အဆင်းကလည်း ကောင်းတော့ ရဟန်းသီလနဲ့ ပြည့်စုံလို့ပဲလို့ သိရတယ်။ “ဪ ... သီလနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီလိုချမ်းသာခွင့် ရတာကိုး”ဆိုပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်တယ်။

နောက်တစ်ခါဆက်ပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တယ်။ နောက်ထပ် ဘာတရားများ သူတို့မှာ ရှိနေကြသလဲလို့ ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ ဈာန်ရ တာကိုသိရတယ်။ “ဪ ... ဒါကြောင့်မို့ ဒီလောက် တင့်တယ်ကြ တာကိုး”ဟု စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်သွားတယ်။ “ဪ... ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ်အရပ်၊ ဘယ်ကျောင်းကလဲ”လို့ ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ သူကိုးကွယ်တဲ့ကျောင်းက ရဟန်းတွေ ဖြစ်နေတယ်။ စိတ်နှလုံး မသာမယာဖြစ်တယ်။ “တော်တော် ညံ့တာပဲ”။ မကျေနပ်တော့ဘူးတဲ့။

အဲဒီနတ်တွေကို အတင်းမာန်မဲပြီးတော့ ပြောတော့တာပဲ။ “အရှင် ဘုရားတို့ဟာ မြတ်စွာဘုရား တရားဟောတဲ့အခါ ဘယ်ဘက်ကို လှည့်နေ

ကြသလဲ၊ အိပ်ငိုက်နေကြသလား” စသည်ဖြင့် ဆူပူ ကြိမ်းမောင်းတယ်။
ဈာန်ရ ရဟန်းတွေ အကြိမ်းမောင်း မခံရပါဘူးလား ... ခံရပါတယ်ဘုရား။
ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီလောဘကြောင့်ပဲတဲ့။ ဘဝပေါင်းများစွာက
ဖြစ်ခဲ့ဖူးတော့ လောဘဥပါဒါန်က အဲဒီစတုမဟာရာဇ်ဘုံဘဝ ကချေသည်
ဘဝမှာ ကပ်နေတယ်။ ဈာန်ရရင် အမှန်စင်စစ်တော့ ဗြဟ္မာပြည်မှာ သွားဖြစ်
ရမှာဖြစ်တယ်။ အခုဘယ်မှာဖြစ်နေသလဲ ... စတုမဟာရာဇ်နတ်၊
အောက်တန်းစားနတ် သွားဖြစ်တယ်။ ကချေသည်နတ်ဆိုတာ အောက်တန်း
စား နတ်ပဲဖြစ်တယ်။

ဒီလို ဆူပူကြိမ်းမောင်းခံနေရတော့ သူတို့လည်း ပြန်စဉ်းစားကြည့်၊
ပြန်ဆင်ခြင်ကြည့်တယ်တဲ့။ “ဒို့က အခကြေးငွေလိုချင်လို့ သူတစ်ပါးတွေ
ချီးမြှောက်ခံချင်လို့ လာပြီး ကနေ၊ ဆိုနေကြတာဖြစ်တယ်။” အခုလို ဆူပူ
ကြိမ်းမောင်းခံနေရတော့ နတ်ရဲ့တန်ခိုး၊ နတ်ရဲ့ညဏ်နဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ
သူတို့ကို ကိုးကွယ်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းဒကာမပဲဆိုတာ သိရတော့ ရှက်လိုက်တာ။
အို ... သူကတော့ အထက်တန်းကျလို့၊ ဒို့က ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်လျက်
သားနဲ့၊ ဒို့က ကိုးကွယ်ခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်လျက်သားနဲ့ ဒီလို လာပြီးတော့
ဖြစ်ရတာကိုးဆိုပြီးတော့ ရှက်ကြတယ်တဲ့။

အဲဒီမှာ နတ်နှစ်ပါးကတော့ သံဝေဂရပြီး အားထုတ်လိုက်တာ အနာဂါမ်
ဖြစ်သွားတယ်။ တစ်ခါတည်း ဗြဟ္မာပြည်ကို ပြောင်းသွားတယ်။ တစ်ပါးက
တော့ စွဲလမ်းတာ အားကြီးလို့၊ လောဘဥပါဒါန် သိပ်အားကြီးလို့ အဲဒီ
စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံမှာပဲ ကချေသည် နတ်သားအဖြစ်နဲ့ ကျန်ခဲ့တယ်တဲ့။
လောဘဟိတ် မဆိုးပါဘူးလား ... ဆိုးပါတယ်ဘုရား။ ဈာန်ရတာတောင်မှ
ဒုက္ခမပေးပါဘူးလား ... ဒုက္ခပေးပါတယ်ဘုရား။ ဒါကြောင့် လောဘကို

ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းအောင်၊ ဒေါသလည်း ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းအောင်၊
မောဟလည်း ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းအောင်၊ ဟေတုပစ္စည်း မကောင်းတဲ့
ဟိတ်တွေ မိမိတို့ရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ခွင့်မရအောင်၊ နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင်
အားမထုတ်ကြရပါဘူးလား ... အားထုတ်ကြရပါတယ်ဘုရား။ အားထုတ်
ကြရတယ်။

အလောဘ အဒေါသ ဟိတ်(၂)ပါးပြည့်စုံရင် တော်တော်ကို နေရာ
ကျပါတယ်။ အလောဘ အဒေါသ ဟိတ်(၂)ပါးပြည့်စုံလို့ရှိရင် သတိပဋ္ဌာန်
ဝိပဿနာတရားတွေ ပွားများအားထုတ်တဲ့အခါ ကာယာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေ ထင်ထင်ရှားရှား
ပွားများလို့ ရနေတတ်ပါတယ်။ ပြည့်စုံတတ်ပါတယ်။

ပုရိမာနံ = ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွိန္နံ = နှစ်ပါးကုန်သော အလောဘ
အဒေါသတို့၏၊ အာနုဘာဝေန = အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်၊ ပုရိမာနိ =
ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ = နှစ်ပါးကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနာနိ = ကာယာ
နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့သည်၊ ဣဇ္ဈန္တိ =
ပြည့်စုံကြကုန်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ အဋ္ဌကထာစရိယော = အဋ္ဌကထာ
ဆရာသည်၊ သံဝဇ္ဇေတိ = ကောင်းစွာမသွေ ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အလောဘဟိတ် အဒေါသဟိတ်နှစ်ပါးတို့တွင် အလောဘ = မလိုချင်
မတပ်မက်တဲ့သဘော။ အဒေါသ = မပြစ်မှား စိတ်မဆိုး အမျက်မထွက်
တတ်တဲ့သဘော။ ဤသဘောများနှင့် ပြည့်စုံမယ်ဆိုရင် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ
တရား ပွားများတဲ့အခါ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုလည်း ထင်ထင်

ရှားရှား တရားသဘောတွေမြင်အောင် ပွားများနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဝေဒနာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုလည်း ထင်ထင်ရှားရှား တရားသဘောတွေ မြင်အောင် ပွားများနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ မကောင်းပါဘူးလား ... ကောင်းပါတယ် ဘုရား။ တရားတွေမြင်အောင် ပွားများနိုင်ရင် ဘယ်များရောက်ကြမလဲ ... နိဗ္ဗာန်ရောက်ပါမယ်ဘုရား။ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှာဖြစ်တယ်။

အလောဘ အဒေါသရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန်တရား (၂)ပါးကို အဓိကထားပြီးတော့ ပွားများဖို့ရာ ဖြစ်တယ်။ မိမိဟာ ကာယာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ပွားများအားထုတ်လို့ရှိရင် ပိုပြီးတော့ ထင်ရှားတယ်။ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ပွားများအားထုတ်လို့ရှိရင် ပိုပြီးတော့ ထင်ရှားတယ် ဆိုလို့ရှိရင်တော့ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဘာဟိတ်တွေ ပြည့်စုံလို့ ပါလဲ ... အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်နှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံနေလို့ပါဘုရား။

ပစ္စိမဿ = နောက်ဆုံးဖြစ်သော အမောဟဟိတ်၏၊ အာနုဘာဝေန = အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်၊ ပစ္စိမာနိ = နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ = နှစ်ပါး ကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနာနိ = စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်၊ ဣဇ္ဈန္တိ = ပြည့်စုံကြကုန်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ အဋ္ဌကထာစရိယော = အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ သံဝဏ္ဏေတိ = ကောင်းစွာ မသွေ ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အမောဟဟိတ်အစွမ်းကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့ ပြည့်စုံနိုင်ကြတယ်တဲ့။ အမောဟဓာတ်ခံ၊ ပညာ ဓာတ်ခံပါတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ပွားများလို့ အထူးပဲ

ကောင်းနေတတ်ပါတယ်။ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ပွားများလို့ အထူးပဲ ကောင်းနေတတ်ပါတယ်။ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ပွားများလို့ အထူးပဲ ကောင်းနေရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အမောဟာ = ပညာဉာဏ် အခြေခံပါလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လို့ မရပါဘူးလား... ဆုံးဖြတ်လို့ ရပါတယ်ဘုရား။ ဟေတုပစ္စည်းကို အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဖွင့်ပြတာ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။

လောဘ ဒေါသ မောဟဟိတ်တွေ များနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ်သတိ ပဋ္ဌာန်တရားမှ ပွားများလို့ နေရာကျမှာမဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်လည်း ကျတယ်။ လောဘ ဒေါသ မောဟဟိတ်တွေ ပယ်နိုင်သမျှပယ်၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟဟိတ်တွေ ဖြစ်နိုင်သမျှ ဖြစ်အောင် အခုတရားနာပရိသတ် တွေ ဒါနလည်း ပြုကြရ၊ သီလလည်း ဆောက်တည်ကြရ၊ သမထတရား တွေလည်း စွမ်းနိုင်သမျှ အားထုတ်ကြရ၊ ဝိပဿနာတရားတွေလည်း စွမ်းနိုင်သမျှ အားထုတ်ကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါနကလည်း အခိုက်အတန့်တော့ အနည်းငယ်တော့ ပယ်နိုင်တာပါပဲ။ ဒါနပြုနေဆဲ အခိုက်အတန့်၊ ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွေ အာဟာရတွေ စီမံ လှူဒါန်းနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွေ အာဟာရတွေ စီမံ ပြီးတော့ လှူဒါန်းနေတဲ့ အလှူရှင်ရဲ့သန္တာန်မှာ မလှူခင်ထဲက ဒီပစ္စည်းတွေ အပေါ်မှာ တပ်မက်တဲ့ လောဘကင်းပြီး အလောဘဖြစ်နေတယ်။

လှူနေဆဲခဏမှာ မိမိရဲ့အလှူကိုလာပြီး သုံးဆောင်မှီဝဲကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ချမ်းချမ်းသာသာ မှီဝဲသုံးဆောင်နိုင်ကြပါစေဆိုတဲ့ အဒေါသ = မေတ္တာဓာတ် မပါနေပါဘူးလား ... ပါနေပါတယ်ဘုရား။

ဒီလိုလူဒါန်းလိုက်သဖြင့် နောင်ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်းမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာရတနာတွေ ပေါများကြွယ်ဝ ချမ်းသာပြီးတော့ ကိုယ်ပြုချင်တဲ့ ကောင်းမှုကို ဆက်ကာဆက်ကာပြုပြီး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတိုင်အောင် အထောက်အပံ့ကောင်းတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်ခြင်းရှေ့သွားရှိတဲ့ အသိဉာဏ် အမောဟတွေ ဖြစ်မနေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။

ဒါနပြုနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို မတွယ်တာ၊ မတပ်မက်တဲ့ အလောဘ၊ ဒါနပြုနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ မိမိအလှူကို လာပြီး သုံးဆောင်မှီဝဲနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ မှီဝဲသုံးဆောင်ပါစေဆိုတဲ့ အဒေါသ = မေတ္တာ၊ မိမိလှူထားတဲ့ အကျိုးတရားတွေ မုချ ခံစားရရှိနိုင်တယ် ဆိုတဲ့ ယုံကြည်ခြင်း ရှေ့သွားရှိတဲ့ အသိဉာဏ် = အမောဟတွေ မတိုးတက် ပါဘူးလား ... တိုးတက်ပါတယ်ဘုရား။

အလောဘ အဒေါသ အမောဟတွေဖြစ်လာတော့ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေ အလိုလို မပျောက်သွားပါဘူးလား ... ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား။ ပယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း အမြဲတမ်းတော့ အလှူဒါနတွေ ပြုလုပ်နိုင်ပါရဲ့လား ... မပြုလုပ်နိုင်ပါဘုရား။ မလုပ်နိုင်ပေဘူး။ လုပ်နိုင်တဲ့ အခါတော့ ကင်းကင်းသွားတယ်။ ဒါနတွေ ပြုနေရတာလည်း နေရာမကျပါ ဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ အမြဲတမ်းကင်းသွားဖို့ဆိုတာတော့ ဘယ်တရားအားထုတ်ရပါမလဲဆိုရင် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားတွေ အားထုတ်ရပါမယ်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်မှ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်းမှာ လောဘ ဒေါသ မောဟကင်းနေတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်၊ ကြွေတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ

လောဘလည်း ဖြစ်ခွင့်မရ၊ ဒေါသလည်း ဖြစ်ခွင့်မရ၊ မောဟလည်း ဖြစ်ခွင့်မရ။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု မှတ်နေတဲ့အချိန်အခါ လိုချင်စရာတွေလည်း လိုချင်နေသေးတယ်လို့ စိတ်ဟာ တစ်ချိန်တည်းမှာ နှစ်ခုပြိုင်ပြီးတော့ ဖြစ်လို့မရပေဘူး။ မှတ်နေလို့ရှိရင် အဲဒီလောဘ ဖြစ်ခွင့်မရဘူး။

လိုချင်စရာတွေ မရလို့ စိတ်နှလုံးမသာမယာတွေ ဖြစ်နေတယ်လို့ ဒီလိုလည်း ဖြစ်ခွင့်မရဘူး။ အမှတ်ဖြစ်နေတော့ ဒေါသ ဒေါမနဿလည်း ဖြစ်ခွင့်မရဘူး။ တွေတွေဝေဝေလည်း မသိတော့ပေဘူး။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု မှတ်နေတဲ့အခါ ဖောင်းတာက ရုပ်တရား၊ မှတ်သိနေတာက နာမ်တရားလို့ အမှန်အတိုင်း သိမနေပါဘူးလား ... သိနေပါတယ်ဘုရား။ မတွေမဝေသိနေတော့ အမောဟပဲ ဖြစ်တယ်။

လောဘ ဒေါသ မောဟတွေ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း မပယ်နေပါဘူးလား ... ပယ်နေပါတယ်ဘုရား။ အလောဘ အဒေါသ အမောဟတွေကို မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း တိုးတက်စေတယ်။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်နေရင်တော့ ဟေတုပစ္စည်းထဲက မကောင်းတဲ့ ဟိတ်(၃)ပါးဖြစ်တဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေကို ပယ်ပြီး၊ ကောင်းတဲ့ ဟိတ်(၃)ပါးဖြစ်တဲ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟတွေကို တိုးတက်ကြီးပွားစေတယ်။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်နေရတာ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်းမှာ ကောင်းကျိုးတွေ မရနေပါဘူးလား ... ရနေပါတယ်ဘုရား။

အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဖွင့်ပြတာ သိပ်ပြည့်စုံပါတယ်။

အနိစ္စဒဿနေန အလောဘော ဟောတိ။

ဒုက္ခဒဿနေန အဒေါသော ဟောတိ။

အနတ္တဒဿနေန အမောဟော ဟောတိ။

အနိစ္စဒဿနေန = အနိစ္စကို မြင်ခြင်းဖြင့်၊ အလောဘော = အလောဘသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဒုက္ခဒဿနေန = ဒုက္ခကို မြင်ခြင်းဖြင့်၊ အဒေါသော = အဒေါသသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အနတ္တဒဿနေန = အနတ္တကို မြင်ခြင်းဖြင့်၊ အမောဟော = အမောဟသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ အဋ္ဌကထာစရိယော = အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ သံဝဏ္ဏေတိ = ကောင်းစွာမသွေ ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အနိစ္စဒဿနေန = အနိစ္စကို မြင်ခြင်းဖြင့်၊ အလောဘော = အလောဘသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အနိစ္စကို မြင်အောင်ရှုနိုင်လို့ရှိရင်၊ အနိစ္စကို မြင်လို့ရှိရင် အလောဘဖြစ်လာတယ်။ မမြဲဘူးလို့ မြင်လို့ရှိရင် လိုချင်ပါတော့မလား ... မလိုချင်တော့ပါဘုရား။ ဘာတစ်ခုမှ မြဲတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ထဲက တရားသဘောတွေလည်း ဘာတစ်ခုမှ မမြဲဘူး။ ရုပ်တရားလည်း မမြဲဘူး၊ နာမ်တရားလည်း မမြဲဘူး။ ပစ္စည်းပစ္စယတွေလည်း မြဲတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုသိနေတော့ လောဘဖြစ်ပါတော့မလား... မဖြစ်တော့ပါဘုရား။ အလောဘဖြစ်တယ်။

ဒုက္ခဒဿနေန = ဒုက္ခကို မြင်ခြင်းဖြင့်၊ အဒေါသော = အဒေါသသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဒုက္ခတွေ မြင်နေတယ်။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက် နှိပ်စက်တာတွေကို ဒုက္ခထင်နေတော့ ဒေါသဟာ မဖြစ်ချင်တော့ဘူး။ ဒေါသကြောင့် လူတွေဟာ ဒုက္ခမဖြစ်နေကြပါဘူးလား ... ဖြစ်နေကြပါတယ်ဘုရား။ ဪ ... ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဒေါသတွေ မဖြစ်ချင်တော့ဘူး။ ဒီမှာ ဒုက္ခမြင်နေတော့ ဒုက္ခထပ်ပြီးတော့ မဆင့်စေချင်တော့ပေဘူး။ ဒုက္ခမြင်တော့ ဒေါသတွေ ကင်းစင်နေတယ်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လို့

ဒုက္ခကောင်းကောင်းမြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒေါသတွေ ကင်းစင်ပြီး မေတ္တာ ဓာတ်တွေ တိုးပွားလာတတ်တယ်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပြီးလို့ရှိရင် ပိုပြီး မေတ္တာဓာတ်တွေ များပြီးတော့ သူများတွေအပေါ်မှာ ချမ်းသာ စေချင်တဲ့စိတ်တွေ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ သိပ်ထင်ရှားတယ်။ အရင်တုန်းက မတွေ့ချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တွေ့ရသော် လည်း ဒေါသတွေ မဖြစ်တော့ပေဘူး။ အဒေါသ = မေတ္တာဓာတ်တွေ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

ဟေတုအရ ကောင်းတဲ့ဟိတ်တရား ပစ္စည်းတရားတွေ ဖြစ်ပေါ်လာ ပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ၊ ဒုက္ခမြင်အောင် ရှုနိုင်လို့ပါပဲ။ ဒုက္ခကိုမြင်အောင်ကလည်း ဘယ်တရားကို ရှုရပါမလဲ ... ဝိပဿနာတရားကို ရှုရပါမယ်ဘုရား။ ဝိပဿနာတရားကိုရှုမှ ဒုက္ခစစ်ကို မြင်နိုင်ပါတယ်။

အနတ္တဒဿနေန = အနတ္တကို မြင်ခြင်းဖြင့်၊ အမောဟော = အမောဟသည်၊ (ဝါ) မတွေ့မဝေခြင်းသည်၊ (ဝါ) ဉာဏ်ပညာသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အနတ္တကိုမြင်အောင် ရှုနိုင်လို့ရှိရင် အမှန်အတိုင်းသိတဲ့ အမောဟဖြစ်လာတယ်။ ဘယ်အရာကိုမှ ကိုယ်အစိုးရတာ မရှိဘူး။ ကိုယ့် ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေလည်း “ဒီလိုဖြစ်ပါ၊ ဟိုလိုဖြစ်ပါ၊ ကောင်းတာချည်းပဲဖြစ်ပါ၊ မကောင်းတာ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ ဒီလိုလည်း အစိုးရပါရဲ့လား ... အစိုးရပါဘုရား။ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ ဘယ်အရာဝတ္ထုကိုမှ အစိုးရတာမရှိဘူး။ အမှန်အတိုင်းမသိပါဘူးလား ... အမှန်အတိုင်းသိပါ တယ်ဘုရား။ အမှန်ကိုသိတာ အမောဟဖြစ်တယ်။ အနတ္တကိုမြင်လို့ရှိရင် အမောဟဟိတ် မိမိသန္တာန်မှာ တိုးတက်ကြီးပွားလာတယ်။ ဘယ်တရားကို ရှုလို့ပါလဲ... သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားရှုလို့ပါဘုရား။

အနိစ္စမြင်တော့ လောဘတွေကင်းစင်လို့ အလောဘတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အလောဘတွေဖြစ်လာလို့ရှိရင် ဒါနကုသိုလ်တွေ ပြည့်စုံဖို့ရာဖြစ်တယ်။ ဒါနကုသိုလ်တွေ ရှေးကထက် ပိုပြီး မပြည့်စုံပါဘူးလား ... ပြည့်စုံပါတယ်ဘုရား။ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ထည့်ဆိုလိုက်ရအောင်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ အနိစ္စမြင်တော့၊ လောဘစင်သည်၊
လောဘစင်တော့၊ အလောဘဝင်သည်၊
အလောဘဝင်၊ ဒါနလျှင်၊ အစဉ်ပြည့်စုံသည်။

အနိစ္စမြင်အောင်ရှုနိုင်တော့ မမြဲဘူးလို့သိတယ်။ မမြဲဘူးလို့သိတော့ လောဘတွေ မကင်းစင်ပါဘူးလား ... ကင်းစင်ပါတယ်ဘုရား။ မမြဲတာကို ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ မလိုချင်တော့ဘူး။ ဘယ်အရာကိုမှ မလိုချင်တော့ဘူး။ လောဘတွေ ကင်းစင်သွားတယ်။ “လောဘစင်”ဆိုတာ လောဘတွေ ကင်းစင်သွားတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။ လောဘကင်းစင်တော့ အလောဘ ဖြစ်လာတယ်။ အလောဘ မဝင်လာပါဘူးလား ... ဝင်လာပါတယ်ဘုရား။ လောဘကင်းစင်သွားတာနဲ့ အလောဘမဝင်လာပါဘူးလား... ဝင်လာပါတယ်ဘုရား။ ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပဲဖြစ်တယ်။ လောဘမရှိရင် အလောဘ ဖြစ်တော့တာပဲ။ လောဘတွေ ကင်းစင်သွားတော့ အလောဘတွေ ဝင်လာတယ်။ အလောဘတွေ ဝင်လာတော့ ဒါနတွေ ရှေးကထက် ပိုပြီးတော့ မပြုလုပ်နိုင်ပါဘူးလား ... ပြုလုပ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ဒါနတွေ ပြုလုပ်ဖို့ရာ၊ ဒါနတွေ အစဉ်ပြည့်စုံဖို့ရာ ဖြစ်တယ်။

အနိစ္စမြင်လျှင် လောဘကင်းစင်တယ်။ လောဘကင်းစင်လို့ရှိရင် အလောဘဝင်လာတယ်။ အလောဘတွေဖြစ်လာရင် ဒါနကုသိုလ်တွေ ပြည့်စုံဖို့

ဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်တွေ ဒါနနှင့် မပြည့်စုံချင်ပါဘူးလား ... ပြည့်စုံချင်ပါတယ်ဘုရား။ ဒါကြောင့် အနိစ္စမြင်အောင်လည်း မရှုရပါဘူးလား ... ရှုရပါတယ်ဘုရား။ ရှုရတယ်။

ဟေတုပစ္စည်းထဲက မကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေကို ပယ်နိုင်ရအောင်၊ ကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေကို တိုးပွားလာရအောင် ဘယ်တရားများ ရှုမှတ်ရပါမလဲ ... သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ရပါမယ်ဘုရား။ အနိစ္စမြင်အောင် ရှုနိုင်မှတ်နိုင်ရင် မကောင်းတဲ့ လောဘတွေ ကင်းစင်ပြီး ကောင်းတဲ့ အလောဘတွေ ဝင်လာပါတယ်။ ဒါနကုသိုလ်တွေ ပြည့်စုံဖို့ ဖြစ်လာတယ်။ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။

ဒုက္ခဒဿနေန = ဒုက္ခကိုမြင်အောင် ရှုနိုင်ခြင်းဖြင့်၊ အဒေါသော = အဒေါသဟိတ်သည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဒုက္ခမြင်အောင် ရှုနိုင်တော့ ဒေါသတွေ မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့။ ဒုက္ခတွေ မြင်နေရတော့ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဒေါသထပ်ပြီးတော့ ဖြစ်ချင်ပါဦးမလား ... မဖြစ်ချင်တော့ပါဘုရား။ ဒေါသတွေ ကင်းစင်တယ်။ ဒေါသတွေ ကင်းစင်တော့ ဘာဝင်လာပါသလဲ ... အဒေါသ ဝင်လာပါတယ်ဘုရား။ အဒေါသဝင်လာတော့ ဘယ်ကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံလာပါသလဲ ... သီလကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံလာပါတယ်ဘုရား။ အဒေါသ = မေတ္တာများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖို့ရာ ဝန်လေးသွားကြသောကြောင့် သီလပိုပြီးတော့ လုံခြုံသွားကြတယ်။ သူတစ်ပါးပစ္စည်း ခိုးဖို့ရာလည်း ဝန်လေးသွားပြီ။ ပိုပြီးတော့ အဲဒီသိက္ခာပုဒ်တွေ လုံခြုံသွားကြတယ်။ သီလကုသိုလ်တွေ ပြည့်စုံသွားကြဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဒုက္ခမြင်တော့၊ ဒေါသစင်သည်၊
 ဒေါသစင်တော့၊ အဒေါသဝင်သည်၊
 အဒေါသဝင်၊ သီလလျှင်၊ အစဉ်ပြည့်စုံသည်။

ဒုက္ခမြင်အောင် ထင်အောင် ရှုလိုက်တော့ ဒေါသတွေ ကင်းစင်တယ်။
 ဒေါသတွေ ကင်းစင်တော့ အဒေါသ = မေတ္တာဓာတ်တွေ ဝင်လာတဲ့အခါ
 သီလနဲ့ပိုပြီးတော့ ပြည့်စုံလာဖို့ရာဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များ သီလ
 နှင့်လည်း မပြည့်စုံချင်ကြပါဘူးလား ... ပြည့်စုံချင်ကြပါတယ်ဘုရား။
 ပြည့်စုံချင်လို့ရှိရင် ဒုက္ခထင်အောင် ရှုနိုင်ရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်မကျနေပါ
 ဘူးလား ... အဓိပ္ပါယ်ကျနေပါတယ်ဘုရား။

အနတ္တဒဿနေန = အနတ္တကို မြင်အောင်ရှုခြင်းဖြင့်၊ အမောဟော
 = အမောဟသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အနတ္တကိုမြင်အောင် ရှုလိုက်တော့
 တွေဝေတဲ့ မောဟတွေ ကင်းစင်သွားတယ်။ မောဟတွေ ကင်းစင်သွားတော့
 မတွေမဝေ အမှန်အတိုင်းသိတဲ့ အမောဟဖြစ်လာတယ်။ အမောဟ
 ဖြစ်လာတော့ ရှေးကထက် ဘာဝနာတရားတွေကို ပို၍ အားထုတ်နိုင်တယ်။
 အားထုတ်နိုင်သောကြောင့် ဘာဝနာကုသိုလ်တွေနှင့် ပိုပြည့်စုံလာရပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အနတ္တမြင်တော့၊ မောဟစင်သည်၊
 မောဟစင်တော့၊ အမောဟဝင်သည်၊
 အမောဟဝင်၊ ဘာဝနာလျှင်၊ အစဉ်ပြည့်စုံသည်။

အနတ္တမြင်တော့ တွေဝေမိုက်မှားတဲ့ မောဟတွေ ကင်းစင်တယ်။
 မောဟတွေ ကင်းစင်တော့ အမောဟတွေ ဝင်လာတယ်။ အမောဟတွေ
 ဝင်လာတော့ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်နိုင်တယ်။

ဘာဝနာကုသိုလ်နှင့် ပိုပြီး ပြည့်စုံလာပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်အကျဉ်း ထပ်ဆိုကြရအောင်။

အနိစ္စမြင်လျှင်၊ လောဘစင်၊ အလောဘဝင်၊ ဒါနကုသိုလ်နှင့်
ပြည့်စုံဖို့ပင်။

ဒုက္ခမြင်လျှင်၊ ဒေါသစင်၊ အဒေါသဝင်၊ သီလကုသိုလ်နှင့်
ပြည့်စုံဖို့ပင်။

အနတ္တမြင်လျှင်၊ မောဟစင်၊ အမောဟဝင်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်နှင့်
ပြည့်စုံဖို့ပင်။

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမြင်အောင် ရှုနိုင်လို့ရှိရင် လောဘ ဒေါသ မောဟ
ဟိတ်တွေ မကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေ ပယ်ပြီးသားဖြစ်တယ်။ အလောဘ
အဒေါသ အမောဟဟိတ်တွေ ကြီးပွားလာပြီးတော့ ကုသိုလ် အမျိုးမျိုးနှင့်
ပြည့်စုံလာတယ်။ ဒါနနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၊ သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၊ ဘာဝနာ
နှင့်လည်း ပြည့်စုံဖို့ရာ မဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။
ပြည့်စုံဖို့ရာ ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုရာမှာ အနိစ္စမြင်အောင်
ရှုနိုင်ဖို့၊ ဒုက္ခမြင်အောင် ရှုနိုင်ဖို့ ၊ အနတ္တမြင်အောင် ရှုနိုင်ဖို့ရာ အရေးကြီးပါ
ဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။

ဝိပဿနာရှုတဲ့အခါ ဝိပဿနာစစ်စစ်ဖြစ်ဖို့ရာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
မြင်အောင် ရှုရမှာဖြစ်တယ်။ ရှေ့ပိုင်းဝိပဿနာကတော့ တရားသဘောလေး
တွေ ရှေးဦးစွာ တွေ့မြင်အောင်သာ ဝိပဿနာ ရှုရပါသေးတယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခ
အနတ္တတွေကို ရှုလျှင်ရှုခြင်းတော့ မြင်မှ မြင်နိုင်ပါဦးမလား ... မမြင်နိုင်ပါ
ဘုရား။ မမြင်နိုင်သေးပေဘူး။

အစပိုင်းမှာ ဝိပဿနာမည်ပုံ

ပညတ္တိံ ဌပေတွာ ဝိသေသေန ပဿတီတိ ဝိပဿနာ။

ပညတ္တိံ = ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်စသော ပုံသဏ္ဌာန် သဏ္ဌာန် ပညတ်များကို၊ ဌပေတွာ = ခွာထား၍၊ ဝိသေသေန = အထူးထူး အပြားပြား အားဖြင့်၊ ပဿတိ = ရှုတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ = ထိုသို့ ပညတ်ကိုခွာ၍ အထူးထူး အပြားပြား ရှုရတဲ့အတွက်ကြောင့်၊ ဝိပဿနာ = ဝိပဿနာမည်၏။

အစပိုင်း ဝိပဿနာရှုတဲ့အခါမှာ ပညတ်ပုံသဏ္ဌာန်တွေကို ခွာနိုင်သမျှ ခွာပြီးတော့ ရှုရတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်လို့ ရှုမှတ်ရာတွင် ဖောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်ကြီး ကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန် ဒြပ်ကြီးကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ ဖောင်းတယ်လို့မှတ်တဲ့အခါမှာ အတွင်းက တောင့်တင်းတဲ့သဘော၊ တွန်းကန်တဲ့သဘောတရားကို၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာ အတွင်းက လှုပ်သွားတဲ့သဘော၊ ရွေ့သွားတဲ့သဘော တရားကို သိအောင် မစူးစိုက်ရပါဘူးလား ... စူးစိုက်ရပါတယ်ဘုရား။

ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခြေထောက် ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်ကြီးကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှခွာ ၊ ကြွတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ အပေါ်ကို တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ ရွေ့တက်သွားတဲ့ သဘောတွေကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ရတယ်။ လှမ်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန် ဒြပ်ကြီးကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ ရှေ့ကို တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ ရွေ့ရွေ့သွားတဲ့ သဘောတွေကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ရတယ်။ ချတယ်လို့ မှတ်တဲ့ အခါမှာလည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်ကြီးကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ အောက်သို့ တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ ရွေ့ရွေ့ကျသွားတဲ့ သဘောတွေကိုတော့ သိနိုင်သမျှ

သိအောင် မစူးစိုက်ရပါဘူးလား ... စူးစိုက်ရပါတယ်ဘုရား။

ဤကဲ့သို့ ပညတ်ကို ခွာခွာပြီးတော့ ဖောင်းတဲ့အမူအရာ ပိန်တဲ့ အမူအရာ ကြွတဲ့အမူအရာ လှမ်းတဲ့အမူအရာ ချတဲ့အမူအရာ အထူးထူး အပြားပြားတွေကိုလိုက်ပြီး မရှုရပါဘူးလား ... ရှုရပါတယ်ဘုရား။ ရှုရတဲ့ အတွက်ကြောင့် အဲဒီလို ရှုရတာကို ဘာလို့ခေါ်ပါသလဲ ... ဝိပဿနာလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။

နောက်ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှုမှတ်လို့ သမာဓိဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်လာ၍ သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်တို့သို့ ရောက်လာတဲ့အခါကျ တော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတွေကို မြင်လာကြပါတယ်။ ဝိပဿနာ ရှုတဲ့အခါ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတို့ကို မြင်လို့ရှိရင် အခုပြောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း အကျိုးတရားတွေ ရရှိနိုင်ပါတယ်။ သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်လာရင် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြီး သိလာပါတယ်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရုပ် နာမ်ကွဲတဲ့အဆင့်မှာတော့ အနိစ္စတွေ ဒုက္ခတွေ အနတ္တတွေ မထင်ရှားလာသေးပေဘူး။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ရောက်လာတဲ့အခါမှာလည်း မထင်ရှားသေးပေဘူး။ အကြောင်းနှင့် အကျိုးမျှသာ ထင်ရှားကြတယ်။ သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့အခါ အနိစ္စပဲ ဒုက္ခပဲ အနတ္တပဲလို့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြီးတော့ သိလာကြတယ်။ သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့အခါ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်လို့ မကြာသေးမီ တစ်ခါတစ်ခါ (၁၀)မိနစ်၊ (၁၅)မိနစ်ခန့် လောက်မှာပင် နာတာ ကျင်တာ အောင့်တာ ကိုက်တာ ခဲတာ မူးတာ ယားတာ အော့ချင် အန်ချင်ရှိတာ ယိမ်းတာ ယိုင်တာ ဖိတာ လေးတာ တွန်းနေတာ ဆွဲနေတာများကို မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။

ဪ... ဒီခန္ဓာကြီး ခံလိုက်ရတာ၊ ဒုက္ခတုံး ဒုက္ခခဲကြီးပါလားလို့ မထင်လာပါဘူးလား ... ထင်လာပါတယ်ဘုရား။

ဘဝဆိုးတွေ မြင်တတ်ပုံ

ထိုင်၍ရှုမှတ်စဉ် အာရုံနိမိတ်တွေကလည်း ဘာတွေ ထင်လာတတ်ပါသလဲဆိုတော့ အသုဘတွေချည်းပဲ ထင်လာတတ်တယ်။ အလောင်းကောင်တွေ အရိုးစုတွေ မထင်လာတတ်ပါဘူးလား ... ထင်လာတတ်ပါတယ်ဘုရား။ သမာဓိဉာဏ်အားကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘဝါဘဝက ဘဝဟောင်းတွေက ဆိုးခဲ့တဲ့ ဘဝအမျိုးမျိုးတွေကိုလည်း မြင်တတ်တယ်။ တချို့တချို့ကလည်း အတိတ်ဘဝက မိကျောင်းဖြစ်ခဲ့လို့ မိမိခန္ဓာကိုယ်ဟာ မိကျောင်းပုံသဏ္ဌာန်ကြီးလို့၊ အတိတ်ဘဝက လိပ်ဖြစ်ခဲ့လို့ မိမိခန္ဓာကိုယ်ဟာ လိပ်ပုံသဏ္ဌာန်ကြီးလို့ အမျိုးမျိုး ထင်နေတတ်ကြပေတယ်။ ကြံခင်းမြို့၊ တရားစခန်းတစ်ခု၌ တရားထိုင်မှတ်လိုက်လျှင် သူ့ခန္ဓာကိုယ် နဂါးပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်ဖြစ်သွားလို့ ဆရာတော်ကြီးများက ယောဂီတစ်ဦးကို နဂါးယောဂီဟု အမည်ပေးထားဖူးပါတယ်။

သမ္မသနဉာဏ်၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသိပုံ

ဤကဲ့သို့ သမ္မသနဉာဏ်၌ ယောဂီမှာ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေလည်း ဖြစ်နေရ၊ အဲဒီ ပုံသဏ္ဌာန်ဆိုးကြီးများကိုလည်း တွေ့ရတော့ 'ဪ... မိမိဘဝဟောင်းတွေက တယ်ဆိုးခဲ့ပါလား'ဟု ဝမ်းနည်းပြီး ချုံးချုံးချ မငိုရပါဘူးလား ... ငိုရပါတယ်ဘုရား။ ဪ... ဆင်းရဲလိုက်တာ၊ မဆင်းရဲပါဘူးလား ... ဆင်းရဲပါတယ်ဘုရား။ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဒုက္ခပဲဟု သုံးသပ်ပြီးတော့ သိတယ်။ ဒုက္ခလို့ သုံးသပ်ပြီးတော့သိတာ သမ္မသနဉာဏ်ဖြစ်တယ်။

နာတာ ကျင်တာတွေကလည်း တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး၊ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ပြောင်းလဲပြီး နာလိုက် ကျင်လိုက် အောင့်လိုက် ဖြစ်နေတော့ မြဲပါရဲ့လား ... မမြဲပါဘုရား။ မမြဲပါလားလို့ သုံးသပ်ပြီးတော့ မသိပါဘူးလား ... သိပါတယ်ဘုရား။ မမြဲခြင်း အနိစ္စလို့ သုံးသပ်ပြီးတော့သိတာ သမ္မသနဉာဏ် ဖြစ်တယ်။

ဝိပဿနာတရား လာအားထုတ်တာ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ အားထုတ် ချင်လို့ လာခဲ့တာ အခု ဒီဉာဏ်ကျတော့ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ အားထုတ်လို့ ရပါရဲ့လား ... မရပါဘုရား။ နာတာ ကျင်တာ ကိုက်ခဲ့တာတွေ လိုချင်လို့ ဝိပဿနာတရား လာအားထုတ်တာပါလား ... မဟုတ်ပါဘုရား။ မဟုတ်ပေမဲ့ ကိုယ်မဖြစ်ချင်တာတွေ ဖြစ်နေရတယ်။ ကိုယ်အစိုးရပါရဲ့လား ... ကိုယ်အစိုး မရပါဘုရား။ ကိုယ်အစိုးမရတာဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့... အနတ္တပါဘုရား။ မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ တွေ့ရတယ်။

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေ မထင်သွားပါဘူးလား ... ထင်သွားပါတယ် ဘုရား။ နေရာကျသွားပြီ။ လောဘ ဒေါသ မောဟဟိတ်တွေ မကောင်းတဲ့ ဟိတ်တွေ ပယ်နိုင်သမျှ ပယ်လို့ရသွားပြီ။ ကောင်းတဲ့ဟိတ် အလောဘ အဒေါသ အမောဟတွေ တိုးတက်နိုင်သမျှ တိုးတက်လာပြီဖြစ်တယ်။

နောက် ဆရာသမားတွေ ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း ဆင့်ကာဆင့်ကာရှုမှတ်လို့ ဉာဏ်စဉ်တစ်ဆင့် တက်သွား၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်သွားတော့ ပြောင်းပြန် ပြန်ဖြစ်သွားတယ်။ လေးလံတာ ထိုင်းမှိုင်းတာတွေလည်း မရှိတော့ပေဘူး။ နာတာ ကျင်တာ အောင့်တာတွေလည်း မရှိတော့ပေဘူး။ မူးတာ ယားတာတွေလည်း မရှိတော့ပေဘူး။ ပေါ့ပါး သွက်လက်ပြီး ကာယလဟုတာ စိတ္တလဟုတာ = ကိုယ်ကလည်းပေါ့ပါး စိတ်ကလည်း

ပေါ့ပါး၊ ကာယမုဒုတာ စိတ္တမုဒုတာ = ကိုယ်ကလည်း နူးညံ့ စိတ်ကလည်း နူးညံ့။

သမ္မသနဉာဏ်တုန်းကတော့ ယောဂီက စိတ်ဆိုးနေတတ်တယ်။ စိတ်တွေလည်း ညစ်နေတတ်တယ်။ တချို့တချို့သော ယောဂီများ တော်တော်ကို ဆိုးနေတာပါပဲ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကိုတောင်မှ ပြန်ပြန်ပြီး ပြောနေတတ်တယ်။ ပြန်ပြီး လျှောက်ထားနေတတ်ကြတယ်။

သမ္မသနဉာဏ်၌ ပြန်လျှောက်ထားပုံ

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက “ယောဂီမှာ ရှုမှတ်လို့သာ မကောင်းတာ၊ တရား သဘောအရတော့ ကောင်းနေပါတယ်။ ဆိုးတဲ့ဉာဏ်မှာ ဆိုးတာတွေ့ရတာ တရားကောင်းတယ်ဟု ဆိုရပါတယ်”ဟု ပြောသောအခါ “အရှင်ဘုရားကသာ ကောင်းတယ်ဟု ပြောနေတယ်။ တပည့်တော်ကတော့ သေရတော့မယ်”ဟု ပြန်ပြောတယ်။ ပြန်ပြီးလျှောက်ထားတယ်။

သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြတဲ့ အချို့သော ယောဂီများက ဤကဲ့သို့လည်း လျှောက်ထားကြတယ်။ “တပည့်တော် အိမ်မှာ နေစဉ်က စိတ်တွေ ဤမျှလောက် မဆိုးပါဘူး၊ အရှင်ဘုရားတို့ ရိပ်သာရောက်မှ တပည့်တော်၏ စိတ်တွေ ဆိုးလာကုန်တယ်”ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော်ကို အပြစ်တင်တဲ့အနေဖြင့် လျှောက်ထားကြတယ်။ ဘယ်ဉာဏ်ရောက်နေလို့လဲ... သမ္မသနဉာဏ်ရောက်နေလို့ပါဘုရား။ ဤကဲ့သို့ လျှောက်ထားလာသောအခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက တရားရစေရန်အတွက် စိတ်ရှည်ရှည်ထား၍ ပြုပြင် ပေးကြရပါတယ်။

ဆရာသမားတွေ ညွှန်ကြားလိုက်တဲ့အတိုင်း ဆင့်ကာဆင့်ကာမှတ်လို့ အခုပြောတဲ့အတိုင်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရောက်တော့ ပြောင်းပြန်ပဲ။ ကာယ လဟုတာ စိတ္တလဟုတာ = ကိုယ်ကလည်းပေါ့ပါး၊ စိတ်ကလည်းပေါ့ပါး။ ကာယမုဒုတာ စိတ္တမုဒုတာ = ကိုယ်ကလည်း နူးညံ့၊ စိတ်ကလည်း နူးညံ့။ ကာယကမ္မညတာ စိတ္တကမ္မညတာ = ကိုယ်ကလည်း ခံကျန်း၊ စိတ်ကလည်း ခံကျန်း။ ကာယပါဂုညတာ စိတ္တပါဂုညတာ = ကိုယ်ကလည်း လေ့လာ ပြီးသား၊ စိတ်ကလည်းလေ့လာပြီးသား၊ မှတ်စရာအာရုံနဲ့ မှတ်သိစိတ် အလိုလို မှတ်နေသကဲ့သို့ ရှုမှတ်နေရတယ်။ ကာယိကသုခ စေတသိကသုခ တွေဖြစ်လို့ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာနဲ့ ရှုမှတ်နေရတယ်။ ဝိပဿနာ ပီတိ သုခတွေနဲ့ တွေ့နေရလို့၊ အဲဒီ ဝိပဿနာ ပီတိ သုခတွေနဲ့ ပျော်မွေ့နေရတာ လူသာမန်မဆိုထားနဲ့ နတ်သာမန်တို့သော်မှ မပျော်မွေ့နိုင်တဲ့ ပျော်မွေ့ခြင်း ကို ရရှိနေကြပေတယ်။

သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ၊ သန္တစိတ္တဿ ဘိက္ခုနော။

အ မာနုသီ ရတိ ဟောတိ၊ သမ္မာဓမ္မံ ဝိပဿတော။

သုညာဂါရံ = ဆိတ်ငြိမ်ရာကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့၊ ပဝိဋ္ဌဿ = ဝင်လျက်၊ သန္တစိတ္တဿ = ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သမ္မာ = ကောင်းစွာ၊ ဓမ္မံ = ရုပ်တရားနာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘောကို၊ ဝိပဿတော = ဝိပဿနာရှုသော၊ ဘိက္ခုနော = ဘေးကိုရှုတတ်ယောဂီ မြတ်အား၊ အ မာနုသီ = လူသာမန် နတ်သာမန်တို့ မခံစား မတွေ့သိနိုင် သော၊ ရတိ = ဝိပဿနာပီတိသုခတို့ဖြင့် ပျော်မွေ့ခြင်းသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို ရှုမှတ်ပြီးတော့နေလိုက်တာ၊ ဝိပဿနာ ပီတိ သုခ တို့နဲ့ ပျော်မွေ့ပြီးနေလိုက်ရတာ လူသာမန်မဆိုထားနဲ့ နတ်သာမန်တို့ပင် မပျော်မွေ့နိုင်တဲ့ ပျော်မွေ့ခြင်းနဲ့ ပျော်မွေ့နေရတယ်။ ဤကဲ့သို့ ပျော်မွေ့ခြင်း ကို ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှ ပျော်မွေ့နိုင်တယ်။

ဝိပဿနာရှုမှတ်လို့ အဆင့်ဆင့် ဉာဏ်စဉ်တွေ မြင့်တက်သွားသည် ရှိသော် ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့အခါ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွား၊ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားတာ၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့အခါ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွား၊ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားတာ၊ ကြွေတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့အခါမှာလည်း အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွား၊ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားတာကို မြင်ကြရတယ်။ အလျင်အမြန် ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွား၊ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားတော့ မမြဲပါလား၊ မမြဲပါလားဟု စိတ်ထဲမှာ မထင်လာပါဘူးလား ... ထင်လာပါတယ်ဘုရား။ မမြဲဘူးဆိုတာ မြန်မာလို ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ဖြစ်တာ ပျက်တာတွေက လျင်မြန်အားကြီးတော့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ ဆင်းရဲပါလားဟု ထင်မြင်လာ တယ်။ ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... ဒုက္ခပါ ဘုရား။ ဒီလို ဖြစ်ပျက် နှိပ်စက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေ ဘယ်လိုများ ကာကွယ်လို့ ရပါ့မလဲ၊ ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့မရဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်း သူဖြစ်ပျက် နှိပ်စက်နေတာပဲ၊ ကိုယ်အစိုးမရပါလားဟု ထင်မြင်လာတယ်။ ကိုယ်အစိုး မရပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနတ္တပါဘုရား။

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေ မမြင်သွားပါဘူးလား ... မြင်သွားပါတယ်

ဘုရား။ ဘယ်တရားရှုလို့ပါလဲ ... သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ရှုလို့ပါဘုရား။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေမြင်တော့ လောဘ ဒေါသ မောဟ မကောင်းတဲ့ ဟိတ်(၃)ပါးကို ပယ်ပြီးသား မဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားပါတယ် ဘုရား။ ကောင်းတဲ့ ဟိတ်(၃)ပါးက အဆင့်ဆင့် မတိုးပွားလာပါဘူးလား... တိုးပွားလာပါတယ်ဘုရား။ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ် ဘုရား။

ဒါကြောင့် တရားနာပရိသတ်များ ဝိပဿနာရှုနေရတာ ဟောတုပစ္စည်း အနေနဲ့ မကောင်းတဲ့ ဟိတ်တွေကိုပယ်တယ်။ ကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေကိုလည်း တိုးပွားရရှိစေတယ်။ ဆင့်ကာဆင့်ကာရှုမှတ်လို့ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့ အခါ ဖြစ်တာက မထင်ရှားတော့ပေဘူး။ ပျက်ပျက်သွားတာကပဲ ထင်ရှားတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် ဖောင်းတဲ့အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ ဖောင်းဆုံးမှာ ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာ ထင်ထင် ရှားရှား တွေ့သိလာရတယ်။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်လည်း ပိန်တဲ့အမူ အရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ။ ကြွေတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ကြွေတဲ့ လှမ်းတဲ့ ချတဲ့ အမူအရာလေးတွေ ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာကို ပကတိသော မျက်စိနဲ့ မြင်ကြသလို တွေ့မြင်ကြရတယ်။

နောက်တော့ သမာဓိဉာဏ်တွေ တစ်ဆင့်ရင့်ကျက်အားရှိ ထက်သန် လာတဲ့အခါ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်သည်ရှိသော် ဖောင်းတဲ့အမူအရာလေး တွေလည်း ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိစိတ်ပါလိုက်၍ ကုန်ပျက် သွားတာ၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်လည်း ပိန်တဲ့အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိစိတ်ပါလိုက်၍ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ ကြွေတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ ကြွေတဲ့ လှမ်းတဲ့

ချတဲ့ အမူအရာလေးတွေလည်း ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိ
စိတ်ပါ လိုက်ပြီးတော့ ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာများကို မြင်ကြရတော့
ဖောင်းတဲ့ ပိန်တဲ့ ကြွတဲ့ လှမ်းတဲ့ ချတဲ့အမူအရာ ရုပ်တရားတွေလည်း မမြဲဘူး၊
မှတ်သိစိတ်လည်း မမြဲဘူး။ ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်တာ တွေ့ရတော့ မြဲတဲ့ယံလို့
ထင်ပါတော့မလား ... မထင်တော့ပါဘုရား။ မမြဲဘူးဆိုတာ ဗမာလိုဖြစ်တယ်။
ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ အနိစ္စပါလား။

ကုန်ပျက်တာတွေက လျင်မြန်အားကြီးတော့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ဖြစ်၍
ဆင်းရဲပါလား၊ ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့...
ဒုက္ခပါဘုရား။ ဒီလို ကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေကို ဘယ်လိုများ
ကာကွယ်လို့ ရပါ့မလဲ၊ ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့ မရပါလား။ သူ့သဘော
အတိုင်း သူကုန်ပျက် နှိပ်စက်နေတာပဲ။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား၊ ကိုယ်အစိုး
မရပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနတ္တပါဘုရား။
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဉာဏ်အမြင်တွေ ပိုင်သွားတဲ့အခါ တရားနာပရိသတ်များ
ဘယ်ကိုရောက်သွားကြပါမလဲ ... နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားပါမည်ဘုရား။

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေမြင်တော့ ဟေတုပစ္စည်းထဲက လောဘ ဒေါသ
မောဟဆိုတဲ့ မကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေကို ပယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။
အလောဘ အဒေါသ အမောဟဆိုတဲ့ ကောင်းတဲ့ဟိတ်တွေကို တိုးတက်
ကြီးပွားလာစေတယ်။ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။
ဟေတုပစ္စည်းတရားကိုဟောတာ အသင့်အတင့် ပြည့်စုံသွားပါပြီ။

ဤကဲ့သို့ ယနေ့ယခုအခါ၌ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိ
တော်လာ ဟေတုပစ္စည်းတရားတော်ကို နာကြားရသဖြင့် နာကြားရသော

အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်
တောင့်တအပ်တဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းရာ
ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လွယ်ကူသောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍
မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း ...။

ဆရာတော်ဘုရား ပေးသနားတော်မူတဲ့ဆုနဲ့ ပြည့်စုံရပါလို၏ ဘုရား။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အာရမ္မဏပစ္စည်း

၁၃၅၃-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း(၈)ရက်နေ့၊ နေ့လယ်ပိုင်းမှာ ဟောကြားရမည့် တရားတော်က ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်လာ အာရမ္မဏပစ္စည်းတရားတော် ဖြစ်တယ်။

အာရမ္မဏပစ္စယောတိ -

ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဂန္ဓာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ ရသာယတနံ ဇီဝှါဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပါယတနံ၊ သဒ္ဓါယတနံ၊ ဂန္ဓာယတနံ၊ ရသာယတနံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

သဗ္ဗေဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယံ ယံ ဓမ္မံ အာရဗ္ဗ ယေ ယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာ
ဓမ္မာ၊ တေ တေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ယံယံ ဓမ္မံ = အကြင်အကြင် အာရုံ(၆)ပါးပစ္စည်းတရားကို၊ အာရဗ္ဗ =
အာရုံပြု၍၊ ယေ ယေ ဓမ္မာ = အကြင်အကြင်သို့သော သဘောရှိကုန်သော
အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ = ဖြစ်ကုန်၏။ စိတ္တ
စေတသိကာ = စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ = အာရမ္မဏိက
ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ = ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ = ထိုထို
အာရုံ(၆)ပါးပစ္စည်းတရားတို့သည်၊ တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ = ထိုထို
အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန = အာရမ္မဏ
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ =
ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ =
ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အာရုံ(၆)ပါးက ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ သတ္တဝိညာဏဓာတ်လို့
ခေါ်တဲ့ ဝိညာဏ်(၆)ပါးက ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့
သန္တာန်၊ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အာရုံ(၆)ပါး
ကြောင့် ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ တရားနာနေတဲ့ အခိုက်အတန့်
မှာတော့ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ တရားတွေကို ဟောကြားနေတာ
ပဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီး နာကြားလို့ရှိရင် ပိုပြီးမှတ်မိပါတယ်။

အာရုံ(၆)ပါးကြောင့် ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အာရုံ(၆)

ပါးက အာရမ္မဏ အကြောင်းပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ ဝိညာဏ်(၆)ပါးက အာရမ္မဏိက အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ အကျိုးတရား ဝိညာဏ် (၆)ပါး ဖြစ်တာဟာလည်း အာရုံ(၆)ပါးက အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာမှာ လာတိုက်တဲ့ အခိုက်အတန့်မှာသာ ဖြစ်တယ်။ မတိုက်လို့ရှိရင် မဖြစ်ဘူး။

မျက်စိအကြည်မှာ ရူပါရုံအဆင်း လာတိုက်တဲ့အခါမှာ မြင်သိစိတ် ဖြစ်တယ်။ နားအကြည်မှာ အသံသဒ္ဒါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ ဘာသိစိတ်ဖြစ် ပါသလဲ ... ကြားသိစိတ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ နှာခေါင်းအကြည်မှာ အနံ့ ဂန္ဓာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ နံသိစိတ်ဖြစ်လာပါတယ်။ လျှာအကြည် မှာ အရသာရသာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ စားသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ ကိုယ် အကြည်မှာ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ထိသိစိတ်ဖြစ် တယ်။ မနောအကြည်မှာ သဘောဓမ္မာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ကြံသိ စိတ်ဖြစ်တယ်။

ဘယ်သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတာလဲဆိုတော့ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတာပဲဖြစ်တယ်။ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့သန္တာန်မှာလည်း ဖြစ် နေတာပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒါလေး မှတ်မိရအောင် တစ်ခေါက်တော့ လိုက်ဖြေ ကြရအောင်။ ဒီတော့မှ အကျယ်တဝင့် ဟောတဲ့အခါကျတော့ ပိုပြီးတော့ မှတ်မိပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုပုံနဲ့တကွ အကျယ်တဝင့် ဟောလိုက်တဲ့အခါ ကျတော့ ပိုပြီးတော့ မှတ်မိနေရအောင် တစ်ခေါက်လောက် ဖြေကြရအောင်။

မျက်စိအကြည်မှာ ရူပါရုံအဆင်း လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဘာသိ စိတ်ဖြစ်ပါသလဲ ... မြင်သိစိတ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ နားအကြည်မှာ အသံ သဒ္ဒါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ... ကြားသိစိတ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ နှာခေါင်းအကြည်မှာ အနံ့ဂန္ဓာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ... နံသိစိတ်

ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ လျှာအကြည်မှာ အရသာရသာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ ကျတော့ ... စားသိစိတ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်အကြည်မှာ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ... ထိသိစိတ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ မနောအကြည်မှာ သဘောဓမ္မာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ... ကြံသိစိတ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ကြံသိစိတ်ဖြစ်တယ်။

အာရုံ(၆)ပါးက အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာမှာ လာတိုက်တဲ့ အခိုက်အတန့်မှာသာလျှင် မြင်သိ၊ ကြားသိ၊ နံသိ၊ စားသိ၊ ထိသိ၊ ကြံသိဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီဝိညာဏ်(၆)ပါးက အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ အဆင်းရူပါရုံ၊ အသံသဒ္ဓါရုံ၊ အနံဂန္ဓာရုံ၊ အရသာရသာရုံ၊ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ သဘောဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ အာရုံ(၆)ပါးက ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များသန္တာန်မှာ ကျေးဇူးပြုနေတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။

အဲဒီမှာ အာရုံ(၆)ပါးက အတိုက်ဓာတ်၊ အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာက အခံဓာတ်၊ ဝိညာဏ်(၆)ပါးက အပွင့်ဓာတ်ဖြစ်တယ်။

အာရုံ(၆)ပါးက ဘာဓာတ်ပါလဲ ... အတိုက်ဓာတ်ပါဘုရား။ အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာက ... အခံဓာတ်ပါဘုရား။ ဝိညာဏ်(၆)ပါးက ... အပွင့်ဓာတ်ပါဘုရား။ အဲဒါလေးတွေကိုလည်း သိထားရမယ်။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အတိုက်ဓာတ်ရယ်၊ အခံဓာတ်ရယ်၊ အပွင့်ဓာတ်ရယ်လို့ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ အပွင့်ဓာတ်တွေ ဖြစ်လာတဲ့အခိုက်အတန့်မှာ ဝိပဿနာတရားတွေ ရှုကြရပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ လိုက်ပြီး ဆိုထားကြရအောင်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဆင်း သံ နဲ့ သာ၊ တွေ့ ဓမ္မာ၊ ခြောက်ဖြာတိုက်ဓာတ်မည်။

အဆင်းရူပါရုံ၊ အသံသဒ္ဒါရုံ၊ အနံဂန္ဓာရုံ၊ အရသာရသာရုံ၊ အတွေ့
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ သဘောဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ ဒီ(၆)ဖြာဟာ ဘာဓာတ်ပါလဲ ... အတိုက်
ဓာတ်ပါဘုရား။ အတိုက်ဓာတ်ဖြစ်တယ်။ လာလာပြီးတော့ မတိုက်ပါ
ဘူးလား ... တိုက်ပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မျက်စိ နား နှာ၊ လျှာ ကိုယ် စိတ်ပါ၊ ဤခြောက်ဖြာ၊
မှန်စွာခံဓာတ်မည်။

မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊
ကိုယ်အကြည်၊ စိတ်အကြည်လို့ တရားနာပရိသတ်များသန္တာန်မှာ မရှိပါ
ဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ အခံဓာတ်လား၊ အတိုက်ဓာတ်လား ...
အခံဓာတ်ပါဘုရား။ အခံဓာတ်ဖြစ်တယ်။ အာရုံ(၆)ပါးက လာလာတိုက်တဲ့
အခါကျမှ ဝိညာဏ်(၆)ပါးဖြစ်တယ်။ မတိုက်ရင်တော့ ... မဖြစ်ပါဘုရား။
မဖြစ်ဘူး။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဝိညာဏ်ခြောက်ဖြာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ မှန်စွာပွင့်ဓာတ်မည်။

မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ ကြံသိ
စိတ်လို့ ဒီဝိညာဏ်(၆)ပါးကတော့ အပွင့်ဓာတ်ဖြစ်တယ်။ အတိုက်ဓာတ်၊
အခံဓာတ်၊ အပွင့်ဓာတ်တွေ ဘယ်သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေပါသလဲ ... မိမိသန္တာန်
မှာ ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတယ်။ မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားခဲ့တာဖြစ်တယ်။ အဲဒါကိုသိရင် ဝိပဿနာရှုလို့ ရသွားပြီ။

ဥပမာအားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာတွေက၊ ထိုထိုဆရာတွေက၊ ပညာရှိ
ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဖွင့်ပြကြတယ်။ အတိုက်ဓာတ်ရယ်၊ အခံဓာတ်ရယ်၊ အပွင့်

ဓာတ်ရယ်ဖြစ်ပေါ်နေပုံ ဥပမာနှင့် ပြကြတယ်။ တယောကြိုးရယ်၊ တယောတံရယ်၊ တယော၏အသံရယ် ဘယ်နှမျိုးပါလဲ ... သုံးမျိုးပါဘုရား။ တယောတံနဲ့ အတိုက်ဓာတ် အာရုံ(၆)ပါးနဲ့တူတယ်။ တယောကြိုးနှင့် အခံဓာတ်အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာနှင့်တူတယ်။ တယော၏အသံနှင့် အပွင့်ဓာတ် ဝိညာဏ်(၆)ပါး နှင့်တူတယ်။

တယောကြိုးရယ်၊ တယောတံရယ်၊ တယော၏အသံရယ် ရှိနေသကဲ့သို့ မိမိတို့သန္တာန်မှာလည်း ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီဝိညာဏ် (၆)ပါး ဖြစ်တဲ့ အခိုက်အတန့်ကလေးမှာ ဝိပဿနာရှုတာဖြစ်တယ်။ ရှုလို့ရတာပါပဲ။ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' 'ကြားတယ်၊ ကြားတယ်' 'နံတယ်၊ နံတယ်' 'စားတယ်၊ စားတယ်' 'ထိတယ်၊ ထိတယ်' 'ကြံစည်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ်'လို့ ရှုလို့မရပါဘူးလား ... ရှုလို့ရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ခိုက်ကလေးမှာ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုနိုင်တယ်။ ရှုလို့ရသွားပြီဆိုရင်တော့ တရားနာပရိသတ်များ အောင်မြင်သွားပြီဖြစ်တယ်။

နောက်တစ်နည်း ထင်ရှားအောင် ဥပမာအားဖြင့် ပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် မီးခြစ်ဆံရယ်၊ မီးခြစ်ဘူးရယ်၊ မီးတောက်ကလေးရယ် ဘယ်နှမျိုးပါလဲ ... သုံးမျိုးပါဘုရား။ မီးခြစ်ဆံထဲမှာလည်း မီးတောက်ကလေး မရှိသေးဘူး၊ ရှိပါသလား ... မရှိပါဘုရား။ မီးခြစ်ဘူးမှာလည်း မီးတောက်ကလေး ရှိပါသလား ... မရှိသေးပါဘုရား။ မီးခြစ်ဆံနှင့် မီးခြစ်ဘူးကို ခတ်လိုက်တဲ့ အခါကျမှ ... မီးတောက်ကလေး ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။ မီးတောက်ကလေး ဖြစ်လာတယ်။ မီးခြစ်ဆံက အတိုက်ဓာတ်၊ မီးခြစ်ဘူးက ... အခံဓာတ်ပါဘုရား။ မီးတောက်ကလေးက ... အပွင့်ဓာတ်ပါဘုရား။ သိပ်ထင်ရှားတယ်။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်နေတာ အဲဒီ အတိုင်းပါပဲ။ ဘာကလေးနှင့်တူပါသလဲ ... မီးတောက်ကလေးနှင့်တူပါ တယ်ဘုရား။ ပွင့်ပွင့်သွားတာပဲ။ အဲဒီပွင့်သွားတဲ့အခိုက်အတန့်လေးမှာ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' 'ကြားတယ်၊ ကြားတယ်' 'နံတယ်၊ နံတယ်' 'စားတယ်၊ စားတယ်' 'ထိတယ်၊ ထိတယ်' 'ကြံစည်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ်'လို့ မမှတ်ရ ပါဘူးလား ... မှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ မှတ်ရပေတယ်။ ဝိပဿနာရှုဖို့ရာ အချက်အချာတွေပါပဲ။

အဲဒီအကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာကို စာပေကျမ်းဂန်တွေမှာ ဒွါရလို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ စက္ခုဒွါရ = မျက်စိပေါက်၊ သောတဒွါရ = နားပေါက်၊ ဃာနဒွါရ = နှာခေါင်းပေါက်၊ ဇိဝှါဒွါရ = လျှာပေါက်၊ ကာယဒွါရ = ကိုယ်ပေါက်၊ မနောဒွါရ = စိတ်အပေါက်တို့ကို ဒွါရလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဒွါရလို့ ခေါ်ရသလဲဆိုတော့ တံခါးနဲ့ တူလို့ပဲ။

ဒွေ ဇနာ အရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္တာဟိ ဒွါရံ။

ဒွေ ဇနာ = နှစ်ယောက်ကုန်သော သူတို့သည်၊ ဧတ္တ = ဤနေရာ၌၊ အရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိ = ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိဓာဓ္မာ = ထိုသို့ နှစ်ယောက်သောသူတို့၏ ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်၊ ဒွါရံ = ဒွါရ မည်၏ (ဝါ) တံခါးမည်၏။

တံခါးဆိုတာ လူနှစ်ယောက်တို့ရဲ့ ဖြစ်ရာဌာန။ ဝင်တဲ့သူကလည်း ဒီတံခါးကပဲ မဝင်ရပါဘူးလား ... ဝင်ရပါတယ်ဘုရား။ ထွက်တော့ကော ဒီတံခါးကပဲ ထွက်တယ်။ ထွက်သူဝင်သူ နှစ်ယောက်ဖြစ်ရာဌာနကို တံခါးလို့ ခေါ်ပါတယ်။

စက္ခုဒွါရ - မျက်စိတည်းဟူသောတံခါး၊ သောတဒွါရ - နားတည်းဟူသောတံခါး၊ ဃာနဒွါရ - နှာခေါင်းတည်းဟူသောတံခါး၊ ဇိဝှိဒွါရ - လျှာတည်းဟူသောတံခါး၊ ကာယဒွါရ - ကိုယ်တည်းဟူသောတံခါး၊ မနောဒွါရ - စိတ်တည်းဟူသောတံခါး။ ဒီတံခါးတွေကလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ စိတ်ဝိညာဏ်တွေ ထွက်ရာဝင်ရာ နေရာဌာနဖြစ်တယ်။ စက္ခုဒွါရ - မျက်စိတံခါးက မြင်သိစိတ်ကလေး ထွက်ရာဝင်ရာဖြစ်တယ်။ မြင်သိစိတ်ကလေး ဖြစ်တာလည်း ဒီမျက်စိအကြည် စက္ခုဒွါရမှာပဲ ဖြစ်လိုက်တယ်။ ပျက်သွားတဲ့အခါကျတော့လည်း ဒီမျက်စိအကြည် စက္ခုဒွါရမှာပဲ ပျက်သွားတာပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒါလေးကို မြင်အောင် ရှုနိုင်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဖြစ်တာကိုလည်း မြင်အောင် ရှုနိုင်ရမယ်။ ပျက်သွားတာကိုလည်းပဲ ... မြင်အောင် ရှုနိုင်ရပါမယ်ဘုရား။ ရှုနိုင်မယ်ဆိုရင်တော့ တရားနာပရိသတ်များ အောင်မြင်သွားပါပြီ။ မရှုနိုင်သေးရင်တော့ မအောင်မြင်သေးပေဘူး။ မျက်စိက မအောင်မြင်သေးဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲဖြစ်တယ်။

နားအကြည်ကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ကြားသိစိတ်ကလေး ဖြစ်တဲ့အခါလည်း ဒီနားအကြည် = သောတဒွါရမှာပဲဖြစ်တယ်။ ပျက်သွားတဲ့အခါမှာလည်း သောတဒွါရ = နားအကြည်ပေါ်မှာပဲ ပျက်သွားတယ်။ ဖျတ်ခနဲဆို ဖြစ်ပြီးတော့ ဖျတ်ခနဲဆို ပျက်သွားတာပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားတာလေးကို မိအောင် ရှုနိုင်ရင်တော့ တရားနာပရိသတ်များအတွက် အောင်မြင်ပါပြီ။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ 'ကြားတယ်၊ ကြားတယ်'လို့ မှတ်လိုက်လို့ရှိရင် ကြားသိစိတ်ကလေးက ဖြစ်ပြီးတော့ ပျောက်သွား၊ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျောက်သွားတာ အနည်းငယ် ထင်ရှားလာတယ်။

သမာဓိဉာဏ်များ ရင့်ကျက်လာပြီးတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရင့်ပိုင်းသို့ ရောက်လာရင် ပိုပြီးတော့ ဖြစ်တာပျက်တာတွေ ထင်ရှားတယ်။ နောက် ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ ဖြစ်တာကတော့ မထင်ရှားတော့ ပေဘူး။ ပျက်ပျက်သွားတာပဲ ထင်ရှားတယ်။ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် ကြားသိစိတ်ကလေး ကုန်ပျက်သွားတာ တရားနာပရိသတ် ယောဂီဟောင်းများ သမာဓိဉာဏ် ရင့်ကျက်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ မြင်ကြပါတယ်။ မြင်နိုင်ပါတယ်။

ကြားသိစိတ် ဖြစ်ရာပျက်ရာဌာနဖြစ်လို့ သောတဒွါရလို့ ခေါ်ရတယ်။ တံခါးဟာ လူနှစ်ယောက်တို့၏ ထွက်တဲ့လူနှင့် ဝင်တဲ့လူနှစ်ယောက်တို့၏ ဖြစ်ရာဌာနကို တံခါးခေါ်ရသကဲ့သို့ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ရာ ပျက်ရာဌာနကို စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရလို့ မခေါ်ရပါဘူးလား ... ခေါ်ရပါတယ်ဘုရား။ ခေါ်ရတယ်။ ဃာနဒွါရလည်း ဒီအတိုင်း၊ ဇိဝှိဒွါရလည်း ဒီအတိုင်း၊ ကာယဒွါရလည်း ဒီအတိုင်း၊ မနောဒွါရလည်း ဒီအတိုင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာ၊ ဒွါရ(၆)ပါးဟာ ဝိညာဏ်(၆)ပါးတို့ရဲ့ ဖြစ်ရာပျက်ရာ နေရာဌာနဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ကို ဒွါရလို့လည်း ခေါ်ရတယ်။

ပကတိသော တံခါးမကြီးမှာ လူနှစ်ယောက် ဝင်ရာထွက်ရာဌာန ဖြစ်သလို ဒွါရ(၆)ပါးဟာလည်း ဝိညာဏ်(၆)ပါးရဲ့ ဖြစ်ရာပျက်ရာ နေရာဌာန ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ဖြစ်တာပျက်တာကို မိအောင်ရှုနိုင်ရင်တော့ နေရာကျသွားပါပြီ။ အဲဒီဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ နှလုံးသွင်းနိုင်တယ်ဆိုလို့ ရှိရင်လည်း ကုသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ နှလုံးမသွင်းနိုင်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ကုသိုလ် မဖြစ်တော့ ဘာဖြစ်မလဲ...အကုသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။

ဒီဒွါရ - အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာမှာတော့ အာရုံ(၆)ပါးက အမြဲတမ်း တိုက်မနေဘူးလား ... တိုက်နေပါတယ်ဘုရား။ အမြဲတမ်း တိုက်နေတယ်။ တိုက်လိုက်လို့ ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ခိုက်မှာ နှလုံးသွင်းမှုဖြစ်ရင်လည်း ကုသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဝိပဿနာ ရှုနိုင်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ကုသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ နှလုံးလည်း မသွင်းနိုင်ဘူး၊ ဝိပဿနာလည်း မရှုနိုင်ဘူးဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ်ပါမလဲ ... အကုသိုလ်ဖြစ်မှာပါဘုရား။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တွေ ဒီဒွါရတွေကပဲ မဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ ဒီဌာနတွေကပဲ မဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ ဒီဌာနတွေကပဲ ဖြစ်နေတယ်။ အကုသိုလ်ချည်းပဲ ဖြစ်တာများနေရင်တော့ နေရာကျမှ ကျပါ့မလား ... နေရာမကျပါဘုရား။ လူဖြစ်ရကျိုး နပ်မှနပ်ပါတော့မလား ... လူဖြစ်ရကျိုး မနပ်ပါဘုရား။ မနပ်တော့ဘူး။ ကုသိုလ်များများ ဖြစ်ဖို့ရာ သိပ်အရေးကြီးတယ်။ နှလုံးသွင်းမှုလည်း ရှိရမယ်။ ရှုမှတ်မှုလည်း ရှိရမယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ နှလုံးသွင်းမှု၊ ရှုမှတ်မှု၊ ပြုကကုသလာ။

နှလုံးသွင်းတတ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း၊ နှလုံးသွင်းမှုရှိမယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ကုသိုလ် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ ရှုမှတ်မှုရှိမယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။ ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အချက်(၂)ပါးကိုတော့ သိထားရပြီဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အချက်(၂)ပါးကိုလည်း သိထားသင့်ပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ နှလုံးမသွင်း၊ ရှုမှတ်ကင်း၊ ဖြစ်ခြင်းအကုသ။

နှလုံးလည်း မသွင်းဘူး၊ နှလုံးလည်း မသွင်းတတ်ဘူး၊ ရှုမှတ်မှုလည်း

မရှိဘူး၊ ရှုမှတ်မှုလည်း မတတ်ဘူးဆိုရင်တော့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့သန္တာန်မှာ ဘာတွေဖြစ်တာ များနေပါ့မလဲ ... အကုသိုလ်တွေဖြစ်တာ များနေပါတယ် ဘုရား။ အကုသိုလ်တွေဖြစ်တာ များနေရင်တော့ လူဖြစ်ရကျိုးကော နပ်မှ နပ်ပါ့မလား ... လူဖြစ်ရကျိုး မနပ်ပါဘုရား။ မနပ်တော့ဘူး။

ဒုတိယဘဝအတွက် ယုတ်နိမ့်ရာဘုံဘဝသို့ ရောက်သွားဖို့သာ ရှိတော့ တယ်။ ဒါကြောင့် အရေးမကြီးပါဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။ အာရုံ(၆)ပါးက ဒွါရ(၆)ပါး အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာမှာ လာပြီးတော့ တိုက်တဲ့ အခါ ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ခိုက်မှာ နှလုံးသွင်းတတ် ရှုမှတ်တတ်ဖို့ အရေး မကြီးပါဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။ အရေးကြီးတယ်။ အဲဒါ အတွက် အားထုတ်ပြီးတော့ နေကြရတာဖြစ်တယ်။

အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ
အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ
ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ

အာရဒ္ဓဝီရိယော = အားထုတ်အပ်သော လုံ့လဝီရိယရှိသည်ဖြစ်၍၊
ဝိဟရတိ = နေရ၏။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ = အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊
ပဟာနာယ = ပယ်ခြင်းငှာ၊ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ = ကုသိုလ်တရားတို့ကို၊
ဥပသမ္ပဒါယ = ပြည့်စုံစေခြင်းငှာ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော = အားထုတ်အပ်သော
လုံ့လဝီရိယရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ = နေရ၏၊ (ဝါ) နေရမယ်။ ဣတိ =
ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား
ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

မိမိတို့ကို ဒုက္ခပေးတတ်တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို ပယ်ဖို့ရာ ကုသိုလ်တရားတွေကို ပြည့်စုံလာစေဖို့ရာ၊ ပြည့်စုံစေဖို့ရာ အားထုတ်ပြီးတော့ နေကြရမယ်။ ဘယ်သူ မိန့်ကြားတာပါလဲ၊ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတာ ဖြစ်တယ်။ အင်မတန်ပဲ သတိထားစရာ။ အကုသိုလ်တရားတွေ ပယ်နိုင်ရအောင်၊ ကုသိုလ်တရားတွေကို ပြည့်စုံလာရအောင် အားထုတ်ပြီးတော့ နေကြရမယ်။ ဘယ်လိုနေရမလဲဆိုပါလျှင် နှလုံးသွင်းမှု ရှိရမယ်၊ ရှုမှတ်မှု ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။

နှလုံးမသွင်းတတ်ဘူး ဆိုလို့ရှိရင် အကုသိုလ်ဖြစ်တာ သိပ်ထင်ရှားတယ်။ ကောင်းတဲ့ဣဋ္ဌာရုံတွေ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်တည်းဟူသော အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာမှာ လာတိုက်တယ်။ အဆင်းကောင်းကောင်း အနံ့ကောင်းကောင်း အသံကောင်းကောင်း အရသာကောင်းကောင်း အတွေ့အထိကောင်းကောင်း အာရုံကောင်းကောင်းတွေ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်မှာ လာတိုက်တယ်။ နှလုံးမသွင်းတတ်ဘူးဆိုရင် အလွန်နှစ်သက်သာယာစွဲလမ်းတဲ့ လောဘတွေ မဖြစ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ လောဘဆိုတဲ့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။

ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တဲ့အာရုံတွေ မမြင်ချင်တဲ့ အဆင်းတွေ၊ မကြားချင်တဲ့ အသံတွေ၊ မတွေ့ချင်တဲ့ အတွေ့တွေ ဆန့်ကျင်ဘက် အာရုံတွေနဲ့ လာတွေ့ရတဲ့အခါကျတော့ နှလုံးမသွင်းတတ်လို့ရှိရင် ဒေါမနဿ ဒေါသတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ အကုသိုလ် မဖြစ်ကြပါဘူးလား ... ဖြစ်ကြပါတယ်ဘုရား။ နှလုံးမသွင်းတတ်လို့ရှိရင်တော့ ကောင်းတဲ့အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ လောဘ၊ မကောင်းတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါကျတော့ ဒေါသ ဒေါမနဿ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ကြရတယ်။

ကောင်းတဲ့ဣဋ္ဌာရုံတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ဘယ်လိုနှလုံးသွင်းရမလဲ၊ မလိုအပ်ပါဘူးလား ... လိုအပ်ပါတယ်ဘုရား။ ကောင်းတဲ့ဣဋ္ဌာရုံတွေနဲ့ တွေ့ကြုံရတဲ့အခါ ဘယ်လိုနှလုံးသွင်းရပါ့မလဲဆိုရင် ကောင်းတဲ့အာရုံတွေနဲ့ မိမိလာတွေ့နေတာ မိမိအတိတ်ဘဝတွေက ကောင်းခဲ့လို့လား၊ မကောင်း ခဲ့လို့လား ... ကောင်းခဲ့လို့ပါဘုရား။ ကောင်းခဲ့လို့။ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်တရား တွေ ပြုခဲ့လို့၊ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်ကံတွေ ပြုခဲ့လို့ ကောင်းတဲ့အာရုံ အမျိုးမျိုး တွေနဲ့ လာတွေ့နေတာဖြစ်တယ်။

နောင်တစ်ချိန် အနာဂတ်ဘဝတွေမှာလည်း ဒီလို ကောင်းတဲ့အာရုံ တွေနဲ့ တွေ့ပြီးတော့ အကောင်းမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရောက် သွားဖို့ရာ မလိုအပ်ပါဘူးလား ... လိုအပ်ပါတယ်ဘုရား။ လိုအပ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်တရားတွေ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကို ရှေ့က ထက်ပိုပြီး ကြိုးစားအားထုတ်ရမယ်။ အားထုတ်မှ တော်မယ်လို့ နှလုံး သွင်းလိုက်တာနဲ့ ကုသိုလ်ဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။ ရှေ့က မိမိကောင်းခဲ့လို့ ကောင်းတဲ့အာရုံတွေနဲ့ တွေ့တာဖြစ်တယ်။ နောင်တစ်ချိန်မှာလည်း ကောင်းတဲ့အာရုံတွေနဲ့ တွေ့ဖို့ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ တိုင်အောင် ရောက်သွားဖို့ရာ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်တွေ ပြုမှတော်မယ်လို့ နှလုံးသွင်းလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကုသိုလ်မဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ကုသိုလ်ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။

မကောင်းတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါ မမြင်ချင်တာတွေ၊ မကြား ချင်တာတွေ၊ မတွေ့ချင်တာတွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုများ နှလုံးသွင်းရပါ့မလဲဆိုတော့ ဒီမကောင်းတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံတွေနဲ့ မိမိတွေ့နေတာ မိမိအတိတ်ဘဝများက ကောင်းခဲ့လို့လား၊ မကောင်းခဲ့

လို့လား ... မကောင်းခဲ့လို့ပါဘုရား။ မကောင်းခဲ့လို့ ဒီလို အနိဋ္ဌာရုံတွေ၊ မကောင်းကျိုးတွေနဲ့ လာတွေ့နေရတာလို့ ဒီလိုသိသွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် မသက်သာသွားပါဘူးလား... သက်သာသွားပါတယ်ဘုရား။ သက်သာသွားတယ်။

မကောင်းတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံတွေကို ဘာနဲ့များ ကျော်လွန်နိုင်ပါ့မလဲ၊ မကောင်းတာတွေနဲ့တော့ မကျော်လွန်နိုင်ပေဘူး၊ အကုသိုလ်တရားတွေနဲ့ မကျော်လွန်နိုင်ပေဘူး။ စိတ်တွေ ညစ်နွမ်းပြီး အကုသိုလ်တရားတွေနဲ့ ကျော်မှ ကျော်လွန်နိုင်ပါ့မလား ... မကျော်လွန်နိုင်ပါဘုရား။ မကျော်လွန်နိုင်ပါဘူး။ ဘာနဲ့ကျော်လွန်နိုင်သလဲဆိုတော့ ကုသိုလ်တရားတွေနဲ့မှ ကျော်လွန်နိုင်တယ်။ ကုသိုလ်တရားနဲ့မှ ကျော်လွန်နိုင်တယ်လို့ သိတဲ့အတွက်ကြောင့် ကုသိုလ်တရားတွေကို ရှေးကထက် ဆတက်ထမ်းပိုး တိုးပြီးတော့ ပြုလုပ်မှ တော်မယ်လို့ နှလုံးသွင်းလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဘာဖြစ်သွားပါသလဲ ... ကုသိုလ်ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။ ကုသိုလ်ဖြစ်သွားတယ်။

အကျိုးပေး ဝိပါက်ကတော့ အနိဋ္ဌာရုံ မကောင်းတဲ့ အကျိုးပေး ဖြစ်တယ်။ မိမိကအခုလို အသိဉာဏ်ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဇောတွေကျတော့ ဘာဇောတွေ စောသွားပါသလဲ ... ကုသိုလ်ဇောတွေစောသွားပါတယ်ဘုရား။ ကုသိုလ်ဇောတွေ စောသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်ကြီးများက “ဝိပါက်အမှန်၊ ဇောအပြန်”လို့ ဆိုရိုးပြုကြပါတယ်။

ဝိပါက်ကတော့ အမှန်အတိုင်း ကိုယ်ဆိုးခဲ့လို့ မကောင်းတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေနှင့် လာတွေ့မနေဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ တွေ့ရပါတယ်။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ကိုယ်က ကောင်းတဲ့ဘက်ကနေ နှလုံးသွင်းတတ်တဲ့

အတွက်ကြောင့် ဇောတွေကျတော့ ဘာဇောတွေ စောသွားပါသလဲ ... ကုသိုလ်
ဇောတွေ စောသွားပါတယ်ဘုရား။ ကုသိုလ်ဇောတွေ စောသွားတယ်။ နေရာ
ကျလိုက်တာ။ နှလုံးသွင်းတတ်ဖို့ မလိုအပ်ပါဘူးလား ... လိုအပ်ပါတယ်
ဘုရား။ လိုအပ်ပါတယ်။ ယောနိသောမနသိကာရ အလွန်ပဲ တရားနာ
ပရိသတ်များအတွက် ကျေးဇူးများပါတယ်။ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ နီးစွာသော
အကြောင်း၊ အနီးဆုံးအကြောင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ယောနိသောမနသိကာရ
အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းမှုတွေလည်း ရှိနေကြရပါတယ်။

နှလုံးသွင်းမှုဆိုတာ တစ်ခါတစ်ခါလည်း ရတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါလည်း
မရပေဘူး။ အာရုံတွေက သိပ်ပြင်းထန်လာတဲ့အခါ ကြမ်းတမ်းလာတဲ့အခါ
စွဲလမ်းစရာ သာယာစရာ အာရုံတွေဖြစ်လို့ သိပ်စွဲလမ်းမှု နှစ်သက်မှုတွေ
ဖြစ်လာတဲ့အခါ တစ်ခါတလေ နှလုံးမသွင်းနိုင်တော့ပေဘူး။ အပြင်းအထန်
ဝိသမလောဘတွေ ဖြစ်သွားကြတယ်။ တချို့တချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့လေ။
ယခု တရားနာပရိသတ်များအနေနဲ့တော့ အဲဒီဣန္ဒြာရုံတွေကြောင့်တော့
နှလုံးမသွင်းနိုင်တာတော့ မရှိသလောက် နည်းကြပါတယ်။

အထူးသဖြင့်တော့ အနိဋ္ဌာရုံ ဆန့်ကျင်ဘက်အာရုံတွေ မမြင်ချင်တဲ့
အာရုံတွေ၊ မတွေ့ချင်တဲ့ အာရုံတွေ၊ အလွန်ကြမ်းတမ်းတဲ့ အာရုံတွေနဲ့
သွားတွေ့ရတဲ့အခါ တစ်ခါတစ်ခါ နှလုံးသွင်းလို့ မရတော့ပေဘူး။ စိတ်တွေ
ဆိုး ဒေါမနဿတွေ မဖြစ်တတ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်တတ်ပါတယ်ဘုရား။
နှလုံးသွင်းမှုက တစ်ခါတစ်ခါလည်း နိုင်တယ်။ တစ်ခါတစ်ခါလည်း
မနိုင်ပေဘူး။ ဘာနဲ့နိုင်အောင် ကုစားရမလဲဆိုတော့ ရှုမှတ်မှုနဲ့ ကုစားရမယ်။

ရှုမှတ်မှုကတော့ အနိုင်ဆုံးပါပဲ ။ ရှုမှတ်မှုလေး ဖြစ်သွားတာနဲ့ ဒီဒေါသ
ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်ခွင့်မရတော့ဘူး။ ‘စိတ်ဆိုးတယ်၊ စိတ်ဆိုးတယ်’

‘စိတ်ညစ်တယ်၊ စိတ်ညစ်တယ်’ဟု ရှုရတယ်။ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းရင်တော့ စိတ်ဆိုး စိတ်ညစ်တာတွေ ပျက်ပျက်သွားတာ မြင်ရမယ်။ သမာဓိဉာဏ်က အားနည်းနေလို့ရှိရင်လည်း မမြင်ရပေဘူး။ မမြင်ရတော့ ဘယ်လိုများ ရှုရမလဲဆိုတော့ ကိုယ်ကာယမှာ ရွှေ့ပြီးတော့ ရှုရမယ်။ မိမိက စိတ်ကိုရှုလို့ မနိုင်ရင် ဘယ်ကို ရွှေ့ရှုရပါ့မလဲ ... ကိုယ်ကာယကို ရွှေ့ပြီးတော့ မှတ်ရပါမယ်ဘုရား။ ကိုယ်ကာယကို ရွှေ့ပြီးတော့ မှတ်ရမယ်။

ထိုင်လျက်ဆိုရင်လည်း ‘ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်’ ‘ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်’ ‘ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်’ ‘ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်’လို့ အမှတ်ဖြစ်သွားတာနဲ့ ဒီဒေါသ ဒေါမနဿ ဖြစ်မှ ဖြစ်ပါတော့မလား ... မဖြစ်တော့ပါဘုရား။ စိတ်ဟာ တစ်ချိန်တည်းမှာ နှစ်ခုပြိုင်ပြီးတော့ ဖြစ်လို့ မရပေဘူး။ အမှတ် ဖြစ်သွားတာနဲ့ ဒေါသ ဒေါမနဿတွေ တဒင်္ဂ တဒင်္ဂ ကင်းပြတ်သွားတယ်။ ပယ်ပြီးသား ဖြစ်မသွားပါဘူးလား ... ပယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။

သွားလျက်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ‘ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်’ ‘ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်’ ‘ကြွတယ်၊ ချတယ်’ ‘ကြွတယ်၊ ချတယ်’ ‘ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်’လို့ မှတ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဒီဒေါသ ဒေါမနဿတွေဖြစ်နေတာ မရှိတော့ဘူး။ အမှတ်က မပယ်လိုက်ပါဘူးလား... ပယ်လိုက်ပါတယ်ဘုရား။ ရပ်လျက်နဲ့ ဆိုရင်လည်း ‘ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်’လို့ မှတ်လိုက်တာနဲ့ အမှတ်ဖြစ်သွားတာနဲ့ ဒေါသ ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်ခွင့် မရတော့ပေဘူး။ ဝိပဿနာကတော့ မနိုင်ပါဘူးလား ... နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ အနိုင်ဆုံးပဲ။ တရားနာပရိသတ်များကတော့ ဝိပဿနာကို တကယ်အားကိုး ကြတာဖြစ်တယ်။ အားကိုးရာအစစ် မဖြစ်ပါဘူးလား ... အားကိုးရာအစစ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

အတ္တာဟိ အတ္တနော နာထော၊
ကောဟိ နာထော ပရော သိယာ။

အတ္တာဟိ = မိမိသည်ပင်လျှင်၊ အတ္တနော = မိမိ၏၊ နာထော = ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ ပရော = သူတစ်ပါးသည်၊ ကောဟိ = အဘယ်မှာလျှင်၊ နာထော = ကိုးကွယ်ရာသည်၊ သိယာ = ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။

ကိုယ့်ကိုယ်သည်သာ အားကိုးရာ အစစ်ဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးဟာ မိမိရဲ့ အားကိုးရာ ဘယ်မှာ ဟုတ်နိုင်ပါ့မလဲ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘယ်လို အားကိုးရမလဲ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားပါတယ်။ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါး ပွားများနေတာ ကိုယ့်ကိုယ် ကို အားကိုးနေတာဖြစ်တယ်။ အားမကိုးရပါဘူးလား ... အားကိုးရပါတယ် ဘုရား။ အကုသိုလ်တွေဆိုတာက ရန်သူတွေ၊ ကုသိုလ်တွေဆိုတာက မိတ်ဆွေတွေ၊ ဆွေမျိုး မိဘတွေပဲဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်တွေကို ပယ်နိုင်ဖို့ရာ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတွေ မပွားများရပါဘူးလား ... ပွားများရပါတယ် ဘုရား။ အားကိုးရာ အစစ်ဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များ အားကိုးရာ အစစ်ကိုတော့ ရထားလို့ နေရာကျပြီးဖြစ်တယ်။

အဲဒီမှာ ရှုမှတ်ဖို့ရာကတော့ မျက်စိကလည်း ရှုမှတ်ရမယ်၊ မြင်သိစိတ် ဖြစ်ခိုက်မှာ။ နားကလည်း ရှုမှတ်ရမယ်၊ ကြားသိစိတ် ဖြစ်ခိုက်မှာ။ နှာခေါင်း ကလည်း ရှုမှတ်ရမယ်၊ နံသိစိတ် ဖြစ်ခိုက်မှာ။ လျှာကလည်း ရှုမှတ်ရမယ်၊ စားသိစိတ် ဖြစ်ခိုက်မှာ။ ကိုယ်ကလည်း ရှုမှတ်ရမယ်၊ ထိသိစိတ် ဖြစ်ခိုက်မှာ။ စိတ်ကလည်း ရှုမှတ်ရမယ်၊ ကြံသိစိတ် ဖြစ်ခိုက်မှာ။ အာရုံ(၆)ပါးက ဒွါရ (၆)ပါး အကြည့်ဓာတ်(၆)ဖြာမှာ လာတိုက်၍ ဝိညာဏ်ဖြစ်တဲ့ အခိုက်အတန့် လေးမှာ ရှုရမယ်။ မဖြစ်ဘဲနဲ့ ရှုနေလို့တော့ ရမှရပါ့မလား ... မရပါဘုရား။

မရပေဘူး၊ ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်ရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဖြစ်ခိုက်ရှုမှ၊ သဘာဝ၊ မုချသိရမည်။
သဘောသိမှ၊ ဥဒယ၊ ဝယမြင်နိုင်သည်။

ဖြစ်ခိုက်ကိုရှုမှ သဘာဝ သဘောလေးတွေကို သိရမယ်။ သဘောကို သိမှ ဥဒယ-က ဖြစ်၊ ဝယ-က ပျက်။ “ဖြစ်ပျက်ကိုသိမှ အနိစ္စမြင်၊ အနိစ္စမြင်မှ ဒုက္ခထင်၊ ဒုက္ခထင်မှ အနတ္တမြင်၊ အနတ္တမြင်၊ နိဗ္ဗာန်ခွင်၊ ပြေးဝင်ဆိုက်ရောက်သည်”ဆိုတဲ့အတိုင်း အနတ္တဉာဏ်တွေ ပိုင်သွားတဲ့ အခါ တရားနာပရိသတ်များ ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်းပြုတိုင်း ဆုတောင်းခဲ့တဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားတာပါပဲ။

မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း အစဉ်အတိုင်းတော့ မျက်စိကစပြီး ဟောရမှာပါပဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ထူထောင်ရတာတော့ ဘယ်ကနေစပြီးတော့ ထူထောင်ရပါသလဲဆိုရင် ကာယကနေစပြီး ထူထောင် နေရတယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အားရှိထက်သန်လာတဲ့အခါကျတော့ မျက်စိကလည်း ရှုလို့ရ၊ နားကလည်း ရှုလို့ရ၊ နှာခေါင်းကလည်း ရှုလို့ရ၊ လျှာကလည်း ရှုလို့ရ၊ ကိုယ်ကလည်း ရှုလို့ရ၊ စိတ်ကလည်း ရှုလို့ရတာ ဖြစ်သွားတာပါပဲ။ ဟောကြားတဲ့ အစဉ်အတိုင်း ရှုမှတ်ပုံလေးတွေကို အတိုချုပ်တော့ ထည့်ပြီးတော့ ဟောရမှာဖြစ်တယ်။

မျက်စိမှာ ရူပါရုံအဆင်း လာတိုက်တဲ့အခါ တိုက်ခိုက်လေးမှာ၊ မြင်သိ စိတ် ဖြစ်ခိုက်လေးမှာ ‘မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’လို့ပဲ မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့တော့ မြင်တာကို ‘မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’လို့ရှုတာ ဘာများ ထူးပါလိမ့်မလဲ၊ ဝိပဿနာ အခြေခံမရှိတဲ့

ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စိတ်ထဲမှာ ဒီလိုမဖြစ်သွားနိုင်ပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်ဘုရား။

ဝိပဿနာအခြေခံရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်'လို့ ရှုရတာ အလွန် ထူးခြားတာပါပဲ။ မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်အောင် ရှုရတယ်။ မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်အောင် ရှုလိုက်တဲ့အခါ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်သွားတာပါပဲ။ တရားနာပရိသတ်များအနေနဲ့ မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်အောင်ရှုဖို့ရာ မခဲယဉ်းလှပါဘူး။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့တော့ ဘယ်လိုပြောတဲ့စကားလဲလို့တောင် ထင်သွားကြတယ်။

စင်္ကြံလျှောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာ အမှတ်တွေက ကောင်းလို့ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်လို့ မှတ်နေရာတွင် ကြွလိုက်တဲ့အခါ ပေါ့ပေါ့တက်သွားတာ၊ လှမ်းလိုက်တဲ့အခါ ပေါ့ပေါ့ပြီးတော့ ရွှေ့သွားတာ၊ ချလိုက်တဲ့အခါ လေးလေးပြီးတော့ ကျသွားတာ မြင်နေ၍ အမှတ်တွေ ကောင်းနေခိုက်မှာ ယောဂီအနားမှ လူတစ်ယောက် ဖြတ်သွားလိုက်တဲ့အခါ ယောဂီနားက ဖြတ်သွားတာ ဘယ်သူပါလဲလို့ မေးလိုက်လျှင် လူတစ်ယောက်တော့ ဖြတ်သွားတာပဲ၊ ဘယ်သူလဲတော့ မသိပါဘူး၊ အမျိုးသားလား၊ အမျိုးသမီးလား ကွဲမှ ကွဲပြားပါရဲ့လား ... မကွဲပြားပါဘုရား။

မြင်လျှင် မြင်ခါမျှမတ္တမှာ မတည်သွားပါဘူးလား... တည်သွားပါတယ်ဘုရား။ ရှုမှတ်နေတော့ လူတစ်ယောက် ဖြတ်သွားတာကိုတော့ သိလိုက်တယ်။ အမျိုးသားလား၊ အမျိုးသမီးလား၊ အရပ်က မြင့်သလား၊ နိမ့်သလား၊ အသားက မည်းသလား၊ ဖြူသလား၊ သိမှသိပါရဲ့လား ... မသိပါဘုရား။ မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်သွားတာဖြစ်တယ်။ မြင်လျှင် မြင်ခါမျှမတ္တမှာဆိုတာ

တရားနာပရိသတ် ယောဂီများလို သမာဓိဉာဏ် အခြေခံရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက်တော့ သိပ်တော့ မခက်လှပါဘူး။

ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ။

ဒိဋ္ဌေ = မြင်အပ်သော အဆင်းရူပါရုံ၌၊ ဒိဋ္ဌမတ္တံ = မြင်ကာမျှဖြစ်သော စိတ်သည်၊ ဘဝိဿတိ = ဖြစ်လတ္တံ့ (ဝါ) မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်အောင် ရှုရမည်။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ရူပါရုံအဆင်း မျက်စိအကြည်မှာ လာတိုက်တဲ့အခါ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်'လို့ မြင်ခါမျှမတ္တမှာပဲ တည်အောင်ရှုရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်အောင် ရှုဖို့ရာမှာ အဆင့်ဆင့် ရှုရင်တော့ ပိုပြီး မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်သွားနိုင်ပါတယ်။

အမှတ်တွေကောင်းနေတဲ့ စင်္ကြံလျှောက်နေသည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ မြင်စရာ ကြည့်စရာတစ်ခုပေါ်လာ၍ ကြည့်ရတော့မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ရှေးဦးစွာ ကြည့်ချင်တဲ့စိတ်တွေ အရင်ဖြစ်နေတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှား ပါတယ်ဘုရား။ ထင်ရှားနေတော့ 'ကြည့်ချင်တယ်၊ ကြည့်ချင်တယ်'လို့ မှတ်လို့မရပါဘူးလား ... မှတ်လို့ရပါတယ်ဘုရား။ ကြည့်ချင်စရာအာရုံသည် မိမိအတွက် ဘာမျှအကျိုးမရှိဘူးဆိုရင် မကြည့်တော့ပေဘူး။ 'ကြည့်ချင်တယ်၊ ကြည့်ချင်တယ်'နဲ့ပဲ ရပ်လို့ရသွားတယ်။ မကြည့်ဖြစ်တော့ပေဘူး။

မကြည့်မဖြစ်တဲ့အာရုံဖြစ်လို့ ကြည့်မှဖြစ်မယ်ဆိုရင်တော့ 'ကြည့်ချင်

တယ်၊ ကြည့်ချင်တယ်'လို့ ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ထို့နောက်မှ ကြည့်တဲ့ မျက်လုံးအမူအရာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အပေါ်မျက်ခွံက အပေါ်သို့တက်၊ အောက်မျက်ခွံက အောက်သို့ကျ၊ အတွင်းက အားယူနေတာကို 'ကြည့်တယ်၊ ကြည့်တယ်'လို့ ရှုမှတ်ရပေတယ်။ မြင်လာတဲ့အခါကျတော့မှ မြင်ခါမျှမတ္တ မှာ တည်အောင် 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်'လို့ ရှုရပါတယ်။ (၃)ဆင့် ရှုမှတ်လိုက် လျှင် မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်အောင် ရှုမှတ်လို့ ရသွားကြပါတယ်။

'ကြည့်ချင်တယ်၊ ကြည့်ချင်တယ်'လို့ ရှုရတာက ကြည့်ချင်တဲ့စိတ်ကို ရှုရတဲ့အတွက်ကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ကုသိုလ်တွေ မရပါဘူးလား ... ကုသိုလ်တွေရပါတယ်ဘုရား။ 'ကြည့်တယ်၊ ကြည့်တယ်' လို့ ရှုရတဲ့အခါကျတော့ ကြည့်ရတဲ့ မျက်လုံးအမူအရာ ကိုယ်ကာယကို ရှုရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘာသတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပါသလဲ ... ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ကုသိုလ်တွေရပေတယ်။ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်'လို့ မြင်ခါမျှမတ္တသဘောမှာ တည်အောင်၊ မြင်ရတဲ့ သဘောတရားမျှလေးမှာ တည်အောင် ရှုမှတ်ရတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ကုသိုလ်တွေ ရရှိပေတယ်။ ဝိပဿနာ အခြေခံရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ နေရာမကျကြပါဘူးလား ... နေရာကျ ပါတယ်ဘုရား။ တစ်ခါကြည့်လိုက်တာ ကုသိုလ်တွေ (၃)မျိုးတောင် ရရှိ သွားတယ်။

'ကြည့်ချင်တယ်၊ ကြည့်ချင်တယ်'လို့ မှတ်ရတာက ကြည့်ချင်တဲ့စိတ်ကို မှတ်ရတဲ့အတွက်ကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ကုသိုလ်တွေ ရပေတယ်။ 'ကြည့်တယ်၊ ကြည့်တယ်'လို့ ရှုမှတ်တဲ့အခါကျတော့ မျက်လုံး အမူအရာ ကိုယ်ကာယကို ရှုမှတ်ရတဲ့အတွက်ကြောင့် ကာယာနုပဿနာ

သတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ကုသိုလ်တွေ ရပေတယ်။ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်'လို့ ရှုမှတ်ရတဲ့အခါကျတော့ မြင်ခါမျှမတ္တသဘောကို ရှုမှတ်ရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ကုသိုလ်တွေရပေတယ်။ ဤကဲ့သို့ တစ်ခါ ကြည့်လိုက်ရင် ကုသိုလ်တွေ (၃)မျိုး ရရှိသွားနိုင်ပေတယ်။

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ သင်္ခါရာနံ ခယမေဝ ပဿတိ။

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ = ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကုန်သော၊ သင်္ခါရာနံ = သင်္ခါရ တရား ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့၏၊ ခယမေဝ = ကုန်ခြင်းကိုသာလျှင်၊ ပဿတိ = ရှု၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ အဋ္ဌကထာစရိယော = အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ သံဝဏ္ဏေတိ = ကောင်းစွာမသွေ ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များ၊ ယောဂီများရဲ့ သန္တာန်မှာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ရုပ်တရား နာမ်တရား နှစ်ပါးပဲရှိပါတယ်။ အဲဒီ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား နှစ်ပါးလုံးသည်လည်း ဖြစ်ပြီးတာနဲ့ ကုန်ပျက်၊ ဖြစ်ပြီးတာနဲ့ ကုန်ပျက်သွား တာပါပဲ။ တစ်ခဏလေးတောင် မတည်ပေဘူး။ အဲဒီကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကို ညွှတ်ပြီးတော့ ရှုမှတ်တတ်တာဟာလည်း ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရား တစ်ပါးဖြစ်တယ်။ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့၊ တရားထူး တရား မြတ်တွေ မြန်မြန်ရဖို့ရာဖြစ်တယ်။ မှတ်သားဖွယ်ရာ ဆောင်ပုဒ်လေးပါ ဆိုကြမယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဖြစ်တိုင်းရုပ်နာမ်၊ ချုပ်ပျက်ဟန်၊ ဧကန်ရှုရမည်။

ရုပ်တရား နာမ်တရားနှစ်ပါးလုံး ကုန်ပျက် ချုပ်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကိုညွှတ်ပြီး ရှုမှတ်တတ်တာဟာလည်း ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတွေ

တက်ကြောင်း တစ်ပါးဖြစ်ပေစေ။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်ဟု ရှုမှတ်နေတဲ့အခါမှာ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကို ညွှတ်ပြီးတော့ ရှုမှတ်ပေးရမယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ ရှုမှတ်ပြီးတာနဲ့ ဖောင်းတာလေး မရှိတော့ပေဘူး။ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတာ အသစ်လား၊ အဟောင်းလား... အသစ်ပါဘုရား။ အသစ်ပဲဖြစ်ပေတယ်။ ရှုမှတ်ပြီးတာနဲ့ ကုန်သွားပြီး ပျက်သွားတာကို သိနိုင်လောက်အောင် စိတ်ကို စူးစိုက်ထားရမယ်။ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကို ညွှတ်ထားရပေတယ်။

ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါမှာလည်း ရှုမှတ်ပြီးတာနဲ့ ပိန်တာလေး က မရှိတော့ပေဘူး။ ဖောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတာ အသစ်လား၊ အဟောင်း လား ... အသစ်ပါဘုရား။ အသစ်ပဲဖြစ်တယ်။ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကိုညွှတ်ထားရပေတယ်။ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကို ညွှတ်ထားရမယ် ဆိုတာ ကုန်ပျက်တာတွေကို မမြင်သေးဘဲနဲ့ ‘ကုန်တယ်၊ ပျက်တယ်’ ‘ကုန်တယ်၊ ပျက်တယ်’လို့ မရှုမှတ်ရပေဘူး။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ရှိရင် ပိုနွေး သွားလိမ့်မယ်။

သူ့ရှုမြဲတိုင်းပဲ ‘ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်’လို့ မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ စိတ်ကိုတော့ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို ညွှတ်ထားရပေတယ်။ အလေးပြုထားရ ပေတယ်။ မိမိရဲ့ သမာဓိဉာဏ်တွေ အားနည်းနေသေးလို့ မမြင်သေးတာပဲ။ တကယ်စင်စစ်တော့ ကုန်ပျက်နေတာပဲလို့ ကုန်ပျက်တာတွေကို မြင်နိုင် လောက်အောင် စိတ်ကို အလေးပြုထားတော့ သမာဓိ ပိုမဖြစ်ပါဘူးလား... သမာဓိ ပိုဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ သမာဓိ ပိုဖြစ်ပေစေ။

သမာဓိဖြစ်လာလို့ သမာဓိတွေ အားကောင်းလာတဲ့အခါ ဝိပဿနာ ဉာဏ် ဖြစ်လာပေတယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်လာ၍ လှူကြွေးငါးပါး ညီသွားတဲ့ အခါ ကုန်ပျက်တာလေးတွေ အသင့်အတင့် တွေ့လာတတ်ပါတယ်။ ကုန်ပျက်တဲ့ ဉာဏ်အဆင့်တော့ မရောက်သေးသော်လည်း ကုန်ပျက်တာ လေးတွေကို လှူကြွေးငါးပါး ထက်သန် ညီမျှတဲ့အခါ တစ်ခါတစ်ရံ တွေ့လာ တတ်ပါတယ်။

‘ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်’လို့ ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါ ဖောင်းတဲ့အမှုအရာ လေးဟာ ပိန်တဲ့ဆီသို့ လိုက်မပါလာပေဘူး။ ပြတ်ကျန်နေသကဲ့သို့၊ ပျက်ကျန် နေခဲ့သလို။ ပိန်တဲ့အမှုအရာလည်း ဖောင်းတဲ့ဆီသို့ ပြန်လိုက်မပါလာပေဘူး။ ပျက်ပြီး ကျန်နေခဲ့သလို စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲမှာ တစ်ခါတစ်ရံ ထင်ထင်လာ တတ်ပေတယ်။

ကြွေတယ်၊ လှမ်းဟယ်၊ ချတယ်’လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ကြွေတဲ့ အမှုအရာလေးတွေဟာ လှမ်းတဲ့အမှုအရာသို့ လိုက်မပါလာပေဘူး။ နောက် မှာ အရိပ်လေးတွေလိုပဲ ကျန်နေခဲ့တယ်။ လှမ်းတဲ့ အမှုအရာတွေဟာလည်း ချတဲ့ အမှုအရာသို့ လိုက်မပါလာပေဘူး။ နောက်မှာ အရိပ်လေးတွေလိုပဲ ကျန်နေခဲ့တယ်။ နင်းချလိုက်တဲ့ အမှုအရာကလည်း ကြွေတဲ့အမှုအရာသို့ လိုက်မပါလာပေဘူး။ နောက်မှာ အရိပ်လေးတွေလိုပဲ ကျန်နေခဲ့သလို ယောဂီရဲ့ဉာဏ်ထဲမှာ တစ်ခါတစ်ခါ ထင်ထင်လာပေတယ်။

ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ထင်လာတဲ့အတိုင်း တရားလျှောက်တဲ့အခါ ယောဂီ က ထည့်လျှောက်တယ်။ “အရိပ်လေးလို့ ကျန်ကျန်နေခဲ့တယ်ဘုရား။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်တဲ့သဘောလေး တစ်ခါတစ်ရံ တွေ့ရတယ်ဘုရား။ အဲဒါ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါရဲ့လားဘုရား” “သမ္ပန္နယံ မဟုတ်ဘဲ ဖြစ်ရမလဲ။ ယောဂီ

ကိုယ်တိုင် တွေ့နေရတာပဲ”။ အမှန်အတိုင်း တွေ့ရတာဖြစ်တယ်။

သမာဓိဉာဏ်က အားနည်းနေသေးလို့ ထင်ထင်ရှားရှား မတွေ့ရသေးတဲ့ အတွက်ကြောင့် “စိတ်ထဲက ထင်လို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ တကယ်ကုန်ပျက်တာတော့ ဟုတ်မယ်မထင်ပါဘူး”လို့ မကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကလည်း စိတ်ကို ပြန်ပြန်ပြီး တင်းမိတတ်တယ်။ အဲဒီလိုလည်း မတင်းမိစေရပေဘူး။ “ကုန်ပျက်တာတွေကို အသင့်အတင့်တွေ့သိလာပြီ။ နောင်တော့ တကယ်တမ်း ကုန်ပျက်တာတွေ မြင်ရတော့မှာပဲ”ဟု ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်သို့ပဲ စိတ်ကို ညွှတ်ပြီးတော့ ရှုမှတ်ပေးရမယ်။

ညွှတ်၍ ရှုပါများတော့ သမာဓိဉာဏ်တွေ အားကောင်းပြီး ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါ ကုန်ပျက်တာတွေကို ပကတိသော မျက်စိဖြင့် မြင်ရသလို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ကြပါတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် ဖောင်းတဲ့ အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်လည်း ပိန်တဲ့အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ။ ကြွေတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်’လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ကြွေတဲ့ လှမ်းတဲ့ ချတဲ့ အမူအရာလေးတွေ ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာကို သမာဓိဉာဏ်အခြေခံ ရင့်ကျက်လာတဲ့ယောဂီများ ကိုယ်တိုင် မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။

ကုန်ပျက်သွားတာ မြင်ရတော့ မမြဲဘူးဆိုတာလည်း မသိနေပါဘူးလား ... သိနေပါတယ်ဘုရား။ နောက်သမာဓိဉာဏ်တစ်ဆင့် ရင့်ကျက်အားရှိ ထက်သန်လာတဲ့အခါ မှတ်စရာအာရုံသာ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားတာ မဟုတ်ဘူး၊ မှတ်သိစိတ်ပါ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားတာကို တစ်ဆင့် မြင်ကြပြန်ပါတယ်။ တချို့တချို့ယောဂီများက တော်တော်ကို ဉာဏ်ထက်တာပဲ။

(၁၀)ရက်လောက်အတွင်းမှာပဲ အဲဒီလို ကုန်ပျက်တာကို မြင်ကြတယ်။

ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် ဖောင်းတဲ့အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိစိတ်ပါ လိုက်ပြီး ကုန်ပျက်သွားတာ။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် ပိန်တဲ့အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိစိတ်ပါ လိုက်ပြီး ကုန်ပျက်သွားတာကို မြင်ကြတယ်။ ကြွေတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်လို့ မှတ်နေတဲ့အခါမှာလည်း ကြွေတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့ အခါ ကြွေတဲ့အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိစိတ်ပါ လိုက်ပြီးတော့ ကုန်ပျက်သွားတာ။ လှမ်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ လှမ်းတဲ့ အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိစိတ်ပါ လိုက်ပြီး ကုန်ပျက်သွားတာ။ ချတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ချတဲ့အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိစိတ်ပါ လိုက်ပြီး ကုန်ပျက်သွားတာကို မြင်ကြပေတယ်။

အဲဒီလို ကုန်ပျက်တာတွေကို မြင်တဲ့အခါ မှတ်စရာအာရုံ ရုပ်တရားတွေ လည်း မမြဲဘူး။ မှတ်သိစိတ် နာမ်တရားလည်း မမြဲဘူးလို့ မသိသွားပါဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။ မမြဲဘူးဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ကုန်ပျက်တာတွေက လျင်မြန်အားကြီးတော့ နှိပ်စက်နေသလိုဖြစ်၍ ဆင်းရဲပါလား။ ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... ဒုက္ခပါဘုရား။ ဒီလို ကုန်ပျက် နှိပ်စက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေကို ဘယ်လိုများ ကာကွယ်လို့ ရပါ့မလဲ၊ ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့ မရဘူး၊ သူ့သဘောအတိုင်း ကုန်ပျက် နှိပ်စက်နေတာပဲ ကိုယ်အစိုးမရပါလား။ ကိုယ်အစိုးမရပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနတ္တပါဘုရား။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေ ကိုယ်တိုင် တွေ့ကြရပေတယ်။

ငယ်ရွယ်စဉ်အခါတည်းက လူကြီးသူမတွေ ပြောလို့ ကြားခဲ့ရတဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတော့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်စရာ မကောင်းပါဘူးလား ... ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်စရာ ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ တချို့တော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်လို့၊ ပီတိတွေ ဖြစ်လို့ ရှုတောင် မရှုနိုင်တော့ဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေမြင်ပြီး ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာတွေဖြစ်နေတာ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ ဒီပီတိကလည်း တရားရဖို့ ကျေးဇူးပြုနေပေတယ်။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်တဲ့ ဘက်ကို စိတ်ကိုညွှတ်ပြီး ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါ ကုန်ပျက်တာကို မြင်သွားတော့ အနိစ္စ မမြင်သွားပါဘူးလား ... အနိစ္စမြင်သွားပါတယ်ဘုရား။ အနိစ္စ မြင်သွားတော့ ဒုက္ခလည်း ထင်တော့တာမိမဲ။ ဒုက္ခထင်တော့ အနတ္တလည်း မြင်တော့တာမိမဲ။ လက္ခဏာစစ် တစ်ခုမြင်သွားလို့ရှိရင် သုံးပါးလုံးပင် မြင်သွားပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ လက္ခဏာစစ်တွင်၊ တစ်ခုမြင်၊ အကုန်ပင်သိတော့သည်။

ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကိုညွှတ်ပြီး ရှုလိုက်လို့ ကုန်ပျက်တဲ့ မမြဲတဲ့ အနိစ္စ လက္ခဏာစစ်ကို မြင်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဒုက္ခလက္ခဏာ ကိုလည်း မြင်တယ်။ အနတ္တလက္ခဏာကိုလည်း မြင်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပေတယ်။ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကိုညွှတ်ပြီး ရှုတဲ့အခါ တကယ်တမ်း ကုန်ပျက်တာတွေ မြင်နိုင်လောက်အောင် ရှိရှိသေသေ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ် ရမယ်။

ရှိရှိသေသေဆိုတာ ကိုယ်အမူအရာလေးတွေကို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ နူးနူး ညံ့ညံ့ ပြုလုပ်တာဖြစ်တယ်။ ဖောင်းတာ ပိန်တာကို မှတ်တဲ့အခါ မှန်မှန်လေး ရှူတာ ရှိရှိသေသေပဲဖြစ်တယ်။ စူးစူးစိုက်စိုက်ဆိုတာကတော့ ပစ္စုပ္ပန်လည်း

တည့်အောင် ပရမတ်ကိုလည်း သိအောင် စူးစိုက်ရတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ အဆင့်ဆင့် ဖောင်းတက်လာတဲ့ အစဉ်လေး သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကို တည့်နိုင်သမျှတည့်အောင်၊ မိနိုင်သမျှမိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။ ဝမ်းဗိုက် ပုံသဏ္ဌာန် ပညတ်ကြီးကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှ ခွာရပါတယ်။

ပိန်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ အဆင့်ဆင့် လျော့ကျ သွားတဲ့ အစဉ်လေး သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကို တည့်နိုင်သမျှတည့်အောင်၊ မိနိုင်သမျှ မိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန် ပညတ်ကြီးကိုတော့ ခွာနိုင် သမျှ ခွာရပါတယ်။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ ပစ္စုပ္ပန်လည်း တည့်အောင်၊ ပရမတ်ကိုလည်း သိအောင် စူးစိုက်ဖို့ရာတို့သည် အရေးကြီးတဲ့ အချက်တွေပင် ဖြစ်ပေတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်ကလေးမှာမှ တရားသဘော တွေက ရှိပါတယ်။

ဒီတရားသဘောတွေကိုလည်း ပညတ်ပုံသဏ္ဌာန်တွေ ရှုမှတ်နေလို့ လည်း မတွေ့နိုင်ပေဘူး။ ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်တွေကိုခွာပြီး သဘောတရားတွေကို ရှုနိုင်မှသာ သဘောတွေကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရပေမည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပညတ်ကိုခွာ၊ ပရမတ်သာ၊ မှန်စွာရမည်။

ဝိပဿနာစစ်စစ် ဖြစ်ချင်လို့ရှိရင် ပညတ်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်တွေကို ခွာနိုင်သမျှ ခွာရပါမယ်။ ရှုတဲ့အခါမှာလည်း ကုန်တဲ့ ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကိုညွှတ်ပြီး ရှုရပေမယ်။ ဝိပဿနာစစ်စစ်ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုများ ရှုရပါမလဲလို့မေးရင် ပညတ်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်တွေကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ ပရမတ် သဘောတရားတွေကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ပြီး ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကနေပြီးတော့ ရှုမှတ်ရမယ် လို့ ပြောပြရပေမယ်။

သမထဆိုတာကတော့ ရှုတဲ့အခါမှာလည်း မြဲတဲ့ဘက်ကနေ ရှုရတယ်။ အာရုံကလည်း ပညတ်အာရုံကိုပဲ ရှုရတယ်။ ပထဝီကသိုဏ်းဆိုရင် မြေကွက်ကလေး စကောလောက်၊ ဗန်းလောက်ပြုလုပ်ပြီး ဒီမြေကွက်ကလေးကို ပကတိသော မျက်စိနှင့် မြင်အောင် ကြည့်ထားရတယ်။ မမှိတ်သော မျက်စိနှင့် ကြည့်နိုင်ရင် ပိုကောင်းတယ်။ စိတ်ကလည်း ဒီမြေကွက်ကလေးကို အမြဲတမ်း စိတ်ထဲမှာ ထင်နေရအောင် နှလုံးသွင်းပြီးတော့ (မြေ မြေ၊ ပထဝီ ပထဝီ)လို့ ရှုရတယ်။

စိတ်ထဲမှာ အမြဲတမ်း ထင်အောင်ရှုရတယ်။ မြဲတဲ့ဘက်က မရှုရပါဘူးလား ... မြဲတဲ့ဘက်က ရှုရပါတယ်ဘုရား။ အာရုံကလည်း ပညတ်အာရုံပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ ရှုတဲ့အခါမှာလည်း မြဲတဲ့ဘက်ကနေ၍ ရှုရတယ်။ နောက်သမာဓိဖြစ်လာတဲ့အခါ မျက်စိမှိတ်လိုက်သော်လည်း ဒီမြေကွက်ကလေးဟာ စိတ်အာရုံထဲမှာ ပကတိသောမျက်စိဖြင့် မြင်ရတဲ့ မြေကွက်လေးလို့ပဲ အမြဲထင်နေတယ်ဆိုရင် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်လို့ ဆိုရပေတယ်။

နောက်တစ်ဆင့်တက် ရှုမှတ်လို့ သမာဓိအားရှိလာတဲ့အခါ ပကတိသော မြေကွက်ထက် ပိုပြီးကြည်လင်တောက်ပတဲ့ မြေကွက်ကလေး စိတ်ထဲမှာ ထင်လာတယ်။ မြဲအောင် မရှုရပါဘူးလား ... မြဲအောင်ရှုရပါတယ်ဘုရား။ အာရုံကလည်း ပညတ်အာရုံပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ ရှုတဲ့အခါမှာလည်း မြဲအောင်ပဲ ရှုရတယ်။ အဲဒါ သမထလား၊ ဝိပဿနာလား ... သမထပါဘုရား။ ဝိပဿနာယောဂီဆိုတော့ သမထလည်း မသိထားသင့်ပါဘူးလား ... သိထားသင့်ပါတယ်ဘုရား။ သိထားရပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပညတ်အာရုံ၊ မြဲနေပုံ၊ ရှုတဲ့သမထမည်။

အာရုံကလည်း ပညတ်အာရုံ၊ ရှုတဲ့အခါမှာလည်း မြဲတဲ့ဘက်ကနေ ရှုတာ သမထပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ ဝိပဿနာကတော့ အာရုံကလည်း ပရမတ် အာရုံ၊ ရှုတဲ့အခါမှာလည်း မမြဲတဲ့ဘက်ကနေ ရှုတယ်။ ပရမတ်အာရုံ သဘောလေးမျှကို မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပရမတ်အာရုံ၊ မမြဲပုံ၊ ရှုတဲ့ဝိပဿ်မည်။

သမထနဲ့ ဝိပဿနာ ကွဲပြားသွားကြပေပြီဖြစ်တယ်။ ယောဂီတို့ ရှုနေ တာ ဘာတရားလဲမေးရင် ... ဝိပဿနာတရားပါဘုရား။ ဝိပဿနာစစ်စစ် ရှုတတ်ဖို့ အရေးကြီးပါဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။ တချို့တချို့ စာပေကျမ်းဂန်နယ်က ပရိယတ္တိသမားတွေက ပဋိပတ္တိသမားတွေကို မကြာခဏ လေ့လာကြပါတယ်။ အဲဒီမှာ ရှင်းရှင်းပြောပြနိုင်ရအောင် သူတို့လည်း သဘောကျပြီး အားထုတ်နိုင်ရအောင် ဝိပဿနာနဲ့ သမထကို ကွဲပြားအောင် သိထားကြရပေတယ်။

တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက ပရိယတ္တိလောက်သာ အားသန်ပြီး ပဋိပတ္တိ ဉာဏ်က မရှိတော့ သဘောမပေါက်ကြဗျား။ ယောဂီတစ်ဦးကို ငယ်ရွယ်စဉ် က ဆရာဖြစ်ခဲ့ဖူးသည့် ဆရာကြီးတစ်ဦးက “သင်တို့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်လို့ ရှုမှတ်နေတာ သမထလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဝိပဿနာ လည်း မဟုတ်ဘူး၊ မဟုတ်တာတွေ ရှုနေကြတယ်” ဟု ပြောလိုက်သောကြောင့် ယောဂီမှာ သံသယတွေဖြစ်ပြီး စိတ်မချမ်းသာဖြစ်ရတာ ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်ရအောင် သမထနှင့် ဝိပဿနာ ကွဲပြားအောင် ရှုမှတ်ပုံများကို မသိထားသင့်ပါဘူးလား ... သိထားသင့်ပါတယ်ဘုရား။

ပရမတ်ကို ရှုရပုံမှာ ဖောင်းတယ်လို့ရှုတဲ့အခါ တောင့်တင်း တွန်းကန်မှု

ကိုပဲ ရှုရပါတယ်။ ပိန်တယ်လို့ ရှုတဲ့အခါလည်း လျော့သွား လှုပ်သွားတဲ့ သဘောကိုပဲ ရှုရပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ထောက်ကန်တောင့်တင်း၊ လျော့ခြင်းတစ်မည်၊
ဝါယောဓာတ်၊ ရှုမှတ်မြတ်ယောဂီ။

ဝါယောဓာတ်ရဲ့ လက္ခဏာဖြစ်ပါတယ်။ ဖောင်းတဲ့အခါ ထောက်ကန်တာ၊ တောင့်တင်း တွန်းကန်တာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ပိန်တဲ့အခါလည်း လျော့သွားတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ပညတ်ကိုရှုတာလား၊ ပရမတ်ကိုရှုတာလား ... ပရမတ်ကို ရှုတာပါဘုရား။ ရှုတဲ့အခါမှာလည်း မြဲတဲ့ဘက်ကရှုတာလား၊ မမြဲတဲ့ဘက်ကရှုတာလား ... မမြဲတဲ့ဘက်က ရှုတာပါဘုရား။ ဝိပဿနာစစ်စစ်ကို ရှုတာပါလို့ ပြန်မဖြေနိုင်ပါဘူးလား ... ပြန်ဖြေနိုင်ပါတယ်ဘုရား။

အမေးခရုတဲ့အခါမှာ ယောဂီကတော့ မဖြေနိုင်ပေဘူး။ စိတ်တွေ ဂယောင်ချောက်ချားတွေ ဖြစ်သွားရပါတယ်။ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက ပရိယတ္တိ ဆရာသမားဖြစ်သူက ပြောလိုက်သည်မှာ “သင်တို့ဟာတွေက သမထလည်း မဟုတ်၊ ဝိပဿနာလည်းမဟုတ်ဘူး”လို့ ပြောလိုက်တော့ အို... ခံရခက်လိုက်တာ။ ဝိပဿနာရှုတာ အကျိုးမရတော့ဘူးလို့ စိတ်ထဲမှာတောင် တော်တော်လေး သံသယတွေ ဖြစ်သွားပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို မဖြစ်ရအောင် တရားနာပရိသတ်များနဲ့ ယခု ယောဂီများကတော့ မသိထားရပါဘူးလား... သိထားရပါတယ်ဘုရား။

ဝိပဿနာစစ်စစ်ဆိုတာ ပရမတ်ကိုပဲ ရှုရပါတယ်။ ရှုတဲ့အခါမှာလည်း မမြဲတဲ့ဘက်ကပဲ ရှုရပါတယ်လို့ ပြောလို့မရပါဘူးလား ... ပြောလို့ရပါတယ်

ဘုရား။ မမြဲတဲ့ဘက်၊ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကနေရှုတော့ မမြဲတဲ့ အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲတဲ့ ဒုက္ခ၊ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တတွေကို မြင်နိုင်ပါတယ်။

ဝိဝိဓေန အနိစ္စာဒိအာကာရေန ပဿတီတိ ဝိပဿနာ။

ဝိဝိဓေန အနိစ္စာဒိအာကာရေန = အထူးထူးအပြားပြားသော အနိစ္စ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဿတိ = ရှုတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ = ဤသို့၊ အထူးထူးအပြားပြားသော အနိစ္စအစရှိသော အခြင်း အရာအားဖြင့် ရှုရတဲ့အတွက်ကြောင့်၊ ဝိပဿနာ = ဝိပဿနာမည်၏။

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အထူးထူး အပြားပြား ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် ကြွေတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ ရှုတာ ဝိပဿနာဖြစ်ပါတယ်။ ယုံမှားသံသယ မဖြစ်ပါနဲ့။ အဲဒီလို ဝိပဿနာရှုလို့ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါ ကုန်ပျက်တာတွေ မြင်တဲ့ အခါ ဒွါရ(၆)ပါးကနေ လှည့်ပြီးရှုလို့ ရသွားတတ်ပါတယ်။ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မျက်စိကလည်း ‘မြင်တယ်’လို့ ရှုမှတ်လို့ ရသွား ပါတယ်။ နားကလည်း ‘ကြားတယ်’လို့ ရှုမှတ်လို့ ရသွားပါတယ်။ အထူး သဖြင့် နားကရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ များပါတယ်။ မျက်စိကရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က နည်းနည်း နည်းပေတယ်။ နှာခေါင်းက ‘နံတယ်၊ နံတယ်’။ လျှာကလည်း ‘စားတယ်၊ ဝါးတယ်’။ ကိုယ်ကတော့ ရပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ကလည်း ‘စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ်’လို့ မှတ်လို့ရသွားပေတယ်။

စွဲလမ်းစရာ အာရုံတွေကြောင့် စိတ်ကူးကြံစည်မှုလေးတွေ ဖြစ်လာ တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ‘စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ်’လို့ မှတ်လိုက်တဲ့အခါ စိတ် ကူးကြံစည်မှုလေးတွေ တစ်ချက်မှတ် · တစ်ချက်ပျောက်၊ တစ်ချက်မှတ်

တစ်ချက် ကုန်ပျက်သွားတာ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
တွေ့ကြရတယ်။ နောက် သမာဓိဉာဏ်တွေ အားရှိလာတော့ မှတ်သိစိတ်ပါ
လိုက်လိုက်ပြီး ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာ တွေ့ရပြန်တယ်။ ကုန်ပျက်တာ
တွေ့ရတော့ မမြဲဘူးဆိုတာ သိသွားကြတယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဉာဏ်တွေ
ဖြစ်သွားကြတယ်။

ကာယဒွါရကနေ၍ စပြီးထူထောင်လို့ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်သွားတဲ့
အခါ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်တည်းဟူသော ဒွါရ(၆)ပါးလုံးမှာ
လှည့်လည်ပြီးတော့ ရှုမှတ်လို့ ရသွားပါတယ်။ ဒွါရ(၆)ပါးလုံး လုံခြုံသွား
တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း တရားနာပရိသတ်များ အလိုရှိအပ် တောင့်တ
အပ်တဲ့ တရားထူး တရားမြတ်များ ရသွားကြမှာ ဖြစ်ပေတယ်။

ဒွါရ(၆)ပါးလုံး လုံခြုံအောင် ဒွါရ(၆)ပါးလုံး ပိတ်ထားလို့တော့ မရ
ပေဘူး။ (၅)ဒွါရကို ပိတ်ထားပြီး တစ်ဒွါရကနေ ရှုမှတ်ရမယ်။ ရှုမှတ်ရမည့်
အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ပြဿနာတစ်ခုကြောင့်
ရဟန္တာကိုရင်လေးက ဟောကြားပါတယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း
တော်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူပါတယ်။ ဂိုဏ်းကြီး(၁၈)ဂိုဏ်းကို အုပ်ချုပ်ပြီး
စာပေကျမ်းဂန်တွေကို ပို့ချနေတဲ့၊ ပိဋကတ်(၃)ပုံကို နှုတ်ငုံဆောင်ထားတဲ့
အရှင်ပေါဋ္ဌိလဆိုတာရှိတယ်။ သံဃာတော်တွေကို နေ့စဉ်နဲ့အမျှ နေ့မအား
ညမအား စာပေကျမ်းဂန်တွေ ပို့ချပြီး သင်ကြားပေးတယ်။

မကြာခဏလည်း မြတ်စွာဘုရားထံလာပြီး ပူဇော်ကန်တော့တယ်။
မြတ်စွာဘုရားက “တုစ္ဆပေါဋ္ဌိလ”။ “အချည်းနှီး အလကား ပေါဋ္ဌိလ

သွားတော့၊ ပြန်တော့” စံသည့်ဖြင့် မိန့်ကြားတဲ့အခါ “ဘယ်လိုပါလိမ့်မလဲ၊ သာသနာအတွက်လည်း နေ့မအား ညမအား စာပေကျမ်းဂန်တွေကို ပို့ချ သင်ကြားပေးနေရသေးတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက တုစ္ဆ = အချည်းနှီး အလကားပဲလို့လည်း အပြောခံနေရသေးတယ်။ နေရာမကျပါဘူး။ ဘာကြောင့် ပါလဲ”လို့ စဉ်းစားတဲ့အခါ မိမိသန္တာန်မှာ တရားထူးတရားမြတ် မရသေးလို့ မြတ်စွာဘုရား ဒီလိုပြောတာပဲလို့ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ မသိသွားပါဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။ သိတော့ မနေတော့ဘူး၊ တောထွက်မယ်ဆိုပြီး တောထွက်သွားပါတယ်။

ယူဇနာ (၁၂၀)ဝေးကွာတဲ့ တောကျောင်းကို ရောက်သွားတယ်။ သံဃာ အပါး(၃၀) ရှိပါတယ်။ သံဃာအပါး(၃၀)လုံး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်း ဖြစ်ကြတယ်။ ရှေးဦးစွာ အကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ မထေရ်ကြီးထံသွားပြီး ချဉ်းကပ် တယ်။ ချဉ်းကပ်ပြီး “ဆရာတော်ကြီးဘုရား ...တပည့်တော်ရဲ့ မှီခိုအားထားရာ ဖြစ်တော်မူပါဘုရား၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပေးသနားတော်မူပါဘုရား”ဟု လျှောက်ထားတော့ ဆရာတော်ကြီးက “အရှင်ပေါဋ္ဌိလဟာ ပိဋကတ်(၃)ပုံ ကို နှုတ်ငုံဆောင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လို့ မာန်မာနတွေ ရှိနေတယ်။ တရားပေးလို့ ရနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး”လို့ သိနေသောကြောင့် “အရှင်ပေါဋ္ဌိလထံမှာသာ ဆရာတော်တို့က ဆည်းပူးရမှာပါ၊ အရှင်ပေါဋ္ဌိလဆိုတာ ပိဋကတ်(၃)ပုံကို နှုတ်ငုံဆောင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါတယ်။ တပည့်တော်ကသာ အရှင်ပေါဋ္ဌိလ အထံမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ဆည်းပူးရမှာပါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား မပေးနိုင်ပါဘူး၊ ဒုတိယအကြီးဆုံး မထေရ်ထံသွား၍ လျှောက်ထားပါ”ဟု ပြောလိုက် ခေတယ်။

ဒုတိယမထေရ်ကြီးကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ မိန့်ကြားတယ်။ လက်မခံ

ပေဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား မပေးပေဘူး။ စာတိယမထေရ်ကြီးကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ ပယ်လိုက်တယ်။ အဆင့်ဆင့် မထေရ်ကြီးတွေ ပယ်လိုက်တာ ဘယ်ရောက်သွားလဲဆိုတော့ (၇)နှစ်သားအရွယ် ရဟန္တာ ရှင်သာမဏေလေး ထံ ရောက်သွားတယ်။ “ကိုရင်ဘုရား ... တပည့်တော်ရဲ့ အားထားကိုးကွယ် ရာ ဖြစ်တော်မူပါဘုရား။ ကိုရင်တစ်ပါးသာ ကျန်ပါတော့တယ်ဘုရား။ တပည့်တော်ရဲ့ ကိုးကွယ်အားထားရာ ဖြစ်တော်မူပါဘုရား။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပေးသနားတော်မူပါဘုရား”လို့ လျှောက်ထားတယ်။

ကိုရင်လေးက ပြန်လျှောက်ထားပါတယ်။ “အရှင်ဘုရား ... ဘယ်လို မိန့်ကြားတာပါလဲဘုရား။ တပည့်တော်က အသက်လည်း ငယ်ပါတယ် ဘုရား။ စာပေကျမ်းဂန်လည်း မတတ်ပါဘူးဘုရား။ အရှင်ဘုရားထံမှာသာ တပည့်တော်က ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ ဆည်းပူးဖို့ရာ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား”ဟု ပယ်လိုက်ပြန်တော့ အရှင်ပေါဋ္ဌိလမှာ အားကိုးရာမဲ့ပြီး “ကိုရင် ... ကိုရင်မှ တစ်ပါး ယခုအချိန်မှာ တပည့်တော် အားကိုးစရာ မရှိတော့ပါဘူးဘုရား။ တပည့်တော်ကို သနားချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပေးသနား တော်မူပါဘုရား”လို့ လျှောက်ထားပြန်တယ်။

ထိုအခါ ကိုရင်လေးက ‘အရှင်ပေါဋ္ဌိလ မာနတွေကျသွားပေပြီ၊ တရား ပေးမှပဲ’ဆိုပြီး -

“အရှင်ဘုရား ... တပည့်တော်ပြောတဲ့စကား နားထောင်နိုင်ပါ့မလား”

“နားထောင်နိုင်ပါတယ်ဘုရား၊ ကိုရင်က အခု မီးပုံထဲ ခုန်ချလိုက်ပါ ဆိုရင် အခု မီးပုံထဲ ခုန်ချလိုက်ပါမယ်”

“မီးပုံတော့ မရှိဘူး၊ ဟိုရှေ့မှာ ရေအိုင်ကြီး၊ အရှင်ဘုရား တွေ့ရဲ့လား”

“တွေ့ပါတယ်ဘုရား”

“အဲဒီရေအိုင်ကြီးထဲကို အရှင်ဘုရား အခုဝတ်ထားတဲ့ သင်္ကန်းသစ်တွေနဲ့ ဆင်းသွားရမယ်”

တစ်ခွန်းတည်းသော စကားဖြင့် ရေအိုင်ထဲသို့ ဆင်းသွားပါတယ်။ သင်္ကန်းအနားတွေ ရေစိုတဲ့အခါ - “အရှင်ဘုရား၊ ပြန်ကြွလာပါတော့”ဟု ဆိုလိုက်ရာ တစ်ခွန်းတည်းသော စကားနဲ့ပဲ ပြန်ကြွလာတယ်။

“အရှင်ဘုရားကို ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပေးတော့မယ်။ အရှင်ဘုရား သတိထားပြီးတော့ နားထောင်ပါ။ တောထဲမှာ တောင်ပို့တစ်ခုရှိပါတယ်။ အပေါက်က ခြောက်ပေါက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီတောင်ပို့ထဲမှာ ဖွတ်တစ်ကောင် ဝင်နေပါတယ်။ အဲဒီဖွတ်ကို လိုချင်တဲ့ ယောက်ျားဟာ (၅)ပေါက်က ပိတ်ထား ပြီးတော့ တစ်ပေါက်က စောင့်ဖမ်းရပါတယ်”။

“အရှင်ဘုရားသန္တာန်မှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်တည်းဟူသော ဒွါရ(၆)ပါး အပေါက်(၆)ပေါက် ရှိပါတယ်။ (၅)ဒွါရကို ပိတ်ပြီးတော့ တစ်ဒွါရကနေ ရှုရပါမယ်”ဟု ကိုရင်လေး မိန့်ကြားလိုက်တော့ အရှင်ပေါဋ္ဌိလ သဘောတွေကျသွားပါတယ်။ “ကိုရင်... ဒီမျှနဲ့ပဲ တပည့်တော်အတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးတာ ပြည့်စုံသွားပါပြီ”။ မှောင်မိုက်ထဲမှာရှိတဲ့ အဖိုးတန်ပစ္စည်းကို မီးထွန်းပြလိုက်သလို ချက်ချင်း သိသွားတယ်။ အားထုတ်လိုက်တာ မကြာမီအချိန်အတွင်းမှာပဲ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပါတယ်။ ကိုရင်လေးပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း နေရာမကျပါဘူး လား... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။

ဘယ်နှပေါက်ကို ပိတ်ထားရပါသလဲ ... (၅)ပေါက်ကို ပိတ်ထားရပါ တယ်ဘုရား။ တစ်ပေါက်ကနေ၍ ဖွတ်ကိုစောင့်ပြီးဖမ်းရသလို တစ်ပေါက်က

နေ၍ ရှုမှတ်ရမယ်။ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ်ဆိုတဲ့ (၅)ဒွါရကို ပိတ်ထားရမယ်။ ဘယ်ကနေ ရှုနေရပါသလဲ ... မနောဒွါရကနေ ရှုနေရပါမယ်ဘုရား။ ရှုလို့ရှိရင်တော့ (၅)ဒွါရဟာလည်း လုံခြုံနေသကဲ့သို့ မဖြစ်ပါဘူးလား ... လုံခြုံနေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

မျက်စိမှာကျလာတဲ့ အာရုံကိုလည်း ဘယ်ကနေရှုရမလဲ ... မနောဒွါရကနေ ရှုရပါမယ်ဘုရား။ နားမှာကျလာတဲ့ အာရုံကိုလည်း ဘယ်ကနေ ရှုရမလဲ ... မနောဒွါရကနေ ရှုရပါမယ်ဘုရား။ နှာခေါင်းမှာကျလာတဲ့ အာရုံကိုလည်း ... မနောဒွါရကနေ ရှုရပါမယ်ဘုရား။ လျှာမှာကျလာတဲ့ အာရုံကိုလည်း ... မနောဒွါရကနေ ရှုရပါမယ်ဘုရား။ ကိုယ်မှာကျလာတဲ့ အာရုံကိုလည်း ... မနောဒွါရကနေ ရှုရပါမယ်ဘုရား။ တစ်ပေါက်ကနေ၍ မရှုရပါဘူးလား ... ရှုရပါတယ်ဘုရား။ ထစ်ပေါက်ကနေ၍ စောင့်ပြီး ဖွတ်ကို ဖမ်းနေတဲ့ ယောက်ျားနှင့် မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ တူပေတယ်။

ဒီမှာ သဘာဝကျကျ စဉ်းစားစရာ မျက်စိမှာကျတဲ့ အာရုံကို ဘယ်နှယ် မနောဒွါရက တခြားကနေရှုလို့ ရမှရပါမလားဘုရား။ မျက်စိတွေ နားတွေ နှာခေါင်းတွေ လျှာတွေ ကိုယ်တွေမှာ ကျတာက တခြား၊ ရှုတာက တခြား။ ဒီလို မဖြစ်နေဘူးလားဘုရားလို့ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်ပေတယ်။ သဘာဝကျကျ သိပ္ပံနည်းကျကျ စဉ်းစားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီလိုလည်း မေးလာတတ်ကြပေတယ်။ မေးလာတဲ့အခါ အဖြေရှိပါတယ်။

ဒွါရ(၅)ပါးမှာကျလာတဲ့ အာရုံတွေဟာ မနောဒွါရသို့ ချက်ချင်းပဲ ရောက်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် မွန်းတည့်ချိန်မှာ သစ်ပင်ဖျား၌ ငှက်တွေ လာနားတယ်။ နားလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း မြေမှာ အရိပ်တွေ သွားပြီး မထင်ပါဘူးလား ... ထင်ပါတယ်ဘုရား။ သစ်ပင်

အောက်မှာရှိနေတဲ့ယောက်ျား မသိပါဘူးလား ... သိပါတယ်ဘုရား။
အရိပ်တွေထင်လာတာ တွေ့တာနဲ့ ဪ ... ငှက်လာနားပြီလို့ မသိရပါ
ဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီလိုပဲ ဒွါရ(၅)ပါးမှာ ကျလာတဲ့အာရုံတွေဟာ မနောဒွါရကို
ချက်ချင်းပဲ ရောက်လာတယ်။ မနောကနေ ရှုလို့မရပါဘူးလား ... ရှုလို့
ရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါလေးတွေကို ဥပမာနဲ့ အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဖွင့်ပြ
ထားပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ထည့်ပြီးတော့ ဆိုရအောင် -။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သစ်ပင်ဖျား၌၊ ငှက်နားပမာ၊ အာရုငါးပါး၊
ထိငြားထင်လာ၊ မြေ၌ငှက်ရိပ်၊ ခတ်နှိပ်ပမာ၊
မနောပေါက်၊ ဆိုက်ရောက်လေသည်သာ။

သစ်ပင်ဖျားမှာ ငှက်နားလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း မြေမှာ
အရိပ်တွေ သွားထင်တယ်။ အောက်က ယောက်ျားက မသိပါဘူးလား ...
သိပါတယ်ဘုရား။ ငှက်တွေ လာနားပြီလို့ သိသလိုပဲ။

မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊
ကိုယ်အကြည်မှာ အာရုံ(၅)ပါး လာတိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း မနော
အကြည်မှာ မနောပေါက်ကို လာပြီးတော့ ထင်တော့တာပါပဲ။ ငှက်ရိပ်
ထင်သလို ထင်လာတော့ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' 'ကြားတယ်၊ ကြားတယ်'
'နံတယ်၊ နံတယ်' 'စားတယ်၊ စားတယ်' 'ထိတယ်၊ ထိတယ်'လို့ မှတ်လို့
မရပါဘူးလား ... မှတ်လို့ရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီ မနောတစ်ဒွါရက
စောင့်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေတာ ဖွတ်ကိုလိုချင်တဲ့ ယောက်ျားနှင့် မတူပါ
ဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ အလွန်ပင်တူပေတယ်။

ကိုရင်လေးပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် အခုစာရားနာပရိသတ်များ ရှုနေတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ ရဟန္တာမထေရ်ပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ မြတ်စွာဘုရားပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အတူတူပါပဲ။ ဒွါရ(၆)ပါး လုံခြုံသွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း တရားနာပရိသတ်များ အလိုရှိအပ်တောင့်တအပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားတော့တာပါပဲ။ လုံခြုံလို့ ရောက်သွားတဲ့ သာဓကတွေ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက အများကြီး ရှိခဲ့ပေတယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ ရဟန်းတော်ဟော်များများ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေယူပြီး တရားအားထုတ်ဖို့ရာ ဒေသစာရီ ကြွချီပြီးတော့ ဝါဆိုရန် နေရာရှာကြတယ်။ တိုင်းစွန်မြို့ဖျားတစ်ခုသို့ ရောက်သွားတဲ့အခါ အဲဒီမှာ ဝါဆိုကြတယ်။ တိုင်းစွန်တိုင်းဖျား မြို့သူမြို့သားတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း တရား ကြိုးစားအားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းတွေ ရောက်လာတော့ အလွန်ပဲ ဂရုစိုက်ပြီး ပြုစုကြတယ်။ ဝါလယ်လောက်ရောက်တဲ့အခါ တိုင်းစွန်တိုင်းဖျား ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ သူပုန်သူကန် သူခိုးဓားပြတွေ မြို့ကိုဝင်ပြီး လုယက် ဖျက်ဆီး မီးရှို့ လူတွေသတ်ဖြတ်၊ ပစ္စည်းတွေလုယူသွားကြတယ်။ မြို့သူ မြို့သားတွေ ရဟန်းတော်များကို ဂရုမစိုက်နိုင်တော့ဘဲ ဖြစ်ကြပေသည်။

မြို့အပြင်က ကျုံးတွေတူးကြရ၊ မြို့အတွင်းက တံတိုင်းတွေ တံခါးတွေ ဆောက်လုပ်ကြရနဲ့ ရဟန်းတော်တွေကို ဂရုမစိုက်နိုင်တဲ့အခါ ရဟန်းတွေ ငြိငြိငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်းနဲ့ နေခဲ့ကြရတယ်။ ဝါကျွတ်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် တည်း မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ပြန်လာကြတယ်။ ရောက်တဲ့အခါ “ချစ်သား ရဟန်းတို့ ... သင်တို့ဝါဆိုခဲ့တဲ့နေရာမှာ ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာ ရှိကြပါရဲ့လား၊ ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွေ လုံလုံလောက်လောက် ရှိကြပါရဲ့

လား” စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက နှုတ်ဆက်စကား မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ရဟန်းတော်တွေက ပြန်ပြီးတော့ လျှောက်ထားကြတယ်။ “မြတ်စွာဘုရား ... တပည့်တော်တို့ တိုင်းစွန့်တိုင်းဖျားမြို့ကို အမှီပြုပြီးတော့ တရားအားထုတ်ခဲ့ရပါတယ်ဘုရား။ တရားတော့ မရခဲ့ပါဘူးဘုရား။ ဝါဆိုဦးကနေပြီးတော့ ဝါလယ်လောက်ထိအောင် ချမ်းချမ်းသာသာ အားထုတ်ခဲ့ရပါတယ်ဘုရား။ ဝါလယ်ရောက်တော့ မြို့ကို သူပုန်သူကန်တွေ ဝင်စီးတဲ့အတွက် ကြောင့် မြို့သူမြို့သားတွေ တပည့်တော်များကို မစောင့်ရှောက်နိုင်ကြတော့ပါဘုရား။ ဒါကြောင့် ငြိုငြိုငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်း နေခဲ့ကြရပါတယ်ဘုရား”လို့ လျှောက်ထားတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက -

အလံ ဘိက္ခဝေ မာ စိန္တယိတ္ထ ဖာသုဝိဟာရောနာမ နိစ္စကာလံ ဒုလ္လဘော။

ဘိက္ခဝေ = သံသရာဘေး လာမည့်ရေးကို မျှော်တွေးထောက်ဆသိမြင်ကြတဲ့ အို-ချစ်သားရဟန်းတို့၊ အလံ မာ စိန္တယိတ္ထ = ဟိုဟိုဒီဒီ မကြံစည်ကြကုန်လင့်။ ဖာသုဝိဟာရောနာမ = ချမ်းသာစွာနေခြင်းမည်သည်၊ နိစ္စကာလံ = အမြဲမပြတ်၊ ဒုလ္လဘော = ရဲခဲ၏-ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ဟိုဟိုဒီဒီ ချမ်းသာတာ ဆင်းရဲတာတွေကို မကြံစည်နေနဲ့တော့။ ကိုယ်တရားရဖို့ရာ အဓိကဖြစ်တယ်။ မြို့သူမြို့သားတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့မြို့ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြသကဲ့သို့ ကိုယ့်ရဲ့ မျက်စိ နား နှာ လျှာ

ကိုယ် စိတ်တည်းဟူသော ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ဖို့ရာ အရေးကြီးတယ်လို့ မိန့်ကြားပြီး မြတ်စွာဘုရား ဂါထာတစ်ပုဒ် ဟောကြား ပါတယ်။

နဂရံ ယထာ ပစ္စန္တံ၊ ဂုတ္တံ သန္တရဗာဟိရံ။
ဧဝံ ဂေါပေထ အတ္တာနံ၊ ခဏော ဝေ မာ ဥပစ္စဂါ။
ခဏာတိတာ ဟိ သောစန္တိ၊ နိရယမိ သမပ္ပိတာ။

ပစ္စန္တံ = တိုင်းစွန်တိုင်းဖျား၌ဖြစ်သော၊ နဂရံ = မြို့ကို၊ သန္တရဗာဟိရံ = အတွင်းအပန့်တကွ၊ ဂုတ္တံယထာ = လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ = ဤအတိုင်း၊ အတ္တာနံ = မိမိကိုယ်ကို (ဝါ) မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်တည်းဟူသော မိမိကိုယ်ကို၊ ဂေါပေထ = လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြကုန်လော့။ ခဏော = ဘုရားပွင့်တော်မူလာသော အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းသည်၊ ဝေ = စင်စစ်၊ မာ ဥပစ္စဂါ = မလွန်သွား စေလင့်။ ခဏာတိတာ = ဘုရားပွင့်တော်မူလာသော အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းကို လွန်စေကြကုန်သောသူတို့သည်၊ နိရယမိ = ငရဲ၌၊ သမပ္ပိတာ = ကျရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ သောစန္တိ အနုသောစန္တိ = အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်ကြရကုန်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ချစ်သားရဟန်းတို့ ... ဆင်းရဲတာတွေ ချမ်းသာတာတွေကို မကြံစည် နေကြနဲ့။ တိုင်းစွန်တိုင်းဖျားမှာရှိတဲ့ မြို့သူမြို့သားတွေ သူတို့ရဲ့ မြို့ကို

လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြသကဲ့သို့ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ် တည်းဟူသော ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ရမယ်။

လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်နိုင်တယ် ဆိုတာဟာလည်း ဘုရားပွင့်တော် မူလာတဲ့ အခါနှင့်ကြုံမှသာ စောင့်ရှောက်နိုင်တယ်။ ဘုရားပွင့်တဲ့ အခွင့်ကောင်း အခါကောင်း လွန်သွားကြပြီဆိုရင် ဘဝသံသရာမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုး တွေနဲ့ တွေ့ကြုံကြရလိမ့်မယ်။ ငရဲမှာ ကျရောက်ပြီး ပူပန်လို့မဆုံး ဖြစ်ကြရ လိမ့်မယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူပြီး အလုပ်ပေးတရားတွေ ဟောကြားတာကို နာကြားပြီး ရဟန်းတော်တွေ တရားကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်လိုက်ကြတာ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားကြပေတယ်။

မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်တည်းဟူသော ဣန္ဒြေ(၆)ပါး၊ ဒွါရ (၆)ပါးကို လုံခြုံအောင် စောင့်စည်းနိုင်သွားတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘာဖြစ်သွားကြ ပါသလဲ... ရဟန္တာဖြစ်သွားကြပါတယ်ဘုရား။ ရဟန္တာဖြစ်သွားကြပေတယ်။

အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရား ဥပမာနဲ့ ဟောကြားပါတယ်။ မြို့နယ်မြေရယ်၊ သူပုန်သူကန် ခိုးသားဓားပြတွေရယ်၊ အစောင့်စစ်သားတွေရယ်လို့ ဘယ်နှမျိုး ရှိပါသလဲ ... သုံးမျိုးရှိပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီလိုပါပဲ။ မိမိတို့ရဲ့သန္တာန်မှာလည်း မြို့နယ်မြေနဲ့တူတဲ့ အတွင်းအဇ္ဈတ္တိကာယတန(၆)ပါး။ သူခိုး သူပုန် ဓားပြ တွေနဲ့တူတဲ့ အဆင်းရူပါရုံ၊ အသံသဒ္ဓါရုံ၊ အနံ့ဂန္ဓာရုံ၊ အရသာရသာရုံ၊ အတွေ့အထိဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ သဘောဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ ဗာဟိရာယတန(၆)ပါး။ အစောင့် စစ်သားတွေနဲ့တူတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါး ရှိနေပေတယ်။

တရားနာပရိသတ်များသန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ စိတ်အကြည်ဆိုတဲ့

အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာကတော့ သူပုန်သူကန်တွေ လုယက်ဖျက်ဆီးရာ မြို့နယ်မြေတွေနဲ့ တူပေတယ်။ အဲဒါလေးတွေ မှတ်မိအောင် ဆောင်ပုဒ် ဆိုလိုက်ကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အတွင်းခြောက်ထွေ၊ မြို့နယ်မြေ၊ တူလေဥပမာ။

မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ စိတ်အကြည်ဆိုတဲ့ အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာက သူပုန်သူကန် တွေ လုယက်ဖျက်ဆီးရာ မြို့နယ်မြေနဲ့ တူတယ်ဟု ဆိုလိုပါတယ်။

အဆင်းရူပါရုံ၊ အသံသဒ္ဒါရုံ၊ အနံ့ဂန္ဓာရုံ၊ အရသာရသာရုံ၊ အတွေ့အထိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ သဘောဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ ဗာဟိရာယတန(၆)ပါးကတော့ ခိုးသား ဓားပြ သူပုန်သူကန်တွေနဲ့ တူပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အပြင်ခြောက်ထွေ၊ ခိုးသားတွေ၊ တူလေဥပမာ။

အာရုံ(၆)ပါးကတော့ ခိုးသားဓားပြတွေနဲ့တူတယ်။ ခိုးသားဓားပြတွေ မြို့နယ်မြေ ဝင်လာပြီးတော့ လုယက်ဖျက်ဆီး၊ လူတွေကိုသတ်ဖြတ်၊ မီးတွေ ရှို့သွား၊ ဖျက်ဆီးသွားကြသလို အာရုံ(၆)ပါးက အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာမှာ ရောက်လာပြီး တိုက်တဲ့အခါ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ကုသိုလ်တွေကို လုယက်ဖျက်ဆီးသွားကြတယ်။ မရူမှတ်နိုင်လို့ရှိရင် ဘာတွေလာဖြစ်သလဲ... အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဒါကြောင့် အာရုံ(၆)ပါးဟာ ဘာနဲ့တူလဲ ဆိုရင် ခိုးသားဓားပြတွေနဲ့တူတယ်။

စင်စစ်တော့ အာရုံ(၆)ပါးက တကယ်လုယက်ဖျက်ဆီးနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ အာရုံ(၆)ပါးကြောင့် မိမိသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ လောဘ ဒေါသ

မောဟတွေက ကုသိုလ်တွေကို ဖျက်ဆီးလိုက်တာပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ မဖျက်ဆီး ပါဘူးလား ... ဖျက်ဆီးပါတယ်ဘုရား။

အာရုံ(၆)ပါးကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေက ဖျက်ဆီး တာကိုပဲ အာရုံ(၆)ပါးမှာ တင်စားပြီး မိန့်ကြားတဲ့ တရားတော်ဖြစ်တယ်။ အကျိုး လောဘ ဒေါသ မောဟတို့ရဲ့အမည်ကို အကြောင်းအာရုံ(၆)ပါး၌ တင်စားပြီးတော့ အကြောင်းအာရုံ(၆)ပါးကိုပင် ခိုးသားဓားပြလို ဖလူပစာ အားဖြင့် မိန့်ကြားတဲ့ တရားတော်ဖြစ်တယ်။

သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးကတော့ ဘာနဲ့တူပါသလဲ ... မြို့စောင့် စစ်သားတွေ၊ လက်နက်ကိုင် စစ်သားတွေနဲ့ တူပေတယ်။ အာရုံ(၆)ပါးက ဒွါရ(၆)ပါး အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာကို လာတိုက်တဲ့အခါ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' 'ကြားတယ်၊ ကြားတယ်' 'နံတယ်၊ နံတယ်' 'စားတယ်၊ စားတယ်' 'ထိတယ်၊ ထိတယ်' 'ကြံစည်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ်'လို့ မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ် ရပါတယ်ဘုရား။ ဘာနဲ့ရှုမှတ်တာလဲ ... သတိပဋ္ဌာန်တရားနဲ့ ရှုမှတ်တာပါ ဘုရား။ သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးက အစောင့်စစ်သား မြို့စောင့်တွေနဲ့ တူပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သတိပဋ္ဌာန်ပေ၊ မြို့စောင့်တွေ၊ တူလေဥပမာ။

ဤကဲ့သို့ အာရုံ(၆)ပါးက အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာဟူသော ဒွါရ(၆)ပါး၌ လာတိုက်သောအခါ သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးဖြင့် 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' 'ကြားတယ်၊ ကြားတယ်' 'နံတယ်၊ နံတယ်' 'စားတယ်၊ စားတယ်' 'ထိတယ်၊ ထိတယ်' 'ကြံစည်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ်'ဟု ရှုမှတ်နိုင်၍ ဒွါရ(၆)ပါးလုံး လုံခြုံသွားသောအခါ မိမိတို့ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်း

ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ယနေ့ယခုအခါ၌ အာရမ္မဏပစ္စည်းတရားကို နာကြားရသဖြင့် နာကြားရသောအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်တဲ့ တရားထူးတရားမြတ်တို့ကို၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လွယ်ကူသောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း ...။

ဆရာတော်ဘုရား ပေးသနားသောဆုနှင့် ပြည့်စုံရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အဓိပတိပစ္စည်း

၁၃၅၃-ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့၊ နေ့လယ်မှာ ဟောကြားရမည့် တရားတော်ကတော့ အဓိပတိပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်လာ အဓိပတိပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ အဓိပတိပစ္စည်းဆိုတာ အကြီးအမှူးအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်တဲ့တရားဖြစ်တယ်။ ဣန္ဒြိယကလည်း အစိုးရသော အားဖြင့် အကြီးအမှူးပြုပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုတတ်တဲ့ တရားဖြစ်တယ်။

ဘယ်လိုများ ထူးခြားပါသလဲ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၏ ကျေးဇူးပြုပုံက စကြာမင်းကြီး အစိုးရပုံနှင့် တူပေတယ်။ စကြာမင်းကြီးသည် လေးကျွန်းတစ်မြင့်မိုရ်၌ တစ်ပါးသော မင်းတို့၏ အုပ်စိုးမှု အစွမ်းသတ္တိများကို တားမြစ်၍ မိမိတစ်ဦးတည်း အုပ်စိုးမှု အစွမ်းသတ္တိဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ အကျိုးများအောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ အဲဒီလိုပါပဲ။ အဓိပတိပစ္စည်းရဲ့ ကျေးဇူးပြုတာကလည်း တစ်ပါးသော ပစ္စည်းတို့ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိတွေကို တားမြစ်ပြီးတော့ သူတစ်ဦးတည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

ဣန္ဒြိယပစ္စည်း ကျေးဇူးပြုတာကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ သူ့ဌာနအား လျော်စွာ ကျေးဇူးပြုတာပဲ။ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်တွေလို သူ့ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ နေရာဌာနမှာသာ ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ အဓိပတိပစ္စည်း၏ ကျေးဇူးပြုပုံနှင့် ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ ကျေးဇူးပြုပုံတို့သည် ဤကဲ့သို့ ကွာခြားပါတယ်။

အဓိပတိပစ္စည်းဆိုတာ ပဌာန်းပါဠိတော်က လာတာဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့် ပဌာန်းရဲ့ အဓိပ္ပါယ် အတိုချုပ်ကိုလည်း ဟောကြားပေးပါမယ်။ ပဌာန်းဆိုတဲ့စကားဟာ မြန်မာစာဟာရ စကားဖြစ်တယ်။ ပဌာနဆိုတဲ့

မိမိတော်က သက်ဆင်းလာတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။ ပဋ္ဌာန၌ ပ-က တစ်ပုဒ်၊ ဌာန-က တစ်ပုဒ်။ ပ-က အထူးထူးအပြားပြား၊ ဌာန-က အကြောင်း ပစ္စည်းတရား။ အထူးထူးအပြားပြား များပြားသော အကြောင်းပစ္စည်း တရားကို ဟောကြားရာ၊ ဌာန-ကျမ်းကို ပဋ္ဌာန်းကျမ်းလို့ ဆိုရပါတယ်။

အကြောင်းတရားတွေကိုသာ ဟောကြားတာလားဆိုတော့ ဒီလိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အကျိုးတရားတွေများစွာတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံကိုလည်း ဟောကြား ဖော်ပြပါတယ်။ အကြောင်းပစ္စည်းတရား အမျိုးမျိုးကြောင့် အကျိုးပစ္စ သုပ္ပန်တရား အမျိုးမျိုးတို့ ဖြစ်ပုံကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အကြောင်း အမျိုးမျိုးနှင့် အကျိုးအမျိုးမျိုးတို့ကို ဆက်စပ်၍ ဟောကြားတဲ့ ဒေသနာတော် ဖြစ်တယ်ဟု ဆိုလိုပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ကြောင်းကျိုးများစွာ၊ ဆက်စပ်ကာ၊ ဟောတာပဋ္ဌာန်းမည်။

ကြောင်းကျိုးများစွာဆိုသည်မှာ ရုပ်အကြောင်းကြောင့် နာမ်အကျိုး တရားတွေဖြစ်ပုံ၊ နာမ်အကြောင်းကြောင့် ရုပ် နာမ်အကျိုးတရားတွေဖြစ်ပုံ အမျိုးမျိုးတို့ကို ဆက်စပ်ကာ ဟောကြားတော်မူသော ဒေသနာဖြစ်သော ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းဟု ဆိုရပါသည်။

အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပုံ အမျိုးမျိုးကတော့ အပြည့်စုံဆုံးပါပဲ။ အခုခေတ်က သိပ္ပံခေတ်ဆိုတော့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံတွေကို သိအောင်လေ့လာကြတယ်။ ဒီလိုဆက်စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံတွေကို သိရမှလည်း ယုံကြည်ကြတယ်။ အားကိုးကြတယ်။

အခုခေတ် သိပ္ပံဆရာတွေ ရုပ်တရားတွေ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပြီး

ဖြစ်ပေါ်ပုံကိုတော့ သိသွားကြပြီ။ လက်ဖျစ်တစ်တွက်အတွင်း၊ လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်း၊ တစ်စက္ကန့်အတွင်းမှာ ကုဋေနဲ့ချီပြီးတော့ ရုပ်တရားတွေ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်ပုံကိုတော့ သိသွားကြပြီ။ မြင်သွားကြပြီဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား မြင်ခဲ့တာတော့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်သွားပါပြီ။

ရုပ်တရားတွေထက် နာမ်တရားတွေက ပိုပြီးသိမ်မွေ့တယ်။ လျင်မြန်တယ်။ ရုပ်သက်တစ်ချက်ကို နာမ်သက်က တစ်ဆယ့်ခုနစ်ချက် ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားပါတယ်။ အဲဒီ နာမ်တရားတွေရဲ့ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံကိုတော့ သိပွဲဆရာတွေ ရှာလို့ မရကြသေးဘူး။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ရှာလို့ရထားခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်။ လက်ဖျစ်တစ်တွက်အတွင်း၊ လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်း၊ တစ်စက္ကန့်အတွင်းမှာ ကုဋေတစ်သိန်းဖြစ်ပြီး ချုပ်ပျက်သွားတယ်။ အဲဒီလို ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်ပုံတွေကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ သိပွဲနည်းကျကျ သိချင်ပါတယ်ဆိုလို့ရှိရင် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို လေ့လာသင့်ပါတယ်။

ယခု တရားနာပရိသတ်များ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်နေကြတာ အလွန်အကျိုးများပါတယ်။ အဲဒီပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ထဲက ဒီနေ့ အဓိပတိပစ္စည်းတရားကို ဟောကြားပါမယ်။ အဓိပတိပစ္စည်းကို ဟောကြားတဲ့နေရာမှာ ပထမ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း အဓိပတိပစ္စည်းရဲ့ ပါဠိတော်နဲ့ အနက်နဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သောအားဖြင့် ဟောပါမယ်။

ဒုတိယ အဓိပတိပစ္စည်းတွေ တရားနာပရိသတ်ရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေပုံ၊ တတိယ အဓိပတိပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားများကို ဝိပဿနာရှုပုံသုံးဆင့် ဟောကြားပါမည်။

ယခု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း ပါဠိတော်ကို ဟောကြားပါမည်။

အဓိပတိပစ္စယောတိ -

ဆန္ဒာဓိပတိ ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဝီရိယာဓိပတိ ဝီရိယသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော။

စိတ္တာဓိပတိ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဝိမံသာဓိပတိ ဝိမံသသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယံ ယံ ဓမ္မံ ဂရုံ ကတွာ ယေ ယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ၊ ဧတ ဧတ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဆန္ဒာဓိပတိ = ဆန္ဒဟုဆိုအပ်သော အဓိပတိသည်။ ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ = ဆန္ဒနှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနဉ္စ = စိတ်စေတသိက်တို့အားလည်းကောင်း၊ တံသမုဋ္ဌာနာနံ = ထိုဆန္ဒ ဆန္ဒနှင့်ယှဉ်သော စိတ်စေတသိက်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော၊ ရူပါနဉ္စ = သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း၊ အဓိပတိပစ္စယေန = သဟဇာတာဓိပတိပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ဝီရိယာဓိပတိ = ဝီရိယဟုဆိုအပ်သော အဓိပတိသည်။ ဝီရိယ

သမ္ပယုတ္တကာနံ = ဝီရိယနှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနဉ္စ = စိတ်စေတသိက်
တို့အားလည်းကောင်း၊ တံသမုဋ္ဌာနာနံ = ထိုဝီရိယ ဝီရိယနှင့်ယှဉ်ကုန်သော
စိတ်စေတသိက်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော၊ ရူပါနဉ္စ = သာဓိပတိ စိတ္တဇ
ရုပ်တို့အားလည်းကောင်း၊ အဓိပတိပစ္စယေန = သဟဇာတာဓိပတိပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ =
ဖြစ်၏။

စိတ္တာဓိပတိ = စိတ္တဟုဆိုအပ်သော အဓိပတိသည်၊ စိတ္တသမ္ပယုတ္တ
ကာနံ = စိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနဉ္စ = စိတ်စေတသိက်တို့အား
လည်းကောင်း၊ တံသမုဋ္ဌာနာနံ = ထိုစိတ္တ စိတ္တနှင့်ယှဉ်သော စိတ်စေတ
သိက်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော၊ ရူပါနဉ္စ = သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်တို့အား
လည်းကောင်း၊ အဓိပတိပစ္စယေန = သဟဇာတာဓိပတိပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊
ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ဝီမံသာဓိပတိ = ဝီမံသဟုဆိုအပ်သော အဓိပတိသည်၊ ဝီမံသ
သမ္ပယုတ္တကာနံ = ဝီမံသနှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနဉ္စ = စိတ်စေတသိက်
တို့အားလည်းကောင်း၊ တံသမုဋ္ဌာနာနံ = ထိုဝီမံသ ဝီမံသနှင့်ယှဉ်ကုန်သော
စိတ်စေတသိက်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော၊ ရူပါနဉ္စ = သာဓိပတိ
စိတ္တဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း၊ အဓိပတိပစ္စယေန = သဟဇာတာဓိပတိ
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ =
ဖြစ်၏။

ယံ ယံ ဓမ္မံ = အကြင် အကြင်သို့သော သဘောရှိသော အာရုံ
ခြောက်ပါးပစ္စည်းတရားကို၊ ဂရုံ ကတွာ = အလေးပြု၍၊ ယေ ယေ ဓမ္မာ =
အကြင် အကြင်သို့သော သဘောရှိကုန်သော၊ စိတ္တစေတသိကာ = စိတ်

စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ = နာမက္ခန္ဓာတရားတို့သည်၊ ဥပဇ္ဇန္တိ = ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ = ထိုထိုသို့သော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတို့သည်၊ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ = ထိုထိုသို့သော သဘောရှိကုန်သော အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား၊ အဓိပတိပစ္စယေန = အာရမ္မဏာ ခိပတိပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အဓိပတိက နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ သဟဇာတာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ လို့ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ သဟဇာတာဓိပတိကိုပဲ ဟောကြားပါမယ်။ အာရမ္မဏာ ဓိပတိကတော့ အလေးအမြတ်အာရုံပြုတာ။ ဒါတစ်ခုလောက်ပဲ ထူးခြားပါတယ်။ အာရမ္မဏနှင့် ဆင်ဆင်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့ ဟောကြားမှာက သဟဇာတာဓိပတိကိုသာ ဟောကြားပါမယ်။ အဓိပတိတရားကိုယ် (၄)ပါးမှာ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝီမံသလို့ (၄)ပါးဖြစ်ပါတယ်။

ဆန္ဒဆိုတာ ဆန္ဒစေတသိက်ပါပဲ။ ဝီရိယဆိုတာလည်း ဝီရိယစေတသိက်ပါပဲ။ စိတ္တဆိုတာ သာဓိပတိဇော ၅၂-ခု၊ ဝီမံသဆိုတာ ပညာစေတသိက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို ရွတ်ဖတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သိတန်သလောက် သိနေကြပါပြီ။ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို မရွတ်မလေ့လာရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီ(၄)ပါးကို သေသေချာချာ မှတ်သားထားမှ နောင်အကျယ် ထပ်ဟောတဲ့အခါ သဘောပေါက်ပါလိမ့်မယ်။ ဆောင်ပုဒ်ကလေး

လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဆန္ဒာ ဝီရိယ စိတ္တတစ်ဖြာ၊ ဝီမံသာ၊ လေးဖြာအဓိပတိ။

ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဝီရိယာဓိပတိ၊ စိတ္တာဓိပတိ၊ ဝီမံသာဓိပတိ ဤ(၄)မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအဓိပတိတရားတွေ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေသန္တာန်မှာ ဖြစ်တာများ သလဲဆိုတော့ ဘုရားလောင်းစသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့၏ သန္တာန်မှာ ဖြစ်တာ များပါတယ်။ အဓိပတိတရား(၄)ပါး ဘုရားလောင်းသန္တာန်မှာဖြစ်တာ သိပ်ထင်ရှားပါတယ်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ဟာ ဒီပဏ္ဍိတမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ဈာန်သမာပတ်တွေရတဲ့ သုမေဓာရသေ့ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ သုမေဓာရသေ့ဘဝတွင် ဒီပဏ္ဍိတမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လိုက်မယ်ဆိုရင် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းကို ရောက်သွားနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မိမိကဲ့သို့သော အားအစွမ်း နှင့် ပြည့်စုံသောယောက်ျား၊ ဘုရားအဖြစ်ကို ရယူနိုင်တဲ့ ယောက်ျားဖြစ်လျက် တစ်ယောက်တည်း ကူးသွားသဖြင့် ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ။ တစ်လောကလုံးမှာ ရှိတဲ့ လူတွေ နတ်တွေ သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်နိုင်ဖို့ရာ ဘုရားအဖြစ်ကို ရအောင် ယူမယ်ဆိုတဲ့ဆန္ဒ၊ သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်ချင်တဲ့ဆန္ဒ၊ ဘုရား ဖြစ်လိုတဲ့ဆန္ဒတွေ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

ကိံ မေ ဧကေန တိဇ္ဈေန၊ ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ။

သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ သန္တာရေဿံ သဒေဝကံ။

ထာမဒဿိနာ = အားအစွမ်းကိုမြင်သော၊ ပုရိသေန = ယောက်ျား

မြတ်သည်။ ဧကေန = တစ်ယောက်ထီးတည်း။ တိဇ္ဈေန = နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကူးသွားခြင်းဖြင့်၊ မေ = ငါ့အား၊ ကိံ = အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ သဗ္ဗညုတံ = သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိတွာ = ရောက်၍၊ သဒေဝကံ = နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော လူအပေါင်းကို၊ သန္တာရေသံ = ကယ်တင်ပေအံ့။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဗောဓိသတ္တော = ဘုရား အလောင်းသည်၊ ဥဒါနေသိ = ကောင်းစွာမသွေ ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူလိုက် ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

မိမိကဲ့သို့သော အားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ် တစ်ယောက်ဖြစ်လျက် တစ်ယောက်ထီးတည်း နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကူးသွားလျှင် ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ။ တစ်လောကလုံးမှာရှိတဲ့ လူ နတ်တွေကို၊ သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်သွားမယ်။ ကယ်တင်လိုတဲ့ ဆန္ဒ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်လိုတဲ့ဆန္ဒ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

အဓိပတိဖြစ်ပုံ

လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း အသက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို မငဲ့ညှာဘဲ ပါရမီတော်တွေ ဖြည့်ကျင့်ခဲ့တာ အဲဒီဆန္ဒကြောင့်ပါပဲ။ ဒီဆန္ဒကြောင့် ပါရမီ (၁၀)ပါး၊ အပြား(၃၀)ကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါနပါရမီအတွက် စီးပွားဥစ္စာရတနာ မင်းစည်းစိမ်တွေကို စွန့်ပြီး ပါရမီတော်တွေ ဖြည့်ခဲ့တယ်။ ကိုယ်မှအပဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို စွန့်ပြီးတော့ ပါရမီတော်တွေ ဖြည့်တာက ဒါနပါရမီ။ ခြေ လက်အင်္ဂါ၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်းစတဲ့ အင်္ဂါကြီး ငယ်တွေကို လှူဒါန်းပြီး ပါရမီဖြည့်ခဲ့တာက ဒါနဥပပါရမီ။ ကိုယ်နှင့်အသက်

ကို လှူဒါန်းခဲ့တာက ဒါနပရမတ္ထပါရမီ။

ဆန္ဒာဓိပတိဖြစ်ပုံ

အဲဒီလို ပါရမီ(၁၀)ပါး၊ အပြား(၃၀)ကို ကျင့်နိုင်တာ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုရင် ဆန္ဒကြောင့်ပါပဲ။ သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်ချင်တဲ့ ဆန္ဒကြောင့်ပါပဲ။ ဘုရားဖြစ်လိုတဲ့ ဆန္ဒကြောင့်ပါပဲ။ အဓိပတိ မထိုက်ပါဘူးလား ... အဓိပတိ ထိုက်ပါတယ်ဘုရား။ ဆန္ဒာဓိပတိဖြစ်တယ်။

စွန့်ခြင်းကြီး(၅)ပါးလည်း စွန့်ခဲ့ရတယ်။ ဓနပရိစ္စာဂ - မင်းစည်းစိမ်တွေ၊ စီးပွားဥစ္စာတွေ စွန့်ခဲ့ရတယ်။ ပုတ္တပရိစ္စာဂ - သားသမီးတွေကိုလည်း ဘဝများစွာ စွန့်ခဲ့ရတယ်။ စွန့်ပြီးတော့ မထွက်ရပါဘူးလား ... ထွက်ရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့ စွန့်နိုင်တာလဲ၊ ဆန္ဒကြောင့် ဘုရားဖြစ်လိုတဲ့ဆန္ဒ၊ သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်လိုတဲ့ ဆန္ဒတို့ကြောင့် စွန့်ခဲ့ရတာ ဖြစ်တယ်။

ဘရိယပရိစ္စာဂ - ဇနီးမယားတွေကိုလည်း စွန့်ခဲ့ရတာ ဘရိယပရိစ္စာဂဖြစ်တယ်။ နန်းစည်းစိမ်တွေကိုလည်း စွန့်ခဲ့၊ မိဖုရား သားသမီးတွေကိုလည်း စွန့်ခဲ့တယ်။ ဘာကြောင့် စွန့်ခဲ့ရတာလဲ၊ ဘုရားဖြစ်ချင်တဲ့ ဆန္ဒကြောင့်၊ ဆန္ဒာဓိပတိကြောင့် စွန့်ခဲ့ရတာဖြစ်တယ်။ အင်္ဂပရိစ္စာဂ - ဘဝပေါင်းများစွာ လက် ခြေ နှာခေါင်းဆိုတဲ့ အင်္ဂါကြီးငယ်တွေကို စွန့်ခဲ့ရတယ်။ ဘုရားဖြစ်လိုတဲ့ ဆန္ဒကြောင့် မစွန့်ရပါဘူးလား ... စွန့်ရပါတယ်ဘုရား။ ဆန္ဒာဓိပတိပဲဖြစ်တယ်။

ဇီဝိတပရိစ္စာဂ - အသက်နှင့်ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း စွန့်ခဲ့ရတယ်။ ဘာကြောင့် စွန့်ရတာလဲ၊ ဘုရားဖြစ်လိုတဲ့ဆန္ဒ၊ သတ္တဝါတွေကို

ကယ်တင်လိုတဲ့ ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တယ်။ အဓိပတိမထိုက်ပါဘူးလား ... ထိုက်ပါတယ်ဘုရား။ ဆန္ဒာဓိပတိထိုက်တာ သိပ်ထင်ရှားပါတယ်။ ပါရမီ (၁၀)ပါး၊ အပြား(၃၀)ဖြည့်တာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါတွေပါ စွန့်ခဲ့တာ ဘုရားဖြစ်လိုတဲ့ ဆန္ဒ၊ သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်လိုတဲ့ ဆန္ဒများကြောင့် စွန့်ခဲ့ရတဲ့အတွက် ကြောင့် ဆန္ဒာဓိပတိ ထိုက်တယ်။

ဝီရိယာဓိပတိဖြစ်ပုံ

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်းမှာ ဗျာဒိတ်ခံပြီးတဲ့အချိန်က စပြီးတော့ ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌ ဘုရားဖြစ်လိုတာကြောင့် ဝီရိယပါရမီကို မဖြည့်ကျင့်ရပါဘူးလား ... ဖြည့်ကျင့်ရပါတယ်ဘုရား။

စိတ္တာဓိပတိဖြစ်ပုံ

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်းမှာ ဗျာဒိတ်ခံပြီးသည်မှစ၍ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဘဝါဘဝတွေမှာ ဖြည့်ခဲ့ရတာ နိမ့်ချိုမြင့်ချို၊ နိမ့်ချိုမြင့်ချိုနဲ့ နိမ့်ကျသွားတဲ့ ဘဝအမျိုးမျိုးတွေလည်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီ နိမ့်ကျသွားတဲ့ ဘဝအမျိုးမျိုးတွေမှာလည်း ဘုရားဖြစ်ချင်တဲ့စိတ်တွေက မပျောက်သွားပေဘူး။ ဘယ်လောက်ပဲ ဒုက္ခတွေနဲ့ တွေ့ရတွေ့ရ၊ ဘုရားဖြစ်လို တဲ့စိတ်က မပျောက်သွားပေဘူး။ စိတ္တာဓိပတိ မထိုက်နေပါဘူးလား ... ထိုက်နေပါတယ်ဘုရား။

မြင့်မြတ်တဲ့ ဘဝတွေ ရောက်နေတဲ့အခါ လူစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်တွေ ခံစားနေရတဲ့အခါမှာလည်း ဣဋ္ဌာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရလို့၊ ကောင်းတဲ့အာရုံတွေနဲ့ ပျော်မွေ့နေရသော်လည်း ဘုရားဖြစ်လိုတဲ့စိတ် မပျောက်သွားပေဘူး။ စွဲမြဲ တည်နေတာ စိတ္တာဓိပတိ မထိုက်နေပါဘူးလား ... စိတ္တာဓိပတိ ထိုက်နေ

ပါတယ်ဘုရား။

ဝိမံသာဓိပတိဖြစ်ပုံ

ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်းမှာ ဝိမံသဆိုတဲ့ ပညာပါရမီကိုလည်း ဖြည့်ခဲ့ရတယ်။ ဝိမံသာဓိပတိ မထိုက်နေပါဘူးလား ... ထိုက်နေပါတယ် ဘုရား။ ဘုရားအလောင်းသန္တာန်မှာတော့ သိပ်ပြီး ထင်ရှားပါတယ်။ ထူးကဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသန္တာန်မှာလည်း ထင်ရှားပါတယ်။

တရားနာပရိသတ်တို့ရဲ့ သန္တာန်မှာလည်း အဓိပတိတရားတွေ ဖြစ်နေ ကြပါတယ်။ ဘယ်လိုအချိန်အခါမှာ ဖြစ်ပါသလဲဆိုတော့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့အချိန်မှာ ဖြစ်တာများကြပေတယ်။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ် တော့မယ်ဆိုရင် တရားတွေ မတွေ့တွေ့အောင် အားထုတ်မယ်ဆိုတာ ဆန္ဒ ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဆန္ဒာဓိပတိ မထိုက်ပါဘူးလား ... ဆန္ဒာဓိပတိ ထိုက်ပါတယ် ဘုရား။

ရိပ်သာထဲကို ရောက်လာပြီးတဲ့အခါ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ် တယ်။ မပြတ်မလပ်အောင် ထိုင်မှတ်လိုက်၊ စကြိုမှတ်လိုက်၊ အထွေထွေ မှတ်လိုက်နဲ့ အိပ်တဲ့အချိန်ပဲ နားချိန်ရှိတယ်။ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ် နေတာ ဘာအဓိပတိပါလဲ၊ ဝီရိယာဓိပတိ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝီရိယာဓိပတိ မထိုက်ပါဘူးလား ... ထိုက်ပါတယ်ဘုရား။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မအိပ်မနေ အားထုတ်တယ်။ တစ်ညလုံးပဲ အဓိဋ္ဌာန်ပြီး အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ရှိကြတယ်။ ဝီရိယာဓိပတိ မထိုက်ပါဘူးလား ... ဝီရိယာဓိပတိ ထိုက်ပါ တယ်ဘုရား။

စိတ္တာဓိပတိလည်း ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်တွေက

အမျိုးမျိုး ရှိကြပါတယ်။ ကောင်းတဲ့ညဏ်စဉ်၊ ဆိုးတဲ့ညဏ်စဉ်တွေ မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ ဆိုးတဲ့ညဏ်စဉ်တွေနဲ့ တွေ့ပင်တွေ့ရငြားသော်လည်း အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စိတ်ဓာတ်တွေ မကျဘူး။ ရကို ရရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ စိတ္တာဓိပတိ မထိုက်ပါဘူးလား ... စိတ္တာဓိပတိ ထိုက်ပါတယ်ဘုရား။

အချို့အချို့သော ယောဂီများကတော့ ဆိုးတဲ့ညဏ်စဉ်တွေ ရောက်သွားတဲ့အခါ စိတ်ဓာတ်တွေ ကျဆင်းသွားတယ်။ ဆရာသမားတွေက စိတ္တာဓိပတိထိုက်အောင် ပြန်ဟောပေးရပါတယ်။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် - ပထမဉာဏ်မှာတော့ မဆိုးသေးပါဘူး။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် - ဒုတိယဉာဏ်မှာလည်း မဆိုးသေးပါဘူး။

သမ္မသနဉာဏ် - တတိယဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့အခါ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပဲလို့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြီး သိတဲ့ဉာဏ်မှာ နာတာ ကျင်တာ တင်းတာ ကိုက်တာ ခဲတာ မူးတာ ယားတာ အော့အန်ချင်တာ လေးနေတာ ဖိနေတာ မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ အနည်းနဲ့အများ ယောဂီများမှာ တွေ့ရပါတယ်။ တချို့တချို့သော ယောဂီကျတော့ နဂိုကလည်း သမာဓိဉာဏ်အခြေခံ မရှိခဲ့တော့ ဒီဉာဏ်သို့ ရောက်တဲ့အခါ သိပ်ပြီး ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရတယ်။ မူးနေတာတွေ ကြပ်နေတာတွေ တင်းနေတာတွေ တွေ့ရတယ်။

နာတာ ကျင်တာ အောင့်တာတွေကြောင့် ထိုင်လို့မှ မကြာသေးဘူး။ ၁၀-မိနစ်၊ ၁၅-မိနစ်၊ မိနစ်-၂၀ ရောက်လာရင်ပဲ ရွှေ့ပြောင်းချင်လှပြီ။ မရွှေ့ဘဲလည်း မနေနိုင်ဘူး။ နာတာတွေကိုလည်း အမျိုးမျိုးခံနေရ၍ စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ဖြစ်နေတော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ဆင်းရဲ အစု

အဝေးကြီးပါလား။ ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို ကျတော့ ... ဒုက္ခပါဘုရား။

ဒီဒုက္ခဝေဒနာတွေကလည်း မမြဲဘူး၊ ဒီတစ်ခဏအတွင်းမှာပင် အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေတာ မြဲလို့လား၊ မမြဲလို့လား ... မမြဲလို့ပါဘုရား။ ဒီဝေဒနာ တွေကလည်း မမြဲပါလားလို့သိတယ်။ မမြဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ဒီဉာဏ်စဉ်မှာတော့ ဒုက္ခက ပိုထင်ရှား တယ်။ အနိစ္စက နောက်မှပဲ သိရတယ်။ မမြဲပါလားလို့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြီး သိရတယ်။

ဒီလို ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ခံချင်လို့ ဝိပဿနာတရားတွေ လာအားထုတ် တာလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး။ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့၊ တရားတွေ မြန်မြန်တက်အောင် လာအားထုတ်တာ။ အခုတော့ ကိုယ်ဖြစ် ချင်တိုင်းဖြစ်လို့ မရပါလား၊ ဆိုးလှချည်လား၊ ကိုယ်အစိုးမရပါလား။ ကိုယ်အစိုးမရပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနတ္တ ပါဘုရား။ အနတ္တကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြီးတော့ သိတယ်။

သမ္မသနဉာဏ် ဆိုးအားကြီးတော့ ယောဂီတွေ စိတ်ဓာတ်တွေ ကျသွားတယ်။ အဲဒီအခါ တရားအားမထုတ်ချင်လောက်အောင် စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲတွေ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား တရားတော်တွေဆိုတာ အဆင့်ဆင့် ချမ်းသာခွင့်ရတယ်ဟုဆိုတယ်။ အခုတော့ ရှေ့နားမှာတုန်းက နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှာ ချမ်းသာသလိုလို၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မှာတုန်းက အသင့်အတင့် ချမ်းသာသလိုလို ရှိပြီးတော့ ယခု သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့အခါ အလွန်ဆိုးစွာ ခံရတာဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရား တရား ဒေသနာတော်နဲ့ မိမိဖြစ်တာနဲ့ မကိုက်ညီတော့ပေဘူး။ မိမိဟာ တရားထူး

တရားမြတ် ရထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပေဘူးဟုဆိုပြီး ချုံးချုံးချပြီးငိုတယ်။ ငိုကြတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ဘဝါဘဝက ဖြစ်ခဲ့တာတွေလည်း ပေါ်လာတတ်တယ်။ နဂါးကြီးလိုလို၊ ဂဠုန်ကြီးလိုလို ကိုယ်ခန္ဓာကလည်း ဖြစ်နေတတ်တယ်။ တချို့ကလည်း မိကျောင်းဘဝက လာတော့ မိကျောင်းလို သွားချင်လာတယ်။ ကချေသည်ဘဝကလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ကချင်တယ်။ ကလည်း ကနေတတ်တယ်။

“အရှင်တုန်းက တပည့်တော်မ မကတတ်ပါဘူးဘုရား။ ယခုတော့ မျိုးစုံအောင် ကတတ်လာပါတယ်ဘုရား”လို့ လျှောက်ထားတယ်။ ဘာညဏ်ပါလဲ၊ သမ္မသနညဏ်ဖြစ်တယ်။

စိတ်လည်းဆင်းရဲ၊ ကိုယ်လည်းဆင်းရဲတော့ စိတ်ဓာတ်တွေ ကျဆင်းသွားတတ်ပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက အားပေးရပါတယ်။ “ယောဂီ... ဒီညဏ်မှာ ဒီလိုပဲ တွေ့ရပါတယ်။ ယောဂီအနေနဲ့သာ မကောင်းတာ၊ တရားသဘောအနေနဲ့က အလွန်ကောင်းပါတယ်။ ဒီအဆင့်မှာ ဆိုးတာနဲ့အမျှ နောက်တစ်ဆင့် ရောက်တဲ့အခါ ချမ်းသာခွင့် ရပါလိမ့်မယ်”လို့ အကြောင်းပြပြီး ပြောပြအားပေးရပါတယ်။ တချို့ကမကျေနပ်ပေဘူး။ “အရှင်ဘုရားကသာ ကောင်းတယ်လို့ ပြောနေတာပါဘုရား။ တပည့်တော် သေ သေရပါတော့မယ်”တဲ့။ သေပါ့မလား ... မသေပါဘုရား။ ရောဂါဝေဒနာတွေတောင် ပျောက်နိုင်ပါတယ်။ ယိမ်းတာ ယိုင်တာတွေ များများဖြစ်နေတော့ နဂိုက အကြောတက်တာ၊ ခေါင်းထိုး ဇက်ကြောထိုးတာတွေ မပျောက်သွားပါဘူးလား ... ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား။

ဆရာသမားတွေ ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း ပြန်ပြီးတော့ အားထုတ်ရတယ်။ စိတ္တာဓိပတိဖြစ်လာအောင် အားထုတ်ရတယ်။ အမှတ်စိပ်စိပ်မှတ်လိုက်တာနဲ့ မကြာမီရက်အတွင်းမှာပဲ ယောဂီတရားတက်သွားပါတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် သို့ ရောက်သွားပါတယ်။ ရောက်သွားတာနဲ့ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သွားပါတယ်။ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သွက်သွက်လက်လက်ဖြစ်လာတယ်။ ကာယလဟုတာ စိတ္တ လဟုတာ = ကိုယ်ကလည်းပေါ့ပါး စိတ်ကလည်းပေါ့ပါး၊ ကာယမုဒုတာ စိတ္တမုဒုတာ = ကိုယ်ကလည်းနူးညံ့ စိတ်ကလည်းနူးညံ့ ဖြစ်လာတယ်။

ကာယကမ္မညတာ စိတ္တကမ္မညတာ = ကိုယ်ကလည်းခံကျန်း စိတ်က လည်းခံကျန်း။ တရားမှတ်ခါစက တစ်နာရီမှာ တစ်ခါ နှစ်ခါ ပြင်ခဲ့ရတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့အခါ တစ်ခါမှ မပြင် ရတော့ပေဘူး။ နဂိုထဲက မပြင်ရတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ၂-နာရီ၊ ၃-နာရီ၊ ၄-နာရီ၊ ၅-နာရီ စသဖြင့် တစ်ဆက်တည်း ထိုင်သွားနိုင်တယ်။ ကိုယ်ကလည်းခံကျန်း၊ စိတ်ကလည်းခံကျန်းတာ မသိရပါဘူးလား ... သိရ ပါတယ်ဘုရား။

ကာယပါဂုညတာ စိတ္တပါဂုညတာ = ကိုယ်ကလည်းလေ့လာပြီးသား စိတ်ကလည်းလေ့လာပြီးသား၊ မှတ်စရာ အာရုံနဲ့ မှတ်သိစိတ်တို့သည် အလိုလို မှတ်နေရသကဲ့သို့ ယောဂီမှာ ကြောင့်ကြသိပ်မစိုက်ရတော့ပေဘူး။ “ထိုင်ကြည့်နေရသလိုပါပဲဘုရား” ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အနုပိုင်းသို့ ရောက်တဲ့ ယောဂီများ မကြာခဏ လျှောက်ထားကြတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အနုပိုင်း ရောက်လို့ ချမ်းသာခွင့် ရသွားတယ်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရင့်ပိုင်းသို့ ရောက်သွားသောအခါ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းစနှင့် ဖောင်းဆုံး၊ ပိန်စနှင့် ပိန်ဆုံးတို့

အထူးထင်ရှားလာကြပေတယ်။ ဖောင်းစက ဖြစ်၊ ဖောင်းဆုံးက ပျက်။
ပိန်စက ဖြစ်၊ ပိန်ဆုံးက ပျက်တာ တွေ့သိလာကြရပေတယ်။

အဲဒီ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကနေ ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်လိုက်တဲ့
အခါမှာ ဘင်္ဂဉာဏ် ရောက်လာတော့ ဖြစ်တာက မထင်ရှားတော့ပေဘူး။
ပျက်တာကပဲ ထင်ရှားတော့တယ်။ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်၊ မှတ်လိုက်
တာနဲ့ ကုန်ပျက်သွားတာကို မြင်ကြရတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့
အခါ ဖောင်းတာလေးလည်း ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ ပိန်တယ်လို့
မှတ်လိုက်တဲ့အခါ ပိန်တာလေးလည်း ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာကို မြင်ကြ
ရတယ်။

နောက် ဘင်္ဂဉာဏ် ရင့်ကျက်သွားတဲ့အခါ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်
ရင် ဖောင်းတဲ့အမှုအရာကလည်း ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိစိတ်ပါ
နောက်က လိုက်လိုက်ပြီး ကုန်ပျက်သွားတာ။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်ရင်လည်း
ပိန်တဲ့အမှုအရာလေးတွေ ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မှတ်သိစိတ်ပါ လိုက်၍
ကုန်ပျက်သွားတာကို မြင်ကြရပေတယ်။ မှတ်စရာအာရုံ ရုပ်တရားတွေလည်း
မမြဲဘူး၊ မှတ်သိစိတ်လည်း မမြဲဘူး။ နှစ်ပါးလုံး မမြဲပါလား၊ မမြဲပါလား
ဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ကုန်ပျက်
သွားတာ အလွန်လျင်မြန်တော့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲပါလား၊
ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... ဒုက္ခပါဘုရား။
အဲဒီလို ကုန်ပျက်ဆင်းရဲနေတာတွေကို ဘယ်လိုများ ကာကွယ်လို့ ရပါ့မလဲ၊
ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့ မရပါဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်းသူ ကုန်ပျက်နှိပ်စက်
နေတာပဲ။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား၊ ကိုယ်အစိုးမရပါလားဆိုတာ မြန်မာလို
ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့... အနတ္တပါဘုရား။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအစစ်တွေ
မြင်သွားတယ်။ အဲဒီ ဘင်္ဂဉာဏ်က အခြေခံ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ တရားထူး

တရားမြတ်ရတဲ့အထိ ဘဲဂံဉာဏ်က အခြေခံသွားတာပဲဖြစ်တယ်။

ဘဲဂံဉာဏ်ပြီးတော့ ဘယဉာဏ်ဖြစ်လာတယ်။ ကုန်ပျက်တာတွေက လျင်မြန်လွန်းတော့ ကြောက်စရာကြီးလို ထင်လာတယ်။ ဤကဲ့သို့ ထင်လာခြင်းသည် ဘယဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အပျက်တွေက များလှ၍ ပုပ်ဆွေးနေသကဲ့သို့ အပြစ်ကို မြင်လာခြင်းသည် အာဒိနဝဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အပျက်တွေကိုချည်း မြင်နေရသောကြောင့် ငြီးငွေ့လာခြင်းသည် နိဗ္ဗိဒဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အပျက်တွေများလှတဲ့ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှ လွတ်မြောက်လိုခြင်းသည် မုဉ္ဇိတုကမျတာဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ မုဉ္ဇိတုကမျတာဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဘယ်ဘုံဘဝကိုမှ မလိုချင်တော့ဘဲ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ အမှတ်တွေကိုလည်း မမှတ်ချင်တော့ဘဲ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ အမှတ်တွေ လွတ်ပြီးလည်း နေမိတတ်ကြပေတယ်။ မမှတ်ဘူးလို့ နေငြားသော်လည်း အလိုလို သူ့ဟာသူ မှတ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေတယ်။ မမှတ်ဘဲလည်း နေလို့မရဘူး။

မုဉ္ဇိတုကမျတာဉာဏ်ဖြစ်ပြီးနောက် ပဋိသန္ခါဉာဏ် ဖြစ်လာတယ်။ မမှတ်ဘဲတော့ နေလို့မရဘူး။ ပြန်မှတ်မှရမယ်။ အဲဒီဉာဏ်ရောက်တော့ နာတာ ကျင်တာ ကိုက်တာ ခဲတာ မူးတာ ယားတာ ဖိတာ လေးတာတွေ ပြန်တွေ့ရပြန်တော့ စိတ်ဓာတ်တွေ ကျသွားတယ်။ စိတ္တာဓိပတိ မရှိတော့ပေဘူး။ အရင်ရှေးတုန်းက ကောင်းခဲ့ပြီးတော့ အခုပြန်ဆိုးနေတယ်။ တရားတော့ ရတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ရက်တွေကလည်း ကြာသွားပြီ။ တစ်လနီးပါးရှိသွားပြီ။ တရားတော့ ရတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးခဲ့တာပဲ။ အဲဒီလို ယူဆပြီး စိတ်ဓာတ်တွေ ကျသွားတယ်။

အချို့အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ အကြောင်းညီညွတ်ရင် တရားအားထုတ်မယ်ဆိုပြီး ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကတည်းက သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်း၊

သမထတရားတွေကိုလည်း ထိုက်သင့်သလောက် ပွားများ၊ သမထတရားတော်တွေကိုလည်း ထိုက်သင့်သလောက် ဆည်းပူးထားတယ်။ မိမိ တရားအားထုတ်ရင်တော့ ဧကန်မုချ တရားရရမယ်ဆိုပြီး လာအားထုတ်တဲ့အခါ ပထမပိုင်းဉာဏ်စဉ်တွေမှာတော့ တရားတွေ တက်တက်လာပြီး အဲဒီ ပဋိသန္ခါဉာဏ်သို့ ရောက်တဲ့အခါ မတက်နိုင်တော့ပေဘူး။

စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲတွေလည်းဖြစ်၊ အချိန်မပြည့်ဘဲနဲ့ ထသွားချင်တဲ့ စိတ်တွေလည်းဖြစ်၊ လက်ကလေးတွေ ရွှေ့လိုက်ချင် ဟိုလှုပ်ချင် ဒီလှုပ်ချင်၊ နာတာ ကျင်တာ အောင့်တာတွေကလည်း အမျိုးမျိုးတွေ့ရတော့ စိတ်ဓာတ်တွေ ကျသွားတယ်။ “တပည့်တော်ကိုယ် တပည့်တော် အထင်ကြီး ခဲ့တာပဲဘုရား။ တကယ်အားထုတ်တော့ မရနိုင်ပါဘူးဘုရား”တဲ့။ ဘယ်သူက ပြောတာလဲ ... ယောဂီက ပြောတာပါဘုရား။ “မဟုတ်ပါဘူးယောဂီ ... ဒီဉာဏ်အဆင့်မှာ ဒီလိုပဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ စိတ္တာဓိပတိတွေ မကျစမ်းပါနဲ့၊ စိတ်ဓာတ်တွေ မကျဆင်းပါနဲ့။ အားထုတ်ပါ။ ရကို ရနိုင်ပါတယ်”ဟု တိုက်တွန်းပါသော်လည်း “မရတော့ပါဘူးဘုရား”ဟု လျှောက်ထားပြီး အားမထုတ်တော့ပါဘဲ ဝေယျာဝစ္စတွေပဲ သွားလုပ်နေတယ်။ ဝေယျာဝစ္စ လုပ်နေတာ (၁၀)ရက်လောက် ကြာသွားပေတယ်။

ဝေယျာဝစ္စလုပ်နေပေမဲ့ အမှတ်တွေက ကပ်နေတော့ နောက်တစ်ခါ ပြန်အားထုတ်တယ်။ ဒီတော့မှ စိတ္တာဓိပတိတွေဖြစ်ပြီးတော့ တရားတွေ ပြန်တက်သွားတယ်။ တရားတွေ ရသွားတယ်။ ရသွားပြီးနောက်ပိုင်းကျတော့ လည်း ဘာဖြစ်ဖြစ် တရားမှ တရားဖြစ်သွားတယ်။ နေမကောင်းလည်း တရားမှတ်၊ ခေါင်းကိုက်လည်း တရားမှတ်၊ “ဆေးစားရတာ နည်းနည်း ကြာပါတယ်ဘုရား၊ တရားမှတ်မှ တပည့်တော်က ဝေဒနာတွေ မြန်မြန် ပျောက်တတ်ပါတယ်ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားတယ်။ နေရာမကျသွားပါ

ဘူးလား ... နေရာကျသွားပါတယ်ဘုရား။ စိတ္တာဓိပတိဖြစ်သွားတယ်။ ဆရာသမားများကလည်း တချို့တချို့သော ယောဂီများကို စိတ္တာဓိပတိ ဖြစ်အောင် ဟောပြောပေးရတယ်။

တရားကို မရရအောင် အားထုတ်တော့မယ်ဆိုတော့ တရားအားထုတ် မယ်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒဟာ အဓိပတိ မထိုက်ပါဘူးလား ... ထိုက်ပါတယ်ဘုရား။ တရားဘောင်သို့ ဝင်လာပြီး၊ ရိပ်သာထဲသို့ ဝင်လာပြီး၊ မပြတ်မလပ် ကြိုးစားပြီး အားထုတ်နေတာက ဝီရိယာဓိပတိ မထိုက်ပါဘူးလား ... ထိုက်ပါတယ်ဘုရား။ စိတ္တာဓိပတိဖြစ်ပုံမှာ ဉာဏ်စဉ်တွေ ဆိုးပင်ဆိုးငြား သော်လည်း ရအောင် အားထုတ်မယ်၊ စိတ်ဓာတ်မကျဘဲ ရအောင် အားထုတ် မယ်လို့ ဆောက်တည်ထားပါဘူးလား ... ဆောက်တည်ထားပါတယ် ဘုရား။ ဤကဲ့သို့ ဆောက်တည်ထားခြင်းသည် စိတ္တာဓိပတိထိုက်ပေတယ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အဆင့်ဆင့်တက်သွားတာ ဝီမံသာဓိပတိ ဖြစ်တာ ပါပဲ။ ဝီမံသာဆိုတာ ပညာဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ အဓိပတိတရားတွေ မိမိရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်တာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီ အဓိပတိပစ္စည်းတရားတွေက အဓိပတိပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေကို ကျေးဇူးပြုနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာလည်း ဝိပဿနာရှုလို့ ရပါတယ်။ ဝိပဿနာ ရှုတော့မယ်ဆိုတော့ တရားနာပရိသတ်များ ရှုတတ်နေပါတယ်။ ‘နာဖူးထပ်မံ’။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြတဲ့နည်းဆိုရင် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်ကို ချဉ်းကပ်ပြီးတော့ မိမိတို့ ထိုင်တတ်သလိုထိုင်၊ ကြာကြာထိုင်နိုင်တဲ့ ဣရိယာပုထ်မျိုး ဒူးတုပ်၍ဖြစ်စေ၊ တင်ပလွင်ချိတ်၍ ဖြစ်စေ ထိုင်ပြီး မျက်စိကလေးကိုလည်း မှိတ်ထား၊ ခါးကိုလည်း တည့်

တည့်မတ်မတ်ထား၊ ခေါင်းလေးကို တည့်တည့်မတ်မတ် ထား၊ စိတ်ကို ဝမ်းဗိုက်မှာစိုက်ထား၊ အသက်ရှူသွင်းလိုက်လို့ ဝမ်းဗိုက်က အဆင့်ဆင့် ဖောင်းတက်လာတာကို ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် စိတ်ဘယ်မှ ထွက်မသွားရအောင် ‘ဖောင်းတယ်’လို့ မှတ်ရပါတယ်။ အသက်ရှူထုတ်လိုက် လို့ ဝမ်းဗိုက် ပြန်ပိန်ကျသွားတော့ ပိန်စက ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် ဝမ်းဗိုက် အဆင့်ဆင့် ပိန်ကျသွားတာကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ပြီးတော့ ‘ပိန်တယ်’လို့ မှတ်ရပါတယ်။

ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာတော့ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ခြပ်ကြီးကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ လေရှူသွင်းလိုက်တာနဲ့အမျှ အဆင့်ဆင့် တောင့်တင်း တွန်း ကန်တက်လာတာကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ခြပ်ကြီးက ပညတ်ပဲ။ ဝိပဿနာရှုဖို့ရာ မဟုတ်ပေဘူး။ ဝိပဿနာရဲ့ အာရုံမဟုတ်ဘူး။ တောင့်တင်း တွန်းကန်တဲ့ သဘောတရားက ပရမတ်ပဲ။ ဝိပဿနာရှုဖို့ရာ အာရုံဖြစ်တယ်။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ခြပ်ကြီးကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ အတွင်းကနေပြီး လှုပ်သွားတဲ့သဘော၊ လျော့သွားတဲ့သဘောကိုတော့ သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ရပါတယ်။ လှုပ်သွား ရွေ့သွားတဲ့သဘောက ပရမတ် ဖြစ်တယ်။ “ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျော့ခြင်းတစ်မည်” ဆိုသည့် အတိုင်း ဝါယောဓာတ်ရဲ့ လက္ခဏာဖြစ်တယ်။ ထောက်ကန်တဲ့သဘောဟာ ဖောင်းတဲ့အခါမှာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ လျော့သွားတဲ့ သဘောဟာ ပိန်တဲ့အခါမှာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

ဝိပဿနာအရာမှာ ပရမတ်ကို မှတ်ရပါတယ်။ ပညတ်ကိုမှတ်တာ များနေရင် သမထဆန်နေလို့ တရားသာမှတ်လို့ ကောင်းနေတယ်။ တရား

အတွေ့ နှေးနေတတ်ပါတယ်။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း တရားအတွေ့ မနှေးချင်ကြပေဘူး။ မြန်မြန်တွေ့ချင်ကြပေတယ်။ ပညတ်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်တွေကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ ပရမတ်သဘောကိုတော့ သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပညတ်ကိုခွာ၊ ပရမတ်သာ၊ မှန်စွာရမည်။

ပညတ်ပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်တဲ့ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်ကြီးကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ ဖောင်းတဲ့အခါ တောင့်တင်း တွန်းကန်တဲ့သဘော၊ ပိန်တဲ့အခါ လျော့သွားတဲ့သဘောတွေကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။

ကြွတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်ကြီးကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ အပေါ်သို့ တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ ရွေ့တက်သွားတဲ့သဘောကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။ လှမ်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာ ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်ကြီးကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ ရှေ့သို့ တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ ရွေ့သွားတဲ့သဘောကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။ ချတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်ကြီးကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ အောက်သို့ တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ ရွေ့ကျသွားတဲ့သဘောကို သိနိုင်သမျှ သိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။

ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်ကြီးက ပညတ်ပဲ။ ဝိပဿနာရှုဖို့ရာ မဟုတ်ဘူး။ ရွေ့နေတဲ့သဘောက ပရမတ်ပဲ။ သူ့ကိုတော့ သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။ ကြွတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်ကြီးကို လည်း ခွာလို့ရသွားပြီ၊ အပေါ်ကို တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ ရွေ့တက်တဲ့သဘော လေးကိုလည်း သိအောင် စူးစိုက်လို့ ရသွားပြီ၊ အဆင့်ဆင့်ရွေ့နေတဲ့အစဉ်

သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း မိအောင် မှတ်တတ်သွားပြီဆိုရင် အပေါ်ကို ရွေ့ရွေ့ပြီး တက်သွားတာကို သိပြီးတဲ့အပြင် ပေါ့ပေါ့ပြီး တက်သွားတာကို လည်း တွေ့ရလိမ့်မယ်။

လှမ်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ခြပ်ကြီးကို လည်း ခွာလို့ရသွားပြီ၊ ရွေ့နေတဲ့သဘောလေးကိုလည်း သိအောင် စူးစိုက်လို့ ရသွားပြီ၊ ရွေ့နေတဲ့အစဉ် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကို မိအောင် မှတ်တတ်သွားပြီဆိုရင်၊ ရှေ့ကို ရွေ့ရွေ့သွားတာကို သိပြီးတဲ့အပြင် ပေါ့ပေါ့ပြီး ရွေ့သွားတာကို တွေ့ရလိမ့်မယ်။

ချတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ကြီးကို ခွာလို့ လည်း ရသွားပြီ၊ အောက်ကိုရွေ့ကျသွားတဲ့ သဘောကိုလည်း သိအောင် စူးစိုက်လို့ ရသွားပြီ၊ ရွေ့နေတဲ့အစဉ် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း မိအောင် မှတ်တတ်သွားပြီဆိုရင်၊ အောက်ကို ရွေ့ကျသွားတာကို သိပြီးတဲ့အပြင် လေးလေးပြီး ကျသွားတာ ယောဂီများ ကိုယ်တိုင် မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတယ်။ တရား စတွေ့သွားပြီ ဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့အခါမှာ တရားစတွေ့ဖို့ အရေး မကြီးပါဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။ တရားတွေ တွေ့သွားပြီးရင် တရားတက်ဖို့ရာ သိပ်မခက်တော့ပါဘူး။ ယောဂီမှာ စိတ်အားတွေ ထက်သန်ပြီးတော့ တရားတွေ တက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဓမ္မောစ မင်္ဂလော လောကေ၊ ဓမ္မော ဂမ္ဘီရော ဒုဒ္ဒသော။

ဓမ္မံ သရဏ မာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္ဆတိ။

ဓမ္မောစ = တရားတော်သည်လည်း၊ လောကေ = လောက၌၊ မင်္ဂလော = မကောင်းကျိုးတွေပျောက် ကောင်းကျိုးတွေရောက်စေတတ်သော

မင်္ဂလာတစ်ပါးပင်တည်း။ ဓမ္မော = တရားတော်သည်၊ ဂမ္ဘီရော = နက်နဲ၏၊ ဒုဒ္ဓသော = မြင်နိုင်ခဲ့၏၊ ဓမ္မံ = နက်နဲသော မြင်နိုင်ခဲ့သော တရားကို၊ သရဏံ = ရှုမှတ်သောအားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာကို၊ အာဂမ္မ = အကြောင်းပြု၍၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ = အလုံးစုံသောဆင်းရဲဟူသမျှမှ၊ ပမုစ္ဆတိ = လွတ်ရ၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

တရားတော်ဟာ တရားနာပရိသတ်များအတွက် မကောင်းကျိုးတွေ ပျောက်ပြီး ကောင်းကျိုးအမျိုးမျိုးတွေ ရောက်စေနိုင်တဲ့ မင်္ဂလာတစ်ပါး ဖြစ်တယ်။ တရားတော်ဆိုတာ အလွန်ခက်ခဲ နက်နဲသိမ်မွေ့ပါတယ်။ အဲဒီခက်ခဲ နက်နဲတဲ့တရားကို မြင်အောင် ရှုနိုင်ပြီဆိုရင် “သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္ဆတိ” တရားနာပရိသတ်များအတွက် အလုံးစုံသောဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်သွားဖို့ရာ ဖြစ်တယ်။

တရားတွေ စတွေ့သွားပြီဖြစ်တယ်။ ပေါ့ပေါ့ပြီးတော့ တက်သွားတာ၊ ပေါ့ပေါ့ပြီးတော့ ရွေ့သွားတာ၊ လေးလေးပြီးတော့ ကျသွားတာ တရား စတွေ့တာပဲဖြစ်တယ်။ ဘယ်တရားတွေကို တွေ့ရသလဲဆိုတော့ ပေါ့ပေါ့ပြီးတော့ အပေါ်ကို တက်သွားတာ၊ ပေါ့ပေါ့ပြီးတော့ ရှေ့ကို ရွေ့သွားတာကို တွေ့ရတာက တေဇောနှင့် ဝါယောရဲ့ သဘောကို တွေ့ရတာဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ တေနှင့်ဝါမှာ၊ ဓာတ်နှစ်ဖြာ၊ ပေါ့တာထင်ရှားသည်။

တေ-က တေဇော၊ ဝါ-က ဝါယော။ တေဇောဓာတ်-က အခိုးဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ ပေါ့တယ် အပေါ်ကိုပဲ ရွေ့တက် လွင့်တက်တယ်။ ဝါယော

ဓာတ်-က လေဓာတ်၊ အပေါ့ဓာတ်။ ဤအပေါ့ဓာတ်နှစ်ပါးကို တွေ့ရတာ ဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်တို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်တရားတွေပဲ ဖြစ်တယ်။

ချလိုက်တဲ့အခါ လေးလေးပြီးကျတာကို တွေ့ရတာက ပထဝီနဲ့ အာပေါရဲ့ သဘောကို တွေ့ရတာဖြစ်တယ်။ ပထဝီ-က မြေဓာတ်၊ အလေးဓာတ်။ အာပေါ-က ရေဓာတ်၊ အလေးဓာတ်။ ဒီဓာတ်နှစ်ပါးကို တွေ့ရတာ ဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပနှင့်အာမာ၊ ဓာတ်နှစ်ဖြာ၊ လေးတာထင်ရှားသည်။

တရား စမတွေ့ရပါဘူးလား ... တရား စတွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ တရားတွေ တွေ့သွားလို့ရှိရင် တရားရဖို့ရာ မခံယဉ်းတော့ပါဘူး။ မိမိ၏ ပါရမီအားလျော်စွာ ရသွားနိုင်ကြပါတယ်။

ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ ရှုမှတ်လို့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှစပြီး ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ရောက်သွားတဲ့အခါ အဓိပတိပစ္စည်းတွေ၊ အဓိပတိပစ္စယုပ္ပန် တရားတွေကို ဝိပဿနာတရားရှုလို့ ရသွားပါပြီ။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို ရောက်သည်ရှိသော် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်လို့ မှတ်နေတဲ့အခါ ယောဂီက သိသိလာတယ်။ ဖောင်းတာ ပိန်တာတွေက ပေါ်ပေးနေလို့ မှတ်သိစိတ်တွေက ဖြစ်နေရတာပဲ။ ထိုင်တာ ထိတာတွေက ရှိနေလို့ မှတ်သိစိတ်တွေက ဖြစ်နေရတာပဲ။ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာ တွေက အကြောင်းပဲ။ မှတ်သိစိတ်က အကျိုးပဲ။

ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်လာတော့ ဖောင်းတာ ပိန်တာတွေက လည်း အမျိုးမျိုး ဖောင်းတာ ပိန်တာဖြစ်တယ်။ ကျောဘက်မှာ ကပ်ပြီးတော့

ဖောင်းတာ ပိန်တာဖြစ်တယ်။ ဘေးဘက်မှာလည်း ကပ်ပြီးတော့ ဖောင်းတာ ပိန်တာဖြစ်တယ်။ ငယ်ထိပ်မှာသွားပြီးတော့လည်း ဖောင်းပိန်တွေ ဖြစ်နေ တတ်တယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်နေတော့ ဖောင်းပိန်တွေ ရွှေ့သွားတိုင်း မှတ်သိ စိတ်က လိုက်ပြီးတော့ မမှတ်ရပါဘူးလား ... မှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ဪ... ဖောင်းပိန်ရွှေ့သွားတိုင်း မှတ်သိစိတ်က လိုက်ပြီး မှတ်သိနေရတာပဲ။ ဖောင်းနေတာ ပိန်နေတာက အကြောင်းပါလား၊ မှတ်သိစိတ်က အကျိုးပါ လား။ မသိသွားပါဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။

နောက်တော့ တစ်ဆင့် သိမ်မွေ့သွားတဲ့အခါ ဖောင်းတာ ပိန်တာတွေ မှတ်လို့ မရတော့ပေဘူး။ “ဖောင်းတာလည်း မရှိတော့ဘူး၊ ပိန်တာလည်း မရှိတော့ဘူးဘုရား၊ ဘယ်လိုများ မှတ်ရပါ့မလဲဘုရား”ဟု လျှောက်ကြတယ်။ “ထိုင်တယ် ထိတယ်” မှတ်ရမယ်။ ဖောင်းတာ ပိန်တာတွေ မရှိတော့ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်”လို့မှတ်တဲ့ မှတ်သိစိတ်လည်း မရှိတော့ဘူး။ ဖောင်းတာ ပိန်တာတွေက အကြောင်း၊ မှတ်သိစိတ်က အကျိုးဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီဉာဏ်ရောက်သွားတော့ ယောဂီက အမှတ်တွေလည်း စိပ်လို့ ရသွားပြီဖြစ်တယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများကတော့ မိမိရဲ့တာဝန်အရ တရား စဝင်ကတည်းက “ယောဂီ ... အထွေထွေအသေးစိတ်အမှတ်များလည်း မှတ်နိုင်သမျှ မှတ်ပါ။ ဒီတော့မှ တရားမြန်မြန်တက်မယ်”လို့ သတိပေးစကား မမိန့်ကြားရပါဘူးလား ... မိန့်ကြားရပါတယ်ဘုရား။ မိန့်ကြားပင် မိန့်ကြား ငြားသော်လည်း တရားလာလျှောက်တဲ့အခါ “ယောဂီ ... အထွေထွေ အမှတ်တွေ မှတ်လို့ရပြီလား” “မရသေးပါဘုရား”ဟု လျှောက်ထားတယ်။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှာ မရသေးဘူး။ မှတ်အားက နည်းနေသေးတယ်။ သမာဓိဉာဏ် အားနည်းတော့ မှတ်လို့ မရသေးဘူး။ နောက်တစ်ဆင့်တက်ပြီး

မှတ်လိုက်တဲ့အခါ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ရောက်သွားတယ်။ အခုပြောခဲ့တဲ့ အကြောင်းနှင့်အကျိုးသိတဲ့ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါ ယောဂီ အထူး သတိထားလို့ရှိရင် အကြောင်းနှင့်အကျိုးတွေ ကွဲနေတော့ ဘယ်လိုနေရာ တွေမှာ ပိုထင်ရှားလဲဆိုရင် ဣရိယာပုထ်လေးပါးမှာ ပိုထင်ရှားတယ်။

ယခုလို တရားထိုင်ရာက ထရတော့မယ်ဆိုရင် အမြန်မထလိုက်ပါဘဲနဲ့ မျက်စိကို မှိတ်ထားပြီး စိတ်က အာရုံပြုကြည့်လိုက်ရင် ထချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်နေတာ မထင်ရှားနေပါဘူးလား ... ထင်ရှားနေပါတယ်ဘုရား။ အထူး သတိထားရင်တော့ ထင်ရှားတယ်။ သာမန် သတိထားရင်တော့ မထင် ရှားဘူး။ အမှတ်မပါဘဲနဲ့ ထခဲ့တဲ့ အကြိမ်ပေါင်းက မြောက်မြားစွာ ဖြစ်ခဲ့ ကြတယ်။ ဒါကြောင့် သာမန်သတိထားရင်တော့ မထင်ရှားပေဘူး။ အထူး သတိထားရင်တော့ ထင်ရှားပေတယ်။ “ထချင်တယ်၊ ထချင်တယ်” ဟု ရှေးဦးစွာ မှတ်ရတယ်။

ထို့နောက်မှ ထချင်တဲ့စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းကန်လို့ ခန္ဓာကိုယ် အပေါ်သို့ ရွေ့ရွေ့တက်သွားတာကို “ထတယ်၊ ထတယ်” လို့ ရှုမှတ်ရပေတယ်။ လက်ထောက်တော့ “ထောက်တယ်၊ ထောက်တယ်” လို့ မှတ်ရပါတယ်။ အားတွေပြည့်သွားတဲ့အခါ ခန္ဓာကိုယ်အမူအရာ အပေါ်ကို ရွေ့ရွေ့တက်သွားတာကိုတော့ မြန်မာဝေါဟာရဖြင့် ဘယ်လို ခေါ်ပါသလဲ၊ “ထတယ်” လို့ ခေါ်တယ်။ ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်ပုံသဏ္ဌာန်များကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ အပေါ်သို့ ရွေ့ရွေ့တက်သွားတဲ့ သဘောကိုတော့ သိနိုင်သမျှ သိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။ စူးစိုက်လို့ရသွားပြီ၊ ရွေ့နေတဲ့အစဉ်လေးကို လည်း မိအောင် မှတ်နိုင်သွားပြီဆိုရင် “ထတယ်၊ ထတယ်” လို့ မှတ်လိုက်တဲ့ အခါ အပေါ်ကို ရွေ့ရွေ့ပြီးတက်သွားတာကို သိပြီးတဲ့အပြင် ပေါ့ပေါ့ပြီး တက်သွားတာကို တွေ့သိရပါတယ်။ ထချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် ထရတာပဲလို့

မသိသွားပါဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။ ထချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် ထရတာပဲလို့ သိသွားပါတယ်။

ထရာကနေ သွားရတော့မယ်ဆိုတော့ အမြန်မသွားလိုက်ဘဲနဲ့ ခေတ္တ ရပ်ပြီးတော့ မျက်စိလေးမှိတ်ပြီး မိမိစိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်တဲ့အခါ သွားချင် တဲ့စိတ်တွေ ထင်ရှားနေတတ်ပါတယ်။ ထင်ရှားနေတော့ “သွားချင်တယ်၊ သွားချင်တယ်”လို့ ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ထို့နောက်မှ သွားချင်တဲ့ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းကန်နေလို့ သွားတဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေ ဖြစ်လာမှ “ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်၊ ကြွတယ်၊ ချတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်”ဟု မှတ်ပြီး သွားရပါတယ်။ သွားချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် သွားရတာပဲလို့ ယောဂီ မသိပါဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။ အမှတ် လည်း စိပ်လို့ရသွားပြီဖြစ်တယ်။

သွားရာကနေ၊ စင်္ကြံလျှောက်ရာကနေ ရပ်ရတော့မယ်ဆိုရင် အမှတ် သတိက ရှိနေတဲ့အတွက်ကြောင့် အထူးသတိထားလိုက်မယ်ဆိုရင် စင်္ကြံ ဆုံးခါနီးမှာ လေး-ငါးလှမ်း၊ သုံး-လေးလှမ်းကစပြီး ရပ်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်နေတာ ထင်ရှားနေတတ်ပါတယ်။ ထင်ရှားနေတော့ ရှေးဦးစွာ “ရပ်ချင် တယ်၊ ရပ်ချင်တယ်”လို့ မှတ်ရတယ်။ ထို့နောက် ရပ်ချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းကန်လိုက်လို့ ရပ်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာဖြစ်လာမှ “ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်”လို့ မှတ်ရတယ်။ ရပ်ချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် ရပ်ရတာပဲ။ မသိသွားပါဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။ ရပ်ချင်တဲ့စိတ်က အကြောင်း၊ ရပ်တဲ့အမူအရာများက အကျိုးတရားလို့ သိသွားပါတယ်။

ရပ်ရာကနေ ထိုင်ရတော့မယ့်အခါမှာလည်း အထူးသတိထားလို့ရှိရင် ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ထင်ရှားနေလို့ “ထိုင်ချင်တယ်၊ ထိုင်ချင်တယ်”ဟု

မမှတ်ရပါဘူးလား ... မှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ပြီးတော့မှ ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းကန်ချလိုက်လို့ ထိုင်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာဖြစ်လာမှ “ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်”လို့ မှတ်ရတယ်။ မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်ပုံသဏ္ဌာန်များကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ အောက်သို့ တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ ရွေ့ရွေ့ကျသွားတဲ့သဘောကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။ ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်ပုံသဏ္ဌာန်တွေက ပညတ်ဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာရှုဖို့ရာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ အောက်သို့ ရွေ့ကျသွားတဲ့ သဘောလေးကတော့ ပရမတ်ပဲ။ သူ့ကိုတော့ သိနိုင်သမျှ သိအောင် စူးစိုက်ရတယ်။ ရွေ့နေတဲ့အစဉ်လေးတွေကိုလည်း မိအောင် မှတ်တတ်လာပြီဆိုရင် ထိုင်ချလိုက်တဲ့အခါ လေးလေးပြီးတော့ ကျသွားတာ ကိုယ်တိုင် မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်က အကြောင်း။ ထိုင်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာများက အကျိုးတရားဖြစ်တယ်။

ထိုင်ရာကနေ လျောင်းချရတော့မယ် ဆိုရင်လည်း အထူးသတိထား လိုက်တဲ့အခါ လျောင်းချင်တဲ့စိတ်တွေက ရှေးဦးစွာ ဖြစ်နေလို့ “လျောင်းချင်တယ်၊ လျောင်းချင်တယ်”ဟု မှတ်ရတယ်။ နောက်ပြီးမှ လျောင်းချင်တဲ့ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းချလိုက်လို့ ခန္ဓာကိုယ်အမူအရာ လျောင်းကျသွားတဲ့အခါကျမှ “လျောင်းတယ်၊ လျောင်းတယ်”ဟု မှတ်ရတယ်။ လျောင်းချင်တဲ့စိတ်က အကြောင်း၊ လျောင်းနေတဲ့ ကိုယ်အမူအရာများက အကျိုးဖြစ်တယ်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ရောက်တော့ မှတ်လို့ရလာပါတယ်။ ထချင်တဲ့ စိတ်နဲ့ ထချင်တဲ့ဆန္ဒက စိတ္တာဓိပတိနဲ့ ဆန္ဒာဓိပတိတို့ ဖြစ်ကြတယ်။ အဓိပတိပစ္စည်းနှစ်ပါး မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ ထတဲ့ ကိုယ်အမူအရာများက ဆန္ဒကြောင့်၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ္တဇရုပ်

တွေပဲဖြစ်တယ်။ “စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ” မပါလာပါဘူးလား ... ပါလာပါတယ်ဘုရား။ အဓိပတိ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေကို မှတ်နေရတာပဲ ဖြစ်တယ်။ ပစ္စည်းကိုလည်း မှတ်ရတယ်။ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုလည်း မှတ်ရတယ်။

အဓိပတိပစ္စည်းကိုလည်း မှတ်လို့ရတယ်။ “ထချင်တယ်၊ ထချင်တယ်” ဆိုတာ ဆန္ဒနှင့် စိတ္တနှစ်ခုကို မှတ်လို့ရနေတာဖြစ်တယ်။ ထတဲ့ကိုယ်အမူအရာတို့သည် စိတ္တဇရုပ်တို့ဖြစ်တယ်။ ဆန္ဒ၊ စိတ္တကြောင့် ဖြစ်တဲ့ “စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ” အရ တစ်ရွေ့ပြီးတစ်ရွေ့ ခန္ဓာကိုယ်အမူအရာ အပေါ်ကို ရွေ့ရွေ့တက်သွားတာ စိတ္တဇရုပ်များပဲဖြစ်တယ်။ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်ကို မှတ်လို့ မရသွားပါဘူးလား ... မှတ်လို့ရသွားပါတယ်ဘုရား။ ဆန္ဒ၊ စိတ္တ ပစ္စည်းတရားကိုလည်း မှတ်လို့ရပါတယ်။ စိတ္တဇရုပ်ကိုလည်း မှတ်လို့ရပါတယ်။

ထနေတဲ့ ကိုယ်အမူအရာ စိတ္တဇရုပ်ကိုလည်း မှတ်နေရတယ်။ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ နေရာကျလိုက်တာ။ ဪ... ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်တွေ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်နေပါလားလို့ မသိရပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။

ထို့နောက် ရပ်ရာမှ သွားရတော့မယ်ဆိုတော့ သွားချင်တဲ့စိတ်တွေ၊ သွားလိုတဲ့ဆန္ဒတွေကို “သွားချင်တယ်၊ သွားချင်တယ်” လို့ မှတ်ရတာက ဆန္ဒာဓိပတိ၊ စိတ္တာဓိပတိ ပစ္စည်းတရားတွေကို မှတ်နေရတာဖြစ်တယ်။ ကိုယ်အမူအရာပေါ်လာတော့ “သွားတယ်၊ သွားတယ်” လို့ မှတ်တာက သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်ကို မှတ်တာဖြစ်တယ်။

သွားရာကနေ ရပ်ရတော့မယ်ဆိုတော့ “ရပ်ချင်တယ်၊ ရပ်ချင်တယ်” ဆိုတာက အဓိပတိပစ္စည်းတရားလား၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားလား၊ အဲဒါလေး

တွေကို ပိုမှတ်မိသွားရအောင် ဖြေမှ ထင်ရှားစွာ သိရမယ်။ ရပ်ချင်တဲ့စိတ်တွေ၊ ရပ်ချင်တဲ့ဆန္ဒတွေ ထင်ရှားနေတော့ အဲဒီရပ်ချင်တဲ့စိတ်၊ ရပ်ချင်တဲ့ဆန္ဒတွေ ဟာ အဓိပတိပစ္စည်းလား၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားလား ... ပစ္စည်းတရားပါဘုရား။ ပစ္စယုပ္ပန်တရား မဟုတ်ပေဘူး။ ပစ္စည်းတရားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ရပ်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာများက ပစ္စည်းတရားလား၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားလား ... ပစ္စယုပ္ပန် တရားပါဘုရား။ ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ “ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်”လို့ မမှတ်နေရပါဘူးလား ... မှတ်နေရပါတယ်ဘုရား။

ပဋ္ဌာန်းတရားတွေကို မိမိခန္ဓာကိုယ်မှာ တွေ့နေရတာ၊ ရှုနေရတာ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ အခုလို ရှုမှတ်နေရင် တရားနာပရိသတ်များ ဘယ်ကို ရောက်သွားမယ် ထင်ပါသလဲ ... နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်သွားမှာပါဘုရား။ မြတ်စွာဘုရား တရားဒေသနာတော်အတိုင်း မှတ်နေရတော့ နိဗ္ဗာန်ပဲ ရောက်သွားမှာဆိုတာ မသေချာပါဘူးလား ... သေချာပါတယ်ဘုရား။

ရပ်ရာမှ ထိုင်ရတော့မယ်ဆိုတော့ ပစ္စယုပ္ပန်ဟူ၍ဟညဏ်ရောက်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အထူးသတိထားလိုက်တဲ့အခါ ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ရှေးဦးစွာ မထင်ရှားနေပါဘူးလား ... ထင်ရှားနေပါတယ်ဘုရား။ ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်နှင့် ထိုင်ချင်တဲ့ဆန္ဒဟာ အဓိပတိပစ္စည်းတရားလား၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားလား၊ ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ မမှတ်ရပါဘူးလား ... မှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ပစ္စည်းတရားကို “ထိုင်ချင်တယ်၊ ထိုင်ချင်တယ်”လို့ မှတ်ရပါတယ်။ ဆန္ဒ၊ စိတ္တကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိုယ်အမူအရာများမှာ သာဓိပတိစိတ္တရုပ် တွေပဲဖြစ်တယ်။

“တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ”ဆိုတဲ့ စိတ္တဇရုပ်တွေပဲဖြစ်တယ်။ “ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်”လို့ မှတ်ရတာက အဓိပတိပစ္စည်းတရားလား၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားလား ... ပစ္စယုပ္ပန်တရားပါဘုရား။ ပဋ္ဌာန်းတွေ ရွတ်ဖတ်နေရတာ ယခုမှပဲ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ပဋ္ဌာန်းတွေ ပြန်မတွေ့နေရပါဘူးလား ... တွေ့နေရပါတယ်ဘုရား။ အို ... နေရာကျလိုက်တာ၊ ဒီလိုသိပြီးတော့ ရွတ်ဆိုရရင် ပိုနေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရှိတဲ့ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်တွေကိုပဲ ရွတ်ဆိုနေရတာပဲဖြစ်တယ်။

ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်၊ ထိုင်ချင်တဲ့ဆန္ဒက အဓိပတိပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ ထိုင်တဲ့ကိုယ်အမူအရာ ရုပ်များက အဓိပတိပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးပဲဖြစ်တယ်။ ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်၊ ထိုင်ချင်တဲ့ဆန္ဒတို့ကြောင့် ထိုင်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာများ မဖြစ်လာပါဘူးလား ... ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။ ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်၊ ထိုင်ချင်တဲ့ဆန္ဒတို့က အကြောင်းပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ ထိုင်တဲ့ ရုပ်အမူအရာများက အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ တော်တော်တော့ ထင်ရှားသွားပြီ။

လျောင်းတဲ့အမူအရာလေးမှာ ရှင်းပြပါဦးမယ်။ တရားနာပရိသတ်များ လျောင်းချတော့မယ်ဆိုတော့ အထူးသတိထားနေရင် လျောင်းချင်တဲ့ စိတ်ဆန္ဒ မဖြစ်လာပါဘူးလား ... ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။ “လျောင်းချင်တယ်၊ လျောင်းချင်တယ်” မမှတ်ရပါဘူးလား ... မှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ အဓိပတိပစ္စည်းတရားကို မှတ်တာလား၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို မှတ်တာလား ... ပစ္စည်းတရားကို မှတ်တာပါဘုရား။ လျောင်းတဲ့ စိတ်ဆန္ဒတို့ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းချလိုက်လို့ လျောင်းတဲ့ ကိုယ်အမူအရာ ရုပ်တရားတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ဖြစ်လာတဲ့အခါကျမှ “လျောင်းတယ်၊ လျောင်းတယ်”လို့ မှတ်ရတယ်။ အဓိပတိပစ္စည်းတရားကို မှတ်တာလား၊ အဓိပတိပစ္စယုပ္ပန်

တရားကို မှတ်တာလား ... ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို မှတ်တာပါဟုရား။ မကွဲပြားသွားပါဘူးလား ... ကွဲပြားသွားပါတယ်ဘုရား။ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အဓိပတိပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေ ကျေးဇူးပြုနေတာ ဖြစ်တယ်လို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်စရာ မကောင်းပါဘူးလား ... ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာ ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ ဒီလိုသိပြီး ရွတ်ဆိုရရင် အကျိုးမများပါဘူးလား ... အကျိုးများပါတယ်ဘုရား။

ဣမိနာ ပန ဉာဏေန သမန္နာဂတော

ဝိပဿကော ဗုဒ္ဓသာသနေ လဒ္ဓဿာသော လဒ္ဓပတိဋ္ဌော၊

နိယတဂတိကော စူဠသောတာပန္နောနာမ ဟောတိ။ (ဂိသုဒ္ဓိမဂ်)

ဣမိနာ ပန ဉာဏေန = ဤသို့ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုသိသော ပစ္စယုပ္ပန်ဟူ၍။ သမန္နာဂတော = ပြည့်စုံသော၊ ဝိပဿကော = ဝိပဿနာတရားအားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနေ = မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မြတ်၌၊ လဒ္ဓဿာသော = ရအပ်သော သက်သာရာရှိသည်ဖြစ်၍၊ လဒ္ဓပတိဋ္ဌော = ရအပ်သော ထောက်ရာတည်ရာ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိယတဂတိကော = ကောင်းမြတ်သော ဆုဂတိဘဝမြဲသော၊ စူဠသောတာပန္နောနာမ = အငယ်စား သောတာပန်မည်သည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ အဋ္ဌကထာစရိယော = အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ သံဝဇ္ဇေတိ = ကောင်းစွာမသွေ ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုသိတဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်ဟူ၍ကို ရောက်အောင် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်လိုက်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာတော်မှာ ထောက်ရာတည်ရာ ရသွားပြီဖြစ်တယ်။

သာသနာနဲ့ တွေ့ရကျိုးနပ်သွားပါပြီ။ လူဖြစ်ရကျိုး နပ်သွားပြီဖြစ်တယ်။

“လဒ္ဓဿာသော = ရအပ်သော သက်သာရာရှိသည်ဖြစ်၍၊ လဒ္ဓပတိဋ္ဌော = ရအပ်သော ထောက်ရာတည်ရာရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိယတဂတိကော = ကောင်းမြတ်သော သုဂတိဘဝမြဲသော”။ သုဂတိဘဝ မြဲသွားပါပြီ။ ထောက်တည်ရာရသွားပြီ။ ပုထုဇဉ်ဘဝဆိုတာ ထောက်ရာတည်ရာ မရှိပါဘူး။ သူတစ်ပါးတွေ ပြောလို့ရှိရင် ဟုတ်သလိုလို၊ ဟုတ်သလိုလိုနဲ့ မယုံနေတတ်ပါဘူးလား ... ယုံနေတတ်ပါတယ်ဘုရား။

ဝိပဿနာဉာဏ်မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တွေက အပြောကောင်း အဟောကောင်းလို့၊ အပြောကောင်း အဟောကောင်းတာတွေ ကြားရတော့ ဟုတ်တော့မလိုလို၊ ဟုတ်တော့မလိုလိုနဲ့ ထောက်တည်ရာ မရသလို စိတ်ဟာ မခိုင်မြဲဘူး။ သက်သာရာလည်း မရဘူး၊ ဟုတ်သလား၊ မဟုတ်ဘူးလားလို့ သံသယတွေဖြစ်နေတာ မသက်သာဘူး။ အခုတော့ အဲဒီလို မဟုတ်တော့ပေဘူး။ ထောက်ရာတည်ရာ ရသွားပြီ။ ဘယ်လောက်ပဲ အပြောကောင်း အဟောကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောပြောဟောဟော မြတ်စွာဘုရားဒေသနာနဲ့ မကိုက်ညီရင်တော့ ယုံကိုမယုံတော့ပေဘူး။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက အယူအဆ ဝါဒအမျိုးမျိုးတွေ၊ တိတ္ထိအမျိုးမျိုးတွေ ရှိခဲ့ကြတယ်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ - ဆိုတာ ရှိခဲ့တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာတယ်၊ ဆင်းရဲတယ်ဆိုတာ အကြောင်းမရှိဘူး။ အလိုလိုချမ်းသာတယ်၊ အလိုလိုဆင်းရဲတယ်ဟူ၍ အယူရှိကြတယ်။ အဲဒီအယူဝါဒမျိုးတွေကိုလည်း ဘယ်လောက်ပြောပြော ဘယ်လောက်ဟောဟော ယုံပါတော့မလား၊ မယုံတော့ပေဘူး။

ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်မှာ အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့နေရတယ်။ ကိုယ့်စိတ်က စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်တွေ ဖြစ်နေလို့ရှိရင် ကောင်းတဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေ၊ နှုတ်အမူအရာတွေဖြစ်လို့ ကောင်းကျိုးတွေ ခံစားရတာ၊ ဒီညဏ်အဆင့်ရောက်တော့ ပိုမသိပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။ စိတ်ဆိုး စိတ်ညံ့ကြီးတွေ ဖြစ်သွားလို့ရှိရင် မကောင်းတဲ့ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူ အရာတွေဖြစ်လို့ မကောင်းတဲ့ အကျိုးတရားတွေ၊ မကောင်းတဲ့ အပြစ်ဒဏ် တွေ ခံရတာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် တွေ့ရလို့ ပိုပြီးတော့သိတယ်။ ဒီတော့ ချမ်းသာ ဆင်းရဲတွေ သုခ ဒုက္ခတွေ အလိုလိုဖြစ်တယ်ဆိုတာ ယုံမှယုံပါတော့မလား... မယုံတော့ပါဘုရား။ ဘယ်လောက်ပဲ ဟောဟောပြောပြော တုန်လှုပ်ပါတော့ မလား၊ မတုန်လှုပ်တော့ပေဘူး။ ထောက်ရာတည်ရာ ရသွားပြီ။ သက်သာ ရာလည်း ရသွားပြီ။ အို ... မဟုတ်တဲ့ဝါဒတွေ ဘာမှ အလေးမပြုတော့ မသက်သာပါဘူးလား ... သက်သာပါတယ်ဘုရား။ သက်သာရာ ရနေပြီ၊ ထောက်ရာတည်ရာ ရသွားပြီဖြစ်တယ်။

နောက်တစ်ခါ ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိ - ဆိုတာလည်းရှိတယ်။ ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိဆိုတာ အကြောင်းနှင့်အကျိုး မညီမျှတဲ့ အယူဝါဒဖြစ်တယ်။ ဖန်ဆင်းဝါဒလို့ခေါ်တယ်။ လူတွေကို၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေကို ဗြဟ္မာ ဗိဿနိုး ကောင်းကင်ဘုံဘုရားစတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဖန်ဆင်းထားတယ်လို့ ယူဆတဲ့ အယူဝါဒဖြစ်တယ်။

ဖန်ဆင်းတာက မေတ္တာ၊ ကရုဏာရှင်တွေဖြစ်တော့ အကောင်းချည်းပဲ ဖန်ဆင်းလိုက်တာပါပဲ။ လူတွေဖြစ်လာတော့ အကုန်လုံး အကောင်းချည်းပဲ ဖြစ်လာပါသလား၊ မဖြစ်လာပေဘူး။ အမျိုးမျိုးဖြစ်လာတယ်။ သူတို့ ဖန်ဆင်းတာကတော့ အဖက်ဖက်က ပြည့်စုံအောင် ဖန်ဆင်းတာပဲ။ မေတ္တာရှင်၊ ကရုဏာရှင်ဆိုတော့ မကောင်းအောင်တော့ မဖန်ဆင်းပေဘူး။ ကောင်းအောင်

ဖန်ဆင်းတယ်။ ဖန်ဆင်းတာက အကြောင်း၊ လူတွေ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ လာဖြစ်တာက အကျိုး။ အကျိုးတရားတွေကျတော့ အကြောင်းက ဖန်ဆင်းတဲ့ အတိုင်း ဖြစ်ကြပါရဲ့လား ... မဖြစ်ပါဘုရား။

တချို့ကတော့ သိပ်ပြည့်စုံတာပဲ။ ပစ္စည်းပစ္စယတွေကလည်း ပြည့်စုံ၊ စိတ်နေစိတ်ထားကလည်းပြည့်စုံ၊ ရုပ်ရည်အဆင်းကလည်းပြည့်စုံ။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလည်း မရှိကြပါဘူးလား ... ရှိကြပါတယ်ဘုရား။

တချို့တချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အသင့်အတင့်ပဲ ပြည့်စုံတယ်။ ပစ္စည်းပစ္စယတွေကလည်း အသင့်အတင့်ပဲ၊ စိတ်နေစိတ်ထားကလည်း အသင့်အတင့်ပဲ၊ ရုပ်ရည်အဆင်းကလည်း အသင့်အတင့်ပဲ။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ် လည်း မရှိတတ်ပါဘူးလား ... ရှိတတ်ပါတယ်ဘုရား။

တချို့တချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ လုံးဝမပြည့်စုံရှာပေဘူး။ ပစ္စည်းပစ္စယတွေကလည်း အလွန်ရှားပါး၊ စိတ်နေစိတ်ထားကလည်း မမြင့် မြတ်ပေဘူး၊ ရုပ်ရည်အဆင်းကလည်း မတင့်တယ်ပေဘူး။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ် တွေလည်း မရှိတတ်ပါဘူးလား ... ရှိတတ်ပါတယ်ဘုရား။ အကြမ်းဖျင်း အားဖြင့် (၃)မျိုး၊ အနုစိတ်အားဖြင့်တော့ မတူတာတွေ အများကြီးပဲ။ အကျိုးတွေကျတော့ တူပါရဲ့လား ... မတူပါဘုရား။ မတူတော့ ဒီဝါဒကို ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး မညီမျှတဲ့ဒိဋ္ဌိတစ်မျိုးပဲလို့ ဆိုရ ပါတယ်။

အခုလို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်တော့ လုံးဝမယုံကြည်တော့ ပေဘူး။ ဘယ်လောက်ပဲပြောပြော၊ ဘယ်လောက်ပဲဟောဟော ဖန်ဆင်းတယ် ဆိုတာ ယုံပါတော့မလား ... မယုံတော့ပါဘုရား။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အကြောင်း

နှင့်အကျိုးကို မြင်ထားတော့ ကိုယ့်စိတ်ကကောင်းရင် ကောင်းတဲ့ ကိုယ် အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာတွေဖြစ်လို့ ကောင်းကျိုးတွေ ခံစားရတာဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်စိတ်က မကောင်းသည့် စိတ်ဆိုးစိတ်ညံ့တွေဖြစ်သွားတဲ့အခါ မကောင်းတဲ့ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာတွေဖြစ်လို့ မကောင်းတဲ့ အပြစ်ဒဏ်တွေ ခံရတာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် တွေ့ရပါတယ်။

ယခုလို လူဖြစ်လာရတာ၊ ကောင်းကျိုးတွေနဲ့ တွေ့ရတာလည်း ဘဝ၊ ဘဝက ကောင်းတဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေ ပြုလုပ်ခဲ့လို့ဆိုတာ မှန်းဆပြီးတော့ မသိနိုင်ပါဘူးလား ... သိနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ မှန်းဆပြီးတော့ သိနိုင်တယ်။

ဘယ်လောက်ပဲဟောဟော၊ ဘယ်လောက်ပဲပြောပြော ဖန်ဆင်းတယ် ဆိုတာ ယုံပါတော့မလား ... မယုံတော့ပါဘုရား။ သာသနာတော်မှာ ထောက်ရာတည်ရာမရသွားပါဘူးလား ... ထောက်ရာတည်ရာ ရသွားပါပြီ ဘုရား။ သက်သာရာရော မရသွားပါဘူးလား ... ရသွားပါပြီဘုရား။ အဲဒီလို တုန်တုန်လှုပ်လှုပ်ကို မရှိတော့ဘူး။ ဒီလို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ မရောက် သေးဘူး၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မသိသေးဘူးဆိုရင် သူတို့ ပြောတာ ဟုတ်များဟုတ်နေမလား၊ ဟုတ်များဟုတ်နေမလားနဲ့ တုန်တုန် လှုပ်လှုပ် ဖြစ်နေတော့ သက်သာပါရဲ့လား၊ မသက်သာပေဘူး။ အခုတော့ ထောက်ရာတည်ရာ ရသွားပြီ၊ သက်သာရာ ရသွားပြီဖြစ်တယ်။

“လဒ္ဓဿာသော = ရအပ်သော သက်သာရာရှိသည်ဖြစ်၍၊ လဒ္ဓ ပတိဋ္ဌော = ရအပ်သော ထောက်ရာတည်ရာရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိယတ ဂတိကော = ကောင်းမြတ်သော သုဂတိဘဝမြဲသော၊ စူဠသောတာပန္နော နာမ = အငယ်စား သောတာပန်မည်သည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏” ။ အငယ်စား

သောတာပန်ဖြစ်သွားပြီ။ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို သိထားတော့ ကောင်းတဲ့ အကြောင်းကိုပဲ ပြုလုပ်မယ်။ မကောင်းတဲ့အကြောင်းကို မပြုလုပ်တော့ဘူး။ မကောင်းတဲ့ အကြောင်းတွေကို ရှောင်နိုင်သမျှရှောင်တော့ ကုသိုလ်တရား တွေက တိုးပွား၊ အကုသိုလ်တရားတွေက နည်းပါးတော့ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အပါယ်ငရဲ ကျပါတော့မလား ... မကျနိုင်တော့ပါဘုရား။ မကျနိုင်တော့ ပေဘူး။ စူဠသောတာပန်ဖြစ်သွားပြီ။

“လဒ္ဓဿာသော = ရအပ်သော သက်သာရာရှိသည်ဖြစ်၍၊ လဒ္ဓ ပတိဋ္ဌော = ရအပ်သော ထောက်ရာတည်ရာရှိသည်ဖြစ်၍” ထောက်ရာ တည်ရာ သာသနာတော်မှာ ရသွားပြီလို့ အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဖွင့်ပြတာ တကယ်တမ်း ထောက်ရာတည်ရာတွေကတော့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တွေမှ ထောက်ရာတည်ရာဖြစ်တယ်။ သာသနာတော်မှာ၊ သံသရာမှာ ထောက်ရာ တည်ရာ ရတာဖြစ်တယ်။ အဘယ်ကြောင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို ထောက်ရာ တည်ရာ ရပြီဟု အဋ္ဌကထာဆရာတွေက ဖွင့်ပြရသလဲဆိုတော့ အကျိုး၏ အမည်ကို အကြောင်းမှာ တင်စားပြီး ဖွင့်ပြတာဖြစ်တယ်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ရပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဆက်ကာဆက်ကာ အားထုတ် လိုက်တဲ့အခါ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့လည်း ရောက်တော့မှာ ဧကန်စင်စစ် ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အကျိုးဖြစ်သည့်၊ ထောက်ရာတည်ရာအစစ်ဖြစ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ရဲ့ အမည်ကို အကြောင်းပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မှာ တင်စားပြီးတော့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကိုပဲ ထောက်ရာတည်ရာ ရပြီလို့ ဖလူပစာအားဖြင့် မိန့်ကြားတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ အားရှိစရာပါပဲ။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရောက်ဖို့ရာ သေချာသလောက် ဖြစ်နေပြီဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပြီးတော့ သမ္မသနဉာဏ်ရောက်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရောက်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်သွားပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ တရားနာပရိသတ်များ ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်း ပြုတိုင်း ဆုတောင်းခဲ့တဲ့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားတယ်။ အပါယ်တံခါးပိတ် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သွားပါတယ်။ ဘယ်တရားအားထုတ်လို့ မြင်သွားပါသလဲ ... ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လို့ မြင်သွားပါတယ်ဘုရား။ အဓိပတိထိုက်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လို့ ဘယ်ကိုရောက်သွားပါသလဲ ... နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်သွားပါတယ်ဘုရား။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသောအားဖြင့် ရောက်သွားတယ်။ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက -

“ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ
ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”

ယဒိဒံ = ယေဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ = အကြင် ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးတို့သည်၊ သစ္စိ = ရှိကြကုန်၏။ အယံ = ဤကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး အကျင့်လမ်းစဉ်သည်၊ ဉာယဿ = အပါယ်တံခါးကို ပိတ်စေတတ်သော အရိယာမဂ် အရိယာဖိုလ်ကို၊ အဓိဂမာယ = ရခြင်းငှာ၊ ဧကာယနော မဂ္ဂေါ = နှစ်ကြောင်းမကွဲ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ပေတည်း။ နိဗ္ဗာနဿ = နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ သစ္စိကိရိယာယ = မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ ဧကာယနော မဂ္ဂေါ = နှစ်ကြောင်းမကွဲ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ပေတည်း။ ဣတိ = ဤသို့၊

ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့်
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ယခုတရားနာပရိသတ်တို့ ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေတဲ့ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊
စိတ္တ၊ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး အကျင့်လမ်းစဉ်သည်
အပါယ်တံခါး ပိတ်စေနိုင်တဲ့ အရိယာမဂ်တွေ ရဖို့ရာ တစ်ကြောင်းတည်းသော
အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြစ်တယ်။ ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်း ပြုတိုင်း ဆုတောင်းခဲ့တဲ့
ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ဖို့ရာလည်း
တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြစ်တယ်။ လမ်းကွဲလမ်းမှား မရှိ
တော့ပါဘူး။

သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားတွေ အားထုတ်နေလို့ အပါယ်သံသရာမှ
လွတ်မှလွတ်ပါ့မလား၊ အပါယ်ဘုံဘဝများ ပြန်ရောက်သွားရဦးမလား၊
စိတ်ထဲမှာကို သံသယ မရှိပါနဲ့တော့။ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား အားထုတ်
နေရတာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်မှ ရောက်နိုင်ပါ့မလား၊ လူ့ပြည် နတ်ပြည်
ဗြဟ္မာပြည်သို့များ ပြန်ပြီးတော့ ရောက်နေရဦးမလား၊ စိတ်ထဲမှာ ယုံမှား
သံသယ မရှိပါနဲ့တော့တဲ့။ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ် ဘယ်သူ
မိန့်ကြားတာပါလဲ၊ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတာဖြစ်တယ်။ တစ်ခွန်းတည်း
သော စကားဖြစ်တယ်။ ယုံယုံကြည်ကြည် အားထုတ်ပေတော့။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ အရိယာမဂ်တွေ၊ ရလို့ပေ၊ ကျင့်လေသတိပဋ္ဌာန်။
နိဗ္ဗာန်မသွေ၊ ရောက်လို့ပေ၊ ကျင့်လေသတိပဋ္ဌာန်။

တရားနာပရိသတ်တို့သည် ယုံကြည်အားကိုးလို့ အချိန်ရသမျှ သတိ ပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားတွေ ကျင့်ကြံအားထုတ်နေတာဖြစ်တယ်။ အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာ မကောင်းပါဘူးလား ... ကောင်းပါတယ် ဘုရား။ အဓိပတိထိုက်တဲ့ တရားတွေကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေရတာ အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာကောင်းတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်လို့ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ရောက်သွားတဲ့ သာဓကလေးတစ်ခုကို ဟောကြားပြီးတော့ တရားအဆုံးသတ်ပါ့မယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း တော်မှာ သီတင်းသုံးနေတယ်။ သာဝတ္ထိပြည်သား အမျိုးကောင်းသား တစ်ယောက် သံသရာရဲ့ အပြစ်တွေမြင်ပြီးတော့၊ လူ့ဘောင်လူ့လောကရဲ့ အပြစ်တွေမြင်ပြီးတော့ သာသနာ့ဘောင်ဝင်၍ ရဟန်းတရားတွေ အားထုတ် ဖို့ရာ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေ သင်ကြားတယ်။ တတ်မြောက်သွား၍ ငါးဝါရတဲ့ အခါ တောထွက်ပြီးတော့ တရားအားထုတ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားထံက ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ တောင်းယူပြီးတော့ တရားအားထုတ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဣရိယာပုထ်လေးပါး - သွားခြင်းဣရိယာပုထ်၊ ရပ်ခြင်းဣရိယာပုထ်၊ ထိုင်ခြင်းဣရိယာပုထ်၊ လျောင်းခြင်းဣရိယာပုထ်နှင့် အားထုတ်ရမယ်လို့ မှာကြားလိုက်တယ်။ အားထုတ်တဲ့အခါကျတော့ လျောင်းတဲ့ဣရိယာပုထ်နဲ့ အားထုတ်ရင် တရားတွေ အတွေ့နေ့တယ်၊ တရားတွေ အတက်နေ့တယ်ဆိုပြီးတော့ ရဟန်းတော်က လျောင်းခြင်း (အိပ်ခြင်း)ဣရိယာပုထ်ကို မထားတော့ပေဘူး။ ကျန်တဲ့ဣရိယာပုထ်တွေနဲ့ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်တယ်။ မအိပ်ဘဲနဲ့ အားထုတ်တော့ အားအင်တွေ ကုန်ခန်းပြီး တစ်နေ့သောအခါ လေဖြတ်ပြီးတော့ ပျံလွန်တော်မူသွားတယ်။

ပျံလွန်တော်မူသွားတော့ ဘယ်ရောက်သွားသလဲဆိုတော့ နတ်ပြည် ရောက်သွားတယ်။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရောက်သွားပြီး သူ့နတ်ဗိမာန်ထဲမှာ နတ်သားကြီး သွားဖြစ်နေတယ်။ နတ်သားသွားဖြစ်နေတာ သူမသိပါဘူး။ နတ်သမီးတစ်ထောင်လာပြီး နတ်တူရိယာတွေကိုင်ပြီး လာဝန်းရံတော့ လူ့ဘဝ၊ ရဟန်းဘဝမှာပဲ ရှိနေသေးတယ်လို့ ထင်ပြီးတော့ နတ်ရဲ့ အပေါ်ရံ ကို သင်္ကန်းလိုပြင်ခြံတယ်။ စက္ခုန္ဒြေကို အထူးချထားလိုက်တယ်။

အမျိုးသမီးတွေ ကျောင်းစဉ်လှည့်လည်ပြီး လိုက်ကြည့်နေကြတယ် ထင်တာနဲ့ သူ့ရဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအမှတ်တွေ ပျက်သွားမှာစိုးတာနဲ့ နတ်ရဲ့ ကိုယ်ရံ ကြီးကို သင်္ကန်းလိုခြံ၊ စက္ခုန္ဒြေကို ပိုပြီးတော့ ချထားတယ်။ နတ်သမီးတွေက သိသွားတယ်။ အင်း ... ဒီနတ်သားကြီးကတော့ ရဟန်းဘဝက ရောက်လာ တာပဲ။ သိအောင်တော့ ပြောမှဖြစ်တော့မယ်။

“အမောင်နတ်သား ... နတ်ပြည်ဆိုတာ ရဟန်းတရားအားထုတ်ဖို့ရာ နေရာမဟုတ်ပါဘူး။ နတ်ရဲ့စည်းစိမ်တွေကို ခံစားစံစားဖို့ရာ နေရာဖြစ် ပါတယ်”။ “အို- ဒီအမျိုးသမီးတွေ ဘာတွေပြောနေတာလဲ၊ အနှောင့်အယှက် တွေဖြစ်တယ်”လို့ ထင်ပြီးတော့ စက္ခုန္ဒြေကို ပိုပြီး ချထားလိုက်တယ်တဲ့။

နတ်ပြည်ရောက်သွားတာတောင်မှ ရဟန်းရဲ့စိတ်၊ တရားအားထုတ်တဲ့ စိတ်တွေ ပျောက်ပါရဲ့လား ... မပျောက်ပါဘုရား။ စိတ္တာဓိပတိ မထိုက်နေ ပါဘူးလား ... ထိုက်နေပါတယ်ဘုရား။ မအိပ်မနေ အားထုတ်တာ ဆန္ဒ မပြင်းပြပါဘူးလား ... ဆန္ဒပြင်းပြပါတယ်ဘုရား။ ဆန္ဒာဓိပတိထိုက် တယ်။ စိတ္တာဓိပတိ - ဘဝပြောင်းသွား၊ နတ်ဖြစ်သွားတာတောင်မှ ဒီစိတ် ဟာ ဆောက်တည်ထားတာ မရှိနေပါဘူးလား ... ရှိနေပါတယ်ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များလည်း ဒီလိုပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ နတ်သမီးတွေကို

မြင်ရပေမယ့် မမြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို မဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားပါတယ် ဘုရား။ နတ်သမီးတွေလို့ သိပါရဲ့လား ... မသိပါဘုရား။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မျက်စိအမြင်၊ ကောင်းသူပင်၊ မမြင်ကန်းပမာ။
နှစ်ခေါက်လောက်ဆိုရအောင်-
မျက်စိအမြင်၊ ကောင်းသူပင်၊ မမြင်ကန်းပမာ။
မျက်စိအမြင်၊ ကောင်းသူပင်၊ မမြင်ကန်းပမာ။

နတ်သမီးတွေပဲလို့ မသိဘူး၊ ကန်းနေတဲ့သူနဲ့ မတူပါဘူးလား ... တူနေပါတယ်ဘုရား။ လူ့ပြည်က ဆောက်တည်သွားတဲ့စိတ် စိတ္တာဓိပတိ မထိုက်နေပါဘူးလား ... ထိုက်နေပါတယ်ဘုရား။ “အမောင်နတ်သား ... နတ်ပြည်ဆိုတာ ရဟန်းတရားအားထုတ်တဲ့ နေရာမဟုတ်ပါဘူး။ နတ်ရဲ့ စည်းစိမ်တွေကို ခံစားရာနေရာ ဖြစ်ပါတယ်”ဆိုတာလည်း ကြားမှကြားပါရဲ့ လား။ ကွဲကွဲပြားပြား မကြားဘူးတဲ့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နားအကြားတွင်၊ ကောင်းသူပင်၊ နားလျှင်ပင်းပမာ။
ဆိုလိုက်ပါဦး-
နားအကြားတွင်၊ ကောင်းသူပင်၊ နားလျှင်ပင်းပမာ။
နားအကြားတွင်၊ ကောင်းသူပင်၊ နားလျှင်ပင်းပမာ။

လူ့ပြည်က စိတ္တာဓိပတိထိုက်နေတဲ့စိတ် နတ်ပြည်ထိအောင် မပါသွား ပါဘူးလား ... ပါသွားပါတယ်ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များလည်း ပါသွား အောင် မကြိုးစားရပါဘူးလား ... ကြိုးစားရပါမယ်ဘုရား။ နတ်သမီးတွေက မဖြစ်ချေဘူး၊ ဒီအတိုင်းတော့ နားမလည်ဘူး။ တူရိယာတွေနဲ့ တီးကြ၊

မူတ်ကြ၊ ကကြ အဲဒီလိုလုပ်ပြန်တော့လည်း ပိုပြီးတော့ စက္ခုန္တေချပြန် တယ်တဲ့။

ဒီတော့ မဖြစ်ချေတော့ဘူး၊ သိအောင်တော့ လုပ်ရမယ်ဆိုပြီးတော့ ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ကြီးကို ယူသွားပြီးတော့ နတ်သားရှေ့မှာ သွားချပေးလိုက် တယ်။ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျမှ အို ... နတ်သားကြီး ဖြစ်နေပါပကော - ရဟန်းလည်း မဟုတ်တော့ပေဘူး။ စိတ်ဓာတ်တွေ အလွန်ကျဆင်းသွားတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်လို့ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားတွေ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်တာ ဘာကြောင့် ဘာမဟုတ်တဲ့ နတ်ပြည်ရောက်လာရပါသလဲဟု အလွန်စိတ်ဓာတ်တွေ ကျသွားပါတယ်တဲ့။

ရွှေတံဆိပ်လိုချင်လို့ လက်ငွေပွဲဝင်ပြီးတော့ လက်ငွေထိုးလိုက်တာ ရတော့ မုန်လာဥတစ်စည်း ရသလောက်ပဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်သွားတယ်။ ဗိမာန် ထဲလည်း မဝင်တော့ပေဘူး။ မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ နတ်ပြည်မှ ဆင်းလာ ခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်လာတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက် ထားပါတယ်။

အစ္စရာဂဏသံဃုဒ္ဓံ၊ ပိသာစ ဂဏသေဝိတံ။

ဝနန္တံ မောဟနံ နာမ၊ ကထံ ယာတြ ဘဝိဿတီတိ။

(ဒေဝတာသံယုတ္တ-သံ-၁/၃၀-အစ္စရာသုတ္တ)

အစ္စရာဂဏသံဃုဒ္ဓံ = နတ်သမီးပေါင်း သိန်းသောင်းမက ကြွေးကြော် ဆူရာဌာနဖြစ်သော်လည်း၊ ပိသာစ ဂဏသေဝိတံ = တစ္ဆေ မြေဖုတ် ဘီလူးတို့၏ မှီဝဲရာဌာနနှင့် တူထသော၊ မောဟနံ = နတ်တို့ကို တွေဝေ မိုက်မဲစေတတ်သော၊ တံဝနံ = ထိုနန္တဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ ကထံနာမ =

အဘယ်သို့လျှင်၊ ယာတြ = ကျော်လွန်၍ သွားရခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ = ဖြစ်လတ္တံ့ပါနည်းဘုရား။

မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တယ်။ “နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကြီးဆိုတာ တစ်လောကလုံးမှာ အသာယာဆုံး၊ ကြည်နူးစရာ အကောင်းဆုံးဖြစ်တယ်။ နတ်သမီးပေါင်း သိန်းသောင်းမက ကြွေးကြော်သီဆိုပြီးတော့ နေတဲ့ဌာန ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း တပည့်တော် စိတ်ထဲမှာတော့ တစ္ဆေ မြေဖုတ် ဘီလူးတွေ နေရာဌာနလို့ပဲ ထင်နေပါတယ်ဘုရား။” သံဝေဂဉာဏ်တွေ မပါသွားပါဘူးလား ... ပါသွားပါတယ်ဘုရား။ “နတ်တို့ကို အလွန် တွေဝေ မိုက်မဲစေတတ်တဲ့၊ တစ္ဆေ မြေဖုတ်ဘီလူးတို့၏ မှီဝဲရာဌာနလို့ ထင်ပါတယ် ဘုရား။ ဒါကြောင့် ဒီနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ထဲက တပည့်တော် ဘယ်လိုများ ကျော်လွန်အောင် သွားရပါမလဲဘုရား”လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတယ်။

ဥဇုကောနာမ သောမဂ္ဂေါ၊ အဘယာနာမသာဒိသာ။

ရထောအကူဇနောနာမ၊ ဓမ္မစက္ကေဟိ သံယုတော။

ဥဇုကောနာမ = ဖြောင့်ဖြောင့်သွားရာလမ်းမည်သည်၊ သောမဂ္ဂေါ = ထိုသင်ရဟန်းဘဝကသွားခဲ့တဲ့ ဝိပဿနာလမ်းပင်တည်း။ အဘယာနာမ = ဘေးမရှိရာအရပ်မည်သည်၊ သာဒိသာ = သင်ရဟန်းဘဝက ရည်မှန်းခဲ့တဲ့ ထိုနိဗ္ဗာန်အရပ်ပင်တည်း။ အကူဇနော = အသံမမြည်သော၊ ရထောနာမ = ရထားမည်သည်၊ ဓမ္မစက္ကေဟိ = ကာယိကဝီရိယတည်းဟူသောဘီး၊ စေတသိကဝီရိယတည်းဟူသောဘီးတို့ဖြင့်၊ သံယုတော = ကောင်းစွာ ယှဉ်တပ်ထားအပ်သော မဂ္ဂင်ယာဉ်ရထားပင်တည်း။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့်

ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဤနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကြီးက ဖြောင့်ဖြောင့်ပြေးသွားရမည့် လမ်းဆိုတာ သင်ရဟန်းဘဝက အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ဝိပဿနာလမ်းပဲ။ ဘဝတွေက ပြောင်းပြောင်းသွားတော့၊ ဘဝတွေက ခြားသွားတော့ မေ့ကုန်တယ်။ မမေ့ပါဘူးလား ... မေ့ပါတယ်ဘုရား။ ဘယ်လမ်းက သွားရမှန်း မသိတော့ဘူး။ တကယ်အရေးကျတော့ အာရုံတွေ လွှမ်းမိုးလာပြီး ကြည်နူးစရာ၊ အလွန်မြတ်နိုးစရာ အာရုံတွေက လွှမ်းမိုးလာတော့ မမေ့ကုန်ပါဘူးလား ... မေ့ကုန်ပါတယ်ဘုရား။ လမ်းတွေပျောက်သွားပြီ။ မြတ်စွာဘုရားကို ပြန်ပြီးလျှောက်ထားရပါဘူးလား ... လျှောက်ထားရပါတယ်ဘုရား။

လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ဥဇုကောနာမ သောမဂ္ဂေါ”။ ဥဇုကောနာမ = ဖြောင့်ဖြောင့်သွားရာလမ်းမည်သည်၊ သောမဂ္ဂေါ = ထိုသင်ရဟန်းဘဝက ရည်မှန်းခဲ့တဲ့ ဝိပဿနာလမ်းပင်တည်း။ ဝိပဿနာလမ်းကပဲ သင်ပြေးရလိမ့်မယ်တဲ့။ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကြီးထဲက လွတ်မြောက်ချင်တယ်ဆိုရင် ဘယ်လမ်းက သွားရမလဲ၊ ဝိပဿနာလမ်းကပဲ သွားရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နိဗ္ဗာန်သွားရာ၊ လမ်းဖြောင့်မှာ၊ ဝိပဿနာဖြစ်ပေသည်။

သင်ပြေးသွားရမည့် လမ်းဖြောင့်ကတော့ ဝိပဿနာလမ်းပဲလို့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတယ်။

“အဘယာနာမ သာဒိသာ”။ အဘယာနာမ = ဘေးမရှိရာ အရပ်မည်သည်၊ သာဒိသာ = သင်ရဟန်းဘဝက ရည်မှန်းခဲ့တဲ့ နိဗ္ဗာန်အရပ်ပင်တည်း။

သင်သွားရမည့် အရပ်ကတော့ ဘေးကင်းတဲ့ အရပ်ဆိုတာ နိဗ္ဗာန် အရပ်ပဲတဲ့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နိဗ္ဗာန်ရပ်သာ၊ ဘေးကင်းရာ၊ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

နိဗ္ဗာန်အရပ်သာလျှင် ဘေးကင်းရာဖြစ်တယ်။ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေရဲ့ ကင်းရာဖြစ်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားပါတယ်။

“ရထော အကူဇနောနာမ”။ အကူဇနော = အသံမမြည်သော၊ ရထောနာမ = ရထားမည်သည်၊ ဓမ္မစက္ကေဟိ = ကာယိကဝီရိယတည်းဟူသောဘီး၊ စေတသိကဝီရိယတည်းဟူသောဘီးတို့ဖြင့်၊ သံယုတော = ကောင်းစွာ ယှဉ်စပ်တပ်ဆင်ထားသော မဂ္ဂင်ရထားပင်တည်း။

သင်ပြေးသွားရမှာကတော့ မဂ္ဂင်ရထားဖြင့် ပြေးသွားရလိမ့်မယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မဂ္ဂင်ရစ်ဖြာ၊ ယာဉ်ဖြင့်သာ၊ မှန်စွာသွားရသည်။

မဂ္ဂင်ရစ်ဖြာ ယာဉ်ဖြင့်သာ သွားရလိမ့်မယ်။ အဲဒီမဂ္ဂင်ယာဉ်မှာလည်း အသံမမြည်တဲ့ ဘီးနှစ်ဘီး တပ်ထားတယ်။ အဲဒီ အသံမမြည်တဲ့ ဘီးတပ်ထားတဲ့ မဂ္ဂင်ယာဉ်နဲ့ သွားရလိမ့်မယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မဂ္ဂင်ယာဉ်မှာ၊ ဘီးနှစ်ဖြာ၊ ကောင်းစွာတပ်ထားသည်။

အဲဒီယာဉ်မှာ ဘီးနှစ်ခု တပ်ထားတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကာယ စိတ္တ၊ ဘီးနှစ်ဝ၊ လုံးဝသံမမြည်။

ကာယစိတ္တ - ကာယိကဝီရိယတည်းဟူသောဘီး၊ စေတသိကဝီရိယတည်းဟူသော ဘီးနှစ်ဘီး တပ်ထားတဲ့ အသံမမြည်တဲ့မဂ္ဂင်ရထားဖြင့် သင်သွားရလိမ့်မယ်။ တရားနာပရိသတ်များ တရားအားထုတ်တဲ့အခါ ကာယိကဝီရိယ၊ စေတသိကဝီရိယ နှစ်မျိုးပါစေရမယ်။ ဒီတော့မှ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့၊ တရားတွေ မြန်မြန်တက်၊ တရားထူး တရားမြတ်တွေ မြန်မြန် ရနိုင်တယ်တဲ့။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် မှတ်နေတဲ့အခါ ကာယိကဝီရိယဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်တည့်တည့်မတ်မတ်ရှိအောင်၊ ခေါင်းလေးတည့်တည့်မတ်မတ်ရှိရအောင် ကြောင့်ကြမစိုက်ထားရပါဘူးလား ... ကြောင့်ကြစိုက်ထားရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီ ကြောင့်ကြစိုက်ထားရတာ ကိုယ်ကာယမှာ ကြောင့်ကြစိုက်ထားရတဲ့အတွက် ကာယိကဝီရိယလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဝီရိယလည်း ရှိစေရမယ်။ မရှိစေရပါဘူးလား ... ရှိစေရပါမယ်ဘုရား။

စေတသိကဝီရိယဆိုတာ ပေါ်ရာပေါ်ရာ အာရုံလေးတွေ ပေါ်ခိုက် ပေါ်ခိုက်မှာ မှတ်နိုင်ရအောင် ကြောင့်ကြစိုက်ထားရတယ်။ ဖောင်းတာ ပေါ်လာလို့ရှိရင် ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်နိုင်ရအောင် ကြောင့်ကြမစိုက်ရပါဘူးလား ... ကြောင့်ကြစိုက်ရပါတယ်ဘုရား။ ပိန်တာပေါ်လာလို့ရှိရင် မှတ်နိုင်ရအောင် ကြောင့်ကြမစိုက်ရပါဘူးလား ... ကြောင့်ကြစိုက်ရပါတယ်ဘုရား။ ထိုင်တာကိုလည်း သိအောင် ကြောင့်ကြမစိုက်ရပါဘူးလား ... ကြောင့်ကြစိုက်ရပါတယ်ဘုရား။ ထိတာကိုလည်း သိအောင် ကြောင့်ကြမစိုက်ရပါဘူးလား ... ကြောင့်ကြစိုက်ရပါတယ်ဘုရား။

နာတာပေါ်လာရင် နာတာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိအောင် ကြောင့်ကြမစိုက်ရပါဘူးလား ... ကြောင့်ကြစိုက်ရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီလို စိတ်ကနေ

ပြီးတော့ ကြောင့်ကြစိုက်နေတာကို စေတသိကဝီရိယလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဝီရိယနှစ်မျိုးလုံး မရှိရပါဘူးလား ... ရှိရပါတယ်ဘုရား။ ရှိမှပဲ။ ဒီတော့မှ မဂ္ဂင်ရထားဖြစ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရောက်သွားနိုင်တယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားဟောကြားတာ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များ အားထုတ်နေတာနဲ့ မကိုက်ညီနေပါဘူးလား ... ကိုက်ညီနေပါတယ်ဘုရား။ အသံကော မြည်ပါရဲ့လား ... မမြည်ပါဘုရား။ အသံမမြည်တဲ့ဘီးနှင့် ဘယ်ကို သွားနေကြပါသလဲ၊ နိဗ္ဗာန်ကို သွားနေကြတာဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ပြလိုက်တော့ ရဟန်းဘဝက ရောက်လာတဲ့ နတ်သားကြီး အလွန်သဘောကျသွားပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ ဆက်လက်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားပါတယ်။

ဟိရီ တဿ အပါလမ္မော၊ သကျဿ ပရိဝါရဏံ။

ဓမ္မာဟံ သာရထိံ ဗြူမိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုရေဇဝံ။

ဟိရီ = ဟိရီသည်၊ တဿ = ထိုမဂ္ဂင်ယာဉ်ရထား၏၊ အပါလမ္မော = နောက်မှီခုံပင်တည်း။ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပဆိုတာ တရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပတွေဟာ ရထား၊ မော်တော်ကား၊ ယာဉ်ရထားတွေက နောက်မှီခုံနဲ့တူတယ်။ နောက်မှီခုံ မရှိလို့ရှိရင် လူတွေ နောက်ကို လန်လန်မကျသွားပါဘူးလား ... လန်ကျသွားပါတယ်ဘုရား။ ဒုက္ခများကြတယ်။ အဲဒီလိုပါပဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေမှာ သူတော်ကောင်းတွေမှာ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပ မရှိလို့ရှိရင် သီလပျက်၊ သီလပျက်လို့ရှိရင် သမာဓိပျက်၊ သမာဓိပျက်လို့ရှိရင် ဝိပဿနာဉာဏ်လည်း မဖြစ်တော့ဘူး။ ဝိပဿနာဉာဏ်မှ မဖြစ်လို့ရှိရင်လည်း မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ မရောက်နိုင်တော့ပေဘူး။

ဒါကြောင့် ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပဟာ နောက်မှီခုံနဲ့ တူပါတယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားက အဲဒါလည်း မိမိသန္တာန်မှာ ရှိစေရမယ်တဲ့။ နတ်ဘဝရောက်ပြီးတော့ အရှက်အကြောက် မရှိဘဲနဲ့ အပျော်ကြီးပဲ လိုက်နေရင်တော့ နေရာမှ ကျမှ ကျပါမလား ... နေရာမကျပါဘုရား။ အဲဒါကို သတိပေးစကား မိန့်ကြား ပါတယ်။

သတိ = သတိသည်၊ အဿ = ထိုမဂ္ဂင်ယာဉ်ရထား၏၊ ပရိဝါရဏံ = အကာအရံတည်း။

သတိတရားကတော့ အကာအရံနှင့်တူတယ်။ မော်တော်ကား ယာဉ်ရထားတွေမှာ အကာအရံတွေ မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ မိုးဒဏ် လေဒဏ်တွေ ခံနိုင်ရအောင် အကာအရံတွေရှိသလို တရားနာ ပရိသတ်များ၊ ယောဂီများ မဂ္ဂင်ယာဉ်ရထားနှင့် သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း သတိရှိရပါတယ်။ သတိဟာ အကာအရံပဲဖြစ်တယ်။ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေ ဝင်ပြီးတော့ မနှောင့်ယှက်နိုင်ရအောင် အကာအရံဆိုတဲ့ သတိမရှိရပါဘူးလား ... သတိရှိရပါတယ်ဘုရား။ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေ ဝင်လာတာနဲ့ ရှုမှတ်ကြရ ပေတယ်။ မြင်တယ်၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် မမှတ်ရပါဘူးလား ... မှတ်ရ ပါတယ်ဘုရား။ အာရုံ(၆)ပါး ဒွါရ(၆)ပါးမှာ လာလာတိုက်တဲ့အခါ တိုက်တိုင်း တိုက်တိုင်း ရှုမှတ်ပေးလိုက်တာ အကာအရံ ပြုလုပ်ထားတာနဲ့ မတူပါ ဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေ မဖြစ်ရအောင် သတိဖြင့် ကာရံထားရတယ်။ ရန်သူတွေ မဝင်နိုင်ရအောင် မော်တော်ကား ရထားတွေမှာ အကာအရံထားသလို သတိကတော့ အကာအရံပဲ။ အကာ အရံ သတိလည်း ရှိရမယ်တဲ့။

ဓမ္မာဟံ သာရထိံ ဗြူမိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုရေဇဝံ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုရေဇဝံ = ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိရှေ့သွားရှိသော၊ ဓမ္မံ = မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိကို၊ သာရထိံ = ယာဉ်မောင်းသမားဟူ၍၊ အဟံ = ငါဘုရားသည်၊ ဗြူမိ = ဟောကြားတော်မူ၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုရေဇဝံ = ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိက ရှေ့သွားဖြစ်တယ်။ ပကတိသော ယာဉ်ရထားတွေဖြင့် တိုင်းပြည်မှာ အလွန်အကျိုးများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ သွားမယ်ဆိုရင် ရှေ့ပြေးမော်တော်ကား၊ ရှေ့ပြေးရထားတွေ မလွှတ်ရပါဘူးလား ... လွှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ရန်သူတွေကို ဖယ်ရှားထားတော့ နောက်ကသွားကြတဲ့ လူကြီးသူကြီးတွေ အန္တရာယ်ကင်းပြီးတော့ အလိုရှိရာအရပ်သို့ မရောက်သွားပါဘူးလား ... ရောက်သွားပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီလိုပါပဲ။ ဝိပဿနာက ရှေ့ပြေးလမ်းရှင်းပဲဖြစ်ပေတယ်။ လောဘကြမ်း၊ ဒေါသကြမ်း၊ မောဟကြမ်းတွေ ဝိပဿနာက မပယ်သတ်ထားရပါဘူးလား ... ပယ်သတ်ထားရပါတယ်ဘုရား။ ပယ်သတ်ထားရပေတယ်။ လမ်းရှင်းထားတော့ မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိက ဘယ်ကိုရောက်အောင် ပို့ပေးပါသလဲ။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ရောက်အောင် ပို့ပေးတယ်။ ယာဉ်မောင်းသမားနှင့် မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ တူလိုက်တာ။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတာ နေရာကျလိုက်တာ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဟိရီတရား၊ နောက်မှီကား၊ မခြားတူပေသည်။

ဟိရီဆိုပေမဲ့ ဟိရီနှင့် ဩတ္တပ္ပ နှစ်ပါးလုံးဖြစ်ပါတယ်။ အရှက် အကြောက် ရှိရမယ်။ အရှက် အကြောက်ရှိတာဟာ မော်တော်ကား ယာဉ် ရထားတွေမှာ နောက်မှီခုံရှိသလို ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ မိမိတို့သွားလိုရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရောက်သွားဖို့ရာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ယောဂီများ၊ တရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပတွေနဲ့ ပြည့်စုံရပေတယ်။ အခု တရားနာပရိသတ်များ ပြည့်စုံနေတာ အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာ ကောင်းပါတယ်။ နောက်မှီခုံ ရှိနေသလိုပါပဲ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သတိတရား၊ ကာရံများ၊ မခြားတူပေသည်။

သတိကတော့ အကာအရံနှင့်တူတယ်။ မော်တော်ကား ယာဉ်ရထား တွေမှာ အကာအရံရှိတော့ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေကင်းပြီးတော့ ချမ်းချမ်း သာသာ သွားလိုရာအရပ်ကို သွားနိုင်သလို သတိဖြင့် လောဘ ဒေါသ မောဟတွေကို ကာကွယ်ထားပေတယ်။ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေ မဝင်လာရအောင် “မြင်တယ်၊ မြင်တယ်” “ကြားတယ်၊ ကြားတယ်” “နံတယ်၊ နံတယ်” “စားတယ်၊ စားတယ်” “စိတ်ကူးတယ်၊ စိတ်ကူးတယ်” “ကြံစည်တယ်၊ ကြံစည်တယ်”လို့ မှတ်ပေးနေတာ အကာအကွယ်ပြုပေးနေတာပဲဖြစ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ ရောက်သွားဖို့ရာ ဖြစ်ပေတယ်။

“ဝိပဿနာကား၊ လမ်းရှင်းများ၊ မခြားတူပေသည်”ဟု ဆိုရာ၌ ဝိပဿနာကတော့ လမ်းရှင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တူတယ်။ ရှေ့ပြေးယာဉ်ရထားနဲ့ တူတယ်။ လောဘကြမ်း၊ ဒေါသကြမ်း၊ မောဟကြမ်းတွေ ပယ်သတ်ထား ပေတယ်။ မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိက မဂ္ဂင်ယာဉ်ကို နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတိုင်အောင် မောင်းပို့ ဖို့ရာ ဝိပဿနာက ရှေ့ကနေပြီးတော့ လမ်းရှင်းမပေးရပါဘူးလား ... လမ်းရှင်းပေးရပါတယ်ဘုရား။ လမ်းရှင်းပေးရပေတယ်။

“မဂ်ပညာကား၊ ယာဉ်မောင်းသမား၊ မခြားတူပေသည်” ဟု ဆိုရာ၌ မဂ်ပညာကို ဝိပဿနာက လမ်းရှင်းပေးထားတော့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတိုင်အောင် ယာဉ်မောင်းသမားကဲ့သို့ မောင်းပြီးတော့ ပို့လိုက်တာပဲ။ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီ တရားတော်ကို ဟောကြားပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဂါထာတစ်ပုဒ် ဆက်လက် ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ယဿ ဧတာဒိသံ ယာနံ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿဝါ။

သ-ဝေ ဧတေန ယာနေန၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေ။

ယဿဣတ္ထိယာဝါ = အကြင်အမျိုးသမီးအားလည်းကောင်း၊ ယဿပုရိသဿဝါ = အကြင်အမျိုးသားအားလည်းကောင်း၊ ဧတာဒိသံယာနံ- ဤမဂ္ဂင်ယာဉ်ရထားသည်၊ အတ္ထိ = ရှိ၏။ သ သော = ထိုအမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးသည်၊ ဝေ = စင်စစ်၊ ဧတေန ယာနေန = ဤမဂ္ဂင်ယာဉ်ရထားဖြင့်၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ = နိဗ္ဗာန်၏သာလျှင်၊ သန္တိကေ = အထံသို့၊ ဂတော - ရောက်ရ၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဝိပဿနာက လမ်းရှင်းပေးပြီး၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိက ယာဉ်မောင်းသမားသဖွယ် မဂ္ဂင်ယာဉ်ကို မောင်းပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့လိုက်တယ်။ အဲဒီယာဉ်ရထားရှိတဲ့ အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ဧကန်မုချ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရတော့မယ်။ ဘယ်သူမိန့်ကြားပါသလဲ ... မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတာပါဘုရား။ မိန့်ကြားလိုက်တော့ နတ်သားကြီး သဘောတွေ

ကျပြီးတော့ ရှုမှတ်လိုက်တာ ချက်ချင်း တစ်ခဏအတွင်းမှာပဲ သောတာပတ္တိ မဂ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် ရောက်သွားပြီးတော့ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။

နတ်ပြည်ဆိုတာ ကံအဟုန်ကြီးမားတဲ့ ဘုံဘဝဖြစ်တော့ ဉာဏ်တွေက အလွန်ထက်မြက်တယ်။ (တစ်ကွေးတစ်ဆန့်)အတွင်းမှာ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားနိုင်တယ်။ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရှုမှတ်လိုက်လို့ရှိရင် လူ့ပြည်မှာလို တစ်လ၊ နှစ်လ၊ သုံးလ အကြာကြီး အားမထုတ်နေရတော့ဘူး။ တစ်ဂါထာပုဒ် အဆုံးမှာပင် တရားရသွားနိုင်တယ်။ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ လူ့ပြည်က တရားတွေ ပါသွားဖို့ရာသာ လိုအပ်ပေတယ်။ တရားပါသွားရင်တော့ တစ်ဂါထာပုဒ် အဆုံးမှာ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားနိုင်ကြတယ်။

တရားနာပရိသတ်များလည်း ယခုလို တရားတွေ အားထုတ်နေတာ ဒါနု သီလ သမထတွေ ပွားများအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကွယ်လွန်သွားရင်တော့ ဈာန်မဂ်ဖိုလ် မရလို့ရှိရင် ဘယ်ရောက်ကြပါမည်လဲ၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်မှာက များပါတယ်။ အဲဒီ နတ်ပြည်ကျတော့ မမေ့သွားဖို့ရာ အဓိကပဲ။ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေက အလွန်ဆန်းကြယ်၊ အလွန်ထူးခြား၊ အလွန် ကောင်းမြတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် မေ့သွားတတ်တယ်။ ဒီလူ့ပြည်ကနေပြီး တရားတွေ ပါသွားတော့ မမေ့တော့ပေဘူး။ တစ်ဂါထာပုဒ် အဆုံးမှာ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားနိုင်တယ်။ အခု နတ်သားကို ထောက်ထား သောအားဖြင့် သိရပါတယ်။ တရားပါသွားဖို့ရာသာ အဓိကပါပဲ။

ဒီနတ်သားမှာ အဓိပတိပစ္စည်းတရား (၄)ပါးရရှိသွားတယ်။ လူ့ပြည်မှာ တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရအောင် အားထုတ် မယ်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒမပြင်းပြပါဘူးလား ... ဆန္ဒပြင်းပြပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါ

ဆန္ဒာဓိပတိဖြစ်တယ်။ မအိပ်မနေ အားထုတ်တဲ့ လုံ့လဝီရိယက ဝီရိယာဓိပတိဖြစ်တယ်။ စွဲစွဲမြဲမြဲ စိတ်ဖြင့်လည်း အားထုတ်တယ်။ နတ်ပြည်ရောက်တာတောင်မှ နတ်သားလို့မထင်။ ဘာလို့ထင်နေပါသလဲ၊ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းလို့ပဲ ထင်နေတယ်။ စိတ္တာဓိပတိ မထိုက်ပါဘူးလား ... ထိုက်ပါတယ်ဘုရား။ စိတ်ကလည်း ခိုင်မြဲလိုက်တာ ဘဝပြောင်းသွားတာတောင်မှ ဒီစိတ်ပဲ ရှိနေသေးတော့ စိတ္တာဓိပတိထိုက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားလိုက်တော့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လိုက်တဲ့အခါ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တွေ ဖြစ်သွားတာက ဝီမံသာဓိပတိ မထိုက်ပါဘူးလား ... ထိုက်ပါတယ်ဘုရား။ ထိုက်ပါတယ်။ အဓိပတိတရား (၄)ပါးလုံး အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေသန္တာန်မှာ၊ တရားထူး တရားမြတ်တွေရအောင် အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသန္တာန်မှာ ဖြစ်ကြပါတယ်။

အဓိပတိထိုက်တဲ့ တရားတွေဖြစ်လို့ရှိရင် တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရရှိဖို့ရာ ဖြစ်တယ်လို့ မသိရပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။ မိမိတို့ သန္တာန်မှာလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ အဓိပတိတရား(၄)ပါးတွေ ရှိနေကြတယ်။ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်မှာလာတဲ့ အဓိပတိတရားတွေ ရှိနေကြတယ်ဆိုတာ သိရတော့ အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာကောင်းပါတယ်။ တရားထူး တရားမြတ် ရရှိဖို့ရာပါပဲ။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာပါပဲ။

ဤကဲ့သို့ ယနေ့ယခုအခါ၌ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်လာ အဓိပတိပစ္စည်းတရားကို ရှုမှတ်ပုံနှင့်တကွ နာကြားရသဖြင့် နာကြားရသောအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို၊

ဒုက္ခခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လွယ်ကူသော
အကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်
သတည်း ...။

ဆရာတော်ဘုရား ပေးသနားတော်မူတဲ့ဆုနဲ့ ပြည့်စုံရပါလို၏
အရှင်ဘုရား။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အနန္တရပစ္စည်း

၁၃၅၃-ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ်(၈)ရက်၊ (၈)ရက်နေ့ နေ့လယ်ပိုင်းမှာ ဟောကြားရမည့် တရားတော်က အနန္တရပစ္စည်းတရားတော်ဖြစ်တယ်။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်လာ အနန္တရပစ္စည်းတရားတော်ဖြစ်တယ်။ အနန္တရပစ္စည်းတရားကို မဟောကြားမီ အနန္တရပစ္စည်းတရားရဲ့ သဘောတရားလေးတွေ တရားနာပရိသတ်များ မှတ်မိထားရအောင် ရှေးဦးစွာ ဟောကြားပါမယ်။

ပဋ္ဌာန်းဆိုတော့ ခက်ခဲနက်နဲ သိမ်မွေ့တဲ့ တရားတော်ဖြစ်တယ်။ ‘ကျမ်းကြီးပဋ္ဌာန်း၊ ကျမ်းငယ်ဆန်း၊ ကျမ်းလတ်ဓာတုကထာ’လို့ သာသနာတော်မှာ ဆိုရိုးပြုကြတယ်။ “ခက်ခဲ နက်နဲတဲ့နေရာမှာ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းဖြစ်တယ်။ ကျမ်းကြီးတွေထဲမှာ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းက အခက်ခဲဆုံး၊ အနက်နဲဆုံး၊ အသိမ်မွေ့ဆုံး ဖြစ်တယ်”ဟု ဆိုလိုပါတယ်။ သိမ်မွေ့တဲ့၊ ခက်ခဲနက်နဲတဲ့ ပဋ္ဌာန်းတရားကို နာရတော့မယ်ဆိုတော့ ရှေးဦးစွာ သိသင့်သိထိုက်တာတွေ သိထားကြရမယ်။ နာတဲ့အခါမှာလည်း မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့တရားတွေကို ဟောကြားနေတာပဲလို့ ဒီလို နှလုံးသွင်းပြီးတော့ နာလို့ရှိရင် ပိုမှတ်မိတယ်။

အနန္တရပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေဟာ တရားနာပရိသတ်များနဲ့ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်မှာ၊ သက်ရှိသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်တွေသန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ တရားတွေပါပဲ။ တခြားမှာဖြစ်နေတဲ့ တရားတွေတော့ မဟုတ်ဘူး။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ တရားတွေပဲဖြစ်တယ်။

အနန္တရဆိုတဲ့ သူ့ရဲ့နာမည်က - န+အန္တရ။ အန္တရ-က အကြား၊ န-က မရှိတာ၊ အကြားမရှိဘဲနဲ့ ကျေးဇူးပြုနေတာဖြစ်တယ်။ ဘယ်မှာ ကျေးဇူးပြုနေသလဲဆိုတော့ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန် မျက်စိမှာ၊ နားမှာ၊ နှာခေါင်းမှာ၊ လျှာမှာ၊ ကိုယ်မှာ၊ စိတ်မှာ ကျေးဇူးပြုနေတယ်။ အခု မြတ်စွာဘုရား အနန္တရပါဠိတော်မှာ ခေါင်းစဉ်အနေနဲ့ ဟောကြားထားတာ ကတော့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်မှာပဲ ရှေးဦးစွာ ခေါင်းစဉ်အနေနဲ့ ဟောကြားထားပါတယ်။

ရှေးဦးစွာ ဆရာတော် တစ်ခေါက် ပါဠိတော် ရွတ်ဆိုပြီးတော့ တရားနာပရိသတ်များလည်း တစ်ခေါက် သဘောကျအောင် ရွတ်ဆိုရမယ်။ မဆိုခင်ကလေး သဘောတရားလေးတွေ ကြိုတင်သိထားရအောင် ရှင်းပြ ပေးပါမယ်။

မျက်စိအကြည်မှာ အဆင်းရူပါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ စိတ်တွေဟာ (၁၇)ချက် ဖြစ်သွားတယ်။ နားအကြည်မှာ အသံသဒ္ဒါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ မှာလည်း စိတ်တွေဟာ (၁၇)ချက် ဖြစ်သွားတယ်။ နှာခေါင်းအကြည်မှာ အနံ့ဂန္ဓာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါမှာလည်း စိတ်တွေဟာ (၁၇)ချက် ဖြစ်သွား တယ်။ လျှာအကြည်မှာ အရသာရသာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါမှာလည်း စိတ်တွေဟာ (၁၇)ချက် ဖြစ်သွားတယ်။ ကိုယ်အကြည်မှာ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါမှာလည်း ဘယ်နှချက် ဖြစ်ပါသလဲ ... (၁၇)ချက် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီ(၁၇)ချက်မှာ ရှေ့ရှေ့စိတ်တွေက နောက်နောက်စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ် လာရအောင် အကြားမရှိသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနေတယ်။ ဘယ်လိုများ

ကျေးဇူးပြုသလဲဆိုရင် ရှေ့စိတ်က ချုပ်ပျောက်သွားပြီးလျှင် နောက်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။

“စကြာမင်းကြီးနှင့် သားကြီးရတနာလို့ပဲ”

ရှေးအခါတုန်းက လေးကျွန်းတစ်မြင့်မိုရ်ကို အစိုးရတဲ့ စကြာမင်းကြီး ဆိုတာ ရှိပေတယ်။ အဲဒီစကြာမင်းကြီးသည် တိုင်းပြည်အုပ်စိုး၍ မင်းစည်း စိမ်ကို ခံစားနေရပေတယ်။ တိုင်းပြည်ကိစ္စအဝဝ၊ နန်းတော်ကိစ္စအဝဝ၊ မင်းကိစ္စအဝဝမှန်သမျှကို သားကြီးရတနာက အကုန်လုံး စီစဉ်ပေးရတယ်။ သားကြီးရတနာက စီစဉ်ပေးသောကြောင့် မင်းကြီးက မင်းစည်းစိမ် ခံစား ရတယ်။ မင်းကြီး သက်တော်ကုန်လို့ နတ်ရွာစံသွားတဲ့အခါ၊ ကွယ်လွန် သွားတဲ့အခါ သားကြီးရတနာ ချက်ချင်းပဲ မင်းကြီးဖြစ်တယ်။ ကြားထဲမှာ မင်းတစ်ပါးဖြစ်လို့ မရတော့ပေဘူး။ စကြာမင်းကြီး ကွယ်လွန်သွားတာ သားကြီးရတနာ မင်းဖြစ်ဖို့ရာ ကျေးဇူးပြုခဲ့တာပဲဖြစ်တယ်။

အနန္တရပစ္စည်းက အနန္တရပစ္စယုပ္ပန်တွေကို ကျေးဇူးပြုတာလည်း ဒီအတိုင်းပဲဖြစ်တယ်။ ရှေ့စိတ်ကွယ်ပျောက်သွားတာ နောက်စိတ်ဖြစ်ပေါ် ဖို့ရာ ကျေးဇူးပြုခဲ့တယ်။ ကြားထဲမှာ အခြားတစ်ခုမှ မရှိစေရဘူးတဲ့။ အဲဒီ ရှေ့စိတ်ကနေ နောက်စိတ်ကို ကျေးဇူးပြုနေပုံက စိတ်အစဉ်အတန်းကြီးကို ရှေးဦးစွာ သိထားနိုင်မှ ဪ ... ဒီလို ကျေးဇူးပြုတယ်ကိုးဟု သိကြရ ပါမည်။

အဲဒီစိတ်အစဉ်အတန်းဖြစ်တဲ့ ‘ဝိထိစိတ်အစဉ်’ကို ရှေးဦးစွာ ဆိုထား ရအောင်၊ တရားနာပရိသတ်များ အောက်တွင်ပါသော ဇယားလေးကို ကြည့်ကြပါ။

ဝိထိစိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံဇယား

တိ န ဒ ပ စ သံ န္တိ ဝု	ဇော ဇော ဇော ဇော ဇော ဇော ဇော	ရံ ရံ	(၁၇)
အဗျာကတ	ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ	အဗျာကတ	

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရှေ့ရှစ်၊ နောက်နှစ်၊ အဗျာကတဖြစ်။
အလယ်ခုနစ်မှာ၊ ကု အ ဗျာ၊ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤဝိထိအစဉ် ဖြစ်ပုံကို အတိုချုပ် လွယ်လွယ်နှင့် မှတ်သားနိုင်ရအောင် ဆောင်ပုဒ်များ ရေးသားထားခဲ့ပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်များ ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဘဝင်ဆင်ခြင်၊ မြင်ပြီးလျှင်၊ ထို့ပြင်လက်ခံတုံ။
စုံစမ်းဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်သတ်၊ နှစ်ရပ်တဒါရုံ။

ဘဝင်ဆိုသည်မှာ - အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ ဤ(၃)မျိုးကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။

ဆင်ခြင်ဆိုသည်မှာ - ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။

မြင်ပြီးလျှင်ဆိုသည်မှာ - စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။

လက်ခံဆိုသည်မှာ - သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။

စုံစမ်းဆိုသည်မှာ - သန္တိရဏကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။

ဆုံးဖြတ်ဆိုသည်မှာ - ဝုဋ္ဌောကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။

ဇောစိတ်သတ်ဆိုသည်မှာ- ဇော(၇)ကြိမ်ကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။

နှစ်ရပ်တဒါရုံဆိုသည်မှာ- တဒါရုံ(၂)ကြိမ်ကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။

ဝိထိစိတ်အစဉ်ကို လိုက်ဆိုရအောင်။

အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခု
ဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

ဒါက စက္ခုဒွါရအတွက် မျက်စိအကြည်မှာ အဆင်းရူပါရုံ လာတိုက်တဲ့
အခါ စက္ခုဝိညာဏ်လေး ဖြစ်တဲ့အခိုက်အတန့် စိတ်တွေ (၁၇)ချက်ဖြစ်သွား
ပုံကို ပြတာဖြစ်တယ်။

နားအကြည်မှာ အသံသဒ္ဓါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါမှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ
(၁၇)ချက် ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါတွေလည်း ဆိုကြပါဦးစို့။

အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သောတ
ဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

နာခေါင်းအကြည်မှာ အနံ့ဂန္ဓာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါမှာလည်း နံသိစိတ်
ကလေးဖြစ်တဲ့အခါမှာလည်း ဘယ်နှချက်ဖြစ်ပါသလဲ ... (၁၇)ချက်
ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဃာန
ဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

လျှာအကြည်မှာ အရသာရသာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါမှာလည်း
ဘယ်နှချက်ပါလဲ ... (၁၇)ချက်ပါဘုရား။

အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဇိဝှါ
ဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

ကိုယ်အကြည်မှာ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ ဘယ်နှကြိမ် ဖြစ်ပါသလဲ ... (၁၇)ကြိမ်ပါဘုရား။

အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ကာယ ဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

မြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်မှာ ဟောကြားတာ ဒီ(၅)ဒွါရကိုပဲ ခေါင်းစဉ် ပြထားပါတယ်။ အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒဆိုတာက မျက်စိ အကြည်လေးမှာ ရူပါရုံအဆင်း လာတိုက်တဲ့အခါ အတိတဘဝင်ဆိုတဲ့ ဘဝင်တစ်ချက်လွန်သွားတာဖြစ်တယ်။ နောက်တစ်ခါ ဘဝင်လှုပ်လာတာကို ဘဝင်္ဂစလနလို့ခေါ်တယ်။ နောက်တစ်ခါ ဘဝင်ပြတ်သွားတာကို ဘဝင်္ဂ ပစ္ဆေဒလို့ ခေါ်တယ်။ နောက်တစ်ခါ ဆင်ခြင်တဲ့စိတ်ကလေးကို ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း လို့ခေါ်တယ်။ နောက်ပြီးမှ စက္ခုဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တိရဏ စသည် ဖြစ်လာပါတယ်။

အဲဒီမှာ ပါဠိတော်မှာ ဟောကြားတော့ စက္ခုဝိညာဏ်လေးကစပြီး ဟောကြားပါတယ်။ ဘယ်က စဟောကြားပါလဲ ... စက္ခုဝိညာဏ်ပါဘုရား။ စက္ခုဝိညာဏ်ကို ပါဠိတော်ဝေါဟာရအားဖြင့် စက္ခုဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်တယ်။ တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ - ဆိုတာ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်ကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ-ဆိုတာ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းရဲ့နာမည်က ပါဠိတော်မှာ မနောဓာတုလို့ခေါ်တယ်။ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကို ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ... မနောဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော - ဌ်

သန္တိရဏကို မနောဝိညာဏဓာတုလို့ခေါ်တယ်။ သန္တိရဏကို ဘယ်လို ခေါ်ပါလဲ ... မနောဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ တစ်ခါတည်း ရွတ်ဆိုတတ်သွားအောင် အဲဒါလေး နည်းနည်းသိထားရင် အားလုံးရွတ်ဆို တတ်သွားမှာဖြစ်တယ်။ နောက် နောက် ပါဠိတော်တွေလည်း သဘောကျ သွားမှာပဲဖြစ်တယ်။ နည်းနည်းလေး ဝီရိယစိုက်ပြီးတော့ လိုက်ဖြေပေးမှ မှတ်မိသွားမယ်။ ဒီတော့မှ ပါဠိတော်တွေ ဟောတဲ့အခါ ဪ... ဒီဟာတွေ ဟောနေတာကိုး၊ ဒီဟာတွေ ဟောနေတာကိုးလို့ သိပြီး သဘောကျသွား ပါမယ်။ သဘောပေါက်ပြီးတော့ ရွတ်ဆိုရတော့ ပိုပြီးတော့ ကုသိုလ်တွေ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။ မိမိအတွက်လည်း အကျိုးများမယ်။ သာသနာအတွက်လည်း အကျိုးများမယ်။ ဒါကြောင့် နည်းနည်းလေး သတိထားပြီးတော့ လိုက်ဖြေကြရအောင်။

‘စ’ စက္ခုဝိညာဏ်ကို ပါဠိတော်ဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ... စက္ခုဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ ‘သံ’ သမ္ပဒ္ဓိစိုင်းကို ဘယ်လို ခေါ်ပါလဲ ... မနောဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ ‘န္တိ’ သန္တိရဏကို ပါဠိတော် အခေါ်အားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ ... မနောဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ် ဘုရား။

ဆရာတော်တစ်ခု ဟောပြလိုက်တော့မယ် -

စက္ခုဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပါဠိတော်ခေါင်းစဉ်လေးကို စက္ခုဝိညာဏ်ကစပြီး မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပါတယ်။ စက္ခုဝိညာဏ်ကနေပြီးတော့ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကို ကျေးဇူး ပြုပုံ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကနေပြီး သန္တရဏကို ကျေးဇူးပြုပုံ၊ အကြားမရှိ ကျေးဇူး ပြုပုံကို ဟောကြားတာဖြစ်တယ်။

နောက် 'သောတ'ကျတော့ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ စက္ခုဝိညာဏ်နေရာမှာ သောတဝိညာဏ်ထည့်ပြီး သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တရဏတို့ကိုတော့ ရှေ့ကအတိုင်း ထည့်ရပါတယ်။ သောတဝိညာဏ်ကိုတော့ ပါဠိတော် ဝေါဟာရအခေါ်က သောတဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်တယ်။ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကိုတော့ ဘယ်လို ခေါ်ပါလဲ ... မနောဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ သန္တရဏကိုတော့ ဘယ်လို ခေါ်ပါလဲ ... မနောဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များ ပိုပြီးမှတ်မိသွားရအောင် တစ်ခေါက်ထပ်ပြီး ဖြေလိုက်ပါဦး။ ပြောနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ ပြောနိုင်ကြပါပြီ။ ကျန်တဲ့ တရားနာပရိသတ်များ ပြောနိုင်သွားလို့ရှိရင် နောက်ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ကို ရွတ်ဆိုတဲ့အခါ သဘောကျပြီးရွတ်ဆိုရတော့ ပိုပြီးကုသိုလ်မရပါဘူးလား... ရပါတယ်ဘုရား။

သောတဝိညာဏ်ကို ပါဠိတော်ဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ... သောတဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကို ပါဠိတော် ဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ ... မနောဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ သန္တရဏကို ပါဠိတော်ဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ ... မနောဝိညာဏ ဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ ဟောတတ်သွားပြီ။ ဆရာတော် တစ်ခေါက် ဟောပြမယ်။

သောတဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတဝိညာဏ်ကစပြီးတော့ သမ္ပဋိစ္ဆိင်းကို အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုပုံ၊
သမ္ပဋိစ္ဆိင်းကနေပြီးတော့ သန္တီရဏကို အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုပုံဖြစ်တယ်။

သောတပြီးတော့ ဃာနလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ဃာနဝိညာဏ်ကို
ပါဠိတော်အခေါ်အားဖြင့် ဃာနဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်။ သမ္ပဋိစ္ဆိင်း
ကိုတော့ ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ ... မနောဓာတုပါဘုရား။ တူပါသလား၊ ထူးပါ
သလား ... မထူးပါဘုရား။ သမ္ပဋိစ္ဆိင်းကို ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ ... မနောဓာတု
ပါဘုရား။ သန္တီရဏကို ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ ... မနောဝိညာဏဓာတုလို့
ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ ဟောလို့ရသွားပြီ။

ဃာနဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဃာနဝိညာဏ်ပြီးတော့ ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်။ ဇိဝှိဝိညာဏ်ကို
ပါဠိတော်အခေါ်အားဖြင့် ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်တယ်။ သမ္ပဋိစ္ဆိင်းကို
မနောဓာတုလို့ ခေါ်တယ်။ သန္တီရဏကို မနောဝိညာဏဓာတုလို့ ခေါ်တယ်။

ဇိဝှိဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

တရားနာပရိသတ်များ အားလုံးပဲ သဘောပေါက်နေပါပြီ။ ကာယ
ဝိညာဏ်ကို ပါဠိတော်အခေါ်အားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ... ကာယဝိညာဏ
ဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ သမ္ပဋိဇ္ဈိင်းကို ပါဠိတော်အခေါ်အားဖြင့်
ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ ... မနောဓာတုလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ သန္တရဏကို
ပါဠိတော်အခေါ်အားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါလဲ ... မနောဝိညာဏဓာတုပါဘုရား။
သဘောပေါက်သွားပါပြီ။ ပါဠိတော်ကို ရွတ်တဲ့အခါမှာ ဒီလိုကို သဘော
ပေါက်နေမှ ကောင်းပါတယ်။

ကာယဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကာယဝိညာဏ်စိတ်ကစပြီးတော့ သမ္ပဋိဇ္ဈိင်းကို အကြားမရှိ ကျေးဇူး
ပြုပုံ၊ သမ္ပဋိဇ္ဈိင်းကနေပြီး သန္တရဏကို အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုပုံ ဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရား (၅)ဒွါရမှာဖြစ်လာတဲ့စိတ်တွေ အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုပုံ
ကို အခုလို ခေါင်းစဉ်ပဏာမအားဖြင့် ဟောကြားလိုက်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
အဲဒါလေးကို ခေါင်းစဉ်ပဏာမ (၅)ချက်ကို ကိုယ်သိထားတဲ့အတိုင်း
နောက်က လိုက်ဆိုရအောင် -

အနန္တရပစ္စယောတိ -

စက္ခုဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ

တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတဝိညာဏဓာတု၊ ဃာနဝိညာဏဓာတု၊ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတု၊
ကာယဝိညာဏဓာတုတို့ကိုလည်း တရားနာပရိသတ်များ တစ်ပြိုင်နက်
တည်းပဲ ဆိုကြပါစို့။

သောတဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဃာနဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဇိဝှိဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကာယဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ

တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

စက္ခုဝိညာဏဓာတု-ဆိုတာက စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်တယ်။ တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ-ဆိုတာက စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်တွေဖြစ်တယ်။ မနောဓာတုယာ-ဆိုတာက သမ္ပဋိဇ္ဈိင်းစိတ်ဖြစ်တယ်။ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ-ဆိုတာက သမ္ပဋိဇ္ဈိင်းနဲ့ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်တွေဖြစ်တယ်။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ-ဆိုတာက သန္တိရဏစိတ်ဖြစ်တယ်။ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ-ဆိုတာက သန္တိရဏနဲ့ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်တွေဖြစ်တယ်။

စိတ်နှင့်စေတသိက်တွဲပြီး ဟောတာဖြစ်တယ်။ တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ-ဆိုတာက စေတသိက်ကို ပြောတာနော်။ အချက်တိုင်း အချက်တိုင်းမှာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-ဆိုတာ စေတသိက်ကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ စိတ်က အဓိကပါပဲ။ ဒါကြောင့် စိတ်ကို အဓိကထားပြီးတော့ ဒီမှာ ဝီထိအစဉ် ချပြထားတာဖြစ်တယ်။ ဘယ်နှချက် ဟောလို့ရသွားလဲ၊ (၅)ချက် ဟောလို့ရပါတယ်။

ပဉ္စဒွါရမှာ စိတ်အစဉ်တွေ ဖြစ်ပြီးတော့ ရှေ့စိတ်ကနေပြီး နောက်စိတ်တွေကို အကြားမရှိ အနန္တရသတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုနေပုံကို ခေါင်းစဉ်ပဏာမအနေနဲ့ တရားနာပရိသတ်များ သဘောကျ နားလည်အောင် ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရား ဟောပြထားတာပါပဲ။

နောက်တော့ (၇)ချက်ဟောပါတယ်။ (၇)ချက်ကတော့ ကုသိုလ်က ၂-ချက်၊ အကုသိုလ်က ၂-ချက်၊ အဗျာကတက ၃-ချက်၊ ပေါင်း ၇-ချက် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ(၇)ချက်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဝီထိအစဉ် (၁၇)ချက်ဖြင့် ပိုင်းခြားပြမှသာ ပို၍ မှတ်ရလွယ်ကူပါတယ်။ ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး မြန်မာလို ရေးသားထားသည့် ဝိထိစိတ် အစဉ် (၁၇)ချက်ဖြစ်ပုံ ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဘဝင်ဆင်ခြင်၊ မြင်ပြီးလျှင်၊ ထို့ပြင်လက်ခံတုံ။
စုံစမ်းဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်သတ်၊ နှစ်ရပ်တဒါရုံ။

အပေါ်က (၁၇)ချက်ကို ပြောတာပဲဖြစ်တယ်။ ‘ဘဝင်ဆင်ခြင်’ ၌ ဘဝင်ဆိုတာ အတိတ်ဘဝင်= လွန်သွားတဲ့ဘဝင်ဖြစ်တယ်။ မျက်စိအကြည်မှာ ရူပါရုံအဆင်း လာတိုက်တဲ့အခါမှာ ဘဝင်တစ်ချက် လွန်သွားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဘဝင်တွေ လှုပ်လာတယ်။ အဲဒါကို ပါဠိလို ဘဝင်္ဂစလနလို့ ခေါ်တယ်။ ဘဝင်္ဂ-ဆိုတာ ဘဝင်၊ စလန-ဆိုတာ လှုပ်တာဖြစ်တယ်။ ထို့နောက် ဘဝင်တွေ ပြတ်သွားတယ်။ ပြတ်သွားတာကိုတော့ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ၃-ချက်ကို ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဘဝင်လို့ ဆောင်ပုဒ်စီလိုက်ပါတယ်။

‘ဆင်ခြင်’ဆိုတာ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ ပဉ္စဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း-ဆိုတာ ဒီအာရုံလေးက ဘာအာရုံပါလဲလို့ ဆင်ခြင်လိုက်တာကို ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဥပါဒ်+ဋ္ဌိ+ဘင် ဆိုတဲ့ စိတ္တက္ခဏ၊ တစ်ခဏ လေးမှာပဲ ပျောက်သွားတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆင်ခြင်ရုံပဲ ဆင်ခြင်နိုင်တယ်။ စက္ခုဝိညာဏ်က မြင်သိစိတ်ကလေး ဖြစ်လာတာကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ မြင်သိစိတ်ကလေးကလည်း သိကာမျှမတ္တပဲဖြစ်တယ်။ သိကာမျှမတ္တမှာ ဖြစ်ပြီးတာနဲ့ ချုပ်ပျက်သွားတာပဲဖြစ်တယ်။ ဥပါဒ်+ဋ္ဌိ+ဘင် ဆိုတာနဲ့ တစ်ခါတည်း ပျက်သွားတာပဲဖြစ်တယ်။

‘မြင်ပြီးလျှင်’ဆိုတာ စက္ခုဝိညာဏ်ကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ မြင်ပြီးလျှင် ဆိုတာ ဘယ်သူ့ကို ပြောတာလဲ ... စက္ခုဝိညာဏ်ပါဘုရား။ ‘ထို့ပြင်

လက်ခံတဲ့ 'ဆိုတာ သမ္မုဒ္ဓိစ္ဆိုင်းကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ သမ္မုဒ္ဓိစ္ဆိုင်းက စက္ခု ဝိညာဏ် မြင်သိပြီးတဲ့အာရုံလေးကို လက်ခံယူထားလိုက်တယ်။ မပျောက် ပျက်သွားရအောင် လက်ခံထားလိုက်တယ်။ 'ထို့ပြင်လက်ခံတဲ့' ရဲ့ အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်တယ်။

'စုံစမ်းဆုံးဖြတ်'၌ စုံစမ်းဆိုတာ သန္တီရဏကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ သန္တီရဏဆိုတာ ဒီအာရုံလေးဟာ ဘာအာရုံလေးလဲ၊ ကောင်းတဲ့အာရုံလား၊ မကောင်းတဲ့အာရုံလားလို့ စုံစမ်းရုံပဲ စုံစမ်းတာဖြစ်တယ်။ စုံစမ်းပြီးတာနဲ့ ချုပ်ပျက်သွားပေတယ်။ 'ဆုံးဖြတ်တယ်' ဆိုတာ ဝုဋ္ဌောကို ပြောတာ ဖြစ်တယ်။ ဝုဋ္ဌောက ဆုံးဖြတ်တယ်။ ဒီအာရုံကကောင်းတယ်၊ ဒီအာရုံကတော့ မကောင်းဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာဖြစ်တယ်။ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာ ဘယ်သူ ပါလဲ ... ဝုဋ္ဌောပါဘုရား။

'ဇောစိတ်သတ်'ဆိုတာ ဝုဋ္ဌောနောက်မှာ ဇောစိတ်(၇)ကြိမ် ဖြစ်သွား တယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ကောင်းတဲ့အာရုံဖြစ်လျှင် ကောင်းတဲ့အတိုင်း ခံစား လိုက်တယ်။ မကောင်းတဲ့အာရုံဖြစ်လျှင် မကောင်းတဲ့အတိုင်း ခံစားလိုက် တယ်။ ခံစားလိုက်တော့ ကောင်းတဲ့အာရုံကို ကောင်းတဲ့အတိုင်း ခံစားလိုက် လို့ရှိရင် လောဘ အကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်သွားတယ်။ မကောင်းတဲ့အာရုံ ကို မကောင်းတဲ့အတိုင်း ခံစားလိုက်ရင်တော့ ဒေါသ ဒေါမနဿ အကုသိုလ် စိတ်တွေ ဖြစ်သွားတယ်။

ကုသိုလ်ဆိုရင်တော့ ကုသိုလ်ဇောတွေ စောသွားတယ်။ ဘုရားအာရုံ၊ တရားအာရုံ၊ သံဃာအာရုံ၊ ဒါန သီလ သမထ ဝိပဿနာပွားများဖို့ရာ အာရုံတွေဆိုရင်တော့ ဘာဇော စောသွားလဲ ... ကုသိုလ်ဇော စောသွားပါတယ် ဘုရား။ အဲဒီမှာတော့ နှလုံးသွင်းတတ်လို့ရှိရင် ကုသိုလ်ဇောဖြစ်တယ်။ နှလုံးမသွင်းတတ်ရင် အကုသိုလ်ဇောဖြစ်တယ်။ ကောင်းတဲ့အာရုံ လာတိုက်

လို့ရှိရင် နှလုံးမသွင်းတတ်ရင် လောဘဇောဖြစ်တယ်။ မကောင်းတဲ့အာရုံ
လာတိုက်လို့ရှိရင် နှလုံးမသွင်းတတ်ရင် ဒေါသဇောဖြစ်တယ်။ နှလုံးမသွင်း
တတ်ရင်တော့ အကုသိုလ်တွေပဲ ဖြစ်ဖြစ်သွားတယ်။ နှလုံးသွင်းတတ်ရင်တော့
ကုသိုလ်တွေပဲ ဖြစ်ဖြစ်သွားတယ်။ နှလုံးသွင်းတတ်ရင်တော့ ကုသိုလ်ဇော
တွေပဲ စောတယ်။ အဲဒီကုသိုလ်ဇောတွေ စောပုံ၊ နှလုံးသွင်းတတ်ပုံကိုတော့
နောက်မှပဲ ရှင်းပြပါမယ်။

ဇောတွေကျတော့ ကုသိုလ်လည်းဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်လည်း
ဖြစ်တယ်။ အဗျာကတလည်းဖြစ်တယ်။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊
အနာဂါမ်တိုင်အောင် ကုသိုလ်ဇော၊ အကုသိုလ်ဇောတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားပြီးတဲ့အခါကျတော့ အဗျာကတဇောပဲဖြစ်တော့တယ်။
ကြိယာဇောပဲ ဖြစ်တော့တယ်။ ဇောမှာတော့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ
(၃)ခုလုံးပဲ ရှိပေတယ်။

‘ဇောစိတ်သတ်’၌ ဇော-ဆိုတာ ဇောကိုပဲ ပြောတာဖြစ်တယ်။
ဇောစိတ်ကိုပြောတာ ဖြစ်တယ်။ သတ်-ဆိုတာက (၇)ခုတဲ့။ (၇)ခု ရှိပါရဲ့လား
... ရှိပါတယ်ဘုရား။ (၇)ကြိမ်စောရမယ်။

‘နှစ်ရပ်တဒါရုံ’၌ ရုံ၊ ရုံလို့ (၂)ခုမပါဘူးလား ... ပါပါတယ်ဘုရား။
ပထမတဒါရုံ၊ ဒုတိယတဒါရုံလို့ ဆိုရပေတယ်။ သူတို့ကတော့ အဗျာကတ
တွေပဲ။ တဒါရုံ(၂)ခုက အဗျာကတပဲ။ အဲဒီဝိထိအစဉ် (၁၇)ချက်ထဲမှာ ကုသိုလ်
အကုသိုလ် အဗျာကတ ခွဲပုံလေး ဆောင်ပုဒ်ကလေး ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရှေ့ရှစ် နောက်နှစ်၊ အဗျာကတဖြစ်။
လယ်ခုနစ်မှာ၊ ကု အ ဗျာ၊ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

ရှေ့က (၈)ခုကလည်း အဗျာကတ၊ နောက်က (၂)ခုကလည်း အဗျာကတ၊ ရှေ့(၈)ခုကို ရေတွက်ကြည့်လိုက်တော့ အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်၊ စလန၊ ဘဝင်ပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌောတိုင်အောင် ဘယ်နှခုပါလဲ ... (၈)ခုပါဘုရား။ အဲဒီ (၈)ခုက ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လား၊ အဗျာကတလား ... အဗျာကတပါဘုရား။ ရှေ့(၈)ခုက အဗျာကတ၊ ‘နောက်(၂)’ နောက်ဆုံး(၂)ခုက ပထမတဒါရုံ၊ ဒုတိယတဒါရုံ၊ ဒီ(၂)ခုကလည်း အဗျာကတ ဖြစ်ပေတယ်။

‘လယ်ခုနစ်မှာ၊ ကု အ ဗျာ၊ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်’ဟု ဆိုရာ၌ အလယ်က ဇော(၇)ကြိမ်က ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ ဘယ်နှမျိုး ပါလဲ ... ၃-မျိုးပါဘုရား။ ကုသိုလ်လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ အကုသိုလ်လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဗျာကတလည်း ဖြစ်နိုင်ပေတယ်။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်တိုင်အောင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် နှစ်မျိုးလုံး ဖြစ်နိုင်တယ်။ နှလုံးသွင်းတတ်လို့ရှိရင် ကုသိုလ်၊ နှလုံးမသွင်းတတ်လို့ရှိရင် အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာရှုနေလို့ရှိရင် ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အတွက်တော့ ကြိယာဇောတွေ စောလို့ အဗျာကတ ဖြစ်တယ်။ ဇောမှာတော့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ (၃)မျိုးလုံး မဖြစ်နိုင်ပါဘူးလား ... ဖြစ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါတွေ သိနေလို့ရှိရင် အနန္တရပါဠိတော်ကို သဘောကျပြီး ဟောလို့ ရပါပြီ။ သဘောကျကျနဲ့ ဆိုရရင် ကုသိုလ်တွေ ပိုရပါတယ်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတတို့ရဲ့ အဓိပ္ပါယ် ဆောင်ပုဒ်လည်း စိထားပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်ဆိုလိုက်တာနဲ့ ရှင်းသွားပါ လိမ့်မယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကုသိုလ်ဆိုတာ၊ ပြုဆဲမှာ၊ မှန်စွာဖြစ်ကင်းသည်။

ကုသလာ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကလက္ခဏာ။

ကုသလာ = ကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကလက္ခဏာ = အပြစ်မရှိခြင်း၊ ကောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။

ကုသိုလ်တွေဆိုတာ ပြုတုန်းမှာလည်း အပြစ်မရှိပါဘူး၊ ပြုပြီးနောက်မှာလည်း ‘သုခဝိပါကလက္ခဏာ’ ကောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်း လက္ခဏာရှိတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပြုပြီးနောက်ခါ၊ ကောင်းကျိုးသာ၊ မှန်စွာဖြစ်စေသည်။

ပြုပြီးနောက်မှာလည်း ကောင်းကျိုးတွေပဲ လိုက်ပေးတာပါပဲတဲ့။ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးတွေ လိုက်ပေးတာ ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်သဘော ဆောင်ပုဒ်ကလေး ဆိုလိုက်ရအောင်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အကုသိုလ်ဟာ၊ ပြုဆဲမှာ၊ မှန်စွာဖြစ်ရှိသည်။

အကုသလာ သာဝဇ္ဇ ဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ။

အကုသလာ = အကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ သာဝဇ္ဇ ဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ = အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်ခြင်း၊ မကောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။

အကုသိုလ်တရားတွေဆိုတာ ပြုဆဲခဏမှာလည်း အပြစ်တွေရှိတယ်။ ထင်ထင်ရှားရှား ပြောရမယ်ဆိုရင် သူတစ်ပါးပစ္စည်းတွေ သွားခိုးယူတယ် ဆိုလို့ရှိရင် ခိုးယူဆဲခဏမှာ အပြစ်ရှိမနေပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ ချက်ချင်း အရေးယူလို့ရတယ်။ အပြစ်ရှိနေပြီဖြစ်တယ်။ ပြုပြီးတဲ့ နောက်ကာလမှာလည်း မကောင်းကျိုးတွေပဲ လိုက်ပေးတော့တာပဲဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပြုပြီးနောက်ခါ၊ ဆိုးကျိုးသာ၊ မှန်စွာဖြစ်စေသည်။

ပြုပြီးတဲ့နောက်အခါမှာလည်း ဆိုးကျိုးတွေကိုပဲ ဖြစ်စေတယ်။ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံကို ကျရောက်စေတယ်။ ဒုက္ခမျိုးစုံ ရောက်စေတယ်။ ဒီလို အပါယ်ဘုံဘဝက လွတ်လာပြီးတဲ့အခါမှာ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေလည်း တွေ့ရသေးတာပါပဲ။ အဲဒါအကုသိုလ်ရဲ့ သဘောတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

အဗျာကတဆိုတာ ဘယ်လိုသဘောလဲဆိုတော့ ဆောင်ပုဒ်ဆိုကြရအောင်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး၊ နှစ်မျိုးမပါ၊ ဗျာကတာ၊ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

ရဟန္တာသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ကြိယာဗျာကတဆိုတာ နောက်နောင်ဘဝတွေအတွက် ကောင်းကျိုးလည်း မပေးတော့ပါဘူး။ ဆိုးကျိုးလည်း မပေးတော့ပါဘူး။ ရဟန္တာတွေသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ကြိယာစိတ်ဆိုလို့ရှိရင် ပြုကာမျှမတွဲပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တရားနာပရိသတ်များ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ဝိပါက်စိတ်တွေဆိုရင်လည်း နောက်ဘဝတွေအတွက် အကျိုးမပေးတော့ပေဘူး။ ဒီဘဝမှာ ကျေးဇူးပြုတာတောင်မှ သူနဲ့ သဘောတူတဲ့ ဝိပါက်စိတ်တွေကိုပဲ ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ သူနဲ့အတူတဲပြီးဖြစ်တဲ့ စိတ္တဇရုပ်လောက်ပဲ ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ အခြားကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးတွေ မဖြစ်စေနိုင်တော့ပေဘူး။ အဲဒါကို ဘာလို့ခေါ်ပါလဲ ... ဝိပါက်အဗျာကတလို့ ခေါ်ရတယ်။

နောက်(၇)ချက်က ဒီ(၃)မျိုးဖြင့် ဟောမှာဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်က ၂-ချက်၊ အကုသိုလ်က ၂-ချက်၊ အဗျာကတက ၃-ချက်ဆိုတော့ ဘယ်နှချက် ဟောပါမလဲ ... (၇)ချက်ပါဘုရား။

ကုသိုလ်ကိုမူတည်ပြီး ၂-ချက်၊ အကုသိုလ်ကို မူတည်ပြီး ၂-ချက်၊ အဗျာကတကို မူတည်ပြီး ၃-ချက်၊ ဘယ်နှချက်ရှိသွားပါပြီလဲ ... (၇)ချက်ပါဘုရား။ အဲဒါတွေ နည်းနည်းလေး ဖြေပါ။

ကုသိုလ်ကိုမူတည်ပြီး ဘယ်နှချက် ဟောပါမလဲ ... ၂-ချက်ပါဘုရား။
အကုသိုလ်ကိုမူတည်ပြီး ဘယ်နှချက် ဟောပါမလဲ ... ၂-ချက်ပါဘုရား။
အဗျာကတကိုမူတည်ပြီး ဘယ်နှချက် ဟောပါမလဲ ... ၃-ချက်ပါဘုရား။
၃-ချက်ဟောမယ်။

ကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို၊ ကုသိုလ်က အဗျာကတကို ဘယ်နှချက် ပါလဲ ... ၂-ချက်ပါဘုရား။

အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို၊ အကုသိုလ်က အဗျာကတကို ဘယ်နှချက် ပါလဲ ... ၂-ချက်ပါဘုရား။

အဗျာကတက အဗျာကတကို၊ အဗျာကတက ကုသိုလ်ကို၊ အဗျာကတက အကုသိုလ်ကို ဘယ်နှချက်ပါလဲ ... ၃-ချက်ပါဘုရား။ အဲဒီအစီအစဉ် လေးအတိုင်း ပါဠိတော်မှာ ဟောကြားမှာပါပဲ။

ကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကိုဆိုတော့ ဝီထိအစဉ်ကို ပြန်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဇော(၇)ကြိမ်ကို ပြန်ကြည့်လိုက်ရင် တွေ့ရမည်ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါ -

ပထမကုသိုလ်ဇောက ဒုတိယကုသိုလ်ဇောကို၊
 ဒုတိယကုသိုလ်ဇောက တတိယကုသိုလ်ဇောကို၊
 တတိယကုသိုလ်ဇောက စတုတ္ထကုသိုလ်ဇောကို၊
 စတုတ္ထကုသိုလ်ဇောက ပဉ္စမကုသိုလ်ဇောကို၊
 ပဉ္စမကုသိုလ်ဇောက ဆဋ္ဌကုသိုလ်ဇောကို၊

ဆဋ္ဌကုသိုလ်ဇောက သတ္တမကုသိုလ်ဇောကို အကြားမရှိဘဲ ကျေးဇူးပြု
 ပေတယ်။ ရှေ့ရှေ့ကုသိုလ်ဇောတွေက နောက်နောက် ကုသိုလ်ဇောတွေကို
 ကျေးဇူးမပြုပါဘူးလား ... ကျေးဇူးပြုပါတယ်ဘုရား။ ကုသိုလ်က ကုသိုလ်
 ဆိုရင် ဇောမှာပဲရှိပေတယ်။ တရားနာပရိသတ်များ တွေ့ထားပြီနော် ...
 တွေ့ပါပြီဘုရား။

ကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ

နောက်တစ်ခါ ကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံမှာ ကုသိုလ်
 အဆုံးဇောကို သတ္တမဇောလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီအဆုံးဇော ကုသိုလ်က တဒါရုံ
 ကို ကျေးဇူးပြုတော့ တဒါရုံက ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လား၊ အဗျာကတ
 လား ... အဗျာကတပါဘုရား။ ‘နောက်နှစ်ခုမှာ၊ အဗျာကတာ’ ဆိုတဲ့အတိုင်း
 တဒါရုံဟာ အဗျာကတပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ ကုသိုလ်အဆုံးဇောက ပထမ
 တဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုလိုက်တော့ ကုသိုလ်ကနေပြီး အဗျာကတကို ကျေးဇူး
 ပြုတာ ဖြစ်ပေတယ်။ ကုသိုလ်(၂)ချက် သဘောကျသွားပါပြီ။ ပါဠိတော်မှာ
 ဒီအတိုင်းပဲ ဟောမှာပါပဲ။

အကုသိုလ်(၂)ချက် ပြောပြပါတော့မယ်။ ဇော(၇)ကြိမ်မှာ အကုသိုလ်
 ဇောဆိုရင် ပထမဇော၊ ဒုတိယဇော၊ တတိယဇော၊ စတုတ္ထဇော၊ ပဉ္စမဇော၊
 ဆဋ္ဌဇော၊ သတ္တမဇောတိုင်အောင် အကုသိုလ်တွေချည်းပဲ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သွား

ရတယ်။ အကုသိုလ်ဇောတစ်ခု နှစ်ခု၏ ကြားထဲမှာ ကုသိုလ်ဇော ကြားဝင် ဖြစ်လို့ မရပေဘူး။ (၇)ကြိမ်လုံးပင် အကုသိုလ်ဇောတွေ ဖြစ်သွားတယ်။

အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ

အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါ -

ပထမဇောက ဒုကတိယဇောကို၊

ဒုတိယဇောက တတိယဇောကို၊

တတိယဇောက စတုတ္ထဇောကို၊

စတုတ္ထဇောက ပဉ္စမဇောကို၊

ပဉ္စမဇောက ဆဋ္ဌဇောကို၊

ဆဋ္ဌဇောက သတ္တမဇောကို အစဉ်အတိုင်း အကုသိုလ် အကုသိုလ် အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပေတယ်။ အကုသိုလ်ကနေ အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။

အကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ

အကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါ အကုသိုလ်အဆုံး ဇောက ပထမတဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုလိုက်တော့ “အကုသလော အဗျာကတဿ” ဖြစ်တယ်။ တဒါရုံက ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လား၊ အဗျာကတလား ... အဗျာကတပါဘုရား။ အဆုံးဇောက ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လား၊ အဗျာကတလား ... အကုသိုလ်ပါဘုရား။ အကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုလိုက်တာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား။ အဆုံးဇော သတ္တမဇောက ပထမတဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုသည်မှာ အကုသိုလ်က အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုတာ ဖြစ်ပေတယ်။

ပါဠိတော်မှာ အဲဒီအတိုင်း ဟောပါတော့မယ်။ တရားနာပရိသတ်များ သတိထားပြီး နားမထောင်နေရပါဘူးလား ... နားထောင်နေရပါတယ် ဘုရား။ ဘယ်နှချက်ပြီးသွားပြီလဲ ... ၄-ချက်ပြီးသွားပြီ။ ကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို၊ ကုသိုလ်က အဗျာကတကို၊ အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို၊ အကုသိုလ်က အဗျာကတကို။ ဘယ်နှချက် ရှင်းလို့ပြီးသွားပြီလဲ ... ၄-ချက် ပါဘုရား။ ၄-ချက်တော့ တရားနာပရိသတ်များ ကောင်းကောင်းဟောတတ် သွားပြီ။

အဗျာကတက အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ

နောက်တစ်ခါ အဗျာကတက အဗျာကတကိုဆိုတော့ ရှေ့(၈)ခုက လည်း အဗျာကတဖြစ်တယ်။ နောက်(၂)ခုကလည်း အဗျာကတဖြစ်တယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ဆိုလို့ရှိရင် အလယ်က ကြိယာဇောကလည်း အဗျာကတတွေချည်းပဲ ဖြစ်ကုန်တယ်။ ဇော(၇)ကြိမ်မှာ အဗျာကတလည်း မပါပါဘူးလား ... ပါပါတယ်ဘုရား။ ‘လယ်ခုနစ်မှာ၊ ကု အ ဗျာ’ဆိုတော့ အဗျာကတလည်း ပါတယ်နော်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်မှာဆိုလို့ရှိရင် ကြိယာဇောတွေဆိုတော့ အဗျာကတချည်းပဲ။

အဗျာကတက အဗျာကတကိုဆိုတော့ တစ်ဝီထိလုံးပဲဖြစ်တယ်။
 အတိတဘဝင်က ဘဝင်္ဂစလနကို ကျေးဇူးပြုတယ်။
 ဘဝင်္ဂစလနက ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒကို ကျေးဇူးပြုတယ်။
 ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒက ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းကို ကျေးဇူးပြုတယ်။
 ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းက စက္ခုဝိညာဏ်ကို ကျေးဇူးပြုတယ်။
 စက္ခုဝိညာဏ်က သမ္ပဋိဇ္ဈိန်းကို ကျေးဇူးပြုတယ်။
 သမ္ပဋိဇ္ဈိန်းက သန္တီရဏကို ကျေးဇူးပြုတယ်။

သန္တီရဏက ဝုဋ္ဌောကို ကျေးဇူးပြုတယ်။
ဝုဋ္ဌောက ပထမဇောကို ကျေးဇူးပြုတယ်။

ဝုဋ္ဌောကလည်း အဗျာကတ၊ ပထမဇောကလည်း ကြိယာဇောဆိုတော့ အဗျာကတပဲ။ ဇော(၇)ကြိမ် အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။ အဆုံးဇော = သတ္တမဇောက ပထမတဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါလည်း သတ္တမဇောကလည်း အဗျာကတပဲဖြစ်တယ်။ ပထမတဒါရုံကလည်း အဗျာကတပဲ ဖြစ်တယ်။ ပထမတဒါရုံက ဒုတိယတဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါမှာလည်း ပထမတဒါရုံကလည်း အဗျာကတ၊ ဒုတိယတဒါရုံကလည်း အဗျာကတပဲ ဖြစ်တယ်။ ထို့ကြောင့် 'အဗျာကတော အဗျာကတဿ' ကတော့ တစ်ဝီထိ လုံးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဗျာကတက ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ

အဗျာကတက ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောပါတော့မယ်။ တရားနာပရိသတ်များ အားလုံး ဖြေရအောင်။ ဒီတော့မှ သဘောပေါက်မယ်။ ဝုဋ္ဌောဆိုတာ ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လား၊ အဗျာကတလား ... အဗျာကတပါဘုရား။ ဝုဋ္ဌောဖြစ်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ဇောတွေ စောလိုက်တဲ့အခါ ဇော(၇)ကြိမ်လုံး ကုသိုလ်တွေဖြစ်တယ်။ ပထမဇောက ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ဝုဋ္ဌောကနေ ပထမဇောကို ကျေးဇူးပြုလိုက်တော့ အဗျာကတက ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။ ဝုဋ္ဌောက အဗျာကတ၊ ပထမဇောက ကုသိုလ် ဆိုတော့ အဗျာကတကနေ ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ ထင်ရှားသွားပါပြီ။

အဗျာကတက အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ

အဗျာကတကနေ အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာကို ပြောပြပါတော့မယ်။ ဇော(၇)ကြိမ်က နှလုံးလည်းမသွင်း၊ မှတ်လည်းမမှတ်တဲ့အတွက်ကြောင့်

(၇)ကြိမ်လုံး အကုသိုလ်ဇောတွေ စောသွားတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ဝုဋ္ဌောက ပထမဇောကို ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါ အဗျာကတက အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ ဖြစ်ပေတယ်။ ဝုဋ္ဌော အဗျာကတက အကုသိုလ် ပထမဇောကို ကျေးဇူးပြု တာပဲဖြစ်တယ်။ ဘယ်နှချက်ရသွားပါလဲ ... အဗျာကတအတွက် (၃)ချက် ရသွားပေပြီ။

‘အဗျာကတော အဗျာကတဿ’။ အဗျာကတကနေပြီးတော့ အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုတာကတော့ တစ်ဝီထိလုံးပဲ၊ (၁၇)ချက်လုံးပဲ ဖြစ်တယ်။

‘အဗျာကတော ကုသလဿ’။ အဗျာကတက ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြု တာကတော့ ဝုဋ္ဌောက ကုသိုလ်ပထမဇောကို ကျေးဇူးပြုတာ ဖြစ်ပေတယ်။

‘အဗျာကတော အကုသလဿ’။ အဗျာကတကနေပြီးတော့ အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။ ဝုဋ္ဌောကနေပြီးတော့ အကုသိုလ် ပထမဇောကို ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။

ပါဠိတော်မှာ ဒီအတိုင်းပဲ ဟောပြောတော့မယ်။ တရားနာပရိသတ်များ လွယ်လွယ်နဲ့ပဲ ဟောကြားလို့ ရပါလိမ့်မယ်။ ရထားပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ဒီလိုကျေးဇူးပြုနေတာပဲလို့ သိတော့ ပိုပြီးတော့ သဘောတွေ မပေါက်သွား ပါဘူးလား ... သဘောပေါက်သွားပါတယ်ဘုရား။ သဘောပေါက်တော့ ကုသိုလ်တွေ ပိုရတယ်။ မိမိအတွက်လည်း အကျိုးများတယ်။ သာသနာ အတွက်လည်း ကျေးဇူးများပါတယ်။ ပါဠိတော်မှာ ဟောတဲ့အခါ -

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော - ဟု စပြီး ဟောပါတယ်။

ပုရိမာ ပုရိမာ-ဆိုတာ ရှေ့ရှေ့ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။ ပုရိမာ-ဆိုတာ ရှေ့လား၊ နောက်လား ...ရှေ့ပါဘုရား။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ။ ပစ္စိမာ-ဆိုတာ ရှေ့လား၊ နောက်လား ... နောက်ပါဘုရား။ အဲဒီလောက်တော့ သဘောပေါက်နေရမယ်။ ပုရိမာ ပုရိမာ-ဆိုတာ ရှေ့ရှေ့က ပစ္စည်းတရား၊ အကြောင်းတရားကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ-ဆိုတာ နောက်နောက်က ပစ္စယုပ္ပန်တရား၊ အကျိုးတရားကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ ပုရိမာ ပုရိမာ-ဆိုတာ ရှေ့ရှေ့က ပစ္စည်းတရား၊ အကြောင်းတရားကို ဟောတာဖြစ်တယ်။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ-ဆိုတာ နောက်နောက်က အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ဟောတာဖြစ်တယ်။ အဲဒါလေး သဘောပေါက်သွားရင် ဟောလို့ရသွားပြီ။

ပုရိမာ ပုရိမာဆိုရင် ပစ္စည်းလား၊ ပစ္စယုပ္ပန်လား ... ပစ္စည်းပါဘုရား။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံဆိုရင် ပစ္စည်းလား၊ ပစ္စယုပ္ပန်လား ... ပစ္စယုပ္ပန်ပါဘုရား။ ပုရိမာ ပုရိမာဆိုရင် အကြောင်းလား၊ အကျိုးလား ... အကြောင်းပါဘုရား။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံဆိုရင် အကြောင်းလား၊ အကျိုးလား ... အကျိုးပါဘုရား။

အားလုံးသဘောတွေ ပေါက်နေပြီ။ နေရာကျလိုက်တာ၊ ဟောရုံပဲ ကျန်တော့တယ်။ ဆရာတော် တစ်ခေါက်ဟောကြားမယ်။ ဝီထိအစဉ်ကို ကြည့်ထားရမယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အဖြေပေးရမယ်။ ဆရာတော် ရွတ်ဆိုပြီးတဲ့အခါ ဘယ်မှာလဲလို့ ဆရာတော်မေးလို့ရှိရင် ဖြေမှဖြေနိုင်ပါ့မလား ... ဖြေနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ဝီထိအစဉ်ထဲမှာ ဘယ်ကနေကျေးဇူးပြုတာကို ဟောလိုက်တာလဲလို့ ဆရာတော်က မေးလိုက်ရင် ဖြေနိုင်အောင် ကြိုးစားကြည့်ရအောင်။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဘယ်ကနေပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုတာလဲ

... ဇောဇောချင်း ကျေးဇူးပြုတာပါဘုရား။ ဇောနှင့်ဇောချင်း ကျေးဇူးပြုတာနော်။ တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း ပြောပြတော့ ဇောနှင့်ဇောချင်း ကျေးဇူးပြုတာ ဖြစ်တယ်။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဘယ်ကနေပြီးတော့ ကျေးဇူးပြု တာလဲ၊ ဘယ်ကနေ ဘယ်ကို ကျေးဇူးပြုတာပါလဲ ... အဆုံးဇောကနေ ပထမတဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုတာပါဘုရား။ ကုသိုလ်အဆုံးဇောက ပထမ တဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။ တဒါရုံက နှစ်ခုမရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ ပထမတဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။ ဇောတွေက (၇)ခုတောင်ဆိုတော့ ဘယ်ဇောလဲ ... အဆုံးဇောပါဘုရား။ အဆုံးဇော = သတ္တမဇောက ပထမတဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုတာကို ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော ဟု ဘုရားဟောထားတာ ဖြစ်ပေတယ်။ တရားနာပရိသတ်များ ကိုယ်တိုင် မသိရပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာကြီးပဲဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတာကို သဘောကျနေတယ်။ ဤကဲ့သို့ မရှင်းပြရင် အနန္တရပစ္စည်း တော်တော်နဲ့ သဘောမကျပေဘူး။ ပုရိမာ ပုရိမာ-ဆိုတာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ-ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲလို့ စိတ်ထဲမှာ ရွတ်သာရွတ်ဆိုနေရတယ်။ သဘောက မပေါက်တော့ ရွတ်ဆိုနေရတာပဲ ရှိတာပေါ့လေ။

‘ကုသလပဒ’အတွက်၊ ကုသိုလ်အတွက် ပြီးသွားပြီ။ ‘အကုသလပဒ’ အတွက်၊ အကုသိုလ်အတွက် ဟောပါတော့မယ်။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဘယ်မှာပါလဲ ... ဇော ဇောချင်းမှာ
ပါဘုရား။ ဇော ဇောချင်းမှာ ဖြစ်ပေတယ်။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာ
နံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဘယ်ကနေ ဘယ်ကို ကျေးဇူးပြု
တာပါလဲ ... အဆုံးဇောက ပထမတဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုတာပါဘုရား။
အဆုံးဇောက အကုသိုလ်ဇော၊ တဒါရုံက အဗျာကတဖြစ်တယ်။ အဆုံး
အကုသိုလ်ဇောက အဗျာကတ ပထမတဒါရုံကို ကျေးဇူးပြုတာ ဖြစ်ပေတယ်။
အကုသလပဒအတွက် (၂)ချက်လည်း ပြီးသွားပါပြီ။ ဘယ်နှချက်ရသွားပါလဲ
... (၄)ချက်ပါဘုရား။ နောက် (၃)ချက်က အဗျာကတဖြစ်တယ်။

အဗျာကတ (၃)ချက် ဟောပါတော့မယ်။ တရားနာပရိသတ်များ
အဖြေပေးရမယ်။ ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဘယ်မှာပါလဲ ...
(၁၇)ချက်လုံးပါဘုရား။ (၁၇)ချက်လုံး ဖြစ်ပေတယ်။

တစ်ဝီထိလုံး အဗျာကတပဲဆိုတော့ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်ကလည်း ကုသိုလ်
လား၊ အကုသိုလ်လား၊ အဗျာကတလား ... အဗျာကတပါဘုရား။
တစ်ဝီထိလုံး အဗျာကတ မရသွားပါဘူးလား ... တစ်ဝီထိလုံး အဗျာကတ
ရသွားပါတယ်ဘုရား။ တစ်ဝီထိလုံးပဲ ရသွားပေတယ်။ 'အဗျာကတော
အဗျာကတဿ'ဖြစ်တယ်။ အဗျာကတကနေ အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုတာ
ကတော့ တစ်ဝီထိလုံးပဲ၊ (၁၇)ချက်လုံးပဲဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များ
ရှင်းသွားပါပြီနော် ... ရှင်းသွားပါပြီဘုရား။ နောက်တစ်ခါ ဒုတိယအချက်
ဟောပါတော့မယ်။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဘယ်ကနေပြီးတော့ ဘယ်သူ့ကို
ကျေးဇူးပြုတာလဲ ... ဝုဋ္ဌောကနေပြီးတော့ ပထမဇောကို ကျေးဇူးပြုတာပါ
ဘုရား။ ဝုဋ္ဌောကနေပြီးတော့ ကုသိုလ်ပထမဇောကို ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။
တရားနာပရိသတ် ယောဂီများ တစ်ခေါက်တော့ ဖြေပါဦး။ အားလုံးဖြေ
နိုင်ရအောင်။ ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဘယ်သူကနေ
ဘယ်သူ့ကို ကျေးဇူးပြုတာပါလဲ ... ဝုဋ္ဌောကနေပြီးတော့ ပထမကုသိုလ်
ဇောကို ကျေးဇူးပြုတာပါဘုရား။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဘယ်ကနေ ဘယ်ကို ကျေးဇူးပြု
တာပါလဲ ... ဝုဋ္ဌောကနေပြီးတော့ ပထမ အကုသိုလ်ဇောကို ကျေးဇူးပြုတာ
ပါဘုရား။ (၇)ချက်ပြည့်သွားပြီ။ တရားနာပရိသတ်များပါ ပေါင်းပြီး
ဟောလိုက်ရအောင်။ ကိုယ်ဟောတာကိုယ် ဘယ်အချက်ကနေ ဘယ်အချက်
ဟောနေတာကို သိရအောင် ပေါင်းပြီးတော့ ဟောလိုက်ကြဦးစို့ရဲ့။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ
ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ
ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အဗျာ
ကတာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူ၍ (၇)ချက် ဖြစ်ပေတယ်။

(၇)ချက် တရားနာပရိသတ်များ သဘောကျသွားပြီ။ ဒီစက္ခုဝိညာဏ
ဝီထိထဲမှာပဲ (၇)ချက် မရသွားပါဘူးလား ... (၇)ချက်ရသွားပါတယ်ဘုရား။
သောတဝိညာဏဝီထိထဲမှာလည်း ဒီ(၇)ချက်ပဲ။ ဃာနဝိညာဏဝီထိထဲမှာ
လည်း ဒီ(၇)ချက်ပဲ။ ဇိဝှာဝိညာဏဝီထိထဲမှာလည်း ဒီ(၇)ချက်ပဲ။ ကာယ
ဝိညာဏဝီထိထဲမှာလည်း ဒီ(၇)ချက်ပါပဲ။ တစ်ဝီထိဆိုလို့ရရင် အားလုံး
သဘောမကျပါဘူးလား ... သဘောကျပါတယ်ဘုရား။

ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ အနန္တရာ ယေ ယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တ
စေတသိကာ ဓမ္မာ၊ တေ တေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ အနန္တရ
ပစ္စယေန ပစ္စယော ဆိုတာကတော့ အားလုံးတပေါင်းတည်း ရှေ့ရှေ့သော
ပစ္စည်းတရားတွေက နောက်နောက်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေကို ကျေးဇူးပြု
နေပုံကို နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတာဖြစ်တယ်။
လိုရင်းအကျဆုံးကတော့ အခု(၇)ချက်ဟာ လိုရင်းပါပဲ။

ကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို၊ ကုသိုလ်က အဗျာကတကို၊ အကုသိုလ်က
အကုသိုလ်ကို၊ အကုသိုလ်က အဗျာကတကို၊ အဗျာကတက အဗျာကတကို၊
အဗျာကတက ကုသိုလ်ကို၊ အဗျာကတက အကုသိုလ်ကိုဆိုတဲ့ (၇)ချက်
ကတော့ အဓိကပါပဲ။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်က သဘောပေါက်သွားလို့ရှိရင် နောက်နောက် ဝါဒတွေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် အကျယ်တဝင့်တွေကို လိုက်ပြီးတော့ ဖတ်ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်၊ လေ့လာမယ်ဆိုလို့ရှိရင် တရားနာပရိသတ်များ သဘောပေါက်ပါလိမ့်မယ်။ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ် ဘုရား။ ဒီဝီထိအစဉ်ကလေးရထားဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ဝီထိအစဉ်ကလေး ကိုတော့ စက္ခုဒွါရဝီထိအတွက်ဆိုလျှင် ကောင်းကောင်း ရသွားပြီ။ သောတာ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယတွေကိုလည်း တစ်ခေါက်စီလောက် ဆိုသွားရအောင်။

စက္ခုဝိညာဏဝီထိ အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

သောတဝိညာဏဝီထိ ကျတော့ စက္ခုဝိညာဏ် နေရာမှာ သောတဝိညာဏ် လို့ ထည့်ရမယ်။ ဃာနဝိညာဏဝီထိ ကျတော့ ဃာနဝိညာဏ်လို့ ထည့်ရမယ်။ ဇိဝှါဝိညာဏဝီထိကျတော့ ဇိဝှါဝိညာဏ်လို့ ထည့်ရမယ်။ ကာယဝိညာဏ ဝီထိကျတော့ ကာယဝိညာဏ်လို့ ထည့်ရမယ်။ ‘စ’လေးနေရာမှာ သောတာ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယတွေ လဲပြီးထည့်ရမယ်။ နှုတ်လည်းတက်သွားအောင်၊ ဆိုလည်း ဆိုဖူးသွားအောင် ဆိုလိုက်ကြပါဦးစို့။

အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သောတဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဃာနဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

အတိတ်ဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဇိဝှါ
ဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

အတိတ်ဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ကာယ
ဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်။

တရားနာပရိသတ်များ ကောင်းကောင်းဆိုတတ်သွားပါပြီ။ ကျေးဇူး
တော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး (၅)ခေါက်
ဆိုလိုက်ကြဦးစို့။ စက္ခုဝိညာဏ်အတွက် 'မြင်ပြီးလျှင်' နေရာမှာ သောတ
ဝိညာဏ်အတွက် 'ကြားပြီးလျှင်'၊ ဃာနဝိညာဏ်နေရာမှာတော့ 'နံပြီးလျှင်'၊
ဇိဝှါဝိညာဏ်နေရာကျတော့ 'စားပြီးလျှင်'၊ ကာယဝိညာဏ်ကျတော့
'ထိပြီးလျှင်'လို့ ထည့်ဆိုကြရမယ်။ မြင်ပြီးလျှင်၊ ကြားပြီးလျှင်၊ နံပြီးလျှင်၊
စားပြီးလျှင်၊ ထိပြီးလျှင် အဲဒါလေးလည်း တစ်ခေါက်ဆိုရအောင်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဘဝင်ဆင်ခြင်၊ မြင်ပြီးလျှင်၊ ထို့ပြင်လက်ခံတုံ။
စုံစမ်းဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်သတ်၊ နှစ်ရပ်တဒါရုံ။

ဘဝင်ဆင်ခြင်၊ ကြားပြီးလျှင်၊ ထို့ပြင်လက်ခံတုံ။
စုံစမ်းဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်သတ်၊ နှစ်ရပ်တဒါရုံ။

ဘဝင်ဆင်ခြင်၊ နံပြီးလျှင်၊ ထို့ပြင်လက်ခံတုံ။
စုံစမ်းဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်သတ်၊ နှစ်ရပ်တဒါရုံ။

ဘဝင်ဆင်ခြင်၊ စားပြီးလျှင်၊ ထို့ပြင်လက်ခံတုံ။
စုံစမ်းဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်သတ်၊ နှစ်ရပ်တဒါရုံ။

ဘဝင်ဆင်ခြင်၊ ထိပြီးလျှင်၊ ထို့ပြင်လက်ခံတုံ။
စုံစမ်းဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်သတ်၊ နှစ်ရပ်တဒါရုံ။

ပါဠိတော်လည်း သဘောကျသွားပြီ။ ဝိထိအစဉ်တွေလည်း နာမည်တွေ သိသွားပြီ။ ဘဝင်ဆိုတာ အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ပစ္ဆေဒ။ ဒီ(၃)ခုလုံးကို ဘဝင်လို့ ဆိုလိုက်တာဖြစ်တယ်။ ဆင်ခြင်ဆိုတာ ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်းကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ မြင်ပြီးလျှင်ဆိုတာ စက္ခုဝိညာဏ်ကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ ထို့ပြင်လက်ခံတုံဆိုတာ သမ္ပဋိဇ္ဈိင်းကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ စုံစမ်းဆိုတာ သန္တရဏကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ ဆုံးဖြတ်ဆိုတာ ဝုဋ္ဌောကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ ဇောစိတ်သတ်ဆိုတာ ဇော(၇)ကြိမ်ကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ နှစ်ရပ်တဒါရုံ ဆိုသည်မှာ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်ကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။

မြန်မာလို ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး စီထားတာ သဘောကျသွားပါပြီ။ ‘ဇော’ဆိုတာကတော့ ဇဝန = လျင်မြန်စွာဖြစ်တာကို ခေါ်တယ်။ (၁)ကြိမ်တည်းတော့ ဖြစ်လို့မရပေဘူး။ (၇)ကြိမ်၊ (၇)ကြိမ် ဖြစ်သွားတယ်။ လျင်မြန်တာကို ‘ဇော’ ခေါ်တယ်။ ဘယ်လောက် လျင်မြန်လဲ ဆိုရင် တစ်ခါဖြစ်ရင် (၇)ကြိမ်၊ (၇)ကြိမ် ဖြစ်တယ်။

အနန္တရပစ္စည်းရဲ့ သဘောတရားလေးလည်း တော်တော်လေး သဘောကျသွားပါပြီ။ ပါဠိတော်ကိုလည်း သဘောကျသွားပါပြီ။ ဝိပဿနာရူဖို့၊ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းဖို့ပဲလိုပါတော့တယ်။ ဒီလို မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်မှာ အာရုံ(၆)ပါးက လာတိုက်တဲ့အခါ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ ကြံသိစိတ်တွေ ဖြစ်တဲ့အခါ မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ရင်ဖြစ်၊ မဖြစ်ရင်ဘာဖြစ်ပါသလဲ ... အကုသိုလ်ဖြစ်ပါမယ်

ဘုရား။ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုနှလုံးသွင်းရမလဲ၊ မလိုအပ်ပါဘူးလား ... လိုအပ်ပါတယ်ဘုရား။ လိုအပ်ပေတယ်။

ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်တော့ နှလုံးသွင်းတတ်လို့ရှိရင်လည်း ကုသိုလ် ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဝိပဿနာရှုနိုင်လို့ရှိရင်လည်း ကုသိုလ်ဖြစ်နိုင်တယ်။ နှလုံး လည်း မသွင်းတတ်ဘူး၊ ဝိပဿနာလည်း မရှုတတ်ဘူးဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ်ပါ့မလဲ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်လိမ့်မယ်တဲ့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နှလုံးမသွင်း၊ ရှုမှတ်ကင်း၊ ဖြစ်ခြင်းအကုသု။

နှလုံးလည်းမသွင်းတတ်ဘူး၊ ရှုလည်းမရှုတတ်ဘူး၊ ရှုမှတ်တတ်သော် လည်း ရှုမှတ်မှုက ကင်းနေတယ်ဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ်ပါ့မလဲ ... အကုသိုလ် ဖြစ်ပါမယ်ဘုရား။ တရားနာပရိတ်သတ်များအတွက် ဒီအာရုံတွေနဲ့ ကင်းပြီးတော့ နေလို့ကို မရပေဘူး။ အိပ်တဲ့အခိုက်အတန့်လေးပဲကင်းတယ်။ ကျန်တဲ့အချိန်မှာ ကင်းလို့ရပါရဲ့လား ... မရပါဘုရား။

မျက်စိကမြင်လိုက်၊ နားကကြားလိုက်၊ နှာခေါင်းကနံလိုက်၊ လျှာက စားလိုက်၊ ကိုယ်ကထိလိုက်၊ စိတ်ကကြံစည်မှုတွေဖြစ်လိုက်။ အဲဒါတွေကို နှလုံးမသွင်းတတ်ဘူး၊ ဝိပဿနာလည်း မရှုတတ်ဘူးဆိုရင် အကုသိုလ်တွေ ပဲဖြစ်တာ များနေတော့ လူဖြစ်ရတာ ကောင်းမှကောင်းပါတော့မလား ... မကောင်းတော့ပါဘုရား။ အပါယ်လေးရွာသို့ ပြန်သွားဖို့ပဲ ရှိပါတော့တယ်။ အရင်းရှုံးသွားတော့မှာပါပဲ။ ဒါကြောင့် နှလုံးသွင်းတတ်ဖို့၊ ရှုလည်းရှုမှတ် တတ်ဖို့ အရေးကြီးပါဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နှလုံးသွင်းမှု၊ ရှုမှတ်မှု၊ ပြုကကုသလာ။

နှလုံးသွင်းမယ်ဆိုရင်တော့ အာရုံတွေလာတိုက်တဲ့အခါ ဇောသို့ ရောက်လာလျှင် နှလုံးသွင်းရပါတယ်။ နှလုံးမသွင်းတတ်လို့ရှိရင်တော့ အကုသိုလ်ဇောတွေ စောသွားတယ်။

ကောင်းတဲ့ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်တဲ့ အာရုံတွေ၊ အလွန်သာယာဖွယ်ဖြစ်တဲ့ အာရုံ တွေလာတိုက်တော့ နှလုံးမသွင်းတတ်ဘူးဆိုရင် လောဘဖြစ်တယ်၊ သာယာ တယ်၊ နှစ်သက်တယ်၊ ခင်မင်တယ်၊ တွယ်တာတယ်၊ လောဘဖြစ်သွားတယ်။ လောဘနဲ့စပ်တဲ့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်သွားပေတယ်။

မကောင်းတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံတွေ လာတိုက်ကြတော့ နှလုံးမသွင်းတတ်လို့ ရှိရင် ဒေါသ ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်သွားကြတယ်။

နှလုံးမသွင်းတတ်တော့ ကောင်းတာတိုက်လည်း အကုသိုလ်၊ မကောင်း တာတိုက်လည်း အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်ကိုတော့ တရားနာ ပရိတ်များ အလွန်ကြောက်ပါတယ်။ မကြောက်ရပါဘူးလား ... ကြောက်ရ ပါတယ်ဘုရား။ နှလုံးသွင်းတတ်ဖို့လည်း အရေးကြီးပါဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။

ကောင်းတဲ့ဣဋ္ဌာရုံတွေ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဘယ်လို နှလုံးသွင်း ရမလဲ။ ဒီလိုကောင်းတဲ့ဣဋ္ဌာရုံတွေ၊ ကောင်းတဲ့ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေနဲ့၊ ကောင်းကျိုး အမျိုးမျိုးတွေနဲ့ မိမိတွေ့ရတာ မိမိအတိတ်ဘဝတွေက ကောင်းခဲ့လို့လား၊ မကောင်းခဲ့လို့လား ... ကောင်းခဲ့လို့ပါဘုရား။ ကောင်းတဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေပြုခဲ့လို့ ကောင်းကျိုးတွေနဲ့ တွေ့နေရတာဖြစ်တယ်။

နောက်လာလတ္တံ့ အနာဂတ်အချိန်အခါတွေမှာ၊ အနာဂတ်ဘဝတွေမှာ ကောင်းတာတွေနဲ့ တွေ့ဖို့ရာ မလိုအပ်ပါဘူးလား ... လိုအပ်ပါတယ်ဘုရား။

အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတိုင်အောင် ရောက်သွားဖို့ရာ လိုအပ်တယ်။ လိုအပ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကို ပြုမှ တော်မယ်လို့ နှလုံးသွင်းရပါတယ်။

အတိတ်ကကောင်းခဲ့လို့ အခုကောင်းတာတွေနဲ့ တွေ့နေရတာ၊ နောင် အနာဂတ်ဘဝတွေမှာ ကောင်းဖို့ရာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရောက်သွားဖို့ရာ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်တွေပြုမှ တော်မယ်လို့ နှလုံးသွင်းလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ကုသိုလ်မဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ကုသိုလ်ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။ နှလုံးသွင်းကောင်းရင် ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။

မကောင်းတဲ့ အနိဗ္ဗာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရ ကြုံရတဲ့အခါ၊ မကောင်းတာတွေနဲ့ပဲ တွေ့ရတဲ့အခါ၊ မကောင်းတာတွေပဲ ကြားနေရတဲ့အခါ၊ မကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ပဲ အတူတကွ နေရတဲ့အခါ နှလုံးဘယ်လိုသွင်းရပါ့မလဲ။ ဒီလိုမကောင်းတာတွေနဲ့ မိမိလာတွေ့နေရတာ မိမိအတိတ်ဘဝတွေက ကောင်းခဲ့လို့လား၊ မကောင်းခဲ့လို့လား ... မကောင်းခဲ့လို့ပါဘုရား။ မိမိမကောင်းခဲ့လို့၊ မိမိမကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေပြုခဲ့လို့ ဒီလို မကောင်းတာတွေနဲ့ လာတွေ့နေရတာပဲလို့ ဆင်ခြင်လိုက်တာနဲ့ မသက်သာသွားပါဘူးလား ... သက်သာသွားပါတယ်ဘုရား။ ဒီလို မကောင်းတဲ့ အနိဗ္ဗာရုံ အကျိုးပေးတွေကို ဘာနဲ့များ ကျော်လွန်နိုင်ပါ့မလဲ၊ ကုသိုလ်တရားတွေနဲ့မှ ကျော်လွန်နိုင်ပေမယ်။ ကုသိုလ်တရားတွေကို ရှေးကထက် ဆတက်ထမ်းပိုးတိုးပြီးတော့ ပြုလုပ်မှတော်မယ်လို့ နှလုံးသွင်းလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကုသိုလ်တွေ မဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။

ဝိပါက်ကတော့ အမှန်အတိုင်းပဲ။ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်အကျိုးပေးတွေနဲ့၊ မကောင်းတာတွေနဲ့ လာတွေ့နေရပါသော်လည်း မိမိတို့က နှလုံး

သွင်းတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကုသိုလ်တွေပဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ကုသိုလ်ဇောတွေပဲ မစောသွားပါဘူးလား ... ကုသိုလ်ဇောတွေ စောသွားပါတယ်ဘုရား။ ‘ဝိပါက်အမှန်၊ ဇောအပြန်’လို့ ရှေးဆရာတော်ကြီးများ ဆောင်ပုဒ်စီထားတာ နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ ဝိပါက်က အမှန်အတိုင်းပဲ။ မကောင်းတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေ လာတွေ့နေရတယ်။ မိမိက နှလုံးသွင်းတတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ဇောကျတော့ ကုသိုလ်ဇောတွေ ပြန်ပြီးတော့ ပြောင်းပြန် ပြန်မစောသွားပါဘူးလား... စောသွားပါတယ်ဘုရား။ ဒီတော့ နှလုံးသွင်းတတ်ဖို့ အရေးကြီးပါဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။ အရေးကြီးပေတယ်။

နှလုံးသွင်းတာကတော့ တစ်ခါတလေလည်းရတယ်၊ တစ်ခါတလေ ကျတော့ အာရုံတွေက သိပ်ပြင်းထန်တဲ့အခါကျတော့ နှလုံးမသွင်းနိုင်တော့ပေဘူး။ သာယာဖွယ်အာရုံ၊ အလွန်ပဲ သာယာဖွယ်ကောင်းတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါ တစ်ခါတစ်ခါ နှလုံးသွင်းလို့ မရတတ်ပေဘူး။ အနိဋ္ဌာရုံ = အင်မတန်ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တဲ့ အာရုံတွေ၊ အလွန်ကြမ်းတမ်းတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါလည်း နှလုံးသွင်းလို့မရဘဲ ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ ဣဋ္ဌာရုံကတော့ တော်ပါသေးရဲ့၊ နှလုံးသွင်းလို့ ရတန်သလောက် ရကြပါတယ်။ ရသလောက် ရကြပါတယ်။ အနိဋ္ဌာရုံကျတော့ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မရနိုင်တော့ပေဘူး။ အာရုံက အလွန်ကြမ်းတမ်း၊ အလွန်ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တော့ စိတ်ကို မထိန်းထားနိုင်တော့ပေဘူး။ “ယောနိသော မနသိကာရ”နဲ့ မနိုင်တော့ပေဘူး။ မနိုင်တော့ ဘာနဲ့နိုင်အောင် ကုရမလဲ၊ ရှုမှတ်မှုနဲ့ ကုရတယ်။ ရှုမှတ်မှုကတော့ အနိုင်ဆုံးပါပဲ။

ရှုမှတ်မှုက အနိုင်ဆုံးဖြစ်ပေတယ်။ ဘယ်ကပဲရှုရဲ့၊ ရှုမှတ်နိုင်ရင် ဒေါသ ဒေါမနဿတွေ မဖြစ်နိုင်တော့ပေဘူး။ မြင်စရာအာရုံက အနိဋ္ဌာရုံနဲ့တွေ့ရလို့ ဒေါသ ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်တော့မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ‘မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’လို့

ရှုမှတ်ရတယ်။ မြင်ကာမျှမတ္တမှာ တည်သွားလို့ ရှိရင်လည်း ဒီဒေါမနဿက မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ မြင်ရတဲ့ အဆင်းရူပါရုံတွေ တရိပ်ရိပ် ပြောင်းလဲနေတာ တွေကို တွေ့ရလို့ရှိရင်လည်း ဒီဒေါမနဿ မဖြစ်ရတော့ဘူး။ မြင်သိစိတ်က တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပျောက်ပျောက်သွားတာ မြင်လို့ရှိရင်လည်း ဒီဒေါမနဿ ဖြစ်ပါတော့မလား ... မဖြစ်တော့ပါဘုရား။

မျက်စိက မရှုနိုင်ဘူးဆိုလို့ရှိရင်လည်း ဘယ်မှာရှုရမလဲ၊ ကာယမှာ ရှုရမယ်။ ဒီအာရုံတွေကို မကြည့်တော့ဘဲနဲ့ ရပ်နေတယ်ဆိုလို့ရှိရင် 'ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်'လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် မပြတ်သွားပါဘူးလား ... ပြတ်သွားပါတယ် ဘုရား။ ရှုမှတ်မှုဖြစ်တာနဲ့ ဟိုမှာ ဒေါသ ဒေါမနဿက ဖြစ်လို့ရပါ့မလား... မရပါဘုရား။

ထိုင်လျက်နဲ့ဆိုလို့ရှိရင် 'ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်' လို့ မှတ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဒေါမနဿ ဒေါသမရှိတော့ဘူး။ မပြတ်သွားပါဘူးလား ... ပြတ်သွားပါတယ်ဘုရား။ ပြတ်သွားပေတယ်။

သွားရင်းနဲ့ဆိုရင်လည်း 'ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်၊ ကြွတယ်၊ ချတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်'လို့ မှတ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် တည်း အမှတ်ဖြစ်သွားတာနဲ့ ဒီဒေါမနဿ ဒေါသတွေဟာ ဖြစ်ခွင့် မရတော့ဘူး။ ဝိပဿနာက အနိုင်ဆုံးမဖြစ်ပါဘူးလား... အနိုင်ဆုံးပါဘုရား။ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုသိုလ်ဇောတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ ဒေါသဇောတွေ ဒေါမနဿ ဇောတွေ မဖြစ်နိုင်တော့ပေဘူး။ ဖြစ်ခွင့်မရတော့ပေဘူး။ ဝိပဿနာကတော့ အနိုင်ဆုံးပဲ။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုကြရပါတယ်။ ဝိပဿနာ အောင်မြင် သွားရင်တော့ မိမိတို့ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သည့် ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတိုင်အောင် ရောက်သွားကြမှာဖြစ်တဲ့

အတွက်ကြောင့် ဝိပဿနာကုသိုလ်က အကောင်းမြတ်ဆုံး ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။

ဝိပဿနာရှုတော့မယ်ဆိုတော့ ဒီဝီထိအစဉ်ထဲမှာ ဘယ်နေရာကရှုရမလဲ၊ မလိုအပ်ပါဘူးလား ... လိုအပ်ပါတယ်ဘုရား။ နှလုံးသွင်းတာက ဇောမှာ နှလုံးသွင်းရတယ်။ ဇောရောက်လာတော့ အာရုံကိုသိလာတော့ နှလုံးမသွင်းရပါဘူးလား ... နှလုံးသွင်းရပါတယ်ဘုရား။

ဝိပဿနာရှုတော့ ဘယ်နေရာကနေ ရှုရပါသလဲဆိုတော့ စက္ခုဝိညာဏ်ကရှုရမယ်။ ‘အတီတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝဂုံပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်=မြင်သိစိတ်’ အဲဒီမြင်သိစိတ်ဖြစ်တဲ့အခိုက် အတန့်လေးမှာ- ရှုပါရုံအဆင်းက မျက်စိအကြည်ကို လာတိုက်ခိုက်မှ ရှုရပါတယ်။ ရှေ့က ‘အတီတဘဝင်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝဂုံပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း’ တိုင်အောင် လွန်သွားပြီးတဲ့အခါ စက္ခုဝိညာဏ်=မြင်သိစိတ်ကလေး ဖြစ်ခိုက်မှာ- ‘မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’လို့ မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ‘မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’လို့ ရှုမှတ်ရပါတယ်။ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’လို့ ရှုမှတ်နိုင်တဲ့အင်အား အသင့်အတင့် ရှိလာတဲ့အခါ မြင်ကာမျှ မတ္တမှာပဲ တည်သွားတယ်။ တရားနာပရိသတ်များလောက်၊ ယောဂီများလောက် ဝိပဿနာအခြေခံရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ရှေးဦးစွာ မြင်ကာမျှ မတ္တမှာ တည်အောင်ပဲရှုကြရပါတယ်။

အစပိုင်းမှာ မြင်ကာမျှမတ္တဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ။

ဒိဋ္ဌေ = မြင်အပ်သော အဆင်းရှုပါရုံ၌၊ ဒိဋ္ဌမတ္တံ = မြင်ကာမျှဖြစ်သော စိတ်သည်၊ ဘဝိဿတိ = ဖြစ်လတ္တံ့. (ဝါ) ဖြစ်အောင်ရှုရမယ်။ ဣတိ=

ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား
ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

မြင်လျှင် မြင်ကာမျှမတ္တမှာတည်အောင် ရှုမှတ်လိုက်တော့ ဣဋ္ဌာရုံ
ဖြစ်လို့ရှိရင် လောဘလည်း မဖြစ်တော့ပေဘူး။ ရူပါရုံကို သာယာတပ်မက်တဲ့
လောဘလည်း မဖြစ်တော့ပေဘူး။ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်လို့ရှိရင် ဒေါမနဿ ဒေါသ
လည်း မဖြစ်တော့ပေဘူး။ မြင်လျှင် မြင်ကာမျှမတ္တဆိုတာ အခုတရားနာ
ပရိသတ်များအနေနဲ့၊ ယောဂီများအနေနဲ့ မခက်လှပါဘူး။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
အနေနဲ့တော့ အလွန်ခက်တယ်။ “မြင်တယ်ဆိုလျှင် အားလုံးမြင်ပြီးသွားတာပဲ။
ဘယ်လို မြင်ကာမျှမတ္တမှာ တည်အောင်လုပ်ရမှာလဲ” ဒီလိုတောင် ပြန်မေး
ကြတယ်။

တရားနာပရိသတ်များ၊ ယောဂီများအနေနဲ့ ဒီလောက်မခက်လှပါဘူး။
စကြိုလျှောက်သွားတဲ့အခါ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်လို့ မှတ်နေတဲ့
အခိုက်အတန့် ကြွလိုက်တဲ့အခါ ပေါ့ပေါ့ပြီးတော့တက်သွားတာ၊ လှမ်းလိုက်
တဲ့အခါ ပေါ့ပေါ့ပြီးတော့ ရွေ့သွားတာ၊ ချလိုက်တဲ့အခါလည်း လေးလေး
ပြီးတော့ ကျသွားတာကို မြင်နေရလို့ ယောဂီက အမှတ်ကောင်းနေတဲ့
အခိုက်အတန့်မှာ ယောဂီနားက လူတစ်ယောက်က ဖြတ်သွားလိုက်တယ်။

“ယောဂီနားက ဖြတ်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်သူလဲလို့ အမျိုးသား
လား၊ အမျိုးသမီးလား”လို့ သွားမေးလို့ရှိရင် ယောဂီက “မသိပါဘူး၊
လူတစ်ယောက်တော့ ဖြတ်သွားတာပဲ၊ ဘယ်သူလဲတော့ မသိပါဘူး” လို့
မပြောတတ်ပါဘူးလား ... ပြောတတ်ပါတယ်ဘုရား။ မြင်လျှင် မြင်ကာမျှ
မတ္တမှာ တည်သွားတာဖြစ်တယ်။ အမှတ်ကိုပဲ အလေးအနက် နှလုံးသွင်း

ထားတော့ ဟိုမှာမြင်ရတာ မြင်ကာမျှမတ္တ မဖြစ်သွားပါဘူးလား... မြင်ကာမျှ မတ္တမှာ ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။ ကြားလျှင် ကြားကာမျှမတ္တ၊ နံလျှင် နံကာမျှမတ္တ၊ စားလျှင် စားကာမျှမတ္တတို့မှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။

ပဉ္စဒွါရ=(၅)ဒွါရမှာ ကျလာတဲ့အာရုံတွေကို ဘယ်ကနေ ရှုနေရလဲ ဆိုတော့ မနောဒွါရကနေ ရှုနေရတယ်။ ကျရာအာရုံက ပဉ္စဒွါရ၊ ရှုတာက မနောဒွါရဖြစ်တယ်။ ဘယ်ကရှုရလဲ ... မနောဒွါရကပါဘုရား။ မနောဒွါရက ရှုရပေတယ်။

သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့ကတော့ အို - ကျရာကတခြား၊ ရှုရာက တခြား၊ ဖြစ်မှ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလားလို့ ဒီလိုလည်း စဉ်းစားသွားတတ်ပါတယ်။ ဒီလိုလည်း ဆင်ခြေတွေ ပေးလာတတ်ပါတယ်။ ဖြစ်ကိုဖြစ်နိုင်တယ်။ ဖြစ်နိုင်တာလေးကို ပဉ္စဒွါရမှာ အာရုံ(၅)ပါး လာတိုက်တဲ့အခါမှာ မနောဒွါရမှာထင်တဲ့အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

သစ်ပင်ဖျားမှာ ငှက်လာနားတဲ့ ဥပမာနဲ့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ သစ်ပင်ဖျားမှာ မွန်းတည့်တဲ့အချိန်မှာ ငှက်လာပြီး နားတဲ့အခါ မြေကြီးမှာ လည်း အရိပ်သွားမထင်ပါဘူးလား ... ထင်ပါတယ်ဘုရား။ သစ်ပင်ဖျားမှာ ငှက်နားတာနဲ့ မြေကြီးမှာ အရိပ်သွားထင်တာနဲ့ဟာ မရှေးမနှောင်းပဲ တစ်ပြိုင်နက်လို မဖြစ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီလိုပါပဲတဲ့။ ပဉ္စဒွါရ = (၅)ဒွါရမှာ ငှက်နဲ့တူတဲ့ အာရုံ(၅)ပါးတွေ လာတိုက်တဲ့အခါ မနောဒွါရမှာ ငှက်ရိပ်ပမာ သွားသွားပြီးတော့ ထင်တာပါပဲ။ တစ်ပြိုင်နက် လိုပဲထင်တော့ မှတ်လို့ မရပါဘူးလား ... မှတ်လို့ရပါတယ်ဘုရား။ ဥပမာ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ဆိုထားရအောင်။ (အဋ္ဌသာလိနီ - ၁၁၄)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သစ်ပင်ဖျား၌၊ ငှက်နားပမာ၊
 အာရုံငါးပါး၊ ထိဋ္ဌားထင်လာ၊
 မြေ၌ငှက်ရိပ်၊ ခတ်နှိပ်ပမာ၊
 မနောပေါက်၊ ဆိုက်ရောက်လေသည်သာ။

သစ်ပင်ဖျားနဲ့တူတဲ့ (၅)ဒွါရမှာ ငှက်နဲ့တူတဲ့ အာရုံ(၅)ပါးလာပြီးတော့ ထိလိုက်တယ်။ ထိလိုက်တဲ့အခါမှာ ငှက်အရိပ်ဟာ မြေမှာထင်လာသလို မနောပေါက်မှာ အာရုံတွေ ဆိုက်ရောက် ထင်လာတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်တယ်။ မထင်လာပါဘူးလား ... ထင်လာပါတယ်ဘုရား။ ထင်လို့သာလျှင် 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' ကြားတယ်၊ ကြားတယ်' နံတယ်၊ နံတယ်' စားတယ်၊ စားတယ်' ထိတယ်၊ ထိတယ်'လို့ ရှုမှတ်လို့ရနေတာပါပဲ။ မထင်ရင်တော့ ရှုမှတ်လို့ ရမှရပါ့မလား ... မရပါဘုရား။

ဥပမာနဲ့ ဥပမေယျ နှိုင်းယှဉ်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးလည်း ထည့်ပြီး ဆိုကြရအောင်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ငှက်အများနှင့်၊ အာရုံငါးတူသည်၊
 သစ်ပင်ဖျားနှင့်၊ ဒွါရငါးတူသည်၊
 မြေနှင့်တစ်ဝ၊ ဘဝဂံတူညီ၊
 လူနှင့်ကား၊ ဇောများတူပေသည်။

ဥပမာ - မြေပေါ်မှာပေါက်နေတဲ့ သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ရှိတယ်။ အဲဒီ သစ်ပင်ကြီးအောက်မှာ လူလည်းရှိတယ်။ သစ်ပင်အောက်မှာ၊ မြေကြီးပေါ်မှာ လူကထိုင်နေတယ်။ လှဲနေတယ်။ မွန်းတည့်အချိန်အခါမှာ သစ်ပင်ဖျားမှာ ငှက်တွေက လာနားတယ်။ လာနားတော့ အရိပ်က မြေကြီးမှာ ထင်လာတော့

လူကမသိပါဘူးလား ... သိပါတယ်ဘုရား။ အင်း ... ငှက်တွေ လာနားပြီလို့
မသိရပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။

အဲသလိုပါပဲ။ ငှက်အများနဲ့ အာရုံ(၅)ပါးနဲ့တူတယ်။ အာရုံ(၅)ပါးတွေ
ဆိုတာ ငှက်တွေပျံလာသကဲ့သို့ ရောက်လာကြတာပါပဲ။ ငှက်တွေနဲ့ မတူပါ
ဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။

သစ်ပင်ဖျားနဲ့ ဒွါရ(၅)ပါးနဲ့တူတယ်။ မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊
နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်ဆိုတဲ့ ဒွါရ(၅)ပါးနဲ့
သစ်ပင်ဖျားနဲ့ တူတယ်တဲ့။ သစ်ပင်ဖျားနဲ့ ဒွါရ(၅)ပါးနဲ့တူတယ်။

အဲဒီဒွါရ(၅)ပါးမှာ အာရုံ(၅)ပါးလာပြီးတော့ မတိုက်ပါဘူးလား ...
တိုက်ပါတယ်ဘုရား။ ငှက်နဲ့တူတဲ့ အာရုံ(၅)ပါးလာတိုက်တော့ မြေကြီးမှာ
အရိပ်ထင်သလို ဘဝင်မှာ သွားသွားပြီးတော့ ထင်တယ်။ မြေကြီးနှင့်
ဘဝင်နဲ့တူတယ်တဲ့။ ဘဝင်ဆိုတာ တစ်ဘဝလုံးမှာ တည်ရှိနေရတာဖြစ်တယ်။
မြေကြီးလိုပါပဲ။

ဘဝဿ အင်္ဂံ ဘဝင်္ဂံ။ ဘဝဿ = ဘဝ၏၊ အင်္ဂံ = အကြောင်း
တည်း။ ဘဝင်္ဂံ = ဘဝ၏အကြောင်း။ ဘဝတည်ရှိဖို့ရာ အကြောင်းဆိုတော့
သစ်ပင်၏ တည်ရာ မြေကြီးနှင့်တူတယ်။

တစ်ဘဝလုံးမှာ ဘဝင်ကတော့ ရှိနေတယ်။ တခြားတခြားစိတ်တွေ
ကသာ ပြောင်းလဲ ပြောင်းလဲပြီးတော့ ဖြစ်သွားကြတယ်။ ဘဝင်စိတ်ကတော့
မပြောင်းလဲဘူး။ အမြဲတမ်း ဘဝအခြေခံအနေဖြင့် တစ်ဘဝမှာ ဖြစ်နေပေ
တယ်။ အခြား စိတ်တို့၏ မှီရာတည်ရာဖြစ်တယ်။ ပဋိသန္ဓေက စပြီးတော့
ပဋိသန္ဓေအိုက်အတန့်မှာ ပဋိသန္ဓေစိတ်၊ ပဝတ္တိရောက်လာတော့ ဘဝင်စိတ်၊

ကွယ်လွန်စုတိတဲ့အခါကျတော့ စုတိစိတ်ဖြစ်တယ်။ ဒီဘဝစိတ်ကပဲ ပြောင်းလဲပြီး ဖြစ်ဖြစ်သွားတာပါပဲ။ ကိစ္စတွေကသာ ပြောင်းသွားတာ ဖြစ်တယ်။

တစ်ဘဝလုံးမှာ တည်ရှိတဲ့စိတ်က ဘဝစိတ်၊ မြေကြီးနဲ့ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ မြေကြီးနဲ့တူတယ်။ အဲဒီဘဝကို မှီပြီးတော့ ဖြစ်တဲ့ ဇောစိတ်တွေကတော့ လူနဲ့တူတယ်တဲ့။ မြေကြီးပေါ်မှာရှိတဲ့ လူက ငှက်တွေလာနားတော့ မသိပါဘူးလား ... သိပါတယ်ဘုရား။ အရိပ်ထင်တာတော့ သိတယ်။ ဇောစိတ်ကလည်း အဲဒီ လူလိုပါပဲ။ အာရုံတွေကို သိပါတယ်။

ဒွါရ(၅)ပါးမှာ အာရုံ(၅)ပါးလာတိုက်တော့ ဘဝမှာလာပြီးထင်တဲ့အခါ ဇောစိတ်က မသိသွားပါဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။ သိတဲ့အတွက် ကြောင့် 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' 'ကြားတယ်၊ ကြားတယ်' 'နံတယ်၊ နံတယ်' 'စားတယ်၊ စားတယ်' 'ထိတယ်၊ ထိတယ်'လို့ ရှုလို့ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ ရလို့သာ မနောဒွါရတစ်ဒွါရကနေပြီးတော့ ရှုမှတ်နေရတာ ဖြစ်တယ်။ (၅)ဒွါရမှာ ကျလာကျလာတဲ့ အာရုံတွေကို မနောဒွါရတစ်ဒွါရက စောင့်ပြီး ရှုနေရတာဖြစ်တယ်။

အဲဒီလိုရှုမှတ်ရလို့ တရားထူး တရားမြတ်ရသွားတဲ့ သာဓကတွေ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ (၅)ဒွါရမှာ ကျလာကျလာတဲ့ အာရုံတွေကို မနောဒွါရတစ်ဒွါရကပဲ စောင့်ပြီးတော့ ရှုမှတ်ရတယ်။ (၅)ဒွါရကို ပိတ်ထားရသကဲ့သို့ မနောတစ်ဒွါရကနေ စောင့်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေရပေတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်လို့ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားတဲ့ သာဓကတွေ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ထင်ထင်ရှားရှားပဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အထင်ရှားဆုံးကတော့ အရှင်ပေါဋ္ဌိလ ဖြစ်ပေတယ်။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ချိန်သောအခါမှာ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူတယ်။ အရှင်ပေါဠိလဆိုတဲ့ မထေရ်ကြီး တစ်ပါး ရှိတယ်တဲ့။ ဂိုဏ်းကြီး (၁၈)ဂိုဏ်းကို အုပ်ချုပ်ပြီး သံဃာ(၅၀၀)ကို နေ့စဉ် စာပေကျမ်းဂန်တွေ ပို့ချပေးနေတယ်။ ပိဋကတ်သုံးပုံကို မွေနှောက်ပြီးတော့ တရားဓမ္မ အနှစ်သာရတွေ ဟောနေတဲ့ မထေရ်ကြီးဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း အလွန်ကြည်ညိုတဲ့အတွက်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားထံ မကြာခဏ သွားရောက် ရှိခိုးပူဇော်ကန်တော့ပါတယ်။ ကန်တော့တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်ပေါဠိလကို တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်း -

ဧဟိ တုစ္ဆပေါဠိလ။ ဝန္တ တုစ္ဆပေါဠိလ။ နိသီဒ တုစ္ဆပေါဠိလ။
ယာဟိ တုစ္ဆပေါဠိလ- စသည်ဖြင့် “တုစ္ဆ တုစ္ဆ”လို့ မိန့်ကြားတော်မူတယ်။
“တုစ္ဆ ပေါဠိလ = အချည်းနှီး အလကားဖြစ်သော ပေါဠိလ၊ ဧဟိ = လာခဲ့လော့။ တုစ္ဆပေါဠိလ = အချည်းနှီး အလကားဖြစ်သော ပေါဠိလ၊ ဝန္တ = ရှိခိုးလော့။ တုစ္ဆပေါဠိလ = အချည်းနှီး အလကားဖြစ်သော ပေါဠိလ၊ နိသီဒ = ထိုင်လော့။ တုစ္ဆပေါဠိလ = အချည်းနှီး အလကား ဖြစ်သောပေါဠိလ၊ ယာဟိ = သွားလော့” ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

“အချည်းနှီး အလကားဖြစ်သော ပေါဠိလကြီး ... လာခဲ့၊ ရှိခိုး၊ ထိုင်၊ သွားတော့”။ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုမိန့်ကြားပါတယ်။ အဲဒီလို အချည်းနှီးပဲ၊ အချည်းနှီးပဲလို့ မိန့်ကြားတော့ အရှင်ပေါဠိလက စဉ်းစားတယ်။ “ဘယ်နှယ်လဲ သာသနာအတွက် ဂိုဏ်းကြီး (၁၈)ဂိုဏ်းကို အုပ်ချုပ်ပြီးတော့ နေ့စဉ် သံဃာ (၅၀၀)ကို စာပေကျမ်းဂန်တွေ အပင်ပန်းခံပြီးတော့ ပို့ချနေတဲ့ သာသနာပြု နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျက်သားနဲ့ “တုစ္ဆ၊ တုစ္ဆ” အလကားပဲ၊ အချည်းနှီးပဲလို့ မိန့်ကြားတော်မူနေသည်။ ဘယ်လိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတာပါ

လိမ့်”လို့ မစဉ်းစားပါဘူးလား ... စဉ်းစားပါတယ်ဘုရား။ မစဉ်းစားသင့်ပါဘူးလား ... စဉ်းစားသင့်ပါတယ်ဘုရား။ စဉ်းစားလိုက်တော့ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ တရားထူး တရားမြတ်တွေ မရှိလို့ တစ်မင်္ဂတစ်ဖိုလ်မရလို့ မင်္ဂတရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားတွေ မရရှိလို့သာလျှင် မြတ်စွာဘုရား ဒီလို မိန့်ကြားတာပဲလို့ အသိဉာဏ်ဝင်လာပြီးတော့ မနေတော့ဘူး။ တရားရအောင် ရှာတော့မယ်ဆိုပြီးတော့ တောထွက်ပါတယ်။

သံဃာ(၅၀၀)မသိအောင် သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ပရိက္ခရာတွေ ပြင်ဆင်ပြီးတော့ တောထွက်သွားပါတယ်။ ယူဇနာ(၁၂၀)ဝေးကွာတဲ့ တောကျောင်းတစ်ကျောင်းသို့ ရောက်သွားပါတယ်။ အဲဒီတောကျောင်းမှာ သံဃာ(၃၀)ရှိတယ်။ အကုန်လုံး ရဟန္တာချည်းပါပဲ။ ကိုရင်လေးထိအောင် ရဟန္တာတွေ ဖြစ်ကြတယ်။

ရှေးဦးစွာ အကြီးဆုံး မထေရ်ကြီးထံသွားပြီးတော့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှောက်ထားတယ်။ “ဆရာတော်ကြီးဘုရား ... တပည့်တော်ကို သနားချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ ပေးသနားတော်မူပါဘုရား” ဟု သွားလျှောက်ထားတော့ ဆရာတော်ကြီးက ပြန်ပြီးတော့ မိန့်ကြားတယ်။ “အရှင်ပေါဋ္ဌိလ ... ဘယ်လိုလျှောက်ထားတာလဲ၊ အရှင်ပေါဋ္ဌိလဆိုတာ သာသနာတော်မှာ အလွန်ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်၊ ပိဋကတ်(၃)ပုံတွေကို မွေနှောက်ပြီးတော့ အနှစ်သာရတရားတွေ ဟောကြားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။

တပည့်တော်များကသာ အရှင်ပေါဋ္ဌိလထံမှာ နည်းခံဖို့ရှိပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား မပေးနိုင်ပါဘူး”ဟု မြွက်ကြားလိုက်တော့ “ဆရာတော်ကြီးဘုရား ... တပည့်တော်ကို ယခုကဲ့သို့ မငဲ့မညှာ လျစ်လျူရှုပြီးတော့

မမိန့်ကြားပါနဲ့ဘုရား။ တပည့်တော်ရဲ့ အားကိုးအားထား ဖြစ်တော်မူပါ ဘုရား”ဟု ပြန်လျှောက်ထားသော်လည်း ဆရာတော်ကြီးက ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပေးတော်မမူပါ။

အရှင်ပေါဠိလမှာ စာပေကျမ်းဂန်တတ်တဲ့ မာန်တွေရှိနေတယ်။ မာန် ရှိနေလို့ရှိရင် တရားမှ ရမှရပါ့မလား ... မရနိုင်ပါဘုရား။ မရနိုင်တာကို မြင်တော့ ဆရာတော်ကြီးက ပယ်လိုက်တယ်။ “ဒုတိယမထေရ်ကြီးထံ သွားလျှောက်ပါ”ဟု မိန့်ကြားလိုက်တယ်။ ဒုတိယအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ မထေရ်ထံ သွားလျှောက်ပြန်တော့လည်း ဒုတိယမထေရ်ကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ ပယ်လိုက် ပြန်ပါတယ်။ “တတိယမထေရ်ကြီးထံ သွားလျှောက်ထားပါ”ဟု မိန့်ကြား လိုက်တယ်။ သွားလျှောက်ထားပြန်တော့လည်း တတိယမထေရ်ကြီးကလည်း ပယ်လိုက်ပြန်တယ်။

အဆင့်ဆင့်ပယ်လိုက်တာ ဘယ်ရောက်သွားလဲဆိုတော့ (၇)နှစ်သား အရွယ် သင်္ကန်းချုပ်နေတဲ့ ကိုရင်လေးထံ ရောက်သွားတယ်။ ရောက်သွား တော့ လက်အုပ်ချီပြီးတော့ “ကိုရင် ... တပည့်တော်ရဲ့ အားထားရာ ဖြစ်တော် မူပါဘုရား။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပေးသနားတော်မူပါဘုရား”ဟု လျှောက်ထား တယ်။ “အရှင်ဘုရား ... ဘယ်လိုမိန့်ကြားနေတာလဲဘုရား။ အံ့ဩစရာ စကားတွေပါလား၊ အရှင်ဘုရားက သက်တော် ဝါတော်ကလည်းကြီး၊ စာပေကျမ်းဂန်တွေကလည်း ပိဋကတ်(၃)ပုံ တတ်မြောက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တယ်။ အရှင်ဘုရားထံမှာသာ တပည့်တော်က နည်းခံဖို့ရှိပါတယ်ဘုရား။

တပည့်တော်က အသက်လည်း ငယ်ပါတယ်ဘုရား။ စာကလည်း မတတ်ပါဘူးဘုရား။ ဒါကြောင့် အရှင်ဘုရားထံမှာပဲ တပည့်တော်က နည်းခံဖို့ ရှိပါတယ်ဘုရား။ အရှင်ဘုရား ဘယ်လို မိန့်ကြားတာလဲဘုရား”ဟု ကိုရင်

လေးကလည်း ပယ်လိုက်ပြန်ပါတယ်။ မာန်တွေကျသွားအောင် ပယ်ရတာ ဖြစ်တယ်။ အရှင်ပေါဋ္ဌိလက ပြန်လျှောက်ထားသည်မှာ - “ကိုရင်ဘုရား... ကိုရင်မှတစ်ပါး တပည့်တော်မှာ ကိုးကွယ်ရာ မရှိတော့ပါဘူးဘုရား။ သံဃာ (၂၉)ပါး ကုန်ပါပြီဘုရား။ ကိုရင်တစ်ပါးပဲ ကျန်ပါတော့တယ်ဘုရား” သံဃာ ဘယ်နှပါး ကုန်သွားပါပြီလဲ ... (၂၉)ပါး ကုန်သွားပါပြီဘုရား။ “ကိုရင် တစ်ပါးပဲ အားကိုးအားထားရာ ရှိပါတော့တယ်ဘုရား” လျှောက်ထားတော့ ကိုရင်လေးက နည်းနည်းသနားသွားပါတယ်။

အင်း - ဒီကိုယ်တော်ကြီးကတော့ တော်တော်မာန်တွေကျသွားပြီ။ “အရှင်ဘုရား ... တပည့်တော်ပြောတာ တသဝေမတိမ်း နားထောင်နိုင်ပါ့ မလား” “နားထောင်နိုင်ပါတယ်၊ ကိုရင်က ခိုင်းမယ်ဆိုလို့ရှိရင် မီးပုံထဲ ခုန်ချရမယ်ဆိုရင် မီးပုံထဲ အခုခုန်ချလိုက်ပါမယ်” “မီးပုံတော့ မရှိဘူးဘုရား၊ ဟိုးရှေ့နားမှာ ရေအိုင်ကြီးတစ်အိုင် ရှိတယ်ဘုရား။ အဲဒီရေအိုင်ကြီးထဲကို အရှင်ဘုရား အခုဝတ်ထားတဲ့ သင်္ကန်းအသစ်တွေနဲ့ ဆင်းသွားရမယ်” ဟု ဆိုတဲ့အတိုင်း တစ်ခွန်းတည်းသောစကားဖြင့် ဆင်းသွားတယ်။ သင်္ကန်းတွေ ရေစို၊ သင်္ကန်းအနားတွေ ရေစိုတဲ့အခါ ပြန်ခေါ်လိုက်တယ်။ “အရှင်ဘုရား ကြွလာပါတော့” ဟု ဆိုတဲ့အတိုင်း တစ်ခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်ပင် ပြန်တက်လာ၊ ကြွလာတယ်။

“အရှင်ဘုရားကို တပည့်တော် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပေးတော့မယ်။ အရှင်ဘုရား သတိထားပြီးတော့ နားထောင်ပါ၊ နှလုံးသွင်းပါ”

တောထဲမှာ တောင်ပို့ကြီးတစ်ခု ရှိတယ်ဘုရား။ အဲဒီတောင်ပို့ကြီး ကလည်း အပေါက်(၆)ပေါက်ရှိတယ်ဘုရား၊ အဲဒီတောင်ပို့ကြီးထဲကို ဖွတ်တစ်ကောင်ကလည်း ဝင်နေတယ်ဘုရား၊ အဲဒီဖွတ်ကို အလိုရှိတဲ့

ယောက်ျား (၅)ပေါက်ကိုပိတ်ထားပြီးတော့ တစ်ပေါက်ကနေစောင့်ပြီးတော့ ဖမ်းယူရပါတယ်ဘုရား”ဟု မိန့်ကြားလိုက်တယ်။

ဖွတ်ကို ဖမ်းယူရသကဲ့သို့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တည်း ဟူသော ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဒွါရ(၆)ပါး၊ အပေါက်(၆)ပေါက်ရှိပေတယ်။ အဲဒီ ဒွါရ(၆)ပါးမှာ ကျရောက်လာတဲ့ အာရုံတွေကို (၅)ဒွါရကို ပိတ်ထားပြီးတော့ မနောဒွါရတစ်ပေါက်ကနေ စောင့်ပြီးတော့ ရှုရပါ့မယ်ဘုရားဟု ကမ္မဋ္ဌာန်း ဟုန်း မိန့်ကြားလိုက်တယ်။ မိန့်ကြားလိုက်တော့ အရှင်ပေါဠိလ သဘော ကျသွားပြီး “ကိုရင်၊ တပည့်တော်အတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပေးတာ ဤမျှနဲ့ပဲ ပြည့်စုံပါပြီ”ဟု လျှောက်ထားတယ်။

ပိဋကတ်(၃)ပုံတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ မပြည့်စုံသွားပါဘူးလား ... ပြည့်စုံသွားပါပြီဘုရား။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တည်းဟူသော ဒွါရ(၆)ပါးကို မြန်မာလို တံခါး(၆)ပေါက်လို့ ခေါ်ရပါသည်။

မျက်စိတည်းဟူသော တံခါးပေါက်၊

နားတည်းဟူသော တံခါးပေါက်၊

နှာခေါင်းတည်းဟူသော တံခါးပေါက်၊

လျှာတည်းဟူသော တံခါးပေါက်၊

ကိုယ်တည်းဟူသော တံခါးပေါက်၊

စိတ်တည်းဟူသော တံခါးပေါက်။ ဘယ်နှပေါက်ပါလဲ ... (၆)ပေါက် ရှိပါတယ်ဘုရား။ တောင်ပို့ကြီးနဲ့ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ တူနေတယ်။ အဲဒီတောင်ပို့ကြီးထဲမှာ ဝင်နေတဲ့ဖွတ်ကို ဘယ်နှပေါက်ကို ပိတ်ပြီးတော့ ဖမ်းရပါ့မလဲ ... (၅)ပေါက်ကို ပိတ်ပြီး ဖမ်းရပါ့မယ်ဘုရား။ (၁)ပေါက်ကနေ စောင့်ပြီးတော့ ဖမ်းရသကဲ့သို့ အခုလည်း မျက်စိ၊ နား၊

နာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်တည်းဟူသော (၅)ဒွါရ၊ (၅)ပေါက်ကို ပိတ်ထားဘိသကဲ့သို့ ပိတ်ထားပြီးတော့ မနောဒွါရကနေ စောင့်ပြီးတော့ ရှုမှတ်ရမယ်ဆိုတော့ သဘောကျသွားပါတယ်။ အခုတရားနာပရိသတ်များ ရှုတာနဲ့ တူပါသလား၊ ထူးပါသလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ အတူတူပါပဲ။ (၅)ဒွါရကို ပိတ်ထားသကဲ့သို့လို့ဆိုရာ၌ - အရာဝတ္ထုတွေနဲ့တော့ ပိတ်ထားလို့ ရမှရပါ့မလား ... မရပါဘုရား။ ဒီပိတ်ထားခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ ရှုမှတ်သောအားဖြင့် ပိတ်ထားခြင်းဖြစ်တယ်။

မျက်စိမှာ အဆင်းရူပါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ လောဘလည်း မဖြစ်သွားရအောင်၊ ဒေါသလည်း မဖြစ်သွားရအောင် ရှုထားတာကိုပဲ ပိတ်ထားတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ နားမှာ အသံသဒ္ဓါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ ကောင်းတဲ့ အာရုံကြောင့်လည်း လောဘမဖြစ်ရအောင်၊ ဆိုးတဲ့အာရုံကြောင့်လည်း ဒေါသမဖြစ်ရအောင် ရှုမှတ်နိုင်တာကို ပိတ်ထားတာလို့ ဆိုရပါတယ်။

မျက်စိအကြည်မှာ အဆင်းရူပါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ၊ နားအကြည်မှာ အသံသဒ္ဓါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ၊ နှာခေါင်းအကြည်မှာ အနံ့ဂန္ဓာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ၊ လျှာအကြည်မှာ အရသာရသာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ၊ ကိုယ်အကြည်မှာ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါတို့၌ လောဘဒေါသတွေ မဖြစ်သွားရအောင် မနောဒွါရကနေ၍ စောင့်ပြီး မရှုမှတ်နေရပါဘူးလား ... စောင့်ပြီး ရှုမှတ်နေရပါတယ်ဘုရား။ ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်နေခြင်းဖြင့် (၅)ဒွါရကို ပိတ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပေတယ်။ ဖွတ်ဖမ်းတဲ့ယောက်ျားတုန်ပေါက်က စောင့်ဖမ်းနေတာနဲ့ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ ကိုရင်လေးပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ တရားနာပရိသတ်များ ရှုမှတ်နေတဲ့ မြတ်စွာဘုရားပေးတဲ့ နည်းနဲ့ တူပါသလား၊ ထူးပါသလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ နေရာကျလိုက်တာ။ ဒီအတိုင်းပင် ရှုမှတ်ကြရပေတယ်။ ကိုရင်လေးပေးတဲ့

နည်းအတိုင်း ရှုလိုက်တာ အရှင်ပေါဋ္ဌိလ မကြာမီအချိန်အတွင်းမှာပဲ လေးမဂ် လေးဖိုလ် အဆင့်ဆင့်တက်ပြီးတော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။

ပိဋကတ်(၃)ပုံ တတ်မြောက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ သဘောကျသွားတာနဲ့ ရှုမှတ်လိုက်ကာ သမာဓိဉာဏ်တွေကလည်း အသင့်အတင့် အခြေခံရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပါရမီအခြေခံလည်း ရင့်ကျက်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့နည်းကိုပဲ အခု တရားနာပရိသတ်များ ရှုမှတ်နေရတာဖြစ်တယ်။ ဒွါရ(၆)ပါး၊ အာရုံ(၆)ပါးတို့တွင် (၅)ဒွါရမှာ အာရုံ (၅)ပါး လာတိုက်တဲ့အခါ မနောဒွါရကနေပြီးတော့ တစ်ပေါက်ကနေ စောင့်ဖမ်းပြီးတော့ ရှုမှတ်နေရတယ်။ အမြဲတမ်း မပြတ်မလပ် ရှုမှတ်နေရ တာကတော့ ကိုယ်ကာယကပဲ အဓိကထားပြီးတော့ ရှုမှတ်နေရတယ်။

မျက်စိအကြည်နဲ့ အဆင်းရူပါရုံ လာတိုက်တဲ့ဟာလည်း အလွန်ပဲ သိမ်မွေ့ပါတယ်။ အဆင်းရူပါရုံကလည်း ဝါဂွမ်းလေးနဲ့တူတယ်။ မျက်စိ အကြည်ကလည်း ဝါဂွမ်းလေးနဲ့ပဲ တူတယ်တဲ့။ ဝါဂွမ်း(၂)ခု တိုက်လိုက်တာ အလွန်သိမ်မွေ့တယ်။ အသံမြည်ပါ့မလား ... မမြည်ပါဘုရား။ မမြည်ဘူး။ အလွန်သိမ်မွေ့တဲ့အတွက်ကြောင့် သမာဓိဉာဏ်တွေ တော်တော်အားကောင်းမှ ရှုနိုင်ပေတယ်။ သမာဓိဉာဏ်တွေ အားနည်းနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ မရှုနိုင် သေးပေဘူး။

နားအကြည်မှာ အသံသဒ္ဓါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ နားအကြည်မှာ အသံသဒ္ဓါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါလည်း အသံသဒ္ဓါရုံကလည်း ဝါဂွမ်းလေးနဲ့ပဲ တူတယ်။ နားအကြည်ကလည်း ဝါဂွမ်းလေးနဲ့ တူတယ်။ ဥပါဒါရုပ်တွေဆိုတော့ မဟာဘုတ်ကိုမှီပြီးမှ ဖြစ်လို့ရတယ်။ သူတို့ချည်း သက်သက် ဖြစ်လို့မရဘူး။ အလွန်သိမ်မွေ့ပေတယ်။ သိမ်မွေ့တဲ့ရုပ်နှင့်

သိမ်မွေ့တဲ့ရုပ် တိုက်တာဖြစ်တယ်။ သိမ်မွေ့တဲ့ရုပ် အချင်းချင်းတိုက်လိုက်တာ မထင်ရှားပေဘူး။ အလွန်သမာဓိ အားကောင်းတဲ့အခါကျမှ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်'လို့ ရှုမှတ်လို့ရတယ်။

နှာခေါင်းအကြည်မှာ အနံ့ဂန္ဓာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါ ဒီအတိုင်းပဲ။ အနံ့ကလေးကလည်း ဝါဂွမ်းလေးလောက်ပဲ သိမ်မွေ့တယ်။ နှာခေါင်း အကြည်ကလည်း ဝါဂွမ်းလေးလိုပဲ သိမ်မွေ့တယ်။ ဝါဂွမ်း ဝါဂွမ်းချင်း တိုက်လိုက်သကဲ့သို့ အလွန်သိမ်မွေ့တဲ့အတွက်ကြောင့် တော်တော်နဲ့ ရှုမှတ်လို့ မရပေဘူး။ လျှာအကြည်မှာလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပဲ။

ကိုယ်အကြည်မှာတော့ လာတိုက်တဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံက ဘာနဲ့တူလဲဆိုရင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဆိုတာ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော မဟာဘုတ်ကြီး(၃)ပါးကို ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံက ဘာနဲ့တူလဲဆိုတော့ သံတူကြီးနဲ့ တူတယ်။ ကိုယ်အကြည်လေးက ဝါဂွမ်းနဲ့ပဲတူတယ်။ အဲဒီ ကိုယ်အကြည် ဝါဂွမ်းလေးကို ပေတုံးကြီးပေါ်မှာ တင်ထားတာနဲ့တူတယ်။

ကိုယ်အကြည်လေး တည်နေတာက ပေတုံးကြီးနဲ့တူတဲ့ ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယောလို့ဆိုတဲ့ ဓာတ်ကြီး(၄)ပါးပေါ်မှာ မတည်ရပါ ဘူးလား ... တည်ရပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်အကြည်ဟာ ဥပါဒါရုပ်ပဲ၊ ဥပါဒါ ရုပ်ကလေးတွေက မဟာဘုတ်ကို မှီပြီးတော့ တည်နေရတယ်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံက ဘာနဲ့တူသလဲ၊ (၁)ပိဿာလောက်လေးတဲ့ သံတူကြီးနဲ့တူတယ်။ ကာယ အကြည်လေးက ပေတုံးကြီးပေါ်မှာ တင်ထားတဲ့ ဝါဂွမ်းလေးနဲ့တူတယ်။ သံတူကြီးနဲ့ ပေတုံးပေါ်မှာ တင်ထားတဲ့ ဝါဂွမ်းလေးကို ထုချလိုက်တဲ့အခါ ဝါဂွမ်းတွင် နားမှနားပါ့မလား ... မနားပါဘုရား။ မနားပေဘူး။ ပေတုံးကြီးကို တစ်ခါတည်း သွားပြီးတော့ မထိပါဘူးလား ... ထိသွားပါတယ်ဘုရား။ ထိသွားတော့ အသံတွေတောင် မြည်သွားနိုင်တယ်။

အဲဒီလိုပါပဲ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုပ်က ကာယအကြည်ကို လာတိုက်တဲ့အခါ သိပ်ထင်ရှားပါတယ်။ ထုချလိုက်တဲ့ တူကြီးဟာ ဝါဂွမ်းတင်မနားဘဲနဲ့ ပေတုံးမှာ သွားသွားထိဘိသကဲ့သို့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုပ်က တိုက်ချလိုက်တဲ့အခါ ကာယအကြည်မှာပဲ မနားဘဲနဲ့ မဟာဘုတ်တွေမှာပါ သွားပြီးတော့ တိုက်တော့ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ပေတုံးကြီးနဲ့တူတဲ့ မဟာဘုတ်တွေမှာ သွားတိုက်တော့ ထင်ရှားတယ်။ ထင်ရှားတဲ့အခါ ရှုမှတ်ရတာ မလွယ်ပါဘူးလား ... လွယ်ပါတယ်ဘုရား။

အပြင်ကလာတိုက်တဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုပ်က (၁)ပိဿာလောက်လေးတဲ့ သံတူကြီးနဲ့တူတယ်။ အတွင်းက ကာယအကြည်လေးက ပေတုံးပေါ်မှာ တင်ထားတဲ့ ဝါဂွမ်းလေးနဲ့တူတယ်။ ပေတုံးပေါ်မှာ တင်ထားတဲ့ ဝါဂွမ်းလေးကို (၁)ပိဿာလောက်လေးတဲ့ သံတူကြီးနဲ့ ထုချလိုက်တဲ့အခါ ဝါဂွမ်းလေးမှာ မနားဘဲနဲ့ ပေတုံးမှာ သွားသွားပြီးတော့ ထိတော့ အသံတွေမြည်ထွက်လာ သလို ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုပ်ကနေပြီးတော့ ကာယအကြည်လေးကို တိုက်လိုက်တဲ့အခါ ကာယအကြည်မှာပဲ မနားဘဲနဲ့ အတွင်းက မဟာဘုတ်ကြီး(၄)ပါးမှာ သွားသွားပြီးတော့ ထိတဲ့အတွက်ကြောင့် အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။

(အဋ္ဌသာလိနီ - ၃၀၄)

ထင်ရှားတဲ့အတွက်ကြောင့် တရားနာပရိသတ်များ ရှုမှတ်လို့ မရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်လို့ ရပါတယ်ဘုရား။ ဘယ်နေရာကပဲထိထိ 'ထိတယ်၊ ထိတယ်'လို့ မှတ်လို့ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်ကာယနဲ့ အပြင်ပဝတ္ထုတွေ၊ အခင်းတွေ၊ ကြမ်းတွေနဲ့ ထိတဲ့အခါလည်း 'ထိတယ်၊ ထိတယ်'လို့ မှတ်လို့ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။

ကိုယ်ကာယအချင်းချင်း၊ လက်အချင်းချင်းထိတာ၊ ခြေထောက်ချင်း ခြေထောက်ချင်းထိတာ၊ ကိုယ်ကာယ အချင်းချင်းထိတာကိုလည်း 'ထိတယ်၊

ထိတယ်'လို့ ရှုမှတ်လို့ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။ ရတယ်။
ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဆိုတာလည်း အထိတွေပဲ။
ဖောင်းတယ်ဆိုတာလည်း လေအဆင့်ဆင့် ဝမ်းဗိုက်ကို တိုးထိပြီး ဖောင်းတက်
လာတာ၊ အထိကိုပဲ မှတ်ရတာပဲဖြစ်တယ်။

အင်္ဂါ မင်္ဂါ နုသရေ ဝါယော = ဆိုတဲ့ အင်္ဂါကြီးငယ်တွေကို တွန်းကန်
ပြီးနေတဲ့ ဝါယောက အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းလေးတွေ ထိတာကို (အတွင်းကနေ
ဓာတ်သဘောတွေ ထိတာကို) 'ထိတယ်၊ ထိတယ်'လို့ မှတ်လို့ မရပါဘူး
လား ... မှတ်လို့ရပါတယ်ဘုရား။ နှုတ်ခမ်းဖျား၊ နားရွက်ဖျား၊ ခြေဖျား
လက်ဖျားတွေမှာလည်း တိုးနေတဲ့၊ ထိနေတဲ့ သဘောလေးတွေကိုလည်း
'ထိတယ်၊ ထိတယ်' 'တိုးတယ်၊ တိုးတယ်'လို့ မှတ်လို့ မရပါဘူးလား ...
ရပါတယ်ဘုရား။ အလွန်ထင်ရှားတာပဲ။ ဝါဂွမ်းလေးကို သံတူကြီးနဲ့
ထုချလိုက်တော့ ပေတုံးမှာ သွားသွားတိုက်သလို ကိုယ်ကာယမှာ အထိ
တွေဟာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်တဲ့။

အထိကို (၃)မျိုး ရှုမှတ်လို့ ရပါတယ်။

- ကိုယ်ကာယနဲ့ အပြင်က ဝတ္ထုဒြပ်တွေနဲ့ ထိတဲ့အခါလည်း 'ထိတယ်၊
ထိတယ်'။
- ကိုယ်ကာယအချင်းချင်း ထိတာကိုလည်း 'ထိတယ်၊ ထိတယ်'။
- အတွင်းက ဓာတ်သဘောတွေ တွန်းသွားတဲ့၊ အတွင်းက တိုးနေတဲ့
ထိတဲ့သဘောတွေကိုလည်း 'ထိတယ်၊ ထိတယ်၊ တိုးတယ်၊ တိုးတယ်'။

သမာဓိဉာဏ် အသင့်အတင့် ရင့်ကျက်လာတဲ့အခါကျတော့ ခန္ဓာကိုယ်
အနှံ့အပြားမှာ မှတ်လို့ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။ ခေါင်းမှာလည်း
တလှုပ်လှုပ် တရွရွ၊ မျက်နှာမှာလည်း တလှုပ်လှုပ် တရွရွ၊ နှုတ်ခမ်းဖျား၊

နားရွက်ဖျားတွေမှာလည်း တလှုပ်လှုပ် တရွရွ၊ ခြေဖျားလက်ဖျားတွေမှာ
လည်း တလှုပ်လှုပ် တရွရွ တိုးနေတာတွေ မှတ်လို့ မရပါဘူးလား ...
မှတ်လို့ရပါတယ်ဘုရား။ သိမ်မွေ့တဲ့ရုပ်ကလေးတွေ မှတ်လို့ရသွားပြီ။
ရပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ သိမ်မွေ့တဲ့ ရုပ်ထက် သိမ်မွေ့တဲ့ နာမ်တရားတွေကို
လည်း ရှုမှတ်လို့ ရသွားကြပေတယ်။

ဤကဲ့သို့ ယနေ့ယခုအခါ၌ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်
လာ အနန္တရပစ္စည်းတရားကို ရှုမှတ်ပုံနှင့်တကွ နာကြားရသဖြင့် နာကြားရ
သောအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့
အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း
ကင်းငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လွယ်ကူသောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ
ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း ...။

ဆရာတော်ဘုရား ပေးသနားတော်မူတဲ့ဆုနဲ့ ပြည့်စုံရပါလိမ့်
အရှင်ဘုရား။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် အညမညပစ္စည်း

၁၃၅၃-ခု၊ ဝါခေါင်လကွယ်နေ့၊ နေ့လယ်ပိုင်းမှာ ဟောကြားရမည့် တရားတော်က မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်တဲ့ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် အစဉ်အားဖြင့် သမနန္တရပစ္စည်းဖြစ်တယ်။

သမနန္တရပစ္စည်းက အနန္တရပစ္စည်းနဲ့ သဘောတရားချင်းတူတဲ့အတွက် ကြောင့် သမနန္တရပစ္စည်းကို မဟောပါဘဲနဲ့ သဟဇာတပစ္စည်းကို ဟောကြား ပါ့မယ်။

အနန္တရပစ္စည်းနှင့် သမနန္တရပစ္စည်းတို့သည် တရားကိုယ်အားဖြင့် အတူတူပင် ဖြစ်ပါတယ်။ အတူတူဖြစ်လျက်သားနဲ့ မြတ်စွာဘုရား ဘာကြောင့် အနန္တရပစ္စည်းတရားကို ဟောကြားပြီးတော့ သမနန္တရပစ္စည်းတရားကို ထပ်ပြီး ဟောကြားရသလဲဆိုတော့ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် ထပ်ပြီး ဟောကြားတော်မူတာဖြစ်တယ်။

အချို့အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တွေက “အနန္တရပစ္စယော”လို့ ဟောကြားလိုက် လို့ရှိရင် နားလည် သဘောပေါက်သွားတယ်။ နာမက္ခန္ဓာတရားတွေ အကြား မရှိ ကျေးဇူးပြုနေကြတယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်သွားတယ်။ အချို့အချို့ သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သဘောမပေါက်ပေဘူး။ “အနန္တရပစ္စယော”လို့ ဟောလိုက်လို့ရှိရင် သဘောမပေါက်သေးပေဘူး။ သဘောမပေါက်သေး လို့ရှိရင် “သမနန္တရပစ္စယော”လို့ မြတ်စွာဘုရား ထပ်ပြီး ဟောကြားပေးတော် မူလိုက်သောအခါကျမှ သဘောပေါက်သွားကြပေတယ်။

ရှေ့ရှေ့ နာမ်တရားတွေကနေပြီးတော့ နောက်နောက် နာမ်တရားတွေကို အခြားမရှိ၊ အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုတယ်ဆိုတာ ကောင်းစွာ အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုတာလို့ ဟောလိုက်တဲ့အခါကျတော့မှ အချို့အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သဘောကျကြပေတယ်။ သဘောပေါက်ကြပေတယ်တဲ့။

အနန္တရနှင့် သမနန္တရ နှစ်ပါးမှာ အနန္တရက စကြဝတေးမင်းကြီးကွယ်လွန်သွားတာ၊ နတ်ရွာစံသွားတာ သားကြီးရတနာ မင်းဖြစ်ဖို့ရာ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ရှေ့စိတ် ချုပ်ပျောက်သွားခြင်းသည် နောက်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုတယ်လို့ ဆိုလိုပေတယ်။

သမနန္တရကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ စကြဝတေးမင်းကြီး ရဟန်းပြုသွားတာ၊ ရဟန်းပြုလိုက်တဲ့အခါမှာ သားကြီးရတနာဟာ အကြားမရှိ၊ အခြားသော မင်းတရားတွေ ဒီမှာ အုပ်စိုးလို့ မရအောင်၊ ချက်ချင်း အကြားမရှိ မင်းဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုပါတယ်လို့ ဆိုလိုပေတယ်။ စကြဝတေးမင်းကြီး ရဟန်းပြုသွားတာဟာ သားကြီးရတနာ မင်းဖြစ်ဖို့ရာ ကောင်းစွာ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ သမနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတာလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ရှေ့ရှေ့စိတ်တွေ ချုပ်ပျောက်သွားတာ နောက်နောက်စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာဖို့ရာ ကောင်းစွာ ကျေးဇူးပြုခဲ့ပါတယ်ဟု ဆိုလိုပါတယ်။ အနန္တရပစ္စည်းနှင့် သမနန္တရပစ္စည်းတို့သည် ဤမျှလောက်ပင် ထူးခြားကြပေသည်။

သဟဇာတပစ္စည်းကို ဟောကြားပါတော့မယ်။ သဟဇာတ-ဆိုတာ သဟ-က အတူတကွ၊ ဇာတ-က ဖြစ်တာ။ မိမိနှင့် အတူတကွဖြစ်တဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်တရား အကျိုးတရားတွေကို ဖြစ်ပေါ်အောင် ကျေးဇူးပြုတာကို “သဟဇာတပစ္စည်း”လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သဟ = အတူတကွ၊ ဇာတ =

ဖြစ်တဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်တရား အကျိုးတရားတွေကို ဖြစ်ပေါ်အောင် ကျေးဇူးပြုတဲ့ ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။

ပစ္စည်းတရားက အကြောင်းတရား။ ပစ္စယုပ္ပန်တရားက အကျိုးတရား။ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးတရားဆိုတာ အကြောင်းတရားက ရှေ့က ဖြစ်တယ်။ အကျိုးတရားက နောက်ကဖြစ်တယ်။ အဲသလိုပဲ အားလုံး တရား နာပရိသတ်များနှင့်တကွ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သိကြတယ်။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အသိဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အသိဉာဏ်မှာတော့ သဟဇာတ ပစ္စည်းတရားအနေနဲ့ ပစ္စည်းအကြောင်းတရားနဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုးတရားဟာ အတူတကွ တစ်ချိန်တည်းလို ဖြစ်ပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုတယ်လို့ ထင်ရှားပါတယ်။

သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဉာဏ်မှာတော့ မထင်ရှားနိုင်ပေဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ဉာဏ်တော်မှာမှ ထင်ရှားတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဉာဏ်တော်မှာ ထင်ရှားတဲ့ တရားကို အခု တရားနာပရိသတ်များ ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်ကြရပေတယ်။ သိအောင် လေ့လာကြရပေတယ်။ နက်နဲခက်ခဲ သိမ်မွေ့တဲ့ တရားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သဟဇာတမှာလည်း ပစ္စည်းနဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုတော့ ကြိုတင်ပြီး သိထားကြရမယ်။ ပစ္စည်းဆိုတာက အကြောင်းတရား၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဆိုတာက အကျိုးတရားဖြစ်တယ်။ အခုခွဲပြထားတာ မိမိတို့ ရွတ်ဆိုတဲ့အခါ ဒါက ပစ္စည်းအကြောင်းတရားကို ရွတ်ဆိုတာပဲ။ ဒါက ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုးတရားကို ရွတ်ဆိုတာပဲလို့ သိသွားတာနဲ့ အတော်လေး ရွတ်ဆိုရတာ ကျေးဇူးမများပါဘူးလား ... ကျေးဇူးများပါတယ်ဘုရား။

နောက်တစ်ခါ သဟဇာတပစ္စည်းမှာ ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရားကို အဓိကထားပြီးတော့ ဟောပါတယ်။ “ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနော ဓမ္မာ” စသည်

ဖြင့် ဟောပါမည်။ အရူပိနော = ဆိုတာ နာမ်တရားကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ မဟာဘူတာ စသည်ဖြင့်၊ ရူပိနော ဓမ္မာ စသည်ဖြင့်က ရုပ်တရားကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရား နှစ်ပါးကို အဓိကထားပြီး ဟောကြားတော်မူထားပါတယ်။

ဒီတော့ ပစ္စည်းဘက်က နာမ်တရား ရုပ်တရားနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က နာမ်တရား ရုပ်တရားလေးတွေကို ခွဲခြားပြီးတော့ သိထားနိုင်ကြရအောင် ယခု ပါဠိတော်ဇယားလေး ရထားကြပါတယ်။ အဲဒါလေး သိသွားကြတာနဲ့ ရုပ်နာမ်ကတော့ သိသွားပါပြီတဲ့။ အကြောင်းနှင့်အကျိုး၊ ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်၊ ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရားကိုတော့ ဒီဇယားလေးကို ကြည့်တာနဲ့ မကွဲသွားပါဘူးလား ... ကွဲသွားပါတယ်ဘုရား။ ကွဲသွားပါတယ်။

ယခု ကျေးဇူးပြုပုံ သဘောတရားတွေကို ဟောကြားဖို့ပါပဲ။ ကျေးဇူးပြုပုံ သဘောတရားတွေ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သောအားဖြင့် အခု ပါဠိတော်မှာ ရှိတဲ့အတိုင်း တရားနာပရိသတ်များ တစ်ခေါက် လိုက်ဆိုရအောင်၊ ဆိုပြီးတဲ့အခါ ဆရာတော်က အနက်ပေး ရွတ်ဆိုပြီးတော့ သဘောတရားတွေ ရှင်းပြပေးပါမည်။

ဒီတရားသဘောတွေကလည်း ဘယ်မှာဖြစ်နေတာလဲဆိုတော့ တရားနာပရိသတ်များနဲ့ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့သန္တာန်မှာ ရှိနေတာပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ တရားနာနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာတော့ မိမိသန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ တရားတွေကို မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာပဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီး နာလို့ရှိရင် ပိုပြီးတော့ မှတ်မိမယ်။ ပိုပြီး သဘောကျမည် ဖြစ်ပေတယ်။

သဘောတရားတွေ ရှင်းပြပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ တရားနာပရိသတ်များက ဝိပဿနာယောဂီတွေဖြစ်တော့ ဘယ်အချက်မှာ ဝိပဿနာရှုလို့ရတယ်၊ ဘယ်အချက်မှာတော့ ရှုလို့မရပေဘူး စသည်ဖြင့် အဲဒါလေးတွေလည်း သိထားဖို့ရာနဲ့ သိပြီးတော့ ဝိပဿနာရှုပုံလေးကို သင့်လျော်သလောက် ထည့်ပြီးတော့ ဟောကြားပါမယ်။ ပါဠိတော် ဟောကြားကြပါစို့။ ဆရာတော် နောက်က အားလုံး လိုက်ဆိုကြရအောင်။

သဟဇာတပစ္စယောတိ -

စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။
စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။
ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။
စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ သဟဇာတ
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။
ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ ကိဉ္စိကာလေ သဟဇာတပစ္စယေန
ပစ္စယော။ ကိဉ္စိကာလေ န သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

သဟဇာတပစ္စယောတိ = သဟဇာတပစ္စည်းဟူသည်ကား၊
စတ္တာရော = (၄)ပါးကုန်သော၊ အရူပိနော = နာမ်ဖြစ်ကြကုန်သော၊ ခန္ဓာ
= ခန္ဓာတို့သည်၊ အညမညံ + (အံညမညဿ) = အချင်းချင်းအား၊
သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော + ဥပကာ
ရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

စတ္တာရော = (၄)ပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာ = မဟာဘုတ်တို့သည်၊
 အညမညံ + (အညမညဿ) = အချင်းချင်းအား၊ သဟဇာတပစ္စယေန =
 သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော + ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊
 ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ = ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေဇာတိ၊ နာမရူပံ = နာမ်ရုပ်
 သည်၊ အညမညံ + (အညမညဿ) = အချင်းချင်းအား၊ သဟဇာတ
 ပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော + ဥပကာရကော =
 ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

စိတ္တစေတသိကာ = စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ = တရား
 တို့သည်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ = စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါနံ = စိတ္တဇရုပ်
 ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား၊ သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိ
 ဖြင့်၊ ပစ္စယော + ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

မဟာဘူတာ = မဟာဘုတ်(၄)ပါးတို့သည်၊ ဥပါဒါရူပါနံ = မဟာ
 ဘုတ်တို့ကိုမှီ၍ဖြစ်ကုန်သောရုပ်တို့အား၊ သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတ
 ပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော + ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ =
 ဖြစ်၏။

ရူပိနော = ရုပ်ဖြစ်ကြကုန်သော၊ ဓမ္မာ = ဟဒယဝတ္ထုတရားတို့သည်၊
 အရူပိနံ = နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ = ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ
 တို့အား၊ ကိဉ္စိကာလေ = အချို့သော ပဋိသန္ဓေကာလ၌၊ သဟဇာတ
 ပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော + ဥပကာရကော =
 ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ကိဉ္စိကာလေ = အချို့သော ပဝတ္တိ

ကာလ၌၊ သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+
ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ န ဟောတိ = မဖြစ်။ ဣတိ = ဤသို့၊
ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့်
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

“စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော”။ အရူပိနော = နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊
စတ္တာရော = (၄)ပါးကုန်သော၊ ခန္ဓာ = ခန္ဓာတို့သည်ဟုဆိုရာ၌ ရူပိနော-
က ရုပ်တရားတွေဖြစ်တယ်။ အရူပိနော-က ရုပ်မဟုတ်ဘူးဆိုတော့
နာမ်တရားတွေဖြစ်တယ်။ အဲဒီနာမ်တွေဟာ ဘယ်လောက်ရှိသလဲဆိုရင်
စတ္တာရော ခန္ဓာ = နာမက္ခန္ဓာ(၄)ပါးဖြစ်တယ်။ အဲဒီ(၄)ပါးသရုပ်ကလေးကို
တရားနာပရိသတ်များ အခု စာရွက်ထဲမှာ တွေ့နေရပြီဖြစ်တယ်။

ပရိသတ်တွေက ပဋ္ဌာန်းနဲ့ ဝေးတဲ့ ပရိသတ်လည်း ပါမှာပေါ့လေ၊
ပဋ္ဌာန်းနဲ့ နီးတဲ့ ပရိသတ်လည်း ပါမှာပေါ့။ နောက်က လိုက်ဖြေဆိုနိုင်ရအောင်
တစ်ခေါက်လောက်တော့ ဆရာတော် ပြောပြပေးပါမည်။

ဝေ-က ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သဉ်-က သညာက္ခန္ဓာ၊ နောက် သင်-က
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိဉ်-က ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။ ဝေ-ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်ပါသလဲ ...
ဝေဒနာက္ခန္ဓာပါဘုရား။ သဉ်-ဆိုတာက ... သညာက္ခန္ဓာပါဘုရား။ နောက်
သင်-က ... သင်္ခါရက္ခန္ဓာပါဘုရား။ ဝိဉ်-ဆိုတာက ... ဝိညာဏက္ခန္ဓာပါ
ဘုရား။

“စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော” အရ ဝေဒနာ = ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာ
= သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရ = သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏ = ဝိညာဏက္ခန္ဓာလို့

(၄)ပါးဖြစ်ပေတယ်။ စတ္တာရောအရ (၄)ပါးတော့ သိကြပြီဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို နာမက္ခန္ဓာ(၄)ပါးလို့ ခေါ်တယ်။

“အရူပိနော” ရုပ်မဟုတ်တဲ့ နာမ်တွေဆိုတာ အရကောက်အားဖြင့် ဘယ်လောက်ရှိသလဲဆိုတော့ စိတ်(၈၉)ခု။ (ပါဠိလိုတော့ စိတ်တစ်ခုယုတ် ကိုးဆယ်တဲ့။ တစ်ခုယုတ်နေတဲ့ (၉၀)ဖြစ်တယ်။) စေတသိက်က (၅၂)ပါး ရရှိပါတယ်။ အရကောက်ကလေး ထင်ရှားသွားပေပြီ။ အဲဒါဟာ ပစ္စည်း ဘက်က နာမ်တရားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်ကို ကြည့်လိုက်တော့ “အညမညံ = အချင်းချင်းအား”။ အချင်းချင်းအား ကျေးဇူးပြုတယ်ဆိုတော့ ဒီတရားတွေပဲ ပြန်မရနေပါ ဘူးလား ... ရနေပါတယ်ဘုရား။ ဝေ-က ဘာပါလဲ ... ဝေဒနာက္ခန္ဓာပါ ဘုရား။ သဉ်-က ... သညာက္ခန္ဓာပါဘုရား။ နောက် သင်-က ... သင်္ခါ ရက္ခန္ဓာပါဘုရား။ ဝိဉ်-က ... ဝိညာဏက္ခန္ဓာပါဘုရား။ စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတ သိက် (၅၂)ခု၊ ပစ္စည်းနဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်တရားချင်း မတူနေပါဘူးလား ... တူနေ ပါတယ်ဘုရား။

“သဟဇာတ = အတူတကွဖြစ်တယ်” ဆိုတာ ပစ္စည်းကလည်း ဒီတရားတွေပဲ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ကလည်း ဒီတရားတွေပဲဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ဉာဏ်မှာတော့ အကြောင်းနဲ့အကျိုး၊ ပစ္စည်းနဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေ ဒီလို အတူတကွဖြစ်ပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုတယ်ဆိုတာ ထင်မှထင်ရှားပါ့မလား ... မထင်ရှားပါဘုရား။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဉာဏ်တော်မှာ ထင်ရှားတယ်။ ထင်ရှားတဲ့အတွက်ကြောင့် ယခု တရားနာ ပရိသတ်များ သိကြရတယ်။

“အညမည = အချင်းချင်း”ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ အချင်းချင်း အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုနေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပစ္စည်းဘက်က ဝေဒနာဟာ ပစ္စည်းဖြစ်လို့ရှိရင် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့က ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်နေကြတယ်။ အကျိုးဖြစ်နေကြတယ်။ ပစ္စည်းဘက်ကနေ ဝေဒနာနဲ့သညာ ပစ္စည်းဖြစ်နေလို့ရှိရင် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က သင်္ခါရနဲ့ ဝိညာဏ်က ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်နေကြတယ်။ အကျိုးတရား ဖြစ်နေကြတယ်။ ပစ္စည်းဘက်က ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရတို့က ပစ္စည်းဖြစ်နေကြတယ်ဆိုရင် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က ဝိညာဏ်က ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုးတရား ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုနေတာကို ဘယ်လို မေါ်သလဲဆိုရင် အချင်းချင်းလို့ မေါ်ပါတယ်။ အချင်းချင်း သဘောပေါက်သွားပြီနော်။

နာမက္ခန္ဓာ(၁)ပါးက နာမက္ခန္ဓာ(၃)ပါးကို၊ နာမက္ခန္ဓာ(၂)ပါးက နာမက္ခန္ဓာ(၂)ပါးကို၊ နာမက္ခန္ဓာ(၃)ပါးက နာမက္ခန္ဓာ(၁)ပါးကို အပြန်ပြန် အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုနေတော့ “အချင်းချင်း”လို့ ဆိုလို့မရပါဘူးလား ... အချင်းချင်းလို့ ဆိုလို့ရပါတယ်ဘုရား။ အချင်းချင်းအဓိပ္ပါယ် သိသွားပါပြီ။ ဒါက နာမ်ကနေ နာမ်ကို ကျေးဇူးပြုတဲ့ အချက်ပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နာမ်ကနာမ်တွေ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၊ ပြုလေသဟဇာတ။

သဟဇာတပစ္စည်း ကျေးဇူးပြုပုံ (၁)နံပါတ်အချက် ပြီးသွားပေပြီ။ (၂)နံပါတ်က - “စတ္တာရော မဟာဘူတာ”။ စတ္တာရော = (၄)ပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာ = မဟာဘုတ်တို့သည်၊ အညမည+အညမညသ = အချင်းချင်းအား၊ သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ပစ္စည်းတရားဖြစ်တဲ့ မဟာဘူတ(၄)ပါးဆိုတာ ပ-က ပထဝီ၊ အာ-က အာပေါ၊ တေ-က တေဇော၊ ဝါ-က ဝါယောဟု (၄)ပါးဖြစ်ပေတယ်။

ပဋ္ဌာန်းနဲ့ အဘိဓမ္မာနဲ့ နည်းနည်းလေးဝေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် မှတ်မိသွားရအောင် တစ်ခေါက်လောက်တော့ လိုက်ဖြေလိုက်ပါဦး။ ပ=က ... ပထဝီပါဘုရား။ အာ-က ... အာပေါပါဘုရား။ တေ-က ... တေဇောပါဘုရား။ ဝါ-က ... ဝါယောပါဘုရား။ ဘယ်နှပါးပါလိမ့် ... (၄)ပါးပါဘုရား။ (၄)ပါးကို ပါဠိလိုအဖြေ ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ၊ “စတ္တာရော”လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ပါဠိလို “စတ္တာရော”။ သဘောပေါက်သွားပါပြီ။ ဟိုမှာ ပါဠိတော်တွေ ဟောတော့ (၄)ပါးဆိုတာလည်း သိသွားပြီ။ ဟောလို့ ကောင်းသွားပါပြီ။

“အညမညံ+အညမညဿ = အချင်းချင်းအား”ဟု ဆိုရာ၌ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက် အကျိုးတရားဘက်ကလည်း ပ-က ပထဝီ၊ အာ-က အာပေါ၊ တေ-က တေဇော၊ ဝါ-က ဝါယောဟု ဒီ(၄)ပါးပဲဖြစ်တယ်။ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ ပစ္စည်းနဲ့ ပစ္စယုပ္ပန် အတူတူပဲဖြစ်တယ်။ သဟဇာတ = အတူတကွ ကျေးဇူးပြုတယ်ဆိုတာ တရားနာပရိသတ်များ သဘောတွေ ပေါက်သွားပြီ။ ပဋ္ဌာန်းတွေ ရွတ်ဆိုခဲ့ကြတာ တော်တော်ကို ကြာခဲ့ပါပြီ။ သဘောမပေါက်ဘဲနဲ့ ရွတ်ဆိုခဲ့တာနဲ့ အခုလို သဘောပေါက်ပြီးတော့ ရွတ်ဆိုရတာနဲ့ဆိုရင် သဘောပေါက်ပြီးတော့ ရွတ်ဆိုရတာ ပိုပြီး အကျိုးများပါတယ်။

အချင်းချင်းဆိုတာက ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ပထဝီက ပစ္စည်းဆိုလို့ရှိရင် အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောတို့က ပစ္စယုပ္ပန်။ ပထဝီ၊ အာပေါက ပစ္စည်းတရားဖြစ်လို့ရှိရင် တေဇော၊ ဝါယောတို့က ပစ္စယုပ္ပန်။ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော(၃)ပါးတို့က ပစ္စည်းဖြစ်လို့ရှိရင် ဝါယောက ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်တယ်။

အပြန်ပြန်အလှန်လှန် လှည့်ပြီး ကျေးဇူးပြုလို့ရတယ်။ တေဇော၊ ဝါယော တို့က ပစ္စည်းတရားဖြစ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က ပထဝီ၊ အာပေါ တို့က ပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်ပါတယ်။ ပြောင်းပြောင်းပြန်ပြန်လည်း ကျေးဇူး ပြုနိုင်ပါတယ်။ လှည့်ပြီးတော့လည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်ပါတယ်။

မဟာဘုတ်(၁)ပါးက မဟာဘုတ်(၃)ပါးကို၊ မဟာဘုတ်(၂)ပါးက မဟာဘုတ်(၂)ပါးကို၊ မဟာဘုတ်(၃)ပါးက မဟာဘုတ်(၁)ပါးကို အပြန် ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုနေတာကို ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ၊ “အချင်းချင်း= အညမည”လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အညမညအဓိပ္ပါယ်လေး မသိသွားပါဘူးလား... သိသွားပါတယ်ဘုရား။

လောကမှာ ဝေါဟာရတွေ အညမည၊ အညမညလို့ တော်တော့ကို သုံးနေကြတာပဲ။ ဘယ်က အညမညကိုယူပြီး သုံးနေသလဲတော့ မပြော တတ်ဘူး။ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်က ယူပြီးတော့ သုံးနေတာနဲ့တူပါတယ်။ အပြန် ပြန်အလှန်လှန် သူက ကိုယ့်ကို ကျေးဇူးပြု၊ ကိုယ်က သူ့ကို ကျေးဇူးပြု တာကို ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... အညမညလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ အညမည= အချင်းချင်းလို့ ခေါ်တယ်။ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုနေတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရုပ်ကရုပ်တွေ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၊ ပြုလေသဟဇာတ။

စတ္တာရော မဟာဘူတာထဲက မဟာဘုတ်ကြီး(၄)ပါးကလည်း ရုပ်တရားပဲ။ အညမညထဲက မဟာဘုတ်ကြီး(၄)ပါးကလည်း ရုပ်တရားပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ “ရုပ်ကရုပ်တွေ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၊ ပြုလေသဟဇာတ” မကိုက်ညီ ပါဘူးလား ... ကိုက်ညီပါတယ်ဘုရား။ မဟာဘုတ်ကြီး(၄)ပါး ရုပ်တရား

တွေက၊ မဟာဘုတ်ကြီး(၄)ပါး ရုပ်တရားတွေဖြစ်အောင် သဟဇာတပစ္စယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါတယ်။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေနပစ္စယော။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ = ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေခဏ၌၊ နာမရူပံ = နာမ် ရုပ်သည်။ အညမညံ+အညမညဿ = အချင်းချင်းအား၊ သဟဇာတ ပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေခဏလို့ ပြောပါတယ်။ စတုဝေါကာရ-ဆိုတာ နာမ်ကြီးသက်သက်ရှိသော ဘုံဘဝဖြစ်တယ်။ အဲဒီဘုံကတော့ မရပေဘူးတဲ့။ ရုပ်နာမ်(၂)ပါးလုံးရှိတဲ့ဘုံကို ပဉ္စဝေါကာရဘုံဟု ခေါ်ရပေတယ်။ “နာမရူပံ” ၌ နာမအရက ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ(၁၅)ပါးဖြစ်တယ်။ ရူပ အရက ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်တယ်။ နာမအရက ဘယ်လောက်ပါလဲ ... (၁၅)ပါးပါဘုရား။ ရူပအရက ... ဟဒယရုပ်တစ်ပါးပါဘုရား။ အဲဒါ ပဋိသန္ဓေခဏမှာ သူတို့ အချင်းချင်း အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုကြတယ်။

ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ(၁၅)ပါးကလည်း ဟဒယရုပ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာရအောင်၊ တည်တံ့နေရအောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်ကလည်း ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ(၁၅)ပါးကို ဖြစ်ပေါ်လာ ရအောင်၊ တည်တံ့နေရအောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဘယ်အခိုက်အတန့်မှာ လည်းဆိုရင် ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့်မှာ ဖြစ်ပေတယ်။

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကလည်း ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေစိတ်နဲ့ အတူတကွ ဥပါဒ်ရသောကြောင့် အချင်းချင်း အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုလို့

ရကြပေတယ်။ နာမအရ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ(၁၅)ခုက ရူပအရံ ဟဒယကို အချင်းချင်းအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေတယ်။ ရူပက ဟဒယဝတ္ထုရုပ်က နာမအရ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာကို အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပေတယ်။ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုတယ်လို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

သူကတော့ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာက နာမ်ဖြစ်ပြီး ဟဒယက ရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် နာမ်ရုပ်(၂)ပါးက နာမ်ရုပ်(၂)ပါးကို အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ ဖြစ်ပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၊ ပြုလေသဟဇာတ။

ရုပ်နာမ်(၂)ပါးက ရုပ်နာမ်(၂)ပါး ဖြစ်ပေါ်အောင် ကျေးဇူးပြုတဲ့ တစ်ချက်ပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

နာမ်က နာမ်ကို အချင်းချင်းကျေးဇူးပြုတာကတစ်ချက်။ ရုပ်က ရုပ်ကို အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုတာကတစ်ချက်။ ရုပ်နာမ်(၂)ပါးက ရုပ်နာမ်(၂)ပါးကို အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုတာကတစ်ချက်။ အချင်းချင်း ဘယ်နှချက်ရှိသွား ပါပြီလဲ ... (၃)ချက်ရှိသွားပါပြီဘုရား။ (၃)ချက်ရှိသွားပေပြီ။

စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံရူပါနံ သဟဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော။

စိတ္တစေတသိကာ = စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ = စိတ် (၇၅)ခု၊ စေတသိက်(၅၂)ခု နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ = စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော၊ ရူပါနံ = စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား၊

သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ပစ္စည်းဘက်က စိတ်စေတသိက်တရားတွေ နာမ်တရားတွေ ဖြစ်ကြပေတယ်။ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တွေဆိုတော့ ရုပ်တရားတွေ ဖြစ်ကြပေတယ်။ နာမ်ကနေပြီးတော့ ရုပ်ကို သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ၊ နာမ်တရားတွေကနေပြီးတော့ ရုပ်ကိုဖြစ်ပေါ်စေသောအားဖြင့်၊ တည်တံ့စေသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နာမ်ကရုပ်တွေ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၊ ပြုလေသဟဇာတ။

နာမ်တရားတွေက - နာမ်တရား(၇၅)ပါး၊ စေတသိက်(၅၂)ပါးတို့က ရုပ်တွေကို ဖြစ်စေတယ်။ သဟဇာတ = အတူတကွဖြစ်ဖက် အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဘယ်သူ့သန္တာန်မှာလဲလို့ မေးလိုက်ရင်တော့ အခု တရားနာနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာတော့ တရားနာပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် (ဝိပဿနာရှုကွက်၌ ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။) ဒီအချက်ကတော့ ဝိပဿနာရှုကွက်ပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

မဟာဘူတာ = မဟာဘုတ်(၄)ပါးတို့သည်၊ ဥပါဒါရူပါနံ = မဟာဘုတ်ကို မှီ၍ဖြစ်ကုန်သော (၂၄)ပါးကုန်သောရုပ်တို့အား၊ သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

“မဟာဘူတာ”အရ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောတည်းဟူသော ရုပ်(၄)ပါးကနေပြီး သူတို့ကို မှီပြီးဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါရုပ်(၂၄)ပါးကို ကျေးဇူး ပြုတာဖြစ်တယ်။ ရုပ်(၂၈)ပါးရှိတယ်။ မဟာဘုတ်(၄)ပါးက မှီရာရုပ်ဖြစ် တယ်။ ဥပါဒါရုပ်(၂၄)ပါးက မှီတတ်တဲ့ရုပ်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ မဟာဘုတ် (၄)ပါးကို မှီပြီးတော့မှ ဖြစ်နိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် မဟာဘုတ်တွေကနေ ဥပါဒါရုပ်တွေအား ကျေးဇူးပြုနိုင်ပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရုပ်ကရုပ်တွေ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၊ ပြုလေသဟဇာတ။

မဟာဘုတ်အချင်းချင်းလည်း ရုပ်ကရုပ်ကို ဖြစ်စေတာ ဖြစ်တယ်။ မဟာဘုတ်က ဥပါဒါရုပ်ကိုလည်း ရုပ်ကရုပ်ကို ဖြစ်စေတာ ဖြစ်တယ်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ကရုပ်ကို ဖြစ်စေတာ (၂)ချက်ရှိသွားပြီ။ (၂)ချက်မှာ - (၁) “စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမည”ကလည်း ရုပ်ကရုပ်ကို ကျေးဇူး ပြုတာပဲဖြစ်တယ်။ (၂) “မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ”ဆိုတာကလည်း ဘယ်ကို ကျေးဇူးပြုနေတာပါလဲ ... ရုပ်ကရုပ်ကို ကျေးဇူးပြုတာပါဘုရား။ ရုပ်ကရုပ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ ဘယ်နှချက်ရှိသွားပါသလဲ ... (၂)ချက်ပါဘုရား။ အဲဒါလေးလည်း သတိထားရမှာပါပဲတဲ့။

ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ ကိဉ္စိကာလေ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ကိဉ္စိကာလေ န သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပိနော = ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ = ဟဒယဝတ္ထုတရားတို့သည်၊ အရူပိနံ = နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ = ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ(၁၅)ပါး တို့အား၊ ကိဉ္စိကာလေ = အချို့သောပဋိသန္ဓေကာလ၌၊ သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော= ကျေးဇူး

ပြုသည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ကိဉ္စိကာလေ = အချို့သောပဝတ္တိကာလ၌၊ သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ န ဟောတိ = မဖြစ်။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ပစ္စည်းတရားက ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တရားဖြစ်တယ်။ ပစ္စယုပ္ပန်တရားက ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ နာမ်တရားဖြစ်တယ်။ စာရွက်ကိုကြည့်ပါ။ အောက်မှာ ရေးထားတာ ရှင်းတမ်းပါပဲ။ အပေါ်က ဘယ်နှချက်ရှိသလဲ ... (၅)ချက် ပါဘုရား။ ယခု ဒီ(၆)ခုမြောက်က ရှင်းတမ်းပါပဲ။ ဘယ်သူ့ကို ရှင်းတာလဲ ဆိုတော့ (၃)ခုမြောက်ဖြစ်တဲ့ “ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ” ဆိုတဲ့အချက် နာမ်ရုပ်(၂)ပါးကနေ နာမ်ရုပ်(၂)ပါးကို သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံအချက်ကို မရှင်းလို့ ရှင်းပြရတယ်။ ဘယ်လိုရှင်းပြသလဲဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားက “ကိဉ္စိကာလေ = အချို့သောပဋိသန္ဓေကာလ၌၊ သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။” ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်က ပဋိသန္ဓေခဏမှာ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဥပါဒ်ကြတော့ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုလို့ မရပါဘူးလား ... ကျေးဇူးပြုလို့ ရပါတယ်ဘုရား။ ကျေးဇူးပြုလို့ရတယ်။

နောက်တစ်ခါ ပဋိသန္ဓေနောင် ဘဝင်(၁၅)ချက်၊ (၁၆)ချက် ပဋိသန္ဓေနေပြီးတာနဲ့ နောက်က ဘဝင်တွေကျသွားတယ်။ ပထမဘဝင်ကစပြီးတော့ ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့် မဟုတ်တော့ပေဘူး။ ပဝတ္တိအခါ ပဝတ္တိအခိုက်အတန့်

ဖြစ်သွားပေပြီ။ အဲဒီအခါကျတော့ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်က ရှေ့ကရှိနေပြီး ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတွေဟာ နောက်က ဖြစ်သွားပေပြီ။ ပဝတ္တိကာလမှာတော့ တစ်ပြိုင်နက် သဟဇာတအနေနဲ့ ကျေးဇူးပြုလို့ မရတော့ပေဘူး။ ပုရေဇာတသတ္တိဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုလို့ရပေတယ်။ ဟဒယဝတ္ထုက ရှေ့က၊ နာမက္ခန္ဓာတွေက နောက်က ဖြစ်နေပေတယ်။ ဒါကြောင့် ကိဉ္စိကာလေ မထည့်ရပါဘူးလား ... ကိဉ္စိကာလေထည့်ရပါတယ်ဘုရား။

ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့်မှာပဲရတယ်။ ပဝတ္တိအခိုက်အတန့် လူရယ်လို့ ဖြစ်လာ၊ ကြီးထွားလာတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာတော့ မရတော့ပေဘူး။ ပဋိသန္ဓေ စိတ်ကလည်း စိတ္တက္ခဏတစ်ချက်ကလေးပါပဲ။ ဥပါဒ်+ဌိ+ဘင် - ဒီအခိုက်အတန့် ခဏလေးမှာပဲ ဟဒယဝတ္ထုနှင့် ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ အပြန်အလှန် သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ အဲဒီ စိတ္တက္ခဏတစ်ချက် လွန်သွားတာနဲ့၊ ဘဝင်သို့ ရောက်သွားတာနဲ့ ကျေးဇူးမပြုနိုင်တော့ပေဘူး။

“ကိဉ္စိကာလေ န သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။” ကိဉ္စိကာလေ = ပဝတ္တိကာလခေါ်တဲ့ ပထမဘဝင်ကစပြီးတော့ ပဝတ္တိကာလ၌၊ သဟဇာတပစ္စယေန = သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ န ဟောတိ = မဖြစ် (ဝါ) မဖြစ်နိုင်။ ဒါက “ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ” ဆိုတဲ့အချက်ကို ရှင်းပြတာပါပဲ။ တရားနာပရိသတ်များ သဘောပေါက်သွားပြီ။ ဟောတဲ့အခါမှာ သဘောပေါက်ပါသလား ... သဘောပေါက်ပါတယ်ဘုရား။ သဘောပေါက်ပါပြီ။

နာမ်က နာမ်ကို ကျေးဇူးပြုတာကတစ်ချက်။ ရုပ်က ရုပ်ကို ကျေးဇူးပြုတာကတစ်ချက်။ ရုပ်နာမ်(၂)ပါးက ရုပ်နာမ်(၂)ပါးကို ကျေးဇူးပြုတာက

တစ်ချက်။ နာမ်က ရုပ်တရားကို ကျေးဇူးပြုတာကတစ်ချက်။ ရုပ်က ရုပ်ကို ကျေးဇူးပြုတာကတစ်ချက်။ အောက်ကအချက်ကတော့ ရှင်းတမ်းတဲ့။

“ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ”ဆိုတဲ့ (၃)ခုမြောက်အချက်ကို ရှင်းရတာ ပါပဲ။ ပဋိသန္ဓေအခါမှာသာ ရနိုင်တယ်။ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ ပဝတ္တိအခါကျတော့ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုလို့ မရတော့ပေဘူး။ သဟဇာတ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်တော့ပေဘူး။ ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ ရှင်းပြတာလေးကတော့ အသင့်အတင့် ရှင်းသွားပါပြီ။

ဤမှစ၍ အညမညပစ္စည်း ပါဝင်သည်။

ယခု အညမညပစ္စည်းကို ဟောကြားပါတော့မယ်။ အဲဒီမှာ သဟဇာတ ပစ္စည်း၌ “အညမည”လို့ ပါရှိတာ ဘယ်နှချက်ရထားပါသလဲဆိုရင် ... (၃)ချက်ရထားပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီ(၃)ချက်ကိုပင် အညမညပစ္စည်းကျတော့ “အညမည”လို့ ထည့်ဖို့ မလိုတော့ပေဘူး။ ဒါကြောင့် “အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော”ဟု ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ပါဠိတော်လေး ဟောလိုက်ကြရအောင်၊ အားလုံး လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အညမညပစ္စယောတိ -

စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော။

စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော။

အညမညပစ္စယောတိ = အညမညပစ္စည်းဟူသည်ကား၊ အရူပိနော = နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော = (၄)ပါးကုန်သော၊ ခန္ဓာ = ခန္ဓာတို့သည်၊ အညမည+အညမညဿ = အချင်းချင်းအား၊ အညမညပစ္စယေန = အညမညပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

စတ္တာရော = (၄)ပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာ = မဟာဘုတ်တို့သည်၊ အညမည+အညမညဿ = အချင်းချင်းအား၊ အညမညပစ္စယေန = အညမညပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်။

ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ = ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေခဏ၌၊ နာမရူပံ = နာမ်
ရုပ်သည်၊ အညမညံ+အညမညဿ = အချင်းချင်းအား၊ အညမညပစ္စယေန
= အညမညပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊
ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊
အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွားပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေ
သတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အညမညပစ္စည်းသည် နာမက္ခန္ဓာအချင်းချင်း၊ မဟာဘုတ်အချင်းချင်း၊
ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုတို့ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြု
ရာ၌ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် တူ၏။

သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် အညမညပစ္စည်း ထူးခြားပုံမှာ သဟဇာတ
ပစ္စည်းသည် ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား -

- (၁) အတူတကွ အချင်းချင်းဖြစ်၍လည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်ပေတယ်။
- (၂) အချင်းချင်းမဟုတ်သော်လည်း အတူတကွဖြစ်၍လည်း ကျေးဇူး
ပြုနိုင်ပေတယ်။

အညမညပစ္စည်းသည် -

- (၁) အတူတကွ အချင်းချင်းဖြစ်မှသာ ကျေးဇူးပြုနိုင်ပေတယ်။ ဤကဲ့သို့
ထူးခြားကြပေတယ်။

ထို့ကြောင့် အညမညကတော့ တစ်ချက်ပဲရတယ်။ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုနိုင်တဲ့ တရားတွေသာလျှင် အညမညပစ္စည်းအနေနဲ့ ကျေးဇူးပြု နိုင်ပေတယ်။ အတူတကွသာဖြစ်ပြီးတော့ အချင်းချင်းမဟုတ်လို့ရှိရင်တော့ ကျေးဇူးမပြုနိုင်တော့ပေဘူး။ ဒါကြောင့် အညမညပစ္စည်းက ဘယ်နှချက်ပဲ ရပါသလဲ ... (၃)ချက်ရပါတယ်ဘုရား။ (၃)ချက်ပဲရတယ်။

အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံကို ရှေးဆရာတော်ကြီးများက “သစ်သား သုံးခွ၊ တိဒဏ္ဍ”လို့ ဆိုရိုးပြုတော်မူကြပါတယ်။ သစ်သားသုံးချောင်း ထောင်ထားတဲ့အခါ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုနေသလို အညမညပစ္စယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ကျေးဇူးပြုပုံကတော့ သဟဇာတ ကျေးဇူးပြုပုံအတိုင်းပါပဲ။ သဟဇာတ က အတူတကွလည်းဖြစ်တယ်။ အချင်းချင်းလည်းဖြစ်တယ်။ အချက်(၂)ချက် ရပေတယ်။ အညမညကတော့ အချင်းချင်းပဲရနိုင်တယ်။ အချင်းချင်းဖြစ်မှ သာ ရနိုင်တယ်။ အတူတကွဖြစ်ရုံနဲ့တော့ မရပေဘူး။ အချင်းချင်းမှာတော့ သဟဇာတသဘောနဲ့ အတူတူပါပဲ။

ဝေဒနာက ပစ္စည်းဖြစ်လို့ရှိရင် သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တွေဟာ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်။ ဝေဒနာ၊ သညာက ပစ္စည်းဖြစ်လို့ရှိရင် သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် (၂)ပါးက ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်။ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ(၃)ပါးက ပစ္စည်းဖြစ်လို့ ရှိရင် ဝိညာဏ်က ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်။ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုတာ အချင်းချင်းပါပဲ။ “မဟာဘူတ”မှာလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ “ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ”ဆိုတဲ့ နေရာမှာလည်း သဟဇာတအတိုင်းပါပဲ။ သဟဇာတထဲမှာ အကျုံးဝင်နေလို့ သဟဇာတပစ္စည်းထဲ ထည့်ပြီးတော့ ဟောလိုက်တာပါပဲ။

“စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ သဟဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော”ဟု ဆိုတဲ့နေရာမှာ အညမည မရနိုင်တော့ဘူးတဲ့။ အချင်းချင်း မဟုတ်တော့ပေဘူး။ အချင်းချင်းဆိုတာ ပစ္စည်းလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ စိတ် စေတသိက်တရားတွေဟာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တွေကို ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘယ်လိုလည်းဆိုတော့ စိတ် စေတသိက်တရားတွေက သစ်ပင်တွေနဲ့တူတယ်။ သစ်ပင်ဟာ သစ်ပင်အရိပ် ဖြစ်ပေါ်အောင်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။ သစ်ပင်က သစ်ပင်အရိပ် ဖြစ်ပေါ်အောင်လည်း ကျေးဇူးမပြုပါဘူးလား ... ကျေးဇူးပြုပါတယ်ဘုရား။

“စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ”က သစ်ပင်အရိပ်နဲ့တူတယ်။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တွေက သစ်ပင်အရိပ်နဲ့တူတယ်။ သစ်ပင်များက အရိပ် ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ အရိပ်တွေက သစ်ပင် ပြန်ဖြစ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုလို့ ရမှရပါ့မလား ... မရနိုင်ပါဘုရား။ မရပေဘူး။ အရိပ်ကနေ သစ်ပင်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်လို့ ရှိကိမရှိကောင်းဘူး၊ ဖြစ်ကိမဖြစ်နိုင်ပေဘူး။ အဲဒီလိုပါပဲ။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ = စိတ် စေတသိက်တရားတွေက သစ်ပင်နဲ့ အလားတူတဲ့အတွက်ကြောင့် စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဆိုတဲ့ ရုပ်တရားတွေ၊ အရိပ်နဲ့တူတဲ့ တရားတွေကို ကျေးဇူးမပြုနိုင်ပါဘူးလား ... ကျေးဇူးပြုနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ကျေးဇူးပြုနိုင်ပေတယ်။

“စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ”ဆိုတဲ့ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တွေက အရိပ်နဲ့တူတဲ့အတွက်ကြောင့် အရိပ်သည် သစ်ပင်ကြီး ပြန်ဖြစ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုလို့ မရနိုင်သလို စိတ် စေတသိက်တွေ ပြန်ဖြစ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုလို့ ရနိုင်ပါ့မလား ... မရနိုင်ပါဘုရား။ မရတော့ပေဘူး။ ဒါကြောင့်

သဟဇာတသာ ဖြစ်ပေတယ်။ အညမညတော့ မဖြစ်ပေဘူး။ ဒါကြောင့်ပဲ အညမညပစ္စည်း ဒီနေရာမှာ မပါတော့ပေဘူး။ မရတော့ပေဘူး။

“မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော”ဟု ဆိုတဲ့ နေရာမှာလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ မဟာဘုတ်(၄)ပါးက သစ်ပင်နဲ့ တူတယ်။ ဥပါဒါရုပ်တွေက ဘာနဲ့တူပါသလဲ၊ အရိပ်နဲ့တူတယ်။ သစ်ပင်နဲ့ တူတဲ့ မဟာဘုတ်(၄)ပါးက အရိပ်နဲ့တူတဲ့ ဥပါဒါရုပ်တွေ ဖြစ်ပေါ်အောင်လို့ ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ အရိပ်နဲ့တူတဲ့ ဥပါဒါရုပ်တွေက သစ်ပင်နဲ့တူတဲ့ မဟာဘုတ်တွေ ပြန်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုလို့တော့ ... မရပါဘုရား။ မရပေဘူး။ အချင်းချင်း ပြန်လုပ်လို့ မရတော့တဲ့အတွက်ကြောင့် သဟဇာတသာ ရတယ်။ အညမည မရတော့ပေဘူး။ ထင်ရှားပေတယ်။ တရားနာပရိသတ်များ၊ ယောဂီများ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိ လေ့ကျင့်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ သိပ် မခက်လှဘူး။ မလေ့ကျင့်ရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ နည်းနည်းလေး သတိထားပြီးတော့ လိုက်မမှတ်နေရပါဘူးလား ... လိုက်မှတ်နေရပါတယ် ဘုရား။ မှတ်နေရတယ်။

“မဟာဘူတာ”ဆိုတာ မဟာဘုတ်(၄)ပါး။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောဆိုတဲ့ မဟာဘုတ်ကြီး(၄)ပါး ဆိုတာ အလွန်ထင်ရှားတာပါပဲ။ အဲဒီ မဟာဘုတ်ကြီး(၄)ပါးက သစ်ပင်များ နဲ့တူတယ်။ သစ်ပင်များက အရိပ်ဖြစ်ပေါ်အောင်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။ မပြုပါဘူးလား ... ပြုပါတယ်ဘုရား။ “ဥပါဒါရူပါနံ”ဆိုတဲ့ ဥပါဒါရုပ် (၂၄)ပါးကတော့ သစ်ပင်အရိပ်နဲ့တူတယ်။ အရိပ်က သစ်ပင်ကြီးပြန်ဖြစ် အောင် ကျေးဇူးပြုလို့တော့ ... မရပါဘုရား။ ထို့ကြောင့် အချင်းချင်းတော့ မရတော့ပေဘူး။

ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ ကိဉ္ဇိကာလေ သဟဇာတပစ္စယေန
ပစ္စယော၊ ကိဉ္ဇိကာလေ န သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ခုန ရှင်းခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှင်းတမ်းလေးကတော့
အသင့်အတင့် ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့
တရားတွေပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

ပစ္စည်းတရားဘက်ကတော့ စိတ်တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်ဆိုတဲ့ (၈၉)ခု၊
စေတသိက်(၅၂)ခု၊ မဟာဘုတ်(၄)ပါးနဲ့ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တို့ ဖြစ်ကြတယ်။
ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်ကျတော့ စိတ်တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊
ရုပ်(၂၈)ပါးလုံး တရားနာပရိသတ်များသန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ တရားတွေကိုပဲ
မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သဟဇာတသတ္တိနဲ့ ကျေးဇူး
ပြုနေပုံကို ဟောကြားတာဖြစ်တယ်။

တရားနာပရိသတ်က ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ များကြတော့ ဝိပဿနာ
ရှုမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ များကြတဲ့အတွက်ကြောင့် ဝိပဿနာရှုကွက် ကြည့်ရ
တော့မယ်။ “စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော”ဆိုတဲ့အချက်မှာ ဝေဒနာ၊ သညာ၊
သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်။ ဝိပဿနာရှုကွက်တော့ တွေ့နေကြပြီ။ ဝေဒနာဟာ
ဝိပဿနာရှုကွက် မဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ သညာ၊
သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်ကလည်း ဝိပဿနာရှုကွက်ပဲ ဖြစ်တယ်။

ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ဝေဒနာကို ရှုလို့ရပါတယ်။ စိတ္တာ
နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ဝိညာဏ်ကို ရှုလို့ မရပါဘူးလား ... ရှုလို့
ရပါတယ်ဘုရား။ ရှုကွက်တော့ တွေ့နေပြီ၊ ရှုဖို့ပဲ လိုတော့တာပါပဲ။ ရှုရ
မယ်ပေါ့။ ရှုနေကျအတိုင်း တရားနာပရိသတ် ယောဂီများ ဝေဒနာကို ရှုကြ

ရမည် ဖြစ်ပေတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတာကတော့ သုခဝေဒနာ = ချမ်းသာ တဲ့ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ = ဆင်းရဲတဲ့ဝေဒနာ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ = ဆင်းရဲလည်းမဟုတ် ချမ်းသာလည်းမဟုတ်တဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာလို့ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ “ဒေသနက္ကမ” ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့်တော့ သုခက ရှေ့ကဖြစ်တယ်။

တရားနာပရိသတ် ယောဂီများ တရားအားထုတ်လိုက်တော့ ဘယ် ဝေဒနာကို ရှေးဦးစွာ တွေ့ရပါသလဲ ... ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှေးဦးစွာ တွေ့ရပါ တယ်ဘုရား။ ဒုက္ခကို ရှေးဦးစွာ တွေ့ရတယ်။ “ပဋိပတ္တိက္ကမ = ကျင့်စဉ် အားဖြင့်တော့ ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှေးဦးစွာ တွေ့ကြရပေတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှုတတ်ဖို့၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးအောင် ရှုနိုင်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ဒုက္ခ ဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးအောင် ရှုနိုင်ပြီဆိုလို့ရှိရင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အတွက် တရားရဖို့ရာ တစ်ဝက်လောက်တော့ သေချာသွားပြီ။ ဒုက္ခဝေဒနာကို မလွှမ်းမိုးနိုင်သေးရင်လည်း တရားမတက်သေးပေဘူး။ လွှမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်နိုင်ဖို့ပဲဖြစ်တယ်။

ဒုက္ခဝေဒနာမှာ ဘာတွေကိန်းနေသလဲဆိုတော့ ဒေါမနဿ ဒေါသ= ပဋိဃကိန်းနေတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် စိတ်တွေ မချမ်းသာတော့ ပေဘူး။ ခံလိုက်ရတာ၊ ခံလိုက်ရတာ၊ တရားရနိုင်တော့မှာ မဟုတ်တော့ ပါဘူး။ စိတ်နှလုံးမသာယာမှုတွေ မဖြစ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါလေးက တရားကိုယ်ကောက်ရင် ဘာရသလဲဆိုတော့ ဒေါမနဿ ဒေါသ=ပဋိဃရတယ်။ ပဋိဃနဲ့ ဒေါသနဲ့ အတူတူပါပဲ။ ပဋိဃာနုသယ

ကိန်းတယ်တဲ့။ ဒုက္ခဝေဒနာမှာ ပဋိဃာနုသယကိန်းတယ်။ အဲဒီ ပဋိဃာ
နုသယ=ဒေါသကို လွှမ်းမိုးအောင်၊ ပယ်နိုင်အောင် မရှုမှတ်နိုင်သမျှ
ကာလပတ်လုံး ယောဂီ တရားတက်မှ တက်ပါ့မလား ... တရားမတက်ပါ
ဘုရား။ တရားမှ ရပါ့မလား ... တရားမရပါဘုရား။ မရသေးပေဘူး။
လွှမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်နိုင်ရမယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဘယ်လိုထင်အောင်
ရှုမှတ်ရမလဲဆိုတော့ -

“ဒုက္ခာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ သဏ္ဌတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ”လို့ ဟောကြားတော်
မူခဲ့ပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ = သံသရာဘေး လာမည့်ရေးကို မျှော်တွေးထောက်ဆ
သိမြင်ကြတဲ့ အို- ချစ်သား ချစ်သမီးတို့၊ ဒုက္ခာ = ဆင်းရဲသော၊ ဝေဒနာ=
ဝေဒနာကို၊ သဏ္ဌတော = မြားပြောင့်ဟူ၍ (ဝါ) မြားပြောင့်လို့ထင်အောင်၊
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ = ရှုမှတ်အပ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊
အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေ
သတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဒုက္ခဝေဒနာကို မြားပြောင့်သဖွယ်ထင်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ရမယ်။ ဒုက္ခ
ဝေဒနာမှာ ဘာကိန်းပါသလဲ ... ပဋိဃာနုသယကိန်းပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီ
ဆောင်ပုဒ်လည်း ထည့်ဆိုရအောင်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဒုက္ခကိန်းလာ၊ ဒေါသသာ၊ မှန်စွာပယ်ရမည်။

ဒုက္ခဝေဒနာမှာ ဒေါသ=ပဋိဃာနုသယ ကိန်းနေတယ်။ အဲဒီဒေါသကို

ပယ်နိုင်ရမယ်တဲ့။ ပယ်တဲ့အခါ ဘယ်လိုပယ်ရမလဲ၊ ယခုပြောခဲ့သည့်အတိုင်း “ဒုက္ခာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ သလ္လတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ” လို့ ဟောကြားတာဟာ ဒေါသ ဒေါမနဿ=ပဋိဃာနုသယကို ပယ်ပုံပါပဲ။

ဒုက္ခဝေဒနာ မိမိသန္တာန်မှာ ပေါ်လာလို့ရှိရင် မြားငြောင့်သဖွယ် မြားငြောင့်လို့ထင်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ရမယ်။ တောထဲ တောင်ထဲသွားပြီးတော့ အလုပ်သွားလုပ်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ခြေဖဝါး လက်ဖဝါးတွေမှာ မြားငြောင့် တွေ ဆူးစူးတဲ့အခါ မြားငြောင့်ကို မဖယ် မနုတ်ပါဘဲနဲ့ အလုပ်ကိုသာ ဖိလုပ်နေတယ်ဆိုရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အလုပ်ကိစ္စ မပြီးပါဘဲနဲ့ အချိန်သာကုန် လှပန်းဖြစ်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲ မြားငြောင့်ကို အရင်နုတ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့မှ မိမိပြုဖွယ်ကိစ္စတွေကို ပြုလုပ်လို့ရှိရင် အချိန်မီပြီးတယ်။ လိုအပ်တဲ့အကျိုးတရားတွေ ရရှိနိုင်သလိုပါပဲ။

မိမိခန္ဓာကိုယ်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လာလို့ရှိရင် ဒီဒုက္ခဝေဒနာကို မြားငြောင့်ကို ပယ်သကဲ့သို့ ရှေးဦးစွာ လွှမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်ရမယ်။ ဒီလို မဟုတ်ပါဘဲ ဒုက္ခဝေဒနာကို ထင်ထင်ရှားရှား ခံနေရတယ်။ အဲဒီဒုက္ခဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးအောင် မရှုမှတ်ဘဲနဲ့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ပဲ ရှုမှတ်နေတယ်ဆိုရင် ဝေဒနာက ပြင်းထန်လေတော့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်မှာလည်း စိတ်က မကပ်မငြိမ် ဖြစ်နေတယ်။ ဝေဒနာထံ စိတ်က ပြန်ပြန်ရောက်နေတော့ စိတ်တွေ မပျံ့လွင့်နေပါဘူးလား ... ပျံ့လွင့် နေပါတယ်ဘုရား။ ဥဒ္ဓစ္စတွေဖြစ်နေတော့ သမာဓိတောင် မဖြစ်ပေဘူး။ ပဋိဃာနုသယ ကိန်းမြဲကိန်းမှာ ဖြစ်ပေတယ်။

အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲ ဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးအောင် မှတ်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်

ဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးသွားတော့ ပဋိဿာနသယ = ဒေါမနဿ ဒေါသ မဖြစ်
တော့ပေဘူး။ ဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးအောင်မှတ်ပုံ တရားနာပရိသတ်ဟောင်း၊
ယောဂီဟောင်းများကတော့ မကြာခဏ နာကြားနေရပါတယ်။

သမ္မသနညဏ်ရောက်လာတော့ ဝေဒနာတွေ ထင်ရှားလာတယ်။
(၃)နံပါတ်ညဏ်စဉ်မှာ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ အောင့်တာ၊ ကိုက်တာ၊ ခဲတာ၊
မူးတာ၊ ယားတာ၊ ယိမ်းနေတာ၊ ယိုင်နေတာ၊ အော့ချင်အန်ချင်ရှိနေတာ၊
လေးတာ၊ ဖိထားတာ မရှိတတ်ပါဘူးလား ... ရှိတတ်ပါတယ်ဘုရား။
အဲဒီသမ္မသနညဏ်သို့ ရောက်ရှိလာလို့ရှိရင် ဒုက္ခဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးအောင်
မှတ်နိုင်ဖို့ရာမှာ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ အောင့်တာ၊ ကိုက်တာ၊ ခဲတာတွေ
ပေါ်လာတဲ့အခါ သည်းခံမယ်လို့ နှလုံးမသွင်းရပါဘူးလား ... နှလုံးသွင်းရ
ပါတယ်ဘုရား။ “သည်းခံမှ နိဗ္ဗာန်ရ”ဆိုတာ ဝိပဿနာရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ
အသုံးအကျဆုံးပါပဲ။ သည်းခံမှ နိဗ္ဗာန်ရသွားတဲ့ သာဓကတွေ တော်တော်
များများပဲ ရှိပါတယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ မထေရ်တစ်ပါး တရားကို သိပ်လိုချင်တာနဲ့
တစ်ညလုံး၊ ညလုံးပေါက် တရားအားထုတ်တယ်။ တစ်ညလုံး အားထုတ်
လိုက်တာ အအေးတွေမိပြီး မနက်ကျတော့ လေထိုးနာတယ်။ ပျံတော်မူမယ့်
လေထိုးနာတဲ့ ရောဂါဝေဒနာဖြစ်တယ်။ ရပ်ပြီးတော့လည်း နေလို့မရဘူး။
လျောင်းချလိုက်တဲ့အခါ လေက ထိုးနေတဲ့အတွက်ကြောင့် ငြိမ်ငြိမ်နေလို့
မရပေဘူး။ ဟိုဘက်လှိမ့်လိုက်၊ ဒီဘက်လှိမ့်လိုက်နဲ့ သင်္ကန်းတွေကလည်း
မလုံမခြုံဖြစ်နေတော့ ဘေးက ရဟန်းတော်တွေက သင်္ကန်းတွေ ဖုံးပေး၊
ပြုပြင်ပေးနေရတယ်။

နောက်တော့ ဗဟုသုတရှိတဲ့ မထေရ်ကြီးတစ်ပါး ကြွရောက်လာတယ်။ “ပိဏ္ဍပါတိကမထေရ်”ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ “အို- အရှင်ဘုရား ... ရဟန်းတော် ဆိုတာ သည်းခံရခြင်း သဘောရှိပါတယ်ဘုရား”လို့ မိန့်ကြားလိုက်တဲ့အခါ “သာဓုပါဘုရား”ဆိုပြီးတော့ ချက်ချင်း တစ်ချက်တည်း ငြိမ်ကျသွားပေတယ်။ “အရှင်ဘုရား မိန့်ကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း သည်းခံပါတော့မယ်”ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်နဲ့ တစ်ချက်တည်း ငြိမ်ကျသွားပေတယ်။

ငြိမ်ကျသွားပြီးသောအခါ လေထိုးတဲ့ ရောဂါဝေဒနာကို ရှုမှတ်တယ်။ ချက်ကစပြီး ထိုးနာတာကို အစဉ်အတိုင်း ရှုမှတ်သွားလိုက်တာ ရင်ဝလည်း ရောက်တော့ အနာဂါမ်လည်းဖြစ်ပြီး ပျံလည်း ပျံလွန်တော်မူသွားပါတယ်။ ဒီရဟန်းတော် သည်းမခံဘဲနဲ့ လှုပ်နေ၊ ယိမ်းနေ၊ ယိုင်နေရင် တရားရမှ ရပါ့မလား ... မရပါဘုရား။ ပိဏ္ဍပါတိကမထေရ် သတိပေးလိုက်တော့ သတိရပြီး သည်းခံ၍ ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဘယ်ထိအောင် တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားပါသလဲ ... အနာဂါမ်ထိအောင် တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားပါတယ်ဘုရား။ သည်းခံမှ နိဗ္ဗာန်ရဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များ သတိထားစရာ ဖြစ်ပေတယ်။ ယောဂီတစ်ဦးက ကွယ်လွန်ခါနီးမှာ ဝေဒနာသိပ်ပြင်းထန်တော့ လှိမ့်နေ လူးနေ၊ လက်တွေ ခြေတွေ ယမ်းနေ၊ အော်နေရင်တော့ သတိပေးဖို့ မကောင်းပါဘူးလား ... သတိပေးဖို့ ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ ဓမ္မလက်ဆောင်လေး တစ်ခုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ “အို ... ယောဂီ၊ ယောဂီဆိုတာ သည်းခံရခြင်း သဘောရှိပါတယ်”ဟု သတိပေးလို့ သူကြားသွားတာနဲ့ ငြိမ်ကျသွားမှာပဲဖြစ်တယ်။ ငြိမ်ကျသွားတာနဲ့ နေရာကျပြီး သူ့အတွက် ကောင်းသောဘဝ အဆုံးသတ်

ခြင်း မဖြစ်သွားနိုင်ပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်ဘုရား။

“သည်းခံမှ နိဗ္ဗာန်ရ” သည်းခံမယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့ ဝေဒနာကို ရှုမှတ်ရပေတယ်။ ယောဂီက နာတာ ကျင်တာ အောင့်တာ ပြင်းထန်တာနှင့် အမျှ စိတ်ကိုလည်းတင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း တင်းမိလိုက်တတ်တယ်။ အဲဒီလိုလည်း မတင်းမိစေရပေဘူး။ ဝေဒနာ ပြင်းထန်လာလို့ရှိရင် ခန္ဓာကိုယ် ကိုလည်း အနည်းငယ်လျှော့ထား၊ စိတ်ကိုလည်း အနည်းငယ်လျှော့ထား ရပါမယ်။

လျှော့ချပြီးတဲ့အခါ ဒီဝေဒနာအပေါ်မှာ စိတ်ကလေး တည့်တည့်ချထား ရပါတယ်။ ဒီဝေဒနာ တစ်ထိုင်လုံးပဲ ခံနေရဦးမှာလားဟု ဒီလို ကြောင့်ကြ ပူပန်မှုလေးလည်း မရှိစေရပေဘူး။ ဒီဝေဒနာ နာနေတာ ဘယ်လောက် နာနေသလဲ။ အသားပေါ် အရေပေါ်လောက်ပဲ နာတယ်၊ အကြောထိအောင် နာတယ်၊ အရိုးထိအောင် နာတယ်၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီထိအောင် နာတယ်လို့ စိတ်ဖြင့် စူးစိုက်ပြီးတော့မှ နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ အောင့်တယ်လို့ နာနေတဲ့ အတိုင်းအရှည်ကို သိအောင် ရှုမှတ်ရပေမယ်။ ပျောက်အောင် မှတ်ရမလား၊ သိအောင် မှတ်ရမလား ... သိအောင် မှတ်ရပါမယ်ဘုရား။ တော်တော်တော့ သဘောပေါက်နေပြီ။ များသောအားဖြင့် ယောဂီတွေက ဝေဒနာကို မှတ်တဲ့ အခါ ဘယ်လိုမှတ်နေကြပါသလဲ ... ပျောက်အောင် မှတ်နေကြပါတယ် ဘုရား။

ဒုက္ခံဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ
ပဇာနာတိ။

ဒုက္ခံ = ဆင်းရဲသော၊ ဝေဒနံဝါ = ဝေဒနာကိုလည်း၊ ဝေဒယမာနော = ခံစားအပ်သည်ရှိသော်၊ ဒုက္ခံ = ဆင်းရဲသော၊ ဝေဒနံ = ဝေဒနာကို၊ ဝေဒယာမီတိ = ခံစားရ၏ဟူ၍၊ ပဇာနာတိ = အပြားအားဖြင့်သိ၏ (ဝါ) သိအောင် ရှုမှတ်ရမည်။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေ သတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လာလို့ရှိရင် ဒုက္ခဝေဒနာကို သိအောင် ရှုမှတ်ရမယ်။ ဘယ်သူ မိန့်ကြားပါသလဲ ... မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတာပါဘုရား။ ပျောက်အောင်မှတ်ရမယ်လို့ မိန့်ကြားပါရဲ့လား ... မမိန့်ကြားပါဘုရား။ အဲဒါ အထူးသတိထားစရာဖြစ်တယ်။ ယောဂီက ပျောက်အောင်မှတ်နေတာ များနေတော့ တရားတော်တော်နဲ့ တက်မှတက်ပါ့မလား ... မတက်ပါဘုရား။ ဪ ... ယောဂီက တော်တော်ပဲ ပျောက်ချင်နေတာကိုး။ ပျောက်ချင်နေ တော့ လွမ်းမှ လွမ်းမိုးနိုင်ပါ့မလား ... မလွမ်းမိုးနိုင်ပါဘုရား။ မလွမ်းမိုးနိုင် ရင် ပဋိဿာနသယကို ပယ်မှ ပယ်နိုင်ပါ့မလား ... မပယ်နိုင်ပါဘုရား။ မပယ် နိုင်ရင် တရားရမှရပါ့မလား ... မရပါဘုရား။ မရနိုင်ပေဘူး။ မြတ်စွာဘုရား စကားတော်ကို သတိမှမထားပဲကိုး။ နားမထောင်တာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ သတိမထားဘူး။ သိအောင်မှတ်ရမယ်ဆိုတာကို ပျောက်အောင် မှတ်နေတော့ ဘယ်တရားတက်နိုင်တော့မလဲ၊ မတက်နိုင်ပေဘူး။

ဝေဒနာကို သိအောင် မှတ်ရမယ်။ ဘယ်လောက်နာနေသလဲ။ အသားပေါ် အရေပေါ်လောက်ပဲ နာတယ်၊ အကြောထိအောင်နာတယ်၊ အရိုးထိအောင် နာတယ်၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီထိအောင် နာတယ်လို့ စိတ်နဲ့

စူးစိုက်ပြီးတဲ့အခါကျမှ နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ အောင့်တယ်ဟု ပိုင်းခြား ပိုင်းခြားပြီးတော့ ရှုမှတ်ရပါတယ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဝိပဿနာရှုနည်း ကျမ်း စာအုပ်ထဲမှာ “ပိုင်းခြား ပိုင်းခြားပြီးတော့ မှတ်ရမယ်”ဟု ရေးထားပေ တယ်။ တချို့ယောဂီတွေ ဖတ်ကြည့်ပြီး ပိုင်းခြားတာကို သဘောမကျ ကြပေဘူး။ “ပိုင်းခြားတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲဘုရား”တဲ့။ သိအောင်စူးစိုက်ပြီး သိပြီးမှ ရှုမှတ်နေတာကို ပိုင်းခြားတယ်လို့ မခေါ်ရပါဘူးလား ... ခေါ်ရ ပါတယ်ဘုရား။

ပိုင်းခြားပြီး မသိသေးဘဲနဲ့ ဝေဒနာကို အပေါ်ယံလေး ရှုပ်ပြီး နာတယ် နာတယ်၊ ကျင်တယ် ကျင်တယ်၊ အောင့်တယ် အောင့်တယ်ဟု အပေါ်ယံ ရှုပ်ပြီး ရှုမှတ်နေရင်တော့ ဝေဒနာကို လွှမ်းမှ လွှမ်းမိုးနိုင်ပါ့မလား ... မလွှမ်းမိုး နိုင်ပါဘုရား။ အတိုးအလျှော့ကို သိကို မသိတော့ပေဘူး။ ဝေဒနာက ပြန် လွှမ်းမိုးလို့ ယောဂီ စိတ်တွေ ပင်ပန်းဆင်းရဲ ဖြစ်လာမယ်။ ဒါကြောင့် အတိုး အလျှော့ကို သိအောင် စူးစိုက်ရတယ်။

သိအောင် စူးစိုက်ပြီးတဲ့အခါ နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ အောင့်တယ်ဟု လေးငါးချက်လောက် ဆင့်ကာဆင့်ကာ မှတ်လိုက်လို့ရှိရင် သမာဓိဉာဏ် တွေကလည်း ဖြစ်လာတဲ့အတွက်ကြောင့် ပိုနာ၊ ပိုကျင်၊ ပိုအောင့်တာကို တွေ့လာရပါတယ်။ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်အောင် နာ၊ ကျင်၊ အောင့် ပြီးတဲ့အခါ ဝေဒနာလည်း သူ့သဘောအတိုင်းသူ အကြောင်းအားလျော်စွာ ပြန်လျော့လာတတ်ပါတယ်။ မလျော့လာတတ်ပါဘူးလား ... လျော့လာ တတ်ပါတယ်ဘုရား။

ဝေဒနာလျော့လာတဲ့အခါ စူးစိုက်မှုကို မလျော့လိုက်ပါဘဲနဲ့ စူးစိုက်ပြီး နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ အောင့်တယ်ဟု လေးငါးချက်လောက် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ပိုင်းခြား ပိုင်းခြားပြီး ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါ တစ်ချက်မှတ်တစ်ချက် တစ်မျိုး သက်သာသွားတာ၊ တစ်ချက်မှတ်တစ်ချက် တခြားနေရာသို့ ရွေ့သွားတာ ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပဲ တွေ့ကြရပါတယ်။ ဝေဒနာဟာ အမြဲတမ်း တစ်သမတ်တည်း နာနေတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ သူလည်း အမြဲတမ်း ပြောင်းလဲနေတာပဲဟု မသိရပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။ ပြောင်းလဲ နေတဲ့ သဘောလေးကို သိရတော့ ယောဂီက ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားပြီးတော့ မှတ်အားတွေ ပိုမကောင်းပါဘူးလား ... ပိုကောင်းပါတယ်ဘုရား။

ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှုမှတ်လို့ သမာဓိဉာဏ်တွေ တစ်ဆင့်ရင့်ကျက် အားရှိ ထက်သန်လာတဲ့အခါ နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ အောင့်တယ်ဟု မှတ်လိုက်တာနဲ့ နာတာလေးက ပေါ်ပြီးတာနဲ့ ပျောက်သွား၊ ပေါ်ပြီးတာနဲ့ ပျောက်သွား။ ပေါ်တာလည်းထင်ရှား၊ ပျောက်သွားတာလည်း ထင်ရှားတယ်။ ပေါ်တာက ဖြစ်၊ ပျောက်သွားတာက ပျက်။ ဖြစ်ပျက် မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှား ပါတယ်ဘုရား။ ဟို... အရင်က ကြားဖူးနေတဲ့ ဖြစ်ပျက်ကို အခု ကိုယ့်ခန္ဓာ ကိုယ်ထဲမှာ မတွေ့နေရပါဘူးလား ... တွေ့နေရပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်ပျက် တွေ့ရတော့ နေရာကျသွားပေပြီ။

ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှုမှတ်လို့ သမာဓိဉာဏ်တွေ တစ်ဆင့်ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာ၍ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါ ဖြစ်တာက မထင်ရှားတော့ဘူး၊ ပျက်ပျက်သွားတာပဲ ထင်ရှားတယ်။ နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ အောင့်တယ်ဟု မှတ်လိုက်တဲ့အခါ ပေါ်တာက မထင်ရှားတော့ဘူး၊ ပျောက် ပျောက်သွားတာကပဲ ထင်ရှားတယ်။ အဲဒီအခါ ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်

ပုံသဏ္ဌာန်တွေကလည်း မထင်ရှားတော့ ဘယ်က နာနေတယ်ဆိုတာ မထင်ရှားတော့ပေဘူး။ ကျောက် နာနေတယ်၊ ဘေးက နာနေတယ် စသည်ဖြင့် ပုံသဏ္ဌာန်ခြပ်တွေက မထင်ရှားတဲ့အတွက် အထူးခွာမနေရတော့ပေဘူး။

မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်၊ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်။ နာတယ်ဟု မှတ်လိုက်ရင် နာတာလေး ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားတာ မြင်ရတော့ ယောဂီက ပိုပြီး သဘောကျပေတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို မှတ်သိစိတ်က လွှမ်းမိုးသွားပေပြီ။ နာတာက အဓိကမဟုတ်တော့ဘူး။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားတာတွေကို သိရတာက အဓိက ဖြစ်သွားပေပြီ။

နောက်တော့ သမာဓိဉာဏ်တွေ တစ်ဆင့်ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာတဲ့အခါ နာတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် နာတာလေးလည်း ကုန်ပျက်၊ နာတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့ မှတ်သိစိတ်ကလေးလည်း ကုန်ပျက်။ ဒီထက် သမာဓိဉာဏ်တွေ အားရှိထက်သန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ (၃)ချက် (၃)ချက် မြင်ကြပါတယ်။ နာတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် နာတာလေးလည်း ကုန်ပျက်၊ နာတယ်လို့ သိနေတဲ့ အသိစိတ်ကလေးလည်း ကုန်ပျက်၊ နာတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့ မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်။ သုံးဆင့် မတက်သွားပါဘူးလား... သုံးဆင့် တက်သွားပါတယ်ဘုရား။ သုံးဆင့် သုံးဆင့် အမှတ်တွေ တက်သွားပေတယ်။

နာတာလည်း မမြဲဘူး၊ နာတယ်လို့ သိနေတဲ့ အသိစိတ်လည်း မမြဲဘူး၊ နာတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့ မှတ်သိစိတ်လည်း မမြဲဘူး။ မမြဲဘူးဆိုတာ မြန်မာလို၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ကုန်ပျက်တာတွေက လျင်မြန်အားကြီးတော့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲပါလား။ ဆင်းရဲ

ပါလားဆိုတာ မြန်မာလို၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... ဒုက္ခပါဘုရား။ ဒီလိုကုန်ပျက် နှိပ်စက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေ ဘယ်လိုများ ကာကွယ်လို့ရပါ့မလဲ၊ ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့ မရပေဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်းသူ ကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတာပဲ။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား။ ကိုယ်အစိုးမရပါလားဆိုတာ မြန်မာလို၊ ပါဠိလိုကျ တော့ ... အနတ္တပါဘုရား။

ဝေဒနာ အနိစ္စ၊ ဝေဒနာ ဒုက္ခ၊ ဝေဒနာ အနတ္တတွေ မြင်သွားတဲ့အခါ ကျတော့ ဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးသွားပေပြီ။ မြားငြောင့်ကို ပယ်နုတ်သကဲ့သို့ မဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။ ဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးသွား တော့ ပဋိဃာနုသယကို ပယ်သတ်ပြီး မဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ဖြစ်သွား ပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဒုက္ခကိန်းလာ၊ ဒေါသသာ၊ မှန်စွာပယ်ရမည်။

ဒုက္ခ၌ကိန်းလာတဲ့ ဒေါသ ဒေါမနဿ=ပဋိဃာနုသယကို ပယ်နိုင်သွား ပေပြီ။ ဘာလို့ထင်အောင် ရှုမှတ်လို့ ပယ်နိုင်သွားတာပါလဲ ... မြားငြောင့် သဖွယ်ထင်အောင် ရှုမှတ်လို့ ပယ်နိုင်သွားတာပါဘုရား။ မြားငြောင့်သဖွယ် ထင်အောင် ရှုမှတ်နိုင်လို့ လွှမ်းမိုးပြီး ပယ်နိုင်သွားပေတယ်။

သုခဝေဒနာမှာ ဘာကိန်းတတ်သလဲဆိုရင် ရာဂါနုသယ = လောဘ ကိန်းတတ်တယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာတော့ ယောဂီက ချမ်းသာ နေတယ်။ ပီတိသုခတွေဖြစ်တယ်။ ကိုယ်လည်းချမ်းသာ၊ စိတ်လည်းချမ်းသာ ဖြစ်ကြတယ်။ သာယာနှစ်သက်နေတဲ့ သုခဝေဒနာမှာ ရာဂ = လောဘ ကိန်းလာတတ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သုခကိန်းလာ၊ ရာဂသာ၊ မှန်စွာပယ်ရမည်။

သုခဝေဒနာပေါ်တိုင်း ချမ်းသာနေပြီး အဲဒီချမ်းသာလေးမှာ သာယာ တပ်မက်နေတာကို ရာဂလို့ ခေါ်တယ်။ လောဘပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ အဲဒီ လောဘကို ဘယ်လိုပယ်ရမလဲဆိုတော့ ...

သုခါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဘိက္ခဝေ = သံသရာဘေး လာမည့်ရေးကို မျှော်တွေးထောက်ဆ သိမြင်ကြတဲ့ အို-ချစ်သား ချစ်သမီးတို့၊ သုခါ = ချမ်းသာသော၊ ဝေဒနာ = ဝေဒနာကို၊ ဒုက္ခတော = ဒုက္ခဟူ၍ (ဝါ) ဒုက္ခလို့ထင်အောင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ = ရှုမှတ်အပ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

သုခဝေဒနာ ပေါ်လာလို့ရှိရင် ဒုက္ခလို့ထင်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ရမယ်။ ဒုက္ခလို့ထင်သွားတော့ ဒုက္ခဝေဒနာကို သာယာတဲ့ လောဘ တဏှာရာဂ ဖြစ်ပါတော့မလား ... မဖြစ်တော့ပါဘုရား။ ပယ်ပြီးသား မဖြစ်သွားပါ ဘူးလား ... ပယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။

ဒုက္ခလို့ထင်အောင် ဘယ်လိုရှုရမလဲဆိုရင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များမှာ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုလိုက်လို့ရှိရင် ဒုက္ခလို့ ထင်သွားနိုင်တယ်။ ကိုယ်က ချမ်းသာတာ ထင်ရှားရင်လည်း ချမ်းသာတဲ့ ကိုယ်ကာယကိုပဲ ချမ်းသာတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့ ရှုမှတ်ရမယ်။ စိတ်က ချမ်းသာတာက ထင်ရှားလို့ရှိရင်လည်း ချမ်းသာတဲ့စိတ်ကိုပဲ ချမ်းသာတယ်၊

ချမ်းသာတယ်လို့ ရှုမှတ်ရမယ်။ ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားရာကို မရှုရပါဘူးလား ... ရှုရပါတယ်ဘုရား။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရင့်ပိုင်းသို့ ရောက်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ချမ်းသာတယ်၊ ချမ်းသာတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်ရင် ချမ်းသာတာလေးက ပေါ်ပြီးတာနဲ့ပျောက်၊ ပေါ်ပြီးတာနဲ့ ပျောက်သွားတာကို မြင်ကြပါတယ်။ ပေါ်တာက ဖြစ်၊ ပျောက်သွားတာက ပျက်၊ ဖြစ်ပျက် မြင်ကြပါတယ်။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်တာနဲ့အမျှ ဖြစ်ပျက်တွေက လျင်မြန် အားကြီးတော့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ မဖြစ်တတ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်တတ် ပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်ပျက်က အလျင်အမြန် ဖြစ်ပျက်နေတော့ ဘယ်မှာ ချမ်းသာဟုတ်လို့လဲ၊ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲတစ်မျိုးပါလားလို့ မထင်သွားပါဘူးလား ... ထင်သွားပါတယ်ဘုရား။ ထင်သွားတာနဲ့ ရာဂါ နုသယ = လောဘကို ပယ်ပြီးဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သုခပေါ်လျှင်၊ ဒုက္ခထင်၊ အမှန်ပင်ရှုရမည်။

အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ = ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာတော့ ဘာကိန်းတတ်ပါ သလဲဆိုတော့ မောဟကိန်းနေတတ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာနုသယ ကိန်းနေတတ် တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဥပေက်ကိန်းလာ၊ မောဟသာ၊ မှန်စွာပယ်ရမည်။

ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာတော့ မောဟကိန်းတယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ ကိန်းလာတဲ့ မောဟကို ဘယ်လိုများ ပယ်ရမလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်မှာ မိန့်ကြားထားပါတယ်။

အဒုက္ခမသုခါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ အနိစ္စတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဘိက္ခဝေ = သံသရာဘေး လာမည့်ရေးကို မျှော်တွေးထောက်ဆ သိမြင်ကြတဲ့ အို- ချစ်သား ချစ်သမီးတို့၊ အဒုက္ခမသုခါ = ဆင်းရဲလည်း မဟုတ် ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော၊ ဝေဒနာ = ဥပေက္ခာဝေဒနာကို၊ အနိစ္စတော = အနိစ္စဟူ၍ (ဝါ) အနိစ္စလို့ထင်အောင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ = ရှုမှတ် အပ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်လာလို့ရှိရင် အနိစ္စလို့ထင်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ရမယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာက ဝိပဿနာတရား ရှုတဲ့အခါ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်မှ သာ ထင်ရှားနေတတ်ပါတယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာဆိုတာ အလွန်မထင်ရှားတဲ့ ဝေဒနာပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ ကျမ်းဂန်တွေမှာတော့ မိဂပဒဝဠုန နည်းနဲ့ ဖွင့်ပြ ပါတယ်။

ကျောက်ဖျာပေါ်ကို သမင်ကျော်သွားတယ်။ ကျော်နေတဲ့ အခိုက်အတန့် မှာ လူက မရှိပေဘူး။ နောက်မှရောက်သွားတဲ့အခါ သမင်၏ အတက်ခြေရာ ကိုလည်း တွေ့ရတယ်။ သမင်ဆင်းသွားတဲ့ အဆင်းခြေရာကိုလည်း တွေ့ရ တယ်။ ဒီတော့ ဒီကျောက်ဖျာပေါ်က သမင်ဖြတ်ကျော်သွားတယ်လို့ မသိရ ပါပေဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီမှာ အတက်ခြေရာနဲ့ သုခဝေဒနာနဲ့ တူတယ်။ အဆင်းခြေရာနဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ တူတယ်။ ကျောက်ဖျာပေါ်က ခြေရာနှင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တူတယ်။ ဘယ်ဉာဏ်ရောက်ရင် ထင်ရှားသလဲ ... သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်

ရောက်ရင် ထင်ရှားပေပြီ။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များမှာ
ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု မှတ်နေတဲ့အခါ မှတ်စရာ
အာရုံနဲ့ မှတ်သိစိတ် အလိုလိုမှတ်နေသကဲ့သို့၊ ယောဂီက ထိုင်ပြီး ကြည့်နေရ
သကဲ့သို့ လွယ်လွယ်လေး မှတ်လို့ရသွားပါတယ်။ လျစ်လျူရှုပြီး မှတ်နေရ
တာဟာ ဥပေက္ခာဝေဒနာပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

အဲဒီဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်လာသောအခါ လွယ်အားကြီးပြီး တွေဝေတဲ့
မောဟ ဝင်နေတတ်ပါတယ်။ ကုန်ပျက်တာတွေ မထင်ရှားတော့ပေဘူး။
မှတ်လို့ကောင်းပါတယ်ဘုရား၊ မှတ်လို့ကောင်းပါတယ်ဘုရားလို့သာ လျှောက်
ထားနေတတ်တယ်။ မှတ်လို့ကောင်းတိုင်းလည်း တရားတွေ ကောင်းမှ
ကောင်းပါရဲ့လား ... မကောင်းပါဘုရား။ တွေဝေနေရင်တော့ မကောင်းပေ
ဘူး။ ဘာကိန်းနေတာလဲ ... မောဟကိန်းနေပါတယ်ဘုရား။ အဝိဇ္ဇာနုသယ=
မောဟဝင်နေပေပြီ။ တရားတွေကလည်း တော်တော်ရင့်နေပြီ။ ယောဂီက
တရားမတက်တော့ပေဘူး။ တရားထူးတွေလည်း မရဘူးဆိုရင် နေရာမှ
ကျမှကျပါတော့မလား ... နေရာမကျပါဘုရား။

အဲဒီ ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ ကိန်းနေတဲ့မောဟကို ဘယ်လိုရှုမှတ်ပြီး
ပယ်ရမလဲဆိုတော့ ရိုရိုသေသေ စူးစူးစိုက်စိုက်ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။
သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတာ ဘင်္ဂဉာဏ်အခြေခံ ရှိပြီးသား ဖြစ်ပေတယ်။
လွယ်ကူတာနဲ့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ရှုမှတ်နေလို့ တွေဝေတဲ့မောဟ မဝင်နေပါ
ဘူးလား ... ဝင်နေပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါကို သတိထားပြီး စူးစူးစိုက်စိုက်
ပြန်ရှုမှတ်ရပါတယ်။ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါ ဖောင်းတယ်လို့
မှတ်လိုက်ရင် ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်လည်း
ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ ထိုင်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်လည်း ရိပ်ခနဲ

ကုန်ပျက်သွားတာ၊ ထိတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်လည်း ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာကို ပြန်မမြင်နိုင်ပါဘူးလား ... မြင်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။

နောက်တော့ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် ဖောင်းတဲ့ အမှုအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်၊ မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်လည်း ပိန်တဲ့အမှုအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်၊ မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်။ ထိုင်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်လည်း ထိုင်တဲ့အမှုအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်၊ မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်။ ထိတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်လည်း ထိတဲ့အမှုအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်၊ မှတ်သိစိတ်ပါ ကုန်ပျက်။ မှတ်စရာအာရုံ ရုပ်တရားလည်း မမြဲဘူး၊ မှတ်သိစိတ်လည်း မမြဲဘူးလို့ မထင်သွားပါဘူးလား ... ထင်သွားပါတယ်ဘုရား။ မမြဲဘူးလို့ထင်သွားတော့ တွေဝေတဲ့မောဟ မရှိတော့ပေဘူး။ ပယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားပေတယ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မောဟမှာ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ပေတယ်။ အပျက်ကိုမြင်သွားတဲ့ ဘင်္ဂဉာဏ်က မောဟကို မပယ်လိုက်ပါဘူးလား ... ပယ်လိုက်ပါတယ်ဘုရား။ ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ ကိန်းနေတဲ့ မောဟကို ပယ်လိုက်ပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဥပေက်ကိန်းလား၊ မောဟသား၊ မှန်စွာပယ်ရမည်။
ဥပေက်ပေါ်လျှင်၊ မြဲမထင်၊ အမှန်ပင်ရှုရမည်။

ကုန်ပျက်တာတွေကို မြင်အောင် ရှုမှတ်လိုက်တော့ မမြဲဘူးဆိုတာ မသိသွားပါဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။ မောဟကို ပယ်ပြီးသား၊ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားပေတယ်။ တရားတွေ ထူးထူးခြားခြား

တက်သွားဖို့၊ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရဖို့ရာ ဖြစ်ပေတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ရှုမှတ်ပုံ အသင့်အတင့် ပြည့်စုံသွားပေပြီ။

ဝိညာဏ်(စိတ်)ကို ရှုမှတ်ပုံကိုတော့ တရားနာပရိသတ်များ ရှုမှတ်တတ်နေပါတယ်။ တရားရှုမှတ်ခါစ စိတ်ကလေး ဟိုရောက် ဒီရောက်၊ ဘုရားရောက်၊ ကျောင်းရောက် မထွက်သွားတတ်ပါဘူးလား ... ထွက်သွားတတ်ပါတယ်ဘုရား။ စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ်၊ စိတ်ထွက်တယ်ဟု မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ဘာကို ရှုမှတ်တာလဲဆိုရင် ဝိညာဏ်ကိုမှတ်တာ ဖြစ်ပေတယ်။ ရှုမှတ်ခါစမှာ သိပ်မထင်ရှားသေးပေဘူး။ သမာဓိဉာဏ်အား အသင့်အတင့်ရှိလာသောအခါ လေးငါးချက်လောက် ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါ ဒီစိတ်ကူး ကြံစည်မှုလေး ပျောက်ပျောက်ပြီးသွားတာ ထင်ရှားပေတယ်။

နောက်သမာဓိဉာဏ် ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာပြီး ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ စိတ်ကူးတယ် စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ် ကြံစည်တယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် စိတ်ကူးကြံစည်တဲ့ စိတ်ကလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာ၊ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက်ရှေ့စိတ်ကလေး ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်တာကို မြင်ပြီးတဲ့အပြင် မှတ်သိစိတ်ပါ နောက်က လိုက်လိုက်ပြီး ကုန်ပျက်တာ မြင်သွားပါတယ်။

မှတ်စရာအာရုံလည်း မမြဲဘူး၊ မှတ်သိစိတ်လည်း မမြဲဘူး မထင်သွားနိုင်ပါဘူးလား ... ထင်သွားနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ မမြဲဘူးဆိုတာ မြန်မာလို ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့... အနိစ္စပါဘုရား။ ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်တာတွေ လျင်မြန်အားကြီးတော့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲပါလား။ ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... ဒုက္ခပါဘုရား။

ဒီလိုကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေ ဘယ်လိုများ ကာကွယ်လို့ရပါ့မလဲ၊ ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့ မရပေဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်းသူ ကုန်ပျက် နှိပ်စက်နေတာပဲ၊ ကိုယ်အစိုးမရပါလား။ ကိုယ်အစိုးမရပါလားဆိုတာ မြန်မာ လိုဖြစ်တယ်။ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနတ္တပါဘုရား။ ဝိညာဏ်(စိတ်)ကိုလည်း ရှုမှတ်တတ်ကြပါတယ်။

ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ဝေဒနာကိုလည်း ရှုမှတ်နေတတ် ကြပါပြီ။ ရှုမှတ်တတ်သွားကြပါပြီ။ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ဝိညာဏ်ကိုလည်း ရှုမှတ်နေတတ်ကြပါပြီ။ ရှုမှတ်တတ်သွားကြပါပြီ။ ဒီမှာ ရှုကွက်ကတော့ ဒီ(၂)ခုလောက်ပဲ ကောင်းပါတယ်။

ဒုတိယအချက်မှာ “စတ္တာရော မဟာဘူတာ”အရ မဟာဘုတ်လေးပါး ဆိုတာ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒါလည်း တရားထိုင်တဲ့အခါမှာတော့ ထင်ရှားနေတတ်ပါတယ်။ “မာ = ပထဝီ”ဆိုတဲ့ အတိုင်း တစ်ခါတလေ ထိုင်ရတာ မာတင်းပြီးတော့ မနေတတ်ပါဘူးလား ... နေတတ်ပါတယ်ဘုရား။ ပထဝီဓာတ် ထင်ရှားတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကြမ်းတမ်းတာ ခက်မာတာလည်း မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား။ အိုး ... အောက်က တုတ်ချောင်းကြီးတစ်ခု ခုထားသလို မာနေတယ် ဘုရားတဲ့။ ဘယ်ဓာတ်ကို တွေ့နေတာလဲ ... ပထဝီဓာတ်ကို တွေ့နေ တာပါဘုရား။ တစ်ခါတလေလည်း ချောချောညက်ညက်လေးပေါ်မှာ ထိုင်နေရသလိုပါပဲဘုရား၊ ဆိုဖာကြီးပေါ်မှာ ထိုင်နေရသလိုပါပဲဘုရားတဲ့။ ဘာဓာတ်လဲ ... ပထဝီဓာတ်ပါဘုရား။

ခက်မာတာလည်း ပထဝီဓာတ်ပဲဖြစ်တယ်။ ဒါက ထက်တဲ့ပထဝီ။

ချောညက်တာလည်း ပထဝီဓာတ်ပဲဖြစ်တယ်။ ဒါက နဲ့တဲ့ပထဝီ။ ယောဂီများကတော့ မကြာခဏ လျှောက်ထားပါတယ်။ တစ်ခါတလေ ပေါ့တာလေးတာ ထင်ရှားနေတယ်။ “လေးလိုက်တာဘုရား”။ မလျှောက်တတ်ပါဘူးလား ... လျှောက်တတ်ပါတယ်ဘုရား။ ပထဝီဓာတ်ရဲ့သဘော ထင်လာတာဖြစ်တယ်။

အာပေါကိုလည်း ရှုမှတ်လို့ရပါတယ်။ အာပေါကိုတော့ မကြာခဏ ယောဂီများ လျှောက်ထားပါတယ်။ “နာရည်တွေ အလိုလို ယိုကျပါတယ်ဘုရား၊ မျက်ရည်တွေလည်း ယိုကျပါတယ်ဘုရား၊ ငိုလည်းမငိုချင်ဘူးဘုရား”။ မလျှောက်ထားပါဘူးလား ... လျှောက်ထားပါတယ်ဘုရား။ ဘာဓာတ်ကို တွေ့နေတာပါလဲ ... အာပေါဓာတ်ကို တွေ့နေတာပါဘုရား။ “တစ်ခါမှလည်း ချွေးတွေ ဒီလောက် မထွက်ဖူးဘူးဘုရား၊ ချွေးတွေက အလွန်ထွက်တာပဲဘုရား”။ မမှတ်ရပါဘူးလား ... မှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ယိုစီးတယ်၊ ယိုစီးတယ်ဟု ရှုမှတ်ရတယ်။ ဘာဓာတ်ကို မှတ်တာပါလဲ ... အာပေါဓာတ်ကို ရှုမှတ်တာပါဘုရား။ အာပေါဓာတ်ရဲ့ သဘောကို ရှုမှတ်တာပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

“တစ်ခါတလေတော့လည်း ပူနေတယ်ဘုရား”လို့ လျှောက်ထားတယ်။ “တစ်နေရာက ကွက်ပြီးတော့ပူနေတယ်၊ တစ်နေရာကျပြန်တော့လည်း အေးနေပြန်တယ်ဘုရား”ဟု မလျှောက်ထားပါဘူးလား ... လျှောက်ထားပါတယ်ဘုရား။ ဘယ်ဓာတ်ကို ရှုမှတ်နေတာပါလဲ ... တေဇောဓာတ်ကို ရှုမှတ်နေတာပါဘုရား။ တေဇောဓာတ်ရဲ့ သဘောကို ရှုမှတ်နေတာ ဖြစ်ပေတယ်။

ရှုမှတ်နေတတ်ပေပြီ။ အားလုံး ရှုမှတ်တတ်ကြပြီး ဖြစ်နေပေတယ်။

ပထဝီကိုလည်း ရှုမှတ်တတ်ပါပြီ၊ အာပေါကိုလည်း ရှုမှတ်တတ်ပါပြီ၊
 တေဇောကိုလည်း ရှုမှတ်တတ်ပါပြီ၊ ဝါယောကိုလည်း ရှုမှတ်တတ်ပါပြီ။
 ဝါယောကတော့ တရားရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ အသုံးအကျဆုံး ဖြစ်ပေတယ်။
 ဝါယောက အထင်ရှားဆုံးဖြစ်၍ ရှုမှတ်ရတာလည်း အများဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။
 အဲဒီဆောင်ပုဒ်လေး ထည့်ဆိုရအောင်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ထောက်ကန်တောင့်တင်း၊ လျော့ခြင်းတစ်မည်၊
 ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား၊ ရွေ့သွားတတ်သည်၊
 သူလိုရာဘက်၊ တွန်းလျက်ဆောင်သည်၊
 ဝါယောဓာတ်၊ ရှုမှတ်မြတ်ယောဂီ။

ထောက်ကန်တာ၊ တောင့်တင်းတာ၊ လျော့သွားတာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့
 လက္ခဏာဖြစ်ပါတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့အခါ တောင့်တင်းတာ
 မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့
 အခါ လျော့သွား၊ လှုပ်သွားတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်
 ဘုရား။ “ထောက်ကန်တောင့်တင်း၊ လျော့ခြင်းတစ်မည်”ဆိုတဲ့ ဝါယော
 ဓာတ်ရဲ့လက္ခဏာပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

“ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား၊ ရွေ့သွားတတ်သည်”ဟုဆိုရာ၌ သမ္မသန
 ဉာဏ်ရောက်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ယိမ်းနေတာ၊ ယိုင်နေတာ ထိန်းထား
 လို့ ရပါရဲ့လား ... မရပါဘုရား။ ထိန်းထားရင် ပိုဆိုးသွားတယ်။ ရွေ့လည်း
 မရွေ့သွားပါဘူးလား ... ရွေ့သွားပါတယ်ဘုရား။ ယိမ်းယိုင်ရွေ့သွားနေတာ
 ကို သူများလည်း ကြည့်လို့မကောင်းပါဘူး၊ ထိန်းထားရမလားဘုရားတဲ့။
 မထိန်းနဲ့လို့ မပြောရပါဘူးလား ... ပြောရပါတယ်ဘုရား။

ညွတ်လည်း ညွတ်ကျတယ်။ ဘယ်ထိအောင် ညွတ်ကျသလဲ ... ကြမ်းထိအောင် ညွတ်ကျပါတယ်ဘုရား။ များများညွတ်ကျလေ များများမှတ်နိုင်လေ၊ မြန်မြန်တက်လေပဲ။ မတက်ပါဘူးလား ... တက်ပါတယ်ဘုရား။ ညွတ်တယ် ညွတ်တယ်၊ ကျတယ် ကျတယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်တာတွေကို၊ တညွတ်ကတညွတ်သို့ လိုက်မပါသွားတာတွေကို သိအောင် စူးစိုက်ပြီး မှတ်လိုက်ရင် မကြာခင်ပဲ ယောဂီများ တရားတက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ကုန်ပျက်တာတွေကို ညွတ်ထားလို့ ကုန်ပျက်တဲ့သဘောတွေကို သိသွားပြီဆိုရင် မကြာခင်ပဲ တရားတွေ ထူးထူးခြားခြား တက်သွားနိုင်ပေတယ်။

“ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား၊ ရွေ့သွားတတ်သည်” ဟုဆိုရာ၌ ယောဂီက တစ်ခါတစ်ခါ ရှေ့ကိုလည်း ရွေ့ရွေ့သွားတတ်ပေတယ်။ နောက်ကိုလည်း ရွေ့ရွေ့သွားတတ်ပေတယ်၊ ဘေးကိုလည်း ရွေ့ရွေ့သွားတတ်ပေတယ်။ မရွေ့သွားတတ်ပါဘူးလား ... ရွေ့သွားတတ်ပါတယ်ဘုရား။ ဘယ်လိုမှတ်ရပါ့မလဲ ဆိုရင် တရွေ့ကတရွေ့ လိုက်မပါ ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာကို စိတ်က ညွတ်ပြီး ရွေ့ရွေ့သွားတာလေးကို မိအောင် ရှုမှတ်ရမယ်။ မိအောင် ရှုမှတ်နိုင်လျှင် မကြာခင်ပဲ ရွေ့တာတွေ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့မြင်ပြီး ယောဂီမှာ တရားတွေ တက်သွားနိုင်ပေတယ်။

“သူလိုရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်” ဟုဆိုရာ၌ သူလိုရာဘက်ကို တွန်းတာ ဆွဲတာ မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ နောက်ကိုလည်း ဆွဲချ၊ ဘေးကိုလည်း ဆွဲချ။ ဘာဓာတ်သဘောတွေ တွေ့နေတာပါလဲ ... ဝါယောဓာတ်သဘောတွေ တွေ့နေတာပါဘုရား။ စင်္ကြံမှတ်ရင်လည်း သူလိုရာဘက်ကို လျှောက်ဆွဲသွားတယ်။ ယောဂီက စင်္ကြံလမ်း မတည့်တော့

ဘူးဘုရားတဲ့။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်ပါရဲ့လား ... မဖြစ်ပါဘုရား။ ဓာတ်သဘောတွေ သူ့သဘောအတိုင်းသူ ဖြစ်နေတာပဲ။ ကိုယ်အစိုးမရဘူးဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ဝါယောဓာတ်ကိုတော့ အများဆုံး မှတ်ကြရတယ်။ ထင်ရှားသွားပါပြီ။ မှတ်တတ်သွားပါပြီ။

ဩက္ခန္ဓိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော-ဌ်

ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့်ဖြစ်နေလို့ ဝိပဿနာရှုလို့ မရပေဘူး။ ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့်မှာတော့ အသိကလေးက ရှိရုံပဲရှိသေးတယ်။ ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့်မှာ ဝိပဿနာရှုလို့ မရပေဘူး။ ဒီအချက်မှာ ဝိပဿနာရှုလို့ မရပေဘူး။ ဘယ်နှချက်ရှုလို့ ရသွားပါပြီလဲ ... (၂)ချက်ရပါပြီဘုရား။ (၃)နံပါတ်အချက်ကတော့ ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့်ဖြစ်လို့ ဝိပဿနာရှုလို့ မရပေဘူး။

စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော-ဌ်

စိတ်စေတသိက်တရားတွေက စိတ္တဇရုပ်ကို ကျေးဇူးပြုနေတာဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာရှုကွက်ပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ ဘယ်မှာ သိပ်ထင်ရှားသလဲဆိုရင် စင်္ကြံလျှောက်တဲ့အခါမှာ သိပ်ထင်ရှားတယ်။ ဣရိယာပုထ်ကြီး(၄)ပါးမှာလည်း သိပ်ထင်ရှားတယ်။

ထိုင်ရာကနေ၍ ထရတော့မယ်ဆိုလို့ရှိရင် တရားနာပရိသတ်များလို သမာဓိဉာဏ် အခြေခံရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တရားနာပြီးတဲ့အခါ ထရတော့မယ်ဆိုရင်၊ ထိုင်ပြီး တရားရှုမှတ်ပြီးလို့ အချိန်စေ့တဲ့အခါ ထရတော့မယ်ဆိုရင် အမြန်မထလိုက်ပါဘဲနဲ့ ခေတ္တခဏဆိုင်းနေပြီး မိမိစိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်

လိုက်တဲ့အခါ ထချင်တဲ့စိတ်တွေ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား။ ထင်ရှားတော့ ထချင်တယ်၊ ထချင်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါတယ်။ မှတ်ပြီးတဲ့အခါ ထချင်တဲ့စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းကန်လိုက်လို့ ထတဲ့အမူအရာ ပေါ်လာတဲ့အခါကျမှ ထတယ်၊ ထတယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်အမူအရာ အပေါ်သို့ တရွေ့ပြီးတရွေ့ တက်သွားတာကို မြန်မာ ဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ထတယ်ဟု ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။

ထတယ်၊ ထတယ်ဟု ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်ပုံသဏ္ဌာန်များကိုတော့ ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ အပေါ်သို့ တရွေ့ပြီးတရွေ့ တက်သွားတဲ့သဘောနှင့် ရွေ့နေတဲ့အစဉ် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကိုတော့ သိနိုင်သမျှ သိအောင်၊ မိနိုင်သမျှမိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။ ထချင်တယ်၊ ထချင်တယ်ဟု မှတ်တာက စိတ်ကိုမှတ်တာဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် “စိတ္တစေတသိကာ”၌ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။ ထတယ်၊ ထတယ်ဟု ရှုမှတ်တာက ထချင်တဲ့စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းကန်လို့ တရွေ့ပြီးတရွေ့ အပေါ်သို့တက်တဲ့ စိတ္တဇရုပ် ခန္ဓာကိုယ်အမူအရာကို မှတ်တာဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့် “စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနုရူပါနံ”၌ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နဲ့ မကိုက်ညီပါဘူးလား ... ကိုက်ညီပါတယ်ဘုရား။ ဪ... ဝိပဿနာရှုရတာ နေရာကျလိုက်တာ၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား တော်မူတဲ့အတိုင်း ရှုနေရတာပဲဖြစ်တယ်။

ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်ပုံသဏ္ဌာန်များကိုလည်း ခွာလို့ရပြီ၊ အပေါ်သို့ တရွေ့ပြီးတရွေ့ ရွေ့တက်တဲ့သဘောနှင့် အစဉ် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်တို့ကို မိနိုင် သမျှမိအောင် စူးစိုက်လို့ရသွားပြီဆိုလို့ရှိရင် ပေါ့ပေါ့ပြီး ရွေ့တက်သွားတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ထချင်တယ်၊ ထချင်တယ်ဟု

မှတ်တာက “စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ”ကို ရှုမှတ်တာ ဖြစ်ပေတယ်။ ထတယ်၊ ထတယ်ဟုမှတ်တာက “စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ”ကို ရှုမှတ်တာ ဖြစ်ပေတယ်။ ပဌာန်းပါဠိတော်တွေ ဝိပဿနာရုတ်အခါ မပါနေပါဘူးလား ... ပါနေပါတယ် ဘုရား။ “စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ”တို့ကို ရှုမှတ်တတ် သွားကြပေပြီ။

ထရာကနေ သွားရတော့မယ်ဆိုရင်လည်း ရပ်နေတဲ့အခိုက်အတန့် မိမိ စိတ်ကို အာရုံပြုလိုက်တဲ့အခါ သွားချင်တဲ့စိတ်တွေ မထင်ရှားပါဘူးလား... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ သွားချင်တယ်၊ သွားချင်တယ်ဟု မရှုမှတ်ရပါ ဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ သွားချင်တယ်ဆိုတာ ပါဠိတော်က ဘယ်နေရာကို ရှုမှတ်နေတာပါလဲ ... စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာကို ရှုမှတ်နေ တာပါဘုရား။

နောက်ပြီးမှ သွားချင်တဲ့စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းပို့လိုက်လို့ သွားတဲ့ကိုယ်အမူအရာ ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ ဘယ်လှမ်းတယ် ညာလှမ်းတယ်၊ ကြွတယ် ချတယ်၊ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေတာ က ပါဠိတော်မှာ ဘယ်နေရာကို ရှုမှတ်တာပါလဲ ... စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ကို ရှုမှတ်နေတာပါဘုရား။ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေကြောင့် စိတ္တဇရုပ် တွေ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့ သွားနေတာကို သွားတယ်၊ သွားတယ်ဟု ရှုမှတ်ရတာ ဖြစ်တယ်။ ပါဠိတော်တွေနဲ့ ကိုက်ညီနေလို့ နေရာကျပေတယ်။

သွားရာကနေ ရပ်ရတော့မယ်ဆိုရင်လည်း အထူးသတိထားလိုက်တဲ့ အခါ တစ်လှမ်း၊ နှစ်လှမ်း၊ သုံးလှမ်းလောက်ကနေ စပြီးတော့ ရပ်ချင်တဲ့ စိတ်တွေ မဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်နေတော့ ရပ်ချင်တယ်၊ ရပ်ချင်တယ်ဟု မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။

ပါဠိတော်မှာ ဘယ်နေရာကို ရှုမှတ်နေတာပါလဲ ... စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာကို ရှုမှတ်နေတာပါဘုရား။ နောက်ပြီးမှ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းထားလို့ ရပ်တဲ့ကိုယ်အမူအရာ ပေါ်လာမှ ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရတယ်။

ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်ဟု ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက် ပုံသဏ္ဌာန်များကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ ရပ်ချင်တဲ့စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းကန်ထားလို့ တောင့်တင်းတဲ့သဘောကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက် ရပါတယ်။ ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်ဟု ရှုမှတ်နေတာက ဘယ်ပါဠိတော်ကို ရှုမှတ် နေတာပါလဲ ... စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံကို ရှုမှတ်နေတာပါဘုရား။

ရပ်ရာကနေ ထိုင်ရတော့မယ်ဆိုရင်လည်း အထူးသတိထားလိုက်တဲ့ အခါ ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်တွေ မထင်ရှားနေပါဘူးလား ... ထင်ရှားနေပါတယ် ဘုရား။ ထင်ရှားနေတော့ ထိုင်ချင်တယ်၊ ထိုင်ချင်တယ်ဟု မရှုမှတ်ရပါ ဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ဘယ်ပါဠိတော်ကို ရှုမှတ်နေတာပါလဲ... စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာကို ရှုမှတ်နေတာပါဘုရား။ နောက်ပြီးမှ ထိုင်ချင်တဲ့ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေတွေက တွန်းချလိုက်လို့ ထိုင်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာ ပေါ်လာမှ ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါတယ်။

ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်ဟု ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်ပုံသဏ္ဌာန်များကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၊ အောက်သို့ တရွေ့ပြီးတရွေ့ ရွေ့ကျ သွားတဲ့သဘောနှင့် ရွေ့ကျတဲ့အစဉ် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကို သိနိုင်သမျှသိအောင်၊ မိနိုင်သမျှမိအောင် စူးစိုက်ရပါတယ်။ ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်ပုံသဏ္ဌာန် များကို ခွာလို့ရသွားပြီ၊ အောက်သို့ တရွေ့ပြီးတရွေ့ ရွေ့ကျနေတဲ့သဘော

နှင့် အဆင့်ဆင့်ရွှေ့နေတဲ့အစဉ် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း မိအောင် စူးစိုက်လို့ ရသွားပြီဆိုရင် ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်ဟု မှတ်လိုက်တဲ့အခါ ရွှေ့ရွှေ့ကျ သွားတာကို သိပြီးတဲ့အပြင် လေးလေးပြီးတော့ ကျသွားတာကိုလည်း သိကြရပေတယ်။ ဘယ်ပါဠိတော်ကို ရှုမှတ်နေတာပါလဲ ... စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ပါဠိတော်ကို ရှုမှတ်နေတာပါဘုရား။ ပါဠိတော်နဲ့ ကိုက်ညီအောင် ရှုမှတ်တတ်နေတော့ နည်းမှန်လမ်းမှန်လို့ မဆိုရပါဘူးလား ... ဆိုရပါတယ် ဘုရား။ နိဗ္ဗာန်သို့သွားဖို့ရာ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ် ဖြစ်ပေတယ်။

ဉာဏသမ္မာ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ၊
ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

ယဒိဒံ ယေ+ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ = အကြင်ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးတို့သည်၊ သန္တိ= ရှိကြကုန်၏။ အယံ = ဤကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါး အကျင့်လမ်းစဉ်သည်၊ ဉာဏသမ္မာ = အပါယ်တံခါး ကို ပိတ်စေတတ်သော အရိယာမဂ် အရိယာဖိုလ်ကို၊ အဓိဂမာယ = ရခြင်းငှာ၊ ဧကာယနော မဂ္ဂေါ = နှစ်ကြောင်းမကွဲ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ပေတည်း။ နိဗ္ဗာနဿ = ဒုက္ခခပ်သိမ်းအေးငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ သစ္စိကိရိယာယ = မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ ဧကာယနော မဂ္ဂေါ = နှစ်ကြောင်းမကွဲ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ် ပေတည်း။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

“မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ”မှာတော့ ရူဖိုရာ မလွယ်ကူပေဘူး။ ရူလို့တော့ ရတော့ရပါတယ်။ အချိန်ကလည်း တော်တော်နည်းသွားပေပြီ။

ဒီမှာ သဟဇာတပစ္စည်းတရားတွေက ခန္ဓာ(၅)ပါးလုံးပါပဲ။ ရူပက္ခန္ဓာ တရားတွေလည်း မပါပါဘူးလား ... ပါပါတယ်ဘုရား။ ပစ္စည်းတရားဘက် က မဟာဘုတ်(၄)ပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်ကတော့ ရုပ် (၂၈)ပါးလုံးပဲဖြစ်တယ်။ ရုပ်တရားတွေလည်း ပါနေတယ်။ နာမ်တရားထဲက ဝေဒနာက္ခန္ဓာဆိုတာလည်း ပါနေတယ်။ သညာက္ခန္ဓာဆိုတာလည်း ပါနေ တယ်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဆိုတာလည်း ပါနေတယ်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဆိုတာလည်း ပါနေတယ်။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ချိန်သောအခါမှာ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းနားကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးနေစဉ် ဒီခန္ဓာ(၅)ပါးရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတွေကို ဥပမာတွေနဲ့ ဟောပြောခဲ့ပါတယ်။

ရုပ်က ဘာနဲ့တူသလဲဆိုရင် -
ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ ရူပံ။

ရူပံ = ရုပ်တရားသည်၊ ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ = ရေမြုပ်စိုင့်လျှင် ဥပမာ ရှိ၏။

ရုပ်တရားဆိုတာ ရေမြုပ်စိုင့်ကြီးနှင့်တူတယ်။ ရေမြုပ်စိုင့်ကြီးဆိုတာ ဟာ ဘာတစ်ခုမှ ခိုင်မာတာ မရှိဘူး၊ ချက်ချင်းပဲ ပျက်ပျက်သွားနိုင်တယ်။ အရာဝတ္ထုကလေးတစ်ခု ကျတာနဲ့ မပျက်သွားပါဘူးလား ... ပျက်သွား ပါတယ်ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များသန္တာန်မှာရှိတဲ့ ရုပ်တရားလည်း

ဒီအတိုင်း ပါပဲ။ ကလလရေကြည်လေးကစပြီးတော့ ပျက်သွားနိုင်ပေတယ်။ အကြောင်းကြောင်းတွေကြောင့် မပျက်စီးသွားနိုင်ပါဘူးလား ... ပျက်စီးသွားနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ မမြဲတဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတွေပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ အကြောင်းညီညွတ်လို့ မပျက်စီးတာတောင်မှ သက်တမ်းစေ့သွားတော့ မပျက်သွားပါဘူးလား ... ပျက်သွားပါတယ်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါကတော့ အသက်တစ်ရာ၊ အနှစ်တစ်ရာတမ်းမှာ ပျက်သွားတာပါပဲ။ ရေမြှုပ်စိုင်းကြီးဟာ အကြောင်းတွေ ညီညွတ်လို့ ချောင်းတွေ မြစ်တွေထဲမှာ မပျက်သေးလို့ရှိရင် သမုဒ္ဒရာပင်လယ် ထဲရောက်ရင်တော့ ပျက်ကိုပျက်စီးသွားရတယ်။ လှိုင်းတွေက ရိုက်လိုက်တော့ မပျက်စီးသွားရပါဘူးလား ... ပျက်စီးသွားရပါတယ်ဘုရား။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့ ရုပ်တရားတွေလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ကလလရေကြည်က စပြီးတော့ အကြောင်းညီညွတ်လို့ မပျက်ဘူးဆိုတာတောင်မှ သက်တမ်းကုန်တော့ ပျက်ရတယ်။ မမြဲပေဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်ကလေးပါ ထည့်ဆိုရအောင်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရူပံဤရုပ်၊ ရေမြှုပ်သဏ္ဌာန်၊ အနိစ္စပဲ၊ မမြဲဧကန်၊
ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ ဖြစ်ရအမှန်၊ အနတ္တ၊ မုချဧဝကန်။

ဝေဒနာကတော့ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုရင် -

ဝေဒနာ ပုဗ္ဗဠုပမာ။

ဝေဒနာ = ဝေဒနာသည်၊ ပုဗ္ဗဠုပမာ = ရေပွက်လျှင် ဥပမာရှိ၏။

ရေပြင်ပေါ်မှာ ကျလာတဲ့ မိုးရေပေါက်ပွက်လေးတွေ ကျပြီးတာနဲ့ ပျက်သွား၊ ကျပြီးတာနဲ့ ပျက်သွား။ ဝေဒနာဟာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။

ပေါ်ပြီးတာနဲ့ ပျောက်သွား၊ ပေါ်ပြီးတာနဲ့ ပျောက်သွား။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်ကျက်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မထင်ရှားပါဘူးလား... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ဘာနဲ့တူလဲ၊ ရေပွက်နဲ့ တူပေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဝေဒနာစက်၊ ရေပွက်သဏ္ဌာန်၊ အနိစ္စပဲ၊ မမြဲဧကန်၊
ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ ဖြစ်ရအမှန်၊ အနတ္တ၊ မုချဧဝကန်။

သညာက ဘာနဲ့တူသလဲဆိုရင် -
မရီစိကူပမာ သညာ။

သညာ = သညာသည်၊ မရီစိကူပမာ = တံလျှပ်လျှင် ဥပမာရှိ၏။

သညာကတော့ တံလျှပ်နဲ့တူတယ်။ နွေအခါ နေသိပ်ပူတဲ့အချိန် လယ်ပြင်တွေပေါ်မှာ၊ လမ်းတွေပေါ်မှာ တံလျှပ်တွေ (တလက်လက်)နဲ့ ဖြစ်နေတယ်။ ရေလို၊ ထင်ရတယ်။ မထင်ရပါဘူးလား ... ထင်ရပါတယ် ဘုရား။ အဲဒါလည်း ဘာတစ်ခုမျှ မမြဲဘူး။ အခု သညာဟာလည်း ဒီအတိုင်း ပါပဲ။ သူပဲ ငါပဲ၊ အမျိုးသားပဲ အမျိုးသမီးပဲ၊ အဖြူပဲ အနီပဲ၊ အကြောင်ပဲ အကျားပဲဟု ထင်မှတ်နေတာ နိစ္စပဲ၊ သုခပဲ၊ သုဘပဲ၊ အတ္တပဲဟု ထင်မှတ် နေတာ ဖြစ်တယ်။ ဘာတစ်ခုမှ ခိုင်မြဲတာ မရှိပါဘူး။ အမြဲတမ်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတွေပါပဲ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သညာအမှတ်၊ တံလျှပ်သဏ္ဌာန်၊ အနိစ္စပဲ၊ မမြဲဧကန်၊
ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ ဖြစ်ရအမှန်၊ အနတ္တ၊ မုချဧဝကန်။

သညာကတော့ တံလျှပ်နှင့်တူတယ်။ တံလျှပ်ဆိုတာ ရေလိုထင်နေရ တာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အထင်လွဲစရာကြီး ဖြစ်ပေတယ်။ ရေငတ်နေတဲ့သမင်

တံလျှပ်ကို ရေထင်ပြီးတော့ လိုက်လိုက်ဖမ်းလိုက်တာ နောက်တော့ ရင်ကွဲနာ ကျပြီးတော့ မသေပါဘူးလား ... သေပါတယ်ဘုရား။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေလည်း ဒီလိုပါပဲ။ အဖြူ အမည်း၊ အကြောင် အကျား၊ တင့်တယ်လှပတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေလိုက်တာ အဲဒီအစွဲတွေ ကြောင့် ဘဝသံသရာမှာ ကျင်လည်ရတဲ့ ဘဝပေါင်း မရေတွက်နိုင်ပေဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ သညာအမှတ်တွေ လွဲနေလို့ပဲဖြစ်တယ်။ သူပဲ၊ ငါပဲ၊ နိစ္စပဲ၊ သုခပဲ၊ သုဘပဲ၊ အတ္တပဲဟု သညာအမှတ်တွေ လွဲနေတော့ အိုရတဲ့ဘဝ၊ နာရတဲ့ဘဝ၊ သေရတဲ့ဘဝတွေ မဆုံးနိုင်တော့ပါဘူး။

သင်္ခါရက ဘာနဲ့တူသလဲဆိုရင် -
သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ။

သင်္ခါရာ = သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ ကဒလူပမာ = ငှက်ပျောတုံးနှင့် တူကုန်၏။ ငှက်ပျောတုံးလျှင် ဥပမာရှိကုန်၏။

သင်္ခါရတရား (၅၀)ရှိတယ်။ သူကတော့ ငှက်ပျောတုံးနှင့်တူတယ်။ ငှက်ပျောတုံးမှာ အဖတ်ဖတ်တွေ မများပါဘူးလား ... များပါတယ်ဘုရား။ အနှစ်သာရ ရှိပါရဲ့လား ... မရှိပါဘုရား။ အိမ်ဆောက်လို့ ရပါရဲ့လား ... မရပါဘုရား။ သင်္ခါရတရားတွေလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ တစ်ခုမျှ အသုံးမကျဘူး။ ဖြစ်ပြီးတာနဲ့ပျက်၊ ဖြစ်ပြီးတာနဲ့ပျက်၊ မမြဲတဲ့သဘောတရားတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တရားတစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး မတူကြပေဘူး။ သူ့လက္ခဏာနဲ့သူ အမြဲတမ်း ပြောင်းလဲပျက်စီး ကုန်ပျက်နေကြတာပဲ ဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သင်္ခါရသဘော၊ ငှက်ပျောသဏ္ဌာန်၊ အနိစ္စပဲ၊ မမြဲဧကန်၊
ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ ဖြစ်ရအမှန်၊ အနတ္တ၊ မုချဧဝကန်။

ဝိညာဏ်ကတော့ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုရင် -
မာယူပမဉ္ဇ ဝိညာဏံ။

ဝိညာဏံ = ဝိညာဏ်သည်၊ မာယူပမဉ္ဇ = မျက်လှည့်ရပ်လျှင် ဥပမာရှိ၏။ မျက်လှည့်ရပ်နှင့် တူ၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ = နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတာ = ကောင်းစွာမသွေ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဝိညာဏ်က မျက်လှည့်ရပ်နဲ့တူတယ်။ မျက်လှည့်သမားက အုတ်ခဲလေးတွေကို ကိုင်ပြပြီး ကြည့်နေ၊ ကြည့်နေနော်ဆိုပြီး ချက်ချင်းပဲ အမြန်ပြောင်းလဲလိုက်တယ်။ ရွှေတုံးကြီး ဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။ အမြန်ပြောင်းလဲလိုက်တယ်။ မြန်အားကြီးတော့ လူတွေ မသိလိုက်ဘူး။ ဂေါ်လီလုံးလေးကိုင်ထားတယ်။ ကြည့်နေကြနော်၊ ကြည့်နေကြနော်ဆိုပြီး အမြန်ပြောင်းလဲလိုက်တယ်။ ဂေါ်လီလုံးဟာ ချက်ချင်းပဲ စိန်တုံးကြီး ဖြစ်သွားတယ်။ မျက်လှည့်သမားက အမြန်ပြောင်းလဲလိုက်တော့ အမြင်တွေ မမှားသွားပါဘူးလား ... မှားသွားပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီလိုပါပဲ၊ ဝိညာဏ်က မျက်လှည့်သမားနဲ့တူတယ်။ သွားနေတော့လည်း ဒီရပ်ပဲ၊ ရပ်နေတော့လည်း ဒီရပ်ပဲ။ သွားနေတော့လည်း ဒီစိတ်ပဲ၊ ရပ်နေတော့လည်း ဒီစိတ်ပဲဟု မထင်ရပါဘူးလား ... ထင်ရပါတယ်ဘုရား။ မြန်အားကြီးတော့ မျက်လှည့်ပြနေသလို မဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ တကယ်စင်စစ်တော့ တရားနာပရိသတ်များလို ဝိပဿနာ ရှုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် သွားတဲ့စိတ်ကလည်းတစ်ခု၊ ရပ်တဲ့စိတ်ကလည်း

တစ်ခု၊ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်နေတာကို မြန်အားကြီးတော့ ဒီစိတ်ပဲထင်နေရတာ
မျက်လှည့်သမားနဲ့ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဝိညာဏ်အသိ၊ မျက်လှည့်ပုံဟန်၊ အနိစ္စပဲ၊ မမြဲဧကန်၊
ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ ဖြစ်ရအမှန်၊ အနတ္တ၊ မုချဧဝကန်။

ဤကဲ့သို့ ယနေ့ယခုအခါ၌ သဟဇာတနှင့် အညမညပစ္စည်းတရား
တို့ကို ဝိပဿနာရှုပုံနှင့်တကွ နာကြားရသဖြင့် နာကြားရသောအတိုင်း
လိုက်နာကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်
တောင့်တအပ်သော တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းရာ
ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လွယ်ကူသောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆိုက်
ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း ...။

ဆရာတော်ဘုရား ပေးသနားသောဆုနဲ့ ပြည့်စုံရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

နိဿယပစ္စည်း

၁၃၅၃-ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း (၈)ရက်နေ့၊ နေ့လယ်ပိုင်းမှာ ဟောကြားမည့် တရားတော်က ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်လာ နိဿယပစ္စည်း တရားတော် ဖြစ်ပါတယ်။ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာဆိုတာ အဘိဓမ္မာဒေသနာက လာတဲ့ တရားတော်ဖြစ်ပါတယ်။ အဘိဓမ္မာဒေသနာဆိုတာ ပရမတ္ထဒေသနာ= သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားရှိတဲ့တရားတွေပဲ ဟောကြားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထင်ရှားမရှိတဲ့ တရားတော်ကို ဟောကြားတာ မဟုတ်ပေဘူး။ ထင်ရှားရှိ တဲ့ တရားတွေဆိုပေမယ့်လည်း ပညတ်တွေလိုမဟုတ်ပေဘူး။ ပကတိသော မျက်စိနဲ့ မြင်နိုင်တဲ့ ထင်ရှားရှိတဲ့ ပညတ်တရားမျိုးတွေ မဟုတ်ပေဘူး။ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်တဲ့ ထင်ရှားရှိတဲ့ တရားတွေဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ ပဋ္ဌာန်းတရားတွေကို နာမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဉာဏ်များများသွင်းပြီးတော့ နာရမယ်။ ဉာဏ်နဲ့လိုက်ပြီးတော့ နာယူရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။

အခုဟောကြားနေတဲ့ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းတရားတွေက တခြားမှာရှိတာ တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ၊ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ တရားတွေပဲဖြစ်တယ်။ အခုတရားနာနေတဲ့ အခိုက်အတန့် မှာတော့ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ တရားတွေကို ဟောကြား တာပဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့ နာမယ်ဆိုရင် ပိုမှတ်မိပါတယ်။

နိဿယပစ္စည်းကို မဟောကြားမီ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ရှိနေတာကို ဦးစွာ ဖော်ပြပေးပါမယ်။ နိဿယပစ္စည်း သဟဇာတနိဿယနဲ့ ပုရေဇာတနိဿယလို့ (၂)မျိုးရှိပါတယ်။ သဟဇာတနိဿယကို သဟဇာတ

နှင့် အတူပဲ ဟောရပါတယ်။

သဟဇာတနိဿယသည် သဟဇာတနဲ့အလားတူ ဆိုပါသော်လည်း တစ်ချက်တော့ မတူတာပါတယ်။ နောက်ဆုံး “ကိဉ္ဇိကာလေ သဟဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ကိဉ္ဇိကာလေ န သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော” ဆိုတဲ့အချက်က သဟဇာတမှာသာပါတယ်။ နိဿယမှာ မပါပေဘူး။ ဘာကြောင့် မပါတာလဲဆိုရင် နိဿယက သဟဇာတနိဿယ၊ ပုရေဇာတ နိဿယ (၂)မျိုးလုံးရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဖြစ်တယ်။

ပဋိသန္ဓေအခါမှာ ပဋိသန္ဓေစိတ်နဲ့ ဟဒယဝတ္ထု အပြန်အလှန် ကျေးဇူး ပြုတာက သဟဇာတနိဿယဖြစ်တယ်။ ပဝတ္တိအခါမှာ ဟဒယဝတ္ထုက ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာအား ကျေးဇူးပြုတာကတော့ ပုရေဇာတနိဿယဖြစ်တယ်။ ဤကဲ့သို့ (၂)မျိုးလုံး ရလိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကိဉ္ဇိကာလေ-ဆိုတာ ထည့်ဖို့ လိုပါသေးသလား ... မလိုပါဘုရား။

ကိဉ္ဇိကာလေ-ဆိုတာ တချို့သာရ၍ တချို့မရတာကိုပြောတာ။ တချို့ ပဋိသန္ဓေအခါမှာသာရ၍ ပဝတ္တိအခါမှာ မရတာကိုပြောတာဖြစ်တယ်။ အခုတော့ ပဋိသန္ဓေအခါက သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း၌ ရလိုက်တယ်။ ပဝတ္တိအခါက ပုရေဇာတပစ္စည်း၌ ရလိုက်တယ်။ ဤကဲ့သို့ (၂)မျိုးလုံး ရထားတော့ ကိဉ္ဇိကာလေထည့်ဖို့ မလိုတော့ပေဘူး။

အခုဟောကြားမှာက ပုရေဇာတနိဿယကို ဟောကြားပါမယ်။ ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေက တခြားမှာမဟုတ်ပါဘူး။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာပဲဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်သန္တာန်ကို ကိုယ် ရှေးဦးစွာ နှလုံးသွင်းဖို့ရာ ညွှန်ကြားပါမယ်။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ မျက်စိရှိပါတယ်၊ နားလည်း ရှိပါတယ်၊ နှာခေါင်းလည်းရှိပါတယ်၊ လျှာလည်းရှိပါတယ်၊ ကိုယ်လည်း ရှိပါတယ်၊ နှလုံးလို့ခေါ်တဲ့ ဟဒယလည်းရှိပါတယ်။ အခုဟောမှာက တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ရှိနေတာကိုပဲ ဟောမှာပါပဲ။

မျက်စိမှာလည်း (၂)မျိုးရှိပါတယ်။ မျက်စိအကြည်ရယ်၊ မြင်သိစိတ် ရယ်။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ မျက်စိမှာ ဘယ်နှမျိုးရှိပါသလဲ ... (၂)မျိုး ရှိပါတယ်ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ နားမှာလည်း (၂)မျိုးပဲရှိတယ်။ နားအကြည်ရယ်၊ ကြားသိစိတ်ရယ်။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ နှာခေါင်း မှာလည်း(၂)မျိုးပဲရှိတယ်။ နှာခေါင်းအကြည်နဲ့ နံသိစိတ်။ တရားနာပရိ သတ်များရဲ့ ပါးစပ် ဇိဝှါမှာလည်း (၂)မျိုးရှိတယ်။ လျှာအကြည်နဲ့ စားသိ စိတ်။ ဘယ်နှမျိုးရှိပါသလဲ ... (၂)မျိုးရှိပါတယ်ဘုရား။ တရားနာ ပရိသတ်များရဲ့ ကိုယ်ကာယမှာလည်း (၂)မျိုးရှိတယ်။ ကိုယ်အကြည်နဲ့ ထိသိစိတ် မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ ထိလိုက်ရင် မသိမသိသွား ပါဘူးလား ... သိသိသွားပါတယ်ဘုရား။ သိသိသွားတာ ထိသိစိတ် ဖြစ်ပေတယ်။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့ ဟဒယလို့ခေါ်တဲ့ နှလုံးအိမ် မရှိပါဘူးလား... ရှိပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီမှာ ဟဒယအကြည်နဲ့ မနောဝိညာဏ် = မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် စိတ်တွေ မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ ကြံသိ စိတ်လို့ခေါ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ ဟဒယမှာ (၂)မျိုးလုံးပဲ မရှိ ပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ ဟဒယအကြည်နဲ့ ကြံသိစိတ် မရှိကြပါဘူး လား... ရှိပါတယ်ဘုရား။ ဟဒယဝတ္ထုမှာ= မနောဒွါရမှာ လာလာပြီး အာရုံ တွေတိုက်လိုက်တော့ ကြံသိစိတ်တွေ ဖြစ်ဖြစ်လာတယ်။ ဟဒယအကြည်နဲ့

ကြံသိစိတ်ဆိုတာ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ပါရှိပါတယ်။

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း၏ မှီရာ တည်ရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံမှာ ဥပမာအားဖြင့်မြေကြီးသည် သစ်ပင်၊ တော၊ တောင် စသည်တို့ထက် ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ ထိုသစ်ပင်၊ တော၊ တောင် စသည်တို့အား မှီရာ တည်ရာ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းတရား ဖြစ်သော အကြည်ဓာတ် = ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားတို့သည် ဝိညာဏ် ၆-ပါး အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ထက် ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ ထိုဝိညာဏ် ၆-ပါး အကျိုးတရားတို့အား မှီရာ တည်ရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေတယ်။

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းဖြစ်သည့် အကြည်ဓာတ် = ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး နှင့် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သည့် ဝိညာဏ် ၆-ပါး အသိစိတ်များသည် မိမိတို့သန္တာန် နှင့် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ ရှိနေကြသောတရားများပင် ဖြစ်ပေတယ်။ ယခု တရားနာနေသည့်အခိုက်၌ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေသည့် တရားများပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု နှလုံးသွင်းကာ နာကြားပါက ပို၍နားလည် သဘောပေါက် နိုင်မည်ဖြစ်ပေတယ်။

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းဖြစ်သည့် ဝတ္ထုရုပ် (၆)ပါးမှာ -

၁။ မျက်စိအကြည်	= စက္ခုဝတ္ထု
၂။ နားအကြည်	= သောတဝတ္ထု
၃။ နှာခေါင်းအကြည်	= ဃာနဝတ္ထု
၄။ လျှာအကြည်	= ဇိဌိဝတ္ထု
၅။ ကိုယ်အကြည်	= ကာယဝတ္ထု
၆။ နှလုံးအကြည်	= ဟဒယဝတ္ထု ဟူ၍ ၆-ပါးဖြစ်ပေတယ်။

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း၏ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သည့် ဝိညာဏ်
(၆)ပါးမှာ -

၁။ စက္ခုဝိညာဏ်	= မြင်သိစိတ်
၂။ သောတဝိညာဏ်	= ကြားသိစိတ်
၃။ ဃာနဝိညာဏ်	= နံသိစိတ်
၄။ ဇိဝှိဝိညာဏ်	= စားသိစိတ်
၅။ ကာယဝိညာဏ်	= ထိသိစိတ်
၆။ မနောဝိညာဏ်	= ကြံသိစိတ်ဟူ၍ ၆-ပါးဖြစ်ပေတယ်။

အဲဒါလေးတွေကို ပါဠိတော်ဝေါဟာရအားဖြင့် ယခုဟောကြပါစို့။
တစ်ခေါက်လောက်တော့ လိုက်ဆိုကြရအောင်။ သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း
ကိုတော့ သဟဇာတနဲ့အတူဖြစ်လို့ မဟောတော့ပါဘူး။ ပုရေဇာတနိဿယကိုပဲ
စပြီးဟောပါတော့မယ်။

နိဿယပစ္စယောတိ -

စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဃာနာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဇိဝှိယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပတကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကာယာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ

ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယံ ရူပံ နိဿယ မနောဓာတု စ မနောဝိညာဏဓာတု စ ဝတ္တန္တိ၊
တံ ရူပံ မနောဓာတုယာ စ မနောဝိညာဏဓာတုယာ စ
တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

နိဿယပစ္စယောတိ = နိဿယပစ္စည်းဟူသည်ကား၊ စက္ခယတနံ =
မျက်စိအကြည်ဟုဆိုအပ်သော စက္ခုဝတ္ထုသည်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ စ =
စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေးအားလည်းကောင်း၊ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ = ထိုမြင်သိစိတ်နှင့်
ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနဉ္စ = သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်(၇)ခုတို့အား
လည်းကောင်း၊ နိဿယပစ္စယေန = ပုရေဇာတနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊
ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

သောတာယတနံ = နားအကြည်ဟုဆိုအပ်သော သောတဝတ္ထုသည်၊
သောတဝိညာဏဓာတုယာ စ = သောတဝိညာဏ်ဒွေးအားလည်းကောင်း၊
တံသမ္ပယုတ္တကာနံ = ထိုသောတဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနဉ္စ =
သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်(၇)ခုတို့အားလည်းကောင်း၊ နိဿယ
ပစ္စယေန = ပုရေဇာတနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော =
ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ဃာနာယတနံ = နှာခေါင်းအကြည်ဟုဆိုအပ်သော ဃာနဝတ္ထုသည်၊
ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ စ = ဃာနဝိညာဏ်ဒွေးအားလည်းကောင်း၊
တံသမ္ပယုတ္တကာနံ = ထိုဃာနဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနဉ္စ =
သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်(၇)ခုတို့အားလည်းကောင်း၊ နိဿယ
ပစ္စယေန = ပုရေဇာတနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော =
ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ဇိဝှိယတနံ = လျှာအကြည်ဟုဆိုအပ်သော ဇိဝှိဝတ္ထုသည်။ ဇိဝှိ
ဝိညာဏဓာတုယာ စ = ဇိဝှိဝိညာဏ်ဒွေးအားလည်းကောင်း၊ တံသမ္ပ
ယုတ္တကာနံ = ထိုဇိဝှိဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနုဉ္စ = သဗ္ဗစိတ္တ
သာဓာရဏ စေတသိက်(၇)ခုတို့အားလည်းကောင်း၊ နိဿယပစ္စယေန =
ပုရေဇာတနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူး
ပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ကာယာယတနံ = ကိုယ်အကြည်ဟုဆိုအပ်သော ကာယဝတ္ထုသည်။
ကာယဝိညာဏဓာတုယာ စ = ကာယဝိညာဏ်ဒွေးအားလည်းကောင်း၊
တံသမ္ပယုတ္တကာနံ = ထိုကာယဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနုဉ္စ =
သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်(၇)ခုတို့အားလည်းကောင်း၊ နိဿယ
ပစ္စယေန = ပုရေဇာတနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော =
ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ယံရူပံ = အကြင်ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို၊ နိဿာယ = မှီ၍၊ မနောဓာတု
စ = မနောဝိညာဏ်ဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
စ = မနောဝိညာဏဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဣမေ = ဤတရားတို့သည်၊
ဝတ္တန္တိ = ဖြစ်ကုန်၏။ တံရူပံ = နှလုံးအကြည်ဟုဆိုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထု
ရုပ်သည်၊ မနောဓာတုယာ စ = မနောဓာတ်(၃)ခုအားလည်းကောင်း၊ မနော
ဝိညာဏဓာတုယာ စ = မနောဝိညာဏဓာတ်(၇၂)ခုတို့အားလည်းကောင်း၊
တံသမ္ပယုတ္တကာနံ = ထိုမနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော၊
ဓမ္မာနုဉ္စ = စေတသိက်(၅၂)ခု ဒွေပညာသတို့အားလည်းကောင်း၊ နိဿယ
ပစ္စယေန = ပုရေဇာတနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော =
ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ =

မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့်၊
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ပါဠိကို အနက်မြန်မာပြန်တဲ့ သဘောပါပဲ။ စက္ခာယတနံက အရ
ကောက်အားဖြင့် မျက်စိအကြည်လို့ဆိုတဲ့ စက္ခုဝတ္ထုဖြစ်တယ်။ ပါဠိတော်
ဝေါဟာရကတော့ စက္ခုဝတ္ထုဟုခေါ်တယ်။ နိဿယပစ္စည်းအနေနဲ့ ဝတ္ထုလို့
ပြောတာ အကောင်းဆုံးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝတ္ထုဆိုတာ မှီရာဖြစ်တယ်။ ပါဠိ
လိုကတော့ စက္ခာယတနံခေါ်တယ်။ မြန်မာလိုကတော့ မျက်စိအကြည်
ခေါ်တယ်။

စက္ခာယတနံမှာ စက္ခု-က တစ်ပုဒ်၊ အာယတန-က တစ်ပုဒ်။ စက္ခု-
က မျက်စိအကြည်ဖြစ်တယ်။ အာယတန-က အကြောင်းတရားဖြစ်တယ်။
ဘယ်သူ့ရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုရင် စက္ခုဝိညာဏ်ရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။
ပစ္စယုပ္ပန်တရားဘက်မှာ “စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ” မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ မျက်စိအကြည်လေးဟာ
စက္ခုဝိညာဏ် မြင်သိစိတ်ဖြစ်ဖို့ရာ အကြောင်းပဲဖြစ်တယ်။ ဘယ်လို မြင်သိ
စိတ်ဖြစ်ရသလဲဆိုရင် နိဿယ = မှီရာလည်းဖြစ်တယ်။ ပုရေဇာတ =
ရှေ့ကလည်းဖြစ်တယ်။ မျက်စိအကြည်လေးဟာ မြင်သိစိတ်မဖြစ်မီ
ရှေ့ကလည်း မဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ ပုရေဇာတ =
မျက်စိအကြည်လေးကို မြင်သိစိတ်က မှီပြီးဖြစ်ရတယ်။ မျက်စိအကြည်
မရှိလို့ရှိရင် မြင်သိစိတ်ဟာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

စက္ခုမှ နိဿိတံ ဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏံ။

စက္ခုမှ = မျက်စိအကြည်၌၊ နိဿိတံ = မှီ၍ဖြစ်သော၊ ဝိညာဏံ = ဝိညာဏ်သည်၊ စက္ခုဝိညာဏံ = စက္ခုဝိညာဏ်မည်၏။

စက္ခုဝိညာဏ်သည် မျက်စိအကြည်လေးကို မှီပြီးတော့ဖြစ်ရတယ်။ ဒါကြောင့် မျက်စိအကြည်လေးကို စက္ခုဝတ္ထုလို့ခေါ်တယ်။ မျက်စိအကြည်လေးဟာ ရှေ့ကလည်း ဖြစ်နေတယ်။ မြင်သိစိတ်ရဲ့ မှီရာလည်း ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ပုရေဇာတနိဿယခေါ်တယ်။

ပုရေ-ဆိုတာ ရှေ့၊ နိဿယ-ဆိုတာ မှီရာ။ ပုရေဆိုတာက ... ရှေ့ပါဘုရား။ နိဿယဆိုတာက... မှီရာပါဘုရား။ မျက်စိအကြည်လေးက ရှေ့က ဖြစ်နေနှင့်တယ်။ မြင်သိစိတ်က ဘယ်တော့မှ ဖြစ်လဲဆိုရင် ရူပါရုံကလေး လာတိုက်တဲ့အခါမှာ မြင်သိစိတ်ကဖြစ်တယ်။ မျက်စိအကြည်လေးက ရှေ့က ရှိနှင့်နေပြီး မြင်သိစိတ် စက္ခုဝိညာဏ်က ရူပါရုံအဆင်းကလေး လာတိုက်တဲ့ အခါကျမှ ဖျတ်ခနဲဆို မြင်သိစိတ်ကလေး ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီတော့ မျက်စိအကြည်လေးဟာ ရှေ့ကလည်း ဖြစ်နေတယ်။ မှီရာလည်း ဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ စက္ခုဝိညာဏ်လေးရဲ့ မှီရာဖြစ်တယ်။ စက္ခုဝိညာဏ် = မြင်သိစိတ်က တခြားမှာမှီပြီး သွားဖြစ်လို့ မရဘူး။ မြင်သိစိတ်ကလေးဟာ နားမှာသွားဖြစ်လို့ ရပါ့မလား ... မရပါဘုရား။ နားအကြည်မှာ မှီပြီး ဖြစ်လို့မရဘူး။ နှာခေါင်းအကြည်မှာ မှီပြီး ဖြစ်လို့ မရဘူး။ မြင်သိစိတ်ကလေးဟာ မျက်စိအကြည် = စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီပြီး ဖြစ်ရတယ်။ စက္ခုဝတ္ထုက ရှေ့ကဖြစ်နေလို့ ပုရေဇာတ။ မြင်သိစိတ်ကလေး မှီရာဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် နိဿယလည်း မမည်ပါဘူးလား ... မည်ပါတယ်ဘုရား။ သဘောပေါက်သွားပြီ။

စက္ကာယတနံဆိုတဲ့ပုဒ်မှာ သဘောပေါက်လို့ရှိရင် သောတာယတနံပုဒ်မှာလည်း သဘောပေါက်သွားနိုင်ပါတယ်။ သောတာယတနံ-က နားအကြည်= သောတဝတ္ထုဖြစ်တယ်။ သောတ-က နားအကြည်၊ အာယတန-က ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းလဲ၊ သောတဝိညာဏ်= ကြားသိစိတ်ကလေး ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်အဟောင်း၊ ယောဂီအဟောင်းများနဲ့၊ ပဋ္ဌာန်းလေ့လာဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ သဘောပေါက်နေပြီ။ နည်းနည်းပဋ္ဌာန်းမလေ့လာဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် အသေးစိတ်ချဲ့ပြီး ဟောနေရတာပါပဲ။ ဇယားထဲမှာကိုက ထင်ရှားနေပါပြီ။

ဃာနာယတနံ၌ ဃာန-က နှာခေါင်းအကြည်ဖြစ်တယ်။ အာယတန-က ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူ့ရဲ့ ဖြစ်ကြောင်းလဲလို့မေးရင် နံသိစိတ်ရဲ့ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တယ်။ နှာခေါင်းအကြည်က ပစ္စည်းတရား၊ နံသိစိတ်ကလေးက ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုးတရားဖြစ်တယ်။

ဇိဝှိယတနံ၌လည်း ဇိဝှိ-က လျှာအကြည်ဖြစ်တယ်။ အာယတန-က အကြောင်းတရားဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူ့ရဲ့ ဖြစ်ကြောင်းလဲဆိုရင် ဇိဝှိဝိညာဏ်လို့ခေါ်တဲ့ စားသိစိတ်ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တယ်။

ကာယာယတနံ၌လည်း ကာယ-က ကိုယ်အကြည်ဖြစ်တယ်။ အာယတန-က ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူ့ရဲ့ ဖြစ်ကြောင်းလဲဆိုတော့ ကာယဝိညာဏ်လို့ခေါ်တဲ့ ထိသိစိတ်ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တယ်။

ယံရူပံနိဿာယ တံရူပံ-အရ ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်တယ်။ ဟဒယဝတ္ထုကျတော့ အာယတနလို့တော့ မပါတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ မှီရာတော့ဖြစ်တယ်။ ဟဒယဝတ္ထုက အကြောင်းပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ မနောဓာတ်(၃)ခု၊

မနောဝိညာဏဓာတ်(၇၂)ခု၊ စေတသိက်(၅၂)ခုတို့က အကျိုးတရား ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့ဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေသလဲဆိုတော့ မိမိသန္တာန် မှာ ဖြစ်နေပါတယ်။

စက္ခာယတနံ-အရ မျက်စိအကြည်လေးက အကြောင်းပစ္စည်းတရား ဖြစ်တယ်။ စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ-အရ မြင်သိစိတ် စက္ခဝိညာဏ်ဒွေးနှင့် သူနဲ့ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်(၇)ပါးက အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။

သောတာယတနံ-အရ နားအကြည်လေးက အကြောင်းပစ္စည်းတရား ဖြစ်တယ်။ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ-အရ ကြားသိစိတ် သောတဝိညာဏ်ဒွေးနှင့် သူနဲ့ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်(၇)ပါးက အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။

ဃာနာယတနံ-အရ နှာခေါင်းအကြည်လေးက အကြောင်းပစ္စည်း တရားဖြစ်တယ်။ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ- အရ နံသိစိတ် ဃာနဝိညာဏ်ဒွေးနှင့် သူနဲ့ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်(၇)ပါးက အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။

ဇိဝှိယတနံ-အရ လျှာအကြည်လေးက အကြောင်းပစ္စည်းတရား ဖြစ်တယ်။ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ-အရ စားသိစိတ် ဇိဝှိဝိညာဏ်ဒွေးနှင့် သူနဲ့ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်(၇)ပါးက အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်တယ်။

ကာယာယတနံ-အရ ကိုယ်အကြည်လေးက အကြောင်းပစ္စည်းတရား ဖြစ်တယ်။ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ-အရ ထိသိစိတ် ကာယဝိညာဏ်ဒွေးနှင့် သူနဲ့ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်(၇)ပါးက အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်တယ်။

ယံရူပံ နိဿာယ တံရူပံ-အရ ဟဒယဝတ္ထုက အကြောင်းပစ္စည်း တရားဖြစ်တယ်။ မနောဓာတုယာစ မနောဝိညာဏဓာတုယာစ တံသမ္ပယုတ္တ ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ-အရ မနောဓာတ်(၃)ခုနဲ့ မနောဝိညာဏဓာတ်(၇၂)ခု၊ စေတသိက်(၅၂)ခုတို့က အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူ့သန္တာန် မှာ ဖြစ်နေတာလဲဆိုရင် တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေပါတယ်။

အဲဒီစိတ်တွေ ဘယ်အခါမှာ ဖြစ်သလဲဆိုတော့ အာရုံတွေ လာတိုက်တဲ့ အခါမှာ ဖြစ်တယ်။ မတိုက်ဘဲနဲ့တော့ မဖြစ်ပေဘူး။ မျက်စိအကြည်မှာ အဆင်း ရူပါရုံနဲ့ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဘာစိတ်ဖြစ်ပါသလဲ ... မြင်သိစိတ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ နားအကြည်မှာ အသံသဒ္ဓါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ... ကြားသိစိတ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ နှာခေါင်းအကြည်မှာ အနံ့ဂန္ဓာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ... နံသိစိတ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ လျှာအကြည် မှာ အရသာရသာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ... စားသိစိတ် ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား။ ကိုယ်အကြည်မှာ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ... ထိသိစိတ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ မနောအကြည် ဟဒယဝတ္ထုမှာ သဘော ဓမ္မာရုံတွေ လာတိုက်တဲ့အခါကျတော့ ... ကြံသိစိတ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ကြံသိစိတ်ဆိုတာ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တွေပဲဖြစ်တယ်။ လွယ်လွယ်နဲ့ ပြောပြရရင် ကြံသိစိတ်ပဲဖြစ်တယ်။

အာရုံတွေ လာတိုက်တဲ့အခါ စက္ခုဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဃာနဝိညာဏ်၊ ဇိဝှာဝိညာဏ်၊ ကာယဝိညာဏ်၊ မနောဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ကြပါတယ်။ မတိုက်လို့ရှိရင်တော့ မဖြစ်သေးပေဘူး။ တရားနာပရိသတ်များသန္တာန်မှာပဲ ဖြစ်နေပါတယ်။

အဲဒီလာတိုက်တဲ့အခိုက်ကလေးမှာ ဝိပဿနာရှုကြရတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာ “စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသဗ္ဗယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော” ဌှိ စက္ခာယတနံ-အရ စက္ခုဇ္ဈေ = မျက်စိ အကြည်ကို ပစ္စည်းဘက်က အရကောက်ပြထားတယ်။ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က စက္ခုဝိညာဏ် မြင်သိစိတ် = စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေး၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်(၇)ခုဟု တရားကိုယ်အရ ကောက်ပြထားပါတယ်။

မြင်သိစိတ်နှစ်ခုကို ကွဲပြားအောင်သိဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ မျက်လုံးက နှစ်လုံးရှိလို့ မြင်သိစိတ်နှစ်ခုလို့ ပြောတာလား ... မဟုတ်ပါဘုရား။ တရားနာပရိသတ်ဟောင်း၊ ယောဂီဟောင်းများ၊ ပဋ္ဌာန်းလေ့လာဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ ချက်ချင်းဖြေနိုင်ပါတယ်။ မျက်လုံးနှစ်လုံးရှိလို့ မြင်သိစိတ် နှစ်ခု ဖြစ်တာတော့မဟုတ်ပေဘူး။ ကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဏ် မြင်သိ စိတ်ကတစ်ခု၊ အကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဏ် မြင်သိစိတ်ကတစ်ခု ပေါင်း နှစ်ခုဖြစ်တယ်။

တရားနာပရိသတ်များ ဘဝါဘဝက ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေလည်း ပြုခဲ့ကြတယ်။ အကုသိုလ်တွေလည်း ပြုမိခဲ့ကြတယ်။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတွေ ကံအမျိုးမျိုးတွေ ပြုခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတွေကို သင်္ခါရဟုခေါ်ပါတယ်။ ဘဝါဘဝက

ပြုခဲ့တဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတည်းဟူသော အဲဒီသင်္ခါရကြောင့် ဒီဘဝမှာ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ ကြံသိစိတ်တွေ ဖြစ်နေရတယ်။

ကုသိုလ်ကံသင်္ခါရတွေက အကျိုးပေးခွင့်ရတော့ ကုသလဝိပါက် ကောင်းတဲ့စက္ခုဝိညာဏ်တွေ ဖြစ်ရတယ်။ အဆင်းကောင်းကောင်းတွေ မြင်ရတယ်။ ကိုယ်မြင်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မြင်ရတယ်။ ကျောင်း၊ ဘုရား၊ စေတီတွေကို တွေ့မြင်ရတယ်။ ကြည်ညိုဖွယ်ရာတွေကို တွေ့မြင်ရတာ ကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ရတာ ဖြစ်ပေတယ်။ ဘဝါဘဝက မိမိ ကုသိုလ်တွေပြုခဲ့လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမြင်သိစိတ်ကလည်း တစ်မျိုးရှိတယ်။ မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။

နောက်တစ်ခါ မကောင်းတာတွေလည်း မမြင်ရပါဘူးလား ... မြင်ရ ပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်မကြည့်ချင်တာတွေကို တွေ့မြင်နေရတယ်။ မမြင်ချင် တာတွေကို တွေ့မြင်နေရတယ်။ အဲဒါက ဟိုး...အတိတ်ဘဝတွေက ဘာကံ တွေ ပြုခဲ့လို့လဲ၊ အကုသိုလ်ကံတွေ ပြုခဲ့လို့။ အကုသိုလ်ကံရဲ့ အကျိုးပေး တွေရတာဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်ဝိပါက် အကုသိုလ်အကျိုးပေး မြင်သိစိတ်က တစ်ခုဆိုတော့ ဘယ်နှခုရသွားပါပြီလဲ ... နှစ်ခုရသွားပါပြီဘုရား။ မျက်လုံး နှစ်လုံးရှိလို့ မြင်သိစိတ် နှစ်ခုထားတာလား ... မဟုတ်ပါဘုရား။

ကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဏ် မြင်သိစိတ်ကတစ်ခု၊ အကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဏ် မြင်သိစိတ်ကတစ်ခု၊ ဘယ်နှခုရသွားပါသလဲ ... နှစ်ခု ရသွားပါတယ်ဘုရား။ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်(၇)ခုဆိုတာကတော့ သင်္ဂြိုဟ်သင်ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ချက်ချင်းသိပါတယ်။ အလုံးစုံသော စိတ်တွေမှာ ယှဉ်တဲ့စေတသိက်(၇)ခု ရှိပါတယ်။

သောတာပတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ-လည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ သောတဝိညာဏ်ဒွေး၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်(၇)ခု ဖြစ်ပါတယ်။ နားနှစ်ပေါက်ရှိလို့ သောတဝိညာဏ်စိတ် နှစ်ခုရှိတာတော့ မဟုတ်ပေဘူး။ အဲဒါလေးကို အထူးသတိထားမှ၊ ဒီလို မဟုတ်ရင် အသိက တစ်မျိုးလွဲသွားမှာစိုးရတယ်။

“စိတ်တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်”လို့ ပြောသံကြားတော့ သင်္ဂြိုဟ်သဘာဝ လည်းမသိ၊ ပါဠိဝေါဟာရလည်း မသိတော့ စိတ်က တစ်ခု၊ ရုပ်က ကိုးဆယ် တောင် ဖြစ်တယ်လို့ဆိုပဲ။ ဒီလိုအသိမှားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တော်တော် များနေတယ်။ ယခုလည်း စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေး၊ သောတဝိညာဏ်ဒွေး၊ မျက်လုံး က နှစ်လုံးရှိလို့ နှစ်ခုခေါ်တာ၊ နားက နှစ်ပေါက်ရှိလို့ နှစ်ခုလို့ပြောတာလို့ ဒီလိုအသိမှားလို့ ကောင်းမှ ကောင်းပါ့မလား ... မကောင်းပါဘုရား။

ကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဏ် သောတဝိညာဏ်က တစ်ခုစီ၊ အကု သလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဏ် သောတဝိညာဏ်က တစ်ခုစီဆိုတော့ နှစ်ခု မဟုတ်ပါဘူးလား ... ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယတွေမှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်ခုစီတွင် ကုသလဝိပါက်ဖြစ်ပုံမှာ ကောင်းတဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေက အကျိုးပေးခွင့်ရလို့ ကောင်းတာတွေနဲ့ရ၊ ကောင်းတာတွေ စားရ၊ ကောင်းတာတွေ တွေ့ရတာပဲဖြစ်တယ်။ အတိတ်အတိတ်ဘဝက ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်ကံတွေ ပြုခဲ့လို့ ဒီကောင်းတဲ့အကျိုးပေးနဲ့ လာတွေ့တာပဲ ဖြစ်တယ်။

မကောင်းတာတွေ နံရ၊ မကောင်းတာတွေ စားရ၊ မကောင်းတာတွေ တွေ့ရတဲ့အခါကျတော့ အကုသလဝိပါက် ဃာနဝိညာဏ်၊ ဇိဝှါဝိညာဏ်၊

ကာယဝိညာဏ်တွေပဲဖြစ်တယ်။ ဘဝါဘဝက အကုသိုလ်ကံတွေရဲ့ အကျိုးပေးကို မခံရပါဘူးလား ... ခံရပါတယ်ဘုရား။

“သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ”ဆိုတဲ့အတိုင်း သင်္ခါရပစ္စယာဆိုတဲ့ ဘဝါဘဝက ပြုစုခဲ့တဲ့ သင်္ခါရကံတွေကြောင့် ဝိညာဏံ = ကောင်းတဲ့ဝိညာဏ်လည်းဖြစ်ရ၊ မကောင်းတဲ့ ဝိညာဏ်လည်း ဖြစ်ရပါတယ်။

မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တွေမှာတော့ ဒီလိုတော့ မခွဲထားပေဘူး။ သူလည်း ကောင်းတာလည်းပါ၊ ဆိုးတာလည်း ပါတာပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီမှာ ဝိပဿနာရှုဖို့ရာ အချက်တွေအားလုံး ဘယ်နှချက်ရှိပါသလဲ ... (၆)ချက်ပါဘုရား။ (၆)ချက်လုံးပဲ ရှုလိုတော့ ရပါတယ်။ ပုရေဇာတနိဿယ ရှေ့(၅)ချက်မှာတော့ ပုရေဇာတနိဿယ တစ်မျိုးပဲရတယ်။ နောက်ဆုံး အချက် “ယံရူပံနိဿယာယ တံရူပံ မနောဓာတုယာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ”ဆိုတဲ့ အချက်မှာတော့ ပုရေဇာတနိဿယလည်းရတယ်။ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတနိဿယလည်းရတယ်။ နှစ်မျိုးပါတယ်။ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတက တော်တော်ပဲ ခက်ခဲနက်နဲသိမ်မွေ့ပါတယ်။ နောက်ကျမှ ပြောပြပါတော့မယ်။

အဲဒီမှာ အာရုံတွေက လာတိုက်တဲ့အခါမှ ဝိညာဏ်တွေဖြစ်ကြတယ်။ ဝိညာဏ်ဖြစ်တာက စက္ခယတနလို့ခေါ်တဲ့ မျက်စိအကြည်ကလည်း စက္ခယဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ရူပါရုံအဆင်းကလည်း စက္ခယဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အရင်းခံအကြောင်းတွေပဲဖြစ်တယ်။ သူတို့အကြောင်းနှစ်ပါး မပါဘဲနဲ့ စက္ခယဝိညာဏ်က ဖြစ်ကို မဖြစ်နိုင်တော့ပေဘူး။

စက္ခုယတနလို့ခေါ်တဲ့ မျက်စိအကြည်လေးကတော့ မြင်သိစိတ် ဖြစ်ဖို့ရာ အရင်းခံအကျဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ မျက်စိအကြည်လေးမရှိလို့ စက္ခု ပသာဒပျက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ မျက်စိကန်းသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မြင်သိစိတ် ဖြစ်မှ ဖြစ်ပါတော့မလား ... မဖြစ်တော့ပါဘုရား။ ရူပါရုံတွေကလည်း ဘယ်လိုမှ တိုက်လို့မရတော့ပေဘူး။ အဲဒီနှစ်ခုကတော့ အရင်းခံအကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ မြင်သိစိတ်တစ်ခုဖြစ်ဖို့ရာ အကြောင်း(၄)ပါး ပြည့်စုံမှ ဖြစ်ပါ တယ်။ မျက်စိအကြည်ရယ်၊ ရူပါရုံအဆင်းရယ်၊ အရောင်အလင်းရယ်၊ နှလုံး သွင်းရယ်ဟု ဒီ(၄)ပါးစုံမှ မြင်သိစိတ်ဖြစ်တယ်။ မျက်စိအကြည်လည်း ရှိပါဦးမှ၊ ရူပါရုံအဆင်းကလည်း လာတိုက်ပါဦးမှ၊ အရောင်အလင်းကလည်း ရှိပါဦးမှ၊ နှလုံးသွင်းကလည်း ရှိပါဦးမှ မြင်သိစိတ်ဖြစ်တယ်။

ရူပါရုံအဆင်းကတော့ လာတိုက်ပါရဲ့၊ အလွန်မှောင်မဲနေတဲ့အခါ မြင်သိစိတ် ဖြစ်ပါ့မလား ... မဖြစ်ပါဘုရား။ အရောင်အလင်းမရှိရင် မဖြစ် ပေဘူး။ အရောင်အလင်းတော့ ရှိပါရဲ့၊ နှလုံးမသွင်းဘူးဆိုရင်လည်း မြင်သိ စိတ် မဖြစ်ပေဘူး။ တခြားကို နှလုံးသွင်းနေတဲ့အခိုက် ကိုယ့်ရှေ့က ဖြတ်သွားတာ တချို့တချို့ဆိုရင် ဘယ်သူသွားလိုက်တယ်ဆိုတာ မသိပါဘူး တဲ့။ မြင်သိစိတ်ဖြစ်ပါရဲ့လား ... မဖြစ်ပါဘုရား။ မြင်သိစိတ် မဖြစ်ဘူး။ မြင်သိစိတ်ဖြစ်ဖို့ရာ အကြောင်းဘယ်နှချက်ရှိလဲ ... (၄)ချက်ပါဘုရား။ (၄)ချက်စုံမှသာလျှင် မြင်သိစိတ်ဖြစ်တယ်။

အခုကတော့ နိဿယပစ္စည်းအားလျော်စွာ မျက်စိအကြည်က စက္ခု ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်တယ်ဟု ဖော်ပြပါတယ်။ တကယ်တမ်း အပြည့်အစုံကတော့ ဘယ်နှချက်ရှိပါသလဲ ... (၄)ချက်ပါ ဘုရား။ အဘိဓမ္မာသဘောတွေ သဘောကျလို့ သူတစ်ပါးတွေကို ပြောပြ

နိုင်လောက်အောင်၊ အခြေခံလေးကောင်းသွားအောင် ဆောင်ပုဒ်ပါ ထည့်ဆိုရအောင် -။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ စက္ခုရူပါ၊ ထင်စွာအလင်း၊ နှလုံးသွင်းပါ၊
ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာမြင်စိတ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

‘စက္ခုရူပါ’၌ စက္ခုဆိုတာက မျက်စိအကြည့်၊ ရူပါဆိုတာက ရူပါရုံအဆင်း၊ ထင်စွာအလင်းဆိုတာက အရောင်အလင်း၊ ထင်ရှားတဲ့အရောင်အလင်းတွေလည်း ရှိရမယ်။ နှလုံးသွင်းဆိုတာက နှလုံးသွင်းပါပဲ။ ဘယ်နှချက်ပါလဲ ... (၄)ချက်ပါဘုရား။ လေးချက်လေးဖြာ ပြည့်စုံမှသာ မြင်သိစိတ်ဖြစ်တယ်။ မြင်သိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်း ဘယ်နှပါးပါလဲ... (၄)ပါးပါဘုရား။ ကြားသိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းလဲ ... (၄)ပါးပါဘုရား။ ဆောင်ပုဒ် အရင်ဆိုရအောင် -။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သောတသဒ္ဓါ၊ အာကာရီခြင်း၊ နှလုံးသွင်းပါ၊
ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာကြားစိတ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

‘သောတသဒ္ဓါ’၌ သောတက နားအကြည့်၊ သဒ္ဓါက အသံသဒ္ဓါရုံ၊ အာကာရီခြင်းဆိုတာက အာကာသ အကြားအပေါက်ရှိမှတဲ့။ အကြားအပေါက်မရှိတဲ့ အခန်းထဲ အလုံထဲမှာနေတဲ့အခါ အပြင်က ဘယ်လောက်အော်အော် ကြားပါရဲ့လား ... မကြားပါဘုရား။ အာကာသ အကြားအပေါက်ရှိခြင်းဟာ သောတဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းတစ်ပါး။ နှလုံးသွင်းဆိုတာက နှလုံးသွင်းမှလည်း ကြားပါတယ်။ တစ်ခါတလေ ထုနေ၊ ရိုက်နေ၊ ပြောနေ၊ ဆိုနေကြသော်လည်း နှလုံးမသွင်းဘဲ၊ အမှတ်ကိုပဲ နှလုံးသွင်းနေတော့ ကြားမှကြားပါရဲ့လား ... မကြားပါဘုရား။ ဒါကြောင့် နှလုံးသွင်းကလည်း ရှိရမယ်။

နံသိစိတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းလည်း (၄)ပါးပါပဲ။
ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဃာနဂန္ဓာ၊ ဆောင်လာလေညှင်း၊ နှလုံးသွင်းပါ၊
ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာနံစိတ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

‘ဃာနဂန္ဓာ’၌ ဃာနဆိုတာ နှာခေါင်းအကြည်၊ ဂန္ဓာဆိုတာ ဂန္ဓာရုံအနံ့၊ ဆောင်လာလေညှင်းဆိုတာ အသက်ရှူနေတဲ့လေက လေညှင်းလေး ဖြစ်မနေ ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ရှူသွင်းရှူထုတ်နေတဲ့လေလည်း ရှိရမယ်။ အသက်မရှူဘဲနေတဲ့အခါ အနံ့မွှေးပါရဲ့လား ... မမွှေးပါဘုရား။ နံသိစိတ် မဖြစ်နိုင်တော့ပေဘူး။ လေညှင်းလေးရှိနေမှ၊ အသက်ကရှူနေမှ နံသိစိတ် ကလေးက ဖြစ်တယ်။ ‘ဆောင်လာလေညှင်း၊ နှလုံးသွင်းပါ’ဟု ဆိုသည့် အတိုင်း နှလုံးလည်းသွင်းပါမှ နံသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ နှလုံးမသွင်းရင်တော့ နံသိစိတ် မဖြစ်နိုင်ပေဘူး။ ထို့ကြောင့် သူလည်း (၄)ချက်ပဲဖြစ်တယ်။

စားသိစိတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းလည်း (၄)ပါးပါပဲ။
ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဇိဝှါရဿ၊ စိတာရှိခြင်း၊ နှလုံးသွင်းပါ၊
ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာစားစိတ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

‘ဇိဝှါရဿ’၌ ဇိဝှါဆိုတာ လျှာအကြည်၊ ရဿဆိုတာ ရသာရုံ။ လျှာ အကြည်ကလည်းရှိပါမှ၊ ရသာရုံကလည်း လာတိုက်ပါမှ၊ စိတာကလည်း ရှိပါမှ။ လျှာက ခြောက်နေလို့ရှိရင် အသိကမဖြစ်တော့ပေဘူး။ အရသာကို သိပါတော့မလား ... မသိတော့ပါဘုရား။ လျှာရည်အစို မရှိတော့ဘူးဆိုရင်၊ ခြောက်ကပ်နေလို့ရှိရင် အရသာကို မသိတော့ဘူး။ အရသာမသိတော့ စားသိစိတ်လည်း မဖြစ်တော့ပေဘူး။ ‘နှလုံးသွင်းပါ’ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း နှလုံးသွင်းမှလည်း သိနိုင်တယ်။ ဘယ်နှချက်ရှိပါသလဲ ... (၄)ချက်ရှိပါ တယ်ဘုရား။

ထိသိစိတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းလည်း (၄)ပါးပါပဲ။
 ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကာယဖောဋ္ဌာ၊ မာခံရှိခြင်း၊ နှလုံးသွင်းပါ၊
 ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာထိစိတ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

‘ကာယ ဖောဋ္ဌာ’၌ ကာယဆိုတာ ကိုယ်အကြည်၊ ဖောဋ္ဌာဆိုတာ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ ကိုယ်အကြည်ကလည်း ရှိပါမှ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကလည်း ရှိပါမှ၊ နှလုံးသွင်းကလည်းရှိပါမှ ထိသိစိတ် ဖြစ်နိုင်သည်။ ကိုယ်အကြည်၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ လာတိုက်မှ။ လာမတိုက်ဘဲနဲ့တော့ ထိသိစိတ် မဖြစ်နိုင်ပေဘူး။ အမာခံလည်း ရှိမှ။ အမာခံပထဝီဓာတ် အမာခံတွေရှိမှ သိရတယ်။ အမာခံ မရှိရင်တော့ တော်တော်နဲ့မှ သိမှသိပါ့မလား ... မသိပါဘုရား။ နှလုံးသွင်း ပါမှ။ ဒီအကြောင်း(၄)ချက် ပြည့်စုံမှ ထိသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီထိသိစိတ် ဖြစ်လာတဲ့အခါကျမှ ဝိပဿနာရှုလို့ရတယ်။ မနောဝိညာဏ်အတွက် ဆိုကြပါ ဦးစို့။

ကြိသိစိတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းလည်း (၄)ပါးပါပဲ။
 ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဘဝင်အာရုံ၊ ဝတ္ထုဟဒယာ၊
 ထင်စွာဖြစ်ခြင်း၊ နှလုံးသွင်းပါ၊
 ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာကြံစိတ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

ဘဝင်ကလည်း ရှိပါမှ၊ အာရုံကလည်း လာတိုက်ပါမှ၊ ဟဒယဝတ္ထု အကြည်ကလည်း ရှိပါမှ၊ နှလုံးကလည်းသွင်းပါမှ။ ‘ထင်စွာဖြစ်ခြင်း’ ဆိုတာက ဘဝင်ကလည်း ထင်ရှားရှိ၊ အာရုံကလည်း ထင်ရှားရှိ၊ ဟဒယ ဝတ္ထုကလည်း ထင်ရှားရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။

ဘဝင်္ဂီလန၊ ဘဝင်္ဂီပစ္စေဒဆိုတဲ့ ဘဝင်္ဂလေးကလည်း ရှိပါဦးမှ။ သဘောဓမ္မာရုံကလည်း အဲဒီဘဝင်္ဂမှာ လာတိုက်မှ၊ ဟဒယဝတ္ထုအမှီကလည်း ရှိပါမှ။ ဘယ်နှချက်ရ ၃-ချက်၊ နှလုံးလည်းသွင်းပါမှ။ ဒီတော့မှ ကြံသိ စိတ်ဖြစ်တယ်။ ဤအကြောင်း(၄)ချက် ပြည့်စုံမှ ကြံသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်ပုံလေးတွေ သိသွားပြီ။

အဲဒီမှာ 'ယံရူပံ နိဿာယ တံရူပံ'မှာတော့ ဝတ္ထုပုရေဇာတနဲ့ ဝတ္တာ ရမ္မဏပုရေဇာတဖြစ်တယ်။ ဝတ္ထုပုရေဇာတဆိုတာ ခုပြောလို့ပြီးခဲ့တဲ့အတိုင်း ဟဒယဝတ္ထုက ရှေးဦးစွာ ဖြစ်နေတယ်။ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် တွေက နောက်မှဖြစ်နေတယ်။ ဒီစိတ်တွေက ဘယ်သူ့ကိုမှီပြီး ဖြစ်နေသလဲ ဆိုရင် ဟဒယဝတ္ထုကိုပဲ မှီပြီး ဖြစ်ရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယဟု ခေါ်တယ်။

ဝတ္ထုလည်းဟုတ်တယ်၊ မှီရာလည်းဟုတ်တယ်၊ ရှေ့ကလည်း ဖြစ်နှင့် နေရတယ်။ မဖြစ်နှင့်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နှင့်နေပါတယ်ဘုရား။ အာရုံ မတိုက်ခင်ကတည်းက အဲဒီဟဒယဝတ္ထုက မဖြစ်နှင့်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နှင့် နေပါတယ်ဘုရား။ ပုရေဇာတလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီမနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏ ဓာတ်တွေ ဘယ်သူ့ကိုမှီပြီး ဖြစ်ရသလဲလို့ မေးရင် ဟဒယဝတ္ထုကိုပဲ မှီဖြစ် ရတယ်။ မှီပြီးဖြစ်တယ်ဆိုတာ နိဿယလို့ခေါ်တယ်။ မှီတယ်ဆိုတာ ... နိဿယပါဘုရား။ ပုရေဇာတဆိုတာ ရှေ့ကဖြစ်တာကို ခေါ်တယ်။ ဟဒယ ဝတ္ထုက ရှေ့ကလည်းဖြစ်နေတယ်။ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ရဲ့ မှီရာလည်းဖြစ်တယ်။ ဒီနှစ်မျိုးဖြင့် မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တွေ ဖြစ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုလိုက်တယ်။

အဲဒီမှာ ဝတ္ထုပုံရေဇာတလည်းရတယ်၊ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတလည်းရတယ်။ ဝတ္ထာရမ္မဏဆိုတာက မှီရာဝတ္ထုလည်း ဖြစ်နေတယ်။ အာရုံလည်း ဖြစ်နေတယ်။ ဒီဟဒယဝတ္ထုဟာ မှီရာအဖြစ်ဖြင့်လည်း မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တွေကို ကျေးဇူးပြုတယ်။ အာရုံအဖြစ်ဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။ (၂)ချက်ရပါတယ်။ မှီရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတာကတော့ ဝတ္ထုပုရေဇာတအတိုင်းဖြစ်တယ်။ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတအနေနဲ့ ကျေးဇူးပြုတာကတော့ အဲဒီ ဟဒယဝတ္ထုကို ပြန်၍အာရုံပြုပြီးတော့ ကုသိုလ်တွေလည်း ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်တွေလည်း ဖြစ်တယ်။

ဒီဟဒယဝတ္ထုကို ငါပိုင်တဲ့ဟဒယဝတ္ထုပဲလို့ ဒီလိုအစွဲ စွဲယူလိုက်မယ်ဆိုရင် တဏှာစွဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ‘ဧတံ မမ’။ ဧတံ = ဤဟဒယဝတ္ထုသည်၊ မမ = ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဟဒယဝတ္ထုက ငါပိုင်တဲ့ဥစ္စာပဲလို့ ဒီလိုယူလိုက်လို့ ရှိရင် တဏှာစွဲဖြစ်မယ်။ ငါ့ဥစ္စာလို့ စွဲတာ တဏှာစွဲဖြစ်ပါတယ်။

‘ဧသော ဟမသ္မိ’။ ဧသော = ဤဟဒယဝတ္ထုသည်၊ အဟံ = ငါသည်၊ အသ္မိ = ဖြစ်၏။ ဒါငါ့အစွမ်းပဲ။ ငါ့အစွမ်း၌ စွမ်းရည်ရှိတာ ငါ့ဟဒယဝတ္ထု စွမ်းရည်ပဲ။ ဒီလို စွဲလိုက်တာက ဘာလဲဆိုတော့ မာနစွဲ ဖြစ်တယ်။

‘ဧသော မေ အတ္တာ’။ ဧသော = ဤဟဒယဝတ္ထုသည်၊ မေ = ငါ၏၊ အတ္တာ = အတ္တကောင်လေးပင်တည်း။ ဘာစွဲဖြစ်ပါသလဲ၊ ဒိဋ္ဌိစွဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ဟဒယဝတ္ထုကို အာရုံပြုပြီးတော့ စိတ်တွေက ဖြစ်နိုင်တယ်။

ဟဒယဝတ္ထုကို ငါ့ဥစ္စာလို့ ဒီလိုစွဲလိုက်တော့ တဏှာစွဲဖြစ်တယ်။ ငါ့ဟဒယဝတ္ထုက သာမန် ဟဒယဝတ္ထုမဟုတ်။ အင်မတန်ထက်သန်တဲ့

ဟဒယဝတ္ထု။ ဒီလိုစွဲလိုက်တော့ မာနစွဲဖြစ်တယ်။ ဒီဟဒယဝတ္ထုလေးဟာ ငါ့အတ္တလေးပဲ။ ဒီလိုစွဲလိုက်တော့ ဒိဋ္ဌိစွဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီအစွဲတွေ ဖြစ်သွား မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဟဒယဝတ္ထုကိုပဲ အာရုံပြုပြီး လောဘမူစိတ်တွေဖြစ်တယ်။ ဟဒယဝတ္ထုကနေပြီးတော့ အာရုံအဖြစ်ဖြင့် ဒီလောဘမူစိတ်တွေဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။

တချို့တချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီလိုစိတ်စွဲတတ်ကြတယ်။ ငါ့ဟဒယဝတ္ထု ကို ငါ့နှလုံးအကြည်ဆိုပြီးစွဲတာ မရှိတတ်ပါဘူးလား ... ရှိတတ်ပါတယ် ဘုရား။ အဲဒါလေး ဆောင်ပုဒ်ဆိုရအောင်-။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ငါ့ဥစ္စာမှန်၊ စွဲယူပြန်၊ အမှန်တကောစွဲ။

‘ဧတံ မမ’။ ဧတံ = ဤဟဒယဝတ္ထုသည်၊ မမ = ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ငါ့ဥစ္စာလို့ မစွဲလိုက်ဘူးလား ... စွဲပါတယ်ဘုရား။ ဘာစွဲပါလဲ၊ တကောစွဲ ဖြစ်တယ်။

‘ဧသော ဟမသ္မိ’။ ဧသော = ဤဟဒယဝတ္ထုသည်၊ အဟံ = ငါသည်၊ အသ္မိ = ဖြစ်၏။ ငါ့ဟဒယဝတ္ထုက အင်မတန် စွမ်းအား ကောင်းတာပဲ။ ငါ့လောက်ဟဒယဝတ္ထု စိတ်နှလုံးကောင်းတဲ့လူ ရှိမှာ မဟုတ် ပါဘူး။ ဘာစွဲဖြစ်သွားပါသလဲ ... မာနစွဲပါဘုရား။ ‘ငါက အထက်ဆုံး’။ ဟဒယကကောင်းတော့ မထက်ဘူးလား ... ထက်ပါတယ်ဘုရား။ ငါ့အထက် ဆုံးလို့ စွဲလိုက်ရင် ဘာစွဲလဲ ... မာနစွဲပါဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ငါသာဖြစ်ဟန်၊ စွဲယူပြန်၊ အမှန်မာနစွဲ။

‘ဧသော မေ အတ္တာ’။ ဧသော = ဤဟဒယဝတ္ထုသည်။ မေ = ငါ၏။ အတ္တာ = အတ္တပင်တည်း။ ငါကောင်ပင်တည်း။ အတ္တလေးပဲလို့စွဲတော့ ဘာစွဲပါသလဲ ... ဒိဋ္ဌိစွဲပါဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ငါ့ကိုယ်အတ္တံ၊ စွဲယူပြန်၊ အမှန်ဒိဋ္ဌိစွဲ။

အဲဒီလိုစွဲနေလို့ရှိရင် ဟဒယဝတ္ထုကနေပြီးတော့ ဒီလောဘမူစိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဝတ္ထုလည်း ဟုတ်တယ်။ အာရုံလည်းဟုတ်တယ်။ ရှေ့ကလည်းဖြစ်ပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဒါကြောင့် ‘ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတ’လို့ခေါ်တယ်။ ဝတ္ထု = ဝတ္ထုမှီရာအဖြစ်ဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။ အာရမ္မဏ = အာရုံအဖြစ်ဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။ ပုရေဇာတ = ရှေ့ကလည်းနေပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဒီအချက်ကတော့ နည်းနည်းခက်တယ်။ သဘောပါတယ်။

လောဘမူစိတ်တွေဟာ ဘယ်သူ့ကိုမှီပြီးဖြစ်လဲ၊ ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီပြီး ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝတ္ထုအနေနဲ့လည်း ကျေးဇူးမပြုပါဘူးလား ... ကျေးဇူးပြုပါတယ်ဘုရား။

ဒီဟဒယဝတ္ထုကို အာရုံပြုပြီး ဒီတဏှာစွဲ၊ မာနစွဲ၊ ဒိဋ္ဌိစွဲတွေ ပြန်စွဲ ပြန်အာရုံပြုတော့ အဲဒီဝတ္ထုက ဘာသတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုသလဲဆိုရင် အာရမ္မဏ သတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုတယ်။

ဒီဝတ္ထုက ရှေ့ကဖြစ်သလား၊ နောက်ကဖြစ်သလားဆိုရင် ရှေ့က ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ပုရေဇာတလည်း မပါပါဘူးလား ... ပါပါတယ် ဘုရား။ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတသတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုတယ်။ တရားနာ

ပရိသတ်များအနေနဲ့ သဘောပေါက်သွားပါပြီ။ ဒါက နှလုံးမသွင်းတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဟဒယဝတ္ထုကနေပြီးတော့ အကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတာ ဖြစ်တယ်။

ကုသိုလ်တွေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဟဒယဝတ္ထုကို ဝိပဿနာရှုတဲ့အခါ ဒီဟဒယဝတ္ထု မမြဲတာ၊ ဆင်းရဲတာ၊ အစိုးမရတာတွေ ထင်လာတဲ့အခါ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတွေ ထင်လာတော့ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ မဖြစ်သွား ပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီဝိပဿနာကုသိုလ်တွေက ဘယ်သူ့ကိုမှီပြီး ဖြစ်သလဲဆိုရင် ဒီဟဒယဝတ္ထုကိုပဲ မှီပြီးတော့ဖြစ်တယ်။ ဒီဟဒယဝတ္ထုကို အာရုံပြုပြီး ဝိပဿနာရှုတဲ့အတွက်ကြောင့် အာရမ္မဏလည်းဖြစ်တယ်။

အဲဒီ ဟဒယဝတ္ထုက ဝိပဿနာစိတ်တွေရဲ့ ရှေ့ကလည်းဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ပုရေဇာတလည်းဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတ လို့ ဆိုရတယ်။

တရားနာပရိသတ်များ ကြိုတဲ့အခါ သတိထားပြီးတော့ နားမထောင်ရ ပါဘူးလား ... နားထောင်ရပါတယ်ဘုရား။ မကြိုတဲ့အခါ နားထောင်ချင်လို့ လည်း ရမှာမဟုတ်ပေဘူး။ မလွယ်တော့ မလွယ်လှပေဘူး။ ဟဒယဝတ္ထုကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ ရှုတဲ့အခါ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတဖြစ်တယ်။ ကိုယ့် ဟဒယဝတ္ထုကို အာရုံပြုပြီးတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ ဝိပဿနာ အခြေခံ ကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှုလို့ရပါတယ်။

တစ်ခါတစ်ခါ ယောဂီများ မကြာခဏလျှောက်ထားပါတယ်။ အမှတ်တွေ အတော်ကောင်းလာတဲ့အခါ ရင်ခုန်ပါတယ်ဘုရား၊ ဘယ်လိုမှတ်ရပါ့မလဲ။ တစ်ခါတလေ ရင်ခုန်တာတွေများလို့ စိတ်တောင်ညစ်ပါတယ်ဘုရားလို့ မလျှောက်ပါဘူးလား ... လျှောက်ပါတယ်ဘုရား။ ဘယ်နှယ်ရှုမှတ်ရမလဲ၊ “ခုန်တယ်၊ ခုန်တယ်”လို့ ရှုမှတ်ရမယ်။

ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ ပေါ်ရာ ထင်ရှားရာကိုသာ ရှုတာဖြစ်တယ်။ မပေါ်တာ မထင်ရှားတာတွေကို လိုက်ပြီး ရှာပြီး မရှုရပေဘူး။ လိုက်ရှာနေတာနဲ့ စိတ်တွေ မပျံ့လွင့်နေပါဘူးလား... ပျံ့လွင့်နေပါတယ်ဘုရား။ ပေါ်တာ ထင်ရှားရာက စပြီး ရှုတာဖြစ်တယ်။ နှလုံးခုန်လာလို့ရှိရင် “ခုန်တယ်၊ ခုန်တယ်”။ ရင်ခုန်လာလို့ရှိရင် “ခုန်တယ်၊ ခုန်တယ်”ဟု ရှုမှတ်ကြရပါတယ်။

အဲဒီနှလုံးသားနှစ်ခု ရင်လယ်မှာ ဟဒယဝတ္ထုက တည်နေတယ်။ နှလုံးအိမ်အတွင်းမှာ ပုန်းညက်စေ့ခန့်ကျယ်တဲ့ တွင်းငယ်လေးတစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒီတွင်းငယ်ကလေးမှာ သွေးတွေ များစွာရှိတယ်။ အဲဒီသွေးတွေထဲမှာ ပျံ့နှံ့ပြီးတော့ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်များ ရှိပေတယ်။ ပေါ်ပြီးတာနဲ့ပျောက်၊ ပေါ်ပြီးတာနဲ့ပျောက်။ ပေါ်တာက ဖြစ်၊ ပျောက်ပျောက်သွားတာက ပျက်။

နောက် သမာဓိဉာဏ်တွေ တစ်ဆင့်ရင့်ကျက် ထက်သန်အားရှိပြီး ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ “ခုန်တယ်၊ ခုန်တယ်”လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် ခုန်တာလေးက ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့ကြရတယ်။ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက်ကုန်ပျက်တော့ မမြဲပါလားလို့ မသိသွားပါဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။ မမြဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလို ဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်တာတွေက လျင်မြန်အားကြီးတော့ မိအောင် လိုက်မှတ်နေရတာ ဆင်းရဲတစ်မျိုးပါလား။

ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... ဒုက္ခပါဘုရား။
 အဲဒီကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတာတွေကို ဘယ်လိုများ ကာကွယ်လို့ရပါ့မလဲ၊
 ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့မရဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်းသူ ကုန်ပျက်နှိပ်စက်
 နေတာပဲ။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား။ ကိုယ်အစိုးမရပါလားဆိုတာ မြန်မာလို
 ဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနတ္တပါဘုရား။

ခုန်နေတာလေး ဟဒယဝတ္ထုသဘောကလေးကို ရှုမှတ်လို့ မရပါ
 ဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီဟဒယဝတ္ထုကို ပြန်ပြီး အာရုံပြုနေရတဲ့
 အတွက် အဲဒီဟဒယဝတ္ထုဟာ အာရမ္မဏ ဖြစ်မနေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေ
 ပါတယ်ဘုရား။ ဝိပဿနာစိတ်တွေရဲ့ အာရုံပစ္စည်းတရား မဖြစ်နေပါ
 ဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။

ဒီဝိပဿနာစိတ်တွေဟာ ဘယ်သူ့ကိုမှီပြီး ဖြစ်နေတာလဲ၊ ဟဒယ
 ဝတ္ထုကိုမှီပြီး ဖြစ်ရတယ်။ ဝတ္ထု အာရမ္မဏ (၂)မျိုးစလုံး မရပါဘူးလား ...
 ရပါတယ်ဘုရား။ ဒီဟဒယဝတ္ထုက ဝိပဿနာစိတ်တွေရဲ့ ရှေးဦးစွာ မဖြစ်
 နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် ပုရေ
 ဇာတဖြစ်တယ်။ (၃)ခုပေါင်းလိုက်တော့ ဝတ္ထုအာရမ္မဏပုရေဇာတ မဖြစ်ပါ
 ဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

အခုသဘောပေါက်ရင် နောင်လည်း ... သဘောပေါက်ပါတယ်ဘုရား။
 အခု သဘောပေါက်အောင် နာထားဖို့ပါပဲ။ ဟောတဲ့ ပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက
 နက်နဲတဲ့ သဘောတရားတွေ တစ်ခါတစ်ရံ ပရိသတ်ကိုကြည့်ပြီး မဟောရဲ
 ကြဘူး။ နားမလည်ကြဘဲနဲ့ ဟောနေလို့ရှိရင် အချိန်မကုန်သွားပါဘူးလား...
 ကုန်သွားပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါကိုလည်း သတိထားနေရတယ်။ ခုတော့

နားလည်လောက်တယ်ဆိုပြီး ဟောကြားတာ သဘောတော့ ပေါက်လောက် ကြဟန်တူပါရဲ့။

ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတဆိုတာ မှီရာဝတ္ထုလည်း ဖြစ်ရမယ်။ အာရုံလည်း ဖြစ်ရမယ်။ ပုရေဇာတက ရှေ့ကလည်း ဖြစ်ရမယ်။ ဘယ်နှချက်တောင်လဲ ဆိုရင် (၃)ချက်ဖြစ်တယ်။ ယခုလိုဝိပဿနာရှုတဲ့အခါ ဝိပဿနာစိတ်တွေဟာ ဟဒယဝတ္ထုကိုပဲ မှီပြီးတော့ ဖြစ်ရတယ်။ ဝတ္ထု မရပါဘူးလား ... ရပါတယ် ဘုရား။ အဲဒီ ဟဒယဝတ္ထုကပဲ အာရုံ ဖြစ်မနေပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား။ အဲဒီဟဒယဝတ္ထုက ဝိပဿနာစိတ်တွေရဲ့ ရှေ့ကဖြစ်သလား၊ နောက်က ဖြစ်သလား ... ရှေ့ကဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ရှေ့ကဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့် ပုရေဇာတ။ (၃)ခုပေါင်းလိုက်တော့ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတ။ သဘောပေါက်သွားပြီ။ သဘောပေါက်ရင်လည်း တော်လောက်ပါပြီ။

ဒီမှာ ဝိပဿနာရှုဖို့ ဝိပဿနာရှုကွက်ကတော့ အကုန်လုံးပါပဲ။ “စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော”ကလည်း ဝိပဿနာရှုကွက်ပါပဲတဲ့။ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတဲ့ ဒေသနာအစဉ်ကတော့ စက္ခာယတနကစပြီးတော့ ရှုမှတ်ရမှာပဲဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း တကယ်တမ်း သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ တရားတွေ ရှုမှတ်တဲ့အခါ ဘယ်ကနေစ၍ ရှုမှတ်ရမလဲဆိုရင် “ကာယာ ယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော”။ ကာယကစပြီး မရှုမှတ်နေကြရပါဘူး လား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ရှုမှတ်နေကြရတယ်။

ကာယကစ၍ သမာဓိဉာဏ်တွေ ထူထောင်နေကြရတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်

ရောက်သွားတဲ့အခါကျမှ မျက်စိကလည်း ရှုလို့ရ၊ နားကလည်း ရှုလို့ရ၊ နှာခေါင်းကလည်း ရှုလို့ရ၊ လျှာကလည်း ရှုလို့ရ၊ မနောကလည်း ရှုလို့ရ ဆိုတော့ ကာယကစ၍ ခုတရားနာပရိသတ်များ ထူထောင်ပြီးတော့ ရှုနေ ကြရတာဖြစ်တယ်။ ကာယက အထင်ရှားဆုံးပါပဲ။

အဲဒီရှုတဲ့အခါမှာလည်း ဝိညာဏ်ကလေးဖြစ်တဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ ရှုမှတ်ကြရပေတယ်။ ဝိညာဏ်မဖြစ်ဘဲနဲ့ ရှုလို့ ရမှရပါ့မလား ... မရပါဘုရား။ ဝိညာဏ်က ဘယ်အခါမှာ ဖြစ်သလဲဆိုတော့ အာရုံတွေက ဝတ္ထုတွေကို လာတိုက်တဲ့အခါကျမှ ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဝိညာဏ်စိတ်ကလေး ဖြစ်ခိုက်မှာ မျက်စိကလည်း “မြင်တယ် မြင်တယ်”၊ နားကလည်း “ကြားတယ် ကြားတယ်”၊ နှာခေါင်းကလည်း “နံတယ် နံတယ်”၊ လျှာကလည်း “စားတယ် စားတယ်”၊ ကိုယ်ကလည်း “ထိတယ် ထိတယ်”၊ စိတ်ကလည်း “သိတယ် သိတယ်”လို့ ရှုမှတ်နေကြရပေတယ်။ အဲဒီဝိညာဏ်ဖြစ်ပုံ ဥပမာလေး ထည့်ပြီးတော့ ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြပါဦးစို့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ တယောကြိုးတံ၊ ပွတ်တိုက်ပြန်၊ အသံဖြစ်ပေါ်သည်။
အာရုံကြည်မှန်၊ တိုက်ခိုက်ပြန်၊ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်သည်။

တယောကြိုးနဲ့ တယောတံ၊ တယောရဲ့ အသံလို့ ဘယ်နှမျိုးရှိပါ သလဲ ... (၃)မျိုးပါဘုရား။ တယောကြိုးကို တယောတံနဲ့ ပွတ်တိုက်မှ အသံလေး ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ တယောကြိုးထဲမှာလည်း အသံမရှိပေဘူး။ တယောတံထဲမှာလည်း အသံမရှိပေဘူး။ သူတို့နှစ်ခု ပွတ်တိုက်တဲ့အခါကျမှ အသံထွက်လာပေတယ်။

ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်လာတာလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ တယောကြိုးနဲ့တူတဲ့

စက္ခာယတန မျက်စိအကြည်မှာလည်း မြင်သိစိတ်ရှိပါရဲ့လား ... မရှိပါဘုရား။ တယောတံနဲ့တူတဲ့ ရူပါရုံအဆင်းထဲမှာလည်း မြင်သိစိတ်ရှိပါရဲ့လား... မြင်သိစိတ်မရှိပါဘုရား။ တယောတံနဲ့တူတဲ့ ရူပါရုံအဆင်းက တယောကြိုးနဲ့တူတဲ့ မျက်စိအကြည်မှာ လာတိုက်တဲ့အခါကျမှ မြင်သိစိတ်ကလေး ဖျတ်ခနဲဆို ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီမြင်သိစိတ်ကလေး ဖြစ်တဲ့အခိုက်အတန့်မှာ ဝိပဿနာရူရတယ်။

အာရုံကြည်မှန်ဆိုတာ အာရုံက ရူပါရုံအဆင်း၊ သဒ္ဓါရုံအသံ စသည် ဖြစ်ပါတယ်။ အကြည်ဆိုတာက မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည် စသည် ဖြစ်တယ်။ တိုက်ခိုက်ပြန်ဆိုတာက အာရုံကနေပြီးတော့ အကြည်ဓာတ်ကလေးမှာ တိုက်ခိုက်တဲ့အခါမှာ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်တယ်။ စက္ခုဝိညာဏ် မြင်သိစိတ်၊ သောတဝိညာဏ် ကြားသိစိတ် စသည်ဖြစ်လာတယ်။

အဲဒီဝိညာဏ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာခိုက်မှာ ရှုမှတ်ရပါတယ်။ “မြင်တယ်၊ မြင်တယ်” “ကြားတယ်၊ ကြားတယ်” “နံတယ်၊ နံတယ်” “စားတယ်၊ စားတယ်” “ထိတယ်၊ ထိတယ်” မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ် ဘုရား။ ကာယအကြည်ကတော့ အထင်ရှားဆုံးဖြစ်လို့ ကာယကစပြီးတော့ တရားနာပရိသတ်များ ရှုမှတ်နေကြရတယ်။ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်” ဆိုတာက ကာယကိုရှုတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကာယကတော့ ရှုစရာတွေက အများဆုံး၊ အကျယ်ဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပျံ့နှံ့ပြီး တည်နေပါတယ်။ အပ်ဖျားလေးနဲ့ တို့ကြည့်လိုက်လို့ သိသိနေတဲ့နေရာလေးမှာ ကာယအကြည်ရှိနေတယ်။ ဝိပဿနာရူလို့ ရပါတယ်။

ဆံပင်ဖျား၊ လက်သည်းဖျားမှာတော့ ကာယအကြည် မရှိပေဘူး။ အဲဒီမှာသာ ရှုလို့မရတာဖြစ်တယ်။ အခြားအရပ်ဒေသတွေအားလုံး ရှုမှတ်လို့

ရပေတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း သမာဓိဉာဏ်က အားနည်းနေတဲ့ အခိုက်အတန့် မှာတော့ ရှုစရာ မှတ်စရာကို ရှာနေတတ်တယ်။ မထင်ရှားပေဘူး။ ဒါကြောင့် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အထင်ရှားဆုံးဖြစ်တဲ့ ဝမ်းဗိုက်က “ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ”ကို မညွှန်ပြထားပါဘူးလား ... ညွှန်ပြ ထားပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါ ကာယကနေ၍ ရှုနေတာပဲဖြစ်တယ်။

ဖောင်းတယ်ဆိုတာကလည်း အတွင်းက လေတွေက အဆင့်ဆင့် တိုးပြီးတော့ ကာယအကြည်ကို ထိပြီးတော့ ဖောင်းတက်လာတာပဲ။ “ဖောင်းတယ်”လို့ ရှုမှတ်တာလည်း အထိကိုပဲ ရှုမှတ်ရတာဖြစ်တယ်။ “ပိန်တယ်”လို့ ရှုမှတ်ရတာလည်း အထိကိုပဲ ရှုမှတ်ရတာဖြစ်တယ်။ အတွင်းက လေတွေ တွန်းချလို့ ပိန်ကျသွားတာဖြစ်တယ်။ ကာယအကြည်လေးကို ထိ ထိပြီး ပိန်ကျသွားတာကို သိလို့သာ ရှုမှတ်လို့ရတာဖြစ်တယ်။ မသိရင်တော့ ရှုမှတ်လို့ မရပေဘူး။ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်”ဟု ရှုမှတ်နေတာ အကုန်လုံး ကာယကို ချည်းပဲ ရှုမှတ်နေကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကာယကနေ၍ ထူထောင်ကြရ ပါတယ်။ ကာယကတော့ အထင်ရှားဆုံးပါပဲ။

အဋ္ဌကထာဆရာတွေ ဥပမာပြထားသည်မှာ ကာယအကြည်ဟာ မဟာဘုတ်(၄)ပါးပေါ်မှာ တည်ရှိနေတယ်။ အပြင်ကလာတိုက်တဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကလည်း မဟာဘုတ်ပဲဖြစ်တယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘာနဲ့တူလဲဆိုရင် ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဆိုတဲ့ မဟာဘုတ်(၃)ပါး ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုပ်တွေဟာ (၁)ပိဿာ လောက်လေးတဲ့ သံတူကြီးနဲ့ တူတယ်။ ကာယအကြည်လေးကတော့ ဝါဂွမ်း လေးနဲ့ တူတယ်။ ကာယအကြည်လေး တည်ရှိနေတဲ့ မဟာဘုတ်(၄)ပါး ကတော့ ပေတုံးကြီးနဲ့တူတယ်လို့ ဥပမာ ပြထားပါတယ်။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုပ်က ဘာနဲ့တူပါလဲဆိုရင် (၁)ပိဿာလောက်လေးတဲ့ သံတူကြီးနဲ့တူတယ်။ ကာယအကြည်လေးက ဘာနဲ့တူလဲဆိုရင် ဝါဂွမ်းလေးနဲ့ တူတယ်။ ကာယအကြည်လေးတည်ရာ မဟာဘုတ်(၄)ပါးက ဘာနဲ့တူပါလဲ ဆိုရင် ပေတုံးကြီးနဲ့တူတယ်။ ပေတုံးပေါ်မှာတင်ထားတဲ့ ဝါဂွမ်းလေးကို (၁)ပိဿာလောက်လေးတဲ့ တူကြီးနဲ့ ထုချလိုက်ရင် ဝါဂွမ်းတင် နားမှနားပါ မလား ... မနားပါဘုရား။ ပေတုံးကြီးမှာ သွားသွားထိပြီးတော့ အသံတွေ မမြည်သွားပါဘူးလား ... မြည်သွားပါတယ်ဘုရား။

(အဋ္ဌသာလိနီ-၅-၃၀၄)

ဒီလိုပါပဲ ကာယအကြည်ကို ရှုမှတ်ရတာ သိပ်ထင်ရှားတယ်။ (၁)ပိဿာလောက်လေးတဲ့ တူကြီးဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုပ်က ကာယအကြည် ကို လာတိုက်တဲ့အခါ ကာယအကြည်လောက်သာ မနားပေဘူး။ ပေတုံးနဲ့ တူတဲ့ မဟာဘုတ်(၄)ပါးမှာ သွားမတိုက်ပါဘူးလား ... သွားတိုက်ပါတယ် ဘုရား။ သွားတိုက်တော့ သိပ်ထင်ရှားတယ်။ ထင်ရှားတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ရှုမှတ်လို့မရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်လို့ရပါတယ်ဘုရား။

နောက် သမာဓိဉာဏ် အသင့်အတင့် ရင့်ကျက်လာတဲ့အခါကျတော့ ကာယအကြည်ရှိတဲ့နေရာများကို ဘယ်နေရာပဲ အာရုံပြုလိုက် အာရုံပြုလိုက် ထိနေတာ၊ တိုးနေတာ၊ သွားနေတာ၊ ရွှေ့နေတာ မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ နှာခေါင်းဖျား၊ နားရွက်ဖျားတွေကို အာရုံပြုကြည့် လည်း တိုးပြီးတော့သွားနေတာ၊ တွန်းကန်နေတာ မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ ခြေဖျားလက်ဖျားတွေမှာ စူးစိုက်လိုက်တဲ့အခါလည်း တွန်းကန်နေပြီး ရွှေ့သွားနေတာ၊ တိုးနေတာ၊ ထိနေတာ မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ အကုန်လုံး ကာယတွေဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့

ထင်ရှားရာက စ မရုမုတ်နေရပါဘူးလား ... စ ရုမုတ်နေရပါတယ်ဘုရား။
ထင်ရှားတာက စ ရုမုတ်နေရပါတယ်။

အထူးထင်ရှားတဲ့ မဟာဘုတ်(၄)ပါးကို ရုမုတ်လို့ရပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်း
မှာ မထင်ရှားတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ ကာယအကြည်ရှိရာ နေရာလေးကို လိုက်ပြီး
ရုမုတ်လို့ရပေတယ်။ ရုမုတ်ရတာ ကာယအကြည် အထိတွေ့ကို ရုမုတ်ရတာ
(၃)မျိုးလောက် ရှိပါတယ်။

ကိုယ်ကာယအကြည်နဲ့ အပြင်က အခင်းတွေ အရံတွေ ကြမ်းတွေနဲ့
ထိတဲ့အခါလည်း “ထိတယ်၊ ထိတယ်”လို့ ရုမုတ်လို့ မရပါဘူးလား ...
ရုမုတ်လို့ ရပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်ကာယချင်း ကိုယ်ကာယချင်း လက်နဲ့
လက်ချင်း ထိတာ၊ လက်နဲ့ ဒူးနဲ့ထိတာ၊ ခြေထောက်ချင်း ခြေထောက်ချင်း
ထိနေတာကိုလည်း “ထိတယ်၊ ထိတယ်”လို့ ရုမုတ်လို့ မရပါဘူးလား ...
ရုမုတ်လို့ ရပါတယ်ဘုရား။ ရုမုတ်လို့ ရပါတယ်။

အတွင်းကနေ ဓာတ်သဘောတွေ ရွေ့သွားနေတာရှိတယ်။ နှာခေါင်း
ဖျား၊ နှုတ်ခမ်းဖျား၊ နားရွက်ဖျားတွေမှာ တိုးပြီးသွားနေတာရှိတယ်။
တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့ပြီး တိုးသွားနေတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ကာယအကြည်ကို တိုးပြီး
သွားနေတဲ့လေကို အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီ ဝါယော-ဟု ခေါ်တယ်။ အဲဒီလေက
တိုးနေတဲ့ အထိလေးတွေကိုလည်း “တိုးတယ်၊ တိုးတယ်၊ ထိတယ်၊
ထိတယ်”လို့ ရုမုတ်လို့ မရပါဘူးလား ... ရုမုတ်လို့ ရပါတယ်ဘုရား။
အတွင်းက ဓာတ်သဘောတွေ တိုးနေတာကိုလည်း ရုမုတ်လို့ရတယ်။
ကာယမှာ ရုမုတ်စရာတွေ ပိုများတော့ ကာယကနေ စပြီး မထူထောင်ရပါ
ဘူးလား ... ထူထောင်ရပါတယ်ဘုရား။

နောက်တော့ ဘင်္ဂညဏ်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါ ဘယ်အရာကိုပဲ ရှုမှတ်လိုက် ရှုမှတ်လိုက် ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ “ဖောင်းတယ်”လို့ ရှုမှတ်လည်း ဖောင်းတာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်။ “ပိန်တယ်”လို့ ရှုမှတ်လည်း ပိန်တာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ ကို တွေ့ရတယ်။ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ခြပ်တွေကလည်း မထင်ရှားတော့ပေဘူး။ ခန္ဓာကိုယ် အထည်ကြီးကလည်း မထင်ရှားတော့ပေဘူး။ ဘင်္ဂညဏ်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်၊ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်ပဲ။ အဲဒီကုန်ပျက် ကုန်ပျက်တာကိုမြင်လာရင်တော့ ဗလဝဝိပဿနာ = အားရှိ လာပြီဖြစ်တယ်။ အထည်ခြပ်တွေက အလိုလိုပျောက်သွားပြီး ပညတ်တွေ အလိုလိုကွာသွားပေပြီ။

နောက်တော့ သမာဓိညဏ်တွေ တစ်ဆင့်ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန် လာတဲ့အခါ “ဖောင်းတယ်”လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် ဖောင်းတာလေးလည်း ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်။ မှတ်သိစိတ်ကလေးပါ နောက်က လိုက်ပြီးတော့ ကုန်ပျက်။ “ပိန်တယ်”လို့ ရှုမှတ်လိုက်လည်း ပိန်တဲ့အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲကုန်ပျက်။ မှတ်သိစိတ်ပါ လိုက်ပြီးတော့ ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်တာကို မြင်ကြတယ်။

ဖောင်းတာ ပိန်တာလည်း မမြဲဘူး။ မှတ်သိစိတ်လည်း မမြဲဘူး။ မမြဲဘူးဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ကုန်ပျက်နေတာတွေက လျင်မြန်အားကြီးတော့ နှိပ်စက်သလိုဖြစ်တော့ ဆင်းရဲပါလား။ ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့... ဒုက္ခပါဘုရား။ ဒီလိုကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေကို ဘယ်လိုများ ကာကွယ်လို့ရပါ့မလဲ။ ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့မရဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်း သူ ကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတာပဲ။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား

ဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနတ္တပါဘုရား။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဉာဏ်အမြင်တွေ ပိုင်သွားပြီးတဲ့အခါ တရားနာပရိသတ်များ မိမိတို့ ပါရမီအားလျော်စွာ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားနိုင်ကြတာပါပဲ။

အဲဒီကိုယ်ကာယက အောင်မြင်သွားပြီဆိုရင် မျက်စိကလည်း ရှုမှတ်လို့ ရလာတတ်ပါတယ်။ အဆင်းရူပါရုံတွေ မျက်စိမှာလာတိုက်ခိုက်၊ မြင်သိစိတ် ကလေးဖြစ်တဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ “မြင်တယ်၊ မြင်တယ်”လို့ ရှုမှတ်ရပါတယ်။ “မြင်တယ်၊ မြင်တယ်”လို့ ရှုမှတ်လိုက်လို့ရှိရင် အစပိုင်းမှာ သမာဓိဉာဏ်တွေ အားနည်းနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာတော့ မြင်ကာမျှမတ္တပဲ တည်သွားတယ်။ ရှုမှတ်ခါစမှာတော့ မြင်ကာမျှမတ္တမှာပဲ တည်အောင် ရှုမှတ်ရသေးတယ်။

ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ။

ဒိဋ္ဌေ = မြင်ရသော အဆင်းရူပါရုံ၌၊ ဒိဋ္ဌမတ္တံ = မြင်ကာမျှဖြစ်သော စိတ်သည်၊ ဘဝိဿတိ = ဖြစ်လတ္တံ့ (ဝါ) ဖြစ်အောင်ရှုရမည်။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

နောက် သမာဓိဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်လာတော့ “မြင်တယ်၊ မြင်တယ်” လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် မြင်တဲ့ အဆင်းရူပါရုံတွေကို တရိပ်ရိပ် ပြောင်းလဲနေတာ၊ မြင်သိစိတ်ကလေး တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပျောက်ပျောက်သွားတာ၊ သမာဓိဉာဏ် တွေ သိပ်အားကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ “မြင်တယ်၊ မြင်တယ်”လို့ ရှုမှတ်လိုက်တဲ့ မှတ်သိစိတ်ပါ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားတာ (၃)မျိုးလောက် မြင်ကြပါတယ်။

“သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ နဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော”မှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ နား အကြည်မှာ အသံသဒ္ဓါရုံ လာတိုက်တဲ့အခိုက် ကြားသိစိတ်လေးဖြစ်တဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ “ကြားတယ်၊ ကြားတယ်”လို့ မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ သမာဓိဉာဏ်အားရှိလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ကြားကာမျှမတ္တမှာပဲ တည်သွားတယ်။ ရှုမှတ်ခါစမှာ နားကပိုပြီး ရလွယ်ကြ ပါတယ်။ ယောဂီတွေ မကြာခဏ လျှောက်ထားကြတယ်။ ရှုမှတ်ခါစမှာ အသံတွေဟာ ဝေးဝေးသွားသလို၊ ပိုပိုနီးနီးလာသလို၊ အသံအောက်ကြီးများ ဖြစ်သွားပြီး အသံတွေ မပီမသ ဖြစ်လာသလို ဒီလိုကြားရတယ်ဘုရား၊ ဟုတ်ပါရဲ့လား။ ဟုတ်ပါတယ်။ အစတော့ သိပ်မထင်ရှားလို့ ဝေးဝေးသွား သလို၊ နီးနီးလာသလို၊ အသံအောက်ကြီးတွေ ဖြစ်သွားသလို ဒီလိုဖြစ်လာလို့ရှိရင် နားက ရှုမှတ်လို့ရတော့မယ်။ နားက ရှုမှတ်လို့ ရသွားရင်တော့ ယောဂီအတွက် တော်တော်အောင်မြင်သွားပါပြီ။

နောက်တော့ သမာဓိဉာဏ်တွေ အားရှိထက်သန်လာတဲ့အခါ “ကြားတယ်၊ ကြားတယ်”လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် ကြားတဲ့အသံတွေ တစ်လုံးပြီး တစ်လုံး ပျောက်ပျောက်သွားတာ မြင်ရတယ်။ ကြားသိစိတ်ကလေး တစ်ခု ပြီးတစ်ခု ပျောက်ပျောက်ပြီး ပျက်သွားတာ မြင်ကြရတယ်။ သမာဓိဉာဏ်တွေ သိပ်အားရှိထက်သန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ “ကြားတယ်၊ ကြားတယ်”လို့ ရှုမှတ်လိုက်တဲ့ မှတ်သိစိတ်ပါ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားတာ မြင်ကြတယ်။

အသံလည်း မမြဲဘူး၊ ကြားသိစိတ်လည်း မမြဲဘူး၊ ကြားတယ်လို့ မှတ်တဲ့ မှတ်သိစိတ်လည်း မမြဲဘူး။ မမြဲဘူးဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ကုန်ပျက်တာတွေက လျင်မြန်အားကြီး

တော့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဒုက္ခပါလား၊ ဆင်းရဲပါလားလို့ မထင်နိုင်ပါဘူးလား ... ထင်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ဒီလို ကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေကို ဘယ်လိုများ ကာကွယ်လို့ ရပါ့မလဲ။ ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့ မရဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်းသူ ကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတာပဲ။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား။ ကိုယ်အစိုးမရပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့... အနတ္တပါဘုရား။

နာခေါင်းကလည်း ထိုနည်းအတိုင်း၊ လျှာကလည်း ထိုနည်းအတိုင်း ရှုမှတ်လို့ ရသွားကြပါတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ် အားရှိထက်သန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရသွားကြပါတယ်။ အစပိုင်းမှာတော့ မရနိုင်သေးပေဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ မျက်စိ၊ နား၊ နာခေါင်း၊ လျှာဆိုတဲ့ ဒီ(၄)ဌာနမှာ အာရုံနဲ့ အကြည် ဓာတ်နဲ့ တိုက်တာ ဝါဂွမ်းချင်း၊ ဝါဂွမ်းချင်း တိုက်သလောက်ပဲရှိတယ်။

မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည် စသည်တို့က ဘာနဲ့တူသလဲ၊ ဝါဂွမ်းလေးနဲ့ပဲ တူတယ်။ ဥပါဒါရုပ်တွေ မဟာဘုတ်ကိုမှီပြီးမှ ဖြစ်လို့ရတယ်။ သူတို့ချည်းသက်သက် မဖြစ်နိုင်ပေဘူး။ ရူပါရုံအဆင်း၊ အသံသဒ္ဒါရုံ စသည်တို့ကလည်း ဥပါဒါရုပ်တွေဖြစ်လို့ တခြားသော မဟာဘုတ်တွေကို မှီပြီးမှ ဖြစ်လို့ရတော့ အလွန်အလွန် သိမ်မွေ့တဲ့ ရုပ်တွေဖြစ်တယ်။ သိမ်မွေ့တဲ့ ရုပ်ချင်း သိမ်မွေ့တဲ့ရုပ်ချင်းတိုက်တော့ တော်တော်နဲ့ မထင်ရှားပေဘူး။ မိအောင်တော်တော်နဲ့ မရှုမှတ်နိုင်ပေဘူး။

ဒါကြောင့် မျက်စိက တော်တော်နဲ့ ရှုမှတ်လို့ မရပေဘူး။ တချို့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေ မရပေဘူး။ နားကလည်း တော်တော်နဲ့ မရပေဘူး။ နောက်တော့မှ သမာဓိဉာဏ်တွေ အားရှိလာတဲ့အခါကျမှ ရှုမှတ်လို့ရကြတယ်။

ဝါဂွမ်းချင်း ဝါဂွမ်းချင်း တိုက်သလိုဖြစ်တာကြောင့် ဝါဂွမ်းချင်း ဝါဂွမ်းချင်း တိုက်တဲ့အခါ အသံမြည်မှ မြည်ပါ့မလား ... မမြည်ပါဘုရား။ မမြည်သလိုပဲ မထင်ရှားပေဘူး။

ဒါကြောင့် မျက်စိတို့၊ နားတို့ကစပြီး မရှုမှတ်နေရဘူး။ အစပိုင်းမှာ ဘယ်က ရှုမှတ်နေရလဲဆိုရင် ကာယကနေ၍ ရှုမှတ်ရတယ်။ နောက်တော့ မျက်စိကလည်း ရှုမှတ်လို့ရ၊ နားကလည်း ရှုမှတ်လို့ရ၊ နှာခေါင်းကလည်း ရှုမှတ်လို့ရ၊ လျှာကလည်း ရှုမှတ်လို့ရ၊ ကိုယ်ကလည်း ရှုမှတ်လို့ရ၊ စိတ်ကလည်း ရှုမှတ်လို့ရသွားကြပါတယ်။ (၆)ဒွါရလုံး ရှုမှတ်လို့ရသွားတဲ့အခါကျတော့ ယောဂီအတွက် အောင်မြင်သွားပါပြီ။ တစ်ဒွါရထဲသာ ရှုမှတ်နေလို့ ရှိရင်တော့ နေရာမကျသေးပေဘူး။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ရဟန်းတော်များ ဒီမျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် (၅)ဒွါရကို တစ်ဒွါရစီသာရှုမှတ်နေကြလို့ ပြဿနာတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးနေစဉ် ရဟန်း(၅)ပါး အတူတကွ တရားအားထုတ်ကြတယ်။ အားထုတ်ကြတဲ့အခါ တစ်ပါးကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေကို ဒုက္ခပေးတာ မျက်စိပဲ။ မျက်စိကို မထိန်းသိမ်းနိုင်ကြလို့ အပါယ်ငရဲသို့ ကျကြတယ်ဆိုပြီးတော့ မျက်စိကိုပဲ လုံခြုံအောင်စောင့်ထိန်းတယ်။ မျက်စိကပဲ ရှုမှတ်တယ်။

နောက်တစ်ပါးကတော့ ထိုထိုသတ္တဝါတွေကို နားက ဒုက္ခပေးတာ ဖြစ်တယ်။ နားကြောင့် အပါယ်ငရဲကို ကျရတာဖြစ်တယ်။ နားကိုလုံခြုံအောင်

စောင့်ထိန်းတယ်။ နားကပဲ ဝိပဿနာရှုမှတ်တယ်။

တစ်ပါးကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်တာ နှာခေါင်းက အနံ့တွေကြောင့် ဒုက္ခရောက်တာပဲလို့ဆိုပြီးတော့ နှာခေါင်းကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းတယ်။ နှာခေါင်းကပဲ ရှုမှတ်တယ်။

တစ်ပါးကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ ဒုက္ခရောက်ရတာ လျှာကအရသာကြောင့် ဒုက္ခရောက်ရတာဖြစ်တယ်။ ရသတဏှာကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်ကြရတာဖြစ်တယ်။ မဖြစ်ကြရပါဘူးလား ... ဖြစ်ကြရပါတယ်ဘုရား။ ဒါကြောင့် လျှာကိုပဲ စောင့်စည်းတယ်။ လျှာကပဲ ရှုမှတ်တယ်။

တစ်ပါးကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ ဒုက္ခရောက်တယ်ဆိုတာ ကိုယ်ကြောင့် အထိအတွေ့တွေကြောင့် သတ္တဝါတွေဒုက္ခရောက်ကြတာပဲ။ ကောင်းတဲ့အတွေ့တွေလိုချင်လို့ မတရားတာ၊ တရားတာ မသိဘဲနဲ့ ယူကြ၊ လုပ်ကြ၊ ကိုင်ကြလို့ ဒုက္ခရောက်ကြရတာပဲဆိုပြီး ကိုယ်ကာယကိုပဲ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြတယ်။ ကာယကပဲရှုမှတ်တယ်။

တစ်နေ့သောအခါ အစည်းအဝေးထိုင်ပြီး တရားအကြောင်းဆွေးနွေးကြတော့ တစ်ပါးနဲ့တစ်ပါး အချေအတင်တွေဖြစ်ပြီး မပြေလည်ကြပေဘူးတဲ့။ တစ်ပါးက မျက်စိကအရေးကြီးတယ်။ မျက်စိကိုလုံခြုံအောင်စောင့်ရမယ်။ တစ်ပါးက နားကအရေးကြီးတယ်။ တစ်ပါးက နှာခေါင်းကအရေးကြီးတယ်။ တစ်ပါးက လျှာကအရေးကြီးတယ်။ တစ်ပါးက ကိုယ်ကာယကအရေးကြီးတယ်လို့ ပြောကြတော့ ပြေလည်ပါရဲ့လား ... မပြေလည်ပါဘုရား။

မပြေလည်တော့ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်သွားကြပါတယ်။ “မြတ်စွာဘုရား ... တပည့်တော်တို့ ယခုလိုပဲဖြစ်ကြပါတယ်ဘုရား။ မပြေလည်ကြပါဘုရား။ တပည့်တော်တို့ စောင့်ရှောက်တာ မှန်ပါရဲ့လားဘုရား” ဟု လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက “မှန်တော့မှန်တယ်။ တစ်ဒွါရစီ စောင့်ရှောက်လို့တော့ သင်တို့ တရားမရနိုင်ပေဘူး။ သင်တို့ဘဝါဘဝက လည်း ဒီလို မျက်စိစတဲ့ စက္ခုဒွါရ စတဲ့ဒွါရတွေကို မစောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ့လို့ ဘီလူးစားခံခဲ့ရပြီးပြီ” စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက အတိတ်အကြောင်းတွေ မြွက်ကြားတော်မူပါတယ်။

စက္ခုနာ သံဝရော သာဓု၊ သာဓု သောတေန သံဝရော။

ဃာနေန သံဝရော သာဓု၊ သာဓု ဇိဝှိယ သံဝရော။

ကာယေန သံဝရော သာဓု၊ သာဓု ဝါစာယ သံဝရော။

မနသာ သံဝရော သာဓု၊ သာဓု သဗ္ဗတ္ထ သံဝရော။

သဗ္ဗတ္ထသံဝုတော ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။

စက္ခုနာ = စက္ခုဒွါရဖြင့်၊ သံဝရော = လောဘ ဒေါသ မောဟတို့ မဖြစ်အောင်စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ သာဓု = မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ပို့ပေးတတ်သောကြောင့်ကောင်းလှပါပေ၏။ သောတေန = သောတဒွါရဖြင့်၊ သံဝရော = လောဘ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော ကိလေသာမဖြစ်အောင် စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ သာဓု = ကောင်းလှပါပေ၏။ ဃာနေန = နှာခေါင်းဖြင့်၊ သံဝရော = လောဘ ဒေါသ မောဟတို့ မဖြစ်အောင် စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ သာဓု = ကောင်းလှပါပေ၏။ ဇိဝှိယ = လျှာဖြင့်၊ သံဝရော = လောဘ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော ကိလေသာတို့

မဖြစ်အောင် စောင့်စည်းနိုင်ခြင်းသည်၊ သာဓု = လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုပို့ပေးတတ်သောကြောင့် ကောင်းလှပါပေ၏။

ကာယေန = ကိုယ်ဖြင့်၊ သံဝရော = လောဘ ဒေါသ မောဟတို့မဖြစ်အောင် စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ သာဓု = ကောင်းလှပါပေ၏။ ဝါစာယ = နှုတ်ဖြင့်၊ သံဝရော = လောဘ ဒေါသ မောဟတို့မဖြစ်အောင် စောင့်စည်းနိုင်ခြင်းသည်၊ သာဓု = ကောင်းလှပါပေ၏။ မနဿာ = စိတ်ဖြင့်၊ သံဝရော = လောဘ ဒေါသ မောဟတို့မဖြစ်အောင် စောင့်စည်းနိုင်ခြင်းသည်၊ သာဓု = မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ပို့ပေးတတ်သောကြောင့် ကောင်းလှပါပေ၏။

သဗ္ဗတ္ထသံဝရော = အလုံးစုံသော မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ် တည်းဟူသော ဒွါရ(၆)ပါး၌ လုံခြုံအောင်စောင့်ခြင်းသည်၊ သာဓု = မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ပို့ပေးတတ်သောကြောင့် ကောင်းလှပါပေ၏။ သဗ္ဗတ္ထသံဝုတော = အလုံးစုံသော ဒွါရ(၆)ပါး၌ စောင့်ရှောက်နိုင်သော၊ ဘိက္ခု = ဘေးကိုရှုတတ်သော ယောဂီမြတ်သည်၊ ဘိက္ခု = ဘေးကိုရှုတတ်သော ရဟန်းမြတ်သည်၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ = အလုံးစုံသောဆင်းရဲဟူသမျှ၊ ပမုစ္စတိ = လွတ်မြောက်ကြ၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

တစ်ဒွါရတည်းတော့ သင်တို့ စောင့်ရှောက်လို့တရားမရနိုင်ကြပေဘူး။ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ကြပေဘူး။ (၆)ဒွါရလုံး သင်တို့

လုံခြုံအောင် စောင့်စည်းနိုင်ရမည်။ သင်တို့ အဲဒီလို (၆)ဒွါရလုံးကို လုံခြုံအောင် မစောင့်စည်းနိုင်ခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် သင်တို့ အတိတ်အတိတ်ဘဝက ဘီလူး စားခဲရဖူးပြီလို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားလိုက်တော့ အဲဒီအတိတ်အကြောင်း ကို သိလိုကြတဲ့အတွက်ကြောင့် လျှောက်ထားတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက အတိတ်ဇာတ်လမ်းကို ပြန်ပြီးတော့ ဟောကြားပါတယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဗာရာဏသီပြည်မှာ မင်းသားငယ်ဖြစ်တယ်။ သူ့အထက်တွင် အစ်ကိုကြီးတွေက (၉၉၉)ယောက် ရှိတယ်။ မင်းသားပေါင်း (၁၀၀၀)ရှိကြရာတွင် ဘုရားလောင်းက အငယ်ဆုံး ဖြစ်ပေတယ်။ မင်းသားငယ်လေးဆိုတော့ မင်းမဖြစ်ချင်ပါဘူးလား ... မင်းဖြစ်ချင်ပါတယ်ဘုရား။ မင်းဖြစ်ချင်တယ်။ ဒီဗာရာဏသီပြည်မှာ မင်းဖြစ်နိုင်သလား၊ မဖြစ်နိုင်ဘူးလားဟု သူ အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် စဉ်းစားတယ်။

သူ့အထက်က အစ်ကိုကြီး (၉၉၉)ယောက်တောင် ရှိနေတော့ မင်းဖြစ်ဖို့ရာ မလွယ်ဘူးလို့ သူ့စိတ်ထဲမှာထင်လာတော့ မိမိထက် တတ်သိစွမ်းနိုင်တဲ့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာတွေကို ချဉ်းကပ်ပြီး မေးလျှောက်မည်ဟု ကြံစည်ကာ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာတွေထံ ချဉ်းကပ်ပြီး လျှောက်ထားတယ်။ “အရှင်မြတ်တို့ဘုရား ... တပည့်တော်သည် ဒီဗာရာဏသီပြည်မှာ မင်းဖြစ်နိုင်ပါ့မလားဘုရား။ မဖြစ်နိုင်ပါဘူးလားဘုရား”လို့လျှောက်ထားတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာတွေက “သင်- ဗာရာဏသီပြည်မှာ မင်းမဖြစ်နိုင်ဘူး။ မင်းဖြစ်နိုင်တဲ့ တိုင်းပြည်တော့ရှိတယ်။ ဂန္ဓာရတိုင်း တက္ကသိုလ်ပြည်မှာတော့ သင်- မင်းဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း သင်- ဒီ(၇)ရက်အတွင်းမှာ သွားနိုင်မှ မင်းဖြစ်ပါလိမ့်မယ်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပေတယ်။

“သွားဖို့ရာက မလွယ်ဘူး။ ယူဇနာ(၅၀)ခရီးမှာ ဘီလူးတွေ အလွန် ဆိုးဝါးတယ်။ ဒီခရီးကို ကျော်ဖြတ်နိုင်ဖို့ရာ အလွန်ခက်ခဲတယ်” ဟု မိန့်ကြား တော့ “သွားပါ့မယ်ဘုရား။ အရှင်ဘုရားတို့ထံမှ အဆုံးအမဩဝါဒကို ခံယူ ပြီးတော့ သွားပါ့မယ်ဘုရား။ အရှင်ဘုရားတို့ ပရိတ်တရားတော်တွေ ရွတ်ပေး တော်မူကြပါဘုရား” ဟု ဆိုပြီး ပရိတ်တွေနာယူ၊ ပရိတ်ကြိုးတွေယူပြီး အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာတွေရဲ့ အဆုံးမဩဝါဒ ခံယူလိုက်ပါတယ်။

ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ်လုံခြုံအောင် ထိန်းနိုင်ရမယ်။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဟူသော ဒွါရ(၆)ပါးကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသွားလို့ရှိရင် ဂန္ဓာရတိုင်း တက္ကသိုလ်ပြည်သို့ သင်ရောက်သွားနိုင်တယ်။ အဆုံးအမဩဝါဒ တွေ နာခံပြီးတော့ သွားခါနီးမှာ မိခင် ဖခင် မင်းကြီးတွေထံ သွားကန်တော့ တယ်။ သွားကန်တော့ပြီးတဲ့အခါ တပည့်တွေဆီသွားပြီး နှုတ်ဆက်တယ်။

“တပည့်တို့ ... ဆရာကတော့ ဒီဗာရာဏသီပြည်မှာ မင်းမဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဂန္ဓာရတိုင်း တက္ကသိုလ်ပြည်ကို သွားတော့မယ်။ သင်တို့နေရစ်ခဲ့ကြပေတော့” လို့ မှာကြားတဲ့အခါ တပည့်တွေက -

“ဟာ - ဆရာသွားရင် တပည့်တို့လည်း လိုက်ကြမယ်”။

“လိုက်လို့မဖြစ်ဘူး။ ယူဇနာ(၅၀)ခရီးမှာ ဘီလူးတွေ အလွန်ဆိုးတယ်။ သင်တို့ဘီလူးစားခံရလိမ့်မယ်။ မလိုက်ခဲ့ကြနဲ့”။

“ဟာ - ဆရာရဲ့ အဆုံးအမဩဝါဒကို ခံယူပြီးသွားရင် မစားပါဘူး။ လိုက်ကြမယ်”။

“အေး - ဒီလိုဆိုလည်း လိုက်ခဲ့ကြ”။ တပည့်(၅)ယောက် သူ့နောက်က လိုက်ပါလာကြပါတယ်။ မင်းသားလေးပါ (၆)ယောက် သွားကြပေတယ်။

တောအုပ်ထဲ ဝင်သွားတာနဲ့ ဘီလူးတွေက ရူပါရုံအဆင်းတွေနဲ့ ဖြားယောင်းကြတယ်။ နတ်မိမယ်တမျှ လှပတဲ့ ရူပါရုံတွေ ဖန်ဆင်းပြီး ဖြားယောင်းတဲ့အခါ ရူပါရုံအဆင်းကို တပ်မက်တဲ့ တပည့်တစ်ယောက်က ရူပါရုံအဆင်း၌ သာယာတပ်မက်ပြီး နောက်ချန်နေခဲ့တယ်။ နောက်ချန်နေရစ်တော့ ဘုရားအလောင်းက ပြန်လှည့်ပြီးခေါ်တယ်။

“တပည့် - ဘယ့်နှယ်လဲ မင်းဟာ နောက်ကျလှချည်လား”

“ကျွန်ုပ် ခြေထောက်နာနေလို့ပါခင်ဗျာ” ဟု ပြောတယ်။ မှန်တာပြောရဲ့လား ... မပြောပါဘုရား။ လိုချင်နေတော့ မလိမ်ပါဘူးလား ... လိမ်ပါတယ် ဘုရား။

“အို - မင်းဟာ သိပ်နေရာမကျဘူးထင်တယ်။ မြန်မြန်လိုက်ခဲ့” ဟု ဆိုပြီး ရှေ့ဆက်သွားပြန်ပါတယ်။ တော်တော်ဝေးသွားတဲ့အခါ နောက်ကျန်နေခဲ့ပြန်တယ်။

“တပည့် - မင်းဘယ့်နှယ်တုံး၊ မင်းနောက်ကျလှချည်လား”

“ဆရာရယ် ဖြစ်ချင်တာပဲ ဖြစ်ပါစေတော့။ ဒီရူပါရုံတွေနဲ့ပဲ ပျော်ပျော်ပါးပါး နေပါရစေတော့”

“အေး - မင်းကံပဲ” လို့ ပြောကာ ထားခဲ့တော့ ထိုတပည့်ကို ဘီလူးတွေ ဖြားယောင်းပြီး စားလိုက်ကြတယ်။

ရှေ့ဆက်သွားတဲ့အခါ အသံသဒ္ဒါရုံတွေနဲ့ ဖြားယောင်းကြတယ်။ အသံသဒ္ဒါရုံကို စွဲလမ်းတတ်တဲ့ တပည့်တစ်ယောက်က ဒီလိုပဲ နောက်ချန်ပြီး နေခဲ့လို့ သွားခေါ်တော့ မရတော့ပြန်ဘူး။ “ဆရာ - ဖြစ်ချင်တာတွေ ဖြစ်ပါစေတော့။ ဒီအသံတွေနဲ့ပဲ ပျော်မွေ့ပါရစေ”။ ပျော်မွေ့နေခဲ့တဲ့အခါ ဘီလူးတွေ

စားလိုက်ကြပြန်တယ်။ ဘာကြောင့် ဘီလူးစားခံရသလဲ ... နားကြောင့် ဘီလူးစားခံရပါတယ်ဘုရား။

ဆက်သွားတဲ့အခါ အနံ့ဂန္ဓာရုံတွေနဲ့ ဖြားယောင်းပြန်ပါတယ်။ ဖြားယောင်းတဲ့အခါ အနံ့ကို အလွန်နှစ်သက်တတ်တဲ့ တပည့်ကလည်း ဒီလိုပဲ နောက်ချန်ခဲ့ပြန်တယ်။ ဘီလူးစား ခံရပြန်ပေတယ်။

ရှေ့နားရောက်သွားတဲ့အခါ အစားအသောက်တွေနဲ့ ဖြားယောင်းကြ ပြန်တယ်။ ဖြားယောင်းတော့ အစားအသောက် တပ်မက်တတ်တဲ့ တပည့် ကလည်း ဒီလိုပဲ နောက်ချန်ပြီး နေခဲ့ပြန်တယ်။ ဆရာဘယ်လိုမှ ပြောလို့ မရပေဘူး။ “ဖြစ်ချင်တာ ဖြစ်ပါစေတော့။ ဒီအာဟာရတွေနဲ့ပဲ ပျော်မွေ့နေပါ တော့မယ်” ဆိုပြီး နေခဲ့ပေတယ်။ ဘီလူးတွေက ဖြားယောင်းပြီး စားလိုက်ကြ ပေတယ်။

ရှေ့တစ်ခါဆက်သွားတော့ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနဲ့ ဖြားယောင်းကြပြန် တယ်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနဲ့ ဖြားယောင်းတဲ့အခါ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ကြိုက်တတ် တဲ့ တပည့်လည်း ဒီလိုပဲ ဘီလူးစားခံခဲ့ရတယ်။ ဘယ်သူ ကျန်ပါတော့သလဲ၊ ဘုရားလောင်းလေးပဲ ကျန်တော့တယ်။

ဘုရားလောင်း တစ်ယောက်ထဲသွားနေတော့ ဘီလူးမတစ်ယောက်က ဒီလောက် အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အင်မတန်ပဲ စားချင်တယ်တဲ့။ ဒီပုဂ္ဂိုလ် ကို စားပြီးမှ ပြန်မယ်ဆိုပြီး ဘုရားလောင်း မင်းသားလေးနောက်က လိုက်သွားတယ်။ လိုက်တော့လည်း ဘယ်လိုလိုက်လာသလဲဆိုရင် ဘီလူးမ က လူယောင်ဖန်ဆင်းထားတယ်။ အလွန်လှပတင့်တယ်တဲ့ အမျိုးသမီးဟန် ဖန်ဆင်းထားတယ်။ ကလေးငယ်တစ်ယောက်ကို ပွေ့ချီထားပြီး ယူစရာ

ကိုင်စရာတွေလည်း ဆွဲလာပြီး ဘုရားလောင်းနောက်က လိုက်လာတယ်။

လိုက်လာတော့ ဟို...ဂန္ဓာရတိုင်းဘက်သို့ နီးသွားတဲ့အခါ တောအုပ်ထဲမှာ ဂန္ဓာရတိုင်းကလာပြီး အလုပ်လုပ်နေကြသည့် အလုပ်သမားတွေက မြင်ကြတဲ့အခါ ဘုရားလောင်းက ရှေ့ကသွား၍ နောက်ကအမျိုးသမီးက ကလေးသူငယ်ကို ပွေ့ချီကာ အဝတ်အထည်တွေ ကိုင်စရာ ယူစရာတွေလည်း ဆွဲကာ သွားနေတာကို လူတွေက မြင်ရတော့ မေးကြတယ်။ “ရှေ့က သွားနေတာ သင်နဲ့ ဘာတော်သလဲ”လို့ မေးတော့ “ကျွန်ုပ်ရဲ့ လင်ယောက်ျား ပါပဲ”ဟု ပြောတယ်။ “အို- ဒီလူက နေရာမကျလိုက်တာ။ နောက်က အမျိုးသမီးက မနိုင်မနင်းနဲ့ ဖြစ်နေတာကို ဘာတစ်ခုမှလည်း အကူအညီ မပေးပါလား”ဟုဆိုကာ ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုကြတော့ ဘုရားလောင်းက “အဲဒါ ကျွန်ုပ်ရဲ့ ဇနီးသည်လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ လူလည်းမဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ သူဟာ ဘီလူးမပါပဲ”ဟု ပြောလိုက်တယ်။

ဘုရားလောင်းဆိုတော့ အမှန်အတိုင်း မပြောရဲပါဘူးလား ... ပြောရဲပါတယ်ဘုရား။ အမှန်အတိုင်း ပြောရဲတယ်။ ပြောတော့ ဘီလူးမကလည်း အညံ့မခံဘူးတဲ့။ “အမျိုးသားတွေ၊ ယောက်ျားတွေဆိုတာ သူတို့ သဘောမကျလို့ရှိရင် အမျိုးသမီးတွေကို ဘီလူးမပဲ၊ သရဲမပဲလို့ပြောတာ ထုံးစံပါပဲ”ဟု ပြန်ပြောတယ်။ ဘာပြောပြော ဘုရားလောင်းကတော့ လှည့်မကြည့်ဘဲ သွားတာပါပဲ။

ဂန္ဓာရတိုင်း တက္ကသိုလ်ပြည်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါ မြို့ပြင်က သာလာယံ တည်းခိုဧရိယာတစ်ခုမှာ တည်းခိုနေပါတယ်။ အဲဒီဘီလူးမ အမျိုးသမီးက ကလေးငယ်မရှိတဲ့ (၁၆)နှစ်အရွယ် အလွန်လှပတင့်တယ်တဲ့

အမျိုးသမီးဟန် ဖန်ဆင်းပြီးတော့ သာလာယံဇရပ် အပြင်မှာပဲ နေရပေတယ်။
ဘုရားလောင်းနားတော့ ကပ်လို့မရပေဘူး။

ဘုရားလောင်းက ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော့
ဘီလူးမဟာ အပြင်မှာပဲ နေထိုင်ရတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ တက္ကသိုလ်ပြည်
ဘုရင်ကြီးကလည်း တိုင်းခန်းလှည့်လည်လာတယ်။ နတ်သမီးလို့ ဖန်ဆင်း
ထားတဲ့ အဲဒီအမျိုးသမီးကိုမြင်တော့ အလွန်သဘောကျသွားပေတယ်။
မင်းချင်းယောက်ျားတွေကို သွားမေးခိုင်းတယ်။ သဿမိကလား၊ အဿမိက
လား။ အရှင် ယောက်ျားရှိသလား၊ မရှိဘူးလားလို့ သွားမေးလိုက်တဲ့
အခါကျတော့ “သူ့မှာ အရှင်ယောက်ျားရှိပါတယ်။ ဟို ... အတွင်းမှာ
ထိုင်နေတာ သူ့ရဲ့ အရှင်ယောက်ျားပါပဲ”လို့ ပြောတော့ မင်းသားလေးက
ဟိုလူတွေကို ပြန်ပြောတယ်။ “ကျွန်ုပ်ရဲ့ ဇနီးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ လူလည်း
မဟုတ်ပါဘူး။ သူကတော့ ဘီလူးမပဲ”ဟု အမှန်အတိုင်းပဲ ပြောတယ်။

ဘုရင်ကြီးကို ပြန်ပြောတော့ ဒီလို အဿမိက = အရှင်မရှိဘူးဆိုရင်
တော့ သူပဲ ကောက်ယူတယ်။ ခေါ်ခဲ့လို့ဆိုပြီး ဆင်ပေါ်တင်ပြီး နန်းတော်သို့
ခေါ်သွားတယ်။ ညကျတော့ အားလုံး နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသားတွေ
အိပ်နေတဲ့အခိုက်အတန့်မှာ ဘီလူးအပေါင်းအသင်းတွေ ခေါ်ပြီး ဘုရင်ကြီးနဲ့
တကွ အကုန်လုံး နန်းတော်တွင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စားပစ်လိုက်ကြတာ
အရိုးပဲ ကျန်ခဲ့တော့တယ်။

မနက်ကျတော့ နန်းတော်ဖွင့်ချိန်မှာ မဖွင့်၍ တိုင်းသူပြည်သားတွေက
လာကြည့်ကြပြီး ဖွင့်ကြတဲ့အခါမှာ တစ်နန်းတော်လုံးပဲ ဘီလူးစားခံရတာ
မြင်ကြရသောကြောင့် တိုင်းပြည်မှာ ဘုရင်မရှိရင် မဖြစ်ပေဘူးဟုဆိုကာ

ဘုရင်လောင်း ရှာကြသောအခါ ဘုရားလောင်းလေးထံ ရောက်သွားကြတယ်။ “ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဘီလူးကို ဘီလူးမှန်းသိတယ်။ တို့ဘုရင်ကြီးကတော့ ဘီလူးကို ဘီလူးမှန်းမသိလို့ ဘီလူးစားခံရတယ်။ သူ့ကို ဘုရင်အဖြစ် တင်မြှောက်မယ်” ဟုဆိုပြီး မင်းအဖြစ် တင်မြှောက်လိုက်ကြပါတယ်။

သူ့စိတ်ကို သူနိုင်အောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်တော့ ဘာဖြစ်သွားပါသလဲ... ဘုရင်ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။ တပည့်(၅)ယောက်ကတော့ သူတို့ရဲ့စိတ်ကို မထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဘီလူးစားခံရတယ်။ မျက်စိက ဘီလူးစားခံရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်းဖြစ်သွားတဲ့အခါ မျက်စိကပဲ သူ့ကို ဒုက္ခပေးမှာကြောက်နေတယ်။ မျက်စိကိုပဲ လုံခြုံအောင် မစောင့်ရှောက်ပါဘူးလား ... စောင့်ရှောက်ပါတယ်ဘုရား။ နားက ဘီလူးစားခံရတဲ့ ရဟန်းတော်ကလည်း နားကိုပဲ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်တယ်။ နှာခေါင်းက ဘီလူးစားခံရတဲ့ ရဟန်းတော်ကလည်း နှာခေါင်းကိုပဲ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်တယ်။ လျှာက ဘီလူးစားခံရတဲ့ ရဟန်းတော်ကလည်း လျှာကိုပဲ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်တယ်။ ကိုယ်က ဘီလူးစားခံရတဲ့ ရဟန်းတော်ကလည်း ကိုယ်ကိုပဲ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား ဇာတ်တော်ပေါင်းပြီး ဟောကြားလိုက်တော့ ရဟန်းတော်တွေ သံဝေဂဉာဏ်တွေဖြစ်ပြီး ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြပေတယ်။ အဲဒီမှာ အားထုတ်ဖို့ရာကို မြတ်စွာဘုရား ဇနပဒကလျာဏီသုတ္တန် တေလပတ္တဇာတ်တော်ကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြို့တော်မှာ ဇနပဒကလျာဏီ အမည်ရှိသည့် အလွန်လှပတင့်တယ်တဲ့ အမျိုးသမီး၊ မီးမထွန်းရဘဲနဲ့ (၁၂)တောင်ထိအောင်လင်းနေတဲ့ အမျိုးသမီး၊ အဆိုကလည်း ကောင်း၊ အကကလည်း ကောင်းတဲ့

နိုင်ငံကျော် အဆိုကျော် အကကျော်မင်းသမီး ပွဲတော်ကျင်းပနေတဲ့ အချိန် ဖြစ်တယ်။ လူတွေက ထောင်နဲ့ သောင်းနဲ့ချီပြီး လာကြည့်နေကြတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ ယောက်ျားတစ်ယောက်က သေဒဏ်ကြိုးဒဏ် ကျလို့ လာတယ်။ ကျလာတဲ့အခါ မင်းကြီးက ပွဲတော်အချိန်မှာ ဒီယောက်ျားကို သေဒဏ်ကြိုးဒဏ်လည်း မပေးချင်၍ “အပြစ်ဒဏ်တစ်ခုပေးမယ်” ဟုဆိုကာ “သင်- နှုတ်ခင်းအထိ ပြည့်နေတဲ့ ဆီခွက်ကိုကိုင်ပြီးတော့ ဇနပဒကလျာဏီ ကနေတဲ့ ပွဲသဘင်ကြားက သွားရလိမ့်မယ်။ သင့်နောက်က သံလျက် ထမ်းပြီးတော့ သူသတ်ယောက်ျားတစ်ယောက်ကလည်း လိုက်လာလိမ့်မယ်။ ဆီမဖိတ်လို့ရှိရင် သင်အသက်ရှင်လိမ့်မယ်။ ဆီဖိတ်တာနဲ့ သင့်ခေါင်းကို ဖြတ်လိမ့်မယ်။ သင်သွားနိုင်ပါ့မလား” လို့ဆိုတော့ သွားနိုင်ပါတယ်ဟု ဝန်ခံတယ်။ ချက်ချင်း သေရတော့မယ့်အစား မသွားနိုင်ပါဘူးလား၊ သွားနိုင်ပါတယ်ဘုရားလို့ ပြောတယ်။

ဇနပဒကလျာဏီ ကနေတဲ့ ပွဲသဘင်ကြားက သွားရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဆီမဖိတ်အောင် သွားရတာ လွယ်ပါသလား၊ ခက်ပါသလား ... ခက်ပါတယ် ဘုရား။ ပရိသတ်တွေကလည်းများပြား၊ ဇနပဒကလျာဏီကလည်း အဆို အကတွေကလည်း အလွန်ကောင်းတော့ ကြည့်မိလို့ရှိရင်လည်း ဆီဖိတ် တော့မှာပဲ။ “လွယ်ပါသလား၊ ခက်ပါသလား” လို့ ရဟန်းတော်တွေကို မေးတော့ ရဟန်းတော်တွေက “အလွန်ခက်လှပါတယ်ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက “မခက်လှပါဘူး” တဲ့။ သင်တို့ တရားထူး တရားမြတ်ရအောင် ရှုမှတ်ဖို့ရာ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုမှတ်တဲ့အခါ အမှတ်တွေ မလွတ်သွားရအောင် ရှုမှတ်ရတာက ပိုပြီး ခက်ပါတယ်ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ မခက်ပါဘူးလား ... ခက်ပါတယ် ဘုရား။ အဲဒါကို ဋီကာဆရာက ဥပမာနဲ့ ဖွင့်ပြပါတယ်။

တေလပတ္တံဝိယ ကာယဂတာသတိ။ (သံ-ဋီ-၂ / ၄၈၂)

တေလပတ္တံဝိယ = ဆီခွက်ကဲ့သို့၊ ကာယဂတာသတိ = ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ = မှတ်အပ်၏။

နှုတ်ခမ်းပြည့်နေတဲ့ ဆီခွက်နဲ့ တရားနာပရိသတ်များ ရှုမှတ်နေတဲ့ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ တူတယ်တဲ့။ ဆီမဖိတ်အောင်သွားဖို့ရာ အမှတ်မလွတ်အောင် ရှုမှတ်ဖို့ရာ မခက်ပါဘူးလား ... ခက်ပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဆီခွက်နှင့်သာ၊ ကာယဂတာ၊ မှန်စွာတူပေသည်။

တဿ ပရိဟရဏ ပုဂ္ဂလောဝိယ ဝိပဿကော။

တဿ = ထိုပြည့်နေသော ဆီခွက်ကို၊ ပရိဟရဏ ပုဂ္ဂလောဝိယ = ကိုင်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့၊ ဝိပဿကော = ဝိပဿနာရှုနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ = မှတ်အပ်၏။

သေဒဏ် ကြိုးဒဏ်ကျနေတဲ့ ယောက်ျား နှုတ်ခမ်းအထိပြည့်နေတဲ့ ဆီခွက်ကိုကိုင်ပြီး သွားနေတာနဲ့ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တူတယ်တဲ့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဆီခွက်ကိုင်ယူ၊ သွားနေသူ၊ ရှုသူတူပေသည်။

သေဒဏ် ကြိုးဒဏ်ကျနေတဲ့ ဆီခွက်ကိုင်ပြီးသွားတဲ့ ယောက်ျားကတော့ တစ်ဘဝအတွက် သေဒဏ်မှလွတ်အောင် မသွားနေရပါဘူးလား ... သွားနေရပါတယ်ဘုရား။ အထူး သတိထားပြီး သွားနေရတယ်။ တရားနာပရိသတ်များလို ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ တစ်ဘဝအတွက်သာ

မဟုတ်ပေဘူး။ နောက်နောင်ဘဝတွေအတွက် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း
ဘေးတွေမှ လွတ်မြောက်အောင် မရှုနေရပါဘူးလား ... ရှုနေရပါတယ်ဘုရား။
မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ တူလိုက်တာ။

နေကာယာဝိယ ပုထုတ္တာရမ္မဏာနိ။

နေကာယာဝိယ = ပွဲကြည့်သွားလာ လူများစွာကဲ့သို့၊ ပုထုတ္တာရမ္မ
ဏာနိ = များစွာသောအာရုံတို့ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ = မှတ်အပ်ကုန်၏။

နေပဒကလျာဏီ ပွဲသဘင်သို့ လူတွေ အများအပြား လာနေကြတာ
ဆီဖိတ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းပဲဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များ ယောဂီများ
နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ရာ၊ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဘေးတို့မှကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်
ဖို့ရာ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း အာရုံတွေများ
တာ အမှတ်လွတ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းပဲဖြစ်တယ်။ မတူပါဘူးလား ...
တူပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပွဲကြည့်သွားလာ၊ လူများမှာ၊ များစွာအာရုံတူပေသည်။

ဆီခွက်ကိုင်ပြီးသွားရတဲ့ ယောက်ျားအတွက် ပွဲကြည့်သွားလာ လူများ
စွာသည် ဆီဖိတ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များလို
မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်လည်း အာရုံ
တွေများတာ အမှတ်လွတ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။

အသိပုရိသောဝိယ မနော။

အသိပုရိသောဝိယ = သံလျက်ဓားကို ကိုင်ဆောင်ထားသော
ယောက်ျားကဲ့သို့၊ မနော = နောက်စိတ်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော = မှတ်အပ်၏။

သံလျက်ကိုင်ထားတဲ့ ယောက်ျားက ရှေ့ကယောက်ျား ဆီဖိတ်တာနဲ့ ခေါင်းကိုဖြတ်လိုက်ဖို့ရာ အမြဲ မကြည့်နေရပါဘူးလား ... ကြည့်နေရပါတယ် ဘုရား။ ကြည့်နေတယ်။ ဝိပဿနာရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စိတ်တွေမှာလည်း ရှေ့စိတ်က မှတ်နေတာကို နောက်စိတ်က သိနေတယ်။ “အမှတ်လွတ်သွားတယ်၊ လွတ်သွားတယ်”ဆိုတာ မသိပါဘူးလား ... သိပါတယ်ဘုရား။ နောက်စိတ်က သိနေတယ်။ သံလျက်ကိုင်ထားသည့် ယောက်ျားနှင့် နောက်က စိတ်နဲ့ တူတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သံလျက်ကိုင်ထား၊ လူယောက်ျား၊
စိတ်ကားတူပေသည်။

သံလျက်ကိုင်ထားတဲ့ ယောက်ျားကလည်း ဆီဖိတ်သလား၊ မဖိတ်ဘူးလားဆိုတာ ရှေ့ကသွားနေတဲ့ယောက်ျားကို မကြည့်နေရပါဘူးလား... ကြည့်နေရပါတယ်ဘုရား။ ဝိပဿနာရှုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ နောက်စိတ်ကလည်း ရှေ့စိတ် ဝိပဿနာရှုနေတာကို ကြည့်နေတယ်။ “အမှတ်လွတ်တော့မယ်၊ လွတ်တော့မယ်၊ လွတ်တယ်၊ လွတ်တယ်”ဟု မသိပါဘူးလား ... သိပါတယ်ဘုရား။ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။

တေလဿ စနေံဝိယ ကိလေသုပ္ပါဒနံ။

တေလဿ = ဆီ၏၊ စနေံဝိယ = ဖိတ်ကျသကဲ့သို့၊ ကိလေသုပ္ပါဒနံ = ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိလေသာဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ = မှတ်အပ်၏။

ဆီမဖိတ်ကျအောင် နေပဒကလျာဏီ ပွဲသဘင်ကြားက သွားနေတဲ့ ယောက်ျား ပွဲကနေသည်ကို ကြည့်မိလို့ ဆီဖိတ်ကျသွားတာနဲ့ မပြတ်မလပ်

ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ကိလေသာဖြစ်သွားတာနဲ့ တူတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဆီဖိတ်ကျတာ၊ ကိလေသာ၊ ဖြစ်တာတူပေသည်။

ဆီဖိတ်ကျသွားတာနဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ကိလေသာ ဖြစ်သွားတာနဲ့ တူတယ်တဲ့။

သီသပါတနံ ဝိယ အရိယမဂ္ဂဉာဏသိသာနုပ္ပတ္တိ။

သီသပါတနံဝိယ = ခေါင်းကိုဖြတ်လိုက်သကဲ့သို့၊ အရိယမဂ္ဂဉာဏ သိသာနုပ္ပတ္တိ = အရိယာမဂ္ဂဉာဏ်တည်းဟူသော ခေါင်း၏ မဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ = မှတ်အပ်၏။

ဆီဖိတ်ကျသွားတော့ သံလျက်ကိုင်ထားတဲ့ ယောက်ျားက ခေါင်းကို မဖြတ်လိုက်ပါဘူးလား ... ဖြတ်လိုက်ပါတယ်ဘုရား။ ခေါင်းဖြတ်လိုက် သကဲ့သို့ အမှတ်လွတ်သွားတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကိလေသာ ကြားဝင်ညှပ် လိုက်တော့ အရိယာမဂ္ဂဉာဏ်တွေ ပျက်စီးသွားတာနဲ့ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ခေါင်းဖြတ်လိုက်ပြန်၊ အရိယာဉာဏ်၊ အမှန်မဖြစ်တူပေသည်။

ဋီကာဆရာ နှိုင်းယှဉ်ပြတာ အလွန်နေရာကျတယ်။ အမှတ်တွေစိပ်စိပ် မှတ်ဖို့ရာ တရားနာပရိသတ်များလို တကယ်တမ်း မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရောက်လိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ နည်းယူစရာမကောင်းပါဘူးလား... ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ ဘာနဲ့တူနေလဲဆိုလျှင် သေဒဏ် ကြိုးဒဏ်ကျနေတဲ့

ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့တူနေတယ်။ သေဒဏ် ကြိုးဒဏ်ကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သေဒဏ်မှလွတ်
အောင် တစ်ဘဝအတွက်တာ ကြိုးပမ်းရတာဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်
များကတော့ နောက်နောင်ဘဝသံသရာတို့၌ အို၊ နာ၊ သေတို့မှ လွတ်မြောက်
အောင် မကြိုးစားနေရပါဘူးလား ... ကြိုးစားနေရပါတယ်ဘုရား။ ပိုပြီး
မခက်နေပါဘူးလား ... ခက်နေပါတယ်ဘုရား။ ခက်နေတယ်။ အဲဒီလိုဟောပြ
လိုက်တော့ ရဟန်းတော်တွေ သဘောကျပြီး တရားတွေ ရှုမှတ်လိုက်ကြတာ
တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားကြပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ ယနေ့ယခုအခါ၌ ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်လာ နိဿယ
ပစ္စည်းမှ ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း တရားတော်ကို ရှုမှတ်ပုံနှင့်တကွ
နာကြားရသဖြင့် နာကြားရသောအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်
နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော တရားထူး တရား
မြတ်တို့ကို၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်းအေးငြိမ်းရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လွယ်ကူ
သောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်
သတည်း ...။

ဆရာတော်ဘုရား ပေးသနားသောဆုနဲ့ ပြည့်စုံရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဥပနိဿယပစ္စည်း

၁၃၅၃-ခု၊ တော်သလင်းလပြည့်နေ့၊ နေ့လယ်ပိုင်းမှာ ဟောကြားရမည့် တရားတော်က ဥပနိဿယပစ္စည်း တရားတော်ဖြစ်တယ်။

“ဥပနိဿယ” ၌ ဥပ-က အားကြီးသော၊ နိဿယ-က မှီရာအကြောင်း တရား။ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းတရား ပစ္စည်းတရားကို “ဥပနိဿယ” ဟုခေါ်ပါတယ်။ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို (၉)ချက် ဟောကြားရပါမယ်။ ဒီ(၉)ချက် ဟောကြားတဲ့အခါမှာ ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သော အားဖြင့် ပါဠိတော်ကို ရွတ်ဆိုပြီး ပူဇော်ပါမယ်။ နောက်ပြီးမှ ပါဠိတော်ရဲ့ သဘောတရားတွေကို အတိုချုပ် ရှင်းလင်းပြပါမယ်။

(၉)ချက်က ကုသိုလ်က(၃)ချက်၊ အကုသိုလ်က(၃)ချက်၊ အဗျာကတ က(၃)ချက်ဟု (၉)ချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ပါဠိတော်သဘောတရား သိပ်တော့ မခက်လှပါဘူး။ ရှေ့ရှေ့က ကုသိုလ်တရားတွေက နောက်နောက်က ကုသိုလ် တွေကို ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်တယ် စသည်ဖြင့် လွယ်လွယ် ပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါလေး (၉)ချက်ကို မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တရားတော်ကိုပူဇော်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း တရားနာပရိသတ်များအားလုံး တစ်ခေါက်လောက် လိုက်ဆိုရအောင်။

ဥပနိဿယပစ္စယောတိ -

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ
ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာ
ကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာ
ကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဥတုဘောဇနမ္ပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

သေနာသနမ္ပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပါဠိတော်(၉)ချက် ဟောကြားလို့ ပြီးသွားပါပြီ။ အနက်ကလေး
အတိုချုပ် ဟောကြားပါမယ်။

ပုရိမာ ပုရိမာ = ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသလာ = ကုသိုလ်

ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ = အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝိသ နာမက္ခန္ဓာ တို့သည်၊ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ = နောက်နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသလာနံ = ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ = ကုသိုလ်စိတ် ဧကဝိသ(၂၁)ပါး ကုသိုလ် တရားတို့အား၊ ဥပနိဿယပစ္စယေန = အာရမ္မဏူပနိဿယ အနန္တရူပ နိဿယ ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

နောက်ဆုံးပဲ သွားလိုက်ကြပါစို့။

ဥတုဘောဇနမ္ပိ = ဥတုဘောဇဉ်သည်လည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စယေန = အားကြီးသော ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂလောပိ = ကလျာဏမိတ္တစသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန = အားကြီးသော ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပ ကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

သေနာသနမ္ပိ = သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ သည်လည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စယေန = အားကြီးသော ပကတူပနိဿယ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဥပနိဿယပစ္စည်း၌ အာရမ္မဏူပနိဿယ အနန္တရူပနိဿယ

ပကတူပနိဿယ လို့ (၃)မျိုးရှိပါတယ်။ ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်မှာတော့ (၃)မျိုးလုံး တပေါင်းတည်းပဲ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါတယ်။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသဆိုတော့ မကျဉ်းမကျယ် ဟောရသောကြောင့် ပေါင်းပြီး မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားလိုက်ပါတယ်။

ပဉ္စဝါရကျတော့ အကျယ်တဝင့် အာရမ္မဏူပနိဿယသီးခြား၊ အနန္တရူပနိဿယသီးခြား၊ ပကတူပနိဿယသီးခြား ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ကုသလပဒက(၃)ချက်၊ အကုသလပဒက(၃)ချက်၊ အဗျာကတပဒက(၃)ချက်။ ပါဠိတော်အနေအထားကတော့ ရှင်းနေပါတယ်။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတတို့ရဲ့ သဘောတရားလေးတွေ ဟောကြားပါဦးမယ်။ ရှေ့ကလည်း တရားနာပရိသတ်များ ကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။

ကုသလာ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက လက္ခဏာ။

ကုသလာ = ကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ = အပြစ်မရှိခြင်း ကောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။

ကုသိုလ်တရားဆိုတာ ပြုဆဲမှာလည်း အပြစ်မရှိပါဘူး။ ဒါနအစရှိတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ပြုလုပ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သီလဆောက်တည်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အပြစ်ရှိတယ်လို့ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ မပြောနိုင်ပါဘူး။ ပြုပြီးတဲ့နောက်ကာလ မှာလည်း ကောင်းကျိုးအမျိုးမျိုးတွေ ဒီဘဝကစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးတွေလိုက်ပေးတယ်။ အဲဒါ ကုသိုလ်ရဲ့ သဘောပါပဲ။ ကုသိုလ်ရဲ့ သဘောတရား ဆောင်ပုဒ်ဆိုရအောင်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကုသိုလ်ဆိုတာ၊ ပြုဆဲမှာ၊ မှန်စွာဖြစ်ကင်းသည်။

ကုသိုလ်ဆိုတာ ပြုနေဆဲဇာတာမှာ ဘာအပြစ်မှ မရှိပါဘူး။ အပြစ်တွေ ကင်းပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပြုပြီးနောက်ခါ၊ ကောင်းကျိုးသာ၊ မှန်စွာဖြစ်စေသည်။

ပြုပြီးတဲ့ နောက်ကာလမှာလည်း ဒါန သီလ သမထ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးတွေ လိုက်ပေးမှာပါပဲ။ အဲဒါ ကုသိုလ်ရဲ့ သဘောတရား ဖြစ်ပါတယ်။

အကုသိုလ်ရဲ့ သဘောတရားကို ဟောကြားပါဦးမယ်။

အကုသလာ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါက လက္ခဏာ။

အကုသလာ = အကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါက
လက္ခဏာ = အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်ခြင်း မကောင်းသော အကျိုးကိုပေးခြင်း
လက္ခဏာရှိကုန်၏။

အကုသိုလ်တရားဆိုတာ ပြုဆဲဇာတာမှာလည်း အပြစ်တွေရှိနေတယ်။ သူတစ်ပါးပစ္စည်းတွေ သွားခိုးနေတယ်။ ပြုဆဲဇာတာ ခိုးဆဲဇာတာမှာကတည်းက အပြစ်တွေ မရှိနေပါဘူးလား ... ရှိနေပါတယ်ဘုရား။ ပြုပြီးတဲ့နောက်ကာလ မှာလည်း ဒီဘဝကစပြီး နောက်နောင်ဘဝတွေမှာ မကောင်းကျိုးတွေပဲ လိုက် ပေးမှာပဲဖြစ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကြီးလေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေက လိုက်ပြီးအကျိုးပေးတာပဲ။ မကောင်းတဲ့ အကျိုးပေးတွေပဲ လိုက်ပေးတယ်။ အဲဒါ အကုသိုလ်ရဲ့ သဘောပါပဲ။ အကုသိုလ်ရဲ့ သဘော တရားဆောင်ပုဒ် ဆိုရအောင်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အကုသိုလ်ဟာ၊ ပြုဆဲမှာ၊ မှန်စွာဖြစ်ရှိသည်။
ပြုပြီးနောက်ခါ၊ ဆိုးကျိုးသာ၊ မှန်စွာဖြစ်စေသည်။

ပြုပြီးတဲ့နောက်ကာလမှာလည်း အပါယ်ငရဲကိုကျစေတယ်။ နိဗ္ဗာန်
ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေ ဆိုးကျိုးတွေကိုသာ လိုက်
ပေးတာဟာ အကုသိုလ်ရဲ့ သဘောတရား ဖြစ်ပါတယ်။

အဗျာကတဆိုတာက ကုသိုလ်လိုလည်း ကောင်းကျိုးတွေ မပေးတော့
ပေဘူး။ အကုသိုလ်လိုလည်း ဆိုးကျိုးတွေ မပေးတော့ပေဘူး။ ကောင်းကျိုး
ဆိုးကျိုးတွေ နောင်ဘဝအတွက် မပေးနိုင်တဲ့တရားမျိုးတွေကို အဗျာကတဟု
ခေါ်ပါတယ်။

ကုသလာ ကုသလာဘာဝေန အကထိတာ။

ကုသလာ ကုသလာဘာဝေန = ကုသိုလ် အကုသိုလ်၏ အဖြစ်အား
ဖြင့်၊ အကထိတာ = မဟောကြားကုန်။

အဗျာကတရဲ့ သဘောတရား ဆောင်ပုဒ် ဆိုရအောင် -။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး၊ နှစ်မျိုးမပါ၊ ဗျာကတာ၊
မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

ကောင်းကျိုးကိုလည်း မဖြစ်စေတော့ဘူး။ ဆိုးကျိုးကိုလည်း မဖြစ်စေ
တော့ဘူး။ နောက်နောင်ဘဝအတွက် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးတွေ မဖြစ်စေ
တာကို ဘာလို့ ခေါ်ပါသလဲဆိုရင် အဗျာကတဟု ခေါ်ပါတယ်။ ပါဠိစာပေ
ကျမ်းဂန်တွေကို လူ့ဘောင် လူ့လောကမှာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တကယ်တမ်း

တတ်ကျွမ်းအောင် သင်လိုက မလွယ်ကူကြတော့ အဗျာကတရဲ့ သဘောလေးကို တယ်ပြီး မသိကြပေဘူး။ မကြာခဏ လျှောက်ထားကြတယ်။ အခုတော့ သိသွားပြီ။ ကောင်းကျိုးနဲ့ ဆိုးကျိုး နှစ်မျိုးလုံး မပေးနိုင်တော့ပေဘူး။ ပြုကာမျှမတ္တဖြစ်တယ်။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာလည်း ဒီအဗျာကတတရားတွေ ရှိတယ်။ ဒီအဗျာကတတရားတွေဆိုတာ ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသကိုခေါ်တယ်။ ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိသဆိုတာ တရားနာပရိသတ်များ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဗျာကတပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကြိယာစိတ် ဝိသဆိုတာကတော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ သန္တာန်မှာသာဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာ ဝိပါက်အဗျာကတတွေနှင့် ရုပ်တရားတွေဖြစ်တယ်။ ရုပ်(၂၈)ပါးလည်း အဗျာကတပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မရှိနေပါဘူးလား... ရှိနေပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီအဗျာကတတွေကလည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

အခု(၉)ချက် ဟောကြား ရှင်းပြပါတော့မယ်။ ဒီ(၉)ချက်ဟာ မိမိတို့ရဲ့ သန္တာန်၊ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်၊ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ တရားတွေပါပဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ တရားတွေကို မြတ်စွာဘုရားက အကြောင်းအကျိုးအနေဖြင့် ဟောတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုတရားနာနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာတော့ မိမိတို့ရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတတွေ ကျေးဇူးပြုပုံကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားနေတာပဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီး နာကြားမယ်ဆိုရင် ပိုပြီး ကုသိုလ်တွေလည်း ရပါတယ်၊ ပိုပြီးတော့လည်း မှတ်မိလိမ့်မယ်။ ပိုပြီး မမှတ်မိပါဘူးလား ... မှတ်မိပါတယ်ဘုရား။

အခု ဟောကြားပါတော့မယ်။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော အဲဒီ ဥပနိဿယပစ္စည်း၌ အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ အနန္တရူပနိဿယ၊ ပကတူပနိဿယလို့ (၃)မျိုးရှိတဲ့ အနက်က အာရမ္မဏူပနိဿယက အာရမ္မဏနဲ့ ဆင်ဆင်ပဲ။ အာရမ္မဏာ ဓိပတိနဲ့ကတော့ လုံးဝတူပေတယ်။ အနန္တရူပနိဿယက အနန္တရနဲ့ တထပ် တည်းပါပဲ။ ဟောကြားခဲ့ပြီးပါပြီ။ အနန္တရူပနိဿယ သီးခြားဟောချင်လို့ ရှိရင် အနန္တရအတိုင်းပဲ (၇)ချက်ဟောရမယ်။

ပကတူပနိဿယကို အဓိကထားပြီး ဟောကြားပါ့မယ်။ အာရမ္မဏူပ နိဿယကလည်း ဒီအထဲမှာ (၈)ချက်လောက်ပဲရတယ်။ အနန္တရူပနိဿယက (၇)ချက်ပဲရတယ်။ ပကတူပနိဿယကတော့ (၉)ချက်လုံး အပြည့်ရပါတယ်။ ဒီတော့ ပကတူပနိဿယက အဓိကပါပဲ။ အခု တရားနာပရိသတ်များကို ပြန်ပြီး ရှင်းပြရမှာကလည်း ပကတူပနိဿယအတွက်ပဲ အဓိကထားပြီး ရှင်းပြပါ့မယ်။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ’ အရကောက်ကတော့ အရဟတ္တ မဂ်ကြည့်သော ကုသိုလ်စိတ်ဝီသ ကုသိုလ်(၂၀)ဖြစ်တယ်။ အရဟတ္တမဂ်ကို ဘာကြောင့်ကြည့်ရသလဲဆိုတော့ အရဟတ္တမဂ်ဖြစ်ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ အရဟတ္တဖိုလ်ပဲ ဖြစ်လိုက်တော့တယ်။ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတော့ အဗျာကတ ဖြစ်တယ်။ အရဟတ္တမဂ်ကနေပြီး နောက်ကုသိုလ်တစ်ပါးဖြစ်အောင် ကျေးဇူး ပြုလို့ မရပေဘူး။ မရသောကြောင့် ပစ္စည်းတရားဖြစ်လို့ မရတော့ပေဘူး။ အရဟတ္တမဂ်နောက်မှာ ကုသိုလ်က လုံးဝ မရှိတော့ပေဘူး။ ဘာသာရှိသလဲ

ဆိုတော့ အဗျာကတသာ ရှိပါတော့တယ်။ ဒါကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဟာ ပစ္စည်းတရား မဖြစ်နိုင်တော့ပေဘူး။ သူ၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရားမရှိတော့ သူ ကျေးဇူးပြုလို့ မရတော့ပေဘူး။ ဒါကြောင့် ပစ္စည်းဘက်က အရဟတ္တမဂ်ကို ကြည့်ရတယ်။

‘ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ’ အရက ကုသိုလ်စိတ် (၂၁)ပါးလုံးပဲရတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ကလည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရား အကျိုးတရား တော့ ဖြစ်နိုင်တယ်။ သူ့ရှေ့မှာ ရှိနေတာက ဝိပဿနာစိတ်တွေ ကုသိုလ်စိတ် တွေပဲဖြစ်တယ်။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်က အရဟတ္တမဂ်ရောက်အောင် ဝိပဿနာ တရား ပွားများအားထုတ်တဲ့အခါ ကုသိုလ်စိတ်တွေဆိုတော့ အရဟတ္တမဂ် ဟာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူးလား ... ဖြစ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဟာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတော့ဖြစ်တယ်။ အရဟတ္တမဂ်က ပစ္စယုပ္ပန်တရားဘက် အကျိုးတရားဘက်မှာပါလို့ ကုသိုလ် စိတ်(၂၁)ပါး ဖြစ်သွားတယ်။

ဒုတိယအချက် ဒုတိယပုဒ်ကို သွားကြပါစို့-။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

‘ကေသဉ္စိ’လို့ပါတယ်။ အဲဒီ ကေသဉ္စိလေးက အချို့သော ပစ္စယုပ္ပန် တရားမှာ ဘာမရလဲဆိုတော့ အနန္တရူပနိဿယ မရလို့ဖြစ်တယ်။ အနန္တရူပ နိဿယဆိုတာ အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ကနေ၍ အကုသိုလ်ကို အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုလို့ မရဘူး။ ဇော(၇)ကြိမ်မှာသာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာရှိတယ်။ ဇော(၇)ကြိမ်ဟာ တစ်ဆက်တည်း

ကုသိုလ်ဆိုရင်လည်း ကုသိုလ်ပဲ ဖြစ်သွားရတယ်။ အကုသိုလ်ဆိုရင်လည်း အကုသိုလ်ပဲ ဖြစ်သွားရတယ်။ ဒီတော့ ကုသိုလ်ရဲ့ အခြားမဲ့မှာ အကုသိုလ် ဖြစ်ခွင့်မရဘူး။ ဒါကြောင့် ကေသဉ္စိလို့ မထည့်ရပါဘူးလား ... ထည့်ရ ပါတယ်ဘုရား။ ကေသဉ္စိ ကုသိုလ်၏ အခြားမဲ့မှာ ကုသိုလ်၏နောက်မှာ အကုသိုလ် ဖြစ်လို့မရဘူး။ ဇောအခိုက်အတန့်မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်လို့ရှိရင် အကုသိုလ် ဖြစ်လို့မရဘူး။ ကေသဉ္စိ ကုသိုလ်ပစ္စည်းတရားကနေ အကု သိုလ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို အကြားမရှိ ကျေးဇူးပြုလို့မရဘူး။ ဒါကြောင့် ‘ကေသဉ္စိ = အချို့သော အကုသိုလ်တို့’အား အနန္တရူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုလို့ မရဘူးဆိုတာကို ထည့်၍ ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါတယ်။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ’အရ ရှေ့ရှေ့က ကုသိုလ်တရား ဘယ်နှပါး အရကောက်ထားလဲလို့ဆိုရင် (၁၇)ပါး အရကောက်ထားတယ်။ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသရတယ်။ လောကုတ္တရာကုသိုလ် မရပေဘူး။ လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကနေပြီး အကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးမပြုနိုင်ဘူး ဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

လောကုတ္တရာကုသိုလ်ဆိုတာ မဂ်စိတ်(၄)ခုဖြစ်တယ်။ အဲဒီလောကုတ္တ ရာကုသိုလ်စိတ်တွေက အကုသိုလ်ဖြစ်ပေါ်အောင် ကျေးဇူးမပြုနိုင်ပေဘူး။ လောကုတ္တရာကုသိုလ် မဂ်စိတ်(၄)ခုက အကုသိုလ်တွေကို ပယ်သတ်တာ ဖျက်ဆီးတာဖြစ်တယ်။ ဖျက်ဆီးတယ်ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်အောင် ကျေးဇူးပြုတာ မဟုတ်ပေဘူး။ ဒါကြောင့် ပစ္စည်းဘက်က လောကုတ္တရာကုသိုလ် မဂ်စိတ် (၄)ပါး မပါပေဘူး။ လောကီကုသိုလ် (၁၇)ပါးကတော့ အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် အကုသိုလ်ကို ဖြစ်စေသေးတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်တယ်။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော ဒီအချက်မှာတော့ ‘ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ’အရ ကုသိုလ်စိတ် (၂၁)ပါးလုံးပဲရတယ်။ ကုသိုလ် စိတ် အပြည့်ရတယ်။ ‘ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ’အရလည်း ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိသ ဝိပါက်စိတ် (၃၆)ပါးလုံးပဲ ရရှိတယ်။ ကြိယာစိတ် ဝိသ ကြိယာစိတ် (၂၀)လုံးပဲ ရရှိတယ်။ ဒီအချက်မှာတော့ အထူးပြောစရာ မရှိပါဘူး။ ကုသိုလ်ကနေပြီးတော့ အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံဖြစ်တယ်။ နောက်ရှင်းတမ်းကျမှ ပြောပြစရာ တော်တော်များများရှိပါတယ်။

အကုသလပဒသွားရအောင် -။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာ နံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော ဒီအချက်မှာလည်း ပစ္စည်းဘက်ကလည်း အကုသိုလ်စိတ် (၁၂)ပါးဖြစ်တယ်။ ပစ္စယုပ္ပန်တရား ဘက်ကလည်း အကုသိုလ်စိတ် (၁၂)ပါးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချက်မှာလည်း အထူးပြောစရာ မရှိပါဘူး။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော ဒီအချက်မှာ ရှေးရှေးအကုသိုလ်တရား ပစ္စည်းတရားက (၁၂)ပါးဖြစ်တယ်။ နောက်နောက် ပစ္စယုပ္ပန် ကုသိုလ်တရားကလည်း (၂၁)ပါးလုံးပဲရတယ်။

‘ကေသဉ္စိ’ အချို့တော့ မရဘူးတဲ့။ ဘယ်ဥပနိဿယတွေ မရလဲဆို တော့ ဥပနိဿယ (၃)မျိုးထဲက အာရမ္မဏူပနိဿယ မရဘူး။ အနန္တရူပ နိဿယလည်း မရဘူး။ အာရမ္မဏူပနိဿယအနေနဲ့လည်း အကုသိုလ်ကို ကုသိုလ်က အလေးအမြတ် အာရုံမပြုဘူး။ အလေးအမြတ် အာရုံအပြုခံရ

တာက ပစ္စည်းတရား။ အလေးအမြတ် အာရုံပြုတာက ပစ္စယုပ္ပန်တရား ဆိုတော့ ပစ္စယုပ္ပန်တရားဘက်က ပစ္စည်းတရားကို အလေးအမြတ် အာရုံပြု နေရမယ်ဆိုတော့ ကုသိုလ်တရားတွေက အကုသိုလ်တရားတွေကို အလေး အမြတ် အာရုံမပြုပေဘူး။ ဒါကြောင့် အာရမ္မဏူပနိဿယ မရဘူး။ အနန္တရူပ နိဿယလည်း အကုသိုလ်ရဲ့ အခြားမဲ့မှာ ကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ခွင့်မရဘူး။ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဇောဓဏမှာ ကုသိုလ်ဇောဆိုလည်း ကုသိုလ်ချည်း(၇)ကြိမ်၊ အကုသိုလ်ဇောဆိုလည်း အကုသိုလ်ချည်း (၇)ကြိမ်ပဲဖြစ်တော့ အကုသိုလ် ဇောကြားထဲမှာ ကုသိုလ်ဇောညှပ်ပြီးတော့ ဖြစ်လို့ မရတဲ့အတွက်ကြောင့် အနန္တရူပနိဿယ မရဘူး။ ဒါကြောင့် ‘ကေသဉ္စိ’လို့ ထည့်၍ ဟောကြား ထားတယ်။ ဒီ‘ကေသဉ္စိ’ အရတော့ အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ အနန္တရူပနိဿယ (၂)ပါးလုံး မရနိုင်ဘူး။

တတိယအချက် သွားကြရအောင်-။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာ နံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော ဒီအချက်မှာ ‘ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ’အရ ပစ္စည်းတရားက အကုသိုလ်စိတ်(၁၂)ပါး လုံးပဲဖြစ်တယ်။ ‘ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ’အရလည်း အဗျာကတဝိပါက်စိတ် (၃၆)ပါး၊ ကြိယာဝိသ အားလုံးပဲ အပြည့်အစုံ ရကြ ပါတယ်။

အဗျာကတ သွားကြပါစို့-။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာ ကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော ဒီအချက်မှာ

အဗျာကတအရ ပစ္စည်းတရားဘက်က ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိသံ (၃၆)ပါး၊
 ကြိယာစိတ် ဝိသံ(၂၀)၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသံ (၂၈)ပါး၊ နိဗ္ဗာန်တို့ဖြစ်တယ်။ ဝိပါက်
 စိတ် (၃၆)ပါးကလည်း အဗျာကတ။ ကြိယာစိတ်(၂၀)ကလည်း အဗျာကတ။
 ရုပ်(၂၈)ပါးကလည်း အဗျာကတ။ နိဗ္ဗာန်ကလည်း အဗျာကတဖြစ်တယ်။
 သင်္ဂြိုဟ်သင်ဖူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ လွယ်လွယ်နဲ့ပဲ မှတ်လို့ရပါတယ်။
 တရားနာပရိသတ်များထဲမှာ သင်္ဂြိုဟ်လေ့လာဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပါပါ
 လိမ့်မယ်။ နိဗ္ဗာန်ဟာ အဗျာကတဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှား
 ပါတယ်ဘုရား။ ထင်ရှားတယ်။ အဲဒီဝိပါက်စိတ်(၃၆)၊ ကြိယာစိတ်(၂၀)၊
 ရုပ်(၂၈)ပါး၊ နိဗ္ဗာန်ကနေပြီးတော့ ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိသံ၊ ကြိယာစိတ် (၂၀)
 ဖြစ်အောင် ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။ နောက်ရှင်းတမ်း
 ကျမှ ပိုပြီး ထင်ရှားလာပါလိမ့်မည်။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ
 ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော ဒီအချက်မှာ ‘ပုရိမာ
 ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ’အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကြည့်သော ဝိပါက်စိတ်
 (၃၅)ပါးတည်းဟူသော ရှေးရှေး အဗျာကတတွေရတယ်။ (၃၆)ပါးထဲက
 တစ်ပါးကြည့်လိုက်တော့ (၃၅)ပါးဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ကြည့်လဲ၊ ဒါလေး
 သိဖို့လိုတယ်။ ဖိုလ်စိတ်ဟာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သွားပြီးရင် ရဟန္တာ
 ဖြစ်သွားပေပြီ။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ကုသိုလ်ရှိပါသေးရဲ့လား...
 မရှိပါဘုရား။ မရှိတော့ပေဘူး။ အဗျာကတတွေပဲ ဖြစ်ကုန်တယ်။ ဒါကြောင့်
 အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ဟာ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်တော့ ကျေးဇူးမပြုနိုင်တော့ပေဘူး။
 အဗျာကတဖြစ်အောင်ပဲ ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဒါကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ကို
 တော့ ကြည့်ရတယ်။

‘ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ’အရ ကုသိုလ်ဘက်ကတော့ ကုသိုလ်စိတ် (၂၁)ပါးပဲရတယ်။ သူ့ကိုတော့ အလေးအနက် စဉ်းစားစရာ ရှိပါတယ်။ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် ရောက်သွားပြီး ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ သူ့သန္တာန်မှာ ကုသိုလ်ကို မဖြစ်တော့ပေဘူး။ မဖြစ်တော့ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်က ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုလို့ မရတော့ပေဘူး။ အဲဒီတော့ ပစ္စည်းဘက်က မကြည့်ရပါဘူးလား ... ကြည့်ရပါတယ်ဘုရား။ ကြည့်ရမယ်။

တတိယအချက် သွားကြပါစို့-။

‘ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော ဒီအချက်မှာ ‘ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ’အရ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိသ (၃၂)ခုရတယ်။ လောကုတ္တရာဝိပါက်စိတ် (၄)ခုကို မရနိုင်တော့ပေဘူး။ လောကုတ္တရာဝိပါက် ကနေ၍ အကုသိုလ်ဖြစ်အောင်တော့ ကျေးဇူးမပြုနိုင်တော့ပေဘူး။ ငြိမ်းသာ ငြိမ်းစေတယ်။ ကင်းသာ ကင်းပျောက်စေတယ်။ ဖြစ်အောင်တော့ ကျေးဇူး မပြုတော့ပေဘူး။ အကုသိုလ်တရားတွေ ငြိမ်းသွားအောင် လောကုတ္တရာ ဝိပါက်စိတ်တွေက သူ့ကိစ္စတပ်ပြီး ငြိမ်းစေတယ်။ ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးမပြုတဲ့ အတွက်ကြောင့် လောကုတ္တရာဝိပါက်(၄)ခု ဖိုလ်စိတ်(၄)ခုကိုတော့ မကြည့် ထားရပါဘူးလား ... ကြည့်ထားရပါတယ်ဘုရား။ ကြည့်ထားရတယ်။

ကြိယာစိတ်(၂၀)ကိုလည်း မရပေဘူး။ ဒါကြောင့် ကြိယာစိတ်(၂၀) ကလည်း အကုသိုလ်ဖြစ်အောင်တော့ ကျေးဇူးမပြုတော့ပေဘူး။ ရဟန္တာ သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ကြိယာစိတ်တွေက အကုသိုလ်ဖြစ်အောင်တော့ ကျေးဇူးမပြု တော့ပေဘူး။ ရုပ်(၂၈)ပါးလည်းရတယ်။ ရုပ်(၂၈)ပါးကတော့ အကုသိုလ် ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ရူပါရုံအဆင်းကို တပ်မက်ပြီးတော့ အကုသိုလ်

တွေဖြစ်တယ်။ သဒ္ဓါရုံအသံကို တပ်မက်ပြီးတော့ အကုသိုလ်တွေဖြစ်တယ်။
ဂန္ဓာရုံအနံ့ကို တပ်မက်ပြီးတော့ အကုသိုလ်တွေဖြစ်တယ်။ ရသာရုံအရသာကို
တပ်မက်ပြီး အကုသိုလ်တွေဖြစ်တယ်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံအတွေ့ကို တပ်မက်ပြီး
အကုသိုလ်တွေဖြစ်တယ်။ အာရုံ(၅)ပါး၊ အာရုံ(၆)ပါးကို အာရုံပြုပြီး
အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အကုသိုလ်(၁၂)ပါးလုံးတော့ မဖြစ်နိုင်ပါ
ဘူးလား ... ဖြစ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်နိုင်တယ်။

‘ဥတုဘောဇနမ္ပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

သေနာသနမ္ပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော ပါဠိတော်
ကိုတော့ အထူးသီးခြား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။
ပါဠိတော်အတိုင်း အရကောက်ရှင်းပြတာကတော့ အသင့်အတင့် ပြည့်စုံသွား
ပါပြီ။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုနေပုံ တရားနာပရိသတ်များ
သန္တာန်မှာ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းတရားကနေ ပကတူပနိဿယ ပစ္စယုပ္ပန်
တရားဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုနေပုံကို ဆက်ပြီး ဟောကြားပါတော့မယ်။
ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းတစ်ခုတည်းပဲ ဒီမှာ အဓိကထားဟောဖို့ ကျန်နေ
ပါတယ်။ အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ အနန္တရူပနိဿယတို့က နောက်က ဟောခဲ့
ပြီးသားဖြစ်တယ်။ အာရမ္မဏူပနိဿယက အာရမ္မဏနဲ့ ဆင်ဆင်ဖြစ်တယ်။
အနန္တရူပနိဿယက အနန္တရနဲ့ အလားတူဖြစ်တယ်။

‘ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿဓမ္မဿ ဥပနိဿယပစ္စယေန
ပစ္စယော’၌ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ထားပုံက -

‘သဒ္ဓံ ဥပနိဿယ ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ သမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထ
ကမ္မံ ကရေတိ၊ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဝိပဿနံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ၊

အဘိညံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ'ဟု ပဉ္စဝါရ ပါဠိတော်မှာ အကျယ်တဝင့် ဟောထားပါတယ်။

သဒ္ဓါက ပစ္စည်းတရား၊ အလှူဒါနပြုတာက ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ သဒ္ဓါတရားကလည်း ကုသိုလ်တရားပဲ။ ဒါနပြုလုပ်တာလည်း ကုသိုလ်တရားပဲဖြစ်တယ်။ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

သဒ္ဓံ = သဒ္ဓါတရားကို၊ ဥပနိဿာယ = အမှီပြု၍၊ သီလံ = သီလကို၊ သမာဒိယတိ = ဆောက်တည်၏။

သဒ္ဓါတရားကလည်း ကုသိုလ်ပဲ။ သီလဆောက်တည်တာကလည်း ကုသိုလ်ပဲဖြစ်တယ်။ သဒ္ဓါတရားက ပစ္စည်းတရား။ သီလကုသိုလ်က ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ မဖြစ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဥပနိဿာယပစ္စည်းတွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ကျေးဇူးပြုနေတာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာမကောင်းပါဘူးလား ... ဖြစ်စရာ ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ သဒ္ဓါတရားရှိနေတာ နေရာကျလိုက်တာ။ ဒါနလည်းပြုနိုင်၍ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ဥပနိဿာယပစ္စည်းက ဒါနကိုလည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ဥပနိဿာယပစ္စည်းက သီလကုသိုလ်ကိုလည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ။

ဥပေါသထကမ္မံ = ဥပုသ်စောင့်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောတိ = ပြု၏။

ဒီနေ့ ဥပုသ်သည်တွေအတွက် နေရာကျလိုက်တာ။ ဥပုသ်သည်တွေကို

ကုသိုလ်ရအောင် ဘယ်သူကနေ ကျေးဇူးပြုလိုက်တာပါလဲ။ သဒ္ဓါတရားက ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။

သဒ္ဓံ ဥပနိဿယ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ။

သဒ္ဓံ = ဘုရား တရား သံဃာ ကံ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်အားကိုးသော သဒ္ဓါတရားကို၊ ဥပနိဿယ = ဥပနိဿယ ကတွာ = အမှီပြု၍၊ ဥပေါသထကမ္မံ = ဥပုသ်စောင့်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောတိ = ပြု၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ သဒ္ဓါတရားက ဥပနိဿယ ပစ္စည်း အကြောင်းတရား။ ဥပုသ်စောင့်လို့ရတဲ့ ကုသိုလ်က ပစ္စယုပ္ပန် အကျိုးတရားတွေ။ အခုပဲ ရမနေပါဘူးလား ... ရနေပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ သဒ္ဓါတရားတွေကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားနေ တယ်ဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ထင်ရှား လိုက်တာ။

သဒ္ဓံ = သဒ္ဓါတရားကို၊ ဥပနိဿယ = အမှီပြု၍၊ ဈာန် = ဈာန်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ = ဖြစ်စေ၏။

တရားနာပရိသတ်များခေတ်မှာတော့ မထင်ရှားဘူး။ ရှေးရှေးခေတ် တွေကတော့ ထင်ရှားခဲ့ပါတယ်။ ဈာန်ရအောင် အားထုတ်တယ်ဆိုတာလည်း သဒ္ဓါတရားရှိမှ၊ ယုံကြည်ချက်ရှိမှ အားထုတ်နိုင်တာဖြစ်တယ်။ အားထုတ်လို့

ရှိရင်လည်း ဈာန်တရားတွေ ရကိုရနိုင်တယ်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ = မျက်မှောက်ဘဝမှာ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ရခြင်းအကျိုးတွေကို ရနိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားရှိတော့ ဈာန်ဖြစ်အောင် အားမထုတ်ပါဘူးလား... အားထုတ်ပါတယ်ဘုရား။ သဒ္ဓါတရားက ပစ္စည်းတရား ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းတရား။ ဈာန်ကုသိုလ်တွေက ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုးတရားဖြစ်တယ်။

သဒ္ဓံ ဥပနိဿယ ဝိပဿနံ ဥပ္ပါဒေတိ။

သဒ္ဓံ = သဒ္ဓါတရားကို၊ ဥပနိဿယ = အမှီပြု၍၊ ဝိပဿနံ = ဝိပဿနာကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ = ဖြစ်စေ၏။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံ၊ ကံ၏အကျိုး ဒီ(၅)မျိုးကို ယုံကြည်အားကိုးတဲ့ သဒ္ဓါတရားက ဥပနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာက ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုးတရားဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာတရားတွေ အားထုတ်မနေကြပါဘူးလား ... အားထုတ်နေကြပါတယ်ဘုရား။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်းအနေနဲ့ ဘယ်သူကြောင့် အားထုတ်ရတာလဲ ... သဒ္ဓါတရားကြောင့်ပါဘုရား။ သဒ္ဓါတရားကြောင့် ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။

သဒ္ဓါတရားကလည်း ကုသိုလ်။ ဝိပဿနာကလည်း ကုသိုလ်။ ‘ကုသလော ကုသလဿ’၊ ‘ကုသလော ဓမ္မော၊ ကုသလဿ ဓမ္မဿ’၊ ‘ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ’ အရ ရှေးရှေးသော သဒ္ဓါတရားက နောက်နောင်သော ဒါန သီလ ဥပေါသထကုသိုလ်တွေ၊ ဈာန်ကုသိုလ်တွေ၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုနေတာဖြစ်တယ်။ ပါဠိတော်နဲ့စပ်ပြီးတော့ သိရတာ အလွန်ပဲ နေရာကျပါတယ်။

ဘယ်သူ့သန္တာန်မှာ ကျေးဇူးပြုနေတာလဲလို့ မေးလိုက်ရင် အခုအချိန်မှာ ဆိုလို့ရှိရင် တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာပဲ ကျေးဇူးပြုနေတာ ဖြစ်ပေတယ်။ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ကုသိုလ်တရားက ဒါနကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင်၊ သီလကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင်၊ ဥပုသ်စောင့်တဲ့ ဥပေါသထကုသိုလ် တွေဖြစ်အောင်၊ ဈာန်တရားကတော့ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာလို့ ဆိုလို့မရဘူး။ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင်လည်း ကျေးဇူးပြုနေတာ ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုနေတာဖြစ်တယ်။

သဒ္ဓံ ဥပနိဿယ မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ။

သဒ္ဓံ = သဒ္ဓါတရားကို၊ ဥပနိဿယ = အမှီပြု၍၊ မဂ္ဂံ = မဂ်ကို၊ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ = ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေ သတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ကုသိုလ်တရားကပဲ မဂ္ဂံ = မဂ်ကုသိုလ်(၄)ခုကိုဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ပကတူပနိဿယသတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုတယ်။ ကျေးဇူးပြုလို့ပဲ ဝိပဿနာ တရားတွေ အားထုတ်နေတော့ တစ်နေ့သောအခါ မဂ်ကုသိုလ်တွေ မဖြစ် လာပါဘူးလား ... ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်တော့ဖြစ်လာမှာ မုချပါပဲ။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ သဒ္ဓါတရားရှိနေတာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်စရာ မကောင်း ပါဘူးလား ... ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ အပါယ်တံခါးကို ပိတ်စေနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်တိုင်အောင် ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ သဒ္ဓါတရားပဲ။ သဒ္ဓါတရားကလည်း

ကုသိုလ်၊ မဂ်ကလည်း ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ သဒ္ဓါတရားဟာ တရားနာပရိ သတ်များအတွက်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ကျေးဇူးအများဆုံးပါပဲ။

ဒါကြောင့် ကျမ်းဂန်ဆရာတွေက သဒ္ဓါတရားကို ချီးမွမ်းပြီး ဖွင့်ပြ ကြတယ်။

သာ ဟတ္ထ ဝိတ္တ ဗီဇာနိဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ (အဋ္ဌသာလိနီ-၄-၁၆၃)

သာ = ထိုသဒ္ဓါကို၊ ဟတ္ထ ဝိတ္တ ဗီဇာနိဝိယ = လက်နဲ့တူသည်၊ စီးပွားဥစ္စာနဲ့တူသည်၊ မျိုးစေ့ကောင်းနဲ့တူသည်ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ = မှတ်အပ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ အဋ္ဌကထာစရိယော = အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ သံဝဏ္ဏေ တိ = ကောင်းစွာမသွေ ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ သဒ္ဓါတရားဟာ လက်နဲ့ လည်း တူတယ်၊ စီးပွားဥစ္စာ ရတနာတွေနဲ့လည်း တူတယ်၊ မျိုးစေ့ကောင်း နဲ့လည်း တူတယ်။ လက်နဲ့ ဘယ့်နှယ်များ တူပါသလဲ။ လက်ဟာ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်အတွက် အသုံးအကျဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ အသုံးအကျဆုံးဖြစ်သလို သဒ္ဓါတရားဟာလည်း မိမိဘဝသံသရာမှာ ချမ်းသာစွာ ကျင်လည်ဖို့ရာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ဖို့ရာ အသုံးအကျဆုံး၊ အခြေခံအကျဆုံးပါပဲဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။

လက်ဟာ မိမိခန္ဓာကိုယ်အတွက် အသုံးအကျဆုံးပါပဲ။ မသန့်ရှင်းတာ ကို သန့်ရှင်းအောင် ဘာနဲ့ပြုပြင်ရပါသလဲ ... လက်နဲ့ပါဘုရား။ လက်နဲ့ပဲ ပြုပြင်ရတယ်။ မတင့်တယ်တာကို တင့်တယ်သွားအောင် ဘာနဲ့ပြုပြင်ရပါ

သလဲ ... လက်နဲ့ပါဘုရား။ လက်နဲ့ပဲ ပြုပြင်ရတယ်။ ပစ္စည်းပစ္စယတွေ သိမ်းတဲ့အခါကျတော့ ဘာနဲ့သိမ်းရပါသလဲ ... လက်နဲ့ပါဘုရား။ လက်နဲ့ သိမ်းရပါတယ်။ အဖိုးပင် မတန်ငြားသော်လည်း အသုံးကျတဲ့ပစ္စည်းတွေ သိမ်းတဲ့အခါ ဘာနဲ့သိမ်းရပါသလဲ ... လက်နဲ့ပါဘုရား။ အသင့်အတင့် အဖိုးထိုက်တန်တဲ့ အဝတ်အထည်တွေ သိမ်းတဲ့အခါကျတော့လည်း ... လက်နဲ့ပဲ သိမ်းရပါတယ်ဘုရား။ သိပ်တန်ဖိုးရှိတဲ့ ရတနာတွေ သိမ်းတဲ့ အခါကျတော့လည်း ... လက်နဲ့ပဲ သိမ်းရပါတယ်ဘုရား။ လက်ဟာ အသုံး အကျဆုံး မဖြစ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

လက်ဟာအသုံးအကျဆုံးဖြစ်သလို မိမိတို့ရဲ့ သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ သဒ္ဓါ တရားဟာလည်း မိမိတို့အတွက် အသုံးအကျဆုံး၊ အကောင်းဆုံး အခြေခံ တရားပါပဲဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော လက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒါနလည်း မပြုလုပ်နိုင်ပါဘူးလား ... ပြုလုပ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ဒါနကုသိုလ်ကိုလည်း ရအောင်ယူနိုင်တယ်။ ဒါနတွေ ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြင့် နောင်ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်းမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရတနာတွေ ပေါများ ကြွယ်ဝချမ်းသာပြီးတော့ ကိုယ်ပြုချင်တဲ့ ကောင်းမှုတွေ ပြုပြီးတော့ နိဗ္ဗာန် ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင်လည်ရပြီး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရဲ့ အထောက်အပံ့ကောင်းတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်တော့ ဒါနတွေ မပြုလုပ်နိုင်ပါဘူးလား ... ပြုလုပ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ သဒ္ဓါတရားတည်း ဟူသောလက်ဖြင့် ဒါနကုသိုလ်ကို ရအောင် ယူတာပါပဲ။

သီလဆောက်တည်ခြင်းဖြင့် နောက်ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်းမှာ 'သက်ရှည်ကျန်းမာ' အသက်လည်းရှည်၊ ကျန်းလည်းကျန်းမာ။ ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်တဲ့အခါ သမာဓိကိုလည်း လျင်မြန်စွာ ဖြစ်စေနိုင်တယ်လို့

ယုံကြည်တော့ သီလလည်း မဆောက်တည်ပါဘူးလား ... ဆောက်တည်ပါတယ်ဘုရား။ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသောလက်ဖြင့် သီလကုသိုလ်ကို ရအောင် ယူလိုက်တာပါပဲ။

ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်သဖြင့် မိမိအလိုရှိအပ်၊ တောင့်တအပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လျင်မြန်စွာ ရောက်ရှိသွားနိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားရှိတော့ ဝိပဿနာတရားတွေ အားမထုတ်နိုင်ပါဘူးလား ... အားထုတ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသောလက်ဖြင့် ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို ရအောင် ယူနိုင်တာပါပဲ။ လက်နဲ့ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သဒ္ဓါတရား၊ လက်နှင့်ကား၊ မခြားတူပေသည်။

စီးပွားဥစ္စာ ရတနာတွေနဲ့လည်း တူတယ်။ စီးပွားဥစ္စာ ရတနာပိုင်ရှင်တွေ လောကမှာ ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတွေ ဝယ်ယူသုံးဆောင်နိုင်တယ်။ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တွေလည်း ကောင်းမြတ်တဲ့ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တွေကို ဝယ်ယူပြီး ချမ်းသာစွာ သုံးဆောင်ရ။ အဝတ်အထည်တွေလည်း ကောင်းမြတ်တဲ့ အဝတ်အထည်တွေကို ဝယ်ယူပြီး ချမ်းသာစွာ ဝတ်ဆင်ရ။ အိမ်ရာတိုက်တာတွေလည်း ကောင်းမြတ်တဲ့ အိမ်ရာတိုက်တာတွေ ဝယ်ယူပြီး ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ရ။ မော်တော်ကား ယာဉ် ရထားတွေလည်း ကောင်းမြတ်တဲ့ မော်တော်ကား ယာဉ် ရထားတွေကို ဝယ်ယူပြီး ချမ်းသာစွာ စီးနင်းရ။ ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတွေကို ရတနာပိုင်ရှင်တွေက ဝယ်ယူပြီး သုံးဆောင်နိုင်သလို သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ဥစ္စာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း လူချမ်းသာကိုလည်း ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရအောင်ယူနိုင်၊ နတ်ချမ်းသာကိုလည်း ဝယ်ယူသကဲ့သို့

ရအောင်ယူနိုင်၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာကိုလည်း ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရအောင်ယူနိုင်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုလည်း ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရအောင်ယူနိုင်ပေတယ်။ ဝယ်ယူသကဲ့သို့ မရနိုင်ပါဘူးလား ... ရနိုင်ပါတယ်ဘုရား။

ဒါနတွေ ပြုထားလို့၊ သီလတွေ ဆောက်တည်ထားလို့ရှိရင် လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရရှိနိုင်တယ်။ သမထတွေ ပွားများအားထုတ်တော့ ဈာန်ရအောင် ပွားများမယ်ဆိုရင် ဗြဟ္မာချမ်းသာကို ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရရှိနိုင်တယ်။ ဝိပဿနာတရားတွေ အောင်မြင်အောင် ပွားများအားထုတ်မယ်ဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ဝယ်ယူသကဲ့သို့ မရရှိနိုင်ပါဘူးလား... ရရှိနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ရရှိနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် စီးပွားဥစ္စာရတနာတွေနဲ့ လည်း တူတယ်တဲ့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သဒ္ဓါတရား၊ ဥစ္စာများ၊ မြွှားတူပေသည်။

သဒ္ဓါတရားသည် မျိုးစေ့ကောင်းနှင့်လည်းတူတယ်။ မျိုးစေ့ကောင်းမှာ ကိစ္စ ၂-ခုရှိတယ်။ အောက်သို့ အမြစ်ထွက်စေခြင်းကိစ္စ၊ အထက်သို့ အညွန့်အတက်ထွက်စေခြင်းကိစ္စဟူ၍ ၂-ခုရှိပေတယ်။ အမြစ်နဲ့လည်း ပြည့်စုံ၊ အညွန့်အတက်နဲ့လည်း ပြည့်စုံတဲ့ သစ်ပင်သည် အချိန်တန်တဲ့အခါကျတော့ ထိုက်တန်တဲ့ အသီးအပွင့်တွေ သီးပွင့်လာသလို သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော မျိုးစေ့ကလည်း မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အသီးအပွင့်တွေကို သီးပွင့်ရရှိစေတယ်။

သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အမြစ်နဲ့တူတဲ့ သီလနဲ့လည်းပြည့်စုံ၊ အညွန့်အတက်နဲ့တူတဲ့ သမထ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင် အားမထုတ်နိုင်ပါဘူးလား ... အားထုတ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ အားထုတ်နိုင်

တော့ အမြစ်နဲ့တူတဲ့ သီလနဲ့လည်း ပြည့်စုံ၊ အညွန့်အတက်နဲ့တူတဲ့ သမထ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေနဲ့လည်း ပြည့်စုံပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ မိမိ၏ ပါရမီ အားလျော်စွာ မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၊ မဂ်သီး ဖိုလ်သီး နိဗ္ဗာန်အသီးတွေ ခံစားရရှိနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။ မျိုးစေ့ကောင်းနဲ့ မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ မျိုးစေ့ကောင်းများနဲ့ တူလိုက်တာ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သဒ္ဓါတရား၊ မျိုးစေ့များ၊ မခြားတူပေသည်။

လက်နဲ့တူတဲ့ သဒ္ဓါတရား၊ စီးပွားဥစ္စာနဲ့တူတဲ့ သဒ္ဓါတရား၊ မျိုးစေ့ကောင်းနဲ့တူတဲ့ သဒ္ဓါတရား မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေတာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စရာ မကောင်းပါဘူးလား ... ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ ဒါနလည်းပြုနိုင်၊ သီလလည်း ဆောက်တည်နိုင်၊ ဝိပဿနာတရားလည်း အားထုတ်နိုင်တယ်။ ကုသိုလ်တွေ မဖြစ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ကုသိုလ်တရားက ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုနေတာ ထင်ရှားသွားပါပြီ။ အသင့်အတင့် ထင်ရှားသွားပါပြီ။

ဒုတိယအချက် သွားကြစို့-။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရှေးရှေးကဖြစ်တဲ့ သဒ္ဓါတရားက နောက်နောက်၌ဖြစ်မည့် အကုသိုလ်တရားတွေကို ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဘယ်လိုအခါမျိုးလဲဆိုတော့ ‘သဒ္ဓံ ဥပနိဿယာယ မာနံ ဇေယျတိ၊ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ’ ပါဠိတော်မှာ ဟောကြားတယ်။

သဒ္ဓံ = သဒ္ဓါတရားကို၊ ဥပနိဿယ = အမှီပြု၍၊ မာနံ = မာနတရားကို၊ ဇေယျတိ ပဝတ္တေတိ = ဖြစ်စေ၏။ ဒိဋ္ဌိ = မှားသောအယူကို၊ ဂဏှာတိ = ယူ၏။

သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က “ဒီလိုကောင်းမှုတွေ ငါပဲပြုနိုင်တယ်။ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြုနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါ့လောက် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ပြုနိုင်သေးလဲ”။ တစ်ခါတစ်ရံ နှလုံးသွင်းမတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မာနတွေ မဖြစ်လာပါဘူးလား ... ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။ “ငါ့လောက် သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိမယ်မထင်ပါဘူး၊ ငါ့လောက် ကုသိုလ်ပြုနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိမယ်မထင်ပါဘူး”လို့များ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်သွားရင် အဲဒီသဒ္ဓါတရားကနေ ဘယ်သူ့ကို ကျေးဇူးပြုလိုက်တာလဲဆိုရင် မာနကို ကျေးဇူးပြုလိုက်တယ်။ သဒ္ဓါတရားက ကုသိုလ်၊ မာနက အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ကျေးဇူးမပြုပါဘူးလား ... ပြုပါတယ်ဘုရား။

ဒိဋ္ဌိလည်း ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ သဒ္ဓါတရားက ကုသိုလ်၊ ဒိဋ္ဌိက အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ တရားနာပရိသတ်များအနေနဲ့တော့ တရားတွေက နာကြားထားလို့ အသင့်အတင့်ကလည်း နှလုံးသွင်းတတ်လို့၊ ဝိပဿနာတရားတွေ အားထုတ်ခဲ့လို့ ဒီလိုတော့ သဒ္ဓါတရားကနေပြီးတော့ မာနတို့ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြစ်တာ အလွန်နည်းပါလိမ့်မယ်။ မဖြစ်အောင်ဘဲ မကြိုးစားနေရပါဘူးလား ... ကြိုးစားနေရပါတယ်ဘုရား။

“သဒ္ဓါတရားနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ငါသာလျှင် အားထုတ်နိုင်တယ်။ သူတို့တော့ အားမထုတ်နိုင်ပါဘူး”။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့အခါ ဒီလိုဖြစ်ဖြစ်သွား

ရင်တော့ သဒ္ဓါတရားကနေ ဘယ်သူ့ကို ကျေးဇူးပြုနေတာလဲ ... အကုသိုလ် တရားကို ကျေးဇူးပြုတာပါဘုရား။ ဒီလိုတော့ မဖြစ်စေရဘူး။ “သူလည်း အားထုတ်မှာပါပဲ၊ ကိုယ်လည်း အားထုတ်တာပဲ၊ သူလည်း ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်မှာပါပဲ”။ ဒီနှလုံးသွင်းလောက်ပဲ တရားနာပရိသတ်များရှိပါတယ်။ မာန ဆိုတာလည်း ကောင်းတာတော့ မဟုတ်ပေဘူး။ အကုသိုလ်ပဲဖြစ်တယ်။ ဒီသဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ဥပနိဿယပစ္စည်းကနေပြီးတော့ မာနလည်း ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဒိဋ္ဌိလည်းဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်။ သဒ္ဓါတရားက အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံကို မြတ်စွာဘုရားက ဤမျှပဲ ဟောကြားပါတယ်။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။ သဒ္ဓံ ဥပနိဿယ အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတိ၊ ပရိယိဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခံ ပစ္စနဘောတိ ဟူသော ပါဠိတော်၌ ကုသိုလ်ကနေ အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံဖြစ်တယ်။

သဒ္ဓံ = သဒ္ဓါတရားကို၊ ဥပနိဿယ = အမှီပြု၍၊ အတ္တာနံ = မိမိကိုယ်ကို၊ အာတာပေတိ = ပူလောင်စေ၏၊ ပရိတာပေတိ = ထက်ဝန်းကျင်မှ ပူလောင်စေ၏၊ ပရိယိဋ္ဌိမူလကံ = ရှာမှီးခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော၊ ဒုက္ခံ = ဆင်းရဲကို၊ ပစ္စနဘောတိ = ခံစားရ၏။

သဒ္ဓါတရားရှိတော့ ကောင်းမှုတွေ ပြုလုပ်ရတာ၊ ကြိုးစားပြီး ပြုလုပ် ရတာ ခန္ဓာကိုယ်က မပင်ပန်းပါဘူးလား ... ပင်ပန်းပါတယ်ဘုရား။ ခန္ဓာ ကိုယ်က ပင်ပန်းတာက အဗျာကတဖြစ်တယ်။ သဒ္ဓါတရားက ကုသိုလ်တရား ဖြစ်တယ်။ ဤကဲ့သို့ ကုသိုလ်က အဗျာကတကိုလည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။

တရားကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ရှာမှီးရတဲ့ဒုက္ခလည်း မဖြစ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ရှာမှီးရတာ ဆင်းရဲဒုက္ခလား၊ သုခလား ... ဆင်းရဲဒုက္ခပါဘုရား။ ရှာမှီးရတဲ့ဒုက္ခ အဗျာကတဖြစ်တဲ့ ကိုယ်မှာဖြစ်ရတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲမှုဒုက္ခ၊ ရှာမှီးရခြင်းအရင်းရှိတဲ့ ဒုက္ခံ = ဒုက္ခကို၊ ပစ္စနဘောတိ = ခံစားရတယ်။

သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ကုသိုလ်တရားကနေပြီးတော့ ဒုက္ခကို ကျေးဇူးပြုတယ်။ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေတယ်။ ဆင်းရဲစေတယ်။ မဖြစ်စေပါဘူးလား ... ဖြစ်စေပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်စေတယ်။ ကုသိုလ်တွေကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ မခံရပါဘူးလား ... ခံရပါတယ်ဘုရား။ ကုသိုလ်တွေပြုလုပ်ရအောင် ကျေးဇူးပြုနေတာက သဒ္ဓါတရား။ ပြုတဲ့အခါ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ခံရတာက အဗျာကတတရားဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်တရားတည်းဟူသော သဒ္ဓါတရားကနေပြီးတော့ အဗျာကတဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ကျေးဇူးပြုတယ်။ ထင်ရှားသွားပါပြီ။

ကုသလပဒ(၃)ချက် ရှင်းတမ်းလေး ပြီးသွားပြီ။ အကုသလပဒ(၃)ချက်ကို ရှင်းပြပါတော့မယ်။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရှေးရှေး အကုသိုလ်တရားတွေက နောက်နောက် အကုသိုလ်တရားတွေကို ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဘယ်လိုအခါမျိုးပါလဲဆိုတော့ -

ရာဂံ ဥပနိဿာယ ပါဏံ ဟနတိ၊ အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊ မုသာ

ဘဏတိ၊ ပိသုဏံ ဘဏတိ၊ ဖရသံ ဘဏတိ၊ သမ္ပံ ပလပတိ။

ရာဂံ = လိုချင်တပ်မက်ခြင်း ရာဂကို၊ ဥပနိဿာယ = အကြောင်းပြု၍ အမှီပြု၍ (ဝါ) ဥပနိဿာယပစ္စည်းပြု၍၊ ပါဏံ = သတ္တဝါကို၊ ဟနတိ = သတ်၏။

ရာဂ = လောဘကလည်း အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်တာကလည်း အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ တပ်မက် လွန်းလို့၊ စားချင်လွန်းလို့ (သို့မဟုတ်) လိုချင်စရာတွေကို လိုချင်လွန်းလို့ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်တယ်။ လိုချင်နေတဲ့ ရာဂပစ္စည်းတရားကလည်း အကုသိုလ်ပဲဖြစ်တယ်၊ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်တာလည်း အကုသိုလ်ပဲ ဖြစ်တယ်။

ရာဂံ ဥပနိဿာယ အဒိန္နံ အာဒိယတိ = တပ်မက်ခြင်း လောဘကို အမှီပြုပြီး သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ခိုးတယ်။ တပ်မက်ခြင်း ရာဂကလည်း အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ခိုးတာကလည်း အကုသိုလ် ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရာဂံ = တပ်မက်ခြင်း လောဘကို၊ ဥပနိဿာယ = အမှီပြု၍၊ မုသာ = ချို့ယွင်းသောမုသားစကားကို၊ ဘဏတိ = ပြောဆို၏။

ပစ္စည်းတရား ရာဂကလည်း အကုသိုလ်၊ မုသားဆိုတာကလည်း အကုသိုလ်ပဲဖြစ်တယ်။ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

ရာဂံ = တပ်မက်ခြင်း လောဘကို၊ ဥပနိဿယ = အမှီပြု၍၊ ပိသုဏံ = ချောပစ်ကုန်းတိုက်စကားကို၊ ဘဏတိ = ပြောဆို၏။

ရာဂ = လောဘပစ္စည်းတရားကလည်း အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ချောပစ်ကုန်းတိုက်တာကလည်း အကုသိုလ်ပဲဖြစ်တယ်။ ဆရာဆရာများက ပိသုဏကို ကုန်းတိုက်တာလို့ မြန်မာလို ရှင်းရှင်းနားလည်အောင် ဖွင့်ပြကြတယ်။ မြန်မာလို ပြန်ပြကြတယ်။

ပါဠိတော်အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ပိသုဏဆိုတာ 'ပိယသုည'ပါပဲ။ ပိယ-က ချစ်ခင်တာ၊ သုည-က ဆိတ်သုဉ်းသွားအောင် ပြုလုပ်တာ။ သူနှစ်ဦးတို့ ချစ်ခင်နေတာကို အချစ်တွေ ပျက်သွားရအောင်၊ ဆိတ်သုဉ်းသွားအောင် ပြောတဲ့စကားကို ပိသုဏဝါစာဟုခေါ်တယ်။

တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ခင်မင်ကြည်ညိုနေကြတဲ့ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ခင်မင်နေကြတာ၊ ကြည်ညိုနေကြတာကို အကြည်ညိုတွေပျက်သွားအောင် ပြောတဲ့စကားကို ပိသုဏဝါစာလို့ ခေါ်တယ်။ ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လား ... အကုသိုလ်ပါဘုရား။ ရာဂကလည်း အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ပိသုဏဝါစာကလည်း အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ပကတူပနိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနေတာဖြစ်တယ်။

ဖရသံ ဘဏတိ။

ရာဂံ = တပ်မက်ခြင်း လောဘကို၊ ဥပနိဿယ = အမှီပြု၍ (ဝါ) ဥပနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍၊ ဖရသံ = ကြမ်းတမ်းသော စကားကို၊ ဘဏတိ = ပြောဆို၏။

ရာဂကလည်း အကုသိုလ် ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ ဖရသ = ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ဆိုတာကလည်း အကုသိုလ် ပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဖရသဝါစာကလည်း အင်္ဂါလက္ခဏာ(၂)မျိုး ရှိပါတယ်။ စကားကသာ ကြမ်းတယ်၊ နှုတ်ကသာ ကြမ်းတယ်၊ စေတနာက မကြမ်းလို့ရှိရင် ဖရသ ဝါစာ မဖြစ်ဘူး။ စကားကတော့ ချို့ပါရဲ့၊ စေတနာက ကြမ်းနေလို့ရှိရင်တော့ ဖရသဝါစာဖြစ်တယ်။ ဝတ္ထုသာမကလေးတွေက တော်တော်များများပါပဲ။

တစ်ချိန်သောအခါ သားအမိ(၂)ယောက် အတူတကွနေထိုင်ကြတယ်။ သားနဲ့အမိ သဘောထားချင်း မတူကြ၊ မတိုက်ဆိုင်ကြတော့ မကြာခဏ ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ သားက မိခင်ရဲ့အိမ်မှာ မနေတော့ဘူး။ သွားတော့မယ်။ အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားတော့မယ်ဆိုတော့ မိခင်က မသွားစေချင်တာနဲ့ “အေး- သွားလို့ရှိရင် သင့်ကို တောထဲမှ ကျွဲရိုင်းမ ခတ်လို့သေလိမ့်မယ်။ သေပါစေ၊ သေပါစေ”လို့ ကျိန်စာတိုက်ပေးလိုက်တယ်။ သားက “သေချင်သေ၊ ကျေချင်ကျေ၊ သွားမှာပဲ”လို့ဆိုပြီး သွားလိုက်တာ တောထဲရောက်သွားတဲ့ အခါကျတော့ မိခင်ပြောတဲ့အတိုင်း ကျွဲရိုင်းမကြီးတစ်ကောင် အရှိန်အဟုန် ပြင်းစွာနဲ့ ခတ်ဖို့ပြေးလာတာကို ဘယ်လိုမှ ရှောင်လို့မရတော့ပေဘူး။ ရှောင်ကွင်းလို့မရတော့ သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ပြုတယ်။

“မိခင်သည် နှုတ်ကသာ ပြောလိုက်တာ၊ စိတ်ထဲကတော့ သေစေချင်တဲ့ စေတနာ မပါလို့ရှိရင် ဒီကျွဲရိုင်းမ မခတ်နိုင်ပါစေသတည်း။ သေစေလိုတဲ့ စေတနာပါရင်တော့ ခတ်ပါစေ”ဟု သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်တဲ့အခါ ကျွဲရိုင်းမ ကြီးသည် အဲဒီနေရာမှာ ကြိုးနဲ့ ချည်ထားလိုက်သလို ဖြစ်သွားတယ်။ ရှေ့သို့ မတိုးလာတော့ပေဘူး။ အဲဒီကနေ နောက်ပြန်လှည့်သွားတယ်။ စေတနာက

မကြမ်းတော့ ဖရသဝါစာ ဖြစ်ပါရဲ့လား ... မဖြစ်ပါဘုရား။ မိဘတွေက သားသမီးတွေကို ဒီလိုပဲ တစ်ခါတစ်ရံတော့ ခပ်ထိထိခပ်နာနာလေး ပြောတော့ ပြောရတာပဲ။ စေတနာကတော့ မကြမ်း၍ ဖရသဝါစာ မဖြစ် ပါဘူး။

စကားကသာ ချိုတယ်၊ စေတနာကကြမ်းရင်တော့ ဖရသဝါစာ ဖြစ်တယ်။ တစ်ချိန်သောအခါ မင်းကြီးက မင်းသားငယ်တွေ၊ မှူးကြီးမတ်ရာ တွေနဲ့ ညီလာခံဝင်နေ အစည်းအဝေးထိုင်နေတယ်။ တိုင်းပြည်မှာ အလွန် ဆိုးသွမ်းနေတဲ့ လူဆိုးတစ်ယောက်ရှိတယ်။ သူ့ကိုမိလို့ရှိရင် ချက်ချင်း မင်းကြီးထံ ခေါ်ခဲ့ရမယ်ဆိုတဲ့ အမိန့်ထုတ်ထားတဲ့ လူဆိုးကို အဲဒီအချိန်မှာ မိလာတယ်။ မိလာတော့ မင်းကြီးထံ ခေါ်ခဲ့တဲ့အခါ မင်းကြီးက ‘အလွန် ဂုဏ်ကျက်သရေရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အစည်းအဝေးထိုင်နေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းလည်း ပြောလို့မတော်ပေဘူး’၊ “အင်း- ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို တောထဲခေါ်သွားပြီး ချမ်းသာစွာ အိပ်စေလိုက်ပါတော့”ဟု ပြောလိုက်တယ်။ စကားကတော့ မချိုပါဘူးလား ... ချိုပါတယ်ဘုရား။ နှုတ်ကတော့ချိုတယ်။ ဘာလုပ်ခိုင်းလိုက်တာလဲ ... အသတ်ခိုင်းလိုက်တာပါဘုရား။ စေတနာ မကြမ်းပါဘူးလား ... ကြမ်းပါတယ်ဘုရား။ ဖရသဝါစာဖြစ်တယ်။

သမ္ပ ပလပတိ = သိမ်ဖျင်းတဲ့စကားတွေ ပြောကြတာလည်း အကုသိုလ် ပါပဲ။ ပစ္စည်းဘက်က ရာဂ လောဘကလည်း ... အကုသိုလ်ပါဘုရား။ အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ ပါဠိတော်မှာ ဟောကြားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အကုသလပဒ ဒုတိယအချက် သွားကြစို့-။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရှေးရှေးသော အကုသိုလ်တရားတွေကနေပြီး နောက်နောက်သော
ကုသိုလ်တရားတွေဖြစ်အောင် ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုပုံဖြစ်တယ်။

ရာဂံ ဥပနိဿယ ဒါနံ ဒေတီ၊ သီလံ သမာဓိယတီ၊
ဥပေါသထကမ္မံ ကရေတီ၊ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတီ၊ မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတီ။

ရာဂ = လောဘကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဒါနတွေပြုတယ်။ ရာဂ =
လောဘက ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လား ... အကုသိုလ်ပါဘုရား။
ပစ္စည်းတရားက အကုသိုလ်။ ဒါနံ ဒေတီ ပစ္စယုပ္ပန်တရားက အလှူဒါနတွေ
ပြုတယ်။ ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လား ... ကုသိုလ်ပါဘုရား။ အကုသိုလ်
ကနေပြီးတော့ ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှား
ပါတယ်ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရမလား၊
မဖြစ်ဘူးလို့ ဆိုရမလား ... ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်ဘုရား။

ရာဂဆိုတာ သူ့နာမည်ပဲ။ အမှန်က လောဘပဲ။ ရာဂဆိုတာ
တပ်မက်တာ။ လောဘဆိုတာလည်း လိုချင်တပ်မက်တာပဲ။ ပါဠိတော်မှာ
ပရိယာယ်တွေ အများကြီးဟောပါတယ်။ လောဘကို အမှီပြု၊ လောဘကို
အကြောင်းပြုပြီးတော့ တရားနာပရိသတ်များ ဒါနတွေ မပြုပါဘူးလား ...
ပြုပါတယ်ဘုရား။ ဘာလောဘမျိုးလဲဆိုတော့ ဘဝသံသရာမှာ ချမ်းချမ်း
သာသာကြီး နေရအောင် ဒါနမပြုရပါဘူးလား ... ပြုရပါတယ်ဘုရား။

ချမ်းချမ်းသာသာလေးကို လိုချင်တာက ရာဂ=လောဘပဲ။ ဒီတော့ အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးမပြုပါဘူးလား ... ပြုပါတယ်ဘုရား။

ရာဂံ = ရာဂ လောဘကို၊ ဥပနိဿယ = အမှီပြု၍၊ သီလံ = သီလကို၊ သမာဒိယတိ = ဆောက်တည်၏။

လောဘကိုမှီပြီးတော့ သီလလည်း မဆောက်တည်ပါဘူးလား ... ဆောက်တည်ပါတယ်ဘုရား။ ဘဝသံသရာမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင်လည်ဖို့ရာ ချမ်းသာလေးကို လိုချင်တာက ရာဂ=လောဘ။ ဘဝချမ်းသာကို လိုချင်လို့ သီလဆောက်တည်တော့ ဘာဖြစ်ပါသလဲ ... ကုသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ။ ဥပုသ်စောင့်တယ်။ ဘဝချမ်းသာကို လိုချင်လို့ပဲ စောင့်တာဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်တွေ မလိုချင်ပါဘူးလား ... လိုချင်ပါတယ်ဘုရား။ လိုချင်တာ တရားကိုယ်ကောက်လိုက်တော့ လောဘ။ လောဘကနေ ဥပေါသထကမ္မံလို့ခေါ်တဲ့ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

ဈာန် ဥပ္ပါဒေတိ။ ဈာန်ကိုလည်း ဖြစ်စေတယ်။ လိုချင်တဲ့အတွက် ဈာန်ရအောင် အားမထုတ်ရပါဘူးလား ... အားထုတ်ရပါတယ်ဘုရား။ လိုချင်နေတဲ့ လောဘက ပစ္စည်းတရား။ ဈာန်ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်တာက ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။

ရာဂံ ဥပနိဿယ ဝိပဿနံ ဥပ္ပါဒေတိ။

ရာဂံ = လိုချင်ခြင်းကို၊ ဥပနိဿယ = အကြောင်းပြု၍၊ ဝိပဿနံ = ဝိပဿနာကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ = ဖြစ်စေ၏။

ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ လိုချင်တယ်။ လိုချင်တာက လောဘပစ္စည်းတရား။ ဝိပဿနာတွေ အားထုတ်တဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေက ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။ ပကတူပနိဿယသတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုတယ်။ လိုချင်လို့ အားထုတ်ဖြစ်တယ်။ လိုချင်တာက ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လား ... အကုသိုလ်ပါဘုရား။ အားထုတ်တော့ ဘာတွေရပါသလဲ ... ကုသိုလ်တွေ ရပါတယ်ဘုရား။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတာ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာလည်း မဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။

ဒီလောဘက လောဘကောင်းလို့ ဆိုရမလားမသိဘူး။ ဖြစ်သင့်တဲ့ လောဘမျိုးပေါ့လေ။ လောဘကလည်း ဖြစ်သင့်တဲ့လောဘ၊ မဖြစ်သင့်တဲ့ လောဘလို့ မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ မဖြစ်သင့်တဲ့လောဘကတော့ မဖြစ်အောင်ဘဲ မပယ်ရပါဘူးလား ... ပယ်ရပါတယ်ဘုရား။ ပယ်ရတယ်။ လောဘကြောင့် သူ့အသက်သတ်တာမျိုးကျတော့ ဒီလောဘမျိုးကိုတော့ မရှိအောင် မပယ်ရပါဘူးလား ... ပယ်ရပါတယ်ဘုရား။ ပယ်ရမယ်။ လောဘဖြင့် ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေကို လိုချင်လို့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တယ်။ ဒီလောဘမျိုးတော့ မရှိသင့်ပါဘူးလား ... ရှိသင့်ပါတယ် ဘုရား။

ရာဂံ ဥပနိဿာယ မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ။

ရာဂံ = လိုချင်သော လောဘကို၊ ဥပနိဿာယ = အမှီပြု၍၊ မဂ္ဂံ = မဂ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ = ဖြစ်စေ၏။

ရာဂ-က သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်ကို ဖြစ်စေတယ်။ မဂ်တရားတွေကို လိုချင်တော့ အားမထုတ်ရပါ

ဘူးလား ... အားထုတ်ရပါတယ်ဘုရား။ အားထုတ်တော့ မဂ်တရားတွေ ရလာတယ်။ မဂ်တရားဆိုတာက ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ လိုချင်တာက လောဘဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ဖြစ်စေတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ အကုသိုလ်ကနေ အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံသွားကြရအောင်-။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

အကုသိုလ်တရားတွေက ပစ္စည်းတရား။ အဗျာကတတရားတွေက ပစ္စယုပ္ပန်တရား။ ဘယ်လိုအခါမျိုးလဲဆိုရင် - ရာဂံ ဥပနိဿယ အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတိ ပရိယိဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခံ ပစ္စနဘောတိ။

လိုချင်တာတွေကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေတယ်။ ဆင်းရဲစေတယ်။ ရှာမှီးခြင်း အရင်းရှိတဲ့ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတယ်။ လိုချင်တာက နေပြီးတော့ ဒုက္ခကို မဖြစ်စေပါဘူးလား ... ဖြစ်စေပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်စေတယ်။ သူကတော့ သိပ်ထင်ရှားပါတယ်။

ရာဂဆိုတာ သမုဒယသစ္စာ။ သမုဒယသစ္စာ များတာနဲ့အမျှ ဒုက္ခသစ္စာတွေ မဖြစ်လာရပါဘူးလား ... ဖြစ်လာရပါတယ်ဘုရား။ ပကတူပ နိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနေတယ်။ ရာဂက အကုသိုလ်။ ဒုက္ခတွေက အဗျာကတ၊ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ထင်ရှားတယ်။ အကုသလပဒလည်း ရှင်းပြတာ ကုန်သွားပြီ။

အဗျာကတပဒသွားကြပါစို့-။ အဗျာကတ ပထမအချက်က -

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အဗျာကတာ
နံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရှေးရှေးအဗျာကတက နောက်နောက်အဗျာကတဖြစ်အောင် ကျေးဇူး
ပြုတယ်။ ဘယ်လိုအခါမျိုးလဲဆိုတော့ -

ကာယိကံ သုခံ ကာယိကဿ သုခဿ၊ ကာယိကဿ ဒုက္ခဿ၊
ဇလသမာပတ္တိယာ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဥတုဘောဇနံ
သေနာသနံ ကာယိကဿ သုခဿ၊ ကာယိကဿ ဒုက္ခဿ၊
ဇလသမာပတ္တိယာ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

သူကတော့ ကျယ်တယ်။ ကာယိကသုခ = ကိုယ်ချမ်းသာကို ရရှိ
ထားတာက အဗျာကတပဲ။ အဲဒီအဗျာကတလေးကို အကြောင်းပြုပြီးတော့
ကာယိကသုခတွေ ဆက်လက်ပြီးလည်း ရရှိတယ်။ ရရှိလို့ရှိရင် ကာယိက
သုခကနေ ကာယိကသုခကို ကျေးဇူးပြုသောကြောင့် အဗျာကတက
အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။

ကာယိကသုခ အဗျာကတကနေပြီး ကာယိကဒုက္ခ အဗျာကတကို
လည်း ကျေးဇူးပြုတယ်။ ကာယိကသုခလေးတွေ ရပြီးတဲ့နောက် ကာယိက
သုခလေးတွေ မပျောက်သွားရအောင် ထပ်မံပြီး ရရှိနေအောင် အလုပ်တွေ
လုပ်ရပါတယ်။ ချမ်းသာလိုချင်တော့ ဒုက္ခမခံရပါဘူးလား ... ခံရပါတယ်
ဘုရား။ အဲဒီဒုက္ခကလည်း အဗျာကတပဲဖြစ်တယ်။ ကာယိကသုခကို
လိုချင်လို့ ဆင်းရဲဒုက္ခခံရတာလည်း အဗျာကတပဲဖြစ်တယ်။ အဗျာကတကို
ကျေးဇူးပြုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

ဖလသမာပတ္တိယာ-၌ ဖလသမာပတ်ဆိုတာကတော့ သုခကို အမှီပြုပြီးတော့ဖြစ်တယ်။ သုခက အဗျာကတတရား။ ဖလသမာပတ်ဆိုတာလည်း အဗျာကတတရားဖြစ်တယ်။ ဥတုဆိုတာလည်း အဗျာကတ။ ဥတုကလည်း ကာယိကသုခ ကာယိကဒုက္ခတို့ကို ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဘောဇနကလည်း အဗျာကတဖြစ်တယ်။ ဘောဇနကလည်း ကာယိကသုခ၊ ကာယိကဒုက္ခတွေ ဖြစ်တယ်။

ဘောဇဉ်က ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ ဘောဇဉ်ကောင်းတွေ မှီဝဲသုံးဆောင်ရတော့ ကာယိကသုခတွေဖြစ်တယ်။ ဘောဇဉ်ကနေ ကျေးဇူးပြုတာ ဖြစ်တယ်။ ဘောဇဉ်ကလည်း အဗျာကတ။ ချမ်းချမ်းသာသာ နေထိုင်ရတာ ကလည်း အဗျာကတပဲ။ ဘောဇဉ် ညံ့သွားတဲ့အခါ ဘောဇဉ်ကနေပြီး ကျေးဇူးပြုတာကတော့ ကာယိကဒုက္ခတွေဖြစ်တယ်။ ဘောဇဉ်ညံ့တာတွေ စားရတော့ ဒုက္ခတွေ မတွေ့ရပါဘူးလား ... တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ ဘောဇဉ် ညံ့ဖျင်းတော့ ဒုက္ခတွေ ဖြစ်ရတယ်။ ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့သွားတဲ့ဒုက္ခတွေ ဖြစ်သွားရတယ်။ ဘောဇဉ်ကနေ ကာယိကဒုက္ခကို ကျေးဇူးပြုတာလည်း အဗျာကတကနေ အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။ ဘောဇဉ်ကလည်း အဗျာကတ၊ ဒုက္ခကလည်း အဗျာကတ ဖြစ်ပေတယ်။

ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတွေကလည်း အဗျာကတတရားပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီအဗျာကတက ကာယိကသုခကို ကျေးဇူးပြုတော့ ကာယိကသုခကလည်း အဗျာကတ တရားပဲဖြစ်တယ်။ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ အဗျာကတကနေ ဖလသမာပတ်ကို ကျေးဇူးပြုတော့ ဖလသမာပတ်ကလည်း အဗျာကတပဲဖြစ်တယ်။ မကောင်းတဲ့ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတွေကနေပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ မကောင်းတော့ ကိုယ်ဆင်းရဲ

မဖြစ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်တော့ ကာယိကဒုက္ခဖြစ်တယ်။
ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ သေနာသန အဗျာကတကနေပြီးတော့ ကာယိက
ဒုက္ခ အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုတယ်။ အပြည့်အစုံပဲ မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားပါတယ်။ အဗျာကတကနေ အဗျာကတကို ကျေးဇူးပြုပုံ
အသင့်အတင့် ထင်ရှားသွားပါပြီ။

ဒုတိယအချက် သွားကြပါစို့-။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဘယ်လိုနေရာမျိုးမှာလဲဆိုတော့ - ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿယ
ဒါနံ ဒေတိ။ ချမ်းချမ်းသာသာ နေရတာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့
နောင်သံသရာ ချမ်းချမ်းသာသာ နေရအောင် ဒါနတွေ မပြုကြပါဘူးလား...
ပြုပါတယ်ဘုရား။ ချမ်းချမ်းသာသာနေရတာက အဗျာကတ။ ဒါနပြုတာက
ကုသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ အဗျာကတကနေ ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ မထင်ရှား
ပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿယ သီလ သမာဒိယတိ။ ချမ်းချမ်း
သာသာ နေရတဲ့အတွက် သီလတော့ ဆောက်တည်ဦးမှပဲဆိုတာ မရှိကြပါ
ဘူးလား ... ရှိကြပါတယ်ဘုရား။ ချမ်းသာတဲ့အခိုက်၊ ကျန်းမာတဲ့အခိုက်
ဒါနပြုမှတော်မယ်။ သီလလည်း ဆောက်တည်မှတော်မယ်ဆိုတာ တရားနာ
ပရိသတ်များသန္တာန်မှာ မရှိပါဘူးလား ... ရှိပါတယ်ဘုရား။ ရှိတယ်။
အဗျာကတကနေ ဘယ်သူ့ကို ကျေးဇူးပြုတာလဲ ... ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူး
ပြုတာပါဘုရား။ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာရှိတဲ့အခိုက်အတန့် ဥပုသ်လည်း

စောင့်ဦးမှပဲဆိုပြီး မစောင့်ပါဘူးလား ... စောင့်ပါတယ်ဘုရား။

ကာယိကံ သုခံ ဥပနိသယာယ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ။

ကာယိကံ သုခံ = ကိုယ်ချမ်းသာခြင်းကို၊ ဥပနိသယာယ = အမှီပြု၍၊
ဥပေါသထကမ္မံ = ဥပုသ်စောင့်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောတိ = ပြု၏။ ဣတိ =
ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား
ပညာအားဖြင့် ပေးကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ကျန်းကျန်းမာမာ ကိုယ်ချမ်းသာရှိနေတဲ့ အခိုက်အတန့် ဥပုသ်လည်း
စောင့်ဦးမယ်ဆိုတာ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ သန္တာန်မှာ မဖြစ်ပါဘူးလား...
ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဒီနေ့ ဥပုသ်စောင့်တာ ကာယိကသုခကနေပြီးတော့
ဥပေါသထကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။ ကာယိကသုခက အဗျာ
ကတတရား။ ဥပုသ်စောင့်တာက ကုသိုလ်တရားဖြစ်တယ်။ တရားနာပရိသတ်
များသန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့တရားတွေ ဟောတာပါပဲ။ ဟုတ်မှဟုတ်ပါရဲ့လား...
ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။ ဟုတ်တယ်။ ချမ်းချမ်းသာသာရှိနေတဲ့ အခိုက်အတန့်
ဥပုသ်လာစောင့်တယ်။ ချမ်းချမ်းသာသာ ကိုယ်ချမ်းသာနေတဲ့ ကာယိက
သုခက အဗျာကတတရား။ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ = ဥပုသ်စောင့်တာက
ကုသိုလ်တရားဖြစ်တယ်။ အဗျာကတကနေ ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ
မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ထင်ရှားတယ်။

‘ကာယိကံ သုခံ ဥပနိသယာယ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတိ’။ ကိုယ်ချမ်းသာ
ရှိနေတဲ့ အခိုက်အတန့် ဈာန်ရအောင် အားထုတ်တယ်။ ကိုယ်ချမ်းသာတာက
အဗျာကတတရား၊ ဈာန်တရားက ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။

ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ ဝိပဿနံ ဥပ္ပါဒေတိ။

ကာယိကံ သုခံ = ကိုယ်ချမ်းသာခြင်းကို၊ ဥပနိဿာယ = အကြောင်းပြု၍၊ ဝိပဿနံ = ဝိပဿနာကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ = ဖြစ်စေ၏။

ကျန်းကျန်းမာမာရှိနေတဲ့အခိုက်၊ ခန္ဓာကိုယ် ခံကျန်းတဲ့အခိုက်အတန့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်မယ်။ အားထုတ်မှသင့်တော်မယ်ဟု တရားနာ ပရိသတ်များ ဆင်ခြင်မှု မဖြစ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်ချမ်းသာမှုကလေးက အဗျာကတ ပစ္စည်းတရား။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်တော့ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေက ကုသိုလ်တရား။ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ထင်ရှားတယ်။ ဘယ်သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတာပါလဲ... မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ 'ကျန်းမာရင်တော့ အားထုတ်လိုက်ဦးမယ်၊ ကျန်းမာရင်တော့ အားထုတ်လိုက်ဦးမယ်'ဟုဖြစ်တဲ့ စိတ်ကလေးက နေရာမကျပါဘူးလား ... နေရာကျပါတယ်ဘုရား။ အဗျာကတကနေပြီးတော့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတဲ့စိတ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ။

ကာယိကံ သုခံ = ကာယိကသုခကို၊ ဥပနိဿာယ = အမှီပြု၍ (ဝါ) ဥပနိဿယပစ္စည်းပြု၍၊ မဂ္ဂံ = မဂ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ = ဖြစ်စေ၏။

ကိုယ်ချမ်းသာဖြစ်နေတဲ့အခိုက် မဂ်တရားတွေဖြစ်အောင် အားထုတ်မယ်ဆိုပြီး အားထုတ်ကြတယ်။ မဂ်တရားတွေဖြစ်လာတာက ကုသိုလ်တွေ။ ကိုယ်ချမ်းသာမှုကလေးက အဗျာကတ။ အဗျာကတကနေ ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ထင်ရှားတယ်။

ဟောစရာ ပြောစရာတွေက အတော်များတော့ မြန်မြန်ကြီးဟောနေရတယ်။ နားမှ နားလည်ပါ့မလား ... နားလည်ပါတယ်ဘုရား။ နားလည်ရင်တော့ တော်ပြီ။ နားမလည်ဘဲ လိုက်နေရင်တော့ နေရာမကျတော့ဘူး။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်းက သိပ်ဟောစရာတွေများတယ်။ တရားနာပရိသတ်များနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ဟောစရာတွေက သိပ်များတယ်။ အဗျာကတဒုတိယအချက်ကလည်း အသင့်အတင့် ပြည့်စုံသွားပါပြီ။

အဗျာကတကနေ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုတာ။ ‘ဒါနံ ဒေတိ’ ဒါနပြုတယ်။ ‘သီလံ သမာဒိယတိ’ သီလဆောက်တည်တယ်။ ‘ဥပေါသထကမ္မံ ကရေတိ’ ဥပုသ်စောင့်တယ်။ ‘ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတိ’ ဈာန်ဖြစ်အောင် အားထုတ်တယ်။ ‘ဝိပဿနံ ဥပ္ပါဒေတိ’ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တယ်။ ‘မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ’ မဂ်ကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင် အားထုတ်တယ်။ ပစ္စည်းတရားကတော့ ကာယိကံသုခံဆိုတာ အဗျာကတတရား။ ပစ္စယုပ္ပန်တရားက ဒါနသီလ သမထ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ၊ မဂ်ကုသိုလ်တွေဖြစ်တယ်။ ထင်ရှားသွားပါပြီ။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

နောက်ဆုံးအချက် ဘယ်လိုနေရာမျိုးမှာလဲဆိုတော့ -

ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿယ ပါဏံ ဟနတိ၊ အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊ မုသာ ဘဏတိ၊ ပိသုဏံ ဘဏတိ၊ ဖရသံ ဘဏတိ၊ သမ္ပံ ပလပတိ။

ကာယိကံ သုခံ = ကာယိကသုခကို၊ ဥပနိဿယ = အမှီပြု၍၊ ပါဏံ = သူတစ်ပါး၏အသက်ကို၊ ဟနတိ = သတ်၏။ အဒိန္နံ =

အရှင်မပေးသော သူတစ်ပါးမပေးသောဥစ္စာကို၊ အာဒိယတိ = ခိုးယူ၏။ မုသာ = ချို့ယွင်းသောစကား၊ မုသားစကားကို၊ ဘဏတိ = ဆို၏။ ပိသုဏံ = ကုန်းတိုက်သောစကားကို၊ ဘဏတိ = ဆို၏။ ဖရသံ = ကြမ်းတမ်းသော စကားကို၊ ဘဏတိ = ဆို၏။ သမ္ပံ = သိမ်ဖျင်းသောစကားကို၊ ပလပတိ = ပြောဆို၏။

ကာယိကသုခကို အမှီပြုပြီးတော့ ကိုယ်ချမ်းသာလေး မပျက်စီးသွား ရအောင် သူတစ်ပါးအသက်တွေ သတ်တယ်။ ချမ်းချမ်းသာသာ နေချင်တဲ့ အတွက်ကြောင့် သူတစ်ပါးအသက်တွေ သတ်တယ်။ ဒီလိုလည်း ရှိတတ် ပါတယ်။ မရှိတတ်ပါဘူးလား ... ရှိတတ်ပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်ချမ်းသာမှု လေးက အဗျာကတ။ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်တာက အကုသိုလ် ဖြစ်တယ်။

ကိုယ်ချမ်းချမ်းသာသာ နေချင်တာနဲ့ သူတစ်ပါးပစ္စည်းတွေ သွားခိုး တယ်။ ကိုယ်ချမ်းသာလေးက အဗျာကတ။ သူတစ်ပါးပစ္စည်းခိုးတာက အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။

ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ၊ မုသာ ဘဏတိ။ ကိုယ်ချမ်းချမ်းသာသာ လေး နေချင်တာနဲ့ မုသားစကားတွေ သုံးရတယ်။ ကိုယ်ချမ်းသာတာလေးက အဗျာကတ။ မုသားဆိုတာက အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ထင်ရှားသွားပြီ။ တရားနာပရိသတ်များ သဘောပေါက်နေတာပဲ။ အဗျာကတကနေ အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပုံဖြစ်တယ်။

ဥတုဘောဇနမ္ပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဥတုဘောဇနမ္ပိ = သင့်လျော်လျောက်ပတ်သောဘောဇဉ်သည်လည်း၊
 ဥပနိဿယပစ္စယေန = အားကြီးသော ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့်၊
 ပစ္စယော+ ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ကောင်းတဲ့ဥတုကနေပြီးတော့ ကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြု
 တယ်။ ကောင်းတဲ့ ဘောဇဉ်တွေကနေပြီးတော့ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူး
 ပြုတယ်။ သူလည်း အားကြီးတဲ့ ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြစ်ပါတယ်။ တရား
 အားထုတ်တဲ့နေရာမှာ ပိုပြီးထင်ရှားပါတယ်။ ဥတုကောင်းတဲ့အခါ၊ အအေး
 အပူ မျှတတဲ့အခါ အဲဒီဥတုကနေပြီးတော့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ မြန်မြန်တိုးတက်သွားအောင်၊ တရားတွေ
 မြန်မြန်တွေ့၊ တရားတွေ မြန်မြန်တက်အောင် ကျေးဇူးပြုနိုင်ပေတယ်။
 ဘာသတ္တိနဲ့လဲဆိုတော့ ပကတူပနိဿယသတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုတာဖြစ်တယ်။

ဘောဇဉ်ကလည်း ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။
 တရားနာပရိသတ်များ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တော့ သင့်တင့်တဲ့
 ဘောဇဉ်တွေ မှီဝဲသုံးဆောင်ရတာ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့၊ တရားတွေ
 မြန်မြန်တက်၊ တရားထူး တရားမြတ်တွေ မြန်မြန်ရဖို့ရာ ဘောဇဉ်ကနေ
 ပြီးတော့ ပကတူပနိဿယသတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုတယ်။

ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုဂ္ဂလောပိ = ကလျာဏမိတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဥပနိဿယ
 ပစ္စယေန = အားကြီးသော ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+
 ဥပကာရကော = ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့အခါမှာ ပိုပြီးထင်ရှားတယ်။ မိမိနဲ့ သဘောတူ အမှတ်ကလေးတွေ စိပ်စိပ်ကလေးမှတ်တတ်တဲ့ ယောဂီနဲ့ အတူတကွနေထိုင်ပြီး အားထုတ်ရတာ တရားရဖို့ရာ အားကြီးသော ပကတူပ နိဿယသတ္တိပစ္စည်းတစ်ခုကို ရရှိတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သဘောတူ ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ အတူတကွ နေထိုင်ပြီး အားမထုတ်ရပါဘူးလား ... အားထုတ် ရပါတယ်ဘုရား။ အားထုတ်ရတယ်။

သေနာသနမ္ပိ = ကောင်းမြတ်သော သင့်လျော်သော ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာသည်လည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စယေန = အားကြီးသော ပကတူပနိဿယ သတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

သင့်လျော်လျောက်ပတ်တဲ့ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာလေးမှာ နေထိုင်ပြီး ဝိပဿနာတရားတွေ အားထုတ်ရတော့ သင့်လျော်သော ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာက တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့၊ တရားတွေ မြန်မြန်တက်၊ တရားထူး တရားမြတ်တွေ မြန်မြန်ရဖို့ရာ အားကြီးတဲ့ ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့အခါ သင့်လျော်တဲ့ ဥတုရှိတဲ့အရပ်ဒေသ၊ သင့်လျော်တဲ့ ဥတုရှိတဲ့အချိန်အခါ၊ သင့်လျော်တဲ့ ဘောဇဉ်တွေ မှီဝဲသုံးဆောင်ရတယ်။ သင့်လျော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ အတူတကွ နေထိုင်ပြီးတော့ အားထုတ်ရတယ်။ သင့်လျော်တဲ့ ကျောင်း အိပ်ရာနေရာ ရိပ်သာကျောင်းကို ရွေးချယ်ပြီးတော့ အားမထုတ်ရပါဘူး လား ... အားထုတ်ရပါတယ်ဘုရား။ အားထုတ်ရပါတယ်။ သင့်လျော်သော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ စသည်တို့သည် တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့၊ တရားတွေ မြန်မြန်တက်၊ တရားထူး တရားမြတ်တွေ မြန်မြန်ရအောင် ကျေးဇူးပြုတဲ့ ပကတူပနိဿယပစ္စည်းတွေပဲ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဥပနိဿယပစ္စည်းက အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် (၃)ပါးလုံးကနေ ပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်တဲ့ တရားတွေကလည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ အဲဒီကျေးဇူးပြုနိုင်တဲ့ သာဓကတွေဟောပြီး တရားအဆုံး သတ်ရအောင်-။

ဘောဇနံ = ဘောဇဉ်ကနေ ကျေးဇူးပြု၊ သေနာသန = ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကနေ ကျေးဇူးပြု၊ ပုဂ္ဂလော = သင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကနေ ကျေးဇူးပြုတာတွေက တရားရကြောင်းတွေပါပဲ။ ဘောဇဉ်ကနေ ကျေးဇူးပြု တာ၊ ပုဂ္ဂလောက ကျေးဇူးပြုတာတွေ ထင်ရှားတဲ့ သာဓကလေးတွေ ဖော်ပြ ပါမယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း တော်မှာ သီတင်းသုံးနေတယ်။ တစ်နေ့သောအခါ ရဟန်းတော်(၆)ကျိပ်= ရဟန်းတော်(၆၀) ဝါဆိုခါနီးအချိန်ကာလ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားတွေ တောင်းယူပြီးတော့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ ဒေသစာရီ ကြွချီကြတယ်။

ကောသလတိုင်း ကောသလဇနပုဒ် မာတိကာရွာကြီးသို့ ရောက်သွား ကြတယ်။ ရွာနာမည်က မာတိကာရွာ၊ ဒီရွာကိုအုပ်ချုပ်တဲ့ သူကြီးကို မာတိကာသူကြီး၊ သူကြီးရဲ့ မယ်တော်ကိုလည်း မာတိကာမာတာဟု ခေါ်ကြ ပေတယ်။ မာတိကာမာတာ နေထိုင်တဲ့ ရွာထဲကနေဖြတ်ပြီးတော့ ရဟန်းတော် (၆၀) ကြွသွားကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ တောင်းယူလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အမှတ်သတိနဲ့ ကြွသွားကြတာကို မာတိကာမာတာ မြင်တော့ ကြည်ညိုပြီး အိမ်ကိုပင့်ကာ ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွေ၊ အာဟာရ တွေ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပြီး လျှောက်ထားတယ်။ “အရှင်ဘုရားတို့ ဘယ်အရပ် ဒေသကို ကြွကြမှာလဲဘုရား” “သင့်တော်ရာအရပ်ကို ကြွကြမယ်” ဘယ်အရပ်ဒေသလို့ ပါပါရဲ့လား ... မပါပါဘုရား။ အဲဒီလိုကြားလိုက်တာနဲ့ မာတိကာမာတာက ရိပ်မိသွားတယ်။

“ဒီရဟန်းတော်တွေဟာ တရားအားထုတ်ဖို့ရာ နေရာရှာနေကြတာပဲ” ဟု သိသွားတဲ့အခါကျတော့ “အရှင်ဘုရားတို့ ဒီလိုဆိုလို့ရှိရင် တပည့်တော် တို့ရွာ၊ တပည့်တော်တို့ကျောင်းမှာပဲ သီတင်းသုံးတော်မူကြပါဘုရား။ ဝါဆို တော်မူကြပါဘုရား။ အရှင်ဘုရားတို့ ဝါဆိုတဲ့အတွက်ကြောင့် တပည့်တော် တို့လည်း ဥပုသ်သီလတွေ ဆောက်တည်ရလို့ အကျိုးများပါမယ်ဘုရား။ အရှင်ဘုရားတို့အတွက်လည်း တပည့်တော် စွမ်းနိုင်သမျှ ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ် အာဟာရတွေစီမံပြီး လှူဒါန်းပါ့မယ်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားတော့ ရဟန်းတော်တွေ ဝါဆိုဖို့ရာလက်ခံလိုက်ကြတယ်။

မာတိကာမာတာ ကျောင်းတွေပြင်ဆင်ပြီးတော့ ရဟန်းတော်တွေပင့်ပြီး ကျောင်းမှာကိုးကွယ်ထားတယ်။ ရဟန်းတော်တွေ အတူတကွနေထိုင်ကြတော့ သတိသံဝေဂတွေရလာကြတယ်။ “အလွန်အလေးပြုအပ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား ထံတော်က ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေတောင်းယူထားပြီး တပေါင်းတည်း အတူတကွ ပေါ့ပေါ့ဆဆနေလို့တော့ မတော်ကြပေဘူး။ ကြိုးကြိုးစားစားနဲ့ တရားအားထုတ်မှပဲဆိုပြီး တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီခွဲကာ အသီးသီးနေရာယူကြပြီး အားထုတ်မှတော်မယ်။ အားထုတ်ကြရအောင်။ မကျန်းမာခြင်းစတဲ့ အကြောင်း

ကိစ္စရှိလာတဲ့အခါ ကျောင်းလယ်မှာရှိတဲ့ ကြေးစည်ခေါင်းလောင်းကို ထိုးကြပါ။ ထိုးလိုက်လို့ရှိရင် စည်းဝေးရာအရပ်မှာ လာ၍စည်းဝေးကြပါ” လို့ ကတိကဝတ်ထားပြီး အသီးသီး နေရာယူပြီး အားထုတ်နေကြတယ်။

တစ်နေ့သောအခါ မာတိကာမာတာ ညနေဘက်မှာ ရဟန်းတော်တွေ မှီဝဲသုံးဆောင်ဖို့ရာ တင်လဲတို့၊ ပျားရည်တို့၊ ဆီတို့၊ ထောပတ်တို့ ယူလာ ပြီးတော့ ကျောင်းသို့ နောက်လိုက်နောက်ပါတပည့်တွေ၊ အမျိုးသား အမျိုး သမီးတွေနဲ့ ထွက်လာခဲ့တယ်။ ကျောင်းထဲရောက်တဲ့အခါ ရဟန်းတော်တွေ တစ်ပါးမှမရှိပေ။ ရဟန်းတော်တွေမရှိတော့ မာတိကာမာတာ စိတ်ထဲမှာ တစ်မျိုးဖြစ်သွားတယ်။ “ရဟန်းတော်တွေ ဒီကျောင်းမှာ မသင့်မတင့်လို့၊ မလျှောက်ပတ်လို့ တခြားဒေသများသို့ ကြွသွားပြီလား” ဟု နောက်လိုက် နောက်ပါတတွေ မေးလိုက်တဲ့အခါ ရဟန်းတော်တွေရဲ့ သဘောကိုသိတဲ့ သူတွေက “မဟုတ်ပါဘူး။ အသီးသီး နေရာယူကာ တရားအားထုတ်နေ ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကြေးစည်ခေါင်းလောင်းထိုးလိုက်ရင် ကြွလာပါလိမ့် မယ်” ဆိုတဲ့အတိုင်း ကြေးစည်ခေါင်းလောင်းထိုးလိုက်တဲ့အခါ ရဟန်းတော် တွေ အသီးသီးကြွလာကြတယ်။ တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ ကြွလာကာ စည်းဝေးရာ နေရာဌာနမှာ စုဝေးပြီး သီတင်းသုံးနေကြတယ်။

မာတိကာမာတာ လက်အုပ်ချီကာ ရဟန်းတွေရှိရာသို့ ဝင်သွားပြီး လျှောက်ထားတယ်။ “အရှင်ဘုရားတို့ ... တပည့်တော်တို့အိမ်ကို ကြွတဲ့အခါ တိုင်း တပေါင်းတစည်းတည်း စီတန်းပြီး ကြွလာပါတယ်။ အခု အရှင်ဘုရား တို့ ကြွလာကြတာ တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ၊ တခြားစီ တခြားစီ ကြွလာပါတယ် ဘုရား။ အရှင်ဘုရားတို့အချင်းချင်း မသင့်မတင့် ဖြစ်နေကြပါသလားဘုရား”။ ဘယ်သူလျှောက်ထားနေပါသလဲ ... မာတိကာမာတာ လျှောက်ထားပါတယ်

ဘုရား။ လျှောက်ထားတော့ ရဟန်းတော်တွေက ပြန်ပြီးဖြေကြပါတယ်။
“မဟုတ်ပါဘူး ဒါယိကာမကြီး ... အသီးသီး နေရာယူပြီးတော့ ရဟန်းတရား
တွေ အားထုတ်နေကြလို့ ယခုလို အသီးသီး ကြွလာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”။

ရဟန်းတရားလို့ ကြားလိုက်တာနဲ့ မာတိကာမာတာက တရားအား
ထုတ်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်လာတယ်။ “အရှင်ဘုရားတို့ ... ရဟန်းတရားဆိုတာ
တပည့်တော်တို့လို အမျိုးသမီးများလည်း အားမထုတ်ကောင်းပါဘူးလား
ဘုရား”။ “အားထုတ်ကောင်းပါတယ်။ တားမြစ်ချက် မရှိပါဘူး။ အမျိုးသားပဲ
ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသမီးပဲဖြစ်စေ၊ ရဟန်းယောက်ျားပဲဖြစ်စေ၊ ရဟန်းမိန်းမပဲ
ဖြစ်စေ ရဟန်းတရား အားထုတ်ကောင်းပါတယ်”။

“ဒီလိုအားထုတ်ကောင်းလို့ရှိရင် တပည့်တော်ကိုလည်း အဲဒီ အရှင်ဘုရား
တို့ အားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းတရားတွေ သင်ပေးကြပါဘုရား”ဟု လျှောက်ထား
တယ်။ ပါရမီအခြေခံ ရင့်ကျက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပါရမီရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော့
ရဟန်းတရားလို့ ကြားလိုက်တာနဲ့ တရားအားမထုတ်ချင်ပါဘူးလား ...
အားထုတ်ချင်ပါတယ်ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များ သူတစ်ပါးတွေ တရား
အားထုတ်ကြတယ်လို့ ကြားရင် အားထုတ်ချင်တဲ့စိတ်တွေ မဖြစ်လာပါ
ဘူးလား ... ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။ ပါရမီတွေက နှိုးဆော်နေတာဖြစ်တယ်။
ပါရမီရှိလား၊ မရှိလားလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အကဲခတ်ချင်ရင် အဲဒါနဲ့ပဲ
အကဲခတ်လို့ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။

သူတစ်ပါးတွေ အားထုတ်တာကို မြင်ရ၊ ကြားရသောအခါ ‘ဒို့လည်း
အချိန်ရခိုက် အားထုတ်လိုက်မယ်’လို့ ဒီလို ဖြစ်ဖြစ်နေတာ ပါရမီရှိလို့ဖြစ်တယ်။
သူတစ်ပါးတွေ အားထုတ်နေတာကို တွေ့သိရပါသော်လည်း ကိုယ့်မှာတော့

ရိပ်သာကျောင်းတောင်မှ မရောက်ပေဘူးဆိုရင်တော့ နေရာမှ ကျမှကျပါ့မလား ... မကျပါဘူးဘုရား။ ပါရမီရင့်လို့လား၊ နုလို့လား ... နုလို့ပါဘုရား။ အခု တရားနာပရိသတ်များတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ အားထုတ်ချင်လိုက်တာ။ အချိန်ရရင်တော့ အားထုတ်မယ်၊ အားထုတ်မယ်။ ဒီလိုဖြစ်နေတာ ပါရမီ ရှိနေလို့ဆိုတာ မသိရပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။

“တပည့်တော်ကိုလည်း ရဟန်းတရား သင်ပေးကြပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလိုက်တော့ မာတိကာမာတာကို ရဟန်းတော်များက သင်ပေး ကြတယ်။ (၃၂)ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ အနိစ္စာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်ပေးကြတယ်။ (၃၂)ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ ‘ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ ခြေသည်းလက်သည်း၊ သွား’စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာရှိတဲ့ အရာဝတ္ထု တွေကို (၃၂)ပုံ ပုံပြီးတော့ ရှုရတာဖြစ်တယ်။ ‘ဆံပင်’လို့ရှုရတယ်။ ‘မွေးညင်း’ လို့ ရှုရတယ်။

‘ဆံပင်’လို့ ရှုလိုက်တဲ့အခါ ဆံပင်ချည်းသက်သက် မြင်သွားရအောင်၊ ‘မွေးညင်း’လို့ ရှုလိုက်ရင် မွေးညင်းချည်းသက်သက် မြင်သွားရအောင်။ တခြားခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းတွေနဲ့ မစပ်ရအောင်။ ‘ခြေသည်းလက်သည်း’ ဆိုလည်း ခြေသည်းလက်သည်းကို မြင်သွားရအောင်။ ‘သွား’ဆိုလည်း သွားချည်းပဲ မြင်သွားရအောင်။ အဲဒီအစိတ်အပိုင်းလေးတွေအပေါ်မှာ စိတ်ကလေး တစ်ခဏလေး တစ်ခဏလေး တည်တည်သွားအောင် ရှုရတယ်။ (၃၂)ကောဋ္ဌာသ (သမထ)ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်း သင်ပေးကြတယ်။

အနိစ္စာနုပဿနာလည်း သင်ပေးတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ရုပ်နာမ်(၂)ပါး၊ ခန္ဓာ(၅)ပါးလုံး တစ်ခုမှ မြဲတာမရှိဘူး။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်

နေတာပဲ။ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကိုညွှတ်ပြီး ရှုမှတ်ရမယ်။ သမာဓိ ဖြစ်လာပြီးတဲ့အခါ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကိုညွှတ်ပြီး မရှုမှတ်ရပါ ဘူးလား... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ရဟန်းတော်(၆)ကျိပ်ပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို အခု တရားနာပရိသတ်များလည်း မရှုမှတ်နေရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်နေ ရပါတယ်ဘုရား။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်ကို စိတ်ကိုညွှတ်ပြီး ရှုမှတ်တာ များ၍ သမာဓိဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်လာတဲ့အခါ ကုန်ပျက်တာတွေ မြင်ကြရတယ်။ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်၊ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်။ မှတ်စရာအာရုံတွေလည်း ကုန်ပျက်၊ မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားတာတွေ တွေ့မြင်ရတော့ မြဲတယ်လို့ ထင်ပါ့မလား ... မထင်ပါ ဘုရား။ မမြဲဘူး။ မမြဲဘူးဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ အနိစ္စ။ အဲဒီ အနိစ္စာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်း သင်ပေးလိုက်တယ်။

မာတိကာမာတာသည် ဒီကမ္မဋ္ဌာန်း(၂)မျိုးကို သင်ယူပြီးလျှင် အားထုတ် လိုက်တာ မကြာမီရက် အချိန်အတွင်းမှာပဲ (၃)မဂ် (၃)ဖိုလ် အဆင့်ဆင့် တက်ပြီး အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားတယ်။ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတဲ့အခါမှာလည်း သာမန်အနာဂါမ် မဟုတ်ပါဘူး။ အဘိညာဉ်သမာပတ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ အနာဂါမ် ဖြစ်သွားတယ်။

အဘိညာဉ်ရတယ်လို့ သူသိလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း သူ ကိုးကွယ်ထားတဲ့ ရဟန်းတော်(၆၀) ဘယ်အဆင့်များ ရောက်နေကြပြီလဲလို့ သူ့အဘိညာဉ်နဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဘယ်အဆင့်မှ မရောက်ကြသေးဘူး ဆိုတာကို သိသွားတယ်။ မိမိအလေးဂရုပြုပြီး ကိုးကွယ်ထားတဲ့ ရဟန်းတော် တွေဆိုတော့ အထူးသတိမရပါဘူးလား ... အထူးသတိရပါတယ်ဘုရား။

အထူးသတိရတော့ သူတို့ကိုပဲ အရင်ကြည့်လိုက်တော့ တရားမရကြသေးပေဘူး။ သမာဓိတောင် မဖြစ်ကြသေးပေဘူးဟု သိသွားတယ်။ 'ဒီရဟန်းတော်တွေ ဘာကြောင့်ပါလိမ့်မလဲ။ ဘဝါဘဝက ကုသိုလ်ပါရမီ အထူးတွေ ဆည်းပူးခဲ့တာ မရှိလို့လား'လို့ သူ့ရဲ့အဘိညာဉ်နဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါ ဘဝါဘဝက ကုသိုလ်ပါရမီထူးတွေ ဆည်းပူးခဲ့တာ ရဟန္တာဖြစ်သည့် တိုင်အောင် ပါရမီဆည်းပူးခဲ့တာကို မြင်ရတယ်။ မြင်ရတော့ 'ဒီရဟန်းတော်တွေ အာဝါသ သပ္ပာယ် = ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတွေက မသင့်တင့် မလျောက်ပတ်လို့လား'လို့ ကြည့်လိုက်ပြန်တော့လည်း ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတွေက သင့်တင့်လျောက်ပတ်တဲ့ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတွေကို မြင်ရတယ်။

'ဒီရဟန်းတော်တွေ ပုဂ္ဂလသပ္ပာယ် = အချင်းချင်းမတည့်လို့ တရားမရတာလား'လို့ ကြည့်လိုက်တော့ ဒီလိုလည်း မဟုတ်ပေဘူး။ ရဟန်းတော်တွေ အချင်းချင်း သင့်မြတ်နေတာ မြင်ရတယ်။ 'ဒီရဟန်းတော်တွေ ဘောဇနသပ္ပာယ် = အာဟာရတွေ ဘောဇဉ်တွေ မလျောက်ပတ်လို့လား'လို့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ မလျောက်ပတ်လို့ဖြစ်တယ်။ သူတို့ မှီဝဲလိုတဲ့ အာဟာရတွေ မမှီဝဲရတဲ့အတွက်ကြောင့်၊ အာဟာရချို့တဲ့နေတဲ့အတွက်ကြောင့် သမာဓိမဖြစ်။ သမာဓိမဖြစ်တော့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေလည်းမဖြစ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေမဖြစ်တော့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တွေလည်း မရကြသေးတာကို မြင်ရပေတယ်။

မာတိကာမာတာသည် ရဟန်းတော်(၆)ကျိပ်နဲ့ သင့်လျော်တဲ့ အာဟာရတွေ၊ ရဟန်းတော်တွေ မှီဝဲချင်တဲ့ အာဟာရတွေ စီမံပေးပါတယ်။ ရဟန်းတော်တွေ စိတ်က ညွတ်လိုက်တာများကိုသိပြီး အချို့စားချင်တဲ့ ရဟန်းတော်တွေ

အတွက် အချို့စီမံထား။ အချဉ်စားချဉ်တဲ့ ရဟန်းတော်တွေအတွက် အချဉ် စီမံထား။ အစပ်စားချဉ်တဲ့ ရဟန်းတော်တွေအတွက် အစပ်စီမံထား။ ရဟန်းတော်တွေရဲ့ အဇ္ဈာသယအလိုက် အာဟာရအမျိုးမျိုးတွေ စီမံထားပြီး အိမ်သို့ ပင့်ကာ “အလိုရှိသလို ဘုဉ်းပေးကြပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားပြီး လှူဒါန်းလိုက်တယ်။ ရဟန်းတော်တွေ အာဟာရ ပြည့်စုံသွားတဲ့အခါ အားထုတ်လိုက်တာ (၄)မဂ် (၄)ဖိုလ် အဆင့်ဆင့်တက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတယ်။

ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတော့ ဝါလည်းကျွတ်ခါနီးအချိန် ဖြစ်သွားတယ်။ ဝါကျွတ်သွားတဲ့အခါ မာတိကာမာတာကို ပန်ကြားပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ ပြန်သွားကြပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက “ချစ်သားရဟန်းတို့ ... ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာ ရှိကြပါရဲ့လား၊ ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွေ အာဟာရတွေ လုံလုံလောက်လောက် ရှိပါရဲ့လား” ဟု နှုတ်ဆက်စကား မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ မိန့်ကြားတဲ့အခါ “ချမ်းချမ်းသာသာ ရှိကြပါတယ် ဘုရား။ အာဟာရတွေလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှိကြပါတယ်ဘုရား” ဟု ပြန်လျှောက်ထားကြပါတယ်။ “မာတိကာမာတာဆိုတာ တပည့်တော်တို့ရဲ့ အဇ္ဈာသယ အလိုဆန္ဒကို သိသကဲ့သို့ အာဟာရတွေ ပြည့်စုံအောင် စီမံပေးတဲ့အတွက်ကြောင့် တပည့်တော်တို့ အားထုတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား”။ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရတဲ့အကြောင်း လျှောက်ထားကြပါတယ်။

အဲဒီမှာ မာတိကာမာတာ တရားရသွားတာလည်း ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းပဲဖြစ်တယ်။ ‘ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ ဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ရဟန်းတော်တွေတည်းဟူသောပုဂ္ဂိုလ်ကို အမှီပြုပြီး မာတိကာမာတာ ဘာတရားရသွားပါသလဲဆိုရင် အနာဂါမ်ထိအောင် တရားရသွားတယ်။ ရဟန်းတော်တွေက ပကတူပနိဿယပစ္စည်းတရား။ မာတိကာ

မာတာရသွားတဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေက ပကတူပနိဿယ ပစ္စယုပ္ပန် တရား။ ‘ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’၌ မထင်ရှားပါဘူး လား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ ဥပနိဿယပစ္စည်းက ကျေးဇူးပြုလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရဟန်းများထံမှ၊ အမှီရ၊ ဖြစ်ရအနာဂါမ်။

‘ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’။ ရဟန်းတော်တည်း ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ အမှီဥပနိဿယပစ္စည်းကိုရပြီး မာတိကာမာတာ ဘာဖြစ်သွားပါသလဲ ... အနာဂါမ်ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။ ပကတူပနိဿယ သတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုလိုက်တာဖြစ်တယ်။ ရဟန်းတော်တွေ ရဟန္တာဖြစ်သွား ကြတာလည်း မာတိကာမာတာရဲ့ ဆွမ်းကို အမှီရပြီးတော့ ဖြစ်သွားကြတာ ဖြစ်တယ်။

ဘောဇနမ္ပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဘောဇနမ္ပိ = သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်သည်လည်း၊
ဥပနိဿယပစ္စယေန = အားကြီးသော ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊
ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ=
ဖြစ်၏ - ဆိုတဲ့အတိုင်း ရဟန်းတော်များ မာတိကာမာတာရဲ့ဆွမ်းကို
အမှီပြုပြီး ဘာဖြစ်သွားကြပါသလဲ ... ရဟန္တာဖြစ်သွားကြပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မာတိကာထံမှ၊ ဆွမ်းမှီရ၊ ဖြစ်ကြရဟန္တာ။

မာတိကာမာတာ စီမံလိုက်တဲ့ သင့်လျော်တဲ့ ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ် အာဟာရတွေက ပကတူပနိဿယပစ္စည်း အကြောင်းတရားဖြစ်တယ်။

ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတာက ပကတူပနိဿယပစ္စယုပ္ပန်တရား အကျိုးတရား ဖြစ်တယ်။ ရဟန်းတော်တွေ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရကြတာ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်းကြောင့် ရသွားတာဖြစ်တယ်။

မာတိကာမာတာ တရားထူးရတယ်ဆိုတာကလည်း ဘဝါဘဝက ကုသိုလ်ပါရမီထူး ဆည်းပူးခဲ့လို့ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ပါရမီထူး မရှိခဲ့လို့ရှိရင် အနာဂါမ်ဖြစ်အောင် တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရမှရနိုင်ပါ့မလား ... မရနိုင်ပါဘုရား။ အဲဒီကုသိုလ်ပါရမီထူးတွေက ပကတူပနိဿယပစ္စည်းတရား ဖြစ်တယ်။ အတိတ်ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ မာတိကာမာတာ ဘဝါဘဝက ကုသိုလ်ပါရမီထူးတွေ ဆည်းပူးခဲ့တာ ဒီဘဝမှာ တရားထူး တရားမြတ်ရ ဖို့ရန် ပကတူပနိဿယပစ္စည်း အကြောင်းတရားဖြစ်တယ်။ ဒီဘဝမှာ တရားထူး တရားမြတ်ရသွားတာ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတာက ပကတူပနိဿယ ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပါရမီပုည၊ အမှီရ၊ ဖြစ်ရအနာဂါမ်။

မာတိကာမာတာ အတိတ်ကဖြည့်ခဲ့တဲ့ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း ပါရမီကုသိုလ်တွေအမှီရပြီး အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရတယ်။ ရဟန်းတော် တွေလည်း ဘဝါဘဝက ကုသိုလ်ပါရမီထူးတွေ ဆည်းပူးခဲ့လို့ ရဟန္တာမဖြစ် ပါဘူးလား ... ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ အတိတ်က ပကတူပနိဿယပစ္စည်း ပါရမီပုညတို့ကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ကြရတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပါရမီပုည၊ အမှီရ၊ ဖြစ်ကြရဟန္တာ။

ရဟန္တာဖြစ်ကြရတာ မာတိကာမာတာထံမှ ဆွမ်းအမှီရလို့ဖြစ်တယ်။

‘ဘောဇနမ္ပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟူသော ပစ္စည်းနဲ့ မကိုက်ညီပါဘူးလား ... ကိုက်ညီပါတယ်ဘုရား။ မာတိကာမာတာက ရဟန်းတော်တွေထံမှ တရားနာကြားရတော့ ရဟန်းတော်တွေကို အမှီရတဲ့အတွက်ကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်မသွားပါဘူးလား ... ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။

ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုဂ္ဂလောပိ = ကလျာဏမိတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စယေန = အားကြီးသော ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = အနာဂါမ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ဤကဲ့သို့ ယနေ့ယခုအခါ၌ ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်လာ ဥပနိဿယပစ္စည်း(၉)ချက်ကို နာကြားရသဖြင့် နာကြားရသောအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်းအေးငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လွယ်ကူသောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း ...။

ဆရာတော်ဘုရား ပေးသနားသောဆုနဲ့ ပြည့်စုံရပါလို၏အရှင်ဘုရား။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ပုရေဇာတပစ္စည်း

၁၃၅၃-ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ်(၈)ရက်နေ့မှာ ဟောကြားရမည့် တရားတော်က ပုရေဇာတပစ္စည်းတရားတော် ဖြစ်ပါတယ်။

ပုရေဇာတမှာ ပုရေ-က တစ်ပုဒ်၊ ဇာတ-က တစ်ပုဒ်။ ပုရေ-က ရှေ့၌၊ ဇာတ-က ဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ ရှေ့ကဖြစ်ပြီး မိမိရဲ့ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေကို ကျေးဇူးပြုတဲ့ ပစ္စည်းတရားဖြစ်ပေတယ်။ အဲဒီ ပုရေဇာတပစ္စည်းတရား၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေဟာ တခြားမှာရှိတဲ့ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေ မဟုတ်ပေဘူး။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်၊ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့သန္တာန်မှာ ရှိနေကြတဲ့၊ ဖြစ်ပေါ်နေကြတဲ့ တရားတော်တွေကိုပဲ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခုနာကြားနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာတော့ မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ တရားတွေ၊ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ တရားတွေကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတာပဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့ နာကြားလို့ရှိရင် ပိုပြီးတော့ မှတ်မိပါတယ်။ ပိုပြီးတော့ သဘောကျနိုင်စရာရှိပါတယ်။ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ သဘောနဲ့ ပါဠိတော် မှာ ဟောကြားတဲ့ ပါဠိတော်ဝေါဟာရတွေ စပ်မိသွားအောင် ရှေးဦးစွာ အတိုချုပ် ပြောပြပါမယ်။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့သန္တာန်၌ မျက်စိထဲမှာ မျက်စိအကြည်၊ နားထဲမှာ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းထဲမှာ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာထဲမှာ လျှာအကြည်၊

ကိုယ်ထဲမှာ ကိုယ်အကြည်၊ နှလုံးထဲမှာ ဟဒယအကြည်လို့ အကြည်ဓာတ် (၆)ဖြာ ရှိနေပါတယ်။

အဲဒီမျက်စိအကြည်ကို ပုရေဇာတပါဠိတော်မှာ စက္ကာယတနံလို့ ဟောကြားပါတယ်။ နားအကြည်ကို သောတာယတနံ၊ နှာခေါင်းအကြည်ကို ဃာနာယတနံ၊ လျှာအကြည်ကို ဇိဝှိယတနံ၊ ကိုယ်အကြည်ကို ကာယာယတနံ၊ နှလုံးအကြည်ကို ယံ ရူပံ နိဿာယ တံ ရူပံလို့ ဟောကြားပါတယ်။

အဲဒါလေးတွေ မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိတာနဲ့ ပါဠိဝေါဟာရနဲ့ စပ်မိသွားအောင် တစ်ခေါက်လောက်တော့ ဖြေကြည့်ကြရအောင် -

မျက်စိအကြည်လေးကို ပါဠိတော်မှာ ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... စက္ကာယတနံပါဘုရား။ နားအကြည်လေးကို ပါဠိတော်မှာ ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ... သောတာယတနံပါဘုရား။ နှာခေါင်းအကြည်လေးကို ပါဠိတော်မှာ ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ဃာနာယတနံပါဘုရား။ လျှာအကြည်လေးကို ပါဠိတော်မှာ ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ဇိဝှိယတနံပါဘုရား။ ကိုယ်အကြည်လေးကို ပါဠိတော်မှာ ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ကာယာယတနံပါဘုရား။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို ပါဠိတော်မှာ ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ယံ ရူပံ နိဿာယ တံ ရူပံပါဘုရား။ ယံ ရူပံ နိဿာယ တံ ရူပံလို့ ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းထားပေတယ်။

မျက်စိအကြည်မှာ ဘာလာတိုက်သလဲဆိုရင် အဆင်းရူပါရုံ လာတိုက်တယ်။ နားအကြည်မှာတော့ ဘာလာတိုက်သလဲဆိုရင် အသံသဒ္ဒါရုံ လာတိုက်တယ်။ နှာခေါင်းအကြည်မှာတော့ အနံ့ဂန္ဓာရုံ လာတိုက်တယ်။ လျှာအကြည်မှာတော့ အရသာရသာရုံ လာတိုက်တယ်။ ကိုယ်အကြည်မှာတော့ အတွေ့

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ လာတိုက်တယ်။ ဟဒယဝတ္ထုကို မှီနေတဲ့ မနောအကြည်မှာတော့ သဘောဓမ္မာရုံလေး လာတိုက်တယ်။ သူ့အကြည်နဲ့ လာတိုက်တတ်တဲ့ အာရုံနဲ့ တစ်စုံစီ တစ်စုံစီ ဖြစ်ကြတယ်။

အဲဒါလေး သဘောပေါက်အောင် နည်းနည်းလေး ဖြေကြရအောင်-။ မျက်စိအကြည်မှာ ဘာလာတိုက်တတ်ပါသလဲ ... အဆင်းရူပါရုံ လာတိုက် တတ်ပါတယ်ဘုရား။ နားအကြည်မှာ ဘာလာတိုက်တတ်ပါသလဲ ... အသံ သဒ္ဒါရုံ လာတိုက်တတ်ပါတယ်ဘုရား။ နှာခေါင်းအကြည်မှာ ဘာလာတိုက် တတ်ပါသလဲ ... အနံ့ဂန္ဓာရုံ လာတိုက်တတ်ပါတယ်ဘုရား။ လျှာအကြည်မှာ ဘာလာတိုက်တတ်ပါသလဲ ... အရသာရသာရုံ လာတိုက်တတ်ပါတယ် ဘုရား။ ကိုယ်အကြည်မှာ ဘာလာတိုက်တတ်ပါသလဲ ... အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ လာတိုက်တတ်ပါတယ်ဘုရား။ မနောအကြည်မှာ ဘာလာတိုက်တတ်ပါ သလဲ ... သဘောဓမ္မာရုံ လာတိုက်တတ်ပါတယ်ဘုရား။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မှီပြီးဖြစ်တဲ့ ဘဝင်မနောမှာ ဓမ္မာရုံတွေ လာတိုက်ပေတယ်။

အဲဒီလာတိုက်တဲ့ အဆင်းရူပါရုံကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ရူပါယတနဟု ခေါ်ပါတယ်။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ မျက်စိအကြည်မှာ လာတိုက်တဲ့ အဆင်းရူပါရုံကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ရူပါယတနပါ ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ နားအကြည်မှာ လာတိုက်တဲ့ အသံ သဒ္ဒါရုံကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... သဒ္ဒါယတနပါ ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ နှာခေါင်းအကြည်မှာ လာတိုက်တဲ့ အနံ့ ဂန္ဓာရုံကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ဂန္ဓာယတနပါ ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ လျှာအကြည်မှာ လာတိုက်တဲ့ အရသာ ရသာရုံကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ရသာယတနပါ

ဘုရား။ တရားနာပရိသတ်များရဲ့ ကိုယ်အကြည်မှာ လာတိုက်တဲ့ အတွေ့၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ
ယတနပါဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များရဲ့ ဟဒယဝတ္ထုကို မှီပြီးဖြစ်တဲ့ မနောအကြည်မှာ
သဘောဓမ္မာရုံ လာတိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ပါဠိဝေါဟာရ သီးခြားတိုက်ရိုက်
ထင်ရှားစွာ မပါပေဘူး။

ယံ ရူပံ နိဿာယ မနောဓာတုစ မနောဝိညာဏဓာတုစ ဝတ္တန္တိ။
တံ ရူပံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတ
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ကိဉ္စိကာလေ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ကိဉ္စိကာလေ န ပုရေဇာတပစ္စယေန
ပစ္စယော- ဟုသာ ပါပေတယ်။

သူ့ကိုတော့ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်တာတွေကများလို့ ဝတ္ထာရမ္မဏအနေနဲ့
ဟောကြားပါတယ်။

အဲဒီမှာ ပုရေဇာတ(၃)မျိုး ကွဲသွားပါတယ်။ ဝတ္ထုပုရေဇာတရယ်၊
အာရမ္မဏပုရေဇာတရယ်၊ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတရယ်လို့ ပုရေဇာတ
ဘယ်နှမျိုး ကွဲသွားပါလဲ ... (၃)မျိုးကွဲသွားပါတယ်ဘုရား။ စက္ခာယတနံ-
စသည်မှ ကာယာယတနံ-တိုင်အောင်နှင့် ယံ ရူပံ နိဿာယ- စသည်က
ဝတ္ထုပုရေဇာတထဲမှာ ပါတယ်။ ရူပါယတနံ- စသည်က အာရမ္မဏပုရေဇာတ
ထဲမှာ ပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတ-ဆိုတာလည်း ယံ
ရူပံ နိဿာယ- စသည့် ပါဠိတော်ထဲမှာပဲ ပါဝင်နေတာ ဖြစ်ပေတယ်။

ပါဠိတော်ဝေါဟာရနဲ့ တရားနာပရိသတ်များသန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ သဘောတရားတွေနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီး ကြည့်လိုက်တော့ တရားနာပရိသတ်များသန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေကိုပဲ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတာဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

မျက်စိအကြည်မှာ အဆင်းရူပါရုံ လာတိုက်တော့ ဘာသိစိတ်ဖြစ်ပါသလဲဆိုရင် မြင်သိစိတ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒါလေးလည်း တစ်ခေါက်လောက် ဖြေရအောင်-။ သဘောတွေကျပြီးတော့ ပါဠိတော်ဟောတဲ့အခါ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာပဲ ဒီသဘောတရားတွေဟာ ရှိနေတာပါလား၊ ကျေးဇူးပြုနေတာပါလားဆိုတာ သိပြီးတော့ သဘောတွေကျပြီး ရှုမှတ်ကာ တရားတွေ မြန်မြန် ရရအောင် ဖြေကြရမှာ ဖြစ်ပေတယ်။

မျက်စိအကြည်မှာ အဆင်းရူပါရုံလာတိုက်တော့ ဘာသိစိတ်ဖြစ်ပါသလဲ... မြင်သိစိတ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီမြင်သိစိတ်ကလေးကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲဆိုရင်တော့ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာဟုခေါ်တယ်။ မြင်သိစိတ်ကလေးတွေကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာပါဘုရား။ ဘယ်သူ့သန္တာန်မှာ ရှိနေတာလဲ ... တပည့်တော်တို့သန္တာန်မှာ ရှိနေပါတယ်ဘုရား။ ပါဠိဝေါဟာရနဲ့ ပြောထားလို့ နည်းနည်း ခက်နေသလိုရှိတယ်။

‘တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ’-ဆိုတာ မြင်သိစိတ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်(၇)ခုကိုပြောတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြင်သိစိတ်မှာ စေတသိက်(၇)ခုယှဉ်ပါတယ်။ အဲဒါတော့ ယှဉ်နိုင်တာကို ပြတာပဲ။ သူကတော့ အဓိကမဟုတ်ပါဘူး။ မြင်သိစိတ်ဖြစ်တာကသာ အဓိကဖြစ်တယ်။ မြင်သိစိတ်ကို ဖြေနိုင်ရင်တော့

နောင်လည်း ဖြေနိုင်ပါပြီ။ တစ်ခုပဲ ဖြေကြပါစို့-။ နောက် 'တံသမ္ပယုတ္တကာ နဉ္စ ဓမ္မာနံ' ဆိုတာ စေတသိက်ကို ပြောတာလို့ သိထားပြီးရင် ဖြေဖို့တောင် မလိုတော့ပါဘူး။

နားအကြည်မှာ အသံသဒ္ဓါရုံလာတိုက်တော့ ဘာသိစိတ်ဖြစ်ပါသလဲ ... ကြားသိစိတ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ထိုကြားသိစိတ်ကလေးကို ပါဠိဝေါဟာရ အားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... သောတဝိညာဏဓာတုယာပါဘုရား။

နာခေါင်းအကြည်မှာ အနံ့ဂန္ဓာရုံလာတိုက်တော့ ဘာသိစိတ်ဖြစ်ပါ သလဲ ... နံသိစိတ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ထိုနံသိစိတ်ကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ဃာနဝိညာဏဓာတုယာပါဘုရား။

လျှာအကြည်မှာ ရသာရုံလာတိုက်တော့ ဘာသိစိတ်ဖြစ်ပါသလဲ ... စားသိစိတ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ထိုစားသိစိတ်ကလေးကို ပါဠိဝေါဟာရ အားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ဇိဝှါဝိညာဏဓာတုယာပါဘုရား။

ကိုယ်အကြည်မှာ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံလာတိုက်တော့ ဘာသိစိတ်ဖြစ်ပါ သလဲ ... ထိသိစိတ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ထိုထိသိစိတ်ကို ပါဠိဝေါဟာရ အားဖြင့် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ ... ကာယဝိညာဏဓာတုယာပါဘုရား။ ကာယဝိညာဏဓာတုယာလို့ ခေါ်ပေတယ်။

'ရူပါယတနံ သဒ္ဓါယတနံ ဂန္ဓာယတနံ ရသာယတနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ' မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော' ဆိုတာ အပေါင်းပစ္စုပ္ပန် အာရုံ(၅)ပါးကနေ မနောဓာတ်(၃)ခု ဖြစ်ပေါ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ 'ယံ ရူပံ နိဿာယ တံ ရူပံ' ဆိုတာကတော့ မနောဓာတ်နဲ့ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြစ်ပုံ၊ ဝတ္ထာ

ရမ္မဏပုရေဇာတအနေနဲ့ ကျေးဇူးပြုပုံကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ
တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ပါဠိတော် တစ်ခေါက်တော့ ဟောကြားလိုက်ကြရအောင်-။ ကိုယ့်ခန္ဓာ
ကိုယ်၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိနေတာတွေကို အာရုံပြုပြီးတော့ ပါဠိဝေါဟာရဖြင့်
ဟောကြပါစို့-။ ဆရာတော်နောက်က တစ်ခေါက်တော့ လိုက်ဆို့ကြ
ရအောင်-။

ပုရေဇာတပစ္စယောတိ -

စက္ခာယတနံ စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဃာနာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဇိဝှိယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကာယာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပါယတနံ စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

သဒ္ဒါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဂန္ဓာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရသာယတနံ ဇိဝှါဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပါယတနံ သဒ္ဓါယတနံ ဂန္ဓာယတနံ ရသာယတနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ
ယတနံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတ
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယံ ရူပံ နိဿာယ မနောဓာတုစ မနောဝိညာဏဓာတုစ ဝတ္တန္တိ၊
တံ ရူပံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတ
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ကိဉ္စိကာလေ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ကိဉ္စိကာလေ န ပုရေဇာတပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ပါဠိတော် အစဉ်အတိုင်း ဟောကြားလို့ပြီးသွားပြီ။ ပါဠိတော်မှာ
စက္ခာယတနံ စသည်မှ ကာယာယတနံ-တိုင်အောင် ဝတ္ထုရုပ်(၅)ပါးနဲ့ ဟဒယ
ဝတ္ထု(၁)ပါးထည့်လျှင် ဝတ္ထုရုပ်(၆)ပါးဖြစ်တယ်။ အဲဒီဝတ္ထုရုပ်(၆)ပါးက
ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ သတ္တဝိညာဏဓာတ်က ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။

နောက်ရူပါယတနံ သဒ္ဓါယတနံ ဂန္ဓာယတနံ ရသာယတနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ
ယတနံဟူသော အာရုံ(၅)ပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထုတို့က ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။
သတ္တဝိညာဏဓာတ်က ပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီပါဠိတော်မှာ စက္ခာယတနံ-၌ စက္ခု+အာယတနဟု (၂)ပုဒ်ခွဲရပါတယ်။

စက္ကူ-က မျက်စိအကြည်ဖြစ်တယ်။ အာယတန-က အကြောင်းတရား ဖြစ်တယ်။ စက္ကူ-က ... မျက်စိအကြည်ပါဘုရား။ အာယတန-က ... အကြောင်းတရားပါဘုရား။ ဘယ်သူဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုတော့ စက္ကူဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းတရားဖြစ်တယ်။ မျက်စိအကြည်လေးဟာ စက္ကူဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာဖို့ရာ အကြောင်းတရားဖြစ်တယ်။ စက္ကူဝိညာဏ် မြင်သိစိတ်လေးဟာ အကျိုးတရားဖြစ်တယ်။ အကျိုးတရားဆိုတာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်တယ်။

သောတာယတနံမှာလည်း သောတ-က နားအကြည်၊ အာယတန-က အကြောင်းတရားဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းလဲ၊ သောတ ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ ကြားသိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။

ဃာနာယတနံမှာလည်း ထိုနည်းအတူပါပဲ။ ဃာန-က နှာခေါင်းအကြည်၊ အာယတန-က အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုတော့ ဃာနဝိညာဏ် နံသိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ နှာခေါင်းအကြည် ရှိမှ နံသိစိတ်ဖြစ်တာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

ဇိဝှိယတနံမှာလည်း ဇိဝှိ-က လျှာအကြည်၊ အာယတန-က အကြောင်း ဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုတော့ ဇိဝှိဝိညာဏ် စားသိစိတ် ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ လျှာအကြည်ရှိမှ စားသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ လျှာအကြည်မရှိလို့ရှိရင် စားသိစိတ် မဖြစ်နိုင်ပေဘူး။

ကာယာယတနံမှာလည်း ထိုနည်းအတူပါပဲ။ ကာယ-က ကိုယ်အကြည်၊ အာယတန-က အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူရဲ့ အကြောင်းလဲ၊ ထိသိစိတ် ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အဲဒါလေးတွေ သိထားရမယ်။

ရူပါယတနံမှာလည်း ထိုနည်းအတူပါပဲ။ ရူပ-က အဆင်းရူပါရုံ၊ အာယတန-က အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုတော့ မြင်သိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်း၊ မြင်သိစိတ်ရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အဆင်းရူပါရုံရှိမှ မြင်သိစိတ်လေးဟာဖြစ်တယ်။ မျက်စိအကြည်ကရှိပါရဲ့၊ ရူပါရုံအဆင်းက မရှိတဲ့အခိုက်အတန့်ဖြစ်လျှင် မြင်သိစိတ် မဖြစ်နိုင်ပေဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ရူပါရုံအဆင်းသည်လည်း မြင်သိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သဒ္ဓါယတနံမှာလည်း ထိုနည်းအတူပဲဖြစ်တယ်။ သဒ္ဓါ-က အသံသဒ္ဓါရုံ၊ အာယတန-က အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုတော့ ကြားသိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကြားသိစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ ဖို့ရာ အကြောင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ တရားနာပရိသတ်များ သဘောပေါက်သွား ပါပြီ။

ဂန္ဓာယတနံမှာလည်း ထိုနည်းအတူပဲဖြစ်တယ်။ ဂန္ဓ-က အနံ့၊ အာယ တန-က အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုတော့ နံသိစိတ် ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အနံ့ရှိမှ နံသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ အနံ့မရှိရင် နံသိစိတ် မဖြစ်ပေဘူး။

ရသာယတနံမှာလည်း ထိုနည်းအတူပဲဖြစ်တယ်။ ရသာ-က ရသာရုံ၊ အာယတန-က အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုတော့ စားသိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ရသာရုံမှ မရှိဘဲနဲ့ စားသိစိတ် ဖြစ်မှဖြစ်ပါ့မလား ... မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား။ မဖြစ်ပေဘူး။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံမှာလည်း ထိုနည်းတူစွာပါပဲ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ-က အတွေ့အာရုံ၊ အာယတန-က အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုတော့ ... ထိသိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းပါဘုရား။ ထိသိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်း ဖြစ်ပေတယ်။ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံရှိမှ ထိသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ ဘာမှမတွေ့ထိဘဲနဲ့ ထိသိစိတ် ဖြစ်မှဖြစ်ပါ့မလား ... မဖြစ်ပါဘုရား။ မဖြစ်ပေဘူး။ အဲဒါ မိမိသန္တာန်မှာဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

စက္ခာယတနံအရ မျက်စိအကြည်ကလည်း စက္ခုဝိညာဏ် မြင်သိစိတ် ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ရူပါယတနံအရ အဆင်းရူပါရုံကလည်း မြင်သိစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ မတူကြပါဘူးလား ... တူပါ တယ်ဘုရား။ ပစ္စည်းတရားတွေက ရုပ်တရားတွေချည်းပဲ။ ပစ္စယုပ္ပန်တရား ကျတော့ နာမ်တရားဖြစ်တယ်။ မျက်စိအကြည်ဟာ အဆင်းရူပါရုံလာတိုက်မှ မြင်သိစိတ်ဖြစ်တယ်။ မတိုက်လို့ရှိရင် မဖြစ်ပေဘူး။

ဒီမြင်သိစိတ်ကလေးဟာ မျက်စိအကြည်ထဲမှာ ရှိတယ်လို့လည်း ဆိုလို့ မရပေဘူး။ အဆင်းရူပါရုံထဲမှာ ရှိတယ်လို့လည်း ဆိုလို့မရပေဘူး။ သူတို့ နှစ်ခု ပေါင်းဆုံလိုက်တဲ့အခါကျမှ မြင်သိစိတ်ကလေးက ဖျတ်ခနဲဆို ဖြစ်သွား တယ်။ အဲဒီဖြစ်တဲ့အခိုက်အတန့်လေးမှာ ဝိပဿနာရှုကြရပါတယ်။

ကျမ်းဂန်ဆရာတွေက တယောကြိုး၊ တယောတံ၊ တယောအသံနဲ့ ဥပမာ ပြထားတယ်။ စက္ခာယတနံ-အရ မျက်စိအကြည်လေးဟာ တယောကြိုးနဲ့ တူတယ်။ အဆင်းရူပါရုံလေးဟာ တယောထိုးတံနဲ့တူတယ်။ စက္ခုဝိညာဏ် ဓာတုယာ-အရ မြင်သိစိတ်ကလေးကတော့ တယော၏ အသံနဲ့တူတယ်။ တယောကြိုးထဲမှာလည်း တယောအသံ မရှိပေ၊ တယောရဲ့အတံထဲမှာလည်း

တယောရဲ့အသံ မရှိပေဘူး။ တယောကြိုး၌ တယောတံနဲ့ လာပွတ်တိုက်တဲ့ အခါကျမှ တယောရဲ့အသံ ဖြစ်ပေါ်လာရတယ်။

အဲဒီလိုပါပဲ။ မျက်စိအကြည်ထဲမှာလည်း မြင်သိစိတ် မရှိပေဘူး။ ရူပါရုံ အဆင်းထဲမှာလည်း မြင်သိစိတ် မရှိပေဘူး။ သူတို့နှစ်ခု ပေါင်းဆုံလိုက်တဲ့ အခါကျမှ မျက်စိအကြည်မှာ အဆင်းရူပါရုံ လာတိုက်တဲ့အခါကျမှ ဖျတ်ခနဲဆို မြင်သိစိတ်ကလေး ဖြစ်လာတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ တယောကြိုးတံ၊ ပွတ်တိုက်ပြန်၊ အသံဖြစ်ပေါ်သည်။

တယောကြိုးမှာ တယောတံ လာပွတ်တိုက်မှ တယောသံ ဖြစ်ပေါ်လာ သလိုပါပဲ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အာရုံကြည်မှန်၊ တိုက်ခိုက်ပြန်၊ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်သည်။

‘အာရုံကြည်မှန်’၌ ကြည်မှန်ဆိုတာ မျက်စိအကြည်က မှန်လေးနဲ့တူတယ် ဟု ဆိုတယ်။ ‘အာရုံ’ဆိုတာက ရူပါရုံအဆင်းကိုဆိုတယ်။ ရူပါရုံအဆင်းက မျက်စိအကြည်မှာ လာပြီးတော့ တိုက်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ မြင်သိစိတ် ကလေး ဖြစ်လာတယ်။ မဖြစ်လာပါဘူးလား ... ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။ အာရုံချည်းပဲ သက်သက်လည်း မြင်သိစိတ်မဖြစ်ဘူး။ မျက်စိအကြည် မှန်လေးမှာ ရူပါရုံအဆင်း လာတိုက်တဲ့အခါကျမှ မြင်သိစိတ်ဝိညာဏ်လေး ဖြစ်ပေါ်လာပေတယ်။

မျက်စိအကြည်က အခံဓာတ်၊ ရူပါရုံအဆင်းက အတိုက်ဓာတ်၊ မြင်သိ စိတ်လေးက အပွင့်ဓာတ်။ မြင်သိစိတ်လေးက တယော၏အသံနှင့် မတူပါ

ဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။ တူပါတယ်။ အဲဒီမြင်သိစိတ်ကလေး ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်နိုင်ရမယ်။ ရှုမှတ်နိုင်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား တွေအနေနဲ့ ဆိုရင်တော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ဒုက္ခတွေ ဖြတ်ဖို့ပဲ။ မရှုမှတ်နိုင်ဘူးဆိုလို့ရှိရင်တော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ကြီး လည်သွားဖို့ပဲ။ သံသရာလည်ဖို့ရာပဲဖြစ်တယ်။ သံသရာပြတ်ချင်ပါတယ်ဆိုလို့ရှိရင် ရှုမှတ်ရ မယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်မကျပါဘူးလား ... အဓိပ္ပါယ်ကျပါတယ်ဘုရား။ မရှု မှတ်နိုင်လို့ရှိရင်တော့ သံသရာလည်လိမ့်မယ်။ မြင်ဆဲခဏလေးမှာ ရှုမှတ် လိုက်လို့ရှိရင် သံသရာစက် ပြတ်သွားနိုင်ပါတယ်။ မရှုမှတ်လို့ရှိရင်တော့ သံသရာစက် လည်နေဦးမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မြင်သိရာတွင်၊ မမှတ်လျှင်၊ သံသာလည်ပတ်သည်။

မြင်သိတာတွေ မမှတ်ဘူးဆိုလို့ရှိရင်တော့ အဲဒီကနေပြီးတော့ သံသရာ စက်ရဟတ်ကြီးဟာ လည်ပတ်သွားနိုင်တယ်။ သောက ပရိဒေဝ ဥပါယာသ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးရ၊ ပြင်းစွာပူပန်ရတဲ့ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေ တွေ့ရဦးမှာပဲ ဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မြင်သိရာတွင်၊ ရှုမှတ်လျှင်၊ သံသာစက်ပြတ်သည်။

မြင်သိတာတွေကို မြင်တယ်၊ မြင်တယ်'လို့ ရှုမှတ်နိုင်ပြီဆိုလို့ရှိရင် သံသရာစက် ပြတ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်နေပုံ၊ ပြတ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် လည်ပတ်ဖို့ရာ အခြေခံ(၃)မျိုးရှိပါတယ်။ စက္ခာယတနရယ်၊ ရူပါ ယတနရယ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်ရယ် အဲဒါတွေက စပြီးတော့ မရှုမှတ်ရင် သံသရာ စက်ဟာ လည်ပတ်သွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား ဉာတိကရွာ အုတ်တိုက်ပြဿဒ်ကျောင်း မှာ သီတင်းသုံးနေပါတယ်။ တစ်ပါးတည်း ကျောင်းထဲမှာ ကိန်းအောင်းပြီး သီတင်းသုံးနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ မြတ်စွာဘုရားဉာဏ်တော်မှာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားတွေ ဆင်ခြင်လိုတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဘဝဂ်တိုင်အောင် (၃၁)ဘုံမှာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ကြီးလည်ပုံ၊ ပြတ်အောင်ရှုမှတ်ပုံ၊ ပြတ်သွားပုံများကို မြတ်စွာဘုရား ရှေးဦးစွာ စိတ်တော်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပါတယ်။ ဆင်ခြင်ပြီးတဲ့နောက် နှုတ်တော်ဖြင့် ရွတ်ဆိုပါတယ်။

စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ
ဇေယျာ။ ဇဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ
ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ
ဇရာ မရဏံ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။
ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

(နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တ- ၃၀၂)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ်ကြီး လည်နေပုံကို ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရား ရွတ်ဆိုပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ သံသရာစက်ပြတ်ပုံကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဆက်လက်ပြီး ရွတ်ဆိုပါတယ်။

စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ
ဇေယျာ။ ဇဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဿာယေဝ
တဏှာယ အသေသဝိရာဂ နိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော၊ ဥပါဒါန
နိရောဓာ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိ

နိရောဓာ ဇရာ မရဏံ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာ
သာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော
ဟောတိ။

ဧဝံ = ဤသို့သော အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့်၊ ကေဝလဿ =
ချမ်းသာမဖက် ဆင်းရဲသက်သက်သာဖြစ်သော၊ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ =
ဤဒုက္ခအစု၏၊ နိရောဓော = ချုပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ =
ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား
ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ပုရေဇာတပစ္စည်းတွေမှာ ထင်ရှားပါလာတယ်။ 'စက္ခုပဋိစ္စ ရူပေစ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ' မပါလာပါဘူးလား ... ပါလာပါတယ်ဘုရား။
'စက္ခယတနံ' နှင့် 'စက္ခု' လို့ဆိုတာနဲ့ အတူတူဖြစ်တယ်။ 'ရူပေစ' နှင့် 'ရူပါ
ယတနံ' နဲ့ အတူတူဖြစ်တယ်။ 'စက္ခုဝိညာဏံ' က 'စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ' နဲ့
အတူတူဖြစ်နေပါဘူးလား ... ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရဲ့
အခြေခံပဲ ဖြစ်ပေတယ်။ ဒီနေရာမှာ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်နိုင်ရင်
သံသရာစက် ပြတ်ပေလိမ့်မယ်။ မရှုမှတ်နိုင်လို့ရှိရင်တော့ လည်လိမ့်မယ်။

'တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော'။ တိဏ္ဍံ = မျက်စိအကြည်ရူပါရုံ စက္ခုဝိညာဏ်
မြင်သိစိတ်တို့၏၊ သင်္ဂတိ = ပေါင်းဆုံခြင်းသည် (ဝါ) ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်၊
ဖဿော = ဖဿသည်၊ သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏။

ဒီသုံးခု ပေါင်းဆုံလိုက်တော့ ဖဿ = အတွေ့လေးဖြစ်တယ်။ မျက်စိထဲမှာ

တွေ့သွားသလို တွေ့သွားသလို။ သမာဓိဉာဏ် အသင့်အတင့် ရင့်ကျက်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်'လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် မျက်စိထဲမှာ တွေ့တွေ့သွားသလို၊ မျက်စိအကြည်လေးမှာ လာပြီးတော့ တိုက်တိုက်သွားသလို သိရတာ အဲဒါ ဖဿပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

တိဏ္ဍံ = သုံးပါးကုန်သော မျက်စိအကြည် ရူပါရုံ မြင်သိစိတ်တို့၏၊
 သင်္ဂတိ-သင်္ဂတိယာ = ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်၊ ဖဿော = ဖဿသည်၊
 သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏။ ဖဿပစ္စယာ = ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊
 ဝေဒနာ = ဝေဒနာသည်၊ သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏။ ဝေဒနာပစ္စယာ = ဝေဒနာ
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ တဏှာ = တဏှာသည်၊ သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏။
 တဏှာပစ္စယာ = တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဥပါဒါနံ =
 စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန်သည်၊ သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ =
 စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဘဝေါ = ကမ္မဘဝ
 ဥပပတ္တိဘဝသည်၊ သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏။ ဘဝပစ္စယာ = ဘဝဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်၊ ဇာတိ = ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းဇာတိသည်၊ သမ္ဘဝတိ =
 ဖြစ်၏။ ဇာတိပစ္စယာ = ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဧရာ မရဏံ =
 အိုရခြင်း သေရခြင်းသည်၊ သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ
 ဒေါမနဿုပါယာသာ = စိုးရိမ်ရခြင်း ငိုကြွေးရခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း
 စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းတို့သည်၊ သမ္ဘဝန္တိ = ဖြစ်ကုန်၏။ ဧဝံ =
 ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့်၊ ကေဝလဿ =
 ချမ်းသာမဖက် ဆင်းရဲသက်သက်သာဖြစ်သော၊ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ =
 ဤဆင်းရဲအစု၏၊ သမုဒယော = ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။
 ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာ

ရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

စက္ကာယတနလိုခေါ်တဲ့ မျက်စိအကြည်၊ ရူပါယတနလိုခေါ်တဲ့ အဆင်း
ရူပါရုံ၊ သူတို့နှစ်ခုတိုက်ပြီးတော့ ပေါင်းဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ စက္ခုဝိညာဏ်
ဖြစ်တယ်။ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်လို့ရှိရင် သူတို့သုံးခု ပေါင်းဆုံလိုက်တဲ့ အခိုက်
အတန်မှာ ပေါင်းဆုံလိုက်ခြင်းကြောင့် ဖဿဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ ဝေဒနာဖြစ်၊
ဝေဒနာဖြစ်ပြီးတော့ တဏှာဖြစ်၊ တဏှာဖြစ်ပြီးတော့ ဥပါဒါန်ဖြစ်၊ ဥပါဒါန်
ဖြစ်ပြီးတော့ ဘဝတွေဖြစ်၊ ဘဝတွေဖြစ်ပြီးတော့ ဇာတိဖြစ်၊ ဇာတိဖြစ်ပြီးတော့
ဇရာ မရဏ = အိုရ နာရ သေရ။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါ
ယာသာ = စိုးရိမ်ရခြင်း၊ ငိုကြွေးရခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊
ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းတို့ မဖြစ်ကြပါဘူးလား ... ဖြစ်ကြပါတယ်ဘုရား။ ဘာဖြစ်လို့
ဖြစ်တာပါလဲ၊ ဖြစ်ခိုက်ကလေးမှာ မရူမှတ်နိုင်လို့ ဖြစ်တာဖြစ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မြင်သိရာတွင်၊ မမှတ်လျှင်၊ သံသာလည်ပတ်သည်။

မမှတ်တော့ အကုန်လုံး တရစပ် မဖြစ်သွားပါဘူးလား ... ဖြစ်သွား
ပါတယ်ဘုရား။ ‘သံသာလည်ပတ်’ ဒီဘဝမှာလည်း ဒီလိုပဲလည်ပတ်၊ နောက်
နောင်ဘဝတွေမှာလည်း ဒီလိုပဲ လည်ပတ်ပြီးတော့ ဒုက္ခအဆက်ဆက်တွေ
ဖြစ်ကြရတယ်။ ကေဝလဿ = ချမ်းသာမဖက် ဆင်းရဲသက်သက်သာ
ဖြစ်သော။ ချမ်းသာလေးတွေတော့ ပါတော့ပါပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း
ဝိပရိဏာမဒုက္ခတွေပဲဖြစ်တယ်။

လူ့ဘုံ လူ့ဘဝ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ဘုံ နတ်ဘဝ နတ်ချမ်းသာလေးတွေ

အသင့်အတင့် မရှိကြပါဘူးလား ... ရှိကြပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါတွေဟာ တကယ်ကြည့်တော့ ချမ်းသာအစစ်တော့ မဟုတ်ပေဘူး။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ = ဖောက်ပြန်တဲ့ ဆင်းရဲတစ်မျိုးပဲဖြစ်တယ်။ ချမ်းသာဆိုပေမယ့် ဖောက်ပြန်တော့ မဆင်းရဲရပါဘူးလား ... ဆင်းရဲရပါတယ်ဘုရား။ ချမ်းသာတာနဲ့အမျှ ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေ ပြန်ဖြစ်ကြရတယ်။ ဒါကြောင့် 'ကေဝလဿ' အလုံးစုံလို့ပဲ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော်မူပါတယ်။ ချမ်းသာတာတွေဟာလည်း ဆင်းရဲမျိုးတွေ ပါပဲ။ 'ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ = ဤဆင်းရဲအစု၏၊ သမုဒယော = ဖြစ်ခြင်း သည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏'။ ဘာဖြစ်လို့ဖြစ်ရတာလဲ၊ မျက်စိက မရှုနိုင်လို့၊ မမှတ်နိုင်လို့ ဖြစ်ရတယ်။ နားကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ မရှုနိုင် မမှတ်နိုင်လို့ရှိရင် သံသရာ လည်ပတ်မှာပါပဲ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကြားသိရာတွင်၊ မမှတ်လျှင်၊ သံသာလည်ပတ်သည်။
 နံသိရာတွင်၊ မမှတ်လျှင်၊ သံသာလည်ပတ်သည်။
 စားသိရာတွင်၊ မမှတ်လျှင်၊ သံသာလည်ပတ်သည်။
 ထိသိရာတွင်၊ မမှတ်လျှင်၊ သံသာလည်ပတ်သည်။
 ကြံသိရာတွင်၊ မမှတ်လျှင်၊ သံသာလည်ပတ်သည်။

(၆)ဌာနလုံးမှာ မမှတ်ရင် သံသရာလည်ပတ်ဖို့ရာဖြစ်တယ်။ တရားနာ ပရိသတ်များ လည်ချင်ပါသေးလား ... မလည်ချင်ပါဘုရား။ 'ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ'ဆိုတာပဲ။ 'ဧဝံ = ဤအကြောင်းအဆက်ဆက် ဖြင့်၊ ကေဝလဿ = ချမ်းသာမဖက် ဆင်းရဲသက်သက်သာဖြစ်သော၊ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ = ဤဆင်းရဲအစု၏'။ ဆင်းရဲအစုကြီးပဲ။ ဘယ်လည် ပတ်ချင်ပါတော့မလဲ။ မလည်ပတ်ချင်တော့ပါဘူး။ ဉာဏ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် လည်ပတ်ချင်ပါတော့မလား ... မလည်ပတ်ချင်တော့ပါဘုရား။ ကြောက်စရာ ကြီးပါလားလို့ မသိရပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။

အဲဒါတွေ လည်ပတ်နေရတာ ဘယ်လောက်ကြာခဲ့ပြီလဲလို့ မေးရင်လည်း သံသရာအစကို ရှာမတွေ့လောက်အောင် ခံခဲ့ရပြီ။ ရှေ့ကိုလည်း မဖြတ်နိုင်ရင်တော့ ဘယ်လောက် ခံရဦးမည်လဲဆိုတာ ခန့်မှန်းလို့ မရသေးဘူး။ အခု အချိန်အခါမှာ ဖြတ်နိုင်တဲ့အချိန်လား၊ မဖြတ်နိုင်တဲ့အချိန်လား ... ဖြတ်နိုင်တဲ့အချိန်ပါဘုရား။ ဖြတ်နိုင်တဲ့အချိန်မှာ ဖြတ်မှပဲ။ နောင်ကျမှ သောကတွေ သွားဖြစ်နေလို့တော့ နေရာမကျတော့ဘူး။ မဖြတ်နိုင်တဲ့ ဘဝမျိုးရောက်သွားတော့ “ဪ ... မဖြတ်နိုင်ခဲ့ပါလား၊ ဒုက္ခတွေ ခံခဲ့ရပါလား”။ အပါယ်ငရဲကျတဲ့အခါကျမှ သောကတွေ ပရိဒေဝတွေ နောင်တပူပန်မှုတွေ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ “ဪ ... ဖြတ်နိုင်တဲ့အခါမှာ မဖြတ်လို့ ခံနေရတာပဲ”ဟု နောင်တပူပန်မှုတွေ မဖြစ်ရအောင် အခုအချိန်ကစပြီးတော့ ဖြတ်ဖို့ရာ ဖြစ်ပေတယ်။

သံသရာစက်ကို ဖြတ်ဖို့ရာနည်းလမ်းက ဘာနဲ့ဖြတ်ရမလဲဆိုတော့ ဝိပဿနာနဲ့ပဲ ဖြတ်ရမယ်။ မြင်ဆဲမှာလည်း ရှုမှတ်ရမယ်။ ကြားဆဲမှာလည်း ရှုမှတ်ရမယ်။ နံဆဲမှာလည်း ရှုမှတ်ရမယ်။ စားဆဲမှာလည်း ရှုမှတ်ရမယ်။ ထိဆဲမှာလည်း ရှုမှတ်ရမယ်။ ကြံဆဲမှာလည်း ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်လေး ရှုမှတ်ရမယ်။ ‘ဆဲ’ဆိုတာ ပစ္စုပ္ပန်ကို ပြောတာပဲ။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်လေး မြင်သိစိတ်ကလေး ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်လိုက်လို့ရှိရင် သမာဓိဉာဏ်တွေ အားကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြတ်နိုင်ပါတယ်။ ဘယ်လိုရှုရပါ့မလဲဆိုရင် ‘မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’လို့ပဲ ရှုမှတ်ရမယ်။ သမာဓိဉာဏ်တွေ အားရှိလာတဲ့အခါကျတော့ တရားနာပရိသတ်များ ကိုယ်တိုင်ပဲ သိကြရပါလိမ့်မယ်။ သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း သိနေကြပါပြီ။

အဲဒီမှာ မြင်လျှင် ‘မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’ဟု ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ တရား

(၅)မျိုး ပါဝင်သွားပါတယ်။ စက္ခယတနလိုဆိုတဲ့ မျက်စိအကြည်ရယ်၊ ရူပါယတနလိုခေါ်တဲ့ အဆင်းရူပါရုံရယ်၊ မြင်သိစိတ်ဆိုတဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်ရယ်၊ အတွေ့ဖဿရယ်၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ဝေဒနာလေးရယ် ဒီ(၅)မျိုးကို မှတ်မိတတ်ပါတယ်။ ဝေဒနာသိအောင် မှတ်လို့ရသွားတော့ ဝေဒနာ ပြတ်သွားတော့ တဏှာဖြစ်ပါတော့မလား ... မဖြစ်တော့ပါဘုရား။ မဖြစ်တော့ ပေဘူး။

ဒါကြောင့် တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ။
 ‘တဿာယေဝ တဏှာယ = ရှုမှတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ထိုတဏှာ၏၊
 အသေသဝိရာဂနိရောဓာ = အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့်’ဟု ဟောကြားတော်
 မူသည့်အတိုင်း ရှုမှတ်လိုက်တော့ ဝေဒနာ ဖြစ်နိုင်ပါတော့မလား ... မဖြစ်
 နိုင်ပါဘုရား။ ရှုမှတ်နေတဲ့အခိုက်အတန့်မှာ ဝေဒနာဖြစ်ခွင့်မရတော့ လိုချင်
 စရာတွေ လိုချင်နေတဲ့ တဏှာလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတော့မလား ... မဖြစ်နိုင်တော့
 ပါဘုရား။ ရှုမှတ်နေတော့ ဝေဒနာထိအောင် ရှုမှတ်လို့ရသွားသောကြောင့်
 တဏှာဖြစ်ခွင့် မရတော့ပေဘူး။

တဿာယေဝ တဏှာယ = ထိုတဏှာ၏သာလျှင်၊ အသေသဝိရာဂ
 နိရောဓာ = အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပါဒါနနိရောဓာ = စွဲလမ်းခြင်း
 ဥပါဒါန၏ ချုပ်ခြင်းသည်၊ သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏။ ဥပါဒါနနိရောဓာ =
 စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါနချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဘဝနိရောဓာ = ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိ
 ဘဝ၏ချုပ်ခြင်းသည်၊ သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏၊ ဘဝနိရောဓာ = ဘဝ
 ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဇာတိနိရောဓာ = ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း ဇာတိ၏ချုပ်ခြင်း
 သည်၊ သမ္ဘဝတိ = ဖြစ်၏၊ ဇာတိနိရောဓာ = ဇာတိ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊
 ဇရာ မရဏံ = အိုရခြင်း သေရခြင်းသည်၊ နိရုဇ္ဈတိ = ချုပ်၏။ သောက

ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ = စိုးရိမ်ရခြင်း၊ ငိုကြွေးရခြင်း၊
ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ =
ချုပ်ကြကုန်၏။ ဧဝံ = ဤသို့၊ ကေဝလဿ = ချမ်းသာမဖက် ဆင်းရဲ
သက်သက်သာဖြစ်သော၊ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ = ဤဆင်းရဲအစု၏၊
နိရောဓော = ချုပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊
ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့်
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

မြင်ဆဲခဏလေးမှာ ရှုမှတ်လိုက်လို့ရှိရင် တရား(၅)မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုး
ကို ရှုမှတ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကလေး
ဆိုရအောင်-။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မျက်စိရူပ၊ ရုပ်ကနစ်ဖြာ၊ မြင်တွေ့ခံစား၊
နာမ်ကားသုံးဖြာ၊ မြင်စဉ်တွေ့ရ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊
မြင်တယ်ဟု၊ မှတ်ရှုသိရပါ။

‘မျက်စိရူပ’၌ ‘မျက်စိ’ဆိုတာ မျက်စိအကြည်ဖြစ်တယ်။ ‘ရူပ’ဆိုတာ
ရူပါရုံဖြစ်တယ်။ မျက်စိဆိုတာ စက္ခာယတနံကို ပြောတာပဲဖြစ်တယ်။
မျက်စိဆိုတာ ဘယ်သူ့ကိုပြောတာပါလဲ ... စက္ခာယတနံပါဘုရား။ ရူပ
ဆိုတာက ရူပါယတနံကို ပြောတာပါပဲ။ ဒီထဲမှာ ပါမနေပါဘူးလား ...
ပါမနေပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီနှစ်ပါးဟာ ရုပ်တွေပဲ။ သူတို့ကိုလည်း ရှုမိတတ်
တယ်။

‘မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’လို့ မှတ်လိုက်ရင် တစ်ခါတစ်ရံ မျက်စိအကြည်လေးကို သိနေတတ်တယ်။ “မျက်စိထဲမှာ ကြည်ကြည်သွားသလိုပဲ”၊ “မျက်စိထဲမှာ ကြည်ကြည်သွားသလိုပဲ”ဆိုတာ စက္ခာယတန မျက်စိအကြည်လေးကို ရှုမိတာပဲဖြစ်တယ်။ ရူပဆိုတဲ့ ရူပါရုံကိုလည်း တစ်ခါတလေ ရှုမိတတ်တယ်။ မြင်ကာမျှမတ္တမှာ တည်တည်သွားတာ ရူပါရုံအဆင်းကို ရှုမိတာ ဖြစ်ပေတယ်။ မျက်စိရူပ၊ ရုပ်ကနှစ်ဖြာ-ကို ဟောကြားတာ ပြည့်စုံသွားပြီ။

‘မြင်တွေ့ခံစား’ကို ဟောကြားပါတော့မယ်။ ‘မြင်’ဆိုတာ မြင်သိစိတ်ကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ “မျက်စိထဲက သိသိ သိသိသွားတာပဲ”ဟု တစ်ခါတစ်ခါ ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ထင်လာတတ်တယ်။ မြင်သိစိတ်ရဲ့ သဘောကို သိတာဖြစ်တယ်။ ‘တွေ့’ဆိုတာက ဖဿကိုပြောတာဖြစ်တယ်။ “မျက်စိထဲမှာ တိုက်သွားသလို တိုက်သွားသလိုပဲ”ဟု ဒီလိုလည်း ထင်လာတတ်တယ်။ ဘယ်နှမျိုးရှိသွားပါပြီလဲ ... လေးမျိုးရှိသွားပါပြီဘုရား။ ‘ခံစား’ဆိုတာ ဝေဒနာကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ ‘မြင်တယ်၊ မြင်တယ်’လို့ ရှုလိုက်တဲ့အခါ မြင်လို့ကောင်းသလိုလို၊ မကောင်းသလိုလို ဒီလိုလည်း ထင်ထင်သွားတတ်တယ်။ မြင်လို့ကောင်းတာက သုခဝေဒနာ၊ မြင်လို့ မကောင်းတာက ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်တယ်။

မျက်စိအကြည်လေးကိုလည်း ရှုမိတတ်တယ်။ ရူပါရုံအဆင်းကိုလည်း ရှုမိတတ်တယ်။ ဒီရုပ်နှစ်ပါးကိုလည်း ရှုမိတတ်တယ်။ ‘မြင်’လို့ဆိုတဲ့ မြင်သိစိတ်ကလေးကိုလည်း ရှုမိတတ်တယ်။ ‘တွေ့’ဆိုတဲ့ ဖဿကိုလည်း ရှုမိတတ်တယ်။ ‘ခံစား’ဆိုတဲ့ ဝေဒနာကိုလည်း ရှုမိတတ်တယ်။ အဲဒါတွေ ရှုလို့ရထားတော့ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်နိုင်ပါတော့မလား ... မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘုရား။

“တဿာယေဝ တဏှာယ = ထိုတဏှာ၏သာလျှင်၊ အသေသဝီရာဂ
 နိရောဓာ = အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့်”။ တဏှာဖြစ်ခွင့်မရအောင်
 ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါန်လည်း ချုပ်တယ်။ မချုပ်သွားပါဘူးလား ...
 ချုပ်သွားပါတယ်ဘုရား။ ဥပါဒါန်ချုပ်တော့ ဘဝကံတွေချုပ်၊ ကံချုပ်တော့
 ဇာတိလည်းချုပ်၊ ဇာတိချုပ်တော့ ဇရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝတွေ
 အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်။ သံသရာစက် ပြတ်သွားတာပါပဲ။ မြင်ဆဲမှာ
 ရှုမှတ်တော့ သံသရာစက် မပြတ်သွားပါဘူးလား ... ပြတ်သွားပါတယ်ဘုရား။

ဆောင်ပုဒ်

မြင်သိရာတွင်၊ ရှုမှတ်လျှင်၊ သံသရာပင်၊ အစဉ်ပြတ်နိုင်သည်။
 ကြားသိရာတွင်၊ ရှုမှတ်လျှင်၊ သံသရာပင်၊ အစဉ်ပြတ်နိုင်သည်။
 နံသိရာတွင်၊ ရှုမှတ်လျှင်၊ သံသရာပင်၊ အစဉ်ပြတ်နိုင်သည်။
 စားသိရာတွင်၊ ရှုမှတ်လျှင်၊ သံသရာပင်၊ အစဉ်ပြတ်နိုင်သည်။
 ထိသိရာတွင်၊ ရှုမှတ်လျှင်၊ သံသရာပင်၊ အစဉ်ပြတ်နိုင်သည်။
 ကြံသိရာတွင်၊ ရှုမှတ်လျှင်၊ သံသရာပင်၊ အစဉ်ပြတ်နိုင်သည်။

ဒွါရ(၆)ပါးတည်းဟူသော အကြည်ဓာတ်(၆)ဖြာမှာ အာရုံ(၆)ပါး
 လာတိုက်တဲ့အခါ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊
 ကြံသိစိတ် အဲဒီစိတ်တွေ ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်လိုက်လို့ရှိရင် သံသရာစက်
 ပြတ်သွားနိုင်တယ်။ ပြတ်အောင်ရှုနိုင်ဖို့ပါပဲ။ မျက်စိက ရှုမှတ်ဖို့ကတော့
 တော်တော်လေး သမာဓိဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်မှ ရှုမှတ်နိုင်ပါတယ်။ ရှုမှတ်
 ခါစမှာတော့ မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်သွားအောင် ရှုမှတ်ရမယ်။ ရှုမှတ်တဲ့အခါ
 ဒီ(၅)ခုထဲက တစ်ခုခုကို ရှုမှတ်နိုင်လို့ရှိရင် မြင်ခါမျှမတ္တမှာ တည်တယ်ဟု
 ဆိုရတယ်။

နောက် သမာဓိဉာဏ် ရင့်ကျက်လာတဲ့အခါကျတော့ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် မြင်ရတဲ့ အဆင်းရူပါရုံလေး တရိပ်ရိပ်ပြောင်းလဲနေတာ၊ မြင်သိစိတ်လေး တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပျောက်ပျောက်သွားတာ မြင်ကြရပါတယ်။ အလေ့အကျင့်ရအောင် ရှုမှတ်ပေးရပါတယ်။ ဘယ်ကျရင် ရှုလို့ရတတ်သလဲ ဆိုတော့ ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်လာတဲ့အခါ ရှုမှတ်လို့ ရတတ်ပါတယ်။

ဉာဏ်ထက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် မြင်ရတဲ့ အဆင်းရူပါရုံလေး တရိပ်ရိပ် ကုန်ပျက်ကုန်ပျက် သွားတာကို၊ မြင်သိစိတ်လေး တစ်ခုပြီးတစ်ခု ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာကို မြင်ကြရပါတယ်။ တစ်ခုကိုတော့ မြင်တတ်ကြပါတယ်တဲ့။ မြင်သိစိတ်လေး ပျက်ပျက်သွားတာကို မြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း တော်တော်များများ ရှိပါတယ်။

သမာဓိဉာဏ်အားကောင်းပြီး ဉာဏ်ထက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ (၃)မျိုး လုံးလည်း မြင်နိုင်ပါတယ်။ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်'ဟု ရှုမှတ်တဲ့အခါ မြင်ရတဲ့ အဆင်းရူပါရုံလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ မြင်သိစိတ်လေးလည်း ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာ၊ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်'လို့ ရှုမှတ်လိုက်တဲ့ မှတ်သိစိတ်ပါ ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့ကြရပေတယ်။

ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတော့ မမြဲဘူးလို့ မသိသွားပါ ဘူးလား ... သိသွားပါတယ်ဘုရား။ မြင်ရတာတွေ ဘာတစ်ခုမှ မမြဲဘူး။ မမြဲဘူးဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ကုန်ပျက်တာလေးတွေက လျင်မြန်လွန်းအားကြီးတော့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဆင်းရဲပါလား။ ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလို ကျတော့ ... ဒုက္ခပါဘုရား။ ဒီလိုကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေကို

ဘယ်လိုကာကွယ်လို့ ရပါ့မလဲ။ ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့ မရပေဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်းသူ ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်နေတာပဲ။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား။ ကိုယ်အစိုးမရပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနတ္တပါ ဘုရား။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဉာဏ်တွေပိုင်ပြီးတော့ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားနိုင်တယ်။ သံသရာစက်ကြီး မပြတ်သွားနိုင်ပါဘူးလား ... ပြတ်သွား နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ပြတ်သွားနိုင်တယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ရောက်သွား တာနဲ့ အပါယ်သံသရာစက်ကြီး မပြတ်သွားပါဘူးလား ... ပြတ်သွားပါတယ် ဘုရား။ ဘယ်သောအခါမှ အပါယ်ရောက်နိုင်တဲ့သံသရာ မကျင်လည်ရတော့ ပေဘူး။ ဖြတ်နိုင်ဖို့ အရေးမကြီးပါဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။ အရေးအကြီးဆုံးပါပဲ။ အပါယ်သံသရာစက်ရဟတ်ကြီး မလည်နိုင်အောင် ယခုနေအချိန်အခါမှာ မဖြတ်နိုင်ပါဘူးလား ... ဖြတ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။

ဖြတ်နိုင်တဲ့အချိန်အခါမှာဖြတ်မှ၊ ဖြတ်နိုင်တဲ့အချိန်အခါမှာ မဖြတ်ဘဲနဲ့ နေလိုက်လို့ရှိရင်တော့ နောင်ကျမှ နောင်တပူပန်မှုတွေ ဖြစ်လို့မဆုံးဘူးလို့ မြတ်စွာဘုရား မကြာခဏ ဟောကြားပါတယ်။

နဂရံ ယထာ ပစ္စန္တံ ဂုတ္တံ သန္တရဗာဟိရံ။
ဧဝံ ဂေါပေထ အတ္တာနံ၊ ခဏော ဝေ မာ ဥပစ္စဂါ။
ခဏာတိတာဟိ သောစန္တိ၊ နိရယမိ သမပ္ပိတာ။

ပစ္စန္တံ = တိုင်းစွန်တိုင်းဖျား၌ဖြစ်သော၊ နဂရံ = မြို့ကို၊ သန္တရဗာဟိရံ = အတွင်းအပန့်တကွ၊ ဂုတ္တံယထာ = လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ = ဤအတိုင်း၊ အတ္တာနံ = မိမိကိုယ်ကို၊ ခဏော = မျက်စိ နား နှာ လျှာ

ကိုယ် စိတ်တည်းဟူသော မိမိကိုယ်ကို၊ ဂေါပေထ = လုံခြုံအောင်
စောင့်ရှောက်ကြကုန်လော့၊ ခဏော = ဘုရားပွင့်တော်မူလာသော
အခွင့်ကောင်း၊ အခါကောင်းသည်၊ မာဥပစ္စဂါ = မလွန်သွားစေလင့်၊
ခဏာတိတာ = ဘုရားပွင့်တော်မူလာသော အခွင့်ကောင်း၊ အခါကောင်းကို
လွန်စေကြကုန်သောသူတို့သည်၊ နိရယမ္ပိ = ငရဲ၌၊ သမပ္ပိတာ = ကျရောက်
ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ သောစန္ဒိ = အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်ကြရကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ =
ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား
ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

တိုင်းစွန်တိုင်းဖျား၌ရှိတဲ့ မြို့သူမြို့သားတွေ မိမိတို့ရဲ့မြို့ကို သူပုန်သူကန်
ရန်သူတွေမှ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြသကဲ့သို့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊
ကိုယ်၊ စိတ်တည်းဟူသော မိမိခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကိုလည်း လုံခြုံအောင်
စောင့်ရှောက်ကြရမယ်။ သံသရာစက် မလည်ပတ်နိုင်အောင် မစောင့်ရှောက်
ရပါဘူးလား ... စောင့်ရှောက်ရပါတယ်ဘုရား။

ဘုရားပွင့်တော်မူလာသည့် အခါမှသာလျှင် စောင့်ရှောက်နိုင်ကယ်။ ဘုရား
ပွင့်တဲ့ အခါကောင်း၊ အခွင့်ကောင်းကြီးကို ကျော်လွန်သွားပြီဆိုလို့ရှိရင်၊
သာသနာတော်ကြီး မရှိတော့ဘူးဆိုရင် အခုလို ရှုမှတ်တဲ့နည်းတွေ မရှိသော
ကြောင့် လုံခြုံအောင် စောင့်စည်းနိုင်ပါတော့မလား ... မစောင့်စည်းနိုင်တော့
ပါဘုရား။ မစောင့်စည်းနိုင်လို့ရှိရင် အပါယ်သံသရာထဲသို့လည်း ပြန်ရောက်
သွားနိုင်တယ်။ အဲဒီအခါကျမှ စိုးရိမ်ရလိမ့်မယ်ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြား
တော်မူပါတယ်။ အခွင့်ကောင်း၊ အခါကောင်းကြီး သာသနာတော်ကြီး ရှိနေတဲ့
အခိုက်အတန့် သံသရာစက်ကိုပြတ်အောင် အားထုတ်နေရမယ်ဆိုတဲ့
အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တယ်။

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တည်းဟူသော ဒွါရ(၆)ပါး၌ အာရုံ (၆)ပါးလာတိုက်လို့ ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်နေလို့ရှိရင် လုံခြုံသွားမယ်။ သံသရာစက်ရဟတ်ကြီး ပြတ်သွားမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရားနာပရိသတ်များ သာသနာတော်ကြီးတည်းဟူသော အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းကြီးနှင့် ကြုံနေတဲ့အခိုက်အတန့်မှာ အနည်းဆုံး အပါယ်သံသရာ ပြတ်သွားအောင် ရှုမှတ်မနေကြရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်နေကြရပါတယ်ဘုရား။

မရှုမှတ်နိုင်လို့ရှိရင် မျက်စိကလည်း လည်နိုင်တယ်။ နားကလည်း လည်နိုင်တယ်။ နှာခေါင်းကလည်း လည်နိုင်တယ်။ လျှာကလည်း လည်နိုင်တယ်။ ကိုယ်ကလည်း လည်နိုင်တယ်။ စိတ်ကလည်း လည်နိုင်တယ်။ ရှုမှတ်နိုင်လို့ရှိရင်တော့ ပြတ်သွားမှာ ဖြစ်ပေတယ်။ မျက်စိက ရှုမှတ်ပုံလေး ဟောခဲ့တာ အသင့်အတင့် ပြည့်စုံသွားပြီ။ နားက ရှုမှတ်ပုံလေး ဟောကြားပါဦးမယ်။

နား၌ အသံလာတိုက်တဲ့အခါ သောတဝိညာဏ်လေး ဖြစ်ခိုက်မှာ ဘယ်လိုမှတ်ရပါ့မလဲဆိုရင် ကြားတယ်၊ ကြားတယ် ရှုမှတ်ရပါမယ်။ ဒီမှာတော့ အစုံပါလာတယ်နော်။ သောတာယတနံက နားအကြည်ဖြစ်တယ်။ သဒ္ဓါယတနံက အသံသဒ္ဓါရုံဖြစ်တယ်။ သောတဝိညာဏ်ဓာတုယာက ကြားသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနားအကြည်မှာ အသံသဒ္ဓါရုံလာတိုက်တဲ့အခါ ကြားသိစိတ်ကလေး ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်ရပေမယ်။ တခြားအချိန်တွေမှာတော့ ရှုလို့ မရပေဘူး။ မကြားဘဲနဲ့ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု ရှုလို့ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်မှဖြစ်ပါ့မလား ... မဖြစ်ပါဘုရား။ ကြားသိစိတ်ကလေးဖြစ်တဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု ရှုမှတ်နိုင်ရပေမယ်။ သမာဓိဉာဏ်တွေ

အားနည်းနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာတော့ ရှုမှတ်လို့ မရသေးဘူး။ သမာဓိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့အခါ ရှုမှတ်လို့ရလာပါတယ်။

တရားနာပရိသတ်များ၊ ယောဂီများ မကြာခဏ အသံကို ရှုမှတ်နေကြရတယ်။ တရားထိုင်နေတဲ့အခိုက်အတန့်၊ စင်္ကြံလျှောက်နေတဲ့အခိုက်အတန့် အသံတွေ ကြားလာတဲ့အခါ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု မရှုမှတ်ရပါဘူးလား... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီ ကြားတယ်ဟု ရှုမှတ်တာက မျက်စိထက် နည်းနည်းပိုပြီးရလွယ်တယ်။ အသံရှုမှတ်လို့ ရသွားလို့ရှိရင် အောင်မြင်မှုတစ်ခု ရသွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အစပိုင်းမှာတော့ ကြားခါမျှမတ္တမှာတည်အောင် ရှုမှတ်ရတယ်။ အသံနောက်ကိုလည်း စိတ်က မလိုက်သွားစေရဘူး။ ဘာသံတွေလဲလို့ ကြံစည်စိတ်ကူးမှုလည်း မဖြစ်စေရပေဘူး။ နားအကြည်၌ အသံစိတ်လေးကို ကပ်ထားရမယ်။ ကပ်ပြီးနေလို့ရှိရင် အသံနောက်ကို စိတ်က လိုက်ပါတော့မလား ... မလိုက်တော့ပါဘုရား။ မလိုက်လို့ရှိရင် ကြားခါမျှမတ္တမှာ တည်သွားပေတယ်။

နောက်တော့ သမာဓိဉာဏ် တစ်ဆင့်ရင့်ကျက်အားရှိလာတဲ့အခါ ကြားတဲ့ အသံတွေက ဝေးဝေးသွားတတ်တယ်။ အသံအောက်ကြီးတွေလည်း ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ တစ်ခါတလေ နီးနီးလာသလိုဖြစ်တတ်တယ်။ အသံလေးတွေ မှိန်မှိန်သွားသလိုလည်း ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒီလို မဖြစ်တတ်ပါဘူးလား ... ဖြစ်တတ်ပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီလိုဖြစ်လာလို့ရှိရင် နားက မှတ်လို့ရတော့မယ်။ နားက မှတ်လို့ရလို့ရှိရင် ယောဂီအတွက် အတော့်ကို အောင်မြင်သွားပေပြီ။

နောက်တော့ သမာဓိဉာဏ် တစ်ဆင့်ရင့်ကျက်အားရှိလာတဲ့အခါ ကြားတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်ရင် ကြားတဲ့အသံလေး တစ်လုံးပြီးတစ်လုံးပျောက်၊ ပျောက်ပျောက်သွားတာ ယောဂီဟောင်းများ မကြာခဏ တွေ့သိကြရပါတယ်။ အသံ ပျောက်ပျောက်သွားတာ တော်တော်ပဲ ထင်ရှားတယ်။

အသံပျောက်ပျောက်သွားတော့ ဒီအသံဟာ မမြဲဘူးဆိုတာ မသိရပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။ အသံကိုမှတ်တာတော့ တော်တော်ကြတာများပါတယ်။ အမျိုးသားလို့ ကြားတဲ့အခါ ယောဂီက ကြားတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် 'အ'ကသတ်သတ်ပြတ်သွား၊ 'မျိုး'က သတ်သတ်ပြတ်သွား၊ 'သား'က သတ်သတ်ပြတ်သွားသဖြင့် အသံမဆက်တော့ နားလည်ပါ့မလား... နားမလည်ပါဘုရား။ နားမလည်တော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ ဖြစ်ခွင့် မရတော့ပေဘူး။ အမှန်အတိုင်းသိတော့ အဝိဇ္ဇာ မပျောက်သွားပါဘူးလား... ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား။ အဝိဇ္ဇာပျောက်သွားတော့ သံသရာစက်ပြတ်သွားတော့တာပဲ။

အသံလေးတွေ တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး ပျောက်သွားတဲ့အခါ အသံက မမြဲဘူး။ မမြဲဘူးဆိုတဲ့ အနိစ္စဉာဏ်ဝင်သွားတော့ အနိစ္စဉာဏ်နှင့် အဝိဇ္ဇာက ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာဖုံးထားလို့ရှိရင် အနိစ္စဉာဏ် မဖြစ်နိုင်ပေဘူး။ အနိစ္စဉာဏ်ဖြစ်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဒီအဝိဇ္ဇာပျောက်သွား၍ ပယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။

နောက်တော့ သမာဓိဉာဏ် တစ်ဆင့်ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာတဲ့အခါ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု မှတ်လိုက်ရင် ကြားတဲ့အသံလေးလည်း တစ်လုံးပြီးတစ်လုံးပျောက်။ ကြားသိစိတ်ကလေးလည်း တစ်လုံးပြီးတစ်လုံးပျောက်။ ကြားတဲ့အသံလည်း မမြဲဘူး။ ကြားသိစိတ်လည်း မမြဲဘူး။

မမြဲဘူးဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနိစ္စပါဘုရား။ ကုန်ပျက်တာတွေ လျင်မြန်အားကြီးတော့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်ရကာ ဆင်းရဲပါလား။ ဆင်းရဲပါလားဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့... ဒုက္ခပါဘုရား။ ဒီလိုကုန်ပျက် နှိပ်စက်နေတဲ့ဆင်းရဲတွေ ဘယ်လိုများ ကာကွယ်လို့ရပါ့မလဲ။ ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့ မရပေဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်း ကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေတာပဲ။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား။ ကိုယ်အစိုးမရပါလား ဆိုတာ မြန်မာလိုဖြစ်တယ်၊ ပါဠိလိုကျတော့ ... အနတ္တပါဘုရား။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဉာဏ်တွေ ပိုင်သွားတော့ တရားနာပရိသတ်များ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်တဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေလည်း ရသွားနိုင် ကြပါတယ်။ သံသရာစက် ပြတ်သွားနိုင်ပါတယ်။ အပါယ်သံသရာစက်က ရှေးဦးစွာပြတ်တယ်။ ပြတ်ပြီးလို့ရှိရင် အပါယ်သံသရာစက်ပြတ်ပြီးတော့ သောတာပန်အဆင့် ရောက်ပြီးတဲ့အခါ ရပ်နေမလား ... မရပ်ပါဘုရား။

သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မရပ်ချင်တော့ဘူး။ ရှေ့သာဆက်မှတ်ချင် တယ်။ ယောဂီဟောင်းများ မကြာခဏ တရားရိပ်သာ ပြန်ပြန်မဝင်ကြပါ ဘူးလား ... ဝင်ကြပါတယ်ဘုရား။ ရပ်ချင်လို့လား ... မဟုတ်ပါဘုရား။ မရပ်ချင်ပေဘူး။ ရှေ့သာ ဆက်ချင်တာပဲဖြစ်တယ်။ သောတာပန်ဆိုတော့ ဒုက္ခတွေ ပိုမမြင်ပါဘူးလား ... ပိုမြင်ပါတယ်ဘုရား။ ပိုမြင်တော့ ပိုကြောက် တယ်။ “တစ်ဆင့်တက်ချင်တယ်ဘုရား၊ ဘယ်လိုများ မှတ်ရပါ့မလဲ” ဟု လျှောက်ထားတယ်။ ဘယ်လိုမှတ်ရမလဲဆိုရင် ဒီအတိုင်းပဲ မှတ်ရမယ်။ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ် ဖြစ်ပေတယ်။

အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် တစ်ကြောင်း

တည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတော့ ဘယ်တရားကို မှတ်ရပါမလဲဆိုရင် ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးတို့ကို ဆက်လက်ပြီးတော့ မှတ်ရပေမယ်။

ဉာဏဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

ယဒိဒံ = ယေ+ဣမေ၊ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ = အကြင်ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးတို့သည်၊ သန္တိ = ရှိကြကုန်၏၊ အယံ = ဤကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးအကျင့်လမ်းစဉ်သည်၊ ဉာဏဿ = အထက်အထက်သော အရိယာမဂ်ကို၊ အဓိဂမာယ = ရခြင်းငှာ၊ ဧကာယနောမဂ္ဂေါ = နှစ်ကြောင်းမကွဲ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ပေတည်း။ နိဗ္ဗာနဿ = ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ သစ္စိကိရိယာယ = မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ ဧကာယနောမဂ္ဂေါ = နှစ်ကြောင်းမကွဲ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ပေတည်း။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

သောတာပန်အဆင့်မှာ အပါယ်သံသရာစက်ကို ဖြတ်နိုင်ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာလည်း ကာမ(၁၁)ဘုံတည်းဟူသော သံသရာစက်၊ (၃၁)ဘုံတည်းဟူသော သံသရာစက်တို့ကို ဖြတ်ဖို့ရာလည်း ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးတည်းဟူသော တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ပဲ

ဖြစ်ပါတယ်။ တခြားလမ်းတွေရှာဖို့ မလိုတော့ပါပေဘူး။ မိမိဟာ ဘယ်သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဉာဏ်စဉ်တွေအတက်ဆုံး၊ ရှုမှတ်လို့အကောင်းဆုံးလဲ။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်ဖို့ပါပဲ။

ကာယနဲ့ကောင်းလျှင် ကာယနဲ့ပဲ ဆက်လက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်ရမယ်။ ဝေဒနာနဲ့ မိမိဟာ တရားတက်တယ်ဆိုရင် ဝေဒနာနဲ့ပဲ ရှုမှတ်ရမယ်။ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ စိတ်ကိုရှုမှတ်တာ မိမိအတွက် တရားတွေ အတက်ဆုံးပဲ၊ ရှုမှတ်လို့ အကောင်းဆုံးပဲဆိုရင်လည်း စိတ်ကိုပဲ ရှုမှတ်ရမယ်။ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ နံတယ်စသည်ဖြင့် သဘောတရား ဓမ္မာနုပဿနာကို မှတ်မှ မိမိမှာ တရားတွေ ပိုတက်တယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ဓမ္မာနုပဿနာကိုပဲ ရှုမှတ်ရမယ်။

ဒီလမ်းကတော့ တစ်လမ်းတည်းပါပဲ။ ကိုယ်နဲ့ သင့်လျော်ရာကိုတော့ မရှုမှတ်ရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်နဲ့ သင့်လျော်ရာကို ဘယ်သူ ရွေးပေးရပါ့မလဲဆိုရင် ကိုယ်တိုင်ပဲ ရွေးရမည်ဖြစ်တယ်။ ဆရာသမားတွေ ရွေးတာလည်း ဆရာသမားတွေက သေသေချာချာ မေးပြီးတော့ ရွေးပေးရင်တော့ တော်မှာပေါ့လေ။ သူ့ရဲ့ အတွေ့တွေကို ဆရာသမားတွေကလည်း သာမန်ပဲ သိရတာပါပဲ။ သူ့ရဲ့အတွေ့ကို သူမှသာ ပိုပြီး မသိရပါဘူးလား ... သိရပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ့်ဝေဒနာကို ကိုယ်ပိုသိ ဆိုတာမျိုးလို ကိုယ့်တရားကို ကိုယ်ပိုပြီးတော့ မသိရပါဘူးလား ... ပိုပြီးတော့ သိရပါတယ်ဘုရား။

ကာယက ပိုပြီးတော့ ရှုမှတ်လို့ကောင်းတယ်ဆိုရင်လည်း ကာယကိုပဲ အဓိကထားပြီးတော့ ရှုမှတ်ရပေတယ်။ ဝေဒနာက ပိုလို့ရှုမှတ်ကောင်းတယ်၊

တရားတက်တယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ဝေဒနာကိုပဲ အဓိကထားပြီးတော့ ရှုမှတ်ရမယ်။ စိတ်ကိုရှုမှတ်တာမှ ပိုပြီးတော့ ရှုမှတ်လို့ကောင်းတယ်။ မိမိတရားတွေ ပိုပြီးတော့ တိုးတက်တယ်ဆိုလို့ရှိရင်တော့ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုပဲ အဓိကထားပြီးတော့ ရှုမှတ်ရမယ်။ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ နံတယ် စသည်ဖြင့် သဘောတရားတွေ ရှုမှတ်ရမှ မိမိအမှတ်က ပိုကောင်းတယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း သဘောတရားတွေ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ရှုမှတ်ရမယ်။ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ် ဖြစ်တယ်။

အထက်အထက် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တွေ ရောက်သွားချင်ရင်လည်း ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးကိုပဲ ရှုမှတ်ရမည်ဖြစ်ပေတယ်။ တခြားလမ်းမှတော့ သွားလို့မရပေဘူး။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါ ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုလို့ရှိရင် လူ့ပြည်မှာပဲ ရဟန္တာဆက်ပြီးတော့ ဖြစ်သွားနိုင်ပေတယ်။ သက်တမ်းက ကုန်လို့ ရဟန္တာမဖြစ်လို့ရှိရင်လည်း ဘယ်ရောက်သွားပါမလဲ။ ဗြဟ္မာပြည် သုဒ္ဓါဝါသ(၅)ဘုံ ဗြဟ္မာပြည် ရောက်သွားမှာဖြစ်တယ်။

အဲဒီမှာ သုဒ္ဓါဝါသဘုံမှာ ဆက်လက်ပြီး ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရားတွေကိုပဲ ရှုမှတ်ပွားများလို့ ဉာဏ်စဉ်တွေပြည့်သွားတဲ့အခါ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါ (၃၁)ဘုံမှာဖြစ်ရမယ့် အိုရ နာရ သေရမယ့် သံသရာဝဋ် ဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတွေ အပြီးတိုင် ကင်းပြတ်သွားတယ်။ သံသရာစက်ကြီး မပြတ်သွားပါဘူးလား ... ပြတ်သွားပါတယ်ဘုရား။ ဘာနဲ့ဖြတ်ရပါသလဲ၊ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖြတ်ရတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်ချင်တယ်ဆိုရင် ဘာနဲ့ဖြတ်ရပါသလဲ ... သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖြတ်ရပါတယ်ဘုရား။ ပြတ်ဖို့ရာတော့ အဓိက ဖြစ်ပါတယ်။ သိတာကတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိနေကြပေပြီ။ ဖြတ်ဖို့ရာ

နည်းလမ်းကိုလည်း ရထားပေပြီ။ ဖြတ်နိုင်ဖို့ပဲ အဓိကဖြစ်ပါတယ်။ အနည်းဆုံး အပါယ်သံသရာတည်းဟူသော သံသရာစက်ကို ဖြတ်နိုင်ဖို့ရာ အရေးကြီးပါ ဘူးလား ... အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။ အရေးကြီးဆုံးပဲ။ တရားနာပရိသတ် များတော့ ဖြတ်နိုင်သလောက် ဖြတ်နေကြတာပါပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မရှုမှတ်ဘဲနေရင်တော့ လည်ပတ်ဖို့ရာပဲဖြစ်တယ်။ ရှုမှတ်နေရင်တော့ ဖြတ်နေတာပဲ။ နားကလည်း ရှုမှတ်ရတယ်။ နှာခေါင်းကလည်း ရှုမှတ် ရတယ်။ လျှာကလည်း ရှုမှတ်ရတယ်။ ကိုယ်ကလည်း ရှုမှတ်ရတယ်။ ကိုယ်ကာယကတော့ ရှုမှတ်ရတာ အထင်ရှားဆုံး၊ အများဆုံးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သံသရာစက်ဖြတ်ဖို့ရာတွေ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မရှိနေပါဘူး လား ... တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ရှိနေပါတယ်ဘုရား။ ဆံပင်ဖျား၊ လက်သည်း ဖျားတို့ကို အပထား၍ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ကာယအကြည်ရှိပါတယ်။ အပ်ဖျား လေးနဲ့ တို့တို့ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ သိသိနေလို့ရှိရင် ကာယအကြည် ရှိပေတယ်။ ဝိပဿနာရှုလို့ ရပေတယ်။

ယခုတရားနာပရိသတ်များလို သမာဓိဉာဏ်ရင့်ကျက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျ တော့ ဘယ်နေရာကိုပဲ ရှုလိုက်ရှုလိုက် ရှုလို့မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။ ဒီအထိကလည်း (၃)မျိုးရှိပါတယ်။ ကိုယ်ကာယနဲ့ အပြင်ကဝတ္ထုတွေနဲ့ အခင်းအရံတွေ ကြမ်းပြင်တွေနဲ့ ထိတာကိုလည်း ထိတယ်၊ ထိတယ်ဟု ရှုလို့မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်ကာယအချင်းချင်း ထိနေတာ ခြေထောက်နဲ့ ခြေထောက်ချင်း ထိနေတာ လက်နဲ့လက်ချင်း ထိနေတာကို လည်း ထိတယ်၊ ထိတယ်ဟု ရှုလို့ရပါတယ်။

အတွင်းက ဓာတ်သဘောတွေထိပြီး ရွှေ့သွားတာကိုလည်း ထိတယ်၊

ထိတယ်၊ ရွှေ့တယ်၊ ရွှေ့တယ်ဟု ရှုလို့မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။
 ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်တာ အတွင်းက ဓာတ်သဘောတွေကို
 ရှုမှတ်နေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လေရှူသွင်းလိုက်တဲ့အခါ အတွင်းက ဝါယော
 သဘောက ထောက်ကန်လိုက်သောကြောင့် ဝမ်းဗိုက် ကာယအကြည်ကို
 ထိသွားတော့ ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါတယ်။ အသက်ရှူထုတ်လိုက်တော့
 ရှူထုတ်လိုက်တဲ့ ဝါယောဓာတ်သဘောက တွန်းတွန်းပြီးကျသောအခါ
 ထိတာကိုသိပြီး ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါတယ်။

သမာဓိဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်အားရှိလာတဲ့အခါ ဘယ်နေရာကိုပဲမှတ်မှတ်
 အင်္ဂါမင်္ဂါနုသာရီဝါယော-လို့ဆိုတဲ့ အင်္ဂါကြီးငယ်တွေ အကုန်လျှောက်သွား
 နေတဲ့ လေဖြစ်ပေတယ်။ ခြေဖျားလက်ဖျားတွေမှာ တိုးနေတာကိုလည်း
 တိုးတယ်၊ တိုးတယ်၊ ထိတယ်၊ ထိတယ်။ နားရွက်ဖျား နှုတ်ခမ်းဖျားတွေမှာ
 ထိနေတာ တိုးနေတာကိုလည်း တိုးတယ်၊ တိုးတယ်၊ ထိတယ်၊ ထိတယ်။
 ခေါင်းကလှုပ်လှုပ်ရွရွလေး ဖြစ်နေတာကိုလည်း ထိတယ်၊ ထိတယ်၊
 တိုးတယ်၊ တိုးတယ်ဟု ရှုမှတ်လို့ မရပါဘူးလား ... ရပါတယ်ဘုရား။
 မျက်နှာတစ်ပြင်လုံး တစ်ကိုယ်လုံးမှာပဲ တရွရွဖြစ်နေတာ မရှိကြပါဘူးလား...
 ရှိကြပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါတွေဟာ ကာယတွေဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီကာယကတော့ ရှုမှတ်စရာကလည်းများ၊ အထင်ကလည်း အထင်
 ရှားဆုံးဖြစ်လို့ အခုတရားနာပရိသတ်များ အဲဒီကာယကပဲ အားယူပြီး ရှုမှတ်
 နေကြရပေတယ်။ အဲဒီက ရှုမှတ်ရင်းနဲ့လည်း သံသရာစက် ပြတ်သွားနိုင်
 ပါတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်လာတဲ့အခါ သံသရာစက်ပြတ်ဖို့ရန် တော်တော်ကို
 နီးကပ်လာပါပြီ။

ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်တွေ မထင်ရှားတော့ပေဘူး။ ဖောင်းတယ်ဟု မှတ်တဲ့အခါ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ် မထင်ရှားပေဘူး။ တောင့်တင်းတွန်းကန်တဲ့ သဘောလောက်ပဲ ထင်ရှားတယ်။ ပိန်တယ်ဟု မှတ်ရင်လည်း ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်က မထင်ရှားပေဘူး။ ရွေ့သွား လှုပ်သွားတဲ့ သဘောလောက်ပဲ ထင်ရှားပေတယ်။ ထိုင်တယ်ဟု မှတ်ရင်လည်း ထိုင်တဲ့ကိုယ်အမူအရာ အထည်ဒြပ်ကြီးက မထင်ရှားပေဘူး။ ထိုင်နေတဲ့ သဘောတရားမျှ၊ တောင့်တင်းနေတဲ့ သဘောတရားမျှ ထင်ရှားတယ်။ ထိတယ်ဟု မှတ်ရင်လည်း ထိတဲ့ပုံသဏ္ဌာန်ဒြပ်တွေ၊ ကြမ်းပြင် ဒြပ်တွေ၊ တင်ပါးသဏ္ဌာန်ဒြပ်တွေ မထင်ရှားဘဲနဲ့ ထိနေတဲ့ ပူတဲ့ မာတဲ့ သဘောတရားမျှပဲ ထင်ရှားပေတယ်။

မှတ်တဲ့အခါမှာလည်း မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားတာ တွေ့ရပေတယ်။ ဖောင်းတယ်ဟု မှတ်လိုက်ရင် ဖောင်းတာလေး ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်။ ပိန်တယ်ဟု မှတ်လိုက်ရင် ပိန်တာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်။ ထိုင်တယ်ဟု မှတ်လိုက်ရင် ထိုင်တဲ့အမူအရာလေး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်။ ထိတယ်ဟု မှတ်လိုက်ရင် ထိတဲ့သဘောတရားလေး ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်တာများကို ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်တဲ့ ယောဂီများ ကိုယ်တိုင် သိနေကြပါတယ်။ “ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်ပုံသဏ္ဌာန်တွေ မရှိတော့ဘူး ဘုရား”ဟု မလျှောက်တတ်ပါဘူးလား ... လျှောက်တတ်ပါတယ်ဘုရား။ သဘောတရားမျှသက်သက်ကိုပဲ ရှုမှတ်နေကြရပေတယ်။

ကုန်ပျက်တာကတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မတူကြပေဘူး။ တချို့ ဉာဏ်ထက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ထင်ထင်ရှားရှား ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဉာဏ်နည်းနည်း နဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ သဘောတရားမျှပဲ တရွေ့ပြီးတရွေ့

ရွေ့ရွေ့သွားတာ အခိုးတွေလို အငွေ့တွေလို ဒီလောက်ပဲ တွေ့ရတယ်။

သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ပညာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ် (၂)မျိုးရှိတယ်။ ပညာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ တရားသဘောတွေ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရပေတယ်။ ဖြစ်တယ် ပျက်တယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ပေါ်ပြီးတာနဲ့ ပျောက်သွားတာ၊ ပေါ်ပြီးတာနဲ့ ပျောက်သွားတာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှာ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရတယ်။

ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာတဲ့အခါလည်း ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်တာတွေ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရတယ်။ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်၊ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ကုန်ပျက်တာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက ပညာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာဉာဏ် အခြေခံပါလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာဓာတ်ခံပါလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလည်း သံသရာစက်ပြတ်အောင် ဖြတ်နိုင်ပါတယ်။

သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာကတော့ အဲဒီလို တရားသဘောတွေ ထင်ထင်ရှားရှား မတွေ့ရဘူး။ ဒါပေမဲ့ ယုံကြည်ချက်ကတော့ အပြည့် ရှိတယ်။ ယခုလို မိမိမှတ်နေရင်းဖြင့် မိမိအလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်တဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရနိုင်တယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ် ပြတ်သွား နိုင်တယ်ဟု ယုံကြည်ချက် အပြည့်အဝရှိတယ်။ ယုံကြည်ချက်က သိပ် အားကောင်းတော့ မရှုမှတ်နေပါဘူးလား ... ရှုမှတ်နေပါတယ်ဘုရား။ ရှုမှတ်နေတော့လည်း မပြတ်သွားပါဘူးလား ... ပြတ်သွားပါတယ်ဘုရား။ ပြတ်နိုင်ပါတယ်။ အားမငယ်ပါနဲ့ ...။

သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်လည်း သောတာပန်ဖြစ်နိုင်တယ်။ ပညာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်လည်း သောတာပန်ဖြစ်နိုင်တယ်။ မိမိရဲ့ အမှတ်ပေါ်မှာ မူတည်နေတယ်။ အမှတ်ပြည့်သွားရင် ရောက်သွားမှာပဲ။ အမှတ်မပြည့်သေးရင် မရောက်သေးပေဘူး။ မိမိအလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်တဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေ မရသေးပေဘူး။ ဒါကြောင့် အမှတ်ပြည့်အောင် အချိန်ရသမျှ မရှုမှတ်နေရပါဘူးလား ... ရှုမှတ်နေရပါတယ်ဘုရား။ ယခုတရားနာပရိသတ်များ သဘောတွေကျနေကြပါတယ်။ အမှတ်ပြည့်ဖို့ရာက အဓိကဖြစ်ပေတယ်။ အမှတ်တွေ ပြည့်သွားတဲ့အခါ မိမိအလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်တဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားနိုင်တာပဲ ဖြစ်ပေတယ်။

ဟောမှု ကျင့်မှု ဒီနှစ်ခု ပြည့်စုံသွားလို့ရှိရင် မိမိအလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်တဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားနိုင်ပါတယ်။ ဟောမှုက ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ...စတဲ့ ဆရာဆရာများက ကိုယ်တော်တိုင် အားထုတ်ပြီးတော့ ညွှန်ပြထားတဲ့ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် နည်းလမ်းတွေ ဖြစ်ပေတယ်။ ဒါကြောင့် ဟောမှုကတော့ မပြည့်စုံပါဘူးလား... ပြည့်စုံနေပါတယ်ဘုရား။

ကျင့်မှုကို မိမိတို့ဘက်က ပြည့်စုံဖို့ပဲ။ အချိန်ရသမျှ ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြရတယ်။ ကျင့်မှုပြည့်စုံဖို့ရာ အားထုတ်နေရတယ်။ ကျင့်မှုပြည့်စုံသွားတာနဲ့ အစဆုံး အပါယ်သံသရာမှ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အပါယ်သံသရာ စက်ရဟတ် ပြတ်သွားမှာပါပဲ။ အဲဒါလေးတွေ သဘောပေါက်ပြီး ယခုတရားနာပရိသတ်တွေ ရှုမှတ်နေကြရတာဖြစ်တယ်။

ကိုယ်ကာယက ရှုမှတ်ဖို့ရာ အထင်ရှားဆုံး၊ အများဆုံးဖြစ်လို့ ယခု

တရားနာပရိသတ်များ ကိုယ်ကာယကို အဓိကထားပြီး ရှုမှတ်နေကြရတယ်။ ကိုယ်ကာယက ရှုမှတ်နေလို့ရှိရင် (၆)ဒွါရလုံးလည်း လုံခြုံသွားတာပါပဲ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတနဲ့ အာရမ္မဏပုရေဇာတ တွဲစပ်ပြီး ဟောကြားခဲ့တာ အသင့် အတင့် ပြည့်စုံသွားပေပြီ။ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတ ဟောကြားပါဦးမယ်။

ယံ ရူပံ နိဿာယ မနောဓာတုစ မနောဝိညာဏဓာတုစ ဝတ္တန္တိ၊
တံ ရူပံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတ
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ကိဉ္စိကာလေ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ကိဉ္စိကာလေ န ပုရေဇာတပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ယံ ရူပံ = အကြင်ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို၊ နိဿာယ = အမှီပြု၍၊
မနောဓာတုစ = မနောဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ မနောဝိညာဏဓာတုစ =
မနောဝိညာဏဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဣမေ = ဤတရားတို့သည်၊
ဝတ္တန္တိ = ဖြစ်ကုန်၏။ တံ ရူပံ = ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်၊ မနောဓာတု
ယာစ = မနောဓာတ်(၃)ခုအားလည်းကောင်း၊ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ =
ထိုမနောဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနဉ္စ = စေတသိက်တို့အား
လည်းကောင်း၊ ပုရေဇာတပစ္စယေန = ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ =
ဖြစ်၏။

တံ ရူပံ = ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်၊ မနောဝိညာဏဓာတုယာစ =
မနောဝိညာဏဓာတ်(၇၂)ခုအားလည်းကောင်း၊ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ =

ထိုမနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနဉ္စ = စေတသိက် (၅၂)ပါး
တို့အားလည်းကောင်း၊ ကိဉ္စိကာလေ = အချို့သောပဝတ္တိကာလ၌၊
ပုရေဇာတပစ္စယေန = ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+
ဥပကာရကော = ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

ကိဉ္စိကာလေ = အချို့သော ပဋိသန္ဓေကာလ၌၊ ပုရေဇာတပစ္စယေန =
ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော+ဥပကာရကော = ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်၊ န ဟောတိ = မဖြစ်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဘဂဝါ =
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့်
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

အနက်ပေးလိုက်တာနဲ့ ပါဠိတော်ရဲ့ သဘောတရားလေး ထင်ရှားသွား
ပါပြီ။ ဟဒယဝတ္ထုနဲ့ ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာဖြစ်တယ်။ ယံ ရူပံ
နိဿာယ တံ ရူပံ-အရ ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရားဖြစ်တယ်။ ဟဒယဝတ္ထု
ပစ္စည်းတရားက ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပဝတ္တိ
ကာလမှာ ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။

ပဝတ္တိကာလဆိုတာ ပဋိသန္ဓေကာလကို လွန်သွားတဲ့ကာလဖြစ်တယ်။
ပဋိသန္ဓေကာလဆိုတာ ဥပါဒ်+ဌီ+ဘင်ဆိုတဲ့ စိတ္တက္ခဏတစ်ချက်လေးပဲ
ရှိပါတယ်။ ပဋိသန္ဓေစိတ် လွန်သွားတာနဲ့ ဘဝင် ၁၅၊ ၁၆-ချက် ဘဝနိက္ခိက
လောဘဇော စသည်ဖြစ်တယ်။ ပဋိသန္ဓေဝီထိချလိုက်တဲ့အခါ ဥပါဒ်+ဌီ+ဘင်
ဆိုတဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ္တက္ခဏတစ်ချက် လွန်သွားပြီး ပထမဘဝင်သို့ ရောက်သွား
တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက်တည်း ပဝတ္တိကာလ ဖြစ်သွားပေပြီ။

ပဋိသန္ဓေအခါကတည်းက ဟဒယဝတ္ထုက ရှေ့ကဖြစ်နေနှင့်ပြီ။ ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာ(စိတ်)က ပဋိသန္ဓေကာလ မဟုတ်တော့ပေဘူး။ လွန်သွားပေပြီ။ ပထမဘဝင်စသည်သို့ ရောက်သွားပေပြီ။ ဟဒယဝတ္ထုက ရှေ့က၊ ပထမဘဝင် ဒုတိယဘဝင် စသည့် ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာများက နောက်က မဖြစ်သွားပါဘူး လား ... ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။

ရုပ်သက်တစ်ချက်ကို စိတ်သက်(၁၇)ချက်တောင် အသက်ရှည်တယ်။ ဒီဟဒယဝတ္ထုက ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်တာ ဖြစ်ပေတယ်။ ဒါကြောင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်(၁)ချက်နဲ့ ဘဝင်က (၁၆)ချက်၊ ပေါင်း(၁၇)ချက်မှာ နောက်ဆုံး အချက်နဲ့ကျမှ ဒီဟဒယဝတ္ထုက ချုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဟဒယဝတ္ထုဟာ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သောကြောင့် ပထမဘဝင်စသည်ကို ကျေးဇူး ပြုသောအခါ ပထမဘဝင်စသည်က ပဝတ္တိကာလဖြစ်၍ ပထမဘဝင် စသည်မှ ရှေ့ကမဖြစ်နေပါဘူးလား၊ ပုရေဇာတ မဖြစ်နေပါဘူးလား ... ပုရေဇာတဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ ပဝတ္တိကာလ၌ ပဋိသန္ဓေစိတ်နဲ့အတူဥပါဒ် သော ဟဒယဝတ္ထုသည် ပထမဘဝင် စသည်တို့ကို ကျေးဇူးပြုတဲ့အခါ ပုရေဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။

ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့်မှာတော့ ပုရေဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုလို့ မရပေဘူး။ ပဋိသန္ဓေစိတ်နဲ့ ဟဒယဝတ္ထု တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဥပါဒ်တာဖြစ် တယ်။ တစ်ပြိုင်နက်ဥပါဒ်သောကြောင့် ပုရေဇာတဟု ဆိုလို့ရမှရပါ့မလား... မရပါဘုရား။ တစ်ပြိုင်နက် ဥပါဒ်တယ်ဆိုတာ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်တာကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ ပဋိသန္ဓေစိတ်နဲ့ ဟဒယဝတ္ထုဟာ ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့် မှာ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်သောကြောင့် ပုရေဇာတသတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးပြုလို့ မရပေဘူး။

ဒါကြောင့် ‘ကိဉ္ဇိကာလေ န ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော’ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပါတယ်။ ရှင်းသွားပါပြီ။ ရှုစရာမှတ်စရာလေးတွေလည်း အသင့်အတင့် ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ် လည်ပုံ၊ ပြတ်ပုံ အသင့်အတင့် သိရပါပြီ။

အဲဒီတရားကို ဟောကြားခဲ့တာ ဘယ်သူရေးဦးစွာ သိသလဲဆိုရင် ရဟန်းတစ်ပါး ရေးဦးစွာသိတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဉာတိကရွာ အုတ်ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးတော်မူပါတယ်။ ခုနပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်ပုံ၊ ပြတ်ပုံကို ရေးဦးစွာ နှလုံးသွင်းပါတယ်။

တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းပြီး ရေးဦးစွာ ဘဝဂ်တိုင်အောင် (၃၁)ဘုံ တစ်ပြင်တည်းဖြစ်အောင် မြတ်စွာဘုရား စိတ်တော်ဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူပါတယ်။ ဒီအထဲမှာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ်တွေ ဒုက္ခတွေ ခံနေရတာပဲဟု စက်ရဟတ်လည်ပုံကို ရေးဦးစွာ ဆင်ခြင်တော်မူပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ စက်ရဟတ်ပြတ်ပုံကိုလည်း ဆင်ခြင်တော်မူပါတယ်။ ပြီးတော့ နှုတ်ဖြင့်တစ်ခါ ရွတ်ဆိုတော်မူလိုက်တယ်။ အဲဒီလို ရွတ်ဆိုတော်မူတာကို တံမြက်စည်း လာလှည်းတဲ့ ရဟန်းတော် ရေးဦးစွာ ကြားသိပေတယ်။ (သံ-၁ / ၃၀၂)

မြတ်စွာဘုရား ရွတ်ဖတ်နေစဉ် အဲဒီနားမှာ ရဟန်းတစ်ပါး ရောက်နေပါတယ်။ ဘာကိစ္စနဲ့ ရောက်နေသလဲဆိုရင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဂန္ဓကုဋ်ကို တံမြက်စည်းလှည်းဖို့ ရောက်နေတယ်။ မြတ်စွာဘုရား သရဇ္ဈာယ်သံကို ကြားတဲ့အခါ ရဟန်းက အထဲကို ဝင်မလာပေဘူး။ စောင့်ပြီး နာယူနားထောင်နေတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ရွတ်ဆိုသရဇ္ဈာယ်ပြီးတဲ့အခါ “ဒီနားမှာ ဘယ်သူများ

ရှိသလဲ”ဟု ဉာဏ်တော်နဲ့ ဆင်ခြင်လိုက်သောအခါ ရပ်နေတဲ့ ရဟန်းတော်ကို မြင်တော်မူတယ်။ မြင်ရတော့ ရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရားက တရားဟောတော် မူပါတယ်။

ဥဂ္ဂဏှာဟိ တံ ဘိက္ခု ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊
 ပရိယာပုဏှာဟိ တံ ဘိက္ခု ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊
 ဓာရေဟိ တံ ဘိက္ခု ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊
 အတ္ထသံဟိတော အယံ ဘိက္ခု ဓမ္မပရိယာယော
 အာဒိဗြဟ္မစရိယကော။

ဘိက္ခု = ရဟန်း၊ တံ = သင်သည်၊ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ = ဤဓမ္မ အကြောင်းကို ဤတရားအကြောင်းကို ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို၊ ဥဂ္ဂဏှာဟိ = နှလုံးဖြင့် စိတ်ဖြင့် မှတ်ထားလော့-။

ဘိက္ခု = ရဟန်း၊ တံ = သင်သည်၊ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ = ဤတရား အကြောင်းကို ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို၊ ပရိယာပုဏှာဟိ = နှုတ်ဖြင့် သင်ယူလော့-။

ဘိက္ခု = ရဟန်း၊ တံ = သင်သည်၊ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ = ဤတရား အကြောင်းကို ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို၊ ဓာရေဟိ = စိတ်အစဉ်၌ မမေ့ အောင် ဆောင်ထားလော့-။

ဘိက္ခု = ရဟန်း၊ အယံ ဓမ္မပရိယာယော = ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား သည်၊ အတ္ထသံဟိတော = အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်၏၊ အာဒိဗြဟ္မစရိယကော = မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော ဗြဟ္မစရိယ၏ အစတည်ရာလည်းဖြစ်၏။ ဣတိ =

ဤသို့၊ ဘဂဝါ = မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ = ကရုဏာရှေ့သွား
ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

“ရဟန်း ... ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သင် စိတ်ဖြင့်လည်း မှတ်သားထား။
နှုတ်နဲ့လည်း ရအောင်ရွတ်ဆို။ ရပြီးတဲ့အခါ အမြဲတမ်းလည်း ဆောင်ထား။
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားဟာ အကျိုးတရားနဲ့လည်းစပ်တယ်။ သင့်အတွက်
အများကြီး အကျိုးရှိနိုင်တယ်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယ = မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး သင့်သန္တာန်
မှာ ပွားများဖို့ရာ အစဆုံးတည်ရာလည်းဖြစ်တယ်”ဟု မြတ်စွာဘုရား
မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ သင်္ဂါယနာ (၆)တန်တင်ခဲ့လို့ တရားနာပရိသတ်
များ ပြန်ပြီး နာကြားရတာဖြစ်တယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တွေ လည်ပုံ ပြတ်ပုံ၊
သံသရာလည်ပုံ ပြတ်ပုံတွေကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဘယ်မှာ ဖြတ်ရမလဲဆိုတဲ့ အချက်ကလေးက လိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။
မြင်ခိုက် ကြားခိုက် နံခိုက် စားခိုက် ထိသိခိုက် ကြံစည်စိတ်ကူးခိုက်မှာ
မရူမှတ်ရပါဘူးလား ... ရူမှတ်ရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီလို ရူမှတ်နေခြင်း
သည်ပင် ဖြတ်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်စွမ်းနိုင်တဲ့နေရာက ဖြတ်ရမှာပဲ
ဖြစ်ပါတယ်။ မျက်စိက စွမ်းနိုင်ရင်လည်း မျက်စိက ဖြတ်ရမှာပဲ။ နားက
စွမ်းနိုင်ရင်လည်း နားက ဖြတ်ရမှာပဲ။ နှာခေါင်းက စွမ်းနိုင်ရင်လည်း
နှာခေါင်းက ဖြတ်ရမှာပဲ။ လျှာက စွမ်းနိုင်ရင်လည်း လျှာက ဖြတ်ရမှာပဲ။
ကိုယ်က စွမ်းနိုင်ရင်လည်း ကိုယ်က ဖြတ်ရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝတ္ထာရမ္မဏဆိုတာ ဝတ္ထုလည်းဖြစ်ရတယ်၊ အာရုံလည်း ဖြစ်ရတယ်။

ဝတ္ထုဆိုတာ ဟဒယဝတ္ထုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ် တို့က ဒီဟဒယဝတ္ထုကို မှီပြီး ဖြစ်ကြရပါတယ်။ စက္ခုဝတ္ထု = မျက်စိ အကြည်ကို မှီပြီး မြင်သိစိတ် ဖြစ်ရသလို ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီပြီး မနောဓာတ် (၃)ခု၊ မနောဝိညာဏဓာတ်(၇၂)ခု၊ စိတ် စေတသိက်တို့ဟာလည်း ဖြစ်ကြ ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခါ ဒီစိတ်တွေက ဒီဟဒယဝတ္ထုကိုပဲ ပြန်ပြီး အာရုံပြုနိုင် ပေတယ်။

ဧတံ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ။

ဧတံ = ဤဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်၊ မမ = ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော = ဤဟဒယဝတ္ထုသည်၊ အဟံ = ငါသည်၊ အသ္မိ = ဖြစ်၏။ ဧသော = ဤဟဒယဝတ္ထုသည်၊ မေ = ငါ၏၊ အတ္တာ = အတ္တတည်း-ဟု ဒီလို စွဲလိုက်မယ်ဆိုရင် လောဘမူစိတ်တွေ ပြန်ဖြစ်တယ်။ ဒီဟဒယဝတ္ထုကို အာရုံပြုပြီး မနောဝိညာဏ်စိတ်တွေ ပြန်ဖြစ်နိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် အာရုံလည်း ဟဒယဝတ္ထုပဲ ပြန်မဖြစ်ပါဘူးလား ... ပြန်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

တရားသဘောအရလည်း ဒီဟဒယဝတ္ထုကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပြန်ရှုတယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ပေတယ်။

ဒီစိတ်တွေဟာ ဒီဟဒယဝတ္ထုကိုပဲ မှီပြီးတော့ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဝတ္ထုအနေနဲ့ မှီရာလည်းဖြစ်ပြီး ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ ဟဒယဝတ္ထုကိုပဲ ဝိပဿနာပြန်ရှုတဲ့အခါ အာရုံအဖြစ်ဖြင့်လည်း ရှေ့ကဖြစ်ပြီး ကျေးဇူးပြု နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝတ္ထုရမ္မဏ ဖြစ်ပါတယ်။

မှီရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတာက ဝတ္ထု-ဟု ခေါ်တယ်။ အာရုံအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတာက အာရမ္မဏ-ဟု ခေါ်တယ်။ နှစ်ခုပေါင်းလိုက်တော့ ဝတ္ထုအာရမ္မဏ-ဟု ခေါ်ပါတယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ရှုလိုက်တဲ့အခါ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်တာကလည်း အာရုံပြုပြီးတော့ ဖြစ်တာပါပဲ။ ဘယ်သူ့ကို မှီပြီးတော့ ဒီစိတ်တွေ ဖြစ်နေတာလဲ ဆိုရင်လည်း ဒီဟဒယဝတ္ထုကို မှီပြီးတော့ ဖြစ်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဝတ္ထုအာရမ္မဏ-ဟု ခေါ်ပါတယ်။

ဘယ်ဟာကိုပဲ ရှုမှတ်ရှုမှတ် မိမိသမာဓိဉာဏ်အားလျော်စွာ၊ မိမိပါရမီ အားလျော်စွာ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရကြမှာပါပဲ။ ရှုနိုင်ဖို့သာ အဓိက ဖြစ်ပါတယ်။ အမှတ်တွေ ပြည့်အောင် ရှုဖို့သာ အဓိကဖြစ်ပါတယ်။ ရှုနည်း မှတ်နည်းကလည်း မှန်ကန်နေကြပြီ။ ပါရမီအခြေခံတွေရှိခဲ့လို့ သာသနာ ထွန်းကားတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ လူလည်း လာဖြစ်နေကြပြီ။ တရားရဖို့ရာ ဟောမှု ကျင့်မှု (၂)ခုပြည့်စုံရင် မုချဧကန် ရရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တခြားသူ ကတော့ တရားတွေ အတွေ့ကောင်းလို့ ကိုယ့်တွေ့ရတဲ့ တရားတွေက သိပ် မထူးခြားပါလား-ဟု ဒီလို အားငယ်နေရမလား ... အားမငယ်ရပါဘုရား။

သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဒီလိုပဲ တရားမထင်ရှားဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူကြိုးစားပြီး ရှုမှတ်သွားတော့ သူအလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်တဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရရှိသွားနိုင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ဒီလိုပဲ တရားရရှိပုံ မတူကြတာလေးတွေ အများအပြားပဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။

တစ်ချိန်သောအခါ ရဟန်းတစ်ပါး တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရချင် တာနဲ့ တရားထူး ရပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီး(၄)ပါးထံ သွားရောက် ချဉ်းကပ်ပြီး လျှောက်ထားတယ်။ ပထမ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးထံက သူရဲခံတဲ့

တရားဟာ အဇ္ဈတ္တိကာယတန(၆)ပါးနဲ့ ရဲခဲပါတယ်-ဟု ကြားသိခဲ့ရတယ်။

နောက်တစ်ပါးထံ ချဉ်းကပ်ပြီး လျှောက်ထားဦးမယ်ဆိုပြီး နောက်တစ်ပါးထံ လျှောက်ထားတယ်။ “ဆရာတော်ကြီးဘုရား ... ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ အမြင်စင်ကြယ်တာ ရဟန္တာဖြစ်တာ ဘယ်တရားနဲ့ ရဲခဲပါသလဲဘုရား” “ခန္ဓာငါးပါး” လို့ ပြောတယ်။ အဲဒီတော့ ပိုပြီးတော့ သံသယတွေ ဖြစ်သွားပြန်တယ်။ “အို ... ပထမ ရဟန္တာကြီးက အဇ္ဈတ္တိကာယတန(၆)ပါး၊ ဒုတိယ ရဟန္တာကြီးကျတော့ ခန္ဓာငါးပါးဟု ပြောတယ်”။

တတိယမထေရ်ကြီးထံ ချဉ်းကပ်ဦးမယ်ဆိုပြီး “ဆရာတော်ကြီးဘုရား... ဘယ်တရားနှင့် အမြင်ပေါက်ခဲ့ပါသလဲဘုရား” “စတုမဟာဘူတ= မဟာဘူတလေးပါးနဲ့ တရားရဲခဲတယ်” စိတ်တွေ ပိုပြီးတော့ တွေဝေသွားပြန်တယ်။ “သိချင်သည့်အတိုင်း မဖြစ်သေးပါဘူး၊ တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါးလည်း မတူကြပါလား” တရားကလည်း ကျင့်ချင်လှပြီဖြစ်တယ်။

နောက်တစ်ပါးထံ သွားပြီးတော့ ချဉ်းကပ်ပြန်တယ်။ “ဆရာတော်ကြီးဘုရား ... ဘယ်တရားနဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရဲခဲပါသလဲဘုရား” “ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ။ အလုံးစုံသော တရားတွေ ဖြစ်ပြီး ချုပ်ပျက်တာပဲဟု ရှုတာနဲ့ပဲ ရဲခဲပါတယ်”။

မတူကြတော့ ထိုရဟန်းသည် ဘယ်တရားရှုရမှန်း မသိတော့ပေဘူး။ စိတ်တွေ တွေဝေပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ သွားလျှောက်တယ်။ “မြတ်စွာဘုရား... ယခုလို ကြားရပါတယ်ဘုရား။ ပထမဆရာတော်ကြီးက (၆)ပါးဟု ပြောပါတယ်ဘုရား။ ဒုတိယဆရာတော်ကြီးက (၅)ပါးဟု ပြောပါတယ်ဘုရား။ တတိယဆရာတော်ကြီးက (၄)ပါးဟု ပြောပါတယ်ဘုရား။

စတုတ္ထဆရာတော်ကြီးက အားလုံးပဲ ရှုရတယ်ဟု ပြောပါတယ်ဘုရား။ ဘယ်တရားကို အမှန်ယူပြီး ရှုရပါမလဲဘုရား”ဟု လျှောက်ထားတဲ့အခါ “အားလုံးပဲ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးတွေက ပြောတာမှန်ပါတယ်။ သင်ကိုယ်တိုင် ကိုက နေရာမကျလို့ပဲ”။ ကိုယ်ကနေရာမကျရင် ရမှရပါမလား ... မရပါဘုရား။

အားလုံးပဲ မှန်ကန်ကြပါတယ်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတန(၆)ပါးဖြင့်လည်း တရား မရနိုင်ပါဘူးလား ... ရနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ခန္ဓာ(၅)ပါးဖြင့်လည်း ရနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ဓာတ်ကြီး(၄)ပါးဖြင့်လည်း ... ရနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ အားလုံးခြုံပြီး ရှုလို့ရှိရင်လည်း ... ရနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ရနိုင်ပေတယ်။ တရားနာပရိသတ်များ ထို(၄)မျိုးထဲက ကိုယ်သဘောကျရာ ရှုရမယ်ဆိုတာ မထင်ရှားပါဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား ဥပမာနဲ့ ဟောကြားပါတယ်။ “သင်ဟာ - ပေါက်ပင် မသိတဲ့ ယောက်ျားလို ဖြစ်နေပြီ။ ပေါက်ပင်မသိတဲ့ ယောက်ျားက ပေါက်ပင် သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များထံ ချဉ်းကပ်ပြီး မေးတယ်။ အို- ဆရာကြီး ... ပေါက်ပင် ဆိုတာ ဘယ်လိုနေပါသလဲခင်ဗျာ”ဟု မေးတော့ ပေါက်ပင်သိတဲ့ ယောက်ျားက ပြောတယ်။ “သေယျထာပိ ဈာမထူဏော- ပေါက်ပင်ဆိုတာ မီးလောင်ငုတ်ကြီးလို့ပဲ”တဲ့။ ပေါက်ပင်မှာ အရွက်တွေ ကြွေကျနေတဲ့အခါ မီးလောင်ငုတ်ကြီးလို မဲမဲကြီးပဲ ဖြစ်နေပေတယ်။ “အို- နေရာမကျလိုက်တာ ပေါက်ပင်ဆိုတာ မီးလောင်ငုတ်လိုဟု ပြောတယ်”။

နောက်တစ်ခါ ပေါက်ပင်သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသွားပြီး ချဉ်းကပ်ပြန်တယ်။ “အို- ဆရာကြီး ... ပေါက်ပင်ဆိုတာ ဘယ်လိုနေပါသလဲ”ဟု မေးပြန်တယ်။

“သေယျထာပိ မံသပေသီ- ပေါက်ပင်ဆိုတာ သားတစ်တုံးကြီးလိုပဲ”။
ပေါက်ပွင့် ပွင့်တဲ့အခါ နီရဲမနေပါဘူးလား ... နီရဲနေပါတယ်ဘုရား။ ပိုပြီးတော့
သံသယဖြစ်လာတယ်။ “အိုး- ရှေ့ဆရာကြီးနဲ့ ဒီဆရာကြီး မတူပါလား”။

နောက်ဆရာတစ်ယောက် သွားမေးဦးမယ်ဆိုပြီး တတိယမြောက်
ဆရာကြီးကို မေးပြန်တယ်။ “အိုး- ဆရာကြီး ... ပေါက်ပင်ဆိုတာ ဘယ်လို
နေပါသလဲခင်ဗျာ” “သေယျထာပိ သိရိသော- ကုက္ကိပင်ကြီးလိုပဲတဲ့။ တွဲရရဲ
ကျနေတာ ပေါက်ပင်ပဲ” အသီးတွေ တွဲကျနေတဲ့အချိန် ပေါက်ပင်ကို
ရည်ရွယ်၍ ပြောတာဖြစ်တယ်။ “အိုး- တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်လည်း
မတူကြပါလား။ နေရာမကျသေးပါဘူး”။

တစ်ခါ စတုတ္ထမြောက်ပုဂ္ဂိုလ်ကို သွားမေးပြန်တယ်။ “အိုး- ဆရာကြီး...
ပေါက်ပင်ဆိုတာ ဘယ်လိုနေပါသလဲခင်ဗျာ” “သေယျထာပိ နီရောဓရက္ခော-
ပညောင်ပင်ကြီးလိုပဲ”။ အရွက်တွေ သိပ်စည်ကားနေတဲ့အခါ ပညောင်ပင်နဲ့
မတူပါဘူးလား ... တူပါတယ်ဘုရား။

“အဲဒီလိုပြောလိုက်ကြတဲ့အခါ ပေါက်ပင်ကိုသိလိုတဲ့ ယောက်ျားဟာ
စိတ်တွေ တွေ့တွေဝေဝေဖြစ်ပြီး မဝေခွဲနိုင်သလို သင်လည်းပဲ ဒီလိုပါပဲ။
ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးတွေ တရားထူးရပုံကို ပြောတာတော့ အမှန်ပဲ
ဖြစ်ပါတယ်”။ ဘယ်တရားနဲ့မဆို တရားရနိုင်တယ်ဆိုတာ မထင်ရှားပါ
ဘူးလား ... ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။

တရားနာပရိသတ်များ ရှုမှတ်နေတဲ့ တရားဟာလည်း နည်းမှန်လမ်းမှန်
တွေချည်းဖြစ်ပါတယ်။ မျက်စိကပဲရှုရှု၊ နားကပဲရှုရှု၊ နှာခေါင်းကပဲရှုရှု၊

လျှာကပဲရှုရှု၊ ကိုယ်ကပဲရှုရှု၊ စိတ်ကပဲရှုရှု အဲဒီဌာနတွေက ရှုစရာဌာနတွေချည်း ဖြစ်ပါတယ်။

တရားကတော့ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဌာန် တရား(၄)ပါးဖြင့်သာ ရှုမှတ်နေပါ။ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ် ဖြစ်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဧကန်ရောက်ရှိသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သံသရာစက် လုံးဝပြတ်စဲသွားဖို့ရာ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ ယနေ့ယခုအခါ၌ ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်လာ ပုရေဇာတ ပစ္စည်းတရားကို ရှုမှတ်ပုံနှင့်တကွ နာကြားရသဖြင့် နာကြားရသောအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်းအေးငြိမ်းရာ ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လွယ်ကူသောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း ...။

ဆရာတော်ဘုရား ပေးသနားတော်မူတဲ့ဆုနဲ့ ပြည့်စုံရပါလို့၏အရှင်ဘုရား။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓုပါဘုရား။

ပစ္စယနိဗ္ဗေသပါဠိတော်ဇယား

ဟေတုပစ္စယောတိ

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
နာမ်	ဟေတု	နာမ်ရုပ်	ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စယော

အာရမ္မဏပစ္စယောတိ

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
ရုပ်	ရူပါယတနံ	နာမ်	စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
။	သဒ္ဒါယတနံ	။	သောတဝိညာဏဓာတုယာ ။
။	ဂန္ဓာယတနံ	။	ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ ။
။	ရသာယတနံ	။	ဇီဝါဝိညာဏဓာတုယာ ။
။	ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	။	ကာယဝိညာဏဓာတုယာ ။
။	ရူပါပဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	။	မနောဓာတုယာ ။
ရုပ်နာမ်	သဗ္ဗေ ဓမ္မာ	။	မနောဝိညာဏဓာတုယာ ။
နိဗ္ဗာန်			
ပညတ်	ယံယံဓမ္မံ အာရဗ္ဗ	။	ယေ ယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ
။	စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ		
။	တေ တေ ဓမ္မာ	။	တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ

အဓိပတိပစ္စယောတိ
(သဟဇာတာဓိပတိ)

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
နာမ်	ဆန္ဒာဓိပတိ	နာမ်	ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ
။	ဝီရိယာဓိပတိ	ရုပ်	တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ
။	စိတ္တာဓိပတိ	။	ဝီရိယသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ
။	ဝိမံသာဓိပတိ	။	စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ
။		။	ဝိမံသသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ

(အာရမ္မဏာဓိပတိ)

ရုပ်နာမ်	ယံယံဓမ္မံ ဂရုံ ကတွာ	နာမ်	ယေယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တ
နိဗ္ဗာန်			စေတသိကာ ဓမ္မာ
ရုပ်နာမ်	တေတေ ဓမ္မာ	နာမ်	တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ

အနန္တရပစ္စယောတိ၊ သမနန္တရပစ္စယောတိ

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
ဗျာ	စက္ခုဝိညာဏဓာတု	ဗျာ	မနောဓာတုယာ
	တံသမ္ပယုတ္တကာစမ္မော		တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ မ္မောနံ
ဗျာ	မနောဓာတု	ဗျာ	မနောဝိညာဏဓာတုယာ
	တံသမ္ပယုတ္တကာစမ္မော		တံသမ္ပယုတ္တာနဉ္စ မ္မောနံ
ဗျာ	သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊	ဗျာ	သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊
	ကာယ၊ မနောဓာတု		မနောဝိညာဏဓာတုယာ။ ။
ကု	ပုရိမာ ပုရိမာ	ကု	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
	ကုသလာ မ္မော		ကုသလာနံ မ္မောနံ
ကု	ပုရိမာ ပုရိမာ	ဗျာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
	ကုသလာ မ္မော		အဗျာကတာနံ မ္မောနံ
အ	ပုရိမာ ပုရိမာ	အ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
	အကုသလာ မ္မော		အကုသလာနံ မ္မောနံ
အ	ပုရိမာ ပုရိမာ	ဗျာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
	အကုသလာ မ္မော		အဗျာကတာနံ မ္မောနံ
ဗျာ	ပုရိမာ ပုရိမာ	ဗျာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
	အဗျာကတာ မ္မော		အဗျာကတာနံ မ္မောနံ
ဗျာ	ပုရိမာ ပုရိမာ	ကု	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
	အဗျာကတာ မ္မော		ကုသလာနံ မ္မောနံ
ဗျာ	ပုရိမာ ပုရိမာ	အ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
	အဗျာကတာ မ္မော		အကုသလာနံ မ္မောနံ
	ယေသံ ယေသံ မ္မောနံ		ယေ ယေ မ္မော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ
	အနန္တရာ		စိတ္တစေတသိကာ မ္မော
	တေ တေ မ္မော		တေသံ တေသံ မ္မောနံ

မျက်စိ၌ဖြစ်သော စိတ်အစဉ် စက္ခုဒွါရဝီထိ

တီ န ဒ ပ စ သံ တီ ဝု ဇော ဇော ဇော ဇော ဇော ဇော ဇော ရံ ရံ

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဘဝင်ဆင်ခြင်၊ မြင်ပြီးလျှင်၊ ထို့ပြင်လက်ခံတုံ။

စုံစမ်းဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်သတ်၊ နှစ်ရပ်တဒါရုံ။

ဇော(၇)ကြိမ်၌သာ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ(၃)မျိုးလုံး ရရှိနိုင်သည်။

ဇော၏ရှေ့စိတ်(၈)ခုနှင့် ဇော၏နောက်စိတ်(၂)ခုတို့၌ အဗျာကတ (၁)မျိုးသာ ရနိုင်သည်။

သဟဇာတပစ္စယောတိ

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
နာမ်	စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော	နာမ်	အညမည်
ရုပ်	စတ္တာရော မဟာဘူတာ	ရုပ်	အညမည်
နာမ်+ရုပ်	ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ	နာမ်ရုပ်	အညမည်
နာမ်	စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ	ရုပ်	စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ
			ရူပါနံ
ရုပ်	မဟာဘူတာ	ရုပ်	ဥပါဒါရူပါနံ
ရုပ်	ရူပိနော ဓမ္မာ	နာမ်	အရူပိနံ ဓမ္မာနံ၊
			ကိဉ္ဇိကာလေ၊
			ကိဉ္ဇိကာလေ န၊

အညမညပစ္စယောတိ

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
နာမ်	စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော	နာမ်	အညမညပစ္စယေနပစ္စယော
ရုပ်	စတ္တာရော မဟာဘူတာ	ရုပ်	။
နာမ်ရုပ်	ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ	နာမ်ရုပ်	။

နိဿယပစ္စယောတိ
(သဟဇာတနိဿယ)

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
နာမ်	စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော	နာမ်	အညမညံ
ရုပ်	စတ္တာရော မဟာဘူတာ	ရုပ်	အညမညံ
နာမ်ရုပ်	ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ	နာမ်ရုပ်	အညမညံ
နာမ်	စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ	ရုပ်	စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ
ရုပ်	မဟာဘူတာ	ရုပ်	ဥပါဒါရူပါနံ

(ပုရေဇာတနိဿယ)

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
ရုပ်	စက္ခာယတနံ	နာမ်	စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	သောတာယတနံ	နာမ်	သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ဃာနာယတနံ	နာမ်	ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ဇိဝှိယတနံ	နာမ်	ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ကာယာယတနံ	နာမ်	ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ယံ ရူပံ နိဿာယ	နာမ်	မနောဓာတု စ မနောဝိညာဏ ဓာတု စ ဝတ္တန္တိ
ရုပ်	တံ ရူပံ	နာမ်	မနောဓာတုယာ စ မနောဝိညာဏ ဓာတုယာ စ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ

ဥပနိဿယပစ္စယောတိ

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
ကု	ပုရိမာ ပုရိမာ	ကု	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ
	ကုသလာ ဓမ္မာ		ဓမ္မာနံ
ကု	ပုရိမာ ပုရိမာ	အ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကုသလာနံ
	ကုသလာ ဓမ္မာ		ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ
ကု	ပုရိမာ ပုရိမာ	ဗျာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အဗျာကတာနံ
	ကုသလာ ဓမ္မာ		ဓမ္မာနံ
အ	ပုရိမာ ပုရိမာ	အ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကုသလာနံ
	အကုသလာ ဓမ္မာ		ဓမ္မာနံ
အ	ပုရိမာ ပုရိမာ	ကု	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ
	အကုသလာ ဓမ္မာ		ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ
အ	ပုရိမာ ပုရိမာ	ဗျာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အဗျာကတာနံ
	အကုသလာ ဓမ္မာ		ဓမ္မာနံ
ဗျာ	ပုရိမာ ပုရိမာ	ဗျာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အဗျာကတာနံ
	အဗျာကတာ ဓမ္မာ		ဓမ္မာနံ
ဗျာ	ပုရိမာ ပုရိမာ	ကု	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ
	အဗျာကတာ ဓမ္မာ		ဓမ္မာနံ
ဗျာ	ပုရိမာ ပုရိမာ	အ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကုသလာနံ
	အဗျာကတာ ဓမ္မာ		ဓမ္မာနံ
ပညတ်	ဥတုဘောဇနဗ္ဗိ၊		ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော
	ပုဂ္ဂလောပိ၊		
	သေနာသနဗ္ဗိ		

ပုရေဇာတပစ္စယောတိ
(ဝတ္ထုပုရေဇာတ)

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
ရုပ်	စက္ခာယတနံ	နာမ်	စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	သောတာယတနံ	နာမ်	သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ဃာနာယတနံ	နာမ်	ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ဇိဝှိယတနံ	နာမ်	ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ကာယာယတနံ	နာမ်	ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ

(အာရမ္မဏပုရေဇာတ)

ရုပ်	ရူပါယတနံ	နာမ်	စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	သဒ္ဒါယတနံ	နာမ်	သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ဂန္ဓာယတနံ	နာမ်	ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ရသာယတနံ	နာမ်	ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ

ပုရေဇာတပစ္စယောတိ

	ပစ္စည်း=အကြောင်း		ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
ရုပ်	ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	နာမ်	ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ရုပ်	ရူပါယတနံ ။ပ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	နာမ်	မနောဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ

(ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတ)

ရုပ်	ယံ ရူပံ နိဿာယ	နာမ်	မနောဓာတု စ မနောဝိညာဏဓာတု စ ဝတ္တန္တိ
ရုပ်	တံ ရူပံ	နာမ်	မနောဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
		နာမ်	မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ကိဉ္စိကာလေ၊ ကိဉ္စိကာလေ န

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်
ပစ္စယုဒ္ဒေသ နိဿယ

- ဟေတုပစ္စယော = ဟိတ်ခြောက်ပါးဖြစ်၍ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား
အမြစ်သဖွယ် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား
လည်းကောင်း။
- အာရမ္မဏပစ္စယော = အာရုံခြောက်ပါးဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား
လည်းကောင်း။
- အဓိပတိပစ္စယော = အကြီးအမှူးဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား
လည်းကောင်း။
- အနန္တရပစ္စယော = အခြားမဲ့ (တစ်ဆက်တည်း အကြားမရှိ) ဖြစ်၍
ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- သမနန္တရပစ္စယော = ကောင်းစွာအခြားမဲ့ (တစ်ဆက်တည်း အကြားမရှိ)
ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- သဟဇာတပစ္စယော = အတူတကွဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား
လည်းကောင်း။
- အညမညပစ္စယော = အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုတတ်သော
တရားလည်းကောင်း။
- နိဿယပစ္စယော = မှီရာဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား
လည်းကောင်း။
- ဥပနိဿယပစ္စယော = အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်
သော တရားလည်းကောင်း။

- ပုရေဇာတပစ္စယော = ရှေ့၌ဖြစ်နှင့်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော = နောက်မှဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- အာသေဝနပစ္စယော = အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲထုံအပ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- ကမ္မပစ္စယော = ပြုပြင်ကြောင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- ဝိပါကပစ္စယော = အကျိုးဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- အာဟာရပစ္စယော = ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံ့စေတတ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- ဣန္ဒြိယပစ္စယော = အစိုးရသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- ဈာနပစ္စယော = စူးစိုက်ကာ ကပ်၍ရှုတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- မဂ္ဂပစ္စယော = ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- သမ္ပယုတ္တပစ္စယော = ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော = မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။
- အတ္ထိပစ္စယော = ပစ္စုပ္ပန်၌ ထင်ရှားရှိဆဲဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားလည်းကောင်း။

- နတ္ထိပစ္စယော = မရှိသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား
လည်းကောင်း။
- ဝိဂတပစ္စယော = ကင်းသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား
လည်းကောင်း။
- အဝိဂတပစ္စယော = မကင်းသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား
လည်းကောင်း။

ဣတိ = ဤသို့၊ စတုဝိသတိပစ္စယာ = နှစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်းတို့သည်၊
မဟာပကရဏေ = အနန္တနယ သမန္တ မဟာပဌာန်းကျမ်းကြီး၌၊ ဌိတာ =
တည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ = ဖြစ်ကုန်၏။

ဤစာအုပ်မှာ သိကောင်းစရာ ဆောင်ပုဒ်များ

- သုတ္တန်များထက်၊ ထူးခြားချက်၊ ဟောမြွက်ဘိဓမ္မာ။
- ကြောင်းကျိုးများစွာ၊ ဆက်စပ်ကာ၊ ဟောတာပဋ္ဌာန်းမည်။
- ဆင်းသံနံ့သာ၊ တွေ့ဓမ္မာ၊ ခြောက်ဖြာတိုက်ဓာတ်မည်။
- မျက်စိ နား နှာ၊ လျှာ ကိုယ် စိတ်ပါ၊ ဤခြောက်ဖြာ၊ မှန်စွာခံဓာတ်မည်။
- ဝိညာဏ်ခြောက်ဖြာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ မှန်စွာပွင့်ဓာတ်မည်။
- နှလုံးသွင်းမှု၊ ရှုမှတ်မှု၊ ပြုကကုသလာ။
- နှလုံးမသွင်း၊ ရှုမှတ်ကင်း၊ ဖြစ်ခြင်းအကုသာ။
- ဖြစ်ခိုက်ရှုမှ၊ သဘာဝ၊ မချသိရမည်။
- သဘောသိမှ၊ ဥဒယ၊ ဝယမြင်နိုင်သည်။
- ဖြစ်တိုင်းရပ်နာမ်၊ ချုပ်ပျက်ဟန်၊ ကေနိရူရမည်။
- လက္ခဏာစစ်တွင်၊ တစ်ခုမြင်၊ အကုန်ပင်သိတော့သည်။
- ပညတ်ကိုခွာ၊ ပရမတ်သာ၊ မှန်စွာရှုရမည်။
- ပညတ်အာရုံ၊ မြီနေပုံ၊ ရှုတုံသမထမည်။
- ပရမတ်အာရုံ၊ မမြီပုံ၊ ရှုတုံဝိပဿမည်။
- တေနှင့်ဝါမှာ၊ ဓာတ်နှစ်ဖြာ၊ ပေါ့တာထင်ရှားသည်။
- ပနှင့်အာမှာ၊ ဓာတ်နှစ်ဖြာ၊ လေးတာထင်ရှားသည်။